

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

TOM CLANCY
& **General Chuck Horner**

**HER
ERKEK
BİR
KAPLANDIR**

*Bir avcı pilotu ABD Kuvvetleri'nin Körfez Savaşı'nda
kazandığı başarının nedenlerini anlatıyor*

©psilon®

© TOM CLANCY
HER ERKEK
BİR KAPLANDIR

HER ERKEK BİR KAPLANDIR

Orijinal Adı: Every Man a Tiger

Yazarı: Tom Clancy - Chuck Horner

Çeviri: Feride Kurtulmuş

Redaksiyon: Sinan Köseoğlu

Düzeltili: Nursel Calap

Düzenleme: Nergis Şannan

Montaj: Kaya Güler

Film-Grafik: Ebru Grafik

Baskı: Şahinkaya Matbaası

Cilt: Güven Mücellit

1. Baskı: Ağustos 2002, İstanbul

ISBN: 975 331 385-3

© 1999 C. P. Commanders, Inc.

G. P. Putnam's Sons, New York

Türkçe Yayın Hakkı: Kesim Ajans aracılığı ile

© Epsilon Yayıncılık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti.

Yayımlayan:

Epsilon Yayıncılık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti.

Osmanlı Sk. 24/4 80090 Taksim/İstanbul

Tel: 0212 252 38 21 pbx Faks: 252 47 29

İnternet adresi: www.epsilonyayinevi.com

e-mail: epsilon@epsilonyayinevi.com

Genel Dağıtım:

Yeni Çizgi Yayın Dağıtım Ltd. Şti.

Gürsel Mah. Alaybey Sk. No: 7

Kağıthane/İstanbul

Tel: 0212 220 57 70 pbx Faks: 222 61 55

İnternet adresi ve online alışveriş: www.yenisayfa.com

HER ERKEK BİR KAPLANDIR

Tom Clancy
ve
Emekli General Chuck Horner

Çeviri
Feride Kurtulmuş

@psilon

GİRİŞ

Bir zamanlar, avcı uçağı pilotlarının, bisikletlerini küçük kızların üstüne sürüp dümeni son anda kıran erkek çocuklarından farksız olduğunu düşünürdüm. Bunun doğru olduğuna hâlâ inanıyorum. Peki ya bu avcı uçağı pilotlarından biri bir generalse, üstüne üstlük *Sersem ve Daha Sersem*'de, bu yanına zaman zaman tanık olduğumuz Jeff Daniels gibi gayet şık ve son derece zeki görünümlü profesyonel bir savaşçıysa, buna ne demeli?

5

Birkaç şeyi baştan bilmeniz gerek: Bir F-16'yı uçurmak için usta bir piyanistin becerisine sahip olmanız, hatta aslında iki piyanoyu aynı anda çalmayı becerebilmeniz gerekir; çünkü uçağı savaştırmak (ona bu yüzden savaş uçağı deniyor), radarı, silahları ve füzeleri çalıştırmak için gerekli olan tüm düğmeler dümen kolunun ve klape kadranının üzerinde yer alır. Böylece aşağıya bakmanıza gerek kalmadan insanları vurabilirsiniz. Başınız yukarıda, gözleriniz kokpitten dışarıya dikilmiş, üzerine bir Slammer (AIM-120 AMRAAM füzesi) göndereceğiniz Kötü Adamı ararken Chevy Corvette gibi görünen ve (üçüncü boyut dahil) kesinlikle öyle davranan bir uçağı uçurursunuz... Kahrolası uçağı uçurmak öyle kolay bir iş değildir, bunun sebebi de, çoğu kimsenin bildiği gibi, bir avcı uçağı pilotuyla bir maymun arasındaki farklardan birinin, bir maymunu eğitmenin 1.000.000 dolara mal olmamasıdır.

Maymunlarla avcı uçağı pilotları arasında başka pek çok fark vardır elbette; örneğin, karınızı bir maymuna emanet edebilirsiniz...

Her neyse, nerede kalmıştık? Ah, evet. Sırtınıza son derece pahalı bir avcı uçağı bağlanmış bir şekilde, gözleri mükemmel gören normal bir adamın becerisi, bir firavun faresinin refleksi, Jack Dempsey'in birkaç kadeh içtikten sonra ortaya çıkan öldürme içgüdüğü ve on ya da yirmi yıllık bir deneyimle 20.000 fitte uçuyorsunuz. Sağ eliniz dümen kolunda ve parmak uçlarınızla çeşitli silah kontrol düğmelerini hissediyorsunuz, sol eliniz de aynı şeyi klape kadranının üzerinde yapıyor. Orada, dışarıda sizi öldürmek isteyenler var. Bazıları kendi uçaklarında, diğerleri yerde, savaş uçaklarına benzeyen, biraz daha hızlı olsa da onun kadar akıllı olmayan karadan havaya fırlatılan füzelerin başında, bazıları da her yerde bulunan, mermileri size çarptığında ya da yaklaştığında patlayan ve çapları 7,62 mm'den

(0,30 kalibrelik AK-47) 100 milimetreye kadar değişen başka ateşli silahlarla sizin peşinizdeler, çünkü, şaşılacak bir şey belki ama savaş pilotları pek sevilmez.

En iyisi biz yine konumuza dönelim. Avcı uçağı pilotumuz bir general. Ondan sadece soylu atına atlayıp er meydanında düşmana karşı savaşması beklenmiyor. Onun bir de diğer avcı uçağı pilotlarını yönlendirmesi ve yönetmesi gerekiyor, çünkü savaşın anlamlı ve mantıklı olması lazım, çünkü siz dolgun bir maaş alan ve yüksek eğitim görmüş bir maymun değilsiniz. Aslında sizin, olaylara pek de sizin açınızdan bakmayan birilerine ülkenizin isteklerini kabul ettirmek amacıyla, bombalarla füzeleri taşıyan o üç boyutlu Corvette'lerin nasıl kullanılacağı konusunda plan yapmanız gerekiyor.

6

Meselenin özüne inmek gerekirse, bir avcı uçağı pilotu, ülkesine gelecek zararı önlemek için kendini siper eden ve bunu kendi başına yapan bir savaşçıdır. Bu kişiler hem diğer savaşçılar gibidir, hem de onlardan farklıdır. Aradaki fark genellikle tekniktir. Avcı uçağı pilotu şık, zarif ve pahalı bir şey kullanmaktadır ve bunu uçurmaya bayılır. (Bir deniz-havacı pilotun karısının bir keresinde, "Ben onun metresiyim, çünkü o uçağı ile evli" dediğini hatırlıyorum.) Onu farklı ve diğer adamlardan daha büyük yapan da budur ve bu, savaşçının hiç aklından çıkmayan bir şeydir. O, Orta Çağ'ın zırhlı şövalyeleri gibi tek başına, gururla ve herkesin gözü önünde vatani için görev yapar.

Savaşçıların katil gibi görünmeleri gerekmez. Biz sık sık, bütün askerler John Wayne'e benzemeli diye düşünürüz. John Wayne iyi ve ciddi bir adamdır, ancak onun gözünde savaş operasyonları 1930'lardaki milli futbol takımının hücum oyunundan pek öteye gitmez. Demek istediğim, kimse Chuck Horner'ı John Wayne'le karıştırma hatasına düşmez. Iowa'dan kopup gelmiş olan bu çiftçi çocuğı o kadar sakın bir adamdır ki, hâlâ hayatta olduğundan emin olmak için bazen insanın koluna bir iğne batırması gelir. Ancak sonra avcı uçağı pilotlarının ya da parlak subayların sokaktan toplanmadığını hatırlar ve biraz daha yakından bakıp bu kisvenin ardındaki görmek istersiniz. Bir avcı uçağı pilotu ile bir maymun arasındaki fark nedir? Elbette, vatanınızın güvenliğini bir maymuna emanet edemeyecek olmanız.

Bu yaşlı çiftçi çocuğı hem bir şahin kadar keskin gözlüdür hem de iki piyanoyu aynı anda çalabilir. Lockheed-Martin firması yönetim kurulunun bir üyesi olduğu için, hâlâ sevgili F-16'sıyla birlikte olabiliyor. Meslek yaşamı boyunca tonlarca bilgi edindi, daha da önemlisi, bir zamanlar Isaac Newton'un fizik alanında yaptığı şeyi, o hava kuvvetleri bilimi ve uygulanması alanında yaparak bir sistematik geliştirdi. Uzun menzilli bir top

icat etmedi belki, ama düşmanın sadece burnuna yumruk atarak, ya da kolunu bükerek değil, sistematik bir şekilde, tümüne aynı anda saldıranın ve ona gerçek anlamda zarar vermenin yolunu buldu. Her bir santimetre-karenin üzerine aynı anda giderek, “Merhaba, işte artık savaştasın, umarım yolculuk hoşuna gider,” demekti bu.

John Paul Jones’un söylediği gibi, profesyonel bir subayda olması gereken bir şeye, “bireysel onur anlayışının en güzeline” Horner da sahiptir. Chuck Horner’ın evreninde doğru ve yanlış tanımlanmıştır ve birbirinden ayırdır. Bir adamın sözünün onun hayatı olduğu bir toplumda, Chuck Horner’ın sözü granit bir duvarın üzerine altın harflerle yazılmıştır. O, Amerika’nın Orta Batısından gelen bir adamdır ve köklerinin tüm değer ve özelliklerini taşımaktadır: Dürüstlük, adalet, kendisinden biraz farklı görünen ya da konuşan başkalarına saygı duymak. O, gözlemcilerin en zekisi ve Vahşi Sansar olmaktan hoşlanan biri, SAM bataryalarını bulup yok etmekle görevlendirilmiş bir savaşçıdır. Bu da, görevleri onu etkisiz hale getirmek olan kişileri ve nesneleri etkisiz hale getirmek anlamına geliyor. Sansarlık yapma görevi tehlikeliydi, ama Chuck Horner bu oyundan hoşlandı.

Bu ve başka nedenlerden ötürü, 1991’de Bağdat’a birkaç kez “giden” bir arkadaşım, Chuck Horner’ı, *avcı uçağı pilotlarının pilotu* olarak tanımlıyor. Diğerleri o kadar şanslı değilken, beyin, beceri ve saf fiziksel yeteneğin karışımı, onun hayatta kalmasını sağladı. Horner, 1970’lerde neredeyse çökmüş olan Hava Kuvvetlerini kurtaran ve 1980’lerde yeniden kuranlardan biriydi. Sadece kırılıp dökülen parçaları toparlamakla kalmadı; bir hava kuvvetinin nasıl olması gerektiğini tanımladı. Bu tip organizasyonların çoğu Chuck’ın zihninin ürünüydü. Chuck olası bir savaşta, ölenlerden çoğunun üzerinde başka tip üniformalar olmasını sağlamayı kendine iş edindi ve bu işi dikkatli ve ciddi bir şekilde yaptı.

Chuck aynı zamanda, ileride göreceğiniz gibi, hiçbir ayrıntıyı gözden kaçırmayan muhteşem bir hikâyecidir. Tanrı ona, yerel bir kulübün rahat bir köşesinde, bir kadeh içkinin yanında iyi gidecek muzipçe bir espri anlayışı bahşetmiştir. Ondandır birçok şey öğrenebilirsiniz, çünkü o aynı zamanda parlak bir öğretmendir. Uzun lafın kısıası, Chuck Horner ülkesine olan borcunu defalarca ödemiş bir kahramandır. Bulunduğu yerde yapması gerekeni yapmıştır ve bunu ispatlayacak bir tişörtü vardır. Akıllı bombaların, bilgisayarların ve yüksek performanslı uçakların gerçek profesyoneller tarafından uçurulduğu ilk savaşta, Chuck kazanan tarafın başındaydı ve bir avcı uçağı pilotuyla bir maymun arasındaki farkı açıkça ortaya koydu: Pilot epeyce zekiydi ve sizin tarafınızda olması sizin için iyi olurdu.

Tom Clancy

ÇÖL KALKANI VE ÇÖL FIRTINASI ZAMAN ÇİZELGESİ

AĞUSTOS 1990

- 2 Irak Kuveyt'i işgal etti
- 6 ABD silahlı kuvvetleri Suudi Arabistan'da üslenme izni aldı
- 7 F-15'ler Basra Körfezi'ne gitmek üzere hazırlanmaya başladı
- 7 USS *Independence* ve refakat gemileri Basra Körfezi'nin güneyine ulaştı
- 8 1. Taktik Avcı Filosu ve 82. Hava İndirme Tümeni Basra Körfezi'ne vardı

KASIM 1990

- 8 ABD'den bölgeye 200.000 asker daha sevk edildi
- 29 Birleşmiş Milletler Irak'a karşı güç kullanımı için yetki verdi

ARALIK

- 29 İlk avcı birliği Basra Körfezi'ne ulaştı

OCAK 1991

- 12 Kongre ABD birliklerinin saldırı amacıyla kullanılmasını onayladı
- 15 Birleşmiş Milletlerin Irak'a verdiği geri çekilme süresi doldu
- 17 G günü. Koalisyon, hava saldırısını başlattı
- 18 Irak İsrail ve Suudi Arabistan'a Scud füzeleri fırlattı
- 25 Hava Kuvvetleri Iraklıların savaş uçaklarını sakladıkları takviyeli hangarlara saldırmaya başladı
- 26 Irak savaş uçakları İran'a kaçmaya başladı
- 29 Hafci Savaşı başladı. Hava gücü Irak birliklerini imha etti

ŞUBAT 1991

- 24 S günü. 100 saat süren kara savaşı başladı
- 26 Kaçan Irak birlikleri "Ölüm Karayolu"nda imha edildi
- 28 Kuveyt saatiyle sabah saat 08:00'da ateşkes başladı

ÖNSÖZ

3 Ağustos 1990

Ağustosunun ilk Cuma sabahı Irak Kuveyt'i işgal ettiğinde, Korgeneral Chuck Horner 27.000 fit yükseklikte, 0,9 Mach (saatte 540 deniz mili) hızla Kuzey Carolina sahiline doğru yaklaşıyordu. Mürettebat şefi Tekniker Çavuş José Santos'un kızına atfen *Lady Ashley* adı takılan ve kuyruk numarası 216 olan son model bir Block 25 F-16C ile denize doğru uçmuşlardı. Horner'in "Küçük Gırr" diye bilinen yardımcısı Yarbay Jim Hartinger, Jr., onun iki kilometre solunda ve biraz yukarısındaydı. Horner ile Hartinger, Tidewater Hampton, Virginia'da bulunan Langley Hava Kuvvetleri Üssü'ndeki (HKÜ) 1. Taktik Avcı Filosu'na (TAF) bağlı bir çift F-15C ile hava savaşı tatbikatı yapmak üzere yol alıyorlardı. Bu, zekâ ve uçuş becerilerini birbirine uyumlu hale getirmeye yönelik bir yarışmaydı. Daha sonra dört uçağın birlikte Langley HKÜ'ye dönmesi programlanmıştı.

Bulutsuz, güneşli bir gündü. Hava uçmak için idealdi. Horner binlerce fit yüksekte hızlı ve çevik bir uçağın içinde uçarken her zaman hissettiği sevinci tekrar yaşıyordu. Bu pek az kişinin deneme şansına sahip olduğu bir duyguydu. Bu duygunun bir bölümü uçakla tek vücut olmak diye tanımlanabilirdi. Avcı uçağı sanki zihninin ve vücudunun bir uzantısıydı. Beyin emir verir ve uçak da hiçbir uyumsuz hareket yapmadan hemen o emre itaat ederdi. Bir hava çarpışmasında pilotun gereksiz düşüncelere ayıracak zamanı olmazdı. Bir yandan kendisini alev topları haline getirip gökyüzünden silmek isteyen hızlı ve çevik düşmanların izini sürerken, bir yandan da hedefinin açısını, menzilini ve onu nasıl yok edeceğini tayin etmek zorundaydı. O düşünür, jet tepki gösterirdi.

Liderlik yapma sırası Hartinger'daydı. Kalkıştan inişe kadar kendisinin ve Horner'in nasıl uçması gerektiğini söyleyecekti. F-15'lerle ikiye karşı iki hava taktiği hazırlamıştı. Avcı uçağı pilotları buna 2'ye

2 Kuralı derlerdi. Horner olacakları dört gözle bekliyordu. Langley'de, Hava Kuvvetleri'ndeki patronu ve aynı zamanda Taktik Hava Komutanlığının başında bulunan General Bob Russ ile birlikte bir uçak kazası brifingine katılacaktı. Kazaların kaçınılmaz olaylar olduğundan bahsedilen bu kaza brifinglerine katılmak hiçbir zaman hoş bir deneyim olmazdı. Bu yüzden Horner günün acı veren kısmıyla karşılaşmadan evvel, Langley'deki çocuklarla birlikte bir savaş oyunu oynama şansına sahip olduğu için mutluydu.

F-16'sıyla uçarken Horner'ın izlediği politika, savaş yeteneklerini korumaya çalışmaktı. Langley'deki gibi idari bir toplantıya giderken bile yolculuğunu yararlı kılmak isterdi. Bu, bir gün gerçek bir çarpışma idare etme ihtimali olan genç pilotlara ayak uydurmak için iyi bir yöntemdi.

Horner ellisindeydi ama düşmana karşı koyamayacak denli de yaşlı sayılmazdı. Birçok Amerikalı pilotun yanında o da yerini koruyordu; bu pilotlar da karşılarna çıkacak öteki pilotların yüzde doksan beşinden daha iyiydiler. Horner görme yeteneği ve fiziksel dayanıklılık alanlarında kaybettiklerini, deneyimi ve beyniyle yerine koyuyordu. Kullanılmadığı zaman deneyimin dumura uğrayacağını bildiği için, sadece sahip olduğu yeteneklerin hâlâ geçerli ve yeterli olup olmadığını kontrol etmekle kalmaz, aynı zamanda avcı uçaklarının genç pilotlarının ne yaptığını, neler üzerinde çalıştığını (telsiz, atış talimi ve taktikleri) kendi gözüyle görmek isterdi.

Avcı pilotları ufacık, elit bir grubun üyeleridir. Bunlar aynı zamanda yeryüzündeki en kibirli grup olma özelliğine de sahiptir. Bindikleri yüksek performanslı jetleri uçurmak tam bir sanattır ve sadece tepeye yakın bir yerlerde olmak onlar için hiçbir zaman yeterli değildir; hep en tepede olmak, isterler. Etrafta geçebilecekleri biri yoksa, kendilerini aşmaya çalışırlar. Komutan güvenilirliğini koruyamazsa, yanındaki pilotlar da ona itaat etmekte isteksiz olabilirler. Bir savaşta başarısızlığı kabullenmek insanın ölümüne sebep olur. Bu yüzden Horner araç kullanma, taktik uygulama ve gençlerin maruz kaldığı stresi anlama konularında günün gereklerini yerine getirmeyi emrindeki insanlara borçlu olduğunu hissediyordu.

Chuck Horner Nisan 1987'den beri Hava Kuvvetleri'nin Mississippi Nehri'nin doğusundaki Aktif ve Yedek Avcı Uçağı Birliklerini denetleyen Dokuzuncu Hava Kuvvetinin komutanıydı. Bulunduğu pozisyonda, aynı zamanda Birleşik Devletler'in Ortadoğu ve Doğu Afri-

ka'nın bir kısmındaki (İsrail, Suriye, Lübnan hariç) ulusal güvenlik çıkarlarından sorumlu kurumu olan Merkez Komutanlığının hava bileşeni komutanı olarak da hizmet veriyordu. 1990 yılında Merkez Komutanlığı, Kara Kuvvetleri'nden General H. Norman Schwarzkopf tarafından yönetiliyordu. Mısır'dan Pakistan'a kadar uzanan bir bölgede yabancı birliklerle beraber çalışmak ve askerî operasyonları planlamak, Birleşik Devletler'in çıkarlarını tehlikeye atabilecek krizler ortaya çıktığında gerekli olabilecek uçak seferlerini düzenlemek Merkez Hava Kuvvetleri (CENTAF) Komutanı olarak, Horner'ın göreviydi. Ayrıca Birleşik Devletler'in uçucu birliklerini savaşta ya da barışta çatışmaya hazır tutmak ve hızlı bir konuşlandırma sırasında bunlara destek vermek üzere, lojistiğin hazır ve yeterli olmasını sağlamak da onun işiydi. Son olarak, bölgeye yerleştirilmiş olan uçuş malzemesini yönetmek de onunu sorumluluğundaydı. Örneğin, İran-Irak savaşında, bu yöresel çatışmanın bölgeye yayılmasını engellemek amacıyla, Amerika Birleşik Devletleri Hava Kuvvetleri'ne (USAF) ait bir E-3A AWACS radar uçağı Suudi Arabistan'ı gözetliyordu. Horner Birleşik Devletler'deki üslerini gezmediği zamanlar, Merkez Komutanlığı'nın (CENTCOM) sorumluluk bölgelerindeki ulusları ziyaret ediyordu.

Bu görev Horner'ın vaktinin çoğunu evinden uzaklarda, gökyüzünde geçirmesine yol açıyordu. Hiç tahmin etmediği halde Körfez Bölgesi'nin ikinci yuvası haline geldiğini fark etmişti. Yıllar geçtikçe buralarda, özellikle de diğer pilotlar arasından birçok arkadaş edinmişti. Hem mesleki açıdan, hem de evlerine konuk olarak onları daha iyi tanıdıkça, onlara karşı saygısı da artmıştı. Yaşam tarzlarına, batılılardan farklı olmalarına, kendi uluslarıyla gurur duymalarına ve Tanrı'ya karşı saygılarına hayran olmaya; zengin tarihleri, kültürleri ve doğa harikalarıyla birlikte o ulusları sevmeye başlamıştı. Onlar hakkında bula bildiği tüm kitapları büyük bir istekle, çabucak okuyup bitiriyordu. Bu dostluklar gelişirken, ilerde bunların ne kadar değerli olacağından hiç haberi yoktu...

Chuck Horner'ın bu iki görevi –hem Dokuzuncu Hava Kuvveti hem de CENTAF komutanlığı– genel olarak çok az bilinen, fakat 1986 itibariyle askerî yapıda uygulamaya sokulan çok yönlü bir değişimden, Goldwater–Nichols Savunma'nın Yeniden Yapılanması Girişiminden kaynaklanmaktaydı. Goldwater–Nichols, Birleşik Devletler askeri hizmetlerinin işleyişinde bir devrim yaratmıştı.

Askerî kuvvetlerin her birinin kendi kültürü, geleneği, kendi gurur kaynakları ve kendi yöntemleri vardır. Ancak bunlara bir de –kaçınılmaz olan– kaynak ve mevki elde etme çekişmesi eklenince, bu farklılıklar kolayca dayanışmanın önünü keser ve bu sırada savaşın hızı yani temposu daha da yükselir ve savaş daha öldürücü bir hale gelir. Birleşik Devletler ordusu tahrip gücü yüksek kuvvetlerini –kara, deniz, hava ve uzay– hızla yönetebilmelidir. Askerî hizmetlerin dar kafalı bir anlayışla yerine getirilmesi göze alınamayacak kadar pahalı bir lükse dönüşür. Yeni askerî mantra “ortaklık”tır ve tüm kuvvetler birbirleriyle de kendi bünyelerinde bulunan kişilerle çalıştıkları gibi en iyi ve en rahat biçimde birlikte çalışmaktadır.

12

Goldwater ve Nichols, kuvvetler arasındaki çekişmeyi ortadan kaldırarak “ortaklık” kavramını yerleştirmeyi amaçladılar. Operasyonun tüm kontrolü bölge komutanlarına (Merkez, Avrupa, Pasifik ve Güney, belli bir yere kadar Atlantik, Kore ve Strateji) ve fonksiyon komutanlarına (Nakliye, Uzay, Özel Operasyonlar ve belli yere kadar Strateji ve Atlantik) verildi. Bu şu anlama geliyordu: Her kuvvet, askerî birlikleri sadece organize etme, eğitme ve teçhiz etmekten sorumluydu. Birlikler operasyonel açıdan hazır olunca Ortak Komutanlıklardan birinin emrine veriliyordu. Böylece Almanya’daki bir avcı uçağı filosu bundan sonra Hava Kuvvetleri tarafından kontrol edilmeyecek, mantıksal olarak Avrupa Komutanlığının (EUCOM) sorumluluğu altında olacaktı. Japonya açıklarında seyreden bir destroyer Pasifik Komutanlığının (PACOM), bir uydu Uzay Komutanlığının (SPACECOM) ve ABD içindeki bir tümen de ortak komutanlıklardan herhangi birinin emrine verilebilirdi.

Chuck Horner Dokuzuncu Hava Kuvveti’nin komutanı olarak Bob Russ’ın altında çalışıyordu. Bob Russ ise TAC Komutanıydı ve Hava Kuvvetleri’nin Personel Şefi olan Larry Welch için çalışıyordu. Horner CENTAF Komutanı olarak da doğrudan Savunma Bakanı Dick Cheney için çalışan Norman Schwarzkopf’a bağlıydı. Bu bölgesel kuvvetlerin kurmay başkanları Washington’da buluşup Ortak Genel Kurmay Başkanı Colin Powell’a bilgi verebiliyorlardı. Fakat ne Powell’ın ne de kuvvet komutanlarından herhangi birinin, Cheney istemedikçe (aslında bu olmuştur) operasyonlar konusunda Schwarzkopf üzerinde doğrudan bir otoritesi yoktu. Aynı şekilde, Bob Russ ve Larry Welch’in de Horner’ın CENTAF Komutanı olarak yaptığı operasyonlar üzerinde herhangi bir otoritesi bulunmuyordu.

Goldwater ve Nichols tarafından oluşturulan bu sistem Pentagon'da popüler olamamıştı, ama uygulayıcılar onu sevmişti.

Bu arada, Ağustos'un ilk haftası CENTAF Komutanı için oldukça zorlu ve garip geçmişti. Temmuz'un sonlarına doğru Irak Ordusu Kuveyt sınırına yığılmaya başladığında, Horner Langley'deki 1. TAF'a bağlı F-15C Kartalları ve kendisinin de ikamet ettiği Sumter, Güney Carolina'da bulunan Shaw HKÜ'deki 363. TAF'a bağlı F-16C Savaşan Şahinler'i uyarmıştı. 2 Ağustos Çarşamba gecesi Irak Kuveyt'i işgal etmişti. Bu öylesine apaçık bir zorbalıktı ki, Horner bu eşkıyalığa ABD'nin anında cevap vermesini bekliyordu. Saddam Hüseyin Kuveyt'i ele geçirirse, Suudi Arabistan ve diğer petrol zengini Körfez Devletleri de büyük risk altına girerdi. Irak'ın güçlü Cumhuriyet Muhafızlarına bağlı tümenler Suudi Arabistan-Irak sınırı boyunca saldırıya hazır bir durumda bekliyorlardı. Horner ABD'nin Saddam'ın böyle bir yağmaya girişmesine izin verebileceğini hayal bile edemiyordu. Eğer kılıçlar çekilecekse ilk çağrılan Dokuzuncu Hava Kuvveti olacaktı.

Sonraki iki gün boyunca Horner Birleşik Komutanlığın patronu General Schwazkopf'un bu duruma ilişkin bir şeyler söylemesini bekledi. Ancak ne ondan ne de Tampa'daki MacDill HKÜ'de bulunan CENTCOM karargâhından herhangi bir haber gelmedi. Irak ordusu Kuveyt sınırını aştığından beri gerçekten de ürkütücü bir sessizlik vardı. Bu yüzden de Horner o hafta için planlanmış olan programına sadık kaldı. Cuma günü Langley'e uçmak üzere yola çıktı.

Telsizin sesi Horner'ın düşüncelerini yarıda kesti. Gırr "G" ısınma egzersizi için çağrı yapıyordu. Bu F-16'larda yapılan, çok hızlı ve hareketli, çarpışma öncesi gerekli olan bir egzersizdi. Pilotlar G kıyafetlerinin ve diğer koruma sistemlerinin çalıştığından ve kendilerinin de yerçekimi gücünün etkilerinin belirmesine hazır olduğundan emin olmak zorundaydılar. Sağ eliyle tuttuğu dümen kolunu iyice kendine doğru çekerek önce 4 G'de, daha sonra 4,5 G'de sola doğru doksan derecelik bir dönüş yaptı. Kafasında oluşturduğu bir listeyi kontrol etti. G kıyafeti gerektiği gibi şişmişti; damarlarındaki kanın beynine doğru akışı biraz zorlaşmıştı; soluğu ne çok hızlı ne de çok yavaştı. Görüşünde herhangi bir bulanıklık yoktu. Gözlerdeki incecik damarlar, beyin hücrelerinin oksijen açısından zengin kanı reddettiğine dair ilk işareti verirdi. Ama şimdi her şey yolundaydı. Horner uçağı toparladı ve burnunu aşağı doğru indirdi. Sol eli güç kolunu gidebildiği kadar öne iterek motorlara tam güç verdi. Sonra hızla sola doğru doksan derecelik

bir dönüş yaptı. Şimdi sıra 6 G'deydi. Kafasındaki listeyi tekrar kontrolden geçirdi. Elli üç yaşındaki bu bedenın ağır yerçekimi güçlerinden kaynaklanan acı ve gerilimi kaldırabilmesinden dolayı mutluydu. Yaptığı bu denemeler sırasında şişen G kıyafeti, neredeyse vücudunu iki parçaya ayıracakmış gibi bacaklarına basınç uygulayarak kanı bedeninin üst bölümüne itmeye çalışıyordu. Dışa doğru bir dönüş yaparak solundaki Gırr'ı kontrol etti. Formasyonları hâlâ iyiydi. Şimdi yapmaları gereken tek şey ACM tatbikat alanının doğu ucuna gitmek ve 1. TAF Kartalları'nın ortaya çıkmasını beklemektir.

Atlantik kıyılarını gezerken, Horner'ın jeti anlaşılmas bir nedenle titredi. Bu durum radarın altına düşen tek motorlu jetlerde her zaman olurdu. İçgüdüsel olarak hemen ölçümleri kontrol etti... hepsi yeşildi.

Derken telsiz devreye girdi.

"Tik Bir. Deniz Aslanı konuşuyor. F-15'lerle olan programınız iptal edildi. Washington Merkez hemen kendisiyle irtibata geçmenizi istiyor."

Deniz Aslanı, Norfolk, Virginia'da orduya ait bir radar istasyonuydu ve Atlantik'in o kısmındaki askerî hava eğitimini izlemekle görevliydi. Horner bunun ne anlama geldiğini biliyordu; Shaw'a geri çağırılıyordu. Gırr Horner'ı kontrol etti ve onları merkeze bağlanmak için en uygun UHF kanalı olan 272.7 MHZ'den aradı. Washington Merkez'le bağlantıya geçti.

"Washington Merkez, burası Tik Bir... Anladığım kadarıyla bize söyleyeceğiniz şeyler var."

"Tik Bir, burası Washington Merkez. Sizden hemen Shaw HKÜ'ye dönmenizi istiyoruz. Yeni bir rota ister misiniz?"

"Tamam Washington. Şu anki pozisyonumuzu koruyun; doğrudan Florence'a ve Shaw FL 320'ye gitmek istiyoruz." Bu veriler uçuş yüksekliğinin 32.000 fit olduğu anlamına geliyordu.

"Tamam Tik. Talep ettiğiniz gibi giriş izni verilmiştir. 3203'e duyurulur." Gırr kontrol panelindeki radar vericisine ayarları tuşladı. Verici ise kontrol kulelerini harekete geçirecek olan kodu gönderdi. Merkezin radar monitöründe uçakların geri döneceklerini belirten ışık belirlince üzerinde "3203" kodu göründü.

Shaw'a geri dönerlerken Horner oldukça şaşırılmıştı. "İşte başlıyor," diye düşündü. "Irak'ın saldırısıyla ilgili bir durum olmalı." Milyonlarca soru geçiyordu aklından. "Irak Suudi Arabistan'a mı girdi? Ne kadar kuvvet konuşlandırılacak? Dokuzuncu Hava Kuvveti filoları-

nı, SAC tankerleriyle buluşmalarını da hesaba katarak, en erken ne zaman havalandırabiliriz? Ortadoğu'da konuşlandırılmış bakım onarım personelini almak için kaç ağır kargo uçağı bulabiliriz? Umman ve Bahrein'deki depolardan ve Diego Garcia Körfezi'nde demirlemiş olan gemilerden çadırları, savaş gereçlerini, yakıtı ve tıbbi malzemeyi nasıl alacağız?" Ve sonunda, yanıtlanması en zor soruyu sordu. "Kaç genç kadın ve erkek ölecek?"

"İçe Bakış Tatbikatı için Tanrı'ya şükürler olsun," diye düşündü Horner. Her iki yılda bir ABD'de, CENTCOM'un Başkomutanı ile kendi personelinin planladığı bir tatbikat üzerinde çalışıyorlardı. Daha sonra, CENTCOM kuvvetleri bu tatbikatı uyguluyorlardı. Horner, John Yeosock (Kara Kuvvetleri), Walt Boomer (Deniz Piyadeleri) ve Schwarzkopf gibi esas bileşen komutanları, gerçek bir kriz sırasında uygulayabilecekleri bu tip operasyonları, kendi personellerini ve kuvvetlerini bu plana göre konuşlandırarak yönetiyorlardı. Bu süreç içinde, birlikte çalışmayı, personelin ve kendilerinin yeteneklerini test etmeyi öğrendiler. Ayrıca, CINC takımını değerlendirip, bunları ve tüm güçlerini en yararlı şekilde kullanmayı öğrendi. Tatbikattan sonraki yıl da, Ortadoğu'da eğitim programları uygulayarak karacıların, deniz piyadelerinin ve havacıların çölde yaşama ve Arap meslektaşlarıyla birlikte hizmet etme konusunda deneyim kazanmalarını sağladılar.

CENTCOM'un kurulmasından hemen sonraki günlerde, Rusya'nın İran üzerinden güneye saldırmasından korkuluyordu. Bu, Rusların Sovyetler Birliği kurulmadan önceki zamanlara ait bir rüyasıydı. Sonuç olarak CENTCOM'un ilk planları böyle bir hareketi durdurmak üzere yapıldı. 1989 Kasımında General Schwarzkopf CENTCOM'un komutasını aldığı anda Sovyetler'in hiçbir yere saldıracak hali yoktu. Bu yüzden CENTCOM kendine yeni bir görev bulmalıydı. Fazla uzağa bakmalarına gerek kalmadı. İran-Irak savaşından sonra Irak'ın çok iyi donanımlı, eğitilmiş ve deneyimli bir askerî gücü ve astronomik miktarda borcu vardı. "Peki, borçlarını nasıl ödeyecek?" diye sormuştu, Norman Schwarzkopf kendi kendine. "Tabii ki, paranın olduğu yere gidecekler: Güneye, Kuveyt'e. Eğer gerçekten gözlerini para hırsı bürümüşse Suudi Arabistan'a da girecekler." Sonuç olarak General Schwarzkopf, 1990 İçe Bakış Tatbikatı'nı, Portakal Ülkesi (Irak olduğunu düşünün) adında bir ülkenin körfez komşularından birini istila ettiği fikrinden yola çıkarak yönetmişti. Böylece 1990 Ağustosunun başlarında Irak gerçekten de Portakal Ülkesi senaryosunu uygulamaya

başladığında, Schwarzkopf ve adamları Kuveyt'in istilasına Amerikan ordusunun cevabı için gereken planlamada bir hayli yol almışlardı.

Shaw HKÜ uçağın burnunun ucunda belirdiğinde, Horner tüm bu düşüncelerini bir kenara bırakmıştı. Yaklaşık 1.500 fit yükseklikteydiler. Gırr hiç yavaşlamadan uçakları pistin üzerine yönlendirdi. Horner üst ön konsoldaki göstergeden hava hızına göz attı. 450 deniz mili hızla ilerliyordu.

Uçağın sürati azalıp iniş hızı düzeyine geldiği sırada, yana doğru bir daire çizerek onları pist seviyesine getirecek bir alçalma hareketini yapacaklardı. Eğer pilot, uçağı düzelterek iniş pozisyonuna geçtiğinde, bir yandan birlikte uçtuğu diğer uçakla arasındaki mesafeyi ve yükseklik farkını korumaya çalışırken diğer yandan da ağır bir G'ye maruz kalmayı önemsemezse, bu hiç de zor bir manevra sayılmaz. Bu tıpkı yolda diğer arabalarla grup halinde saatte 150 km hızla giderken aynı anda hep birlikte köşeyi dönmenize benzer. Tabii ki lider grubun şekli bozulmadan manevranın tamamlanmasını, arkadakilerin hareketi bozmasını ister, bu yüzden de dönüşünü gevşek tutmak istemez. Aksi halde grubun şekli bozulur ve iniş düzensiz olur. Zarafetten ödün vermek bir seçenek değildir.

Dönüşleri çok sıkı tutmak ise çarpışmaya neden olur. Horner alçalırken yavaşlamak için gerekli olan ekstra G'nin onu koltuğa yapıştırdığını hissetti. Hartinger geniş bir taban döndüğünde, Gırr'la arasındaki mesafe biraz daha açıldı. Gırr'ın geçmesi için biraz yer açmak istedi. Fakat her zaman olduğu gibi Gırr pist yarışında arayı açmadı. Horner gülümsedi, vitesi küçültüp sert bir şekilde burnunu alçalttı, motorun durduğuna dair uyarı sinyalini duyduğunda saat 11:00'ı gösteriyordu.

Yere inip jetleri park ettikten sonra, mürettebat şefi José Santos, yüzünde endişeli bir ifadeyle uçaklara doğru yürüdü. Onların mekanik bir arıza yüzünden geri döndüklerini düşünüyordu, bu onun için tokat yemek gibi bir şeydi. José motor bozulduğu takdirde hidrolikleri ve F-16'ların elektrik sistemlerini ateşleyen acil durum hidrazin tankına zemin güvenlik milini sokmak için birkaç dakikalığına ortadan kayboldu. Tekrar ortaya çıktığında ise, Horner ona her şeyin yolunda olduğunu gösteren bir işaret yaptı. Böylece, Jose'nin suratındaki endişe ifadesinin yerini, rahatladığını gösteren bir gülümseme aldı. Bunun ardından Horner motor kapama listesini kontrol etti: Cirokop seyir sistemi kapalı, benzin valfi kapalı ve sayvan yukarıda.

Pist dahil tüm çevreye bir sessizlik hâkimdi. Shaw iki haftadır savaşa hazırlanıyordu. Bu sebeple yerel uçuşları en aza indirmişlerdi.

Horner merdivenden iner inmez, José'den jeti ikinci bir kalkış için hazırlamasını istedi. Yerde çok kısa bir süre kalacağını tahmin ediyordu. Bu sırada Gırr koşarak yanına geldi. Horner ona MacDill için bir uçuş planı dosyası hazırlamasını söyledi. Ardından G kıyafetlerini üstünden sıyırdı.

Bir G kıyafetini çıkardıktan sonra kırış kırış görünmemek zordur. Fakat, bu Chuck Horner için hiç problem değildi. Onun için buruşuk olmak çok normaldi. Horner'ın huzurlu ama pek de güzel olmayan, av köpeğine benzer bir yüzü, seyrelemeye başlamış saman sarısı saçları ve buldok köpeğinkini andıran bir vücut yapısı vardı. Tom Cruise ve Cary Grant gibi Hollywood'a özgü avcı uçağı pilotlarına benzemiyordu. Ancak çok büyük bir enerji ve süratle hareket ediyordu; gülüşü sakin ve bulaşıcıydı, aklı muzipçe çalışıyordu. O av köpeğine benzeyen kafasının içinde Hava Kuvvetleri'nin içindeki yeya dışındaki en zeki ve hızlı işleyen beyinlerden biri vardı. Iowa'lı çiftçi çocuğunu oynamaya bayılırdı ama Iowa'yı aşalı uzun zaman olmuştu.

Horner arabasına doğru yürüdü, G kıyafetini orta koltuğa fırlattı. Dokuzuncu Hava Kuvveti/CENTAF karargâhındaki ofisine gitti.

Horner'ın sekreteri Jean Barrinedu ofisin kapısında bekliyordu. Jean orta yaşta, uzun boylu, ince vücutlu, açık kumral saçlı bir kadındı ve yaşından daha genç gösteriyordu ve Dokuzuncu Hava Kuvveti Komutanı'nın beyniydi. Horner'ın programını yönetirdi ama gücünü neşeyle kullanırdı.

Bir ziyaretçi geldiğinde, onu çoğu zaman sevinçten parlayan gözler ve yüzünde, sanki patronuna gizli bir şaka yapmış gibi –ki bunu sıkça yapardı– küçük bir kızın gülümsemesiyle karşılardı.

Bugün ise ne gülümseme vardı, ne de oyun. Endişeliydi ve bütün dikkatini işe yöneltmişti. Horner'a, "General Schwarzkopf onu aramanı istiyor," dedi. "Gizli."

Horner, Jean'ı geçerek ofise girdi.

Resmî bir havası olmakla birlikte, ofis yine de hoş bir yerdi. Oda'nın bir ucunda kaçınılmaz olarak, oranın bir devlet makamı olduğunu anımsatacak kocaman bir maun masa, diğer tarafta ise ufak bir oturma grubu vardı. Duvarlarda, bir üstten diğerine dolaşıp duran bir askerin yıllardır biriktirdiği resimler ve üzerinde "Kendimi seviyorum" ifadesini taşıyan plaketler asılıydı. Duvarda sayvan çerçevesi üzerine

Horner'in adı yazılmış olan bir F-15 tablosu vardı. Bu tablo ona 1983-1985 yılları arasında hizmet ettiği Florida'da bulunan Tyndall HKÜ'deki 2. TAF'ın hediyesiydi. Oturma grubundaki orta sehpa'nın üstünde İncil ve Kuran duruyordu. İncil üssün kilisesinden gelmişti; Kuran ise Suudi Arabistanlı bir arkadaşından. Her ikisi de İngilizce idi. Odadaki çeşitli sehpa ve kitaplıkların üstünde dünyayı dolaşırken topladığı öteberiler vardı. Altın kaplama hançer Riyad'daki AWACS mürettebatının hediyesiydi. Bronz kâğıt ağırlığı, TAC Karargâhında Plan ve Program Bölümü'nde yardımcı olarak görev yaptığı zamanlardan kalan bir hatıraydı. Üssü ziyaret ettiği zaman birlikte eğitim uçuşları yaptığı Dokuzuncu Hava Kuvveti birliklerinden aldığı avcı müfrezesi plaketleri vardı. Arka duvarda tuvaletle lavaboya açılan bir kapı bulunuyordu. Horner burayı Tümgeneral Tom Olsen ile paylaşıyordu. Maun masanın arkasına, pencerenin önünde duran konsolun üzerine, bilgisayara benzeyen kocaman bir telefon yerleştirilmişti. Telefonun yanında ise gündemdeki birkaç kitap, F-16 pilotu kılavuzu ve Birleşmiş Milletler Askerî Hukuk Yasası'nın bir kopyası duruyordu. Telefon bir bilgisayara benziyordu, çünkü yapılan konuşmaların gizli tutulmasını ve kullanıcının hem bina içindeki hem de dünyadaki bazı yerlerle doğrudan konuşabilmesini sağlayan, otuz veya daha fazla doğrudan hat tuşu içeren bir bilgisayardı aslında. Horner masasına oturdu ve telefonun sağ üst kısmındaki doğrudan hat düğmesine bastı. Üzerinde "CINCCENT" yazılıydı. İlk çalışın ardından telefonu Schwarzkopf'un sekreteri açtı ve Generalin hemen telefona geleceğini söyledi. Bir dakika sonra H. Norman Schwarzkopf'un sert ama bir o kadar da samimi sesi hattaydı. "Chuck, MacDill'e gelebilir misin?"

Bu bir rica değildi. Sadece "Korgeneral Horner, ben General Schwarzkopf; kaldırı kışını ve en kısa süre içinde ofisimde ol," demenin kibarcasıydı.

"Emredersiniz komutanım," dedi Horner en itaatkâr asker sesiyle ve ekledi, "Neler oluyor, söyleyebilir misiniz?"

General Schwarzkopf, ertesi sabah Kuveyt'teki durum ve Irak Ordusu'nun Suudi Arabistan'a ilerlemesi ihtimali hakkında Başkan'a bilgi vermek üzere Washington'a uçacağını söyledi. O sırada bu ihtimal Başkanı ciddi şekilde endişelendiriyordu.

Horner hiç tereddüt etmeden, "Hemen geliyorum," dedi.

Horner, MacDill'e gideceğini bildirdiğinde, Jean çoktan Langley HKÜ'deki TAC Karargâhını aramış ve General Russ'un sekreterine,

Horner'ın kaza brifingine katılamayacağını haber vermişti. Horner bunu duyunca gülümsedi ve F-16'sına doğru yürüdü. O sırada saat birdi. Saat iki sularında Tampa'da olurlardı.

Uçuşu yönetme sırası Horner'daydı. Eğer imkân olsaydı, Tampa'ya doğru bir alçaktan uçuş gerçekleştirmek isterdi, ama bunu planlayacak zamanları yoktu. Öncelikli olan şeyler hep önce yapılmalıydı, bir hava savaşı olasılığının her zaman eğitim ve havada eğlenceye göre önceliği vardı.

Yolculuk sırasında Horner'ın akli bir yığın düşünce ve planla doluydu: Konuşlanma kavramları, sorti, bomba, düşman avcı uçağı sayısı, gerçekleştirilmiş düzinelerce tatbikatın verileri, yüzlerce brifing, kuzeyden gelebilecek tehlike için üç yıldır yapılan planlar. Yine de endişeli değildi. Hazır olduğunu, çok iyi eğitildiğini ve kendini bu işe adanmış olan birçok kadın ve erkek personel tarafından desteklendiğini biliyordu. 80'li yılların başında, o zamanki CENTAF Komutanı Larry Welch (daha sonra Hava Kuvvetleri Kurmay Başkanı oldu) 1982'de CENTCOM olmadan önce Hızlı Yayılma Ortak Görev Gücü'ne ait (RDJTF) ilk Hava Kuvvetleri birimini kurduğunda, bu insanların bir kısmı Shaw HKÜ'deydi.

Amerika Birleşik Devletleri'nin politik liderleri, endüstri dünyasının ana petrol kaynağının, yeryüzündeki en tehlikeli bölgelerden birinde bulunduğunun ve oradaki Amerikan müttefiklerinin de bu kaynakları koruyabilmek için yeterli askerî gücü oluşturacak nüfusa sahip olmadığına farkına varınca, RDJTF kurulmuştu. RDJTF'nin amacı göz açıp kapayıncaya kadar dünyanın yarısına yayılabilecek Kara, Hava, Deniz ve Deniz Piyade birliklerini oluşturabilmektir; "Hızlı Yayılma" ve "Ortak" kelimelerinin seçilmiş olmasının nedeni buydu. Uygulamaya geçilince, ne yazık ki, pek hızlı hareket edilemediği gibi, pek bir ortaklık da sağlanamadı. Sonraki yıllarda, yöneticiler peş peşe kendi birliklerinin yayılma yeteneklerini geliştirdiler ve Kaliforniya çöllerinde yapılan pek çok ortak tatbikatta birbirini tamamlayan bir takım olarak savaş egzersizi yaptılar.

Bu nedenle, Horner'ın Dokuzuncu Hava Kuvveti Takımı on yıldır Ortadoğu'da olabilecek bir savaş için hazırlanıyordu. Bu bölge ve insanlar hakkında bilgi edinmek için saatler harcanıyordu. Kâğıt üzerinde birçok savaş yaşanıyor ve bilgisayar kullanılarak bu savaşların planları, stratejileri ve taktikleri değerlendiriliyordu. Artık tüm bu çalışma ve planlar teste tabi tutulacaktı.

H. Norman Schwarzkopf kocaman bir adamdı; yadırganacak denli iri bir başı ve geniş bir yüzü vardı. Yüzü o kadar genişti ki, o küçük burun, bulunduğu yere sanki sonradan eklenmiş gibi görünüyordu. Kocaman olmasının dışında çok da heybetliydi. Bir odaya girdiğinde hemen odak noktası haline gelir, diğer insanlar onun gölgesinde kalırdı. Eğer onunla çalışıyorsanız, ona saygı duyduğunuz halde, her an sizi dehşete düşürmesi mümkündü. Olayların üzerine gitmekten hoşlanırdı. Birden sinirlenmesiyle, öfkesinin şiddetiyle ve kendi standartlarına ulaşmamış kişileri sözlü olarak önce ufalayıp sonra ipe çekmesiyle ün salmıştı. Bunun için kullanılan ifade “CINC işkencesi” idi.

Bu terim ilerdeki aylarda sıkça kullanılacaktı... ama tabii Chuck Horner tarafından değil. Horner ile Schwarzkopf’un birlikte hizmet verdiği on aylık kısa süre içinde, bu iki general aralarında çok değişik bir ilişki geliştirdiler. Horner için Schwarzkopf diğerlerinin çekindiği gibi bağırıp çağıran, aksi bir insan değildi. Öncelikle CINC’in çok zeki ve merhametli bir insan olduğunu biliyordu ve ona göre Schwarzkopf’un liderliğini ortaya koyma şekli çok iyiydi. Olayların üzerine gitmek Horner’in da hoşlandığı bir şeydi. Eğer Schwarzkopf’la çalışmak hava savaşı gibiyse, hiçbir sorun yoktu. Horner bir avcı uçağı pilotuydu. O bu tip bir yarışmayı çok keyifli bulurdu. Horner her zaman CINC ile çarpışmak için elinden geleni yapmıştı. Onun kendisine uygulayabileceği herhangi bir manevraya karşı hazırlıklıydı. Sonuç olarak aralarındaki ilişki samimi ve sıcak oldu. Hatta Schwarzkopf, Horner’in değişik espri anlayışını ara sıra hoş görmeyi bile öğrendi.

Fakat, o gün espri yapacak bir durum yoktu.

Horner, Schwarzkopf’un ofisine girdiğinde General’in çok yorgun olduğunu gördü. CINC hiç zaman kaybetmedi. Ertesi sabah, yani 5 Ağustos’ta Camp David’de Başkan ve Kabine’ye brifing verirken, Irak’ın Suudi Arabistan’a ilerlemesi halinde bunu durdurmak için Kara Kuvvetleri’nin hangi seçenekleri kullanabileceği konusunda oldukça iyi fikirleri olduğunu söyledi. *İçe Bakış* çalışmaları sayesinde, Schwarzkopf Başkan’a çok açık ve güvenilir bir brifing verebileceği için rahattı. Ancak brifingin “Hava” bölümü onu kaygılandırıyordu.

Eğer Iraklılar güneye, Suudi Arabistan’a ilerlemeye karar verirse, CENTCOM’un kara bileşeni birimi olan XVIII. Hava İndirme Kolorusu oldukça hızlı bir şekilde sahneye çıkabilecekti. Irak’ın seçenekleri sınırlıydı. İsrail en batıda askerî harekâtı izlediği için, muhtemel bir Irak saldırısının körfezin doğu kıyısından gelmesi gerekirdi. Burası ay-

nı zamanda petrolün bulunduğu, ve Cübeyl ve Dahran gibi nüfus yoğunluğu yüksek Suudi yerleşimlerini içeren bir bölgeydi. Eğer Irak'ın amacı Riyad ise, bu sefer büyük bir ihtimalle güneyden gelip başkentte doğru sağa döneceklerdi. Schwarzkopf hangi birliklere ihtiyacı olduğunu ve bunların bu tip bir saldırıyı durdurmak için nerelere gitmesi gerektiğini çok iyi biliyordu.

Ancak havada durum başkaydı. Horner, Schwarzkopf'un işin bu bölümüyle ilgili belirgin bir bilgi ve deneyiminin olmadığını farkındaydı. Onun zihinsel donanımı, o sırada Hava Kuvvetleri'nin nasıl uygun bir şekilde kullanılacağına ilişkin bir kavrayışı içermiyordu. Ayrıca Horner, hiçbir zaman açıkça ifade edilmediği halde, Schwarzkopf'un, kendi ekibindeki planlama personelinin, Başkan'a gönül rahatlığıyla sunabileceği bir hava harekâtı brifingi hazırlayabileceği konusunda pek rahat olmadığını biliyordu. İşte bu yüzden Chuck Horner'ın Mac Dill'e gelmesini istemişti. Horner'a, Hava Kuvvetleri Tümgeneralı Burt Moore'un J-3 (CENTCOM operasyonları) ekibinin brifingler üzerinde çalıştığını açıkladıktan sonra, ondan kumanda merkezine gidip ekibe yardımcı olmasını istedi. Moore, Schwarzkopf'un planlama personeliyle ilgili kaygılarının baş nedeniydi.

Moore CENTCOM J-3 pozisyonuna kısa bir süre önce getirilmişti. Bundan önce dört yıl boyunca Washington'da Hava Kuvvetleri Kongre İrtibat Subayı olarak görev yapmıştı. Eski görevinin, planlama ve operasyonlara hazırlanmak için pek de uygun bir ortam yaratmadığı bir gerçektir. Moore bu işte yeniydi ve kendini ispatlaması gerekiyordu, üstelik bu alanda yeterli deneyime ve hava kuvvetleri hakkında yeterli bilgiye de sahip değildi. Daha da kötüsü, kendisi Hava Kuvvetleri subayıydı, CINC içgüdüsel olarak bu insan grubunu sevmez ve onlara güvenmezdi. Eğer biri Schwarzkopf ile çalışacaksa kendini kabul ettirmek için ondan daha sağlam bir adam olması gerekirdi. Zeki, sağlam ve sadık olduğuna karar vermişse, seni kabul ederdi. Eğer, hem seni kabul etmediyse hem de bir Hava Kuvvetleri subayıysan, iki kere yandın demekti. Ve Schwarzkopf Burt Moore'u kabul etmemişti.

Horner bir süre sonra, CINC'in sakin fakat bir o kadar da gergin atmosferli ofisinden çıkıp CENTCOM Komuta Merkezi'nin gürültülü karmaşasının içine girmişti. Hava Kuvvetleri ve Deniz Kuvvetleri'nin albay ve yarbayları ufak bir konferans odasına dolmuş, telaşlı bir şekilde saat 17:00'daki toplantıda CINC'e sunmak üzere brifing slaytla-

rı hazırlıyorlardı. Schwarzkopf'u öfkelenendirme korkusuyla elleri ayaklarına dolaşıyordu.

Horner konferans odasına girdiği anda, bir öfke krizi yaşanması ihtimalinin çok yüksek olduğunu sezinledi. Oradaki herkesin kafası karışmıştı ve morali bozuktu. İnsanlar çaba harcıyorlardı belki, ama düzen ve dikkatten de yoksundular. Üstelik, lojistik ve sorti oranları gibi önemli detayları da gözden kaçırmışlardı.

Moore ve adamları Horner'ı gördüklerine sevinmiş ya da onun önerilerini dinlemek için can atıyormuş gibi görünmüyorlardı. Horner bunun farkındaydı. Onlara yardım edebileceği halde kendisine uzak durması söylenirse buna fazlasıyla sinirlenirdi. Ancak öyle görünüyordu ki, günlerdir belli sorunlar üzerinde çalışmışlardı ve dışarıdan gelen birinin işlerine burnunu sokmasını istemiyorlardı. Eğer, CINC onları parçalara ayıracaksa bile, bu Hava Kuvvetleri'nden gelen ve uygulamaya hiç gönüllü olmadıkları önerilerden dolayı değil, kendi çabaları sonuç vermediğinden ötürü olmalıydı. Horner bir şeyin daha farkındaydı: Avcı uçağı pilotları arasında rütbenin fazla bir önemi yoktu. Uğraşmamaya karar verdi. Eğer yardımına ihtiyaç duyarlarsa, ona sorarlardı.

İkinci katta yedek bir ofis vardı. Eğer isterse orada bekleyebileceğini söylediler. Horner içini çekerek ikinci kattaki boş odaya gitti.

Saat 15:00 olmuştu. Boş boş otururken zaman kaybetmemek için düşünmeye başladı: *"Eğer General Schwarzkopf olsaydım, Birleşik Devletler Başkanına ne anlatırdım?"*

Ne kadar askerî kuvvet konuşlandırabileceğini; bunların ne tip birliklerden oluşacağını, ne kadar kısa sürede faaliyete geçebileceğini, nerede üslenebileceğini, nasıl destekleneceğini anlatırdı. Bu binlerce ayrıntının incelenmesi sonucunda ortaya çıkan geniş özetler şeklinde olurdu. Ardından bu hava filosunun ne büyüklükte bir askerî güç sergileyebileceğini anlatırdı. Özet halindeki bu bilgiler dinleyiciyi ayrıntılarla sıkmadan, modern hava kuvvetlerinin gücünü açıklardı. Başkan ortaya konan raporların, tüm ayrıntıların tekrar tekrar gözden geçirilmesiyle desteklendiğini bilirdi. Sonunda ise konuşmasını görevlendirme kavramlarına değinerek kapatırdı; yani saldırıyı durdurmak için hava gücünün nasıl kullanılacağını belirten bir strateji; istilacı birlikleri Kuveyt ve Suudi Arabistan'dan atacak hava saldırısı; hava kontrolünün ele geçirilmesi; Irak'a petrol, savaş gereçleri, erzak ve su giriş çıkışının engellenmesi; ayrıca komuta kontrol ve sayıca çok fazla olan

Kara Kuvvetleri'ne yakın destek sağlaması. Tüm bunlar, General H. Norman Schwarzkopf'un, yani Amerika Birleşik Devletler Ordusu'nun tüm bölümleriyle birlikte hazır ve görevde olduğunu Başkan'a göstermek için yeterliydi.

Horner, "Ayrıntıya girecek olursak," diye düşündü, "Schwarzkopf kendi kuvvetlerimizi korumak ister; bu yüzden de Hava Savunma CAP'ını (Hava Çarpışma Devriyesi) AWACS ile birlikte kullanmak isteyecektir. Böylece, Irak Hava Kuvvetleri'nin bize saldırmasını engelleyebilir. Bu kendi kuvvetlerimizin tedbir almasını, petrol yataklarının ve şehirlerin korumasını sağlar. Tüm bunlar yerine getirildikten sonra Schwarzkopf, Irak'ın kara harekâtı hakkında endişelenmeye başlayacak ve kara kuvvetlerimizin bulunduğu yere hava desteği sağlayacaktır. Ancak böyle bir durumda, hava gücünü devreye sokmanın asıl amacı düşmanın saldırıyı sürdürmesini engellemektir. Bu nedenle, malzeme depolarını ve ikmal yollarını vurur. Bu da savaşın başında bir kısım toprağın elden gitmesine göz yumulacağı, ama ikmal yolu uzadıkça, düşmanın hava saldırılarından daha fazla yara almaya başlayacağı anlamına gelir. Zaman içinde karşı tarafın saldırılarının kökü kurutulurken, düşmanın kara kuvvetlerini, kendi kara kuvvetlerimizin başa çıkabileceği bir pozisyon almaya zorlarız. Daha sonra alt yapılarını hedef alan operasyonlar yönetebilir, bu saldırıyı başlattıkları için, kendi uluslarının onları cezalandırmasına zemin hazırlayabiliriz. Peki, ama nasıl? Belli bir takım hedefleri belli sayıdaki sortilerle vurarak. Bunu yapmak için şu-şu-şu kuvvetleri şuraya, şuraya ve şuraya yerleştiririz..."

Kafasındaki boşlukları tamamlamak için, Horner tüm öğleden sonrayı Shaw HKÜ ile telefonda, kendi Operasyon Müdürü Albay Jim Crigger ve Lojistik Müdürü Albay Bill Rider'dan bilgi alarak geçirdi. Crigger, Horner için, *İçe Bakış* talimlerinde kullandıkları sorti oranlarına, tarihteki uçak kaybetme oranlarına, çeşitli avcı ve bombardıman uçağı birimlerinin hazırlık durumlarına, yayılma programlarına ve birimlerin işlemesi için gereken yakıt, yiyecek, mühimmat, barınak ve daha birçok ihtiyacın bulunabileceği yerlere baktı. Rider ise eldeki mühimmat, yedek parça, yakıt kaynakları ve çeşitli üslerin yatak kapasiteleri hakkında sayısız veri sağladı. Tüm bunlar zafer ve yenilgi arasındaki farkı belirleyen destekleyici faktörlerdi.

Her şeyden önce, Horner hava planlama ve hava operasyonları

hakkındaki tartışmalarda çok çabuk ortaya çıkabilecek yanlış anlamlardan kaçınmak istiyordu. Örneğin “stratejik” ve “taktik” hava gücü gibi farklı tanımlamalar yapıyordu. Eğer bu tür farklılıklara saplanıp kalırlarsa, tüm operasyonun bir bozguna dönüşeceğini biliyordu. Horner bunu şöyle açıklıyordu:

24

“Stratejik” ve “taktik” sözcüklerinin kullanımı önceki savaşlardan kalan bir mirastır. Bu savaşlarda stratejik saldırı düşmanın can evine, taktik operasyonlar ise düşmanın savaş alanındaki veya denizdeki kuvvetlerine yöneltilirdi. Son zamanlarda ise “strateji” Sovyetler Birliği ve diğer güçlü düşmanlara nükleer saldırı, “taktik” ise tüm diğer hava savaşı biçimleri anlamına geliyor.

Bu arada, daha az havalı terimler olan “saldırı” ve “savunma” da uzun süredir karşı hava operasyonlarını akla getiriyor. Savunma sortileri kara alarmı ya da hava alarmı vermeyi, ülkenize veya kuvvetlerinize saldıran düşman uçaklarına karşı koymayı kapsar. Saldırı sortileri genellikle düşman topraklarda veya kontrol altındaki denizlerde bulunan düşman kuvvetlerini vurur.

“Saldırı” ve “savunma”yı anlıyorum; bunların yer, zaman ve durumla ilgisi var. “Taktik” ve “stratejiyi” ise anlamıyorum. Bu kelimeler artık anlamsız ve işlevsiz bir hal aldı. Aslında bunlar modern askerî dilde insanları aydınlatıp işleri kolaylaştıracığına, insanları hölmeye ve harcanan çabaları ziyan etmeye yarıyor. İnsanlar kelimeleri üstünkörü ve gerçekten ne anlama geldiklerini bilmeden kullanıyorlar. Örneğin, B-52, bir “stratejik bombardıman uçağı” olarak bilinir. Peki öyleyse, neden Körfez’deki “taktik” operasyona yakın hava desteği veriyordu?

Gerçekte B-52’yi stratejik bombardıman uçağı olarak hilen kişi, büyük ihtimalle organize etme, eğitime ve donatma konusunda sorumlu olduğu bir aracı kontrol etmeye çalışan, SAC karargâhında görevli bir havacıdır. Eğer o araç nükleer olmayan operasyonlarda kullanılacaksa ve CINCSAC’ın sorumluluk kapsamı dışında kalan bir alanda konuşlandırılacaksa, o zaman bu, SAC’a kaptırılması muhtemel bir araçtır. Bu oyunda birden fazla galip olması düşünülemez.

Ayrıca, USAF’ın stratejik ve taktik öğelerden oluştuğunu

düşünmeyi seven, bir havacı güruhu da vardır. Bunlar hava kuvvetleri içinde ya düşmanı can evinden vuran öğeler (tıpkı II. Dünya Savaşı'nda Almanya'ya saldıran Sekizinci Hava Kuvveti gibi gerçek bir Hava Kuvveti) ya da aslında ordunun hareketli ağır silahlarından başka bir şey olmayan ve bundan dolayı gerçek hava kuvveti olmayan taktik öğeler bulunduğu kanısındadırlar. Ben bu tip insanlara, akli bir karış havada havacılar, diyorum. Onlar bir işi bitirmek için hava kuvvetinin gerekli olan her şeyi yapabileceğinin ve yapacağının farkında değildir. Aslında gerçek Hava Kuvveti, bir görevi ne stratejik, ne de taktik olarak nitelendirir. Görev Başkandan ve Birleşik Komutantlıktan gelir. Bir havacı olarak benim görevim, Başkana ve Birleşik Komutana, hava gücünün görevi sonuçlandırmak için kendi başına veya diğer kuvvetleri destekleyerek ne yapabileceği hakkında bilgi vermektir.

Bu son anlattıklarım Goldwater-Nichols'ın ordu üzerinde neden bu kadar derin bir etkisi olduğunu kısmen açıklıyor. Bu, her kuvvetin, hütün işleri kendisinin yapacağını ve diğerlerinin sadece onlara destek vermek üzere orada bulunacağını düşünmesine yol açan kafa yapısını yok etmek için ortaya konmuş bir çabadır. Örneğin dünyada donanmanın geleneksel bakış açısı şöyledir: "Hepinizi seviyoruz, ama burada, okyanusun ortasında yapayalnızız, bu yüzden bize birkaç yakıt tankeri ve bir de AWACS gönderin, bunun dışında başka bir şey için zahmet etmeyin." Hava Kuvvetleri ise hava gücünü tüm problemlerin tek çözümü olarak görenlerle doludur. Fakat bunlar kara kuvvetlerinin hava üslerini korumasını, donanmanın ise JP-4 yakıt tankerlerinin sağ salim limana gelmesini sağlamasını ister. Deniz Piyadeleri en fazla desteğe ihtiyacı olan birimdir; bir yere gitmek için donanmaya ihtiyaçları vardır. Hava Kuvvetleri'nin sunacağı hava ulaştırma hizmeti ve yoğun desteği olmadan hayatta kalmayı başaramazlar ve kara kuvvetleri de kullanacakları donanımı tasarlamak ve dağıtmakla yükümlüdür. Bu sebeple, kimseye ihtiyaçları olmadığı gibi bir önyargıyı haklı çıkarmanın yolu, kendilerini daha büyük bir tablonun parçası olarak göstermeyip, adanın birinde tek başlarına savaştan geçer.

Doktrinlere dayanan daha kuralcı karacıların bazıları da savaşın stratejik, operasyonel ve taktik düzeylerinden bahse-

derler. Her şeyi kutulara koyarlar: “Strateji” Başkan’ın düşündüğü ve yaptığı şeydir; “operasyonel” CINC’in düşündüğü ve yaptığı şeydir; “taktik” denen şey de bileşen düzeyindeki ve altındaki kişilerin düşündüğü ve yaptığı şeydir.

Bir havacıya bu anlamsız gelir: Benim avcı uçağım (taktik), Bağdat’a uçar (operasyonel), Saddam Hüseyin’i öldürür (stratejik).

Tüm bunlardan dolayı hava planı ve hava operasyonlarından bahsederken, bu kelimelerden olabildiğince uzak dururum. Hava gücü oldukça basittir: Uçaklar hızla çok geniş alanlara ulaşır, yuvasına çok uzak veya çok yakın tüm hedefleri vurur. Ne azı, ne de fazlası...

Tüm bunlar o öğleden sonra Horner’ın McDill’de gündeme getirdiği brifing maddeleriydi.

Önce temel maddeler:

Mevcut Kuvvetler: Goldwater-Nichols CENTCOM’u belli başlı kuvvetlere bölmüştü: Esas olarak 1. TAF (Langley’deki F-15’ler) ve 363. TAF (Shaw’daki F-16’lar). Aynı zamanda F-111’ler, A-10’lar, C-130’lar, istihbarat uçakları, yer radar üniteleri, birkaç tane E-3 AWACS, Red Horse istihkâm birliği, Dokuzuncu Hava Kuvvetleri’nin komutanı ve personeli... CENTCOM’un CINC’i, başka CINC’lere verilmiş birlikleri de alabilirdi, fakat bunun için Savunma Bakanının onayı gerekiyordu. Nitekim daha sonra Kara Kuvvetleri Yedinci Kolordusu EUCOM’dan alınıp CENTCOM’un emrine verildi ve böylece CENTCOM’un kara kuvvetlerine muazzam bir ek yapılmış oldu. CENTAF Ocak 1991’de savaşın asıl başlangıcından evvel epeyce büyümüştü (tüm bu değişiklikler birkaç ay içinde olmuştu). Ağustos ayında, Chuck Horner CENTCOM’un payına düşen birlikleri savaşırma yetkisine sahipti. CENTAF Komutanı olarak Horner’ın, sadece Merkez Komutanlığı Hava Kuvvetleri Bileşeni Komutanı değil, ayrıca Birleşik Kuvvetler Hava Bileşeni Komutanı (JFACC) olması sebebiyle de, Donanmaya, Deniz Piyadelerine ve Kara Kuvvetlerine ait olan sabit kanatlı uçaklar da mevcut kuvvetlere eklenip hepsi CENTCOM’a tahsis edilmişti. Horner günü gününe tüm bu kuvvetleri kontrol ediyordu. Böylece, hangilerine güvenebileceğini biliyordu.

Birlik Tipleri: Hava kuvveti çeşitli birlik tiplerinden meydana ge-

lir, ve bunların rol dağılımı ana hatlarıyla şöyledir: Hava Üstünlüğü, Hava Yasağı, Yakın Hava Desteği, Keşif, Hava Ulaştırma. Bazı birlikler sadece tek bir rol üstlenmiştir. Örneğin⁽¹⁾ F-15'ler yalnızca havadan havaya görevde kullanılırdı; F-16'larsa hava taşıma dışında her türlü rolü üstlenebiliyorlardı. A-10'lar en çok (bundan daha fazlasını yapabilecek olmalarına rağmen) yakın hava desteğinde kullanılıyorlardı; C-130'lar ise çoğunlukla kara kuvvetleri askerlerini ve donanımı taşıyordu. Fakat, C-130'lar Vietnam savaşında helikopterlerin inebilmesi için yağmur ormanlarında yer açmak amacıyla, buralara çok büyük bombalar atmak için kullanılmıştı. Bu sebeple, Horner ne zaman bir uçağa baksa üstlenebileceği tüm rolleri irdelerdi.

Konuşlanma Hızı: Bu konuya üç yönden yaklaşmak gereklidir: İhtiyaçlar, tanker mevcudiyeti, hava taşıma mevcudiyeti: Horner'ın ilk görevi havayı kontrol etmek ve hava veya deniz yoluyla gelen kuvvetleri korumaktır. Nitekim Horner'ın F-15'lere (havadan havaya kullanılmak üzere), AWACS'a (radar için) ve Rivet Joint'a (sinyal istihbaratı için) ihtiyacı vardır. AWACS gibi büyük jetleri Suudi Arabistan'a uçurma konusunda hiçbir problem yoktu; çünkü tanker desteği olmadan okyanusu geçebilirlerdi; fakat F-15 gibi daha küçük uçaklar için tankerler gerekiyordu. Bu da şu anlama geliyordu, Horner'ın yayılma hızı tanker mevcudiyeti ile sınırlıydı. Sadece C-130 birlikleri kendi kendilerine yayılabiliyorlardı. Yani bunlar hem kendi yedek parçalarını, hem de personellerini getirebiliyordu. Suudi Arabistan'a yollanan jetlerin, oraya ulaştığında operasyonel olabilmesi için hava taşıma desteğine ihtiyacı olacaktı. Kendi adamları ve birlikleri gelene kadar Horner'ın hiç zaman kaybetmeden onları Suudi bakım onarım personeliyle destekleyebilmesi için bu jetlerin benzer bir Suudi birliğiyle beraber üslenmesi gerekiyordu. Nitekim Horner başlangıçta 1. TAF'a bağlı F-15'leri Suudi F-15'leriyle birlikte Dahran'da üslendirirdi. Bu üç temel öge belirlendikten sonra, tüm aktif hava kuvvetlerinin 24 saat içinde, tüm muhafız ve yedek birliklerin 48 saat içinde konuşlanabilmeleri gerektiğini bilen Horner programı, ilk önce yapmak istediklerine ve bunların alacağı zamana göre sıraladı.

Üslenme: Horner yıllarca hangi birim ve uçağın nereye üsleneceği konusunda hazırlık planları yapmıştı ve kendi adamları şimdiden Suudi Arabistan'da üslenme deneyimine sahiptiler. Örneğin, o yılın başlarında (1990) AWACS ve tanker uçakları 8 seneden beri görev yaptıkları Riyad'daki hava üssünden geri gelmişlerdi, orada Suudi

Arabistan'ı ve petrolünü İran-Irak savaşının sıçrama ihtimaline karşı koruyorlardı. Orada depolar, pistler, yakıt, her çeşit araç-gereç ve malzeme zaten mevcut olduğu, ve birim de neyi nereye kuracağını bildiğinden dolayı, AWACS'ı Riyad'a göndermek çok mantıklı bir seçimdi. Benzer birimler bir arada olurdu. Geriye, mevcut pist alanını hesaplamak ve üslerin artı ve eksilerini değerlendirmek kalıyordu. Müttefiklerine yaptığı ziyaretlerden dolayı Horner, bölgedeki havaalanlarını biliyordu. Pistlerinde yürümüş, uçakla inip kalkmıştı. Ayrıca, hangi ülkelerin ABD birliklerini topraklarına alacağını, hangilerinin buna karşı çıkacağını da biliyordu (sonradan ortaya çıktığı gibi, hepsi de işbirliği yapmıştı). Kısacası, ev ödevini yapmıştı; üslenme konusunda herhangi bir sorun çıkmayacaktı.

Düşmanla Karşılaşma: Tüm bu aktivitenin amacı askerî araçların hareket ettirilmesi ya da yerleştirilmesi değil, çarpışma sortilerinin gerçekleştirilmesi veya en azından böyle bir potansiyelin oluşturulmasıdır. Uçaklar azami sayıda sorti yapılmasını olanaklı kılacak şekilde yerleştirilmelidir. Nitekim Horner A-10'ları ve Deniz Piyade Harrier'larını (kısa menzilli, dikey kalkış ve iniş yapan uçaklar), Kuveyt'in olabildiğince yakınına yerleştirmek istiyordu. Çünkü, A-10'lara ve Harrier'lara, aslında, yakın destek sağlama görevi veriliyordu. Deniz Piyadelerinin denizin yakınında olmayı sevdiklerini de biliyordu. Tam tersi Hava Kuvvetleri CAP jetlerini sınırın yanına, yani Dahran ve Tebuk'e yerleştirmek istiyordu. Diğer taraftan Horner'in tankerlerinin, üzerinde bazı değişiklikler yapılmış 707 ve MD-11'lerden başka bir şey olmamasından ve Birleşik Devletler Hava Yollarına mı yoksa Birleşik Devletler Hava Kuvvetleri'ne mi ait olduklarını kimsenin pek önemsememesinden dolayı, bu uçaklar için en uygun yer büyük ticari uçaklara bakım onarım ve yer-idare hizmetlerini sunan uluslararası hava limanlarıydı. Horner uçak gemilerini Irak'a, Donanmayı ikna edebildiği ölçüde yaklaştırmak istiyordu. Ayrıca, B-52'lerin de savaş alanının yakınlarında, fakat Scud füzeleri veya hava saldırıları tarafından vurulmayacak bölgelerde bulunmasını istiyordu.

İkinci olarak, Schwarzkopf (ondan sonra da Başkan) bu hava filosunun oluşturabileceği askerî kuvvetin miktarını anlamak isteyeceklerdi. İşte burada devreye briefing slaytları girecekti. Bunlardan ilki Irak, Kuveyt ve Suudi Arabistan bölgesinin haritasıydı. Sınır çizgilerini, önemli kentleri, otoyolları ve ırmakları gösteren basit bir haritaydı. Bu haritanın üzerinde Kuveyt'ten çıkan bir çift büyük ok vardı. Oklardan

bir tanesi kıyı boyunca güneyi işaret ediyordu; ikincisi de güneye doğru gidiyor ama sonra batıya, Riyad'a doğru kıvrılıyordu. Bu ikisinden bir tanesi Irak'ın muhtemel saldırı istikameti idi. Daha sonra, harita Suudi Arabistan üzerinde dolanan uçakları tasvir edecekti; AWACS ve onların kuzeyinde CAP'lar. Ayrıca, Irak Ordusunun asıl parçalarını, lojistik üslerini ve saldırıları destekleyen ikmal yollarını vuran F-16'ları ve A-10'ları tasvir edecekti.

İkinci slaytın sol tarafında uçak tiplerinin listesi; ortasında savaş alanında üslenmesi beklenen uçakların sayısı ve tahmin edilen sorti oranı bulunacaktı. Örneğin, sorti oranı A-10'lar için 3,5, B-52'ler için 0,6 olabilirdi. Slaytın sağ tarafında ise uçakların sayısı sorti oranıyla çarpılacak, böylece bir gün içinde yapılması (Horner tarafından) tahmin edilen sorti sayısı gösterilecekti. Bu, savaşa girildiğinde Horner'in sürdürmeyi umduğu çabanın düzeyini ifade edecekti.

Bu kuvvetler Irak'ın Suudi Arabistan'ı istila girişimini nasıl yenilgiye uğratacaktı? Temel strateji, Iraklı istilacıların ikmal kanallarını keserek ve Birleşik Devletler Kara Kuvvetlerine problem çıkaran kuvvetlerini vurarak ortadan kaldırmaktı. Ayrıntıya inmek gerekirse:

Hava Kontrolünü ele geçir: Radarları ve bunları yöneten komuta ve kontrolü vurarak merkezî hava savunma sistemini kör et. Uçacak kadar cesur ve aptal olan avcı uçaklarını düşür. Sana meydan okumaya kalkacak avcı uçaklarının sayısını azaltmak için bunların havaalanlarını vur. Vahşi Sansarları ve HARM füzelerini kullanarak, radarla yol bulan SAM operatörlerinin kalplerine korku sal ve böylece radarlarını açmaktan korkmalarını sağla. Orta yükseklikte uçarak silahlardan ve omuz üstünden ateşlenen infrared (İR) roketlerden kaç.

Irak'ın petrol, mühimmat, erzak ve su ikmalini engelle: Ordular araçlarının gidip yakıt ve mühimmat ikmali yapabilmesi için ikmal depoları inşa ederler; bunları bulup havaya uçur. Orduların benzini tanklarına ve diğer araçlara taşıyacak tanker kamyonlarına ve cephanelerini taşıyacak yük kamyonlarına ihtiyacı vardır. Bu yüzden de depoya giden yollar üzerinde devriye gez ve gelip geçen kamyonları vur.

Komuta ve kontrole saldır: Düşman karargâhlarını bul; bunlar büyük bir ihtimalle bir grup çadır veya komuta kontrol araçları olacaktır (antenlerle donatılmış zırhlı personel taşıyıcıları ;ZPT'ler). Bu bir saldırı ordusudur, bu sebeple de yeraltı sığınakları yoktur. Karargâhlarını onları dinleyerek bulabilirsiniz. Konuşmak zorundadırlar, telsizlerini ve kablo hatlarını kullanmak zorundadırlar. Hangisini kullanırlarsa kullan-

sınlar siz durumdan haberdar olursunuz. Bir komutan haberleşme olmadan hiçbir şeyi kontrol edemez. Onları duyduğunuzda şu dört şeyi yapabilirsiniz: 1) Sadece dinleyebilir ve böylece saldırı planlarını bozabilirsiniz; 2) Parazit yapar ve böylece haberleşmelerini engelleyebilirsiniz; 3) Araya girip yanlış istihbarat verebilirsiniz (“Ben Saddam Hüseyin. Saldırı yönünüzü değiştirmenizi istiyorum. Kuzeye gidin. Anladınız mı? Kuzeye”); 4) Ya da onları bombalayabilirsiniz. Havayı siz kontrol ettiğiniz için düşman bu seçeneklerden hiçbirine sahip değildir (ama, karada konuşlanmış silah sistemleri kullanabilir; bunların menzili kısadır. Fakat, bu durum yerin topoğrafik yapısına göre değişir).

30

Sayıcı çok fazla olan kara kuvvetlerine yakın hava desteği sağla: Burada iki tane mesele vardı. Birincisi, ABD kara kuvvetlerine yakın hava desteği (YHD) sağlamaktı. Bu oldukça uzun bir zamandır ve sıkı biçimde tatbik edilen bir görevdi. İkincisi de, Arap müttefiklere YHD sağlamaktı; dil sorunundan dolayı ve düzenli olarak ve layıkıyla tatbikat yapılmadığı için problemli bir meseleydi. Aslında ABD kara kuvvetlerine YHD sağlamak bile bazı açılardan sorunlu bir işti. Bunun nedeni, kısmen hava ve kara kuvvetlerinin değişen ihtiyaçları (veya yeni farkına varılan ihtiyaçları), kısmen de savaşın gidişatındaki son değişikliklerdir. Bir hava yolu şirketinin işi yolcu taşımaksa, hava kuvvetlerinin işi de ağır silahlarını hedefe atışmaktır. Bir TWA jeti bütün koltukları dolu olarak uçuyorsa, en iyi şekilde kullanılıyor demektir. Bir F-16 ise hedefe mermilerini ulaştırdığı zaman verimli bir şekilde kullanılıyor demektir. Kara birliklerinin ihtiyaçları biraz daha farklıdır. Birincisi, başlarının üzerinde her an görünen dost uçaklar isterler. Bu onların kendini iyi hissetmesini sağlar. Bu uçakların ağır silahlarla donatılmış olmaması, onların kendini iyi hissetmesini engellemez. İkincisi, kara birlikleri hava saldırılarını tıpkı ağır silahlarla yapılacak saldırılar gibi saatler, hatta günler öncesinden programlamak isterler. Fakat modern savaşlar o kadar değişti, savaşın temposu öylesine arttı ve iyi ve modern bir ordu öylesine hareketli hale geldi ki (nerede çarpışacağını bilmediğin için, neye ihtiyacın olduğunu bilemezsin) hava saldırılarını eski zamanlardaki gibi planlayıp programlamak, amaca ciddi şekilde zarar veriyor.

Horner, Schwarzkopf ile arasında emir komuta ilişkisi henüz yeni kurulduğu sıralarda, bu konular hakkında onunla uzun uzadıya konuşmuş ve daha sonra “YHD Çabası” olarak adlandırılan yakın hava desteği sağlama yaklaşımı konusunda onu ikna etmişti. Yani, uçaklar

YHD için tasarlanacaktı. Fakat, nerede, nasıl ve ne zaman kullanılacakları görev sırasında, savaş alanındaki olaylar göz önünde bulundurulurken belirlenecekti. Eğer savaş alanındakilerin YHD'ye ihtiyaçları yoksa veya kendi başlarına savaşa hâkimlerse ya da kazanıyorlarsa, Horner jetleri düşmanın arka sahasına gönderecekti. Bu son saldırıların etkileri belki hemen kendini göstermeyecekti, ama gösterdiği zaman da oldukça etkili olduğu ortaya çıkacaktı. YHD Çabası; mükemmel bir haberleşmeyi, idareyi ve hedeflerin yerlerinin tam olarak belirlenmesini gerektiriyordu. Aksi takdirde, eski tip operasyon yönetiminin daha zor olmazdı. Schwarzkopf, YHD Çabasını Nisandaki İçer Bakış Tatbikatı sırasında gündeme getirmişti ve YHD Çabası Şubat 1991'de gerçekleştirildi.

Sadece Arapça konuşabilen personele YHD sağlama sorunu, personeli hem İngilizce hem Arapça bilen RSAF'dan (Suudi Arabistan Kraliyet Hava Kuvveti) YHD kontrolörlerini sağlaması istenerek çözüldü. Ayrıca bazı USAF avcı uçağı pilotlarının da ailelerinden dolayı Arapça konuşabildikleri ortaya çıktı. Fakat bu çözümlerden hiçbirisi hemen uygulanamazdı. Eğer Iraklılar gelseydi, 1990 Ağustosunda ciddi problemler oluşacaktı.

Irak saldırısı durdurulduğu anda, hedefi istilacı orduyu Suudi Arabistan ve Kuveyt'ten atmak olan saldırı hava seferine başla: CENTCOM'un Ağustostaki görevi Suudi Arabistan'ın savunmasına odaklanmak olsa da, kimse krizi başlatan olayı göz ardı edemezdi: Kuveyt'in istila edilmesi. Nitekim Irak'taki anahtar hedeflere –petrol rafineleri, elektrik santralleri, ana demiryolları, büyük sanayi bölgeleri, şehir içi otoyolları, köprüler vs– yapılacak saldırılar için başlangıç planları yapılmalıydı. Buradaki amaç, Irak için önemli olan bu hedeflerin yok edilmesini, politik hedefe erişmek, yani Irak'ı Kuveyt'ten çıkarmak için tasarlanan mantıklı bir stratejiye bağlamaktır. Gerçekten de Horner ve Schwarzkopf kısa bir süre önce Florida'daki İçer Bakış tatbikatından gelmişlerdi. Ve bu tatbikattaki senaryoya göre de hava planlayıcıları, Irak'ta hedefler seçmişlerdi. Savaş için kullanılacak hedef malzemelerinin çoğu İçer Bakış hazırlığının bir parçası olarak geçen baharda (en başta DIA olmak üzere) istihbarat kaynaklarına ısmarlanmıştı.

Saat 17:00 olduğunda CINC ile konferans zamanı gelmişti. Horner gerekli olduğunda toplantıya katılmaya ve Schwarzkopf'a, Camp

David'e götürmesi gereken temel bilgileri vermeye hazırды. Horner notlarını yanına aldı ve J-3 tarafından CINC için sunulacak olan brifingi dinlemek üzere CINC'in konferans odasına doğru yöneldi.

Küçük konferans odası kalabalıktı ve içerideki atmosfer oldukça gergindi. CINC yorgundu. Başkan'a sunulacak olan brifingi hazırlama işleminde her şey yolunda gitmemişti ve zaman gittikçe daralıyordu. Çok şükür hiç kimsenin sigara içmesine izin verilmiyordu. Schwarzkopf'un selefi olan Deniz Kuvvetleri generali George Crist ve onun birçok adamı, sigarayı uç uca ekleyenlerdendi; o günlerde CENTCOM toplantıları sigara içmeyenler için ızdırap oluyordu.

32

Toplantı, Kuveyt'teki durumla ilgili yeni bir kısa haberle başladı. Kriz Temmuzda patlak verdiği sırada, General Schwarzkopf'un, Başkent Kuveyt'te Amerikan Konsolosluğu karşısındaki otelde adamı olduğu ortaya çıktı. Adı John F. Feeley idi ve kendisi CENTCOM istihbaratında binbaşydı. Feeley, Kuveyt liderlerine gösterilmek üzere hazırlanmış olan çok gizli fotoğrafların olduğu bir dosyayla oraya gönderilmişti ve istila sırasında Kuveyt'te kalmış, geri dönmemişti. Şimdi ise doğrudan görerek sağladığı son haberleri taşınabilir bir uydu vericisi aracılığıyla bildiriyordu. Horner bu adamı tanııyordu ama Kuveyt ordusunun bazı öğelerini ve yabancı misafirleri toplayan Irak ordusunun ortasında çok heyecanlı bir şekilde çalıştığını tahmin edebiliyordu. CINC düşman kampına bir çift göz yerleştirdiğinden dolayı oldukça memnundu. Horner o "bir çift göz"ün de CINC'le aynı neşeyi paylaşp paylaşmadığını merak ediyordu.

Brifingin bir sonraki kısmı Suudi Arabistan'a yapılacak bir saldırıya karşı koyacak kara kuvvetlerinin kullanımını içeriyordu. Schwarzkopf sadece birkaç soru sordu ve birkaç yorum yaptı; belli ki onun brifingiydi ve üzerinde çok fazla çalışmıştı. Anlatılanlar oldukça açık, anlaşılır ve amaca yönelikti. Arazi, düşman kuvvetleri, haberleşme hatları, zırhlı araçlar, taktikler vb. gibi, kara savaşını meydana getiren konulara değiniyordu. Olayların nasıl gelişme göstereceğini tahmin etmeye çalışan biri için oldukça endişe gidericiydi.

Brifingin hava kısmında, Horner'in olmasından korktuğu her şey meydana gelmişti. Başladığı andan itibaren Horner, hazırlanışındaki muazzam faciayı görebiliyordu. Burt Moore'un adamları, tüm yeteneklerine rağmen patrona kendi bildikleri ve onun ihtiyaç duyduğu şeyler yerine, onun istediğini düşündükleri bilgileri verme tuzağına düştüler. Sunulan malzeme bulanıktı ve havada kalmıştı. İyi brifing ha-

zırlayan bir kişinin birkaç kelimeyle özetleyebileceği bilgileri sayısız faktör ve ayrıntıyla sunmuşlardı.

Brifing genel olarak Zaman Aşamalı Kuvvet Yayılımı Listesi'ne göre (ZAKYL—bu, askerî literatürde insanları ve eşyaları hareket ettirmenin söyleniş şeklidir) yayılacak olan kuvvetlerin listesini içermektedir. Ayrıca bu kuvvetlerin Suudi Arabistan yarımadasında nereye yerleştirileceği ile ilgili fikirler de vardı. Bu bilgiler oldukça ilginç ve önemliydiler. Fakat, her yayılma girişimi, kuvvetlerin hareket ettirilip yerleştirilmelerinden çok, kuvvetlerin potansiyel düşmana nasıl mukavemet edeceğine ilişkin bir fikir içerir. Brifingde ise bu konuya değinilememişti. Saldırı halindeki Irak güçlerine karşı koyabilecek uçakların savaş güçleri belirtilmemişti. Üstelik uçakların Irak kuvvetlerini nerede ve ne zaman vuracaklarına, bu çarpışma operasyonlarının gerektirdiği lojistik faktörlere (yakıt ve mühimmat mevcudiyeti) ve sorti oranlarına değinilmemişti.

Kısacası brifingde birtakım *şeylerden*, hava gücünün öğelerinden (uçak sayısı ve üsler) bahsedilmişti. Ama gücün nasıl uygulanacağından ve bu gücün düşmanı yıldırmak ve CINC'in belirlediği askerî hedeflere erişmek için nasıl kullanılacağından söz edilmemişti. Dinleyiciye bir at tarif ediliyor, ama onun nasıl kullanılmasının planladığından hiç bahsedilmiyordu. İlk iki slayt sırasında CINC inanılmaz bir sabır gösterdi. “Belki de gittikçe daha iyi olacağını umuyordur,” diye düşündü Horner. “Tıpkı midilli bulmak umuduyla at pisliği eşeleyen çocuk gibi.” Ne yazık ki brifing daha da kötüye gitti, tabii Schwarzkopf'un kızgınlığı da arttı. Sorularının ve yorumlarının sesi ve hızı arttıkça, odanın içi iyice elektriklenmeye başlamıştı. Birçoğu, kurmay subayların dik bir sandalyede kıvrılmayı başarıp girdikleri pozisyonu almışlardı bile. Diğerleri ise Schwarzkopf'un kaçınılmaz patlayışını heyecanla bekliyorlardı.

Birkaç saniye boyunca Horner, bir çocuk gibi içinden “Ben size söylemiştim,” deyip durdu; ama hemencecik bu düşüncüyü kafasından attı. “Zaman kısıyor,” diye düşündü. “Bu zavallı orospu çocuklarının CINC işkencesi çekmelerine gerek yok. Daha da önemlisi, Schwarzkopf'a elimizden geleceğin daha azını sunmak, ona haksızlık etmektir.”

Horner CINC'e döndü ve usulca, “Belki de Başkan sadece Hava Kuvvetleri'nin savaş alanına ne kadar sürede varabileceği, nereye mevzileneceği, nasıl destekleneceği, hangi düzeyde gayret sarf edebi-

leceği ve bir Irak istilasını bozguna uğratmak için hangi tip görevleri üstlenebileceğini bilmek istiyordu,” dedi. CINC’i endişelendirenin de brifingin bu bölümü olduğunu görebiliyordu. Kendisi brifingin kara kısmını nasıl en iyi şekilde hazırlamışsa, bu bilgiyi Başkan’a aynı güvenilirlikte iletme istiyordu.

Schwarzkopf Horner’la aynı fikirdeydi. Aslında Horner’ın önerisi tam da onun duymak istediği şeydi ve tüm personele yataklarından kalkıp Horner’a söylediklerini hazırlamasında yardım etmelerini emretti.

Chuck Horner dışında, odada bulunan herkesin rahat bir nefes aldığı hissedilebiliyordu. Esasen her şeyi kendi başına düzeltmeye söz vermişti. En hızlı ve en mükemmel şekilde görevini yerine getirmeliydi. CINC gece yarısı Washington’a ve Camp David’e gitmek üzere oradan ayrılacaktı.

Horner komuta merkezine geri döndü; ama bu sefer “Yardım edebilir miyim?” diye sormak yerine onlara ne istediğini söyledi. Burt Moore ve onun J-3 personeli ise kendi iyilikleri için Horner’a tam destek verdiler.

Öncelikle ihtiyacı olan şey, slaytlardı. Horner bilgisayardan alan genç bir personelin yanına oturdu. O, kafasında olanların taslağını kâğıda çizecekti, çocuk da bir slayt oluşturmak için kâğıttakileri bilgisayara geçirecekti. Slayt yığını hızla büyümeye başladı... grafikler, haritalar şemalar. Çeşitli slaytlar hızla ve kolaylıkla yayılan, Körfez Bölgesindeki birkaç üstte ağırlanan bir hava gücüne ilişkin çok büyük bir tatbikatın ana hatlarını içeriyordu. Operasyonlar maliyeti bir milyar doları geçen malzeme, donanım ve mühimmatla destekleniyordu.

Eğer Irak, Kuveyt’ten sonra Suudi Arabistan’a da saldırıysaydı, kara ve denizde üslenmiş uçaklar, Körfez’deki müttefiklerle çalışmak üzere hemen sahneye çıkacaklardı.

En son istihbarat koleksiyonlarını elinde bulunduran askerî aygıtlar tarafından belirlenen hedeflere saldıran modern silahlarla karşı karşıya kalacaklardı. Bu silahlar, çöldeki ikmal yolları ve Suudi Arabistan otoyollarında ilerleyen Irak kuvvetlerini yok edebilecek, olaya sanki içindeymişçesine tamamen vakıf bir komuta kontrol ögesi tarafından yönetilecekti. Yine de bu engeli aşmak çok güç olacaktı ve böyle olmalıydı da. Irak’ın hava kuvvetleri çok iyi donanımlı ve eğitimliydi. Kara kuvvetleri binlerce uçaksavar silahıyla ve yerden havaya atılan füzelerle korunuyordu. Aşılması zor bir engel olmalarına rağmen, kav-

rayabileceklerinin ötesinde bir hava gücüyle karşılaşacaklardı. Horner kendini brifingin içine attı. Hava Kuvvetlerinde 32 yıllık bir tecrübe ve Körfez ülkeleriyle birlikte 3 yıllık bir çalışmayla, Başkan'a hava planının bölümlerini açıklayacak bir brifing ortaya çıkaracağını biliyordu. Ortadoğu'daki tehditler, hava savaşı ve hava operasyonları hakkında, hiç kimse onun kadar bilgili değildi.

Horner çok rahattı ve Schwarzkopf'la birlikte o cuma gecesi slaytları incelerken saat 23:00'ı gösteriyordu.

Fakat, General Schwarzkopf gülümseyip de “İyi görünüyor Chuck. Neden bu brifingi sen vermiyorsun? Uçak saat 02:00'da kalkıyor,” dediğinde bir avcı uçağı pilotu olarak Horner'ın kendine olan güveni birazcık da olsa sarsılmıştı.

Horner birkaç saniye oturduğu yerde öylece kalakaldı. “*Beni öldürebilirler, fakat yiyemezler,*” diye düşündü kendi kendine.

Schwarzkopf gittikten sonra Horner düşüncelere daldı. Bunu berbat edemezdi. Eğer bildiklerini doğru dürüst aktaramazsa, binlerce kişinin hayatını ve büyük saygı duyduğu ülkesinin varlığını tehlikeye atabilirdi. Bu, savaşla ilgili bir şey değildi. Aslında askerî seçenekler doğru sunulduğu ve en iyi şekilde uygulandığı taktirde, savaş önlenebilirdi bile. Fakat eğer savaş kaçınılmazsa... tekrar iç geçirdi... o zaman tarihin en güçlü hava komutanı olurdu.

Notlarına, ardından da slaytlara göz gezdirdi ve arkasına yaslanarak yirmi sekiz yıl önceki o günü, kafasında yer eden o günü düşünmeye başladı: Kum, gökyüzü, ölme ihtimalinin yüksekliği. Tüm olanlar bunun için miydi?...

I

**VAHŞİ MAVİLİĞE
DOĞRU**

BİR

HER ERKEK BİR KAPLANDIR

Avcı uçağı pilotları, Arapların bildiğı ve sadece birkaçımızın itiraf ettiğı bir şeyi bilirler. Hiçbirimiz kendi hayatlarımızı kontrol edemeyiz, hepimiz Tanrı'nın çizdiği kadere göre hareket ederiz.

1962 yılında genç teğmen Horner, İngiltere'de bulunan Lakenheath'e tayini çıktığı sırada, Wheelus, Kuzey Afrika'da, ülkesi ile Kral İdris'in Libya Hükümeti arasındaki dostluk ilişkisini pekiştirmek için, Hava Kuvvetlerinin kurduğu atış alanı üzerinde bir F-100D Super Saber ile eğitim uçuşundaydı. Libya'da hava Avrupa'nın herhangi bir yerinden çok daha iyidir. Burada, bir kısmı atış alanlarına tahsis edilebilecek, enine boyuna yüzlerce mil uzanan çöller vardı. Etrafı eski surlarla çevrili olan bu kentte eğlenmek amacıyla vakit geçirilebilecek deve pazarları, Roma harabeleri, nezih İtalyan restoranları ve hafta sonu dinlenmek üzere gidilen plajlar vardı. Subay kulübünde her akşam parti oluyordu. Pilotların en çok hoşlarına giden iki etkinliğe ayıracak bol bol vakitleri vardı: İçmek ve yatmak. Burası avcı uçağı pilotları için bir cennetti.

Bir gün tatbikat uçuşu yapılacaktı ve dört uçaktan meydana gelen uçuş formasyonunda Horner üç numaradaydı. Gözünüzde, köşeleri birbirinden yaklaşık bir mil uzakta olan bir kare şekli canlandırın. İşte bu köşelerin her birinde birer F-100 bulunacak, hedef ise bu köşelerden birinde yer alan uçaklardan biri olacaktı. Diğer uçaklardan biri hedefi vurmak için içeri doğru dönecekti. Onun arkasından köşegenin diğer ucundaki uçak da manevra yapıp hedefi vurmaya hazırlanacaktı. Onun arkasındaki uçak ise aşağı dönüş noktasına doğru uçacaktı. Atışını tamamladıktan sonra hedeften dönen uçak diğer üç uçağı görüş alanında tutar ve bu sayede hedefe doğru yapacağı bir sonraki dönüş için onlarla arasındaki mesafeyi korumaya çalışırdı. Aradaki bu mesafeyi sağlamak çok önemlidir. Eğer pilot aşağı dönüşü çok dışarıdan ya-

parşa, pike açısı çok geniş olur ve hedefi ıskalayabilir. Eğer çok yakından yaparsa, pike açısı çok dar olur ve hedefi vurup ilerlemek istediğı sırada yere çakılır.

O gün kum fırtınası vardı. Görüş mesafesi bir milden çok daha azdı. Pilotlar yere göre konumlarını biliyor, önlerindeki uçağın tam yerini belli belirsiz görebiliyordu, ama hedefi görmeleri veya diğer uçakların hedefe göre hangi mesafelerde olduğunu belirlemeleri neredeyse imkânsızdı. Kısacası o gün, onların atış alanında olmamaları gereken bir gündü.

Normalde takip ettikleri prosedüre göre, bir pilot dönüş sırasında “içeri dönüyorum”, “hedeften sapıyorum”, “rüzgâr yönünde dönüyorum”, “aşağı dönüyorum” diyerek ne yaptığını telsizden bildiriyordu. Bu mesajların çoğu, diğer pilotların onun nerede olduğu konusunda bilgilendirilmesi için veriliyordu. Ama bunların arasında en önemli olanı, “aşağı dönüyorum” mesajıydı, çünkü kontrol kulesindeki güvenlik gözlemcisine hedefe yaklaşıldığını bildiriyordu. Gözlemci bu mesajı duyduğunda, atış geçişini yapanın önündeki uçağı izlerdi. Bu da, bir sonraki pilottan “içeri dönüyorum” çağrısını duyacağı anlamına geliyordu. Ardından gözlemci ya pilota atış izni verecekti, ya da atış isteğini reddedecekti. Örneğın başka bir uçak yol üzerindeyse, “pas geç” veya “temizlenmedin” diyecekti. Böylece pilot da, saldırıdan vazgeçip aynı seviyede uçmaya devam edecek ve doğru mesafeyi sağlamak üzere başa dönecekti.

Wheelus'ta konvansiyonel bomba hedef dairesinin ve ateş açılan hedeflerin yanında, bir de nükleer hedef dairesi bulunmaktaydı. Bu dairenin içinde çöle buldozerle yapılmış uzun bir atış hattı vardı ve bu hat, avcı uçakları ateş açacakları zaman, onlara nereye uçacaklarını gösteren bir rehber görevi görüyordu. Atış hattının üzerinde, yine buldozerle yapılmış ama onu dik kesen ince bir çizgi daha vardı. Nükleer bomba hedefinden tam olarak 13.000 fit açığa yerleştirilmişti. Bu işaret ateş açılacak hedefe doğru bir geçiş yapmak üzere aşağı doğru dönüşü başlatmak için en doğru yerdı. Fakat bugün Homer'ın önündeki iki numaralı pilot kaybolmuştu. Buldozerle yapılmış olan hattın üzerinden aşağı dönmek yerine, hedeften ve aşağı doğru dönüşünü başlatmak için en uygun olan yerden uzaklaşmıştı.

Bu arada Horner da aşağı dönme noktasına yaklaştığı için iki numaralı pilotun çağrısını bekliyordu. Nihayet çağrı geldi. “Aşağı dönüyorum.” Horner onun içeri dönme noktasına doğru hareket ettiğini farz

ederek, uçağı önünde, solda ve aşağıda arıyordu. Tabii ki uçak oralar-da değildi ve hedeften çok uzakta, yani Horner'ın tam önündeydi.

Horner ilerideki içeri doğru dönüş noktasını ararken hızına dikkat etmeliydi. Eğer çok hızlı giderse önünde olduğunu düşündüğü adamı geçebilirdi. Eğer çok yavaş giderse de, silahlarını ateşlemek için en doğru hıza (400 deniz mili) ulaşamazdı. Görüş açısı, uçağın hızına ve saldırı açısına dayanırdı. Yine de başka hiçbir çaresi yoktu; diğer pilotun “içeri dönüyorum” çağrısını bekleyerek yavaşladı, yavaşladı, yavaşladı. Sonunda Horner aşağı doğru döndü, çünkü diğer pilot o zamana kadar içe dönüş pozisyonuna yaklaşmış olmalıydı ve ikinci pilotun hedefe doğru dönüş çağrısını bekleyerek hızlandı. Bir saniye sonra iki numara “İçeri dönüyorum,” diye seslendi. Horner onu bulmak için hedefe doğru baktı. *Atış yapıyor olmalı* diye düşündü. *Atış yapıyor olmalıydı*. O sırada içeri dönüş yapacağı noktaya ulaşmıştı bile ve hâlâ hedefin bulunduğu sol tarafa bakıyordu. Birden sağ taraftan kendisine doğru hızla ve büyük bir gürültüyle yaklaşan bir şey gördü.

“Kahretsin!” diye bağırdı Horner ve içgüdüsel olarak kumanda kolunu kendine doğru çekti. F-100'ün burnu yukarı çevrildi ve tıpkı elinizi arabanın camından dışarı çıkarıp düz tuttuğunuz zaman rüzgârın elinize çarpmasında olduğu gibi, uçak yavaşladı ve diğer uçak da Horner'ın biraz önce bulunduğu boşluğu yarıp geçti. Kendisini çeken sürat motoru çok fazla yavaşladığında su kayakçılarına ne oluyorsa, Horner'ın burnu havaya dikilmiş yol alan uçağına da aynısı oldu. Fakat bu pek uzun sürmedi ve uçak ters döndü. Şimdi ise uçağın motoru durmuştu ve Horner 3500 fit aşağıdaki yeryüzüne bakıyordu.

Süper Saber'lar yer çekimi etkisiyle çalışan ön kenar flaplarıyla donatılmıştır. Düşük hızda bunlar açılarak uçağın daha fazla yükselmesini sağlarlar. Fakat Horner'ın ön kenar flaplarından bir tanesi kum fırtınası sırasında menteşelerine kum dolduğu için sıkışmıştı; sadece diğeri çalışıyordu. Sonuç olarak da kanatlarından bir tanesi havanın kaldırma kuvvetine diğerinden daha fazla maruz kaldığı için uçak kendi etrafından dönerek irtifa kaybetmeye devam ediyor ve yeterli hız sağlanamadığından dolayı da uçuş kontrol cihazları etkin hale gelemiyor. Uçak hızla yere doğru giden bir metal yığını haline gelmişti. Eğer normal uçuş hızında olsaydı, kuyruk, uçağı bu pike pozisyonundan kurtarabilecek hızı sağlayabilirdi. Ama Horner'ın o anki hızında, kuyruktaki yükseltici yüzey hiçbir işe yaramıyordu.

“Peki, yukarı kaldır,” dedi kendi kendine ve kumanda kolunu

sonuna kadar kendine doğru çekti. Hiçbir şey olmadı. Burun kırıpda-
madı bile. Horner hız göstergesine baktı, neredeyse sıfıra yakındı: 50
deniz mili. Sonra kendi kendine, “*Kahretsin,*” dedi, “*buradan çıkıyo-
rum,*” ve fırlatma kolunu yakalamak için uzandı. Ama o sırada gururu
daha ağır bastı.

“*Biliyorsun,*” dedi kendi kendine, “*eğer buradan çıkacak olursan,
barda çocuklarla karşılıklı içki içemeyeceksin. Bu durumdan kurtul-
mayı bir kez daha denemek zorundasın. Hem de her zaman.*”

Bir pilot, uçağın motorunu yeniden çalıştıracakı zaman, hız kazan-
mak için kumanda kolunu tamamen ileri doğru iter. Böylece de kont-
rol panelinin çalışmasını sağlar.

Horner da bunu denedi ve ardından da uçağın burnunu havaya kal-
dırmaya çalıştı... ve hiçbir şey olmadı.

Bu arada tek görebildiği şey, kendine hızla yaklaşan, onu çevrele-
yen, saran yeryüzüyüdü. Artık fırlatma koltuğuyla kurtulmak için de
çok geçti. Ve yaptığı hiçbir şey uçağı kontrol altına almasını sağlaya-
mazdı.

İşte tam o saniyede, ölüm tecrübesini tattı. “*Öleceğim,*” dedi kendi
kendine. “*Bir uçağın böyle bir durumun ardından düzelmesine imkân
yok. Böyle bir şeyi yapacak kapasitede değil. Bu çölün ortasında öle-
ceğim, yere çakılıp parçalara ayrılacağım, buradan kurtulmam da im-
kânsız.*”

O sırada iki şey oldu. İkisi de ölüme yaklaşan birinin vücudunda
birdenbire salgılanmaya başlayan adrenalinin normal sonuçlarıydı:

Öncelikle öfke. Horner’ın karısı Mary Jo ilk çocuklarına hamiley-
di ve Horner doğacak olan çocuğunu hiç görmeyeceği için çok öfke-
lenmişti. İkincisi ise; zaman yavaşlamıştı. Adrenalin onu yüksek hızı
doğru itiyordu. Beynindeki veriler sanki çıldırmaşçasına gözünün
önünden geçiyordu. Tüm bunlara rağmen oldukça sakindi. Her şey tıp-
kı eski bir bilimkurgu hikâyesindeki gibiydi. Hikâyenin kahramanı za-
manı hızlandıran bir iksir içerdi; hızlandırılmış zamanda bir saat, dün-
yadaki zamana göre bir saniyedir. İşte oradaydı, yerden pek az uzakta,
kesinlikle öleceğini düşünüyor, bir yandan öleceği için öfkelenirken,
bir yandan da içini inanılmaz bir huzur ve teslimiyet duygusu kaplıyor-
du ve zaman neredeyse durmuştu. Hayatında hiçbir zaman olmadığı
kadar rahat ve sakindi.

Bu zamansızlığın içinde bir yerde, nasıl olduysa vücudundan yuka-
rı yükseldi ve yukarıdan kokpitte oturan kendisine baktı. “*Bu durum-*

dan kurtulmak için ne yapabilirim? Gerçekten burada ölmek istemiyorum,” diye düşündü.

Bu sırada uçak saatte 150-200 mil hızla düşmeye devam ediyordu. Horner uçağın burnunu yukarı kaldırmaya çalışıyor, ama her seferinde ancak iki buçuk santim kaldırabiliyordu. Yani hâlâ yere çakılmaktan kurtulamamıştı.

Tam o sırada birden başından geçen bir olayı hatırladı. Avcı filosuna atanmadan önce bitirme eğitimi ve nükleer sertifika almak için üç ayını geçirdiği Nevada’da bulunan Nellis HKÜ’deki filo kafeteryasında elinde kahve fincanıyla otururken, iki tane eğitmen pilot F-100 ile iniş yapmak için aşağı dönen bir öğrenciden bahsediyordu. Yere 300 fit kala uçağın burnunu ufuk çizgisinin üzerine çıkarmıştı. Fakat bu durum olumsuz sonuç vermiş ve uçak ters dönmüştü. Tabii ki o zamana kadar uçak tüm enerjisini kullanmıştı, bu da uçağın düzelmesi için yeterli hıza ulaşamayacağı anlamına geliyordu.

“Arka ateşleyiciye ne oldu?” diye kendi kendine sorumuştı kokpitin arka koltuğunda oturan eğitmen ve bunun kurtulmaları için tek şansları olduğunu bilerek hemen klapeyi arka ateşleyiciyi çalıştırma konumuna getirmişti.

Düşük hızda giderken F-100 motorunun arka ateşleyicisi çoğunlukla çalışmazdı. Bunun yerine jetin ön tarafındaki hava alıcısından yirmi fit uzunluğunda alev püskürürdü. Fiziksel olarak bir insanın ayaklarını yerden kesecek kadar güçlü bir patlama olurdu bu. Buna kompresör arızası denirdi, fakat ne ilginçtir ki, motoru bozmazdı. Eğer pilot motorun kompresör arızası yapmasına neden olursa, motoru temizlemek için klapeyi çeker, ardından da motor daha fazla hava alır, uçak hızlandıkça klapeyi eski yerine doğru iterdi. Bunları yaptıktan sonra ise arka ateşleyiciyi tekrar çalıştırabilirdi.

Nellis’teki eğitmen klapeyi arka ateşleyiciyi çalıştırma konumuna getirdiği zaman, motor ateşlenmemeliydi. Kompresör arızası meydana gelmesi gerekiyordu. Fakat öyle olmamıştı. Motor ateşlenmiş ve uçağa daha fazla itme kuvveti sağlamıştı. Ve bu itme kuvveti de onların hayatını kurtarmıştı.

Tüm bunları anımsayan Horner, “Arka ateşleyiciyi deneyelim,” dedi. Klapeyi tamamen yukarı kaldırarak ileri doğru itti... ve bekledi. Uçakta bir titreme hissetti ve yukarı baktı. Sağında solunda, her tarafında kum tepecikleri vardı. Fakat ilerlemeye devam ediyordu. Birden uçağa hâkim olabildiğinin farkına vardı. Kontrol paneli tepki veriyor-

du ve Horner jeti yerden yükseltmeye çalışırken, uçak tepki vermeye devam ediyordu. Horner jeti çok dikkatli bir şekilde uçuruyordu... “Eğer bu şansı değerlendiremezsem,” dedi Horner kendi kendine, “uçak yere çakılacak.”

Arka ateşleyici tüm bu olanlardan sonra ateşlenmişti ve uçağın burnu gerçekten de havalanmaya başlamıştı. Öyle bir manevra yapmıştı ki, uçağın burnunu tam olarak düzelttiğinde kuyruğun yere çarpmasına neredeyse birkaç metre kalmıştı. Motorlardan çıkan hava çoktan yerdeki kumları havalandırmıştı. Etraf sanki bir Teksas kasırgası gibi toza dumana batmıştı. Uçak yavaş yavaş sendeleyerek çölden ayrılmıştı.

Tam o sırada, bir problem olduğunu sezen kontrol kulesindeki görevli, “Üç numara, bir problem mi var?” diye telsizden seslenmişti. “Hayır,” diye cevap verdi Horner, “ama üsse geri dönüyorum.” Ve eve doğru uçtu.

O gün olanlar Horner’ı derinden etkilemişti. Yaptığı manevrayı beynindeki mikroskobun altına koydu ve sayıların böyle bir şeyin hesabını veremeyeceğinin farkına vardı. O uçağı düzeltmenin herhangi bir yolu yoktu. Fiziksel olarak bu imkânsızdı. Yapılan manevra fiziksel kurallar göz önünde bulundurulduğunda işe yaramamalıydı.

“Peki madem öyle olması gerekiyordu, neden hunlar meydana geldi,” diye sordu kendine, “neden yaşamama izin verildi?”

Cevap basitti aslında. Kuzey Afrika çölünde başına gelenler Tanrı’dan gelen bir mesajdı. Horner bunu büyük bir olay haline getirmede, ama aslında kendisi çok dindar bir insandı. Ona hayatını kendisinin kontrol etmediği, kaderi belirleyen Tanrı olduğu hatırlatılmıştı. Tanrı o uçağın yere çakılmasını engellemişti. Gerçekler karşısında Horner’ın yapabileceği başka bir açıklama yoktu.

Bu olaydan sonra Chuck Horner bambaşka bir insan oldu. Bakın kendisi olanları nasıl anlatıyor:

O olaydan sonra, hayatımın her günü benim için bir armağandı. Kuzey Afrika çöllerinde ölmüştüm. Ben bir ölüydüm. O andan itibaren hayatıma, hırsla bir yön vermeye çalışmadım. Buna ancak Tanrı karar verebilirdi. Ben sadece yapabileceğim en iyisini yapmakla yükümlüydüm. Hayatım boyunca terfi etmek ve iyi bir maaş almak beni hoşnut edecekti belki, ama ben hunlar için yaşamayacaktım. Örneğin hiçbir zaman general ol-

mak istemedim. Ama generalliğe getirilmekten gurur duydum. Aldığım para ve insanların bana “Evet efendim” “Hayır efendim” “Bugün gerçekten çok iyi görünüyorsunuz,” gibi şeyler demeleri hep hoşuma gitti. Sakın beni yanlış anlamayın. Bu benim kendim için istediğim şey değildi, Tanrı’nın benim için istediği şeydi. Ben kendimle uğraşmaktan çoktan vazgeçmiştim.

Hristiyanlar yeniden doğmaktan bahseder. Bazılarının böyle konuşması beni sinirlendirir. Etrafta dolaşıp kutsallık taslarlar, tekrardan dirildiklerini iddia ederler. Tamam çok iyi, ama eğer tüm bunları yaşadılarsa, bunu bana anlatmalarına gerek yok.

Çünkü ben de sanki yeniden doğmuştum. Neden? Zamanım dolmamıştı. Yapmam gereken başka şeyler vardı... Bunlar neydi? Bilmiyorum. Ama ben 1962 yılında hayatımı ve diğer her şeyi olurluna bıraktım. Tabii ki ben de tutkularıma kapılabiliyorum, küçülebiliyorum. Ne de olsa insanım. Ama ne zaman bir şey için üzmeye başlasam, “Boş ver, ben ölüyüm. O yüzden fark etmez,” diyorum.

28 yıl sonra 1990 yılının Ağustos ayında, Suudi Arabistan’daki Birleşik Devletler Kuvvetlerine geçici olarak komuta etmek üzere uçakla Cidde’den Riyad’a giderken de aynı şeyleri yaşıyordum. Kendi kendime “Eğer güneyden gelirlerse ne yapacağım? Tüm bunlardan ben sorumluyum. Kahretsin, nasıl yapacağımı biliyorum. İstilacı bir orduya karşı daha önce hiç savaşmadım. Hiçbir kuvvetimiz yok. Ne yapacağım? Tüm bunların üstesinden nasıl geleceğim?” diye söylenip duruyordum. O sırada Arapların **inşallah** dedikleri şeyin farkına vardım. “Bunları ben yapmayacağım. Ben sadece elimden gelenin en iyisini yapacağım. Her şey Tanrı’nın isteğiyle gerçekleşecek.”

GÖKYÜZÜNE DOĞRU

İlahi amacın farkına varmak pek kolay değildir. Fakat Chuck Horner’ın durumunda bu açıktı: O avcı uçağı pilotu olmalıydı. Fakat onu Davenport Iowa’lı küçük bir çocuk ve genç bir adam olarak tanıyanlar için bu oldukça şaşırtıcı olabilirdi. ROTC Hava Kuvveti’ne yolu düşmeden evvel Iowa Üniversitesi’nde amaçsız bir şekilde aylıklık derslerine katılırken, ondaki bu pırıltıyı görmek için ona fazlasıyla yakından bakmak gerekirdi.

Horner üniversiteye girdiği zaman, dersleri çok sıkıcı bulmuştu. Birçoğuna katılmadı ve derse giren öğrencilerin beyinlerinden yararlanarak C alabilmesi için yeterli olan her şeyi öğrendi. Diğer taraftan da garip işlerde çalıştı, bira içip diğer öğrencilerle tartıştı ve zamanını iyi geçirmek için elinden geleni yaptı. Bu arada aldığı C'ler eczacılıkta uzmanlaşma umutlarını yok edince, mezun olduktan sonra hayatını nasıl kazanacağına karar verinceye kadar zaman geçirmek için bir şeylere yönelmeye karar verdi. O günlerde, Iowa'daki tüm erkek öğrenciler ROTC programına kaydolmak ve ellerinden geleni yapmak zorundaydı. Horner ROTC Hava Kuvvetleri programına kaydoldu... Formaliteler pek fazla değildi. Zamanla yaptıkları gerçekten hoşuna gitmeye başladı. Hatta bazı liderlik vasıfları da göstermişti. Birliklere diğer birçok kişiden daha iyi talim yaptırabiliyordu. Birliğindeki çocuklar için asker yürüyüşünü can sıkıcı olmaktan çıkarıp, bir mücadele haline sokmuştu. Fakat ROTC onu kendine, gökyüzünde çekmişti. Uçmayı keşfetmişti.

II. Dünya Savaşı, 19 Ekim 1936'da doğan Chuck Horner'ın beyininde oldukça güçlü bir etki bırakmıştı. Savaş herkesin havacılığa heves etmesine yol açmıştı, ama havacılığın onun gözünde daha özel bir yeri vardı. Horner'ın kahramanları hep pilotlardı. Özellikle de ailenin Jack Kennedy'si olan, kuzeni Bill Miles. Bill futbol oynuyordu ve çok başarılı bir öğrenciydi. Yakışıklıydı, uzun boyluydu ve her zaman Chuck'a ayıracak vakti vardı. Ailedeki herkes Bill'e hayrandı. Savaş başladığında Hava Kuvvetlerine katıldı ve B-24 pilotu oldu.

1944 yılıydı. Bir gün, 8 yaşındaki Chuck, öğleden sonra okuldan dönünce annesini ağlarken buldu. Bill İtalya'da görevdeyken ölmüştü. 37 mm'lik kurşun uçağı alt kısmından vurmuş ve Bill'in oturduğu yerin altından girip anında onu öldürmüştü. Görev başına şehit olan tek kişiydi. Haber tüm aileyi perişan etmişti ve bu olay Chuck'ta ürkütücü bir çağrışım bırakmıştı; ölüm, kahramanlık ve uçak.

Daha sonra Chuck ikinci kahraman pilotunu da kaybetti.

Tıpkı Bill Miles gibi John Towner da genç erkek çocuklarının idoliydi. Yakışıklı, kendine güvenen biriydi. Lisede futbol oynamış ve üniversitede de bu becerisini sürdürmüştü. 1952 yılında Chuck lise ikinci sınıf öğrencisiyken, Bill üniversiteden mezun olmuş ve Chuck'ın üç ablasından en küçüğü olan Pud⁽²⁾ ile evlenmişti. Ardından Hava Kuvvetlerine katılmış ve avcı uçağı pilotu olmak üzere eğitime başlamıştı. Temel atış eğitimi Arizona'daki Luke Hava Kuvveti üssün-

de veriliyordu. 1953 yılının ikinci günü temel atış eğitimine çıkan John bombalarını bırakmak için pike yapmış, ama F-84'ü bu pozisyondan kurtulamamış ve Luke'daki havadan karaya atış alanında can vermişti. Aile bir kez daha perişan olmuştu. Bu olay Chuck'ta yine aynı çağrışımı yapmıştı; ölüm, kahramanlar ve uçmak.

Fakat tüm bu olanlar onu uçmaktan vazgeçirememişti. Zaten Horner tüm başarılı avcı uçağı pilotlarının sahip olduğu, ölümü bir kutuya koyup, her şeyden ayrı tutma yeteneğiyle ödüllendirilmişti.

Ama ROTC Hava Kuvveti eğitim programına katılana değin, uçma bağımlısı olmamıştı. Havadaki ilk ciddi deneyimlerini ROTC'de geçirmişti. Bu deneyimlerden ilkini, ROTC eğitmenlerinden biri tarafından uçurulan tek motorlu bir Ryan Navion'un içinde tatmıştı (Horner'ın şansına, eğitmen normalde ciddi bir şekilde uçurulan uçağa taklalar atırmayı, onu döndürmeyi seviyordu). Ardından ufak bir Aeronca Champion'un içinde tek başına uçmayı öğrendi. İşte o zaman uçmak, onu tamamen kendine bağlamıştı. Üstelik Horner bu konuda çok başarılıydı.

47

Chuck Horner kendinden iki alt sınıfta okuyan Mary Jo Gitchell ile lisedeyken tanışmıştı. Üniversitedeyken bazı sorunlar yaşamış olsalar da çıkmaya devam etmişlerdi. Birbirlerine hiç benzememelerine rağmen, Chuck en baştan beri Mary'nin kendisi için en doğru kadın olduğunu biliyordu. Chuck utangaçtı. Mary insanlarla tanışmaya bayılır, Chuck ise konuşmaktan nefret ederdi. Mary en basit bir olayı bile büyük bir coşkuyla anlatır, ayrıntılarla süslerdi.

Chuck üniversiteden ayrıldığında, hayatında Hava Kuvvetlerinin önemli bir yer kaplamasını istediğini biliyordu. Fakat böyle bir yaşam tarzının en sağlam evlilikleri bile parçalayacak güçlükler içerdiğini biliyordu. Okuldan ayrılmadan önce Horner bunların tümünü Mary ile konuşmuştu ve birlikte bir anlaşılmaya varmışlardı: Mary, Chuck'ın uçaklarıyla yaşamak ve Chuck'ın ona en az uçaklarına verdiği değer kadar değer verdiğini bilmek zorundaydı. Kesinlikle ikinci sırada gelmiyordu. Chuck'ın amacı işinde başarılı olmaktı ve Mary'nin, metresini kıskanmasını hiç istemiyordu. Bu yüzden de daha en başından, ikisinden de beklenen fedakârlıklardan Mary'nin haberi olmalıydı. (Avcı uçağı pilotunun karısıyla ilgili bir fıkra vardır. Kadın hep şikâyet eder. "Hava Kuvvetlerini, beni sevdiğinden daha fazla seviyorsun." Bunun üzerine pilot cevap verir. "Evet ama seni Kara Kuvvetleri'nden ve Donanma'dan daha fazla seviyorum."

Yapılan anlaşmada Mary'nin payına düşen, ailenin parasını idare etmekte, yani ayda 222 dolar artı uçuş başına 100 dolar prim. Diğer taraftan Chuck'ı çok iyi tanıyordu, parasının olmadığını biliyordu. Örneğin Mary'nin üniversitedeki ilk senesinin sonunda çıkmaya başladıklarında pizza yemeye gitmişler ve faturayı ödemek için Mary'nin üniversite parasından harcamak zorunda kalmışlardı. Bir keresinde Chuck ona doğum günü hediyesi olarak taşınabilir radyo almıştı fakat verdiği çek karşılıksız çıkınca radyonun parasını ondan ödünç almıştı.

Para ile ilgili anlaşmaları hâlâ sürüyor.

22 Aralık 1958'de Mary Jo'nun memleketi olan Cresco, Iowa'da bir cemaat kilisesinde evlenmişlerdi.

48

Horner Iowa Üniversitesinden mezun olmadan önce, 13 Haziran 1958, Cuma günü Hava Kuvvetleri Yedeği⁽³⁾ olarak görevlendirilmişti. Ekim'de San Antonio, Teksas'ta bulunan Lackland HKÜ'deki ön uçuş denemelerine katıldı. Kasım'da T-34 ve T-28 uçaklarıyla esas uçuş eğitimi alması için Moultrie, Georgia'daki Spence Alanına gönderildi.

O sırada USAF uçuş eğitimi, T-34'lerle (bugün hâlâ kullanılan iki kişilik pervaneli uçaklar; turbo motorlu olanları hâlâ Donanma tarafından kullanılıyor) ve T-28'lerle (T-34'lerden daha geniş, fakat II. Dünya Savaşından kalma P-47'ler gibi değil) 120 saat uçmak anlamına geliyordu. Bu, altı ay kadar sürdü. Arkasından altı ay daha T-33 jetleriyle uçuş eğitimi yapıldı. Tüm bunların ardından öğrenci pilotlar "kanatlarını" aldılar. Horner bu eğitimin her dakikasından büyük bir zevk alıyordu.

Eğitim çok ağır ve yorucuydu ve bu sürenin bitiminde sadece birkaç kişiye aktif bir görev verilecekti. Tıpkı tüm üniversite son sınıf öğrencilerinin NFL yaz kampına katılacak sadece 40 kişilik bir listesine girmek için mücadele etmesine benziyordu. O zamanlar hava kuvvetleri, ihtiyaçlarının çok üzerinde pilot yetiştirme kapasitesine sahipti. Pilot fabrikası Kore Savaşı sırasında pilot ihtiyacını karşılamak için kurulmuştu, fakat şu anda hava kuvvetleri daha küçük ve çok daha sağlamdı. Nitekim, bu oyunda zayıflık gösteren herkes elenecekti. Öğrenci pilot, bir hata yaptığında ek bilgi almak yerine, programdan eleniyordu. İkinci bir şans hiçbir zaman verilmiyordu. Bu da Horner'ın suda hiçbir zaman kan izi bırakmadığını gösteriyordu. Aksi taktirde köpek balıkları ziyarete gelirdi.

Her dönem Lackland'deki ön uçuş temel eğitimine kaydolanların

genellikle %85'i eleniyordu. Bunların büyük çoğunluğu hava harp okulundan gelen ve üniversite eğitimleri olmayan kişilerdi. (Subay öğrenciler, harp okulu öğrencilerinden daha büyük ve daha olgun oluyorlardı. Ayrıca üniversite mezunuydular –bu zaten başlı başına bir eleme işlemiydi– ve hafif uçak eleme programından da geçmişlerdi.) Her gün bir kişi eleniyordu.

Horner tehlike altında kalmamak için üniversitede çalışmadığı kadar çok çalışıyordu. Bir sonraki günün manevralarını evde sandalyede oturup çalışırdı. Ertesi gün karşılaşabileceği zorlukları kafasında gözden geçirirdi. Bu zorlu çalışmalar meyvesini vermişti. Kısa zamanda Laredo HKÜ'deki jet eğitimine yollandı ve başarılı oldu. Kanatlarına kavuştu.

49

Horner'ın orada uçuracağı T-33 (T Bird) ilk jet avcı uçaklarından biri olan F-80'in 2 kişilik eğitim versiyonuydu. F-80'ler Kore'de savaşıyordu.

T Bird güzel görünümlü bir uçaktı, fakat eskiydi. Bir çoğu beş ila on yıldır görevdeydi. T Bird'lerin teknolojisi 1940'lardan kalmaydı. Tamamen akrobatik ve oldukça hızlı bir aletti, ayrıca yüksek irtifada iki-iki buçuk saat kadar kalabiliyordu. Ama düz kanatlı olduğu için sesteki hızlı değildi. T Bird'ün en kötü yanı oturma yeri idi. Pilot, arada bir minder olmasına rağmen acil durum oksijen tüpünün üzerinde oturuyordu. Doğal olarak kendini sanki koltukta değil de demir bir kütlenin üzerinde oturuyormuş gibi hissediyordu. T-Bird ile bir saat uçtuktan sonra, insanın kuyruk sokumu o kadar acırdı ki, hemen yere inmek isterdi.

O günlerde Hava Kuvvetleri hâlâ genç ve hareketliydi. Uçakların bakım ve onarımı bugün olduğu kadar sık yapılmıyordu, yani bugünkü kadar güvenli değildiler. Havadaki liderler genellikle II. Dünya Savaşı veya Kore Savaşı gazileriydi. Bu savaşlara çok az bir eğitim ve büyük cesaretle katılmışlardı. Hayatta kalabilenler birçok insanın üzerine almaktan çekineceği risklere karşı kayıtsız olanlardı. Alçak seviye uçuşlarını genelde yerden birkaç fit yukarıda yapıyorlardı. Bir espride de dendiği gibi, alçak uçuşta dünya rekoru kıran kişinin sonu vahim oluyordu. Eğer sınıfın yarısının elendiği Georgia'da işler sıkı yürüyorsa, Teksas'ta inanılmaz derecede zor olacaktı.

Fakat Horner için hayat kutsaldı. İşini çok seviyordu. Uçmak onun için kolaydı ve akademik derslerde de hızla yükseliyordu. Cihazları, bir T Bird'ün arka koltuğunda uçarak öğrenmişti. Geçişleri, kalkışı,

inişi, akrobatik manevraları ve formasyon uçuşunu öğrendi. Artık bir avcı uçağı pilotu olmak istediğini biliyordu.

Horner'ın uçuş komutanı Yüzbaşı Jack Becko (Biraz Jack Palan-ce'a benziyordu ve gökyüzünde terör estiriyordu) Kore'de F-86 pilotu olarak görev yapmıştı ve onunla uçmak çok büyük bir zevkti. Yüzbaşı Becko akrobatik hareketlere ve formasyon uçuşuna bayılıyordu. Pilotların çoğu korkaktı. Yakın formasyon uçuşlarda veya kalkıştan sonra birleşirken heyecanlanıyorlardı, fakat tüm bunları yapmayı en az Becko kadar seven Horner, kumanda cihazlarına karşı oldukça saldırgan davranıyordu. Uçuş komutanı buna bayılıyordu. Horner'la eğitim uçuşuna çıktıklarında neşe içinde tezahüratlar yapıyordu. Bu sırada Horner da klapeyle oynayarak, jeti formasyon içinde nereye gitmesi gerekiyorsa oraya doğru uçuşuyordu. Sonra yapılması gereken tüm manevraları yapıyorlardı. Ardından da Yüzbaşı Becko, Horner'a başka bir jeti nasıl vuracağını gösteriyordu.

Tutucu olan eğitmenlerden bazıları daha az heyecan vericiydi, ama Horner daima iyi uçtuğu ve pozisyonunu da koruduğu için, yaptıklarına ses çıkartmıyorlardı.

Laredo'da, oyun masasından biraz daha geniş olan bir masa, eğitmenin öğrencilerini bilgilendirdiği ofis yerine geçiyordu. Uçuş odasında, bunlardan on tanesi duvar kenarına sıralanmıştı. Üzerlerinde bir saydam mika tabakasının altına yerleştirilmiş haritalar ve şemalar vardı, böylece başka bir uçak yaklaşırken yer üzerinde izlenmesi gereken yol, rüzgârın sürüklemesine karşı yapılması gereken işlemler, üzerlerine gazlı kalemlerle çizilirdi. Her EP (Eğitmen Pilot) masasında bir ila üç öğrenci bulunurdu.

Horner bu işte o kadar usta olmuştu ki, Üsteğmen Art Chase, ona daha az yetenekli bir öğrencinin önünde uçmasını söylemişti. Böylece Chase de o öğrencinin arka koltuğuna oturup, formasyon uçuş bilgilerini verecekti.

Diğer öğrenci Horner'ın iki uçak boyu arkasında kalınca, Horner'ın aklına çok cazip bir fikir geldi. Başının çok büyük derde gireceğini biliyordu. Bu, eğitimin bir parçası değildi, anlatılmamıştı. Horner sadece diğer öğrencinin takip etmesi için sabit bir platform hazırlamalıydı. Eğer yanlış bir hareket yaparsa çarpışabilirlerdi ve üç pilot da ölürdü. "*Ne olursa olsun,*" diye düşündü, "*hazen aklına geleni yapmalısın.*"

Horner kumanda kolunu hızla kendine doğru çekip, sert bir şekilde

sağa kırdı ve uçağı sağ tarafa döndürerek hiç hissettirmeden diğer uçağın arkasına geçip mükemmel bir atış pozisyonu aldı. O an için Horner'ın hedefi haline gelen eğitimci ise Horner'ın kayboluşunu görmemişti bile. Bir an için onu geçtiklerini sanıp, çarpışabileceklerini düşünerek telsizden bağırırmaya başlamıştı. Tam o sırada Horner da telsizden onları vurduğunu haber verdi. Kendini Güney Teksas'ın en şahlane kaplanı gibi hissediyordu.

Bu hisleri, Art Chase, ona öne geçmesini emredene kadar sürdürdü.

Başının büyük belada olduğunu ve bunu da hak ettiğini biliyordu. Chase ile olan dostluğundan hiç de adil olmayan bir biçimde yararlandığını da biliyordu. Yine de bunların hiçbirinde umurunda değildi, çünkü kalbi neşe doluydu. Çok zor ve tehlikeli bir it dalaşı manevrası uygulayarak kendine avcı uçağı pilotu olduğunu ispatlamıştı.

Ürkek Art Chase ve onun önünde oturan masa arkadaşının üzerlerinden atış pozisyonu almak üzere döndüğü için hiçbir zaman pişmanlık duymamıştı.

Ama yere indikten sonra karşılaşacağı çok şey vardı. Chase, Chuck'a olabilecek en büyük cezayı verdi. Yani onu programa dahil olabilecek miyim diye değil de, buradan nasıl kurtulabilirim, diye düşündürecek bir şey yaptı ve Uçuş Komutanının ofisine gönderdi. Orada Jack Becko, Horner'ı şu ana kadar işitebileceği en ağır biçimde azarladı. Horner, korkmuş ama yine de yenilmemiş bir savaşçı olarak tam kapıdan çıkmak üzereydi ki, Becko ona göz kırptı ve "Chuck, ileride çok sıkı bir avcı pilotu olacaksın," dedi.

Chuck Horner bu sırada bulutların üzerinde yürüyordu. "*Avcı uçağı pilotu olacağım.*"

Ama bir problem vardı: Kimse avcı uçaklarına atanmıyordu.

Kore savaşı sona erdikten sonra, eğer avcı uçağı pilotu olmak istiyorsan, ya Hava Savunma Komutanlığına, ya da Taktik Hava Komutanlığına atanıyordun. Chuck Horner'ın zamanında ise Hava Savunma Komutanlığı, modası geçmiş uçaklarla uçtuğun ve kendini geliştiremeyeceğin bir yerdi. Balistik füzeler de çok açık bir şekilde Sovyet bombardımanı tehdidinin yerini almak üzere olduğuna göre avcı uçaklarının bombardımanları durdurması gerekmeyecekti. Zaman içerisinde Hava Kuvvetlerinde avcı uçağı karargâhlarının sayısı yüzden, beş-altıya inmişti.

Fakat Taktik Hava Komutanlığına gönderildiği takdirde F-84'leri, F-86'ları belki de F-100'leri kullanıp, atış okulunda altı aydan sekiz aya

kadar kalabilirdi.⁽⁴⁾ Fakat Hava Kuvvetlerinin, avcı uçaklarına ihtiyacı olmadığı için, büyük bir ihtimalle bombardıman okuluna bir altı veya sekiz ay daha devam edip, Stratejik Hava Komutanlığından B-47 yardımcı pilotu olarak mezun olurdu, veya en iyi öğrencilerden biri olursa Hava Eğitim Komutanlığı'nda kalıp eğitmen de olabilirdi. Böylece üç yılını uçmayı öğreterek geçirirdi ve uçuşların çoğu T-Bird'ün arkasında gerçekleşirdi ki, bu Chuck Horner'in hiç mi hiç hoşlanmayacağı bir durumdu. Daha sonra eğer avcı uçağı uçurmak istiyorsan atış okuluna, ağır uçakları uçurmak istiyorsan bombardıman okuluna gönderiliyordun. O günlerde (bu hâlâ öyle) resmî olmayan eleme sistemi vardı. Avcı uçağı uçuramayacağına inanılan kişiler avcı uçağıyla uçmaya zorlanıyorlar, eğer uçamazlarsa bombardıman uçaklarına gönderiliyorlardı.

Horner birinci olarak mezun olduğu ve avcı uçağı pilotu olacak yeteneği taşıdığı için eğitmen olmaya veya atış okullarından birine gitmeye uygundu. Grup Komutanı Yarbay Jack Watkins, Laredo'da eğitmenlik teklif ettiğinde, Horner bunu reddetti ve daha sonra bir şekilde kendini birkaç F-100 atış okulundan birindeki bir kadroya yerleştirmiş buldu. O, B-47'lerle uçmaya gönderilmiş olsa bile avcı uçaklarıyla uçmak onun kanında vardı ve bir gün bir yolunu bulup bunu mutlaka yapacaktı.

Chuck Horner'in yaşamında en gurur duyduğu anlardan biri, Mary Jo'nun üniformasına minik pilot kanatlarını iğnelediği zamandı. Tören Laredo'da İkinci Dünya savaşıdan kalma boyaları dökülmüş, kırık dökük, havasız bir tiyatro salonunda yapılmıştı. Horner daha önce hiçbir şey için, o kanatları almak için çalıştığı kadar çalışmamıştı.

Yine Laredo'da, Horner, askerî havacılığın zor kısmıyla da tanıştırmıştı: Birçok uçak kazasında ölen pilotları anmak.

Bir gün pistin bir ucunda, T-33'ün içinde oturmuş, kalkış izni beklediği sırada, önündeki uçak havalandıktan hemen sonra yere çakılmıştı. Uçağın eleronları (pilotun kanat seviyelerini ayarlamasını ya da uçağı döndürmesini sağlayan, kanatların arka kısmındaki oynar yüzeyler) yanlış donatılmıştı,⁽⁵⁾ bu yüzden her ikisi de aynı yönde hareket ediyordu. Pilot kanatların seviyesini ayarlamaya çalışırken uçak dönmeye başlamış, kanatları ayarlamaya çalıştıkça uçak da dönmeye devam etmiş ve sonunda yere çakılmıştı.

Yirmi iki yaşındaki Chuck Horner uçmaya hazır bir jetin içinde oturmuş, birkaç saniye önce sapasağlam olan uçağın turuncu alevler ve etrafa yayılan siyah dumanlar içinde yanışını seyrediyordu.

Kurtarma helikopteri ve itfaiye kamyonları hızla olay yerine geldiler ve yangını hemen söndürdüler. Ardından pilottan geriye kalanlar (o kazadan kurtulmanın imkânı yoktu) helikoptere kondu. Kule kalkış için Horner'a izin verdiğinde, kapısından pilotun kavrulmuş bacakları sarkan helikopter, Horner'ın üzerinden geçip üssün hastanesine doğru yönelmişti. Horner yutkundu, sayvanı kapattı, klapeyi ileri doğru itti, frenleri bıraktı ve dua etti.

Hava Kuvvetleri'nde geçen otuz altı yıl boyunca bunu birçok kere yaşamıştı. Mary Jo ve o, birçok cenaze törenine katılmışlardı.

Eğer eğitim komutanlığında uçmak tehlikeliyse, atış eğitimi ondan çok daha kötüydü. Chuck Horner hemen bu eğitimden de geçirildi.

5 Ocak 1960'da Horner, Arizona'daki Williams HKÜ'ye atış eğitimi için başvurdu ve süpersonik F-100'lerde uçuşa hakkı elde etti.

Saygıdeğer F-86 Saber'ların yerini alan Süper Saber'lar, uçuş seviyesinde Mach 1'i geçebilen ilk USAF uçağıydı. Geniş kanatlı, tek kişilik, arka ateşleyiciyle donatılmış, tek motorlu bir uçaktı ve görevi gün ışığında, havdan havaya çarpışmaktı. Bunu takip eden modeller ise hem konvansiyonel, hem de nükleer bomba taşıyacak şekilde yenilenmişti. Silah olarak dört tane 20 mm'lik hızlı ateş edebilen makineli tüfek ve ısıya duyarlı havadan havaya füzeler taşıyordu. Silah menzili bugünün standartlarına oranla ilkel kalmış olsa da, o gün için oldukça gelişmiş sayılırdı. Cirostabilize edilmişti ve burun kısmında bulunan bir radar, havadan havaya atış için hedef menzili belirliyordu. F-100'ler normalde saatte 500 deniz mili hızla uçuyorlardı ve dış tanklarla birlikte 500 mil yarı çapında makul bir menzile sahiptiler. Ayrıca o günün şartlarına göre oldukça hareketliydiler. F-86 gibi eski uçaklar daha çevik olmalarına rağmen, arka ateşleyicisi F-100'lere hızlanma ve enerji elde etmede üstünlük sağlamıştı. Havadan havaya çarpışmalarda enerji elde etmek artık puandır. Bir pilot enerji kaybettiğinde, yapabileceği tek şey, uçağın burnunu aşağıya yöneltmek ve düşman onu nasıl vuracağına karar verinceye kadar dönüp durmaktır. F-100'ler Vietnam savaşında, özellikle de Güney Vietnam'da yakın hava desteği için kullanılmıştı, çünkü o zamanlar F-100'lerin performansı, hızı, uçuş menzili ve roketleri Kuzey Vietnam'da savaşmak için yeterli değildi. Yine de onlarla uçmak pilotların hoşuna giderdi: Güvenilir uçaklardı ve hem havadan havaya, hem de havadan karaya eğitim için kullanılırlardı.

Avcı uçağı pilotlarının eğitiminde amaç, gökyüzünde aynı şartlarla donatılmış düşman uçağıyla karşılaştıklarında, onu düşürecek kapasiteye sahip bireyler meydana getirmektir. Bir pilot geri çekilemez, ürkek davranamaz. Burada kendine güvensizliğe yer yoktur. Kişi kendi sınırlarının farkında olmalıdır, ama daha iyi olanın hayatta kalacağına ve o kişinin de kendisi olduğuna inanmalıdır. Chuck Horner programa dahil olduğu zaman, programın gayri resmî ismi “Her Erkek Bir Kaplandır” idi. Uçmak ve atış yapmanın dışında önem verilen konulardan bir tanesi de, pilotun davranışları ve kendine olan güveniydi.

Chuck Horner kendine olan güvenini hiçbir zaman kaybetmemişti.

54

Bu arada teğmen adayı bir öğrenci için eğitim oldukça zordu. Uçmak, ve uçarken bilgi almak çok gerekliydi, uçuş sonrası yapılan soruşturmalar ise hayli acımasızdı. Horner çoğu gece, çöl üzerinde yapılan it dalaşı sırasında diğer avcı uçaklarının izini sürmekten ve bu sırada da G’ye maruz kalmaktan bitip tükenmiş bir şekilde yatağa giriyordu. Mary Jo ödevlerini bitirmek için gece geç yattığından o da ışığı söndürmeden uyuya kalıyordu. Sabahleyin Mary, Horner daha kalkmadan okula gitmiş oluyordu.

Nitelikli bir avcı uçağı pilotu olmak için beceri, tutum, saldırganlık ve çılgınlık önemli öğelerdir. En mükemmel şekilde yerine getirilmediği takdirde, ölüme sebebiyet verecek görevleri üstlenmek için biraz deli olmak gerekir. İyi olanlar bu görevleri düzenli ve başarılı bir şekilde yerine getirirler... çoğu zaman böyle olur.

Horner atış okuluna devam ettiği sırada, bir gün eğitmen pilot binbaşı Country Robinson ile bire bir, havadan havaya sahte çarpışmaya katıldı. Horner tek kişilik F-100C kullanıyordu. Robinson ise arka koltuğunda başka bir öğrenci ile F-100F uçuracaktı.

Birbirine eşit iki pilot, birbirine eşit jetlerde savaşa girerlerse –yani hiçbirinin başlangıçta sürat, yükseklik veya burun pozisyonuyla ilgili herhangi bir avantajı olmazsa– beklenen iki sonuçtan biri gerçekleşecektir. Ya pilotlardan biri hata yapacak ve diğer pilotun arkasına geçip atış pozisyonu almasına müsaade edecek ve böylece oyunun tek bir galibi olacaktır. Ya da her iki pilot da jetlerini maksimum performansta ve zıt enerjilerini en uygun şekilde kullanıp, düşmanın yaptığı manevralara cevap verecektir. Bu durumda ise, pilotlardan hiçbirisi düşmanını öldürecek pozisyonu bulamayacak ve her iki uçak da havada sonuç getirmeyen spiraller çizmeye devam edecektir. Sıradan çarpışma

tatbikatlarında, uçaklar 10.000 fit yükseklikten daha aşağıya indiklerinde, pilotlardan biri uçuşu iptal etmek zorundadır.

O gün ise genç asteğmen Horner, kurnaz ve deneyimli eğitimci pilot Robinson ile eşleştirilmişti. Bu da şu anlama geliyordu; Robinson, Horner'in çok bariz bir hata yapacağını, bu sayede de onu avlayacağını sanıyordu. Böylece Horner da o hatayı bir daha yapmaması için uzun bir sorgulamadan geçecekti.

Buradaki sorun egoydu.

Williams HKÜ'nün kuzeyine doğru uçtular ve önce birbirlerinden ayrılarak görüş menzillerinin dışına çıkana kadar ayrı yönlerde hareket ettiler. Telsizden "savaş başladı" komutunu duyduklarında ise geri dönerek ölüm dansına başladılar. Binbaşı Robinson çok iyiydi ve hiçbir yanlış yapmıyordu. Robinson'un jeti iki kişilik olduğundan, bu durum Horner için minicik bir avantajdı. Diğer taraftan Horner, şu ana kadar aldığı tüm dersleri çok iyi öğrendiği için, başarılı bir mücadele veriyordu. Sonuçta, her ikisi de açık bir avantaj sağlayamamıştı. Döndüler, taklalar attılar, daha ufak dönme yarı çapı kazanmak için burunları yukarıda uçtular, manevra yapmak için hız kazanmak üzere pike yaptılar ve arka ateşleyiciyi kullandılar. (Ama bunu tedbirli bir şekilde yaptılar, çünkü eğer biri çok fazla kullansaydı, yakıtını tüketip tatbikattan çekilmek zorunda kalacaktı.) Sonunda başa baş pike yapmaya başladılar, çünkü ikisi de ivme kazanmadan burunlarını havaya kaldıracak yeterli hıza sahip değildi. 30.000 fiti, ardından 20.000 fiti geçtiler. Yükseklik göstergeleri çok hızlı döndükleri için kronometreye benzemişlerdi. Bu arada da uçakların hızları, araçların kontrolünü sağlayacak minimum seviyeye yaklaşıyordu.

Birdenbire, iki kişilik F-100F düşük hızda başına gelebilecek bir aksilikle karşılaştı. Kontrolde çıkıp dönmeye başladı. Kurallara göre Robinson'un telsizinden "bıraktım" çağrısı yapması gerekiyordu ve her ne durumda olursa olsun 10.000 fiti geçmeden önce uçağı düzeltme işini halletmeliydi ya da ciddi şekilde kendini uçaktan fırlatma ihtimalini göz önünde bulundurmaya başlamalıydı. Ama Robinson çok iyi bir pilottu. Hem uçağı bulunduğu pozisyonundan kurtardı, hem de savaşa devam etti. Yenilmeyecekti, hem de kahrolası bir asteğmen öğrenciyi.

Tüm bunlar olurken Horner, Robinson'un jetinden uzaklaşıp; atış menziline, dönerek düşmeye devam eden eğitimci pilotun jetine göre ayarlayacak yeterli hız seviyesine ulaştı. Fakat bu sefer de Horner

Robinson'un arkasından aynı hızla irtifa kaybetmeye başlamıştı. Ne olursa olsun, telsizden "atış öldürdü" çağrısını yaptı.

Ve atış filminin F-100F'i, önünden döne döne düşerken göstereceğini biliyordu.

Onu vurmuştu!

Kendinden daha iyi olan birini yenmişti... Robinson ise ani bir hareketle bulunmadığı takdirde ölmek üzere olacağı ilginç bir pozisyondaydı. Horner'ın eğitmeninden yarım saniyelik bir üstünlüğü vardı ve uçağını düzeltmeden önce bu süreyi tek bir şey için kullanmıştı: Silahını diğer jete doğrultup hızı hissetmişti.

56

Sonunda hiçbiri buna dayanamadı. Tatbikatı sona erdirdiler ve uçaklarını düzeltmeye baktılar, yere çakılmadan saliseler önce kontrolü tekrar ele aldılar.

Çok açık bir şekilde görülüyordu ki, her ikisi de doğru karar vermeyi başaramamıştı, her ikisi de tatbikatı belirleyen kuralları çiğnemişlerdi. Oysa her ikisinin de bu kadar aşırıya gitmeden önce vurulma senaryosu oynaması gerekiyordu. Fakat ikisi de kendilerini o kadar kaptırmışlardı ki, diğer her şey ikinci sırada geliyordu. Her ikisi de şiddetli bir çarpışmanın gerektirdiği gibi tatbikat yapıyorlardı, yalnız hiç kimse böyle başa baş geçen bir çarpışmada düşmanın kendisini bu kadar uğraştırmasına izin vermezdi. Bu tuzağa düşmüşlerdi, çünkü eşit güçteki jetlerde ve aynı ustalık seviyesinde uçuyorlardı. Sonuçta idman bir nevi arzuların çekişmesine dönüştü ve hiçbiri son saniyeye kadar geri çekilmedi.

Her şeyi sınır çizgisine kadar zorlamak ve yere çakılmamak, avcı uçağı pilotunun aradığı şeydir. Ne yazık ki, en sondaki "paydos etme" noktası bazı pilotların gözünden kaçır ve bu yüzden ölürlər. Ya da yetersizliklerinin ortaya çıkmasına izin verecek denli ileri gider ve devamlı yenilirler.

Bilgili ve yaşlı pilotlar, deneyim ve bilgilerine dayanarak çabuk ve kolay öldürme yolunu ararlar; hiç de dürüst değillerdir. Savaşıkları gruptan en zayıf olanı gözlerine kestirirler, hemen öldürüp çarpışmadan ayrılırlar. Genç pilotlar, zayıf olanları fark edemez, bu yüzden de çok yaklaşır, döner ve vurur. Güçlü ve hızlı olduğu için başarılı olur. Pilot yaşlı olduğu zaman daha çabuk yorulur ve çok fazla G'ye maruz kalmaktan kaçınır. Bu etkiye hâlâ katlanabilir, ama daha az çaba ve daha çok zekâyla başarılı olabileceksen niye uğraşacaktır ki?

Eğitimin sonunda Horner ilk operasyonel görevine atandı. İngiltere’de bulunan RAF Lakenheath’teki 48. Taktik Avcı Filosu’nda F-100D’leri kullanacaktı. Nasıl olduysa, Hava Kuvvetlerinin tekrar avcı uçağı pilotlarına ihtiyacı olmuştu.

O ve tüm sınıf, daha önceki atış okulu mezunları gibi B-47’lere mahkûm olmaktan kurtulmuşlardı. Dünyanın dört bir yanındaki avcı uçağı topluluğuna katılacaklardı.

Birleşik Devletleri terk etmeden önce, Nevada’daki Nellis HKÜ’de son eğitim için az bir süre vardı. Horner, burada F-100D ile uçtu, gerçek bomba atma eğitimi aldı, bir KB-29 tankerinden gece ve gündüz havadan havaya yakıt alma işlemini gerçekleştirdi, gerçek bir AIM-9B ısıya duyarlı füze vurdu ve gerçekçi savaş uçuşları planlayıp bunları uyguladı.

F-100D’lerin nükleer bombardıman sistemlerinin, Horner’ın Nellis’e gelmeden evvel kaldığı Williams üssündeki eğitimde kullanılan F-100C’lerinkinden daha iyi olmasından dolayı ve 48. TAF’ın esas görevi, şer güçlerine atılacak nükleer silahlarla donanmış olarak tetikte beklemek olduğu için, nükleer silahların kullanımı üzerinde özellikle duruluyordu (ikinci görevleri ise konvansiyonel silahların kullanımıydı). Bu eğitime, saate 360 deniz miliyle uçarken yön tayin etmek, dönüş noktaları belirlemek, zamanlamayı tam olarak tutturmak ve tüm bunları yaparken de alçak seviyede, yerden 50 ila 1.000 fit yükseklikte uçmak dahildi. Bir pilot belirli bir zamanda başlangıç noktasına gelerek saatte 480 deniz mili hızla yükselecek ve doğru bir görsel yön tayiniyle, hedefi vurmak için önceden hesaplanmış olan noktaya gelecekti. Buradan arka ateşleyiciyle bir Immelmann⁽⁶⁾ başlatacak ve böylece önceden hesaplanmış olan açıda, doksan derecenin biraz üstünde, neredeyse tam yukarı doğru uçarken yaklaşık 900 kg ağırlığındaki nükleer bomba (eğitimde çimento kullanılır) otomatik olarak bırakılacaktı. Bomba atıldıktan sonra, pilot uçağın burnunu ufuk çizgisinden aşağı indirecek, kanatların seviyesini dik duruma getirecek ve hızla patlamadan uzaklaşacaktı. Bu sırada bomba yerden 30.000 fite kadar tırmanıp, hız kaybedince tekrar aşağı düşmeye başlayacaktı. Bombanın yere düşerken geçireceği zaman, pilota patlamadan kaçma imkânı sağlıyordu.

Tüm bunları en doğru şekilde yapmak pek de kolay olmadığından dolayı, bir eğitmen pilot, bombanın bırakılış zamanını belgelemek ve vuruşları saymak için hedefin etrafında dönüyordu. 900 kg’lık çimen-

to paketi çöle düştüğünde çıkan toz görülebiliyordu. SAC generalleri, bu atış metoduna “omuz üstü” diyorlardı, fakat nükleer görevleri pek sevmeyen pilotlar ise (eğer sizin ve düşmanınızın yapmaya çalıştığı tek şey birbirinizi caydırmaksa, ikiniz de beyinsizsinizdir demektir) buna başka bir isim takmışlardı: “Beyinsiz Takla.”

HAVA MÜFREZELERİ VE FİLOLAR

Birçok rol oynayabilen uçakları, donanımı ve silahları oldukça etkileyici bir teknolojinin ürünü olmasına ve operasyonlarını alabildiğine özgür bir çevrede yapabilmesine rağmen ABD Hava Kuvvetleri feodal bir yapıdan sadece birkaç derece uzaktadır. Burası şövalyelerin ve beylerin kuruluşudur. Şövalyeler uçuşa itibarını kazananlar, beyler de uçakların havada durmasını ve üslerin işlenmesini sağlayanlar, yani Hava Kuvvetleri’nin büyük çoğunluğudur. İtibar görenlerin çoğu subay⁽⁷⁾ olmasına rağmen, itibar görmeye aday olanlar arasında uçuş mühendisleri, yükleme teknisyenleri, bomba atış teknisyenleri, paraşütçüler (kurtarıcılar) vardı. Kurtarıcılar Vietnam savaşında en çok madalya alanlar arasındaydılar.

Uçuşa itibarını kazananlar doğal olarak seçkin kişilerdir. Gökyüzünün şövalyeleri, pozisyonlarından dolayı doğal olarak saygı görürler (tabii ki bu, her an kaybedebilecekleri bir itibardır). Kısacası yardımcı birlikler subayların kahraman gibi davranmalarını isterler. Böylece kahramanlarını havada tutan kişiler olarak onların da itibarı artar. Diğer taraftan, gökyüzünün şövalyesi olmanın hakkını veremeyen subayların başı belada demektir: Bir uçağın içinde milyonlarca hareket eden parça vardır ve neyin nasıl çalıştığını, bir pilotu neyin öldüreceğini bilen sadece yardımcı kuvvettir. Deneyimli subaylar, yardımcı kuvvetlerle her açıdan saygın bir ilişki kurmaya özen gösterirler.

Buna karşın, geleneksel ordularda çarpışmalardan en çok etkilenen ve en büyük can kaybı veren de yine yardımcı kuvvetlerdir; rütbe her şeyden önce gelir. Bu organizasyonlarda hiçbir şey şansa bırakılmaz, haberleşme genellikle yukarıdan aşağıya doğru yapılır. Emir vermek, ellerinde dolu silahlar bulunan ve orada bulunmaya pek istekli olmayan bir grup askere ilerleyip karşıdaki tepeyi almalarını söylemektir; üstelik en kalın kafalı bile gidenlerin en az yarısının yaralanacağını veya öleceğini bilir.

Hava Kuvvetlerinde, bir subay jetine binmeden önce mürettebat şefiyle –teknik uzmanlığını geliştirmek için Hava Kuvvetleri’ni seçmiş

olan kişi- birkaç dakikalığına muhabbet ederse, muamele çok daha farklı olur. “Jetin durumu nasıl?” diye soran bir subay mürettebat şefinden, “Jet gitmeye hazır. İyi şanslar. Kemerlerinizi bağlamanıza yardım edeyim. Benim için de bir tane vurun,” türünden yanıt bir alır. Mürettebat şefi, hayatını vatani, birliği hatta onun için tehlikeye atmak üzere olan subayın, hayatını kendi yeteneğine ve sorumluluk üstlenme becerisine emanet ettiğini bilir. Eğer mürettebat şefi yakıt borusunu bağlamadıysa veya fırlatma koltuğunu düzgün donatmadıysa, subay ölecektir.

Hava Kuvvetleri’nde itibar görenlerle, yardımcı birimler arasındaki dayanışma çok derindir.

59

Horner 1960’da Lakenheath’e geldiğinde bir müfreze ve bir filonun kuruluğu şu şekilirdi:

Uçuşta temel savaş öğesi, iki uçaktan oluşur, ama avcı uçuşlarının çoğu iki öğe, yani dört uçak içerir. Uçuş lideri bu denli az sayıda uçağı bile takip etmek ve yönetmekte güçlük çekebilir. Dört kişilik bir uçuşta genellikle en deneyimli pilot, uçuş lideri, yani 1 numaradır ve çoğunlukla önde uçar. 2 numara bir yanında, 3 numara diğer yanındadır. 4 numara, 3 numaranın kanadının üzerinde, 1 numaranın çaprazında uçar. Sol elinizin dürtlü uçuş formasyonunu temsil ettiğini varsayarsanız, orta parmağınız 1 numaranın (uçuş lideri); işaret parmağınız 2 numaranın (kanat adamı); yüzük parmağınız 3 numaranın (grup lideri) ve serçe parmağınız da (diğer kanat adamı olan) 4 numaranın konumunu gösterir.

Uçuş lideri görevi planlar, ulaşılması gereken yerleri belirler, kılavuzluk yapar, taktiklerin emrini verir ve genel olarak tüm ayrıntıların üzerinden geçer. Grup lideri veya uçuş lideri yardımcısı, uçuş liderini destekler ve eğer uçuş lideri herhangi bir nedenle pozisyonunu kaybederse (telsiz bağlantısını kaybeder, yere çakılır, uçağı düşürölür veya vurulursa) yönetimi ele alır. Ayrıca lider kaybolursa, yön tayinini o yapar, kendi kanat adamını gözler, böylece işini yaptığından emin olur ve eğer lider olsaydı daha iyi ne yapabilirdi, diye düşünür.

3 ve 1 numara, uçuşu idare ederler ve nasıl saldıracaklarına, hangi düzeni kullanacaklarına ve kötü havayı geçip geçmeyeceklerine karar verirler. Görevi tamamlamak ve kanat adamlarını sapasağlam geri getirmek onların işidir.

2 ve 4 numaradaki kanat adamları, gruptaki en acemi pilotlardır.

Yakıtları azalmadığı, acil bir durum olmadığı veya uçaklara yaklaşan (özellikle arkalarında) bir düşman uçağı görmedikleri sürece –eğer onlardan önce başka biri görmediyse– çenelerini kapalı tutmaları beklenir.

Dört tane uçağa göz kulak olmak, herhangi bir liderin beceri sınırlarını zorlasa da, bazen on altı uçak içeren havadan karaya görevler olur. Eğer, her şey, önceden planlandığı gibi giderse çoğunlukla hiçbir problem çıkmaz. Eğer, bir düşman avcı uçağı bu 16 uçaklık uçuşun ortasına dalmayı başarır, uçaklar düşmanı öldürmeye, hayatta kalmaya ve tekrar formasyon oluşturmaya çalışacakları için çok büyük bir karmaşa oluşacaktır.

60

Uçuş liderinin belirlenmesinde rütbe pek önemli değildir. Fakat uçuş liderleri genelde deneyimli pilotlar oldukları için yüzbaşılardan, binbaşılardan veya hava müfrezesi komutanı ve operasyon subayları gibi yarbayların arasından seçilir. Oysa, Vietnam’da Hava Kuvvetleri çoğu zaman avcı uçağı deneyimi olmayan pilotları kullandığı için, sadece bombalama eğitimi almış ve bu yüzden de avcı uçaklarını uçurmak konusunda pek güvenilir bulunmayan binbaşı ve yarbayları yöneten uçuş lideri 60 ila 90 göreve çıkmış genç bir teğmen oluyordu. (Bu durum ABD’nin rotasyon politikasından ötürü Vietnam’da yaptığı birçok hatadan biriydi: Bir pilot Kuzey’de gerçekleştirdiği yüz görevden veya Güney’de bir yıl kaldıktan sonra eve geri dönüyordu ve diğer pilotlar, avcı uçaklarıyla eğitilmemiş, hatta daha önce geleneksel bir savaşta bulunmamış olsalar bile çarpışmaya katılmak için onun yerini alıyorlardı.)

Tüm genç pilotlar lider olmayı amaçlar. Çoğunlukla bu isteklerine zorlu bir eğitimden geçerek ulaşırlar: Öncelikle grup lideri olarak kontrol uçuşları yapılır; ardından tatbikatlar yapılır ve sonunda da uçuş lideri kontrol uçuşu gerçekleştirilir. Fakat bu sistemin uygulanması genellikle mümkün olmaz. Örneğin, Lakenheath’te uçuş lideri eğitim programı oluşturulmamıştı. Bunun yerine hava müfrezesi uçuş komutanı, operasyon subayı, standardizasyon ve değerlendirme pilotu, eğitimci pilotu veya komutan pilotlar birkaç defa uçup, genç pilotun kontrol uçuşlarına bakıyordu. Ardından da uçuş lideri olması için emir veriyordu.

Her hava müfrezesinde dört tane uçuş takımı olur ve her uçuş takımında altı pilot bulunur. Hava müfrezesinin esas kuvveti, alan pilotlarıdır. Bunlar çarpışmaya hazır bulunan pilotlardır. Uçuş komutanları

her zaman alan pilotu olarak görev yapar. Eğitimci pilotlar, işlevsel test pilotları, standardizasyon ve değerlendirme pilotları da alan pilotu olabilirler. Operasyon subayları ve hava müfrezesi komutanları ise en üst düzey pilotlardır. Komuta zinciri; alan pilotlarından, bu pilotların ilk alan amiri olan uçuş komutanı aracılığıyla hava müfrezesi komutanına, (fakat pilotların sorumluluğu hava müfrezesi operasyon subayının üzerindedir, bu yüzden de operasyon subayı ikinci hava müfrezesi komutanı olur) oradan da operasyonun filo yöneticisine ve en sonunda filo komutanına uzanır.

Uçuş komutanları kendi emirleri altına verilen beş pilota önderlik ederler ve operasyon subaylarıyla birlikte bu pilotlara görev verirler. Onlara, ne zaman tetikte olmaları gerektiğini; ne zaman ve hangi sortileri yapacaklarını, ileri hava kontrolörü (İHK)⁽⁸⁾ olarak Wheelus veya Almanya gibi geçici görev yerlerine (GG) ne zaman gideceklerini söylerler ve en önemlisi de pilotlarının Subay Verimlilik Raporlarını yazarlar (SVR).

Hava müfrezesi komutanı, hava müfrezesini yönetir; filo personel toplantısında kendisine anlatılanlara dayanarak, herkese ne yapması gerektiğini söyler. Operasyon subayının görevi, operasyonların hiç aksamadan yürümesini sağlamaktır. Bu yüzden de hava müfrezesinin aylık programını takip eder ve uygulanabilir olup olmadığını kontrol eder. Daha sonra uçuş programının planlandığı gibi gittiğinden emin olur ve bir pilot hastalandığında, uçak bozulduğunda, hava bozunca veya birinin özel ve beklenmedik bir eğitime ihtiyacı olduğunda program üzerinde gerekli değişiklikleri yapar. Ayrıca görev ve eğitimleri koordine etmek için diğer hava müfrezeleriyle birlikte çalışır. Son olarak da eğer komutan uçuyorsa veya GG'ye gitmişse, onun yerine filo personeli toplantılarına katılır ve gerekirse başka görevleri de üstlenir.

Hava filosu personelinin diğer önemli üyeleri şu kişilerdir:

Stan Eval (standardizasyon ve değerlendirme) pilotları kontrol ve test uçuşlarını yönetir, operasyonların yönetmeliğe uygun yürütülüp yürütülmediğini denetler ve pilotların kasklarının ve G tulumlarının bakımının yapıldığından emin olmak için birliğin kişisel aletlerini gözden geçirir. Stan Eval pilotları, savunma hattı pilotları için, araç kontrolü (aletlerdeki uçuş kapasitesi), taktik kontrol (çarşıma görevinde uçabilme kapasitesi), uçuş lideri kontrolü (gökyüzünde diğer pilotlara öncülük edebilme kapasitesinin kontrolü) yaparlar.

Eğitmen pilotlar, ilk kontrol uçuşlarına kadar yeni pilotlarla ve

gelişim programını takip eden pilotlarla (uçuş lideri olmak üzere olanlar) uçarlar.

Silah ve Taktik pilotları, genellikle de avcı uçağı silah okulu mezunları, hava müfrezesinin iyi iş çıkardığından veya bomba atış tekniğinde ek eğitime ihtiyaç olup olmadığından emin olmak için bombalama skorlarını gözden geçirirler; yapılan bakımın silahların menzilleriyle uyum içinde olmasını sağlayıp sağlamadığından ve bomba bırakma askılarının düzgün çalışıp çalışmadığından (bomba bırakma askılarının, bomba kelepçeleri açıldığı anda bombayı iyice aşağı doğru itmesi gerekir) emin olmak için bomba atış sistemini de gözden geçirirler; bomba komutanlığı okulunda eğitim sınıflarını yönetirler ve alan pilotlarının boş zamanlarında çalışması için taktik el kılavuzlarını hazırlayıp güncelleştirirler.

Eğitimciler, bireysel eğitim kayıtlarını gözden geçirirler ve uçuş komutanlarının, adamları için gerekli olan eğitim programlarını uyguladıklarından emin olurlar.

Çoğunlukla teğmenler tarafından yapılan istihbarat etkinliği itibar görmez. Düşman tehditlerini takip eder, SAM ve düşman uçaklarıyla ilgili sınıf eğitimlerini yönetir ve uçuşların planlanmasına yardım eder.

Lakenheath'te tipik bir hava müfrezesi programı, genellikle bakım birliklerinin saat 03:00'da jetleri hazırlamak için gelmeleriyle başlar. Saat 04:00 civarında uçacak olan ilk pilotlar gelip hava müfrezesinin binasını açarlar ve kahve yaparlar; saat 20:00'dan sonra bile görevde olacaklardır. Amirler saat 05:00'da gelmeye başlar.

Ardından da saat 06:00, 06:15 ve 06:30'da "bir buçuk saatlik görev" yapmak üzere üç adet dörtlü uçak grubu kalkış yapar. Bunu 11:00, 11:15 ve 11:30'da havalanan dörtlü gruplar izler. Saat 16:00 ve 16:30'da birer dörderli grup daha uçuşa çıkar. İlk sekiz sorti, bomba atmak için havadan karaya atış sahasına gider. Diğer dört uçak, bombardıman ve dış yakıt tankı donanımı olmadan, kıyıdan uzakta, ikiye karşı iki havadan havaya eğitim yaparlar. Bu uçakların hepsi öğle uçuşunda aynı görevi tekrarlar ve bombardıman uçaklarından dördü, üçüncü kez havalanır. Bazı pilotlar iki kere, diğerleri sadece bir kere uçar.

Eğer birkaç jet gün içinde arızalanırsa, yedek olarak bir kenarda tutulan uçaklara ihtiyaç olmayacaktır ve bunun yerine birkaç sorti fazladan yapılacaktır. Diğer taraftan eğer jetler çok fazla sorun yaratırsa, bakım birlikleri gece yarısına kadar çalışabilirler.

Program sıralamalar, kalkış zamanları ve sorti sayısı göz önünde bulundurularak her ay yeniden hazırlanır; isimler haftalık olarak açıklanır ve her gün yenilenir. Bir sonraki günün programı saat 16:00'da asılır.

Böylece her pilot, sabah 04:00'da gelip gelmeyeceğini öğrenir ve eğer gelecekse eve, dinlenmeye gider. 1969 yılından itibaren, savaş zamanı dışında, pilotların yeniden uçmadan önce 12 saat dinlenmesi koşulu getirilmiştir.

Program yapma etkinliğinde, arz talep kanunu iş başındadır: Eğer ortada uygulanabilir bir program varsa, hava müfrezesinin birçok uçuş liderine ihtiyacı olur. Örneğin günlük programda sabah dört, öğleden sonra dört ve akşam da üç adet dörtlü uçuş varsa, bu kırk dört sorti anlamına gelir. Diyelim ki, bir pilot günde iki defa uçabiliyor. O zaman on bir tane dört uçaklı uçuş liderine, görev masasında ve kulede de birer kişiye ihtiyaç olacaktır. Kırk dört sortinin bir kısmına eğitmen pilotu veya kontrol pilotu gelecektir, bu da aslında on beş uçuş liderine gerek duyulduğu anlamına gelir.

Hava müfrezesinde otuz kadar pilot ve hava müfrezesi operasyon subayı (bu kişinin bir asistanı da olabilir) ve komutan olmak üzere (komutanın bir yardımcı subayı, bir istihbarat subayı ve bir de uçucu olmayan bakım onarım subayı vardır) birkaç tane de üst düzey subay mevcuttur. Fakat, pilotlardan dördü alarmdadır; beş tanesi ABD'de okula devam etmekte veya atış eğitimi için Wheelus, Libya'da bulunmakta, ya da bomba komutanlığı okuluna gitmektedir; üç tanesi gitmek üzeredir; iki tanesi soğuk algınlığından veya spor yaparken sakatlandığından dolayı Uçuş İçermeyen Görevlere katılmıştır (UİG); diğer iki tanesi Amerika'ya dönmek için işlemleri başlatmış durumdadır, üç tanesi de henüz gelmiş olan yeni pilotlardır ve ev bakıyorlardır; diğer üç tanesi de Almanya'da ileri hava kontrolü görevindedirler. Yani otuz pilottan yirmi iki tanesi mevcut değildir. Programınızı aksatmamak amacıyla, arızı durumlar için müfrezeye tahsis edilmiş beş filo personelinen yardım isteyebilirsiniz, ama bunu yapsanız bile iki uçuş lideri eksik kalır. Bu çeşit hesaplar devamlı yapılır.

Filo komutanı, üsteki en kıdemli komutandır ve emrinde 3.500 adam bulunur. Geçmiş yıllarda filo komutanı albaydı (yardımcısı ve ikinci komutanı da öyleydi), fakat şimdi tuğgeneraller filo komutanlığı yapıyor. Filo komutanının hemen arkasından, filo ikinci komutanı

geliyor. Bu yaşını başını almış deneyimli komutanın öncelikli görevi, büyük olasılıkla generallığe yükselecek geleceği parlak gençlere yardımcı olmaktır. Filo komutanı uçuşa çıktığı, GG'ye gittiği veya herhangi bir nedenle üs dışında bulunduğu zaman onun yerini doldurur. İkinci komutanın altında komutan yardımcısı bulunur (bu kişi genelde filo komutanlığına yükselir). Operasyondan sorumlu komutan yardımcısı (OKY) üç hava müfrezesinin; tüm uçakların bakımından sorumlu olan DCM Bakım Birliğinin (bu, filoyu var veya yok edecek çok önemli bir görevdir); malzemeleri, finansmanı ve motor havuzunu yöneten DCR Kaynaklar Birliğinin ve mühendisleri, servisleri, güvenlik birimini, yasal ilişkileri, halkla ilişkileri ve personeli kontrol eden üs komutanının amiridir.

Üs seviyesinin üzerinde (o sırada Horner İngiltere'deydi) üç yıldızlı bir hava generali (o günlerde Hava Kuvvetleri'nin tek ve iki yıldızlı generalleri Pentagon'da çalışıyorlardı) ardından dört yıldızlı bir hava generali (bunlar TAC, SAC, MAC, USAFE veya PACAF'ın komutanlarıydı), onun ardından da Hava Kuvvetleri Komutanı, Savunma Bakanı ve Başkan geliyordu.

1986'da kabul gören Goldwater-Nichols kanunu, en azından operasyonel komuta bakımından tüm bunları değiştirdi. Ama, bu değişikliğin hayata geçmesi yirmi yıl sürecekti.

LAKENHEATH

Chuck ve Mary Jo, Nellis'te üç ay geçirdikten sonra 1960 Ekiminde İngiltere'ye gittiler. İçinde bulundukları C-118 RAF Mildenhall'a indi ve birkaç mil ötedeki Lakenheath'a varmak için otobüse bindiler.

RAF Lakenheath, Cambridge'in kuzeyindeki Suffolk'da bulunuyordu ve Londra'nın kuzeydoğusuna arabayla iki saatlik uzaklıktaydı. Burası aslında İkinci Dünya Savaşı'ndan kalma bir üstü. Savaşın ardından kapatılmasına rağmen belli bir süre için nükleer silahlarla yüklü bir şekilde alarında bekleyen B-47'leri ağırlamak üzere tekrar açılmıştı. Fakat, ortada bir problem vardı. Pistteki bir meyil sık sık büyük bombardıman uçaklarının, uçmak için gerekli hıza ulaşmadan önce havalanmalarına neden oluyordu. Pilotların çoğu sakın davranıp uçaklarının tekrar piste inmesini bekliyor ve yeterli hızı kazandıktan sonra tekrar havalanıyordu. Ancak, bazen talihsiz bir pilot kumanda kollarıyla uğraşıp uçmaya çalışınca uçak önce tek kanadının üstüne devriliyor sonra da bir anda alevler içinde kalıyordu.

Daha konuksever bir havaalanı inşa etmek, iyi fikir gibi görünüyordu.

1950'lerin sonlarında Charles DeGaulle, ABD'ye ait avcı uçaklarını Fransa'yı terk etmelerini emredince, B-47'ler için yer bulma meselesi ortaya çıkmıştı. Önceden Paris'in doğusundaki Chaumont Hava Üssü'nde bulunan 48. Filo, 1960'ta toparlanıp Lakenheath'a taşındı. Bu taşınma sırasında görevlerini tamamlamak üzere olanlar evlerine erken döndüler. Sonuç olarak da çok sayıda yeni insan bu kanada atandı. Bunun olumsuz bir yönü de vardı: Her tarafta, en düşük uçuş zamanına sahip altı veya yedi teğmen, her filonun üç hava müfrezesine geliyordu. Horner ilk gelenlerin içinde olduğu için, neredeyse anında uçuş lideri oldu. Genç bir pilotun uçuş lideri olması çok büyük bir şereftir, çünkü hava müfrezesi liderleri genç bir insana nadiren güvenip böyle bir imkânı verir; ya da bu hareket hava filosunda hiç deneyimli pilot olmadığını, bu yüzden de eldekiyle idare edildiğini gösterir. Horner'in durumu ikinci olasılığın ürünüydü. Kör köre yol gösteriyordu. Zaten, kaza oranları da bunu kanıtlıyordu. Atandığı filoda geçirdiği ilk üç ay zarfında altı uçak ve dört pilot kaybedilmişti (Horner'in bu kazalarla hiçbir ilgisi yoktu, ama her bir kazanın yakınındaydı). Görev süresinin üç yılda dolacağını düşünürsek, Horner'in eve çam ağacından yapılma bir kutu içerisinde dönme ihtimali vardı. Diğer taraftan genç Chuck Horner çok iyi vakit geçiriyordu ve savaş uçaklarını uçurmakla ilgili çok şey öğreniyordu.

Fakat, Asteğmen Horner hava müfrezesine ilk geldiğinde neredeyse şok olmuştu. F-100'lerle sadece 100 saatlik bir deneyimi olmuştu, gerçekten kötü hava koşullarında (İngiltere'de hava zaten her gün kötüydü) daha önce hiç uçmamıştı ve ondan altı ay içinde her şeyi çok iyi öğrenmesi bekleniyordu. Operasyon subayı gülümsedi ve Horner'in tetikte oturup oturmadığını tasdik etmek için onu Stan Eval kontrol uçuşuna ve sınırlı alan kontrolüne tabi tuttu. Ardından Horner'in uçuş liderliğini onayladı ve üstesinden gelmesini umdu.

Horner, Lakenheath'e geldiğinde tanıştığı ilk kişiler arasında yeni hava müfrezesi komutanı Binbaşı Skinny Innis vardı. Bu mesleğin en çılgın üyelerinden biri olan Innis birçokları gibi üniversiteyi bitirmeden önce II. Dünya Savaşı'na katılmıştı. O savaş sırasında onun yaş grubundaki pilotlar neredeyse hiçbir kurala uymadan iş görüyorlardı, oynadıkları oyunun ismi *işi bitirmek* olmuştu. Sonuç olarak da birçok pilot düşman ateşiyle değil, kazalarda can vermişti. O ise II. Dünya

Savaşı ve Kore Savaşında akli, enerjisi, uçuş kabiliyeti ve şansı sayesinde hayatta kalmıştı.

Askeriye, savaş alanı ve karargâh olmak üzere iki dünyadan oluşuyordu ve Skinny Innis savaş alanının en ön safındaydı, insan burada insafsız olmayı öğreniyordu. Yapmak istediği tek şey savaşlara katılıp, bundan zevk almaktı. Skinny adi, kaba, gayri resmi, anti-diplomatik ve genelde de ters biriydi, fakat devletine, uçmaya ve Hava Kuvvetlerine çok büyük bir sevgi besliyordu. Onunla birlikte çalışmak çok eğlenceliydi. Kendi pilotlarının, başarılı olmayı düşünmek yerine düşmana odaklanmasını sağlıyordu.

66

Skinny yönetilmekten nefret ederdi. Bu da tatbikatlarda, o ve filo operasyon yöneticisi Albay Bruce Hinton (kendisine “Balls” Hinton deniyordu ve Kore’de birkaç kişiyi öldürmüştü) farklı görüşte olduklarında, bilek güreşi yapacakları anlamına geliyordu. İkisi de hem II. Dünya savaşında, hem de Kore savaşında hizmet ettikleri, birbirine bitişik arka bahçeleri olan evlerde oturdukları ve muhalif olmalarına karşın çok iyi dost oldukları için, birbirlerinin aşırı davranışlarını hoş görüyorlardı.

Skinny otoriteden nefret ettiği halde, kıdemli komutanlarına çok sadıktı, yani onların sorunlarını hallediyordu ve onların hava müfrezesine yükledikleri görevleri yerine getiriyordu. Hava müfrezesini istediği gibi yönetiyordu, fakat bu, günümüzde politik yönden kabul edilemez bir durumdu. Ayrıca çarpıcı beyanatlar vermek, Skinny’nin uzmanlık alanıydı.

Lakenheath subay kulübünde, barın üzerine büyük bir zil asılmıştı. İçeri girdiğinde eğer sen şapkanı çıkarmadan önce başkası zili çalabilirse, barda bulunan herkese içki ısmarlamak zorunda kalırdın. Skinny bu oyunu tersine çevirmişti. 492. Hava Müfrezesi’nin tüm pilotlarına melon şapka aldı ve onlara Çılgın Şapkacılar adını taktı. Ardından da barın içinde şapkalarını giymeleri için emir verdi. Eğer giymezlerse, barda bulunan herkese içki ısmarlayacaklardı. (Melon şapka kuralı, sivil ceket giyip, kravat taktığında geçerliydi; onun dışında üniforma kabul ediliyordu.)

Skinny bunun yeterli olmadığına karar verdi. Kendi filosu, iş başında olan diğer iki filodan da farklı olmalıydı. Bu yüzden uçuş kıyafetleriyle birlikte giymeleri için geleneksel İskoç şapkalarından aldı. Bruce Hinton üniformalardaki bu değişikliği durdurmaya çalıştığında (bunun üniforma kurallarına aykırı olduğu sonucuna varmıştı), bir

bilek greŖi daha yaptılar ve Skinny galip geldi. Böylece Homer'ın Lakenheath'de bulunduğu üç sene boyunca, Skinny'nin hava müfreze-sinde bulunan herkes, üzerinde rütbe iŖareti olan bu Ŗapkayı uuŖ kıya-fetiyle birlikte giydi.

Bu Ŗamalıkların çok ciddi bir yanı da vardı. Skinny'nin hedefi 48. Taktik Avcı Filosu gibi Ŗekin bir birlik içinde, 492. Taktik Avcı Müfrezesi gibi Ŗekin bir birim oluŖtırmaktı. Günümüzdeki uygula-malarla karŖılaŖtırıldıęında Skinny'nin yöntemleri çok ileri gidiyordu, ama hâlâ II. Dünya SavaŖı ve Kore SavaŖı'nın gölgesi altında kalan bir zamanda, komutanlar istediklerini yapmak konusunda oluka ser-besttiler. Vietnam SavaŖı sırasında, Tayland'daki Korat ve Ta Khli'de bulunan üslerdeki pilotlar, Horner da dahil olmak üzere aynı sebepten dolayı yönetmelik dıŖı olan, Aussie Ŗapkaları giymiŖlerdi.

Horner'ın, Skinny Innis'in liderlik tarzına öykünmesi, Lakenheath'daki ilk göreviyle baŖlamıŖtı.

Horner o sabah camdan dıŖarı baktı, ortalığı neredeyse bıçakla ke-silecek kadar yoğun bir sis kaplamıŖtı. Tedbirli olmanın asteğmenler için bir erdem olduğuna inanarak ve binbaŖının da görevi alacak baŖ-ka birini bulma ihtimalini göz önünde bulunduracağını dŖnerek, Skinny Innis'e daha önce kötü hava koŖullarında, hele de böyle si bir siste hiç umadığı konusunda tekmil verdi. BinbaŖı Innis okuduğu k-ęittan kafasını kaldırıp, Horner'a baktı ve bağırmaya baŖladı. "Kaldır kıını da uçmaya baŖla. Bu bok gibi havada benim umamı beklemi-yorsun değil mi?"

Bu l ya da öğren vaziyetiydi ve Horner ęrenmiŖti.

Homer, hava filusunda birkaç ay geçirdikten ve söylenenleri bece-rebileceğini gösterdikten sonra, Skinny ona kuzeni Bill Miles ile bir-likte Iowa'da aynı liseye gittiklerini ve Bill'in onun en iyi arkadaŖla-rından biri olduğunu sylemiŖti. Hava Kolordusu'na birlikte katılmıŖ-lardı ve kanatlarını almaya da birlikte gitmiŖlerdi.

Ŗimdi artık albay rütbesini taŖıyan Innis, o sisli günden birkaç yıl sonra, 1964'de Saygon'da, Güney Vietnam semalarında eski, bozuk B-26'larla uçuruyordu. O günlerde ABD hükümeti, Innis ve ülkedeki di-ęer Hava Kuvvetleri personeline sadece VNAF'ye danıŖmanlık yapma görevi vermiŖ gibi davranıyordu, ama aslında onlar savaŖmaktan faz-lasını yapıyordu. Skinny'nin bazı arkadaŖları orada bulunmaktan çok memnundular, çünkü orada hareket vardı ve Chuck Horner bunu du-yunca, savaŖa katılabilmek için elinden geleni yaptı.

Horner, Innis'e yardımını istemek için mektup yazdığında, Skinny ona Vietnam'dan mümkün olduğunca uzak kalması tavsiyesinde bulunmuştu. Innis daha o zaman savaşın bir felakete dönüşeceğinin farkına varmıştı.

68

48. TAF'ın görevi esas olarak geleneksel havadan karaya, havadan havaya çarpışmalarla desteklenen nükleer saldırıydı. Bu da, pilotların nükleer silah kullanımı üzerine eğitim aldıkları ve tıpkı Amerika'da bombardıman uçakları içindeki SAC pilotları gibi hazır ve TBOP'nin (bir günlük bir nükleer savaş yönetimi için yapılmış ve Tek Bütün Operasyon Planı) Avrupa için hazırlanmış versiyonunun gerektirdiği biçimde bekledikleri anlamına geliyordu. Nükleer silahların kullanımında ehliyet kazanmak için her altı aylık süre içerisinde belli sayıda bombalama tatbikatı yapmaları, ayrıca bu atışlarda hedefleri vurduklarını da teyit etmeleri gerekiyordu. Aynı zamanda da yönetim kuruluna silahın nasıl çalıştığını anlatmaları, görevleri hakkında konuşmaları, komuta etmeyi bilmeleri ve soğukkanlı olmaları gerekmektedir; yani görevi üstlenmeleri için onlara kimin izin verdiğini, bombayı atmak için hangi prosedürlerin takip edilmesi gerektiğini, ne çeşit şifre kelimeler kullanılacağını bilmeleri gerekmektedir.

Her eğitim süresi içinde, pilotlar birkaç tane havadan havaya ve havadan karaya konvansiyonel silah kullanma eğitim uçuşunu da yapıyorlardı, ama onlardan istenen sadece bu durumlara alışık olmalarıydı, belli bir bombalama sayı ortalamasına ulaşarak kendilerini kısıtlamalarına gerek yoktu.

İki uçakla ve havadan karaya yapılan tipik bir nükleer silah atış eğitimi uçuşu şu şekilde oluyordu:

Grup lideri ve kanat adamı, kalkıştan iki saat önce brifing yapar, havayı ve uyarıları kontrol eder, uçuş kıyafetlerini giyer, motoru çalıştırmadan yirmi dakika önce jete biner, motoru kalkıştan yirmi dakika önce çalıştırır. İki uçak ön uçuş yapıp sistemlerini kontrol ettikten sonra pistin sonundaki silahlanma alanına gider. Silah birlikleri, burada tatbikatta kullanılacak bomba atarın güvenlik pimini çıkarır, fişek yatağına patlamaya hazır mühimmat koyup mermi kapsülüne akım veren elektrik kablosunu bağlayarak silahları ateşe hazır hale getirirler. İlk baş işaretinde frenleri bırakırlar. İkinci baş işaretinden sonra arka ateşleyicilerini yakıp kalkış yaparlar. Üçüncü baş işareti hızlanmak içindir

ve bunu flapların hareket ettirilmesi takip eder. İşte tam o anda hava trafiği kontrol frekansındaki yoğunluktan sıyrılıp, 1.000 fit yukarı, bulutların üstüne çıkarlar.

Lider, Fransa'da düşük seviye uçuşu planladığı için, aşağı incekleri noktaya doğru yönelirler. Bu sırada lider, kanat adamını 4.000 ila 6.000 fite yollar. Bu da liderin güneşe doğru bakmadığı ve kendisi ışığa gözlerini kısarak bakmak zorunda kalmadan, kanat adamının saat altı yönünü (kuyruğu) temizlediği anlamına gelir. Lider aşağı incekleri noktaya ulaştığında, kanatlarını hareket ettirerek kanat adamına kendine katılması için mesaj verir. Kanat adamı ön ve arka referansları koruyabilmek için liderin kanat ucundaki ışığı uçağın gövdesindeki yıldızla aynı hizaya getirir ve ikisi birlikte aşağıya yönelirler.

69

Lider yere 1.000 fit kala bu formasyondan kopar. O sırada kanat adamı bir yana yatıp, aynı zamanda da hafifçe yükselerek liderin jetinin 500 fit arkasından uçup, kovalama pozisyonu alır. Bulunduğu konumdan, liderin yoluna çıkabilecek diğer uçakları temizleyişini görür. Bu arada liderin görevi daha önceden planlanan rotayı takip edip, planlanan zamanda alana varmaktır.

Kılavuzluk yapmak kolay değildir. Lider bir taraftan yer üzerinde tanımlanabilir bir nokta belirlemek için haritayı kullanırken, bir yandan da planlanan hız ve yönü sağlamalıdır. Eğer doğru zamanda ve doğru yerde planlandığı gibi ortaya çıkarlarsa, kaybetmezler. (Tüm bunları tersten yapmamaları gerekir. Yani önce yerde bir nokta bulup, ardından da onu haritada bulmamaları gerekir. Bunu yaptıkları taktirde kaybederler.)

Lider, uçuş menziline başlangıç noktasında, frekans ayarlamak için uçağı çevirir ve atış izni için menzil subayını arar. Bu sırada kanat adamı ayrılarak, 360 derece lik dönüş yapar, bu da ona omuz üzerinden nükleer atış yapabilməsi için iki dakikalık zaman kazandırır. Bu sırada lider iniş iznini alır, atış hızına ulaşır ve alana doğru yol alır.

Bunları, Horner'ın daha önce Nellis'te tatbik ettiklerinin başka bir çeşitlemesi takip eder:

Hedef, yere işaretlenmiş ortak merkezli bir grup çemberdir: En dıştaki çemberin yarı çapı yaklaşık 600 metredir, ondan sonrakilerin yarı çapları da sırasıyla 300, 150 ve 30 metredir. Liderin ilk görevi rüzgâra ters yönde uçarak hedefin üzerine gelmektir. Örneğin, eğer rüzgâr kuzey doğudan 20 deniz mili hızla esiyor ve o da kuzeye doğru yol alıyorsa, uçağını hedefin sağına götürür, kendisine önceden bildirilen

karşılama noktasından geçene kadar bekler, sonra arka ateşleyicisini yakar ve kumanda kolundaki bomba atma düğmesine basar. Tam bu sırada da bir Immelmann yapmaya başlar. Daha önceden ayarlanmış olan açıda, burun yukarıdayken (bu pozisyon dışarının ısı derecesine ve atış noktasındaki rüzgâr hızına göre ayarlanır) bomba otomatik olarak atılır. Bazen bu 11,5 kg'lık bir tatbikat bombası olur. Ama genellikle nükleer silaha benzeyen 900 kg'lık bombalar kullanılır (bir tanesini bıraktığında, liderin uçağı kanguru gibi ileri sıçrar). Bomba atıldıktan sonra, 30.000 fite kadar yukarı tırmanır, bu yüksekliğe ulaştığında hızını kaybeder ve geri dönüp yere yönelir. Yere çarptığında ise, içi beyaz fosfor dolu olan mermi, dışarı büyük miktarda duman yayar. Bu, atış alanı personelinin daireleri referans olarak vuruşu değerlendirebilmesine olanak verir. Pilotun attığı nükleer silahlar sahte olduğu için tatmin edici bir puan ancak 1.000 fitten yapılan bir atışla sağlanabilir.

Atış sırasında, pilot telsizden “Yola çıktı” çağrısını yapar, bu, kokpitte atış ışığının yandığı ve bombanın havada olduğu, yere doğru gittiği anlamına gelir. Lider atışını yaptıktan sonra, kanat adamının da atış yapması için açılır. Kanat adamının bombası yola çıktığı zaman, her ikisi de bombalama ve hücum düzenini alırlar. Bomba ve mermilerinin tümünü harcadıktan sonra bir araya gelip, eve doğru uçmaya başlarlar.

Kanalı geçerlerken, kuzenlerin avcı uçaklarını üzerlerine göndermemesi için lider İngilizlerle bağlantıya geçer ve beklenen iniş izni gelene kadar İngiltere sahilindeki Hopton feneri (burası Doğu Anglia havaalanı için başlangıç sabiti olarak hizmet veriyor) yakınlarında bekleme düzenine geçerler.

Kontrol kulesi, iniş yapabileceği bilgisini verdiğinde, lider Lakenheath GCA frekansına geçip, onu inişe geçirecek olan kontrol kulesi görevlisiyle bağlantıya geçer. Yerden 300 fit yukarıda, pistin ucuna yarım mil kala sisin içine girer, yere dokunur, sürüklenme paraşütünü açar ve jet daima ıslak olan pistin üzerinde kayarken büyük bir dikkatle frene basar. Pistin sonuna geldiğinde motoru kapatır ve sürüklenme paraşütünü bırakır. İniş tamamlandıktan sonra silah bakım ekibi, silah bağlantılarını söker, geri kalan bombaların güvenlik pimlerini takar. Bu sırada da kanat adamı iniş yapar. O da güvenliği sağladıktan sonra lider, hava müfrezesinin önündeki piste geri gider, jeti kapatır, dışarı çıkar ve bakım soruşturmasının yapılacağı yerde durur. Ardından müf-reze binasına girerek, uçuş giysilerini çıkarır.

Daha sonra lider ve kanat adamı uçuş hakkında belki de yarım saate yakın konuşurlar; neyin doğru, neyin yanlış yapıldığını, bombardımanın hangi açıdan iyi, hangi açıdan kötü olduğunu tartışırlar.

Avcı pilotlarının sahip oldukları disiplinin en ufak parçası bile görev sonrası yapılan soruşturmalardan kaynaklanmaz.

Bu soruşturmalar çok acımasız olabileceği için, lider, yerine getirdiği görevde oyun planını büyük bir titizlikle takip eder. Eğer bir yanlış yaparsa, bunu itiraf etmeyi tercih eder. Böyle yapmadığı takdirde veya yaptığı yanlışın farkında değilse ya da bahaneler öne sürerek kendini temize çıkarmaya çalışırsa, büyük bir ihtimalle o günkü soruşturmanın ölüsü olur. Operasyon birliklerindeki soruşturmalarda sık sık ateşli tartışmalar olur, çünkü katılımcıların çarpışma sırasında neyin işe yarayacağı ve neyin fantastik düşünce olduğu konusunda ortaya atılıkları çok fazla iddia vardır. Diğer taraftan çarpışma mürettebatı eğitim birimlerindeki soruşturmalar daha derli toplu ve daha az ateşlidir. Öğrencilerin neyin işlevsel olup neyin olmadığını bilecek deneyimleri yoktur. Ayrıca verilen görevler de çok düzenlidir. Fakat her görevde beklenmedik olaylar meydana gelebildiği için, her zaman değişik fikirlere yer vardır.

En çok saygı duyulan pilotlar, kedi hatalarını görüp bunlardan ders çıkaranlardır. Ve en iyi eğitimciler de yapılan yanlışlıkların asıl nedenini ortaya çıkarıp, ya yeni çıkan fiziksel tekniklerden ya da değişik düşüncelerden yararlanarak bunlardan kaçınmanın yolunu bulan pilotlardır.

Lakenheath'in dışında olan tipik görevlerden bir tanesi de gece MSQ'sudur. Bu, Almanya semalarında yerine getirilen tek uçaklık bir görevdir. Savaş zamanı bir avcı uçağına nükleer bomba atacağı yeri işaret etmek amacıyla, Doğu Almanya sınırı yakınlarına çok isabetli ışınlar yayan yer radarları yerleştirilmişti. Böylece bomba daha önceden tayin edilen yolu izleyip hedefe ulaşacaktı.

Bir MSQ görevinde pilot, gün sonunda tek kişilik uçakla 40.000 fit yükseklikte, Doğu Almanya sınırındaki bir noktaya uçardı. İrtibat noktasına ulaştığında ise cevabını almadan telsizden çağrı yapardı. Kontrol panelinin sol üst tarafında, üzerinde ufak semboller, pencereler ve ikonlar bulunan 10 cm çapında bir kadran vardı. Oklardan biri sol tarafı, diğer ok ise sağ tarafı gösteriyordu. Bir pencere bir dakikayı, diğeri ise otuz saniyeyi gösteriyordu; kadranın tepesinde de tek bir kır-

mızı ışık vardı. Ve bu ışık yandığı zaman, radarın jetine kilitletiğini biliyordu. Ardından kadranın üzerindeki oklar, pencereler ve ikonlar aracılığıyla iletilen talimatları izlerdi. Sık sık Doğu Alman sınırının batı kenarına gönderilirdi. Pilot, güvende olabilmek için yerde bacaklarının arasında duran alçak frekans yön bulma setiyle, yirmi beş watt'lık yön bulma işaret ışıklarını ayarlardı. Bu ışıklar, onun sınırın ötesine geçmesini engellerdi.

Bu sırada da kararan gökyüzünde onun sınırı geçmesini umut eden Rus avcı uçaklarını görürdü. Yanlışlıkla sınırı geçtiği anda bu uçaklar onu vurmaya çalışacaklardı.

Biraz sonra da bombayı bırakmasına altmış saniye kaldığını haber veren bir dakikalık ışık yanardı. Yüksekliğini ve hızını daha önce belirlenen değerlere göre ayarlamaya çalışırken, aynı anda da sağ veya sol oklara bakardı. Ardından otuz saniyelik ışık yanar ve otuz saniye sonra da bomba atma düğmesine basardı. Bu hareketle aynı anda uçağın telsiz vericisi radar tarafından değerlendirilecek bir sinyal yollardı.

Atışını yaptıktan sonra pilot batıya yönelip, ya bir sefer daha yapmak için irtibat noktasına geri dönerdi, ya da eve doğru uçarak gece yarısından önce yatağına girmiş olmayı umut ederdi, çünkü ertesi gün sabah saat altıda uçağıyla havalanabilmesi için saat 04:00'da işte olması gerekirdi.

Avcı uçağı pilotları muhtemelen nükleer bombardıman konusu ile ilgili bir nedenden dolayı hiçbir zaman yeterli miktarda havadan havaya çarpışma (it dalaşı) eğitimi almazlar. Ellilerin sonunda ve altmışların başında Birleşik Devletler pilotlarına çok az hava çarpışma eğitimi verildi ve sadece temel şeylere izin veriliyordu. Sonuç olarak da hepsi bu işi gizli yapmaya başladılar. Onlarla aynı zamanda havada bulunan diğer NATO avcı uçaklarıyla tatbikat yaptılar.

Örneğin bir pilot havada nükleer atış eğitimi için uçuyorsa, bir Mirage avcı uçağı onun yolunu kesmeye başlayabilirdi. Pilot, Mirage'ı görünce, gerçek bir çarpışmada ne yapması gerekiyorsa, onu yapmaya çalışırdı. Gücünü arttırıp, saldırıya geçerdi. Ardından o ve Mirage pilotu birbirlerini engellemek için bir takım manevralar yaparlarken, təciz edilen pilot ısıya duyarlı füze veya ateşli silah kullanmak için saat altı pozisyonu alırdı. Bunların hiçbirisi önceden belirlenmemişti, o yüzden ortada herhangi bir kural yoktu. Aslında yasa dışıydı. Daha da kötüsü avcı uçaklarının sık sık tehlikeli bir konfigürasyonla uçmalarıydı.

Örneğin dört tane dış yakıt tankı ve tatbikat atom bombası ile donatılmış olması uçağın kontrolden çıkmasına neden olabiliyordu.

Bu okulu başarıyla tamamlayan pilotlar hem uçaklarını tehlikenin içinde uçurmayı, hem de çok sayıda uçak ve pilota karşı savaşmayı öğrendiler.

Örneğin Mirage'lar, Super Saber'lardan daha fazla manevra kabiliyetine sahiptirler. Çünkü F-100'ler genelde dış yakıt tankı taşırlar, ama Mirage pilotu çoğunlukla savaşa arka ateşleyicisiyle katılır, böylece de her iki fonksiyonun avantajını boşa çıkarmış olur. Sonuç olarak da başlangıçta aşırıya kaçmaları çok kolay olur. Bunun ardından pilotun düşük hızda çok dikkatli olması gerekir, çünkü Mirage onu yenebilir. İngiliz Hawker Hunter çok iyi ve yenilmesi zor bir jetti, fakat Amerikan uçaklarının arka ateşleyicileri vardı, Hunter'lar ise bundan mahrumdular. F-100'ler bunları geçemezken, Hunter'lar da daha az yetenekli pilotlar üzerinde avantaj sağlamak için dikey boyutu kullanabiliyorlardı (yani daha hızlı tırmanıyorlardı). Diğer taraftan İngiliz yapımı Javelin'ler oldukça hantal ve güçsüzdü, bu yüzden de bu uçağa karşı avantaj sağlamak oldukça kolaydı. İngiliz Lightning'i hem çok mükemmel dönüş becerisine, hem de göze çarpan bir itiş gücüne sahipti, ama çok fazla yakıtı yoktu. Bu yüzden de bir pilot, Lightning tarafından tehdit edildiği takdirde, mücadele karşı tarafın yakıtının tükenmesiyle sona erene kadar, savunmada kalıp geçişleri keskin dönüşlerle engeller ve enerjiyi korumak için burnunu aşağıda tutardı. Ardından da Lightning iyi bir atış yapmaya çalışırken, stres dolu on dakikayı arkasını kollayarak geçirirdi. Sonunda pilot hayatta kalmayı başardıysa, Lightning'in geldiği yere geri döndüğünü görürdü, çünkü yetersiz olan yakıt deposu boşalmak üzere olurdu. Bunun üzerine pilot arka ateşleyicisini yakıp Lightning'in peşinden gider ve mesajını gayet net bir şekilde iletebilmek için burnunu onun arkasına yerleştirirdi.

Avcı uçağı pilotunun aşırı sevinci.

Çarpışma birlikleri, görevlerini yerine getirip getiremediklerinin denetlenmesi amacıyla, düzenli olarak test edilirler. Homer'ın filosunda yapılan testlere, Operasyona Hazırlık Teftişi deniyordu (OHT). 48. TAF'ın esas görevi nükleer silahları yükleyip Doğu Avrupa'daki düşmana, yani Sovyetlere atmak olduğu için, filo, krizin kapıyı çaldığını haber veren alarm mesajını (bu mesajın başlığı "Sadece Tatbikat" olurdu) aldığı anda OHT başlardı. Kısa zaman sonra müfettişler üsse uçup,

komutanı tatbikatın kuralları ve yapısı hakkında bilgilendirirlerdi. Çoğu zaman filonun, nükleer silahları belirlenen süre içinde çarpışmaya hazır uçaklara yüklemesi beklenirdi. Eğer tüm bunlar çok zaman alır ya da herhangi bir işlem güvenli olmayan bir şekilde yapılırsa, tatbikat durdurulur ve filo testi geçemezdi. Böyle bir sonuç filoya yeni bir komutan atanmasına, aylarca sürececek olan tatbikatlara ve testlerin ardına tekrarlanmasına neden olurdu.

Bu arada silahlar doldurulurken, pilotlar tatbikatın uçuş kısmıyla ilgili olarak bilgilendirirlerdi. Bu, onlara Fransa ya da Almanya'da bulunan sahte hedefler verileceği anlamına geliyordu. Silahlar başarıyla yüklendikten sonra tekrar boşaltılıp güvenlik depolarına geri götürülüyordu. Tüm bunlar yapıldıktan sonra, uçaklara sahte bombalar (çimento bombaları) yüklenir ve tatbikat süresi yeniden başlatılırdı. Sortiler IG takımından alınan göreve göre start alırdı (IG takımı olayları daha da karmaşık bir hale getirmek için, havaalanının hava saldırısına uğraması gibi senaryolar hazırlardı). Ve pilotların, belirlenen zamanda hedef üzerinde olmak için havada rotalarını nasıl takip edeceklerine karar verip, bombalayacakları alana zamanında yetişmesi gerekirdi. Pilotlar rotalarında uçarken; Fransa ve Almanya'daki belli kontrol noktalarında, pilotların oradan geçip geçmediklerini, ne zaman geçtiklerini not alan adamlar vardı. Pilotlar bombalayacakları alana vardıklarında bombalarını atmaları için tek bir geçiş hakkına sahiptiler ve bu da IG takımı tarafından değerlendiriliyordu.

Aslında ters gidebilecek çok şey vardı: Jet bozulabilirdi (pilotlar sık sık mekanik arızalarla havalanıyorlardı ve bombalarını atıp acil durum anonsu yapana kadar bekliyorlardı); ya da bomba atılamayabilirdi. Eğer Avrupa'da sık sık görüldüğü üzere kötü hava koşulları varsa, kurnaz pilotlar, kötü havanın içerisinde baş aşağı vaziyette ve neredeyse motor durmak üzereyken düğmeleri tekrar ayarlar, uçağa takla attırır ve yere doğru yol alırken bombayı bırakırdı. Yerdeki IG sadece çimento bombasını görür, bulutların arasından gelen bağırıtıyı duyar ve vuruşu değerlendirirdi.

Diğer görevlerde daha az şey talep ediliyordu. Pilotlar yalnızca sahte bir hedefe yönelip deneme geçişi yaparlardı. Tatbikat bombası atılmazdı. IG takımı, pilotun hedef üzerindeki zamanını değerlendirirdi.

OHT'ler çok yorucu ve kötü puan alınması çok muhtemel testlerdi. Eğer pilot bombalarının büyük bir çoğunluğunu alana zamanında

atmadıysa Dolaylı Hata Olasılığına göre, ölüyordu... veya en azından filo komutanı ölüyor ve diğerlerini de kendisiyle birlikte sürüklüyordu.

Horner son uçuşunu yapmak için çağırılmıştı. Bu OHT sürprizi olmuştu. İngiltere'deki son günü olduğu için uçmayı beklemiyordu. Bu arada ev eşyaları paketlenmişti; Chuck ve Mary Jo, subay kulübünün misafirhanesine yerleşmişlerdi ve yola çıkmayı bekliyorlardı.

Öğleye doğru, bir görevli geldi ve Horner'a, hava müfrezesinden gelen acil mesajı iletti. Operasyon subayı Binbaşı Nogowski (ona Nogo derlerdi) zor durumdaydı. Filo OHT'ye tabi tutulacaktı, yeterli sayıda pilotları yoktu ve Horner ona bu görev için lazımdı. Neyse ki, Chuck uçuş kıyafetlerini el altındaki bir bavula yerleştirmişti. Zaten ne zaman görev yeri değişecek olsa böyle yapmayı alışkanlık haline getirmişti, böylece yeni görev yerine geldiğinde hemen uçmaya başlayabilirdi.

"Peki," dedi, "sorun değil." Mary Jo'ya hoşça kal öpücüğü verdikten sonra, üsse giden arabayı yakaladı ve 492. Avcı Müfrezesi'ne gitti. Nogo, görev masasında Horner'ı kısaca bilgilendirdi. OHT'yi geçmek için iki sorti daha uçmaları gerekiyordu. Nogo'nun gönderebileceği yeni bir pilot vardı ama uçuş lideri yoktu.

"Sorun değil"di.

Horner uçuş kıyafetini giydikten sonra yeni kanat adamını bilgilendirdi: Kolay görev kalkışı yap, dışarı tırman ve Fransa'ya doğru uç. Soğuk hava katmanının arasından geçerek Kuzey Fransa'daki terk edilmiş bir hava üssüne doğru alçak seviyede, sahte bir saldırı düzenle. Teftiş takımının, o bölgede gözlemcileri yoktu, bu yüzden de saldırı değerlendirilmeyecekti. Hava açıktı ve akşamüzeri İngiltere'ye dönüş yolunda dolunay olacaktı. O günlerde, her zaman olduğu gibi kanat adamı deneyimsiz bir teğmendiydi. Ama yapması gereken sadece uçuş düzenini bozmamak, Horner'ın emirlerine uymak, alçak seviye uçuş sırasında yere çakılmamaya ve görevin hedefe saldırı bölümüne dikkat etmektir.

Görevin ilk yarısı aksamadan devam etti. Fakat hedeften uzaklaşıp batan güneşe doğru uçarlarken Horner'ın kanat adamı telsizden bir çağrı yaptı. Yeni gelenler katı telsiz kurallarına uydukları ve sadece kendileriyle konuşulduğu zaman konuştukları için bu pek alışılmadık bir durumdu.

"Mavi Lider, Mavi İki konuşuyor. Uçağınızın alt kısmı kararmış.

Size yanaşıp bakmak için izin istiyorum.” Horner sınırlı bir şekilde gözlerini çevirdi ve kanat adamına yaklaşma izni verdi.

Fakat telsizden gelen bir sonraki çağrı oldukça dikkatini çekmişti. “Efendim, uçağınızın alt kısmını sıvı bir madde kaplamış.” Horner kontrol panelini gözden geçirdi. Hepsi normal görünüyordu. Motor iyi çalışıyordu. Belki de batan güneş, teğmenin gözünü yanıltan bir çeşit ışık oyununa neden olmuştu.

Denizi geçtikleri sırada, kanat adamının yaptığı çağrı daha da endişe vericiydi. “Efendim, uçağınız o kadar fazla sıvı akıtıyor ki, arkanızda buhar izi oluşuyor.”

Horner uçağı sola döndürüp, sol omzunun üzerinden baktı ve jetinin kuyruğundan yay çizen beyaz dumanı gördü. Buna neyin sebep olabileceğini düşündüğü sırada, karamakta olan kokpit kırmızı ve sarı uyarı ışıklarıyla aydınlandı. Hidrolik sistemlerin çoğu çalışmıyordu. Uçuş kumanda cihazlarını idare etmesi gereken sistem, duraksamak üzereydi. İkinci uçuş kontrol sistemi ve iniş vitesini küçülten ve tekerlek frenlerini çalıştıran üçüncü bir sistem ise sıfır hidrolik basınç kaydediyordu. Horner ve kanat adamının gözlemlediği sıvı, bu sistemlerden sızan hidrolikti.

“*Tamam, telaşa gerek yok,*” diye düşündü. “*Uçuş kontrol iyi durumda. En azından eve dönmeme ve yere inmeme yeter; tek kullanımlık yedek sistemle iniş vitesini düşürebilirim, ayrıca yedek elektrikli motor çalıştırma sistemi var*” Bunların ve sürüklenme paraşütünün (F-100’lerin arkasında bulunan ve yere indikten sonra uçağı yavaşlatan bir çeşit paraşüt) uçağın pistin üzerinde güvenli bir şekilde durmasını sağlaması gerekiyordu. “*Bakım ekibinin jeti park alanına çekmesi gerekecek ve tabii ki benim de kuleye acil durum bildirmem lazım. Bu da fazladan bir sürü iş anlamına geliyor Her neyse, hava güzel –bu durum İngiltere’de nadiren görülür– ve kontrol hende.*”

Doğu Anglia kıyısındaki Hopton Telsiz Vericisine vardıklarında, Horner Lakenheath’teki kontrol kulelerini aradı. “Lakenheath kontrol kulesi, Ben Hopton’dan Mavi Bir. Acil durum var. Ana uçuş kontrolümü ve hidrolik yeteneklerimi kaybettim. Sadece bingo yakıtım var.” Bu, havaalanına gidip iniş yapacak kadar yakıtı olduğu anlamına geliyordu. Ardından İngiltere sahilindeki telsiz vericisinin bulunduğu bölgeyi terk edip alana doğru uçağını haber verdi ve günlük hava durumunu sordu. Uçuş yöneticisi pek de hoş olmayan haberi iletme için geri döndü. Sis kümesi yaklaşıyordu, yer kontrol radarı (YKR) ise çalışmı-

yordu. Hava, radarsız iniş yapmaya müsait diye YKR'yi periyodik bakıma almışlardı. Ama ne de olsa burası İngiltere idi, sis ansızın bastır-mıştı. Kontrol, Horner'a, Fransa'ya geri dönüp oradaki en uygun üsse inmesini söyledi. Birkaç olasılık vardı.

Horner önce açık gökyüzüne, hasta jetin yanıp sönen ışıklarına, sonra da yakıt göstergelerine baktı. Hepsini hiç benzin kalmadığını gösteriyordu. Uçuş yöneticisine nereye kadar gidebileceğini söyledi. "Fransa'ya gidemem, eve dönüyorum, iniş yapmam gerek. Kaza mürettebatına hazır olmalarını söyleyebilir misin?" Eğer iniş vitesini küçültemezse veya iniş sırasında yere çakılırsa, ya da hidrolik kontrolü kaybettiği için burun tekerleğini hareket ettiremezse, sürüklenme paraşütü açılmazsa ve bu yüzden Horner pisten çıkıp yanmaya başlarsa it-faiye aracı ve sarı kıyafetli adamlar çok işe yarayabilirlerdi.

Hava kararıp da, ay ortaya çıkmaya başlarken, Horner İngiltere'nin alçak kesimlerini doldurmaya başlayan ufak sis yığınlarını seçebiliyordu.

Gecenin içinde alçalırken, Horner ters gidebilecek şeyleri kafasında gözden geçirmeye başladı. Ardından da bunlara karşı nasıl tepki vermesi gerektiğini kanat adamına anlattı, Mavi Lider'in jeti patlarsa, onun bu durumdan nasıl sakınacağını açıkladı. Bu arada uçuş yöneticisi gayet sakindi. (Uçuş yöneticisi sakın olabiliirdi tabii, ne de olsa, arızalı bir jetin içinde, hava muhalefeti dolayısıyla kapalı bir alana iniş yapmak zorunda olan o değildi.) Horner sis yığınının arasından arabalardan ve evlerden yayılan ışığı seçebiliyordu. Çok daha kötü havalarda yüzlerce kez iniş yapmıştı, ama arka fonda her zaman İngiliz hava trafiği kontrollerinin onu yönlendiren sesi vardı. "*Bugün hava güzel olduğu için,*" diye düşündü, "*hepsi bir harda toplanmış içki içiyorlardır, hem son uçuşu biz yapıyoruz nasıl olsa. Radara periyodik bakım yapmanın da sırasıydı hani.*"

Sonunda Horner alanı, ardından da pisti buldu ve iniş takımlarını indirdi. İniş yaptığında sürüklenme paraşütü çalıştı. Arızalı jetini pistin üzerinde durdurabilmek için acil durum frenlerini kullandı. Artık sis o kadar kalınlaşmıştı ki, hızla gelen yangın aracı neredeyse jetine çarpacaktı. Ter içindeydi ve yorgunluktan elleri titriyordu. Jetin içinde öylece oturup kaldı. Bir kez daha Tanrı'nın varlığına şahit olmuştu. Bu bir pilot için sıradan bir gün sayılırdı. Ölümünden dönmüştü ve bunu kendi başına yaptığını düşünüyordu, oysa kalbi ona bu beladan kurtulmasını sağlayan şeyin ilahi bir müdahale olduğunu söylüyordu.

SEYMOUR JOHNSON

Horner 1963 yılında Goldsboro, Kuzey Carolina'da bulunan Seymour Jonhson Hava Kuvvetleri Üssü'ndeki 4. Taktik Avcı Filosu'na bağlı 335. Taktik Avcı Müfrezesi'ne atanmıştı. Burada meşhur F-105 Thunderchief ile uçacaktı. Oğlu John Patrick Horner doğacaktı ve burada ilk defa gerçek bir çarpışmaya katılacaktı.

78

Bu uçağa kısaca Thud adı veriliyordu; ona bu adı ilk önce birkaç iftiracı takmış, eğer bir düşman uçağı vurulacaksa bir pilotun mutlaka Thud'ı tercih etmesi gerektiği iyice açıklığa kavuştuktan sonra da, herkes bu adı benimsemişti. Çok büyük ve gösterişliydi: İnsan onun kanadı altında ayakta durabilirdi ve kokpite çıkmak için bir merdiven lazımdı. Kokpit çok geniş ve içerisi görebileceğiniz en modern aygıtlarla donatılmıştı. Göstergeler ibreli değil, bantlıydı ve bombaları bırakmak için dalışa geçerken bunları okumak oldukça kolaydı. Thud çok sağladı: Yakıt kanatlarda tutulmadığı için bir AAA (uçaksavar bataryası) bunlarda kocaman delikler açsa bile pilot hiçbir problem yaşamadan geri dönebiliyordu. Çok hızlıydı; en yüksek hızında ona kimse dokunamıyordu. Test uçuşlarında ses hızının iki katını (Mach 2) geçmeyi başardı. Onu hızlı yapan şey yakıt emen dev motoru ve incecik kanatlarıydı. Bu sayede birçok askerî uçağın arka ateşleyicisiyle ulaştığı süratten daha hızlı uçabiliyordu. Ne yazık ki tüm bu özellikler kalkış sırasında bir işe yaramıyordu. Kanatlarının ince olması kalkışta havalanmalarının çok uzun süre almasına yol açıyordu. Uçak azami miktarda yakıt ve bomba ile yüklüyken, pilotun tüm pisti kullanması gerekiyordu. O zaman bile Thud uçmak yerine karada hız rekoru kırıyordu. Pilot canavarı yerden kaldırıp, havada yükselmesini sağlayana kadar uçağıyla birkaç ağacın tepesindeki dalları koparıyordu.

Aynı zorluk havadan havaya çarpışmalarda pilot içeri dönüş yapmak istediğinde de kendini gösteriyordu. Thud hızlı giderdi ama dönmeyi sevmezdi. Nitekim Thud ile bir savaşa katıldığınızda tercih edeceğiniz taktik, çarpışmanın ortasına dalıp hedef belirlemek ve onu vurup oradan kaçmaktı. Pilotun geriye dönüp bakması gerekmezdi, çünkü kimse ona yetişemezdi.

Aynı kural bombalama uçuşlarında da uygulanırdı: Pilot bombaları attıktan hemen sonra, iki eliyle birlikte dümen kolunu tutar ve kucağına doğru çeker. Uçağı çok fazla zorladığı için endişelenmesi gerekmez, çünkü Thud'lar çok sağlamdır. On veya on iki G'ye aldırış etmez. Ama uçağı hemen düzeltmeye başlamazsa, yere çakılacaktır.

Eski F-105'lerin ciddi şekilde kötü alışkanlıkları vardı. Havaya uçma eğilimleri vardı ve eğer pilot çok dikkatli olmazsa yere çakılırlardı.

Tasarım probleminden dolayı infilak ediyorlardı. Bazen bir yakıt sızıntısı oluyor ve yakıt, motorun sıcak bölümüyle uçağın gövdesi arasında sıkışıyordu. Bir süre sonra burada yangın başlıyordu. Yangın da zamanla hidrolik hortumlarına (uçuş kontrolü hidrolik bir sistemle sağlanıyordu) veya yakıt odasına yayılıyor, ufak bir yangın, bir çırpıda büyüyebiliyordu.

Hava Kuvvetlerinin taktik hatalarından dolayı da yere çakılıyorlardı. O günlerde yapılan yanlışlardan biri, uçağı alçak seviyede uçurarak düşman savunmasından kurtulma taktiğini benimsemekti. Fakat, bomba atmak için yapılan pikeden kurtulmakta bile zorlanan Thud'ın, o taktiklerin şart koştuğundan daha yüksekte uçması gerekiyordu.

Her şeye rağmen pilotlar F-105 ile uçmayı çok seviyorlardı, özellikle de tasarım ve taktik uçuş sorunlarının çözülmesinden sonra bu sevginin dozu daha da artmıştı. Çok güvenli bir uçaktı. Bir pilot kendi emirlerine uyan ve bombaların hedeflere kolayca ulaşmasını sağlayan jetleri sever. Uçakta hedefi on ikiden vuran bir M-60 mitralyözü vardı. Bugün F-105'in dayanıklılık ve kalite gibi birçok özelliği A-10'da bulunuyor. Diğer taraftan A-10'lar rahat manevra yapıyor ama hızlı gitmiyorlar. Bütün özellikleri ne kadar iyi olursa olsun, avcı pilotları yine de "hız hayattır" diyecektir.

Horner, Seymour Johnson hava üssünü iyice kolağan etti. 335. Hava Müfrezesi iyi bir müfrezeydi ve etrafta Küba'ya saldırı planlarıyla ve ateş gücüyle ilgili heyecanlı çalışmalar yürütülüyordu, o günlerde Rusya'nın adaya nükleer füze yerleştireceğine dair endişeler vardı. Diğer taraftan neşeli eğitim ve görev uçuşlarının sayısı F-105'lerin havaya uçma ve yere çakılma gibi kötü alışkanlıklarından dolayı azaltılıyordu. Ama yine de bazen bir pilotun daha ismi görev listelerinden siliniyor, dolabı boşaltılıyor ve ondan geri kalanlar dul karısına veya ailesine teslim ediliyordu.

Horner'ın uçuş komutanı son numarasını yaparak Kuzey Carolina kıyı şeridi açıklarındaki atış alanında suya daldığında da –bu, gerçekle yüzleşmek istenmediği zaman kullanılan ifadelerden bir başkasıdır– böyle olmuştu. Vücudunun bir kısmı bulunmuştu. Ardından cenaze töreni gerçekleşti. Acılar içindeki dul karısı, bir yandan çocuklara göz

kulak olup tören hazırlıklarına yardım etmiş, bir yandan da asla göremeyeceği kocası anısına yapılan seremoniye katılmıştı. O ana kadar Chuck Horner için çok alışıldık olan görüntüler, o andan itibaren çok farklı ve güçlü anlamlar içermeye başlamıştı.

Sanırım o törende hüyümeye başlamıştım; çünkü bizim savaşçı kültürümüzde daha önce gerçekten fark edemediğim bir şeyin farkına varmıştım; dul kalan kadının acısı çok büyüktü...

Avcı uçağı pilotları serttir. Birimiz öldüğünde üzülr, sarhoş olurduk ve bir gün bizim de bu şekilde ölebileceğimizi espri yaparak kabullenmeye çabalarlardık. Ama gerçekten can çekişen bizim eşlerimiz olurdu. Hava Kuvvetleri, pilot eşlerine “Ölümü bu kadar hüyütme. Kayıpları hüyütme. Duygularının üstünü ört. Kendi pilot eşini üzme. Altı yüz millik uçuşunu yaparken konsantre ve tetikte olmalı” fikrini aşılyordu. Ve onlar da duygularının üstünü örtüyorlardı. Gerçek korkuyu savaşçılar değil, onların eşleri bilir.

Kızılderililer, bir savaşçı savaşırken ölürse buna çok sevinir (savaşta ölmek, tahmin edebileceğiniz gibi, çok şerefli bir şeydir)... Buna bir tek savaşçının karısı üzülr. Dul kadın elbiselerini yırtar, saçlarına kül sürer, bıçakla bileklerini keser ve sanki ruhu vücudundan sökülüyormuşçasına bağırır. Kocasının ölümüyle birlikte, sadece kocasını değil başka şeyleri de yitirir (Kızılderili erkekler yalnızca kadınlarını çok sevmeleriyle değil onlara hakmalarıyla da çok meşhurdular). Dul kadın artık kabile içinde normal bir insan muamelesi görmezdi. Eğer tekrar evlenmezse eski arkadaşlarının gözünde hiçbir değeri olmazdı. Kabile yeni avlanma yerlerine göç ederken onu geride bırakırdı. Yiyecek hiçbir şey bulamaz ve kısa bir süre sonra da açlıktan ya da kötü hava koşullarından ötürü ölür veya vahşi hayvanlara yem olurdu. Diğer bir deyişle savaşçının dul karısı için savaşçı kocasının ölümü tek başına, yavaş ve utanç verici bir ölüm anlamına geliyordu.

Aslında bizim savaşçı topluluğumuzda da işlerin pek farklı yürümediğini anlamaya başlıyordum. Koca ölecekti. Dul kalan karısı yatıştırılacak, yemesi için yiyecek getirilecekti, etrafta gözyaşları ve paylaşılan hatıralar olacaktı. Ama pazartesi olduğunda, pilotlar metreslerine geri döneceklerdi. Eşleri çocuklarını yetiştirmeye, birbirleriyle ilişki kurmaya devam edeceklerdi. Dul kadının evine ise yeni biri taşınacaktı. O artık üste kalamazdı. Eski arkadaşları, dostları yeni biriyle evlenene kadar kocalarının onunla görüşmesini istemeyeceklerdi. Daha

*da kötüsü, ne zaman jetimize binip çılgın maviliğe doğru yol alacak ol-
sak, bize yanı başımızdaki ölümü hatırlatmasını istemiştik.*

*İşte o an farkına varmıştım. Eşlerimiz her gün bu, sözü bile geçme-
yen korkularla mücadele etmek zorundaydılar. Sadece bizim ölme ihti-
malimizden dolayı dehşete kapılmıyorlardı; üyeleri birbirine bu denli
bağlı olan bir topluluğun içinde bile hayatları hassas bir denge üze-
rinde durduğu için, her şeyin bir anda altüst olma olasılığından da
korkuyorlardı. Yüzünü onlara her zaman gösteren ölüme, bilinmeyen
ve konuşulmayan çelik gibi cesaretleriyle göğüs geriyorlardı. Bizim
sarhoşken sanki cesurca davranıyormuşçasına sergilediğimiz kahalı-
ğımızla karşılaştırılamayacak kadar üstün olan bu yürekliliklerini tak-
dir etmeye başlamıştım. Pilotlar, yanı başlarında bulunan ölümün far-
kında olmanın getirdiği yükü hafifletmek için argo sözcüklere, saldır-
gan davranışlara ve içkiye sığınan korkak çocuklardır. Fakat eşleri-
miz, bir gün filo komutanının kapılarını çalıp artık kendi başlarının
çaresine hakmaları gerektiğini haber vereceği korkusunu paylaşırlar.*

*Hakkı ödenmesi en zor savaşçılar asker eşleri, özellikle de avcı
uçacağı pilotlarıninkilerdir. Her gün evde çocuk bezlerini değiştirip bir
sonraki adreslerine taşınmaya hazırlanarak kendi korkularını bastırırlar.
Bu arada da eşleri uçuşa gitmeden önce onların irileşmiş egolarını
ni desteklerler. Tanrı onları koruyup gözet sin.*

Ölüm Horner'a şahsen 4. TAF'ta bulunduğu sırada geldi.

4. TAF'ın görevlerinden biri de Türkiye'ye yayılmak ve F-105'ler-
de atom bombalarıyla alarm halinde beklemektir. Akdeniz üzerinde atış
eğitimi uçuşu, Türkiye'nin Konya ili sınırları içindeki eğitim alanında
havadan havaya saldırı uçuşu ve Türkiye'nin tamamında alçak seviye
uçuşu yapıyorlardı. Horner 1964 Noelinde Türkiye'deyken annesi, ba-
bası, kardeşi Mary Lou Kendall, kardeşinin kocası Bill ve üç çocukla-
rı bir trafik kazasında hayatlarını yitirmişlerdi (Noel Horner'ın ailesi
için pek de iyi bir zaman olmamıştı. John Towner da 1953 Noelinde öl-
dürülmüştü).

Bu ölümler çok kötüydü; Horner'ın acısı da öyle. Ama tüm bunla-
ra rağmen korku ve acıları biraz dayanılır yapan inanılmaz bir öykü
vardı ortada.

Chuck Horner cenaze için Birleşik Devletler'e döndüğünde fazla-
sıyla acı çeken normal bir pilottu. Fakat yine de USAF ona krallara ya-
kışır bir şekilde davrandı. Aslında bir savaşçı gibi davrandıkları da

söylenebilir. Türkiye’den Des Moines’e bir an önce gitmesi için bir uçak ayarladılar. Kendi filo komutanı Albay John Murphy, onu Almanya’ya götüren askerî taşıma uçağından indikten sonra karşılaması için TAC komutanının özel T-39’unu ayarlamıştı.

Tüm bunlar çok fazla para gerektiriyordu. Bu günlerde medya hükümet uçaklarının boşa kullanılma hikâyeleriyle dolu olabilirdi. Ama Chuck Horner’ı, McGuire’dan Des Moines’e uçuran hükümet uçağının parası birkaç sene içinde bir çok defa geri ödenmişti. Savaşçılar için bir şeyler yapılması gerekirdi.

4. TAF’tan sonra, Horner’ın bir sonraki durağı Vietnam Savaşı’ydı.

BÜYÜK YALAN

Chuck Horner 1965 nisanında, Orlando'da bulunan McCoy HKÜ'deki TDY'de atış çalışmalarına katılmış, Red Rio adındaki silah toplantısına hazırlanıyordu. Çok önemli bir toplantıydı, bu yüzden hazırlanmak için çok fazla uçuyordu, günde üç defa, sadece bombalama ve ateş açmadan oluşan atış görevi yapıyordu. Bir gece bardayken, operasyon subayı ona işaret ederek "Emir aldın," dedi, "Jetine bin ve Seymour'a geri dön."

"Sabaha kadar beklemeyi tercih ederim," diye cevap verdi Horner; birkaç kadeh içki içmişti.

"Hiç yolu yok," dedi operasyon subayı, "kışını kaldırıp jetine bin ve git."

Böylece Horner o gece toplanıp, Seymour Johnson'a uçtu. Oraya vardığında karşılandı ve "Sabah gizli bir görev için yola çıkacaksın," dendi. "Yanına alacağın eşyalar sıcak havaya uygun olsun." Eve gidip Mary Jo'ya merhaba deyip öptü. Sabah bir personel arabası onu almayla geldiğinde Horner yine karısını öptü ama bu kez hoşça kal dedi.

Arabada Binbaşı Roger Myrhum da vardı. Myrhum 4. TAF'tan bir arkadaşındı ve 1963 yılında Horner ile aynı zamanda filoya katılmıştı. Horner'dan daha yaşlıydı ve başka bir hava müfrezesindeydi (333. Hava Müfrezesi) ama her ikisi de F-105 kullanmışlardı ve çok iyi anlamışlardı. Şimdi ise beraber, ellerinde ticari hava yolları biletleriyle San Francisco'ya gidiyorlardı. Sonunda varacakları yer belirlenmişti ama onların nereye gidecekleri hakkında en ufak bir fikirleri bile yoktu.

San Francisco'da bir otobüs onları, Kansas'ta bulunan McConnel HKÜ'den gelen başka pilotlarla birlikte alıp Oakland yakınlarındaki Travis HKÜ'ye götürdü. Otobüs onları bıraktığında gidecekleri yer daha belirginleşmişti: Biri ellerine boş çantaları tutuşturup, onları bir sıranın sonuna gönderdi. Burada çantalarını askerî araç gereçlerle

doldurdular: Tüfek, tabanca, sivrisinek cibinliği, tunik, uyku tulumu, miğfer, palaska ve matara. Askeriyede bir adama bu çeşit bir araç gereç takımı ancak savaşa gideceği zaman verilirdi. Diğer taraftan hazırlıksız olmaktansa, güvende olmak daha iyiydi, ama eğer bir pilota tüfek ve tunik vererseniz, sınırları biraz da olsa gerilir. Bu, savaş alanında kara birlikleri içinde bulunup, hava saldırılarını yöneteceği anlamına gelebilir. Horner jet uçurmak istiyordu, yerde tepinmek değil. Neyse ki, araç gerecin arasında bir pilota savaşta jet uçurduğu zaman verilen 0.38'lik bir tabanca da vardı. Zaman neler olacağını gösterecekti.

Daha sonra Horner ve Myrhum askeriye tahsis edilen ticari bir jete bindirilip, doğuya doğru yola çıkarıldılar. Bangkok'ta indiler. Burada kendilerine birkaç gün içinde Klong Kuryesiyle (bu, sabah saatlerinde yolcuları ve malzemeleri Bangkok'tan Tayland'daki tüm üslere götüren, akşamüzeri de tam ters yönde geri dönen C-130'du) ülkenin yukarısına doğru gidecekleri haberi verildi. Bangkok'un yüz mil kadar kuzey doğusunda, Tayland'ın ortasında bulunan Korat isimindeki bir üsse gideceklerdi. Burada iki tane F-105 müfrezesi vardı.

Korat, Tayland Hava Kuvvetlerinin kontrolü altında olmasına rağmen, o zaman ABD Hava Kuvvetlerinin yönettiği dört üstün biriydi. Diğerleri Ta Khli, Ubon ve Udorn'du. Hava Kuvvetleri personeli Taylandlıları eğitmek üzere birkaç defa bu üslere gelip gitmişti. 1965'in başlarında Korat'tan kalkan F-105'ler, Güneydeki Kuzey Vietnam askerî birliklerine ikmal yapan Kuzey Vietnam mühimmat depolarının bulunduğu alanlara baskın yapmıştı. Bu baskınları daha başka birçok baskın takip etmiş olsa da, Tayland hava üslerinde Birleşik Devletlerin varlığı gizli tutulmuştu. Bunun yapılmasındaki amaç, hem bu bilgiyi düşmandan saklamak, hem de Tayland hükümetinin zor duruma düşmesini engellemekti.

İki gün sonra, Horner ve Myrhum, Bangkok havaalanında Klong Kuryesini beklerken, Horner Korat'tan gelen ve önceden tanıdığı, Dick Pearson isimindeki bir pilotla karşılaştı. Yanında Korat'tan başka bir pilot daha vardı ve ikisi de Washington D.C.'ye, Kuzey Vietnam'da meydana gelen utanç verici bir olay hakkında sorulacak zor soruları cevaplamaya gidiyorlardı.

Horner, Pearson'dan bilgi almak istiyordu, çünkü Kuzey Vietnam'daki çarpışmada uçmuş olan biriyle ilk defa konuşma imkânı bulmuştu. Ve Pearson ile konuşurken Vietnam Savaşındaki gerçek ve

fantezi arasında gidip gelen ve Körfez Savaşında çok işine yarayacak olan derslerden ilkini öğrenmişti.

6 Nisan günü, Kuzey Vietnam'da bulunan Vinh bölgesindeki bir saldırıda, iki Kuzey Vietnam MiG-17'si, dört uçaklık bir uçuşta, bir ve iki numarada uçan F-105'leri vurmuştu.

Bu uçuş hedefin güney tarafını tutarak, başka bir uçuşun alanı temizlemesini bekliyordu. Beklerken, uçuş lideri uçakları yavaşlattı: Thud'lar bomba yüklü bir şekilde saatte 350 deniz mili hızla havada süzülüyorlardı. Bu yüzden de oldukça hantal ve saldırıya açık görünüyorlardı. Durumu daha da vahim hale getirecek bir gelişme daha oldu ve uçaklardan ikisi birbirlerinden birkaç mil uzaklaştı. Üç numara olan Dick Pearson yukarı baktığında iki MiG'in kendi formasyonlarının ortasına dalıp, iki F-105'i havaya uçuşunu dehşetle izledi. O ve kanadı hemen silahlarını ve yakıt tanklarını hazırlayıp MiG'lerin arkasından gittiler, ama MiG'ler ani pike yapıp sıvışmayı başardılar. Ardından Pearson ve adamı uçakların vurulduğu yere geri dönerek kurtarma çalışmasına başladılar. Alanın üzerinde daire çizerek paraşüt ya da alevler aradılar ve telsizden gelebilecek sinyal seslerini dinlediler. Washington'daki komutanların bilmek istediği şey, nasıl olup da MiG uçuran üçüncü dünya vatandaşı iki cahil köylünün, iki tane süpersonik, sanat harikası Amerikan jetini havaya uçurabildiği idi. Bunun cevabı tıpkı birazdan Washington'da mazeretleri masaya yatırılacak olan iki pilot için sürpriz olmadığı gibi, Horner için de bir sürpriz değildi. Ama bu bilgi Washington'daki komutanlar tarafından pek de hoş karşılanmamıştı: Önceki yıllarda yapılan avcı uçağı pilotu eğitimi, nükleer silah atışı üzerine yoğunlaşmıştı. Şimdi ise pilotlar geleneksel bir savaşın içindeydi. Bu tip hadiseler zaten meydana gelecekti. MiG hikâyesi elbette Horner üzerinde bir şok etkisi yaratmıştı, ama hemen Kuzey Vietnamlıların başarısını, uçuş liderinin hatasına verdi. Aslında bir noktaya kadar haklıydı da. Uçuş lideri, formasyon içinde yol alan uçakları çok fazla yavaşlatmıştı ve uçuşta bulunan herkesi davetsiz misafirlere karşı tetikte olmaları için uyarmamıştı. Kendini atış alanı alışkanlıklarına bırakmıştı. Çarpışmaya hazırlıklı olacağına, uçuş düzenninde boşlukları korumaya konsantre olmuştu. Horner da ilk görevinde hemen saldırı pozisyonuna geçememişti. Ama turuncu renkli golf toplarını uçağının tepesinden geçerken görünce, saldırganlık dürtüsü hemen gelivermişti. Fakat daha da önemlisi, ilk defa savaşa gönderildiğinde Chuck Horner da diğer Amerikalılar kadar saftı. Kendisinin ve

diğer Amerikalı pilotların düşmanı çiğ çiğ yiyeceklerine, Amerikan jetlerinin durdurulamayacağına, taktiklerinin ise müthiş olduğuna inanıyordu. Amerika, savaşta haklı olan taraftı ve Amerikan generalleri ne yaptıklarını biliyordu. Washington'daki gerçek liderler ve bunların Vietnam'daki savaş hakkında verdikleri kararlarla ilgili hiçbir fikir yoktu. Ve daha sonra onların da ne yaptıklarına dair bir fikirleri olmadığı ortaya çıkmıştı.

KORAT-1965

1965 yılının Mart ayında Kuzey Vietnam'da bulunan doksan altı hedefe ilerleyen Gökgürültüsü adı verilen bir dizi hava saldırısı düzenlenecekti ve saldıracak uçakların üsleneyeceği bir platforma ihtiyaç vardı. Tayland bu amaca çok uygundu. Her iki ülkeye de çok yakındı; Tayland Hava Kuvvetlerinin 10.000 fit uzunluğunda pistleri olan çok kullanışlı havaalanları vardı; Tayland güvenliydi (isyan yoktu); son olarak da, Amerika burada göze batmamayı başarabilirdi (basının girmesine izin verilmiyordu), yani Amerikan ordusunun varlığı gizlenebilirdi.

İlerleyen Gökgürültüsü'nden evvel Tayland üslerinden kalkış yapan birkaç uçakla saldırı düzenlenmişti, ama bunlar sadece üslerden yapılan kısa uyarı yayımlarıydı ve gerçek bir altyapıya ihtiyaç duyulmamıştı. ABD Hava Kuvvetleri yalnız pistleri ve rampaları kullanmıştı. Ayrıca pilotlar, otellerde, çadırlarda ya da eğitim alanlarında uyumuşlardı. Ama Mart ve Nisan aylarında Kuzey Vietnam'a (ve Laos'a) yapılan hava saldırıları ciddileşmeye başlayınca, Korat'a iki adet F-105 hava müfrezesi gönderildi (Horner 1967'de Korat'a döndüğünde bu sayı dörde ulaşmıştı) ve şimdi de Tayland'daki üsleri yönetecek bir filo altyapısına ihtiyaç vardı. Horner ve Myrhum bu altyapının bir parçası olacaktı. Korat'ta, filo personelinin başında Bill Richie bulunuyordu. Richie, daha önceden, yayımlar için havadan havaya ikinci bir yakıt ikmaline ihtiyaç olduğunu ispatlamak için, İngiliz donanımını ve F-84'leri kullanarak Atlantik'i bir uçtan bir uca uçmuştu. Horner ve Myrhum Filo Taktik Operasyonlar Merkezinde, uçuş subayı olarak hizmet edeceklerdi, yani uçuşların planlanmasına yardım edecek olan kurmay subaylarıydılar. Ortada onların uçmasını öngören herhangi bir plan yoktu.

Ve işte 1965 yılının Nisan ayında, Korat Hava Üssünün uçak park

pistinde duruyorlardı, kısa bir süre sonra da Klong Kuryesi yolculuğunun bir sonraki ayağına gitmek üzere hareket etti. Kulesiyle birlikte birinci sınıf bir piste sahip olmasına rağmen, Korat o günlerde dağınık bir mekândı. Kulenin önündeki bir pistte, Tayland Hava Kuvvetlerine ait bir eğitim uçağı bulunuyordu, onun yanında ise iki tane F-105 hava müfrezesine ait uçakların park ettiği bir pist vardı.

Üs basitçe inşa edilmiş ve üzerlerine teneke çatılar oturtulmuş ahşap binalardan oluşuyordu. Evler de aynı üs binaları gibi yapılmıştı. Binaların duvarları, havanın mekân içinde rahatça dolaşabilmesi için, aralıklı olarak çakılan tahta plakalardan ve bu plakaların ardına gerilen ince kumaşlardan oluşuyordu.

Üsse indikten kısa bir süre sonra, Horner ve Myrhum, Kansas'ta bulunan McConnell HKÜ'den tanıdıkları bir arkadaşları tarafından karşılandılar. Bu, Binbaşı Pete Van Huss idi. Van Huss, Korat'taki McConnell hava müfrezesinin operasyon subayıydı. Diğer hava müfrezesi ise, Okinawa'daki Kadena HKÜ'den geliyordu. Hepsi bir cipe doluşup barakaların bulunduğu yere doğru yola çıktılar. Burası jetlerin park ettiği yerin bir mil kadar açığındaydı. Van Huss onları tozlu, otla kaplanmış bir durakta bırakmıştı. Çantalarını yere koydular ve Taylandlı marangoz kalabalığının çalışmasını izlemeye başladılar.

Taylandlılar önce bir iskelet inşa edip ardından da çevresine kumaş çaktılar, kenarlara da –yağmuru dışarıda tutmak ve havanın içeriye girmesine izin vermek için– belli aralıklarla belli bir açığa göre keresteler yerleştirdiler, çatıya bir teneke parçası oturtular, kapıları taktılar, sonra da hemen yan tarafa gidip yeni bir baraka yapmaya başladılar. Marangozların işi bitince Horner ve Myrhum barakaya girip, çantalarını bıraktılar ve levazımcıların onlar için bıraktığı portatif karyolaları kurdular. Daha sonra bavullarını boşaltıp Taylandlılar tarafından işletilen (birkaç tane barakanın birleştirilmesiyle yapılmış) subay kulübüne gitmek için uçuş kıyafetlerini giydiler. Buraya yeni geldikleri için, uçuşlardan ve diğer görevlerden dönen eski arkadaşlarına merhaba demek dışında ağızlarını kapalı tuttular. Avcı uçağı topluluğu birbirine çok yakındı. Horner ve Myrhum ise deneyimli pilotlardı ve biraz da ünlü oldukları için buraya uyum sağlamaları kolay olmuştu.

Üste neler olup bittiği hakkında kısa zamanda oldukça çok bilgi edinmişlerdi: Orada kimlerin bulunduğunu, ne tür uçuş görevleri verildiğini, ne tür sıkıntılar yaşandığını öğrendiler. Görevleri ağırlıklı olarak Kuzey Vietnam'daki baraj ve köprüleri bombalamaktı. Kötü

haber ise Korat'taki pilotların yeni gelenlerle uçmaya can atmamalarıydı... tabii bu en azından o zamanlar böyleydi. Horner ve Myrhum orada kurmay subay olarak bulunuyorlardı ve İlerleyen Gökgürültüsü'nün ilk zamanlarında operasyonun temposu pek hızlı değildi. Yeteri kadar sorti yapılıyordu.

Fakat, birkaç hafta içinde uçuş temposu artıp bazı pilotlar vurulunca, bu durum değişecekti. Sonuçta ortaya çıkan yetersizlik, Myrhum ve Horner uçuş programındaki durgunluğu ele almadıkça, kimsenin R&R yapmayı sürdüremeyeceği anlamına geliyordu. Fakat, ilk birkaç hafta umut verici geçmemiştir.

Horner Korat'a geldiğinde, McConnel'dan ve Kadena'dan gelen hava müfrezeleri birbirinden bağımsız olarak çalışıyorlardı. Kansas'dan gelen müfreze TAC'a aitti, Okinawa'da gelen ise PACAF'a aitti (Güneydoğu Asya resmen PACAF'ın kontrolü altına girmişti, bu da Kadena'dan gelen hava filosunu, George Orwell'in deyişiyle, daha eşit yapıyordu). Komuta merkezi ve berbat yemekler çıkaran yemekhane ortak kullanılıyordu. Horner, Myrhum ve başka birkaç kişi (bunların çoğunluğu levazım, bakım onarım, istihbarat, mühendislik ve bunun gibi işlerle ilgilenen, yani itibarlı olmayan kişilerdi) filo altyapısı kurmak üzere buraya getirilmişlerdi. Sadece Korat'ta değil, aynı zamanda Ubon, Udorn ve Takhli'de de çalışacaklardı. Fakat bu tip bir girişimin imkânsız olduğu hemen anlaşıldı, çünkü bu işin üstesinden gelmek için yeterli sayıda adam ve haberleşme ağı yoktu. Sonuç olarak her üste geçici filo yapıları kurulu.

İki hava müfrezesi arasında ta en baştan beri bir rekabet vardı. Hem TAC hem PACAF kendi hava müfrezelerinin savaşa burunu sokmasını istiyorlardı. Bölge, PACAF'ın operasyon alanı olduğundan, öncelik hakkı Kadena'daydı. Fakat her şey o kadar da basit değildi. Kadena ve Yokota (Japonya) nükleer tehlikeye karşı alarında oldukları için, PACAF'ın birlik sayısını çoğaltmaya ihtiyacı vardı. Ama bu, TAC'ın hava müfrezelerine kucak açılacağı anlamına gelmiyordu, çünkü ne PACAF, ne de TAC Kuzey Vietnam'da savaşma şerefini diğeriyle paylaşmak istemiyordu. Bu çocukça davranışlara hiç gerek yoktu, çünkü yakında çevrede herkese yetecek kadar çok sayıda savaş olacaktı.

Komutanlar arasındaki rekabet üs ortamında bile apaçık görülüyordu. Pilotlar ve bakım mürettebatı oldukça arkadaş canlısı olmalarına rağmen, komutanlar birbirlerine yardım etmek konusunda isteksizdi-

ler. Her biri savaşı kendine mal etmek istiyordu. Örneğin, Kadena hava müfrezeleri, TAC hava müfrezeleri gibi diğer üslere yayılmadıkları için, diğerlerinde olan savaş yedek parça setlerinden (ikmal yapılarına kadar, içinde bir hava müfrezesinin otuz günlük ihtiyacını bulunduran tekerlekli metal kutular) onlarda yoktu. Kadena'nın TAC'ın elinde bulunan setlerdeki yedek parça ve malzemelerden yararlanabileceğini düşünmek imkânsızdı.

Rekabet, geçici personelin oluşturulmasında da çok açık görülüyordu. PACAF, nitelikleri ne olursa olsun, tüm önemli pozisyonları Kadena'dan gelen adamların kapmasını sağladı. TAC elemanlarının boğazına takılan kılıçıklardan bir diğeri de rotasyon politikasıydı. PACAF'ın adamları kısa süre içerisinde görevlerini devredebiliyorlardı. TAC'ın adamları ise tamı tamına 120 gün bekliyorlardı.

Komutanlıklardaki saçmalıkları bir kenara bırakırsak, 1965 baharı pilotlar için nispeten iyi geçiyordu. Günde en fazla bir kere uçuyorlardı ve ertesi günün uçuşunu planlamak ise en fazla birkaç saatlerini alıyordu. Bunlardan arta kalan zaman ise tamamen kendilerine ait oluyordu. Verilen görevlere gelince; çoğu zor olmaktan çok uzaktı: İki uçaklı bir takım, vurmaya veya havaya uçurmaya degecek bir şey görünceye kadar Kuzey Vietnam'ın güneyinde veya ortasında uzanan anayol boyunca uçuyorlardı. Eğer bir şey bulmadan önce bingo yakıtları kalırsa da, bombalarını yollarının üzerindeki bir köprüye atıyorlardı. O günlerde, Kuzey Vietnam'ın içlerindeki sabit bir hedefe çok uçuşlu saldırı düzenlemek gibi büyük görevler çok azdı. Fakat daha sonra bu seviyedeki uçuşlar standart hale geldi. Savaş zamanı uçuşları sanki barış zamanı uçuşları gibiydi... tek fark insanların seni öldürmeye çalışmasıydı.

Bu sırada Horner ve Myrhum, tek odalı Filo Taktik Operasyonlar Merkezinde (gerçi odayı ikiye ayıran bir bölme vardı), uçuş subayı olarak görev yapacaklardı. Baraka güvenlik amacıyla dikenli telle çevrilmişti. Güvenlik gerekliydi, çünkü burası Saygon'dan gelen Kısım Emirlerinin (buna günümüzde Hava Görev Emri adı veriliyor) alındığı yerdı. Kısım Emri, bir sonraki günün hava operasyonu ile ilgili verilerin bilgisayar listesi idi. Pilotlara kimin nereye, ne zaman uçağını, hangi hedefe hangi mühimmatı atacağını, hangi tanker uçağının kullanılacağını ve her pilotun bu tankerden ne kadar yakıt alacağını anlatıyordu. Ayrıca veriler, MiG CAP⁽⁹⁾ çağrı işaretlerini ve başka bilgileri de içeriyordu.

Her pilot Kısım Emirlerinin sayfalarını tıpkı telefon rehberine göz atıyormuş gibi gözden geçirir ve kendi birliğini bulurdu. Orada, sözge-limi, 388. TAF'ın ertesi gün uçuşması istenen tüm sortiler, çağrı işaretle-riyle listelenmişti. Çağrı işaretlerinden sonra, daha başka bilgiler de vardı: Örneğin; Tik, 4 F-105, Vinh Petrol rafinerisi BE12356778. En sondaki, bomba ansiklopedi numarası veya BE numarasıydı. Bu, pilot-lara hedeflerle ilgili bilgilerin nereden temin edileceğini söylüyordu (istihbaratın da eline Kısım Emirleri geçtiğinden, bu bilgiler onlar için çoktan hazırlanmış oluyordu). Daha sonra pilotlar istihbarata gittiğin-de, mevcut olan tüm bilgiler onlara veriliyordu: Bunlar hedeflerin mik-roçip filmlerinin çıkışları, haritalar ya da sözlü tarif olabiliyordu. Sonuçta pilotlar mutlaka enlem ve boylam koordinatlarını, büyük bir ihtimalle de İOÇN'lerini (İstenen Ortalama Çarpışma Noktası) ve si-lahların etkileriyle ilgili verilerini elde ediyorlardı: Örneğin, onlara, “%90'lık bir yıkım için bu tip silahtan şu kadar kulanın,” deniyordu.

Eğer istihbaratın elinde hedefin bir resmi varsa, pilotlar bunu çalı-şırlardı, böylece hedefi tanıyıp bombalarını nereye atmaları gerektiği-ni bilirlerdi. Ardından da hedefi parçalara bölerek kimin nereyi hedef alacağını kararlaştırırlardı. Uçuşu gerçekleştirecek olanlar görevi de planlardı, böylece bir uçağın bombalarının hedefe isabet etmesiyle kal-kan toz bulutu, onun arkasından gelen uçakların aynı hedefi ya da ya-kındaki bir başka hedefi görmesini engellemezdi.

Haritalar ve resimler, pilotlar tarafından “büyükten küçüğe” gitmek için kullanılırdı. Diyelim ki, ağaçlar arasında gizlenmiş küçük bir he-defi, bir elektrik santralini vuracaklar. Öncelikle havaya, düşman sa-vunmasına, araziye... dayanarak takip edecekleri rotayı planlardı. Ardından nehir kıvrımı, demiryolu hattı, köprü gibi büyük görsel refe-rans noktaları ararlardı. Bunlardan bir veya daha fazlasını elde ettikle-rinde, başka referans noktaları aramaya başlarlar ve böylece gözlerini çevrede dolaştırarak hedefe ulaşabilirlerdi. Nehirdeki kıvrımdan sonra büyük bir pirinç tarlası gelir; tarlanın doğu köşesinde, tam güneyinde küçük bir orman bulunan ve kuzeyden güneye akan ufak bir kanal var-dır ve elektrik santrali de bu kanalın yatağının doğusunda bulunur ve güneye doğru iki futbol sahası büyüklüğündedir.

Horner'ın adamlarının vurmak üzere görevlendirildikleri hedefle-rin çoğu için bu tip bir planlama gerekiyordu. O kadar belirsizdiler ki, 4.000 fit yükseklikten bomba bırakılırken ancak görülebiliyorlardı. Bu yüzden de hedefin bulunduğunu bildikleri noktaya uçuyorlar ve hedef

görüldüğünde, uçuş pozisyonlarını ayarlayacak zamanı ancak bulabiliyorlardı. Eğer şanslıysalar, uçak doğru yükseklikte, doğru hızda ve bombayı atmak için doğru pike açıсындаyken hedef, silahın nişan alma ekranının üzerindeki kırmızı noktanın tam altında ortaya çıkardı. Diğer taraftan, yük vagonlarıyla dolu demiryolu manevra yeri gibi iyi bir hedefleri varsa, önceden plan yapmanın bir anlamı olmazdı, çünkü hedefi elli mil uzaktan bulabilirdi. Oraya ulaştıklarında, bombalanacak alan o kadar büyük olurdu ki, uçakların pike açısı, hızı ve atış yüksekliği ne olursa olsun, kırmızı nokta zaten bombalamaya değer bir yerin üzerinde olurdu.

Kısım Emirleri tankerler hakkında da bilgi içeriyordu. Yani pilota havada yakıt ikmali yapma zamanını ve hangi tanker yoluna uçacağını anlatıyordu; örneğin “Turuncu çapadaki Shell 30” gibi bir ifade bulunuyordu. Ve Kısım Emirleri son olarak da Hedef Üstü Zamanını (HÜZ), yani bombaların hedefi vuracağı zamanı belirleyecekti. Bir görev –MiG CAP, RESCAP (arama-kurtarma devriyesi), radar teftiş uçuşu, Vahşi Sansarlar uçuşu ve destek yığınağı– dahil olan diğer tüm uçaklar, kuvvetlerini bir pilotun HÜZ’ü saptamasına dayanarak planlardı.

Kısım Emirlerini yürürlüğe koymak, uçuş liderleri için diğer pilotlara oranla daha zordu. Öncelikle tankerlerin bulunduğu noktadan hedefe ulaşmanın ne kadar zaman alacağını hesaplayıp, ardından da tanker birliklerini arayarak onlara nerede ve ne zaman yakıt almak istediğini söylerdi. Daha sonra tankere uçmanın, yakıt ikmali yapmanın ne kadar zaman alacağını hesaplardı. Tüm hesaplar ona kalkış zamanını verirdi. Bu bilgileri filo operasyon merkezine verirdi. Onlar da haberi bakım birimine iletir ve havada herhangi bir çarpışma olasılığını engellemek için o sıralarda kalkış yapacak uçaklarla birlikte sıraya koyarlardı.

Bu arada, daha başka bilgiler elde etmesi gerekirdi: O gün RESCAP’i kim yapıyordu? Çağrı işareti ve frekans neydi? “Phuc Yen havaalanının 10 mil açığından geçin... böylece düşmanı rahatsız etmiş olursunuz,” gibi özel bilgiler var mıydı? Aynı zaman dilimi içerisindeki çağrı işareti ve vurulan hedef neydi? Böylece havada bulunduğu sırada daha başka kimlerin havada olacağını, nerede olacaklarını ve ne yapacaklarını bilmiş olacaktı. Ve günün şifre kelimesi neydi? Uçuş lideri ne kadar iyiye, Kısım Emirlerini o kadar iyi okuyabilir, içinden o kadar çok bilgi çıkarabilir, adından da yapılacak uçuş hakkında öyle

bir brifing verirdi ki, yaklaşan hakikatin tam görüntüsü ortaya çıkardı. Böylece herkes yola çıkmadan önce görevi kafalarında gerçekleştirdi. Bu yolla savaşın tozu dumanı ve karmaşasını minimuma indirmiş oluyordu.

Horner ve Myrhum'un görevi Kısım Emirlerini çözmek ve kendi üslerini kapsayan maddelerin taslağını çıkarmaktı: Uçuşlar, çağrı işareti, kalkış zamanları, yakıt ikmali ve hedef üstü zamanı. Kısım Emirlerini gece 22:00 civarında alıyorlardı (genelde Saygon üzerinden uçan T-39 idari jetiyle geliyordu) ve ilk kalkışlar sabah saat 06:00'da oluyordu.

92

İlk başlarda Kısım Emirlerini çözmek kâbus gibiydi. Çünkü Saygon'daki Kısım takımı, kocaman ve bir o kadar da karmaşık olan dokümanın hepsini gönderiyorlardı. Daha sonra Saygon'daki planlamacılar, tanker yolları, radar kontrol birim bilgileri, frekanslar gibi her zaman aynı kalan ve operasyonlarda tutulan bilgileri ayrı Kısım Emirleri haline getirdiler. Günlük kısım emirleri ise sadece yeni olan bilgileri içeriyordu.

Horner ve Myrhum Kısım Emirlerini çözdükten sonra, ayrıntıları önce İstihbarata iletiyorlardı, böylece onlar da aradan hedef materyallerini çıkarıyorlardı. Daha sonra bilgiler bakım birimine gönderiliyordu. Onlar da jetlere mühimmat yükleyip, uçuşa hazırlıyorlardı.

Tüm bunlar hazırlandıktan sonra Horner ve Myrhum bilgileri hava müfrezesi görev subaylarına iletir, onlar da uçuşların planlanabilmesi için uçuş liderlerini haberdar ederdi.

Korat'taki yaşama alışmaları fazla uzun sürmedi.

Gündüz saatlerinde hava inanılmaz sıcak oluyordu, ama akşamüzeri fırtına çıkıyor ve havayı serinletiyordu. Bu sayede gece rahat uyunabiliyordu. Tabii, bir de ufak kertenkelelerin ninni yerine geçen sesleri vardı. Yollar topraktı ve her yerde kırmızı kil tozu vardı. Yağmur yağdığında kırmızı kil çamuruna batıyorlardı; ama güneş çıktığında her şey kuruyordu. Ortak duşları vardı. Aynı zamanda hizmetçiler de sabahları burada çamaşırları yıkıyordu. Tuvaletlerin çoğu ise dışarıdaydı.

Yüzme havuzu yerine, içi yağmur suyu dolu yirmi kişilik bir can kurtaran botunu kullanıyorlardı. Gündüz saatlerinin dayanılmaz sıcaklığına bu havuzlar çok iyi geliyordu. Eğer bir pilot erken saatlerde uçuşa gönderilmişse, döndüğünde havuzda kendine bir yer bulabiliyordu.

Ama daha geç saatte uçacaksa, bunun için birinin havuzdan çıkmasını bekliyordu.

Myrhum ve Horner orduda olmanın getirdiği asabiyet ve kafa karışıklığına ancak bir hafta tahammül edebildiler ve sonunda Korat'taki iki hava müfrezesine görev uçuşu istediklerini bildirdiler, uçmaları, kurmay subay olarak hizmet verip uçuşları planlamalarını engellemezdi.

Onları kimse duymadı. Hep atlatılıyorlardı. “Şey, bugün olmaz belki yarın,” deniyordu.

Bu durumdan sıkılan Myrhum, Ta Khli'den bir arkadaşını aradı. “Elbette,” dedi arkadaş, “Biz pilot arıyoruz. Buraya gelin.” Horner ve Myrhum yetkili birilerine haber vermeden uçuş kıyafetlerini toplayıp komutanlıkta onları idare edebilecek birini ayarladılar ve Klong Kuryesine binmeye gittiler. Fakat C-130'un rampa kapısına yaklaştıklarında, McConnell hava müfrezesinden Binbaşı Pete Van Huss koşarak onları durdurdu. “Bizimle de uçabilirsiniz,” dedi, “Bunun için Ta Khli'ye gitmenize gerek yok.” Böylece uçmaya başladılar. Daha sonra McConnell hava müfrezesi, görevi teslim edip Birleşik Devletler'e dönmünce, Horner ve Myrhum'u, onların deneyimlerine ihtiyacı olan yeni hava müfrezelerine bıraktı.

Chuck Horner'ın ilk çarpışma uçuşu 1965 yılının Mayıs ayında dört F-105'in bulunduğu bir takımda, iki numarada uçarken meydana geldi. Uçakların her biri sekizer adet 340 kg'lık genel amaçlı bomba taşıyordu. Kuzey Vietnam'da, Hanoi'nin yüz mil güneyinde bulunan Vinh bölgesindeki petrol depolama alanı ve yakıt istasyonunu yok etmek üzere gönderilmişlerdi. Horner, içinde heyecandan çok, büyük bir istek duyuyordu. Artık rutin bir hal alan hazırlıkları tamamladı: Brifing, ön uçuş, silah yükleme, kalkış, havada yakıt ikmali ve hedefe formasyon uçuşu... Tüm bunlar rutindi, çünkü Kısım Emirlerini çözen biri olarak, birçok sortinin planlanmasına yardım etmişti. Ayrıca yıllardır tatbikat uçuşlarını planlayıp yönetmişti.

Tayland'daki pirinç tarlalarının üzerinde yakıt ikmali yaptıklarında sabahın erken saatleriydi. Altlarında, ekilmeyi veya hasat edilmeyi bekleyen dikkörtgen biçimli kahverengi ve yeşil arazi parçaları uzanıyordu. Üzerinden geçecekleri bir sonraki yer olan Laos'tan tamamen farklıydı. Laos büyük bir kısmı dağlık, vahşi ve inanılmaz derecede güzel, balta girmemiş bir ormandı sanki. Her yer koyu yeşil ağaçlarla

kaplıydı ve bazı yerlerde ufak dağ sırtları ve yerden dört-beş yüz metre yükseklikte sarp kayalıklarla çevrili kireç taşından yassı platformlar bulunuyordu. Daha sonra kuzeyden güneye uzanarak Kuzey Vietnam'ı Laos'tan ayıran yüksek sıra dağların üzerinden geçtiler. Ötede, Kuzey Vietnam toprakları uzanıyordu. Bu huzur dolu yeşil kara şeridini batısında dağlar, doğusunda deniz sınırlıyor, kıyılarını adalar süslüyordu. Kıyının yakınlarında alabildiğine uzanan pirinç tarlaları vardı ve dağların yanında üzerleri balta girmemiş ormanlarla kaplı tepeler bulunuyordu. Birkaç nehir dağların arasından geçerek, doğuya doğru kıvrılıyor ve okyanusa dökülüyordu. Bazı alçak kesimler sis örtüsüyle kaplanmış olmasına rağmen, sabahları kara üzerinde hava sakindi. Gün boyunca yağmur bulutları, özellikle dağların üzerinde toplanır ve akşamüzeri de şimşekler çakmaya, şiddetli bir sağanak yağmaya başladılar. Pilot kıyıya yaklaştıkça daha fazla yol, kasaba ve köy görürdü. Yerleşimler Doğu ve Fransız senteziydi. Çoğu teneke çatılı, ahşap binalardı ve yerden yukarıda, ayaklar üzerinde duruyordu. Fakat daha dayanıklı olan yapılar Fransızlar tarafından bırakılmıştı. Bunlar genellikle kırmızı kiremit kaplı bir çatıyla örtülmüş beyaz boyalı betonarme binalardı.

Her zaman, tatbikatlarda yaptıkları gibi, Kuzey Vietnam'ı en dar bölümünden, Vinh ve Güney Vietnam sınırı arasında bulunan parmak şeklindeki göllerin (bu yüzden Parmak Gölleri denmektedir,) çevresinden geçtiler. Ardından bölgenin içine doğru dönüp, hedefi vurana kadar, denize açılıp kuzeye doğru ilerlediler. Güney Çin Denizinin üzerinden geri dönerken, hedefi yetmiş beş kilometre uzaktan görebiliyorlardı. Şehrin dışından geçip denize doğru akan nehrin kuzey kıyısının batısındaki kocaman, beyaz petrol tankları ve benzin istasyonunu görebiliyorlardı. Hedefe 15.000 fit yükseklikte bulundukları sırada batıdan yaklaştılar. Hava inanılmaz açıktı ve güneş de arkalarındaydı. Lider uçağı sağa doru yatırarak, burnunu depolama tanklarına çevirdi. Horner on beş saniye bekledi ve düşmanın lideri vurmak için yerden açacağı ateşle vurulmamak üzere batıya doğru yönelerek, liderin arkasından gitti. Horner liderin bombalarının iki tane tankı ateş topuna çevirişini izlerken, etraf çok sakin görünüyordu. Uçağının burnunu yavaşça sağa çevirdi, pike açısını, hızını ve yüksekliğini kontrol etti ve nişan alma ekranındaki kırmızı nokta kocaman benzin istasyonu üzerine yaklaştığında; kumanda kolunun üzerindeki bomba atma düğmesine bastı. Ardından yere çakılmamak için kolu kendine doğru çekti ve

omzunun üzerinden, attığı bombanın bir zamanlar benzin istasyonu olan binaları ve boru yığınlarını vuruşunu seyretti.

Horner, kafasını omzunun üzerinden tamamen sağa çevirmiş, gökyüzüne doğru yol alırken, nasıl olduysa uçağın sol tarafından geçen kırmızı ateş toplarını gördü. “*Biri beni öldürmeye çalışıyor,*” diye düşündü. Bu sırada jetini hızla denize doğru uçurarak, on beş saniye önünde olan lideri görmeye çalıştı. Ama iki jet de ortalarında ateş topları bulunan yağlı siyah dumanlarla çevrili olduklarından onu göremiyordu. Tam o noktada, olabildiğince hızlanmak için arka ateşleyicisini çalıştırdı ve ateş edenlerin yapmaya çalıştıkları herhangi bir izleme planını bozmak için, gökyüzünde dans etmeye başladı.

“*Tıpkı II. Dünya Savaşı ve Kore Savaşı gazilerinin söylediği gibi,*” diye düşündü denizin üstünde uçarken. Artık kendisi de bir gaziydi.

Daha sonra AAA’lar da bu rutine karıştı. Eğer aşağıya baksaydı, AAA namlularından çıkan alev sütunlarını görebilirdi. Büyük silahların ona ne zaman ateş ettiklerini, siyah yağlı duman kümelerden anlayabiliyordu. Daire şeklinde dizilmiş 57 mm’lik silahlar yaylım ateşi açmıştı, bu yüzden de yerde bir ateş çemberi görüyordu. Ve eğer uçuş formasyonunun diğer tarafına ve yukarısına baksaydı, patlayan mermilerin siyah dumanlarını görebilirdi. Daha küçük kalibreli silahların mermileri yerden ateşlendikten sonra uçağa yaklaşıncaya sanki yön değiştiriyorlardı. Tabii, bu yalnızca göz aldanmasıydı; sadece uçağın hareketinden dolayı öyle yapıyormuş gibi görünüyorlardı. Turuncu renkli izler, 37 mm’lik silahların mermileriydi. Bu mermiler gri-beyaz bir duman bulutu oluşturarak patlıyorlardı... Hepsi çok büyüleyiciydi.

Bir saldırı heyecanını beceriyle geride bıraktıktan ve AAA’lardan kurtulduktan sonra, düşüncelerle dolu eve dönüş yolculuğu çok kolay geçiyordu. İnsanın damarları adrenalinle doluyorsa hızlı düşünürdü, ama dönüş yolu, biraz önce yapılanlar üzerinde derin derin düşünme zamanıydı.

O gün Korat’a geri uçarken, Horner, savaşın şarkılarda ve hikâyelerde anlatıldığı gibi muhteşem ve çarpıcı bir macera olmadığını farkına vardı. Yerde silahları kullanan kişilerin onun hakkında ne düşündüklerini merak etti. Onu ıskaladıklarına sevinmişti ve onları kızdırdığı için de mutluydu. Ama aşağıdakilerin vatanlarını harabeye çevirmekten ve vatandaşlarının bir kısmını öldürmekten pek zevk almamıştı.

Horner, katıldığı görevler sırasında daha çok insan öldürüp, daha

çok mal ve mülkü yok ettikçe savaşa karşı duyduğu nefret de büyüme-ye başladı. Onun için bu nefret çok karmaşık bir duyguydu.

Saldırdığı insanların çektiği acıyı her zaman hissetti, ama bu onu durdurmak için yeterli değildi. Savaşın aptalca ve ahlaksızca bir şey olmasından nefret ediyordu... ama düşmanın ona ateş edip ıskalamasını çok seviyordu. Bu mücadele ve heyecanın içinde yer almaya bayılıyordu. Öldürülmekten hem korkuyor hem de korkmuyordu. Birçok avcı uçağı pilotu gibi, korkularını bir kutuda saklıyordu. Silah yükleme alanında oturup uçuş sırasının gelmesini beklerken içinden bir ses, “Bu görevden geri dönemeyeceksin,” derdi ona. Ama bu sesi duymazlıktan gelip uçmaya giderdi. Görevdeyken o kadar meşgul olurdu ki, korkmaya zaman bulamazdı. Uçuştan sonra bazen elleri titrer, o bunun büyük bir ihtimalle yorgunluktan olduğunu iddia ederdi.

“Çarpışmayı seviyorum,” diyordu Horner. “Savaştan nefret ediyorum. Bunu anlamıyorum ama gerçekten de, dediğim gibi.”

Sonraki iki ay içerisinde, Horner kırk bir tane çarpışma görevinde uçu.

Genellikle F-105’ler çiftler halinde Kuzey Vietnam’a uçup, üzerinde kamyon gibi hareketli ya da köprü gibi sabit hedefler olan yol keşiflerini yönetirlerdi. Çok farklı türde mühimmatlar atarlardı. Bunların çoğu 340 kg’lık bombalar olurdu, ama köprüleri vurmak için tanksavar roketleri de taşırlandı. Bunlar köprünün zemininde delikler açardı ve bu delikleri onarmak saatler alırdı. En iyi uçuşlar yakıt depolarına, yük vagonlarının bulunduğu demiryolu alanlarına ve büyük köprülere yapılıyordu. En kötülerini de “Kamçı Bango Alarmı”ydı. Bu süre zarfında Thud’larının içinde oturup, Laos’taki gizli operasyonlara destek sağlamak üzere acilen havalanmak için emir beklerlerdi. Havalanmaları genellikle her an havalanma ihtimaline açık oldukları zamanın sonuna rastlıyordu. Saat 10:00’dan 12:00’a kadar iki saat boyunca acil havalanma ihtimalini yaşıyorlardı; emir gelince hemen havalanabilmeleri için jetleri hazır olur, pilotlar ise G kıyafetlerini giymiş, jetlerinin yakınında oturup beklerdi. Hedef genellikle balta girmemiş ormanların içinde var olduğundan, şüphelenilen bir birlik olurdu. Yani ormanı bombalarlardı.

Kısa bir süre sonra tüm pilotlar, savaşta en verimli şekilde savaşmadıklarının farkına vardılar.

Yapılan planların hedefi, Kuzey Vietnam’ın Vietkong’a lojistik destek vermesini engellemekti. Bu çok mantıklı bir amaçtı. Fakat pi-

lotların omuzlarına öyle çok sorumluluk yüklenmişti ki, bunlardan çok azını yerine getirebiliyorlardı. Robert McNamara'nın stratejisine Aşamalı Baskı deniyordu. Hedefi, Kuzey Vietnamlıları yenilgiye uğratmak yerine, onları savaşı bırakmaya ikna etmektir. Sonuç olarak da pilotlar, politik hedefler, çarpışma kuralları, tampon bölgeler ve amaca zarar verecek her türlü düzenlemeyle karşı karşıya kalmışlardı. Kara Kuvvetlerindeki aksine, Hava Kuvvetlerinin başarısı öldürülen düşman sayısı ile ölçülüyordu, ayrıca sorti sayısı gibi ölçüm değerleri de pek anlam ifade etmiyordu. Herhangi bir sorti, pilot hedefe gerektiği gibi müdahale edemediği veya yeteri kadar bomba atamadığı zaman amacına ulaşamayabilirdi, ama bu sorti yine de komuta merkezi tarafından en az iyi bir sorti kadar önemseniyordu. Son olarak, planlanan hedef Aşamalı Baskı uğruna hava kontrolünün elde edilmesinden kaçınılmaktı ve düşmanın savaşma kapasitesini ve çarpışma istediğini yok edecek bir yöntem üzerinde ciddiyetle düşünülmemiştir.

Horner, Korat'a ilk gittiğinde, pilotların çoğu bu gariplikleri, yeni bir savaşta çarpışmanın getirdiği deneyimsizliklerin, başlangıçların ve krizlerin bir işareti olarak görüyordu. Bu verimsizliklerin farkında olup da, çabalarının niye böylesine yetersiz ve savaş kazanmak için gerekli olan inançtan yoksun kaldığını sormamak imkânsızdı. Yapılan her şey Kuzey Vietnam'ı vurmakta gevşek davranıldığını gösteriyor gibiydi. Eğer onları vuracaksanız gerçekten vurmalıydınız.

Zaman geçtikçe pilotlar bunun yalnızca bir verimlilik problemi olmadığını farkına vardılar. Bundan çok daha fazlası vardı, ortada yalanlar ve ihanetler vardı. Chuck Horner bunların farkına 1965 yılının ilkbahar ve yaz aylarında vardı ve bu gariplikleri kaydetmeyi de ihmal etmedi.

Mühimmat sıkıntısı çektikleri sırada, o ve diğer pilotlar tek bir bomba ve makinelî tüfekleriyle Kuzey Vietnam'a, sözde orada bulunanları sindirmeye gönderiliyorlardı. Gelgelelim, malzeme dolu antrepo ve depolara girmek yasaktı. Ayrıca Hanoi'nin kuzeyindeki havaalanları da yasak bölgeydi (burası uçaklarımıza saldırılar düzenleyen MiG'leri ağırlıyordu). Saygon'daki Güney Vietnamlıların hükümet binalarını havaya uçururken bile, düşmanın kendi hükümet binalarını kullanmalarına izin veriliyordu. Bir de Çin sınırı boyunca, Çinlileri korkutmamak amacıyla bırakılmış bir tampon bölge vardı. Düşman bu korunaklı alanı akıllıca kullanıyordu.

Bu tip emirler, tuhaf çarpışma kurallarından kaynaklanıyordu.

Gece gelen Kısım Emirlerine, pilotların vuracağı hedefler dışında bir de onlara neleri yapamayacaklarını anlatan uzun bir ROE listesi ekleniyordu. Pilotlar fırsattan istifade ederek bir hedefi vuramazdı. İlk başlarda karşı taraf ateş açmadıkça, düşman kuvvetlerine saldıramıyorlardı bile (daha sonra bu değişti). Hanoi ve Haiphong gibi alanlar yasak bölgeydi. SAM mevzilerine saldıramıyorlardı. Bir MiG'in havalandığını görseler bile o havaalanına saldıramıyorlardı.

Pilotlar gerçekçi ve zanaatkârdırlar. Bir işi en iyi şekilde halletmek isterler. Bu yüzden harcayacakları en iyi çabanın bile, işin iyi şekilde yapılmasını sağlamayacağını anlamaları pek uzun sürmedi.

Aşamalı Baskı politikası dışında bilmedikleri şey ise, Başkan ve Savunma Bakanının politik nedenlerden dolayı savaşın tüm kontrolünü ellerinde tutmak istemeleriydi. Bir taraftan Birleşik Devletlerde güçlü görünmek ve Kuzey Vietnamlıları pes edecekleri kadar hırpalamak istiyorlardı. Diğer taraftan da bu çatışmanın, Başkanın Muhteşem Toplumu oluşturma çabalarını tehlikeye atabilecek tam olgunlaşmış bir savaşa dönüşmesini istemiyorlardı.

Tüm bunlara ek olarak, Savunma Bakanı, emri altında bulunan askerî makamlardan entelektüel ve ahlaki bakımdan üstün olduğuna inanıyordu ve Birleşik Kurmay Başkanları ve Birleşik Komutanlar da bunu ses çıkarmadan kabul ediyorlardı. Bu kişiler anayasaya göre gerçeği olduğu gibi Başkana ve Kongreye anlatmakla yükümlüydüler; ama böyle yapmadılar. Johnson-McNamara politikasının bir işe yaramayacağını biliyorlardı; buna rağmen sessiz kaldılar.

Bu arada, Güneydoğu Asya semalarında çarpışma kurallarına karşı kızgınlık artıyordu. Pilotlar, kokpitlerin içinde neler olup bittiğinin farkında olmayan adamlar tarafından yönetildiklerini anladılar. Avcı-bombardıman uçağı taktik anlayışları ve F-105'lerin zayıf yönleriyle ilgili bilgileri oldukça kıt, hatta yok gibiydi. Daha da kötüsü ne yapılmasını istedikleri hakkında en ufak bir fikirleri yoktu ve bu yüzden de bunu pilotlara aktaramıyorlardı.

Eğer hayatını ortaya koyan bir pilota güvenilirlikten uzak, yarı pişmiş bir işi yapmasını söylerseniz, üstelik bu görevi gerçekleştirirken ölme ihtimali varsa, kısa zaman sonra askerî disiplin ve düzeni sağlamakta zorluk çekersiniz. ROE emirleri, pilotların güvenilir olmayan görevleri yerine getirmelerine neden oluyordu... zamanla emirlere uyulmaz oldu, pilotlar yalan söylemeye başladı. Böylece yetkililere duyulan saygı erozyona uğradı.

Rota Paketleri (görev, Kuzey Vietnam'ın Güney Vietnam'daki Vietkong'a lojistik destek sağlamasını engellemek olduğu için böyle adlandırılıyordu) pilotlar için daha farklı bir problem yaratıyordu. Rota Paketleri yeteri kadar basitti. Bunlar, Kuzey Vietnam'ı coğrafi alanlara göre tanzim etme fikrini öneriyordu. Bu fikir mantıklı olduğu kadar keyifliydi de.

Ülke DMZ'den (Vietnam'ı iki bölüme ayıran çizgi) kuzeye doğru uzanan yedi bölgeye ayrılmıştı. Böylece, Rota Raketleri güneyden kuzeye, RP 1'den RP 4'e kadar gidiyordu. Kızıl Nehir'in batısındaki bölüm RP 5; Hanoi ve Haiphong'un dahil olduğu geri kalan kısım ise RP 6 idi. Phuc Yen ve Hanoi 6 A'da, yani 6'nın batı bölümünde; Haiphong ise 6 B'de, yani doğuydu.

Kısacası RP 1 ve RP 2'deki savunma çok azdı. RP 3 ve RP 4'te savunma biraz daha fazla olmasına rağmen, yine de fazlasıyla ılımlıydı (ama buralarda diğer hedeflerden daha çok sayıda uçağın vurulduğu, Than Hoa Köprüsü gibi birkaç tane gerçekten de sıcak nokta vardı). MiG'ler 5. bölgeden havalanıyorlardı ki, bu durum oldukça kötüydü; ama aynı zamanda hiçbir silahın ve SAM'ın bulunmadığı balta girmemiş ormanları içeriyordu, bu ise gayet iyiydi. RP 6 en kötüsüydü. Burada Kızıl Nehir Vadisi, Phuc Yen ve Dong Ha'da MiG üsleri ve kuzeydoğu demiryolu vardı.

Rota Paketleri'nin belirlenmesinin nedeni, ABD Donanması ve Hava Kuvvetlerinin Kuzey Vietnam'da birbirleriyle koordine olmadan iş görebilmelerine olanak vermektir. Her biri kendilerine ait olan işaretlenmiş bölgelerde iş görebilirlerdi ve bu yolla uçaklarını, tek bir hava komutanının emri altına vermeden kendi kontrollerinde tutabilirlerdi. Böylece USAF, RP 1, 2, 5 (5 denizlerden en uzak bölgeydi) ve 6 A'yı; Donanma ise RP 2, 4 ve 6 B'yı aldı (6 B ve 4 denize en yakın olan bölgelerdi). Diğer bir deyişle Donanma orta kısmı, USAF da yukarı ve aşağı kısımları almış oldu.

Rota Paketlerinin hem yararlı hem de zararlı yanları vardı. En yararlı yanı, Donanma ve Hava Kuvvetlerinin birbirlerini engellemeleri, kendi operasyonlarını birbirlerinden ayrı planlayabilmeleri ve böylece hiçbir zaman koordinasyon problemi yaşamamalarıydı. Ayrıca o günlerde ABD silahlı kuvvetlerinin Donanma ve Hava Kuvvetleri'ne ait uçakların aynı hava sahasında birlikte çalışmalarını sağlayacak bir komuta ve kontrol sistemi yoktu. Öyle bir ihtimal olsaydı bile Hava Kuvvetleri'nin ve Donanma'nın uçakları birbirlerini engeller, hatta

birbirlerini vurmaya kalkarlardı. Bu paketlerin en zararlı yanı da, silahlı kuvvetlerde karşılıklı destek anlayışının olmamasıydı. Bu da düşmanın ABD silahlı kuvvetleri arasındaki ayrılıktan yararlanabileceği ve koordine olmuş ve birleşmiş tek bir kuvvet yerine, iki daha zayıf hava kuvvetiyle çarpışacağı anlamına geliyordu.

Bu ayrıca, pilotların aptalca, yanlış ve güvenilirlikten uzak olarak gördükleri bir şeye karşı olmaları için başka bir neden yaratıyordu.

Örneğin Hava Kuvvetlerinin Rota Paketlerinde hava kötüyse, Hava Kuvveti pilotlarının Donanma'nın Rota Paketindeki alternatif bir hedefi vurmalarına izin verilmezdi.

Diyelim ki, Horner RP 6 A'da uçuyor. Çin'e giden kuzey batıdaki demiryolu hattında bir köprüyü vuracak ve birden hava bozuyor, fırtına çıkıyor. Mantiken, böyle bir durumda kuzeydoğuda Çin'e giden demiryolu üzerindeki herhangi bir köprüyü bombalamak gerekir, ama bu bölge RP 6 B'ye girdiğinden, Horner'dan görevi tamamlamadan bombaları geri getirmesi bekleniyordu.

Peki bunu yapıyor muydu? Hayır.

En uygun hedefi bulup bombaları buraya atıyordu ve bombaların tamamının söylenen hedefe atıldığı raporunu veriyordu. Herhangi bir SHD (Savaş Hasar Değerlendirmesi) bildirmeyecekti çünkü, esas hedefin vurulmadığını biliyordu. Diğer taraftan, yüz mil ötede herhangi bir Kısım Emriyle bağdaştıramadıkları tüten bir enkaz vardı, bu sebeple fotoğraflar gösterse bile bunu bildirmiyorlardı.

Öte yandan Chuck Horner, hem kendisinin, hem de düşmanın niyetinde onları umursamayan adamlar için çalıştıklarını anlamaya başlamıştı; yukarıdakiler onların ölmesini umursamazdı bile. Yukarıdakilerin bazı jeopolitik hedefleri vardı, Horner'ın hedefi ise hayatta kalmaktı.

Farkına vardığı tüm bu şeyler Horner'ın aklına birdenbire gelmedi. Hatta bazılarını Birleşik Devletler'e döndükten sonra anlamıştı. Ama eğer, Chuck Horner'ın gözünü açtığı bir an varsa, bu, 1965 yılının Temmuz ayında, Korat ve Ta Khli'den gelen Thud'ların tarih yazdığı gün olmalıydı. Temmuz'un 24'ünde, on altı F-105, Kızıl ve Siyah Nehirlerin kesiştiği bölgeye yerleşmiş olan yerden-havaya SA-2 radar güdümlü füze bataryasını vurmaya gönderilmişlerdi. Bu, bir SAM bataryasına yapılan ilk ve son saldırıydı ve çok kötü bir fiyaskoya dönüşmüştü.

O güne kadar savaşın yönünü belirlemekten sorumlu olan Hava Kuvvetleri ve sivil yetkililer daha da ileri gederek, ABD uçaklarının Kuzey Vietnam'daki SA-2 mevzilerine saldırmamasına karar vermişlerdi. Sebep olarak da, ABD'nin Kuzey Vietnamlıları SAM'ları kullanacak kadar sinirlendirmemesi gerektiğini ileri sürüyorlardı: "Kuzey Vietnamlıları kızdırmak mı?" diye mırıldanmıştı Chuck Homer kendi kendine. "Kuzey Vietnamlılar Amerikan uçaklarını vurmayacaklarsa niye SA-2 bataryalarını kurmak için o kadar uğraşsınlar? Şunu da unutmamak gerekiyor ki, ABD uçakları ülkelerini zaten bombalıyor, yani kızmak için ortada birçok neden var. Yapmamız gereken şey SAM'ları Sovyetler Birliği'nden getiren gemileri batırmaktır. Onları Çin'den getiren trenleri de bombalamalıydık. Eğer bu fırsatları kaçırdıysak, gemilerden çıkarılırken vurmalıydık. Bunu da başaramayınca kuruldukları anda mevzilerini bombalamalıydık. Ama tüm bunları yapmak yerine, eğer onları vurmazsak Kuzey Vietnamlılar da bu silahı bize karşı kullanmaz ümidiyle, mevzileri yasak bölge ilan ettik. Bundan büyük budalalık olur mu?"

Temmuz ayında bir gün, Kuzey Vietnamlılar, MacDonald Douglas F-4 Fantom jetinin silahsız keşif uçağı versiyonu olan RF-4C'yi SAM-2 ile vurdular. Diğer bir deyişle Kuzey Vietnamlılar, SAM'ları kullanmamak üzere kurdukları şeklindeki ince muhakemeyi gözden kaçırmıştı ve şimdi ABD onlara bir ders verecekti.

23 Temmuz gecesi, Korat ve Ta Khli'ye hazırda beklemeleri için uyarı emri gitti. Kuzey Vietnam SA-2 bataryasına bir misilleme uçuşu planlanıyordu. Saat 23:00'da Kısım Emirleri geldi. Mevzileri koruyan AAA'lar hesaba katılmadan, SAM'ları imha etmek için alçak seviye uçuş taktikleri verilmişti. Kuzey Vietnamlıları şaşırtmak için, Korat'tan gelen Thud'lar tam Laos sınırının üzerindeyken alçalacaklar, Kuzey Laos'ta komünist Pathet Lao'nun bir nevi korunaklı kale olarak kullandığı derin vadiden doğuya doğru uçacaklar –Pathet Lao'nun onları görebileceği, hatta onları atış talimi için kullanmaya da karar verebileceği ihtimali göz ardı edilmişti– ve ardından da Siyah Nehirden kuzeye dönerek, Siyah ve Kızıl Nehirlerin kesişme noktasında bulunan delta-daki hedefi vuracaklardı. Ta Khli'den gelen Thud'lar ise kuzeye doğru alçalacaklar ve Kızıl Nehire varana kadar doğuya uçacaklar, sonra da güneye gideceklerdi. Korat'tan gelen uçakların güneyden yukarı doğru, Ta Khli'den gelen uçakların ise kuzeyden aşağı doğru uçuşu sırasında havada çarpışma olasılığı hesaba katılmamıştı. Kısım Emirlerin-

de hedefe ne tür mühimmat atılacağı belirtilmişti. Alçak seviye saldırısı olacağı için F-105'lere napalm ve CBU-2'ler verilmişti. Bunlar yeni mühimmatlardı; içi çok sayıda çelik bilye ile dolu olan bu ufak bombalar kanatların altına iliştirilen tüplerin içinde taşınıyor, hedefe ulaşıldığında tüplerin ucu açılıyor ve bombalar buradan yere atılıyordu. Bombalar patladığında, bunların içindeki kurşuna benzeyen çelik bilyeler her yöne dağılıp, önlerine ne çıkarsa saplanıyor ya da delip geçiyorlardı. Bu küçük bombaların havada patlamak gibi kötü bir alışkanlıkları da vardı ve uçağa yakın bir mesafede patladığı zaman gövdede delikler açar, uçağın alev almasına veya yakıt bölmesinin ve hidrolik uçuş kontrol borularının kullanılmaz hale gelmesine neden olurdu.

Elbette uçuşu planlayanlara haksızlık etmemek gerek, ama o sıralarda hiç kimsenin SAM'larla ilgili bir deneyimi yoktu, tabii Rusya ve Küba semalarında uçarken SAM'lar tarafından vurulan U-2 pilotları dışında. Aslında SAM'lara karşı uçmanın umutsuz bir çaba olduğuna dair genel bir düşünce vardı. SAM'lar hiçbir şeyi gözden kaçırmıyorlardı. Sonuçta, SAM'lara karşı planlanan ilk ve son baskın zor bir görevdi. Geri adım atılamazdı, bu nedenle görevin üstesinden en iyi şekilde gelmek gerekiyordu. Bu yüzden de Saygon veya Washington'da bulunanlardan herhangi birinin plana ekleyecek bir fikri varsa bunu yapıyordu.

Peki daha iyi bir yol yok muydu? Aslında vardı. Bir üst komutan, filo komutanını arayıp şöyle diyebilirdi: "Şuradaki ve şuradaki SAM mevzilerini yok edebilirsiniz edin ve deneyimlerinizi bana aktarın." Başka bir deyişle, üst komutanlığın hedefine filo komutanlığı daha pratik bir yöntemle ulaşabilirdi. Ama o zaman varolan merkezi sistemde böyle bir şey olması mümkün değildi.

Öte yandan Kısım Emirlerini çözmeye çalışan Horner ve Myrhum, 1 numaralı pilot el kitabının napalm kullanımıyla ilgili kısıtlamalar içerdiğine dikkat ettiler. Özellikle, bu bombaların azami atılma hızı saatte 375 deniz miliydi. "Aşağıda AAA'lar varken bu denli yavaş olmak pek akıllıca değil," diye düşündüler. Bu düşüncelerini Saygon'a bildirdiler ve Saygon onlara hak verdi. O sabah saat 02:00'da "Demir bombaları yükleyin ve işe koyulun," diye bir mesaj geldi. Mühimmat birliği jetlere napalmı çoktan yüklemişti.

"Hey bekleyin bir dakika." Horner ve Myrhum koşarak geldiler.

"Planlarda değişiklik oldu. Napalm ve CBU'ları boşaltın, bombaları yükleyin."

“Peki, yaparız.”

Daha sonra saat 05:00’da Saygon’daki general karargâha varmış olmalıydı, çünkü yeni bir mesaj daha geldi: “Napalm ve CBU’ları yükleyin ve size emredilenleri yapın.” Sonuçta Horner ve Myrhum tekrar şanssız bakım birliklerine gittiler. “Hey, çocuklar. Yine değişiklik oldu. Napalm ve CBU’ları tekrar yükleyin. Kusura bakmayın.” Böyle şeyler sık sık olduğu için bakım birlikleri bu operasyon işini pek anlamıyordu.

Tüm bunlar olurken, göreve çıkacak olan pilotlar yapabileceklerinin en iyisini yapıyor, uyumaya çalışıyorlardı, ama pek uyuyabilecekmiş gibi de görünmüyorlardı, çünkü bu uçuş çok büyük bir operasyondur. Güneş doğduğunda, pilotlar toplandı. Horner ve Myrhum, radar güdümlü füze bataryalarına yapılacak olan ilk ve son saldırının uçuş verilerini dağıttılar. Ardından da kahvaltı edip, uyumaya hazırlandılar.

Bu sırada bakım birliği esas jetlerden birinin arızalanması olasılığına karşı bir çift ek uçak yüklemişti. “Sen ve Roger jetlere ön uçuş yaptırabilir misiniz acaba?” diye sordular. “Eğer biri jetini terk etmek zorunda kalırsa, hemen sizinkine gelip uçağa biner ve kalkış yapar.”

“Sorun değil,” diye cevap verdiler.

“Onları silah yükleme bölümüne de götürebilir misiz, belki jetlerden biri orada bozulur?”

“Elbette.”

Fakat tüm geceyi ayakta geçirdikleri ve çok yorgun oldukları için, Horner, “Gösteri hemen başlasın ki, ben de gidip kahvaltımı edeyim sonra da uyuyayım,” diye düşünüyordu.

Kalkış zamanı öne alınmıştı, bu yüzden de Horner ve Myrhum jetlere erkenden gittiler, (birisini onlara kulüpten sandviç getirdi. Yalnız eti, Horner’ın nefret ettiği soğuk ciğerdendi. Sonuç olarak Horner aç kaldı) kokpite tırmandılar, uçakları çalıştırdılar ve ardından da bunları iniş alanına götürdüler. Kenarda oturan Horner ve Myrhum, ilk önce uçacak iki pilotun kalkmaktan vazgeçtiklerini duyana kadar her şey yolundaydı. Hemen ardından uçuş lideri, onlara üç ve dört numara olarak uçuşa katılmaları gerektiğini bildirdi. “Peki, terlemek yok,” diye düşündü Horner, “kanat adamı olarak her yere uçabilirim. Yapmam gereken, ışığı yıldızın üzerinde tutmak,⁽¹⁰⁾ formasyonu bozmamak, yakıt ikmali yapmak ve napalmları uçuş liderinin attığı yerlere atmak. Onunla aynı formasyon içinde uçtuğumdan dolayı, onun uçuş planı benimkini belirleyecek.”

Bu iyimser olmaktan da öte bir beklenti idi.

Yakıt ikmali yaptıktan sonra, ama Laos üzerinde alçalmadan evvel, bir ve iki numara uçaklarında problem olduğu için geri dönmeye karar verdiler. Böylece ortada, Korat'dan gösteriyi yönetecek kişi olarak Roger Myrhum kalmıştı. Ona da brifing verilmemişti. Roger'ın kanadında da Chuck Horner vardı. Gece, Kısım Emirlerini çözerken aklında kalanlardan başka, elinde bir şey olmayan Horner da, tıpkı arkadaşları gibi görevle ilgili olarak kendini karanlıkta hissediyordu. "Endişelenecek bir şey yok," diye düşündü. Daha önce bunun tatbikatını yapmıştı; üstelik bölgeyi daha önceki uçuşlardan dolayı avcumuzun içi gibi biliyoruz."

104

Laos'taki vadide alçaldıklarında, Pathet Lao onları fark etmemiş olmalıydı ki, ateş etmemişlerdi. Kısa bir süre sonra nehre ulaşılar ve kuzeye döndüler.

Birden telsiz uyandı: "Buick Lideri aşağıda, nehrin orada!... ben vuruldum... uçağım yanıyor... iki numara neredesin?" Tüm bu mesajlar otomobil çağrı işaretleriyle geliyordu, yani Ta Khli'den gelen uçaklar hedef bölgesine daha erken gelmişlerdi ve onlara ateş ediliyordu.

Düşük hızda ilerlerken, düşmanın sana ateş etmesi pek hoş giden bir durum olmadığı için, Korat'tan gelen Thud'lar hızlarını arttırdılar. Horner Myrhum'un 550 deniz miliyle uçuğunun ve gittikçe de hızlandığının farkına vardı. "Sıkı adam," diye düşündü. "Umarım generaller napalmları taşıırken 375 deniz mili limitini aştığımızı öğrenmezler." O sırada Horner, yukarı baktı ve Bobby Tastett'in Thud'unu duman bulutu ve alevlerin arasından yükselirken gördü. Jetin alt tarafında içinden alev saçan bir delik vardı. Tastett'in jeti duman içinde tekrar kaybolup, havada infilak ettikten sonra yere çakılana kadar seyretti.⁽¹¹⁾ Daha sonra Horner yanına baktı ve AAA'ların namlularının yan yana sıralanıp nehrin aşağısına ateş ettiklerini gördü. O kadar aşağıdan uçuyorlardı ki, Kuzey Vietnamlılar AAA namlularının yüksekliğini onları vuracak kadar düşüremiyorlardı. Yani, mermiler tepelerinde patlıyordu ve çoğu jetlerinin hemen üstünden geçiyordu. O kadar alçaktan uçuyorlardı ki, geri döndüklerinde bazı uçakların gövdesinin alt kısmındaki kapak ve kapakçıklara yaprakların sıkışmış olduğunu gördüler.

Bir anda Horner, SAM bataryasına benzeyen bir şey gördü ve napalmlarını Myrhum ile aynı anda onun üzerine attı. Ama daha sonra ikisi de bu küçük bombaları nereye attıklarından emin olmadıklarını itiraf ettiler. Sonra, Saygon bunu duymak istemeyeceği için mühimma-

tın hepsinin hedef alanına atıldığı şeklinde bir rapor verdiler ve bu Saygon'u çok mutlu etti. Sola dönüp Kızıl Nehri geçtiğinde, Frank Tullo'nun atlayacağını bildiren mesajını duydu. Tullo daha sonra bulunup kurtarıldı.

Derken çarpışma sona erdi. Uçaksavar ateşi kesilince, birbirlerini kontrol ettiler. Myrhum'un kurtulması gereken bir napalmı vardı. Bundan dolayı yavaşlayıp onu yere bıraktı. Daha sonra Laos üzerinden güneye giderek Tayland'a doğru yol aldılar.

Yolda, operasyon subayının telsizde Horner'ın arkadaşı Bill Barthelmous ile konuşmasını dinlediler. Bill'in jetinin arkasında delikler vardı ve operasyon subayı yarbay Jack Farr'a alev, sızıntı veya başka herhangi bir şey olup olmadığını kontrol etmesini söyledi. Gerçekten de sıvı sızıntısı vardı. Birdenbire Barthelmous'un uçuş komuta aletleri hidrolik sıvı kaybindan dolayı kilitlendi, kontrolden çıkan uçak dönerek Farr'ın jetine çarptı ve onu öldürdü. Barthelmous atlamayı başardı ama paraşütü açılmadı. Daha sonra cesedi, çoğu kemiği kırılmış ve ciğerleri su dolmuş bir şekilde bir pirinç tarlasında bulundu.

Saldırı sırasında Korat dört jet ve üç pilot kaybetti. Birkaç sene sonra bu pilotlardan biri ortaya çıktı; savaş tutsağı olmuştu. Ta Khli ise iki jet ve iki pilot kaybetti. Bill Barthelmous ve Jack Farr öldü; Bob Tastett ve diğerleri Hanoi Hilton'a yerleştirildi. Sadece Frank Tullo tekrar kuzeye uçmak için geri geldi.

Çarpışmanın ardından yapılan keşif uçuşunda çekilen filmler hiç dokunulmamış bir SAM bataryasını gösteriyordu. Ama sonra bunun sahte bir SAM bataryası olduğu ortaya çıktı. Batarya üzerindeki SA-2 güdümlü füzeleri telefon direklerinden yapılmıştı ve ortasında da sahte bir radar vardı. Çok ustaca hazırlanmış bir tuzağa düşmüşlerdi. O gece kurtulan tüm pilotlar sarhoş olup gürültü yaparak hayatta kalmalarını kutladılar. Ama aslında, görevlerini tamamlayamadıkları için kendilerini berbat hissediyorlardı.

Ertesi gün PACAF Komutanı General Hunter Harris 707'siyle birlikte onları ziyaret etti. Kapı açıldığında yerel SAC üssü komutanı, mavi üniformasını giymiş, merdivenlerin aşağısında bekliyordu; kafalarında krom miğferleriyle, şeref muhafızları kırmızı halının her iki tarafında sıralanmışlardı. Ancak, kapıda General Hunter Harris yerine Frank Tullo duruyordu, çamura bulanmış uçuş giysisi kan ve kusmuk lekeleriyle kaplıydı. Uçaktan atlarken kafası yarılmıştı, daha sonra Kuzey Vietnamlılar tarafından fark edilmemek için balta girmemiş

ormanların çamurunda sürünmüştü. Birkaç saat böyle devam ettikten sonra, bir ABD helikopteri onu görüp almış ve Laos'ta daha ilerdeki bir havaalanına götürmüştü. Tullo burada yerli Mekong viskisiyle sarhoş olmuş ve sızmadan önce her yere kusmuştu. Pilotlar onu gördükleri zaman, SAC üs komutanının rahatsız olmasına aldırmayıp alkışlamaya ve tempo tutmaya başladılar. General Harris espri anlayışı olan biriydi ve neyin daha önemli olduğunu biliyordu.⁽¹²⁾

24 Temmuz'da SAM bataryasına yapılan saldırı öyle büyük bir felaketti ki, bundan savaş taktiği ve hayatta kalma konusunda büyük dersler çıkarılmıştı. Taktik iki açıdan yanlıştı: Birincisi, SAM'ların yüzde yüz etkili olduğu düşünülmesi için uçakların alçaktan uçmasına karar verilmişti. İkincisi, Vietnam'daki operasyonları planlayan ve yöneten Stratejik Hava Komutanlığının generalleri, bombardıman seli taktiğini kullanmış, yani çok sayıda jetin hedef üzerinde peş peşe uçmasını istemişti.

Her iki taktik de geçmişte edinilen çeşitli savaş ve barış zamanı deneyimlerinden kalmaydı. Bombardıman seli İkinci Dünya Savaşı'nın alışkanlığıydı; alçak seviyede uçuş taktiği ise radar güdümlü SAM'lara karşı savaş deneyiminin olmamasından kaynaklanıyordu.

Almanya ve Japonya üzerinde uçan çok sayıda filo hedefe yaklaşmak için aynı rotayı takip ediyorlardı. Bunun altında yatan fikir, seviye uçuşu sırasında isabetli bombardıman yapabilmek için, uçakların seviyesinin yola çıkış noktasından hedefe ulaşana kadar aynı kalmasını sağlamaktı. Buna karşın, art arda tek sıra yüzen ördekler gibi dizilmiş uçaklar hava savunması için büyük ve avlanması kolay hedefler teşkil ediyordu.

SAM'ları imha etmek için alçaktan uçmak pek de mantıksız bir plan değildi. Vietnam'da Hava Kuvvetleri'nin karşı karşıya geldiği SA-2 radarları ancak yerden 1.000 fit ve daha yüksekteki hedefleri görebiliyordu. Bu açıdan bakıldığında, hızlı bir şekilde alçaktan uçmak mantıklı geliyordu. Ama ne yazık ki komutanlar diğer silahların alçak seviyede SAM'lardan daha tehlikeli olduğunu unutmuşlardı. Aslında SAM'lar yüzde yüz etkili değildi. Zaten deneyimler de bunu gösteriyordu. SAM alanı içinde uçarken üstlerine bir füze kitlenmiş olsa dahi pilotların kaçma şansı vardı. Üstelik pilotların bugün sahip oldukları radar uyarı alıcıları, ECM kapsülleri, aldatma fişekleri veya kuvvetli ışıkları olmasa bile SAM'ları kolaylıkla fark edip kurtulabiliyorlardı.

Her iki taktik de merkezî kontrol doktrininden kaynaklanıyordu. Kontrol Washington ve Stratejik Hava Komutanlığındaydı. Washington'ın kontrolü zaten tartışılıyordu. SAC'ın kontrole olan bağılılığı, ana görevine, yani Tek Bütünleşmiş Operasyonlar Planı'na (TBOP) yaklaşımından kaynaklanıyordu. TBOP'den sapmaya izin yoktu. Tarifesi değişikliğe olanak tanımıyordu. Tüm sortiler ayarlanmıştı. Tüm savaş başlıkları tam yerine yerleştirilmeliydi.

TBOP'yi bir inanç haline getiren kafalar, işe yaramaz oldukları kanıtlanmış olsa bile Vietnam'daki alçak seviye uçuşu ve bombardıman seli taktiklerini değiştirmeyi reddetmişti.

SA-2 mevzisine yapılan saldırı, Chuck Horner'ın hayatını değiştiren bir deneyim olmuştu. Aslında gösterdiği tepkinin 1991 yılında Saddam Hüseyin'e karşı yapılan savaşta kazanılan başarıyla doğrudan alakası vardı. İşte kendi sözleriyle bunu şöyle anlatıyor:

107

Korat'a geri döndükten sonra kahramanlar gibi muamele gördük, ama biz aptallar gibi davranmıştık. O gece geri dönebilenler küp gibi içip yüksek sesle bağırıp çağırırken, bizim, dünyanın en iyi hava savunma uzmanları olarak yetiştirdiğimiz, düşmana sokulmamız için alçak seviye uçuş emri veren generallere karşı içimde bir kızgınlık vardı.

Generallerimiz kötüydü. Ama daha sonra Vietnam'daki çılgınlığın asıl sorumlusu olan Washington yönetimine de kızmaya başladım. Ya ne yapmak istediklerini, ya da askerî gücün hangi hedefe ulaşmasını istediklerini bilmiyorlardı. Sonuç olarak da, neredeyse günlük verilere dayanarak hirtakım stratejiler geliştirdiler. Yani Kuzey Vietnam üzerinde gerçek bir hava stratejimiz yoktu. Bazen öyle bir görüntü oluşuyordu ki, sanki Kuzey Vietnamlıları harış görüşmelerine geldikleri için cezalandırıyorduk. Bazen de Vietkong'a malzeme sağlamalarını engellemeye çalışıyorduk. Bazen ise, Beyaz Saray'ı etkilemek için sortiler yapıyorduk. Tüm bu olanlar, sanki kamçı şaklatma oyunu gibiydi. Washington kırbacı hafifçe sallıyor, ama ucu Güneydoğu Asya'da büyük bir gürültüyle şaklıyordu.

Bu bizim Kuzey Vietnamlıların başına birçok dert açmadığımız anlamına gelmiyor kuşkusuz. Çaba harcadık. Ama olayları genel olarak değerlendirirsek, Kuzey Vietnamlılara çok büyük

kolaylıklar sağladığımız da söylenebilir. Savaşta çarpışma şeklimizden, hava gücümüzü parçalara ayırıp bir üstünlük elde edemeyişimizden, kendi doktrinlerimizi göz ardı edip hava kontrolünü sağlayamamamızdan oldukça cesaretlenmiş olmalılar. Sonuç olarak savaş tutsaklarını koydukları kampları kendi pilotlarımızla doldurup, düşen uçaklarımızla sayfiye yerlerini aydınlattık. Düşmanımıza hava saldırılarına dayanıp, dünyanın en kuvvetli hava gücüne nasıl en iyi şekilde karşı koyacağını ve sonunda da bizi nasıl hozguna uğratacağını öğrettik.

Bir daha böyle anlamsız ve aptalca bir şeyin parçası olmayacağıma yemin etmiştim. Oyunun ismi, görevi tamamlamaktı. Bu oyun avcı uçağı karargâhının ve birlik seviyesindeki liderliğin heraherlik içinde olmasını gerektirir. SAC liderleriyle bizim aramızdaki gibi öğretmen-öğrenci, aile-çocuk ilişkisi değil, tam bir işbirliği gerektirir. Eğer bir yönetici ve her zaman her yerde hazır bulunan bir yüksek rütbeli olursam, böylesi bir çığırın saltanat sürmesine izin vermeyeceğime yemin ettim.

İçimde hissettiğim bu acı zamanla onlara –her zaman her yerde olanlara– filomun üstündeki herkese, Saygon’daki tüm avcı uçağı karargâhlarına ve onların da üstündekilere (daha sonra ise gerçek suçlulara, özellikle de Başkan ve Savunma Bakanı’na) karşı nefrete dönüştü. Onlardan aptal oldukları için veya kanımı bir hiç uğruna döktükleri için nefret etmedim; burunu büyüklük oldukları, ne yaptıklarını gerçekten bildiklerini sandıkları ve bizim de “büyük resmi” anlayamayacak denli “küçük” olduğumuza inandıkları için nefret ettim. Kendi generalerimden nefret ettim, çünkü Washington’daki politika patronlarına karşı çıkıp “Yeter! Tüm bunlar saçmalık. Ya savaşırız ya eve döneriz,” demediler. Onlardan nefret ettim, çünkü benden insanların hayatını utanç verici bir şekilde almanızı istediler; ben katildim, onlar kurbandı.

Eğer birini öldürecekse, bunun için iyi bir nedeniniz olmalı. Ve eğer iyi bir nedeniniz varsa, o zaman bu iş ciddi bir şekilde yapmanız gerekir. Görünüşe göre iyi bir nedenimiz yoktu ve öldürme konusunda ciddi değildik. Hepimiz kendimizden utanmalıydık. Eğer katil olacaksam, neden öldürdüğümü bilmeliydim ve gerçekler Washington’un söz oyunları ile hiç mi hiç uyuşmuyordu.

Güney Vietnamlıları demokrasi için desteklemek ve diğer Doğu Asya uluslarını komünizme esir olmaktan kurtarmak adına bizim orada bulunduğumuz söyleniyordu. Tamam, buna varım. Fakat savaşıma şeklimiz o kadar yetersizdi ki, söylenen sözlerin bizim uydurduğumuz bir kılıf olduğunu düşünmekten kendimizi alamıyorduk. Bir de Güney Vietnam'ın politik durumu söz konusuydu. Güvenilmez ve çürük bir hükümeti korumak zorunda olmak oldukça rahatsız ediciydi. Seçimle başa geçen hükümete güvenmiyordum; zaten seçim sonuçları en baştan belliydi. Yani Vietnam'da ikiyüzlülük vardı. Ardından Başkan, kazanmak için savaşa girdiğine dair söz verdi ama bu konuda herhangi bir girişimde bulunulmadı. Benim için en kötü olan ise 1965 yılında karımın doğup büyüdüğü yer olan Cresco, Iowa'daki yerel Rotary Kulübünün düzenlediği yemekte konuşma yapmaktı. Bir taraftan hana, özgürlüğün ufuklarında o insanların çıkarlarını, hatta özgürlüklerini korumak için bulunduğumuz söyleniyordu, ama gelin görün ki, bu insanların savaşta ne olup bittiği hakkında hiçbir fikri yoktu. Evet destek olmaya çalışıyorlardı, ama diğer insanları öldüren hiri ne yaptığını, neden yaptığını bilmeyen insanların söyledikleriyle ne kadar teselli olabilirdi ki...

Ne yapmalıydık?

Öncelikle hava kontrolünü gerçekten elde etmeliydik. MiG tehdidinden, onların havaalanlarına saldırı düzenleyerek kurtulmalıydık. Hava savunma sistemini operasyon merkezlerine –bunlar Hanoi ve Haiphong gibi yasaklanan bölgelerde bulunabilir– saldırı düzenleyerek yaygınlaştırmalıydık. İlkesel olarak, bize ateş eden her silahı hımbalamalıydık ve SAM depolama alanlarına saldırı düzenlemeliydik.

Bu çelişkileri ve anlaşmazlıkları hen nasıl çözdüm?

Savaşın içinde dört ay kadar kaldıktan sonra 1965 yılının Ağustos ayında Birleşik Devletlere geri döndüm. Başlangıçta savaş kazanılıncaya kadar orada tutulmadığıma şaşırıyıştım. Amerika'da işleri hallediş şeklimiz bu değil miydi? 1965 yılında kazanmayı önemsemiyordum. 1967 yılında ise hâlâ kazanmayı istiyordum, ama bir Vahşi Sansar olarak Korat'a geri gitme şansım olduğu zaman, Başkan'ın umurunda olmadığına, Amerikan halkı ne yaptığımızı anlamadığına göre hen niye

endişeleneyim ki, diye düşündüm. O zamana kadar o işi çok iyi öğrendiğim için ve bu katılabileceğimi düşündüğüm tek savaş olduğu için, amacım savaşa geri dönüp elimden gelenin en iyisini yapmaktı. Savaşın kendisi başlı başına aptalca, amaçsız ve kötü bir şey olsa bile, çarpışmanın heyecanı ile çok eğlenebilirdim. Beni rahatsız eden tek şey bir Vahşi Sansar olarak bir daha hiç eve geri dönmek gibi bir ihtimal olmasıydı. Ama korularınızı hiçbir zaman rehber edinemezsiniz.

Başka bir şekilde ifade etmek gerekirse, yalan söyledim. Çoğumuz söyledik ve üstümüzdeki insanlar bizim yalan söylememizi istiyordu. Kendimi doğruluktan soyutlamıştım. Kuzey Vietnam'da yaptığımız şeyler hakkında yalan söyledik. Vurduğumuz hedeflerle ilgili yalan söyledik. Diyelim ki, hana verilen hedef nehrin bir kıyısından diğerine uzanan sığlıktı, ama eğer daha iyi bir hedef görürsem –mesela yük vagonları– hana verilen hedefi “kaçırırdım” ve bombalarım bir şekilde bu yük vagonlarını vururdu. Nerede uçtuğumuz konusunda da yalan söyledik. Örneğin hen Çin sınırındaki uçuşa yasak tampon bölge üzerinde uçmaya çalışıyordum, çünkü Kuzey Vietnamlıların orada silahları yoktu. Ayrıca bizim tampon bölgelerimizle ilgili kuralları onlar da biliyor ve pilotların emirlere uyacağını düşünüyordu.

Kuzey Vietnam'a gittiğimde, orada Washington'dan kimse yoktu, bu yüzden savaşı kazanmak için yapılması gerektiğini düşündüğüm en iyi şeyleri yaptım. Eğer liderlerimiz kazanmakla ilgilenmiyorsa, iyi olan her şeyi ben yapacaktım. Eğer kazanmak istemedilerse veya bunu denemeye niyetli değillerse bile ben kazanmaya çalışacaktım. Savaşmayı seviyordum. Gerçek umurlarında değilse o zaman yalan söyleyecektim. Eğer onlar için öldürmek ve ölmek bir şey ifade etmiyorsa, benim için de ifade etmeyecekti.

Savaşta aksilikler, diğer zamanlarda olduğundan çok daha sık olur. Her zaman başka insanları öldürdüğünüz gerçeğiyle karşı karşıyasınızdır. Bu çok rahatsız edicidir; özellikle de kilisede öğretilen şeylere inanıyorsanız. Çelişki içindesinizdir: “öldürmeyeceksiniz” ama öldürüyorsanız bu çelişkiyi çözmenin tek yolu bu işi olabildiğince insancıl şekilde yapmaktır. Bu da savaşta olmanın nedenini bilmekten ve bu konuyu kısa

zamanda halletmekten geçer ki, böylece herkes en azından bir sonraki savaşa kadar evine dönüp harış içinde yaşayabilir.

Bu seheple düşmanı en can alıcı noktasından vurmak için elinizden geleni yaparsınız. Örneğin, Kuzey Vietnam havaalanları yasak bölgelerdi. Kuzey Vietnam'da Hanoi yakınlarında uçarken sizin uçağınızın kontrol paneli üzerinde MiG'lerin yaklaştığını haber veren uyarı ışıkları ve düdükları yanıp ötmeye başlayacak, ardından grubunuzdaki pilotlardan birkaçı uçakları bu MiG'ler tarafından vurulunca atlayacak ve siz de, Büyük Patronlar sizin patronlarınıza "O havaalanını bombalamayın" diye mesaj gönderdiği için yanı başınızdaki düşman havaalanını bombalamadan oradan geçip gideceksiniz... Bana söyler misiniz lütfen, bunu nasıl yaparsınız? Tabii ki, benimle dalga geçiyorlar herhalde, diye düşünürsünüz ve size verilen hedefi ıskalayıp, bombalarınızdan birkaç tanesini havaalanına atmanın yolunu ararsınız.

Peki bunlar ne işe yaradı? Ben bir şeyler öğrendim. Amerika'ya güvenilmeyeceğini öğrendim. Ve Arap arkadaşlarıma hep şunu söyledim: Bir zamanlar Amerikan askerî gücüne tümüyle inanan son ulusun başkentinin adı şimdi Ho Şi Minh olabilir.

NELLIS HKÜ – 1965-1967

Horner 1965 yılının Ağustos ayında Birleşik Devletler'e döndüğünde o ve Myrhum, Seymour Johnson'a gittiler. Komuta merkezinde garip işlerle uğraşıp emirleri yerine getirdiler. Bu sıkıcı durum Ekim ayında, Seymour Johnson'da düzenlenen bir törenle canlandı. Bu tören sırasında Horner ve Myrhum'a da Temmuz ayındaki tarihî günde sah-te SA-2 SAM bataryasına yaptıkları saldırı için Hava Madalyası verildi. Horner çok şaşırdı; bunu beklemiyordu ve tabii ki çok gurur duymuştu: Kore Savaşının sonundan beri 10 yıldır kendi filosundan Hava Kuvvetleri'ne katılan hiç kimsenin göğsüne bu sarı kurdelelerden takılmamıştı.⁽¹³⁾

Sonraki iki yıl içerisinde, Horner savaşa geri dönebilmek için her türlü fırsatı değerlendirdi, ama TAC personel subayları ona böyle bir göreve gönderilemeyecek denli değerli olduğunu söyledi. Horner'ın sahip olduğu deneyime, savaşta hava mürettebatı eksikliğinin karşılanması için pilotların eğitiminde ihtiyaç vardı. Bu, Horner'ın Nellis

HKÜ'deki F-105 okulunda çarpışmada Thud'ları uçurmak için yeni ve eski pilotları eğiteceği anlamına geliyordu.

Horner, Nellis'te eğitmenlik yaptığı sırada, neredeyse tüm deneyimli F-105 pilotları savaş boyunca görev devir teslimi yapmışlardı. 1966 yılının sonlarına gelindiğinde pilotlar ya turlarını (F-105 pilotu için normal bir tur dört ay boyunca 100 sorti yapmaktır) tamamladılar, ya vurulup öldürüldüler veya esir düştüler (F-105 bu kategoride başı çekiyordu). Yalnız F-105'deki (Kuzey Vietnam ve Laos üzerinde uçarlarda) görev devir teslim hızı en iyi şekliyle dört aydı. Ve bu TAC'ın görevi teslim alan pilotları geliştirmek için inanılmaz bir şekilde eğitime yüklendiği anlamına geliyordu. Fabrikadaki üretim hattı boşlukları dolduramadığı için Hava Kuvvetleri avcı uçağı deneyimi olmayan pilotları zorla hızlandırılmış eğitimden geçirip öldürülmeleri veya esir alınmaları için savaşın ortasına salıyordu. "Hiçbir yolu yok!" sözü F-105 topluluğu arasında çok yaygındı: "F-105'lerle 100 sorti yapmanın hiç yolu yok, çünkü 100'e ulaşana kadar vurulacaksınız" anlamına geliyordu.

Nellis'teki eğitim şöyleydi:

Bir öğretmen bir hava filusunda diğer on beş öğretmenle birlikte görev yapıyordu. Altı aylık devreler boyunca uzun dönem eğitimi veriliyordu. Uçuş eğitiminden parlak tavırlarıyla yeni çıkan teğmenler öğrenmeye çok hevesliydi. Üç aylık devrelerle de kısa dönem eğitimi veriliyor, diğer uçaklarda uçan veya personel işlerini üstlenen pilotlar eğitiliyordu.

Hem kısa hem de uzun dönemde, sınıfa F-105'deki sistemlerle, kalkışla ve inişle, formasyon uçuşuyla, havadan havaya, havadan karraya atışla, silahlarla ve taktiklerle ilgili bilgiler veriliyordu. Bu öğrenciler okuldan mezun olduktan hemen sonra Vietnam'a gönderilmiş olsalar, bile Hava Kuvvetleri'nde hâlâ oldukça fazla miktarda atıl pilot kapasitesi bulunuyordu, bu yüzden nükleer silahların atılması da öğretiliyordu. Ama, eğitmen ne zaman öğrencilere savaş sırasında gerçekte ne kullanabileceklerini öğretse –bombalama teknikleri, MiG'leri ve SAM'ları gözetleme prosedürleri vs– bunların Kuzey Vietnam semalarında test sorusu olarak geleceği mesajını da vermiş oluyordu.

Tahmin edilebileceği gibi, Horner saldırgan ve hızlı öğrenen pilotlarla çok iyi iş çıkartıyordu. Yavaş öğrenenler veya yetersiz olanlara karşı hiç tahammülü yoktu ve bu tip öğrenciler Horner'in sözlü tacizine maruz kalıyorlardı. Uzun dönem öğrencilerini eğitmek genellikle

büyük bir zevkti. Onlara verebileceklerini yazmaları için boş bir sayfa kâğıt yeterliydi. Yapmaları gereken sadece Thud'daki bazı düğmelerin fonksiyonlarını ve bazı özellikleri anlatmaktı.

Fakat, ağır uçakları kullanmış olan pilotlar değişikliğe karşı koyuyorlardı ve onlara bir şeyler öğretmek gerçekten de zordu. Daha önce başka operasyon şekilleriyle eğitilmiş olan bu pilotlar apar topar savaşa gönderiliyordu. Horner ne kadar dil döküp, onların Thud'lar içinde güvende olmalarını sağlamaya çalışıyor idiyse de, bir türlü kafaları avcı uçakları için gerekli olan mesafeli uçuşu ayarlama konusuna basmıyordu. Bulunulan mevkiinin farkında olma konusunda eksiklikleri vardı. Çoğu bu açığı kontrol listeleri ve rota prosedürleri kullanarak kapatmaya çalıştılar. Ama bazıları daima jetin arkasında kaldıkları için tehlikeliydiler. Bunlara hayatta kalma becerilerini öğretti: "Hedefi bombanızla vurmaktan endişelenmeyin, hedefi uçağınızla vurma olasılığı sizi endişelendirsin. Bir gün bunların hepsi bitecek ve siz de C-118'lerinize dönüp mutlu olabileceksiniz."

Vietnam'daki savaş yönetmeliği nasıl bir sürü saçmalıkla doluysa, aynı şeyler verilen eğitim için de geçerliydi. Nitekim eğitmenler programdan kimseyi atamıyorlardı. Birçok pilot standart seviyeye ulaşamadan mezun edilip savaşa gönderiliyordu. Fakat eğitmenler gönderilenlerden Thud'un içinde ölmesi büyük olasılık taşıyanları oradan uzak tutmak için ellerinden geleni yapıyorlardı.

Horner'ın ağır uçak pilotu olan genç bir öğrencisi vardı. Çocuğun avcı uçaklarıyla uzaktan yakından alakası yoktu. Düşman onu vurmasa bile kendi kendini öldüreceği kesindi. Bir gün Horner, bu genç pilotun kolundan kist alındığını öğrendi. İşte onun bahanesi de buydu. Horner onu muayene olması için hava müfrezesi uçuş cerrahına gönderdi ve burada pilotun kollarının F-105 kumanda kolunu çekemeyecek kadar zayıf olduğu "anlaşıldı", böylece hava taşımacılığına geri gönderildi... Uçaklarla ilgili bilgisi olan herkes modern uçaklarda hidrolik destekli kumanda aletlerinin kullanımının taşıma uçaklarındakilerden daha kolay olduğunu bilir. Bazen bir deliliğin üstesinden gelmenin tek yolu başka bir delilik yapmaktır.

Tüm bunlar, pilotların çarpışma görevlerine tayin edilmelerindeki önemli aksaklıklara işaret ediyordu.

Öncelikle savaşa gönderilen askerî personel, ne kadar süre çarpışacaklarını belirleyen gizli muhasebe sistemi altında iş görmek zorun-

daydılar. CPA'lara göre bu oldukça anlamlıydı. Savaşanlar için ise çılgınlık. Ama personel sistemi de stratejiyi götüren politikayı tespit ediyordu.

İkinci olarak da, tüm pilotlar savaş deneyimi kazanmak için eşit şartlara sahiptiler ve hiçbir pilotun savaş alanında bir seneden fazla kalmasına veya Kuzey Vietnam üzerinde 100'den fazla uçuş yapmasına müsaade edilmiyordu. Avcı uçağı deneyimi olmayan ama çok kısa zaman içerisinde jetlerde eğitim görüp savaşa gönderilen bombardıman ve tanker pilotlarının sürekli olarak F-4, F-100 ve F-105 birliklerine sokulması, savaşta gösterilen çabanın zarar görmesine neden olmaktaydı. Bu kişiler genellikle rütbelerinden dolayı idareye geçip ne yaptıklarını bilmeden lider pozisyonunda uçmaya kalkıyordu. Bazıları başarılı oldu ama çoğu 100 uçuşunu tamamlayana veya vurulana kadar çırpınıp duruyordu.⁽¹⁴⁾

İzlenen politikanın birkaç yönden yanlış olduğu çok açıktı. Hepsinden önce de, savaşta tüm pilotların aynı nitelikte olduğunun farz edilmesi yanlıştı. Bu durum pilotların düşmanı bozguna uğratmak için işlerine konsantre olmak yerine bir yıl veya 100 uçuş boyunca hayatta kalmaya çalışırken, riskten kaçınmalarını ve alışılmışın dışında gerginlikler meydana gelmesini teşvik ediyordu (90 uçuşunu tamamlamış olan pilotlar gerçekten de fazlasıyla sinirli oluyorlardı). Sonuç olarak da bir pilotun çarpışma görevini yeteneklerini en uç noktalarında kullanarak yapmayı ve kazanmayı hedefleyen esas dürtüsünü ortadan kaldırıyordu.

Korat'taki bir pilot 88. uçuşundan sonra vurulmuştu. Fakat, kurtulup üsse geri döndü ve bir Vahşi Sansar olarak uçuşlarını tamamlamak istedi.

Vahşi Sansarların görevi SAM bataryalarını belirleyip yok etmekti. Atışları yapmak dört uçaklı Sansar grubunda bir ve üç numaranın işiydi. İki ve dört numaralı pilotlar ise Sansar değildi ve bomba yüklü sıradan F-105'lerle uçuyorlardı. Onların görevi, diğer iki uçak mevzileri taradıkları sırada MiG'lerin gelip gelmediğini gözlemekti. Eğer bir ve üç numara herhangi bir SAM bataryasını tespit ederse, iki ve dört numara da bombalarını veya CBU'larını onun üzerine atardı.

Bu pilot Sansarlarla uçmanın daha kolay olacağına karar vermişti, çünkü Kızıl Nehir vadi yatağında SAM'ları aramaya giriştiklerinde bir ve üç numarayı karşılıklı güvenlik için liderin sırtında bırakıyorlardı. Kanat adamlarını gözetmedikleri zaman daha saldırgan hareket edebiliyorlardı.

Ama Sansarlarla olan ilk görevinde, uçağına 16 tane SA-2 füzesi atılmıştı. Hepsini ıskalamıştı ama üsse döndüğünde kendinde sarhoş olacak gücü bulamamıştı. Elleri öylesine titriyordu ki bardak bile tutamamıştı. 100. uçuşunu tamamlayabildi. Sonra dalış bombacısı oldu ama varlık gösteremedi.

Dalış bombacısı olan pilot 15.000 fitte ilerlerken hedefe doğru alçalarak 14.000 fitte bombalarını atar, hemen ardından yükselerek diğerlerine katılırdı. Gruptaki diğer pilotlar ise vurulma ihtimaline rağmen hedefi bombalamak için çok daha alçak seviyelere inebilirlerdi. Korat'ta bir miktar dalış bombacısı bulunuyordu. Bu pilotların bazılarına sempatiyle bakılıyordu; bazıları ise küçük görülüyordu.

Vurulan pilotların neden dalış bombacısı olduklarını anlamak hiç de zor değildir. Bir pilot için kokpit, havalandırılmalı ve tanıdık bir kornaktır. Fakat düşmek üzereyken kendini dışarı fırlattığında gürültü, şiddetli rüzgâr ve –eğer atlamadan yüksek hızla seyrediyorsa– acının hüküm sürdüğü gerçek dünyayla karşılaşır. Paraşütle aşağı süzülürken kafasından geçen belirsizlikler şöyledir: “Kurtulacak mıyım? Yere indiğimde yaralanacak mıyım? Yerli halk tarafından esir alınıp, ölüncüye kadar kazma kürekle dövülüp taşla mı tutulacağım? Düşman tarafından yakalanıp hapse atılacak ve hayatımın sonuna kadar işkence mi göreceğim?” Uçağınız vurulunca korkarsınız. Chuck Horner'ın uçağı hiçbir zaman vurulmadı, ama vurulsaydı nasıl bir tepki vereceği konusunda hiçbir tereddüdü yoktu.

Neden Hava Kuvvetleri böyle apaçık bir tuzağına içine düştü?

Kısmen eski usul bilet zımbalama nedenlerinden dolayı... Terfilere haklı bir sebep bulmak için her subaya nitelikli bir savaşa katılma fırsatı vermek istiyorlardı. Daha da kötüsü (Horner'ın bakış açısıyla) Hava Kuvvetleri savaştan, deneyimi yenileme fırsatı sunduğunu düşündüğü için, bu deneyimden olabildiğince çok pilotun faydalanmasını istiyordu. Ve bu pilotların ne kadar iyi oldukları fark etmediğinden, ikinci bir takımı göndermek işlerine geliyordu. Diğer bir deyişle tüm platformu oynatmak oyunu kazanmaktan daha önemliydi.

Horner'a göre, tüm bu olanlara tahammül etmektense, Hava Kuvvetleri'ni yöneten generaller istifa etmeliydi.⁽¹⁵⁾ En iyi pilotları bulup avcı uçaklarına bindirmeli ve onları şu uyarıyla savaşa göndermeliydiler: “Kazanmadan geri dönmeyin” Onlar kazanmanın yolunu bulurdu. Eğer politikalarını Çöl Fırtınası'nda olduğu gibi askerî operasyonun dışına taşırsalardı gerçekten kazanma şansına sahip olacaklardı.

İsraililer Hava Kuvvetlerinin en iyi pilotları en iyi uçaklara koymasına izin veren bir sistem geliştirmişlerdi. USAF için de böyle bir sistem kurmak hiç de zor olmazdı. İsrail Hava Kuvvetlerinde merdiven sistemi vardır. Pilotların ismi bir listeye yazılmıştır: Listenin en üstünde en iyi pilotun ismi bulunur. Hava müfrezeleri için de bir merdiven vardı: En iyi hava müfrezeleri en iyi avcı uçaklarını uçuruyorlardı, ABD yapımı F-105'ler ve F-16'lar. Arkadan gelen iyiler ise F-15'ler ve F-16'larla yarışamayacak kadar eski avcı uçaklarını; yani Mirage'ları ya da F-4'leri kullanıyorlardı. Zaman zaman F-4 hava müfrezesindeki merdivenin üstü F-16'larla, F-16'ların merdiveninin altı ise F-4'lerle uçmak üzere emir alırlardı. F-4'lerin veya Mirage'ların altında çok motorlu uçaklardan helikopterlere kadar değişen diğer hava taşıtları sıralanıyordu. Muhtemelen sınırları bozulan ve konsantrasyonunu kaybeden bir F-15 pilotu, helikopter pilotluğuna kadar düşebiliyordu.

Amerikan ordusundaki personeliler böyle bir sistemden hoşlanmazlar; çünkü bazı pilotların diğerlerinden daha iyi oldukları tartışması başlar ve bürokratların işi zorlaşır. Oysa onlar bir pilotla uçağın silah kapsülüne yerleştirilen bir mühimmat arasında herhangi bir fark olmadığı varsayımıyla sökmek-takma oyunu oynayarak, basit arz talep kanunlarının emrettiği şekilde işlerini kolaylaştırmaya çalışmayı tercih ederler.

SANSARLIK YAPMAK

Vahşi Sansarların ve Elektronik Karşı Önlem Kapsüllerinin (ECM'ler SAM radarlarını şaşırtıyordu) savaşa katılmasına kadar düşman SAM'ları ABD jetleri karşısında rahatlatıldılar. Jetlere karşı hemen hemen hiç savunma yapmıyorlardı. Bu rahatlık, 1966 yılında F-100F avcı uçağının geliştirilmiş iki kişilik versiyonu olan bir Vahşi Sansar'ın bir SA-2 bataryası tespit edip onu roket ve makineli tüfek ateşiyle yok etmesiyle sona erdi. Bu bir SAM mevzisinin onaylanan ilk imhasıydı. Yani bunları kullanan düşman artık güvende değildi. SAM mevzilerinde çalışmak için gittiklerinde, tıpkı vurdukları pilotlar gibi ölme ihtimalleri vardı.

Sansarlık yapmak oldukça dürüst bir işti. Pilot düşmanı rahatsız ederek, Sansar'ı vurması için onu kışkırtıyordu ve sonra da düşmanın kamuflej pozisyonuna yaklaşırken mermilerden kaçıyor ve düşmanın kalbine bıçağı saplıyordu. (Kamuflej –radarların ve füzelerin üstüne konan ağlar– eğer bir pilot saatte 600 deniz mili hızla uçuyor ve aynı

anda çevresindeki her şeyi görmeye çalışıyorsa, hem MiG'ler, hem diğer mevzilerdeki füzeleri arayıp, hem de top ateşini kolluyorsa oldukça etkili oluyordu.) Sansar uçuşunun başarılı olması için Sansar pilotlarının, SAM radarlarının nereye baktığı ve SAM operatörünün saldırı durumuyla ilgili olarak herhangi bir avcı uçağından çok daha fazla bilgi sahibi olmalıydı. Daha sonra SAM'lar fırlatıldığı zaman, Sansarlar onlar tarafından izlenmek veya vurulmaktan kaçmak için en iyi şekilde manevra yapmanın yolunu aramalıydılar. Kısacası Sansar pilotlarının daha iyi keşif donanımına ve daha iyi eğitime ihtiyaçları vardı.

Birkaç ay süren Sansar saldırılarından sonra, SAM radar operatörleri, telsizle haberleşme sürelerini birkaç saniyeyle kısıtlamak zorunda kaldılar. Aksi takdirde yerleri tespit edilir ve öldürülürlerdi. Vahşi Sansarların toplu etkisi ve ECM kapsülleri SAM'ların artık baş edilmez bir tehdit olmaktan çıktıkları anlamına geliyordu. Artık bir tane bile Birleşik Devletler uçağı vurmak için binlerce SAM füzesi atılıyordu. SAM'ların gittikçe etkisiz hale gelmesi, saldırı halindeki avcı uçaklarının birçok AAA silahının menzili dışında orta yükseklikte iş görebilecekleri anlamına geliyordu. Sansarlar SAM probleminin çözülmesine yardım etmekle, görsel destekli silahlar probleminin çözülmesine de yardımcı olmuştu.

Bu başarının bir bedeli vardı. Birçok Vahşi Sansar uçağı ve bunların mürettebatı kayboldu. Bu görev sağlığa zararlıydı.⁽¹⁶⁾

Sansarlar birliğini kurma fikri, Siyah ve Kızıl nehirlerin kesişme noktasındaki SAM bataryasını bombalama çabaları boşa çıktıktan kısa bir süre sonra 1965 yılında ortaya atıldı. Bu yenilginin ardından Pentagon elektronik savaşı ciddiyle değerlendirme zamanının geldiğinin farkına vardı. Sonuç, Hızlı Tepki İşlemi (HTİ) adı verilen bir kazanımdı. Pentagon, herhangi bir sorunla karşılaştığı zaman, ilgili sanayi kollarına o sorunu çözmek için ne yapılabileceğine ilişkin bir soru yığını gönderiyordu.

Önerilerden biri ABD uçaklarının kanatlarının altına radyo dalgalarını bozan elektronik kapsüller monte etmektir. Kapsüllerdeki elektronik aygıtlar SAM bataryasının radyo teleskobuna bozuk ses dalgaları gönderiyor, böylece operatörler hedefteki uçaklara kilitlenemiyordu.

Bu kapsüller bombardıman saldırılarına tümüyle yeni yollar açmıştı. AAA'lar tarafından vurulabilecekleri alçak seviyede uçmak yerine 15.000 veya 20.000 fit yükseklikten geliyorlardı ve buna kapsül formasyonu deniyordu.

Kuzey Vietnamlılar radarlarının neyi tespit ettiğini çözmeye çalıştıklarında, görebildikleri tek şey, üzerine kilitlenip saldıracakları bir uçak değil, bir lekeydi. Hava Kuvvetleri bu fikri sevdi ve uygulamaya koydu. Kısa bir süre sonra bu kapsüllerin Vietnam semaları üzerinde iyi bir etkisi oldu.

İkinci cevap Kalifornia'da bulunan, Applied Technology Inc. adlı küçük bir şirketten geldi. ATI uçaklara bir radar işaret alıcısı monte etme önerisinde bulundu, böylece uçak SAM radarlarının yerini tespit edip, pilota durumlarını bildirecek, hedef arayıp aramadıklarını, potansiyel bir hedefe kilitlenip kilitlenmediklerini, ya da hedefe roket fırlatıp fırlatmadıklarını, fırlattılsa bu hedefin kendi uçakları olup olmadığını söyleyecekti.

Hava Kuvvetleri bu fikri de sevdi ve ATI test için prototip kara kutular üretti. Ardından TAC'tan Gary Willard ve Al Lamb gibi birkaç deneyimli avcı uçağı pilotu ve SAC'tan da Jack Donovan gibi bombardıman uçağı ESS'leri (Elektronik Silah Subayı, yani kara kutuları idare eden kişiler) buldular. Bombardıman uçağı ESS'lerinin çoğu daha önce bir avcı uçağının yanına bile yaklaşmamıştı, ama hem SAM'lar hem de bombardıman uçaklarının Rus SAM savunmasına etki etmesine yardım eden kara kutular üzerinde eğitim görmüşlerdi. Bu insanlar Florida, Elgin HKÜ'de iki kişilik F-100'lerdeki kara kutuları uçuruyorlardı ve bir radar ne kadar kamufle olursa olsun çalıştırıldığı anda yerinin tespit edilebileceğini ispatladılar.

İkinci adım 1966 yılında, kara kutu donanımlı F-100'ler Güneydoğu Asya ve Kuzey Vietnam'a yayıldıklarında atıldı. Bu F-100'lerden birinde uçan Al Lamb ve Jack Donovan, roketlerle ve uçaktan makinelili tüfekle ateş açarak ilk SA-2 mevzisini vurdular. Daha sonra Sansarlar, Lonius radar güdümlü füzelerinin, 20 mm'lik topun, grup bombalarının, genel amaçlı bombaların ve bazen de yüksek hızlı roketlerin karışımını kullanıyorlardı. Sonuç olarak Vahşi Sansarların başlangıç kadrosu Nellis'e döndü ve ATI, F-105'ler için çok daha yeni kara kutular yaptı. Bu F-105'lerin radar keşif sistemini oldukça geliştirdi. F-105'lerin kaba, başları yukarıdaymış gibi bir görüntüleri olduğu için, ATI uçağın burun kısmına antenler yerleştirdi ve pilotun nişan alma ekranına, yerdeki SAM radarlarının yerlerini gösteren kırmızı noktalar yansıtıldı. F-105'ler daha fazla mühimmat da taşıyordu ve ilk F-100 Sansarları'ndan daha dayanıklı ve hızlıydı.

Bu arada Horner Nellis'te AT-37 Dragonflyların⁽¹⁷⁾ ve F-5 Tiger jetlerinin⁽¹⁸⁾ savaşa sokulması için tasarlanan bir dizi test programına katılmak için gönüllü oldu. Ama, tıpkı bir sene önce Güneydoğu Asya'ya dönmek isteyip de talebinin devamlı reddedilmesinde olduğu gibi kabul edilmedi ve Nellis'te kaldı.

Pistlerin arasında cepheleri silme cam kaplı ufak bir yapı olan Hareket Kontrol Binası bulunuyordu. Eğitim uçuşundaki öğrenciler buradaki gözetmenler tarafından yere çakılmamaları veya yüksek hızda iniş yapmamaları için kontrol ediliyordu. O sabah Horner gibi yüzbaşı olan Al Lamb de Hareket Kontrol'de görevlendirilmişti ve Güneydoğu Asya'da SAM mevzilerini bulmak ve yok etmek için tasarlanmış yeni ve gizli bir donanım olan F-100 Vahşi Sansarlarla uçarken yaşadığı son deneyiminden bahsediyordu. Daha yeni başladıkları için deneyimli ve aynı zamanda gönüllü pilotlara ihtiyaç olduğunu söyledi. "Ben katılmak istiyorum," dedi Horner.

Bir saat sonra Lamb Hareket Kontrol'deki görevini tamamlayıp oradan ayrıldı. Horner o sabah oradaki işi bittikten hemen sonra yeni Sansar okulunun komutanı olan Yarbey Gary Willard'dan bir telefon aldı. Willard, "Al bana senin gönüllü olduğunu söyledi," dedi Horner'a. "Bu doğru," diye cevap verdi Horner ve o gün saat 11:00'da, ek eğitim almak üzere Sansarlar müfrezesine başvurması için emir geldi. Hava Kuvvetleri, onun savaşa geri dönmek için harcadığı çabaya teşekkür baktığını unutmıştı bile. Sansar programına çok büyük önem veriyorlardı.

Horner, Vahşi Sansar eğitimine yakın arkadaşları Billy Sparks ve Jim Hartney (Beyaz Pençe) ile birlikte katıldı. Jim'in bir binbaşı olan babası, I. Dünya Savaşı'nda Eddi Richenbacker'in operasyon subayıydı.⁽¹⁹⁾ Ayrıca, Dino Regalli adındaki havalı ve sıkıcı ESS ile beraber eğitimden geçti. Regalli Ruslara kulak misafiri olmak için Ortadoğu'dan kalkış yapan casus uçuşlarında ESS olarak görev yapmıştı.

Eğitim, Sansarlık yapmanın bir kirpiyle sevişmeye benzediğini açıkça ortaya koyuyordu. Ona çok dikkatli yaklaşmanız ve ne yaparsanız çok dikkatli yapmanız gerekirdi.

Eğitim programı SAM radarları, SAM operasyonları ve sınırlandırmalar, SAM mevzisine yaklaşma taktikleri ve aynı zamanda da uçuş eğitimi üzerine oldukça fazla sayıda, tasnif edilmiş sınıf eğitimini içe-

riyordu. Sansarların düşmanın hedefi izleyen radar ışınlarının neresinde olduklarını görmelerini sağlayan ATI kara kutusuna ER 142 deniliyordu. Ayrıca, Sansarlarda bir grup anten alıcısı bulunuyordu. Radarlar kamufle olsalar bile, diğer radarlar onların yerini tespit edebiliyordu. Bu elektronik aletleri kullanarak SA-2 radarın çalışma yöntemleri ve taktikleriyle ilgili eğitim görüyorlardı. Tüm bunların yanında radar güdümlü Lanius roketini kullanmayı ve SA-2 güdümlü füzelerini şaşırtmayı öğreniyorlardı.

1967 baharında Vahşi Sansar olan Horner, Korat'a geri döndü.

120

1965 ile 1967 yılları arasında üs genişlemiş, imkânlar çok artmıştı. Artık, yüzme havuzlu, havalandırmalı, geniş ve başka birçok konfora sahip olan bir subaylar kulübü vardı (1965'te kulüp binası alkolsüz içecekleri saklamak amacıyla kullanılıyordu). Ayrıca iki katlı bir hastane ve havalandırması olan bir kilise de vardı. Barakalar iki kişilik havalandırmalı odaların bulunduğu, dört odalı sütlerden oluşuyordu. Her şey 1965 yılında içinde yaşadıkları derme çatma kulübelere ve plastik havuzlardan oldukça farklıydı.

Horner Vahşi Sansar olarak hem Vahşi Sansar uçuşlarında, hem de radar bombalama gece uçuşlarında bulunuyordu; 1965 yılında yaptığı kırk bir uçuşa ek olarak, yetmiş uçuş daha yapmıştı.

Bu arada Hanoi ve Haiphong semaları ve çevredeki Kızıl Nehir deltası yeryüzünde en iyi korunan alanlar haline gelmişlerdi. Deltaya ve onları çevreleyen tepelere 7000'den fazla uçaksavar silahı ve 180 kadar da iyi kamufle edilmiş SAM bataryası yerleştirilmişti. 1967'le gelindiğinde MiG'ler hâlâ oldukça aktif durumdaydılar ve ABD uçaklarıyla şaşırtıcı derecede iyi mücadele ediyorlardı. Savaşın başında Hava Kuvvetleri düşürülen her uçağına karşılık dört tane MiG vuruyordu. Şimdi ise bu oran ikiye düşmüştü. Sansarlara ve ECM kap-süllerine acilen ihtiyaç vardı.

Hanoi ve Haiphong üzerindeki bir uçuş genellikle şöyle oluyordu:

Pilot kalkış yaptıktan sonra, ya Tayland'daki, ya da Çin Denizi üzerindeki tankere giderdi. Yakıt ikmalinin ardından paket oluşmaya başlardı. Sansarlar en önde uçarken arkalarından MiG Hava Savaş Devriyesi (MiG CAP) F-4'ler, onların arkasından on iki-on altı bomba yüklü F-105'ler, biraz zaman geçtikten sonra da onların arkasından ilave Vahşi Sansarlar ve MiG CAP'lar gelirdi (böylece atış yapan uçaklar hedef alanını terk ettikleri sırada onların hâlâ yakıtları olurdu).

Hanoi'nin kuzeydoğusundaki Küçük Thud Sirtına veya Hanoi'nin Kuzey batısında uzanan Thud Sirtına yaklaşıldığında, MiG CAP sırttan aşağıya inerek, acilen havalanma ihtimali olan MiG'leri aramaya koyulurdu. Bu sırada Sansarlar düzlüklerin üzerini tarayarak, SAM mevzilerini ararlardı. (Düzlüklerin üzerinde bulunan bir pilota aynı anda saat on, iki ve dört yönünde bulunan SAM bataryaları kilitlendiğinde, pilotlar buna Dr. Pepper durumu diyorlardı). Sansarın görevi SAM operatörlerini radarlarını kapatmaya teşvik etmek için kovalamaca oyunu oynamaktı. Bu yüzden çoğu zaman SAM bataryasının üstüne doğru uçarlardı. Sansarın kendine yaklaştığını gören radar operatörünün iki seçeneği vardır: Ya kullandığı füze çemberinde bulunan SAM'lardan bir tanesini ateşler, ya da çemberin ortasında bulunan radarı kapatır. Eğer ateş ederse, güdümlü füzenin üzerindeki ek motor çok fazla duman çıkartır ve yerini açıkça belli eder, bu sayede pilota sadece atılan füzeden kurtulmak, ardından da içeri doğru dönüp, operatörü vurmak kalırdı. Ama genelde operatör radarını kapatıp en yakın bataryadan yardım beklerdi. Pilot, elektronik aygıtları yardım etmeye hazırlanan radarı belirdiği zaman, bu sefer ona yönelir ve ikinci tur başlardı. Bu şekilde geçirilen birkaç dakikanın ardından, saldırı paketi çoktan işini bitirmiş, tepenin üzerine çekilmiş olurdu. Tam bu noktada dışarıdaki Sansar filosu içeri uçarak tepeye geri çekilen pilotun yerine geçerdi. MiG CAP F-4'leri ise MiG'lerin ortaya çıkma ihtimaline karşı etrafta beklerdi.

Tüm bunlar olurken bir Sansar veya saldırı uçağı vurulunca, radar sinyallerinden, yaklaşan SAM'ları haber veren telsiz çağrılarından, birlikte hareket etmeye çalışan saldırı uçaklarından gelen çağrılardan, MiG uyarısı yaparak destek veren komuta kontrolün bağırıışlarından, F-4'ler arasındaki her zamanki geyik muhabbetinden ve son olarak da pilotun paraşütü açılırken otomatik olarak devreye giren sinyallerden meydana gelen koruma kanalındaki uğursuz ses karmaşasına bir yenisi ekleniyordu.

Pilot kıyı çizgisini veya Kızıl Nehri geçtiğinde (nehrin batısında daha az silah ve SAM vardı), rahatlamış bir şekilde gökyüzünde süzülebiliyordu. Çünkü o zaman en azından bir gün daha hayatta kalacağını biliyordu.

Herkesin ECM kavramına akıllı yatmamış olmasına rağmen, ECM kapsülleri değerlerini ispatlıyorlardı. Örneğin Ta Khli üssünde bulunanlar ECM'lere kuşkuyla bakıyorlardı ve iki sene boyunca süregelen

ölümcül derslere rağmen hâlâ alçak seviye taktikleriyle uçuluyordu. (Üste bulunanların hepsi vurulduğu için Ta Khli bir süre Vahşi Sansarsız kalmıştı ve Birleşik Devletlerden yenileri gönderilinceye kadar Korat'taki Sansarlar onların bir kısım işlerini üstlenmişti.)

Fakat Korat'taki filo komutanı Tuğgeneral Bill Chairasell, düşük seviye uçuşlarda meydana gelen kayıpların çok fazla olduğuna karar vererek, pilotlarına yeni kapsülleri denemelerini ve dört uçaklık kapsül formasyonunda uçmalarını emretti. Her uçak bir diğerinden ve liderinden o kadar uzakta uçuyordu ki, dört uçak birlikte tamı tamına 4.000 fit genişliğinde, 1.000 fit uzunluğunda ve 1.500 fit derinliğinde bir hava sahasını kaplıyordu. Kapsüllerin kullanılması ve bu şekilde bir formasyonda uçulması, Kuzey Vietnamlı radar operatörlerinin radyo teleskoplarında belli bir uçağı ayırt etmesini engelliyordu. Kullandıkları sistemler, füzelerle herhangi bir şeyi vurmak için yetersiz doğruluk oranı vermesine rağmen denemekten vazgeçmiyorlardı. Füzelerini ekranlarında beliren lekelerin üzerlerine gönderiyorlardı. Atılan füzeler uçakların yakınlara gelmiş olsalar bile onları vuramıyordu. Bu, sağlam formasyonları içinde yerden 15.000-20.000 fit yükseklikte süzülen pilotların, kendilerini SAM'lara karşı çıplak hissettikleri ve kapsüllerin gerçekten işe yarayıp yaramadığını ancak füzeler zarar vermeden yanlarından geçtikleri zaman öğrenebilecekleri birkaç gergin saniyeyi terleyerek geçirdikleri anlamına geliyordu. Kapsül formasyonu disiplin gerektirmiyordu, çünkü kendinizi olacıklara teslim ediyordunuz; ama işe yarıyordu. Kısa zaman içinde hem Bill Chairasell'in liderliğinden hem de kapsül formasyonunun kullanımından dolayı Korat'taki kayıplar hızla inişe geçti ve "Hiç yolu yok" deyişi yerini "Bir yolu var," deyişine bıraktı.

Peki tüm bunlar gerçek anlamda bir farklılık ortaya koydu mu? Bazı yönlerden evet. Uçmak, Birleşik Devletler pilotları için daha güvenli bir hale geldi. Daha iyi hedefleri vardı: çelik fabrikaları, Hanoi'deki köprüler, SAM depolama alanları ve Hanoi ve Haiphong'daki diğer hedefler. Daha sonra oldukça işe yarayan hassas, lazer güdümlü bombalara da sahip oldular. Ve ardından da 1972'nin sonlarındaki Richard Nixon'ın Linebacker II seferinde, Hanoi üzerine B-52'ler gönderildi ve Haiphong limanı mayınlandı. B-52'ler, Kuzey Vietnamlıların yüreğine daha önce hiçbir ABD çabasının salmadığı kadar korku saldı ve Ruslarla Çinlilere, Kuzey Vietnam'daki hiçbir şeyin Amerikan bombardımanına karşı bağışıklık kazanmadığı mesajını verdi.

Peki bunlardan herhangi biri gerçekten bir değişiklik yarattı mı? Açıkçası hayır.

SON TÖRENLER

Vietnam'daki savaşın birçok beklenmedik sonucu olmuştu ve bunların çoğu şaşırtıcı şekilde olumluydu. Savaşın nasıl sonuçlandığını Chuck Horner'dan dinleyelim:

1974 yılında, Saygon ve Avustralya'ya gittim. O zamana kadar yarbay olarak Pentagon'da bulunmuştum. Orada bulunduğum sırada 1973 Ortadoğu savaşını tüm detaylarıyla inceledim. Hem bu deneyimime, hem de Vietnam'da elde ettiğim deneyimime dayanarak, Kongreye sunmak üzere havadan havaya çarpışmayla ilgili bir brifing (İsrail'e ait bir çok atış filmi içeriyordu) hazırladım. Bu brifing Avustralya'daki bir avcı uçağı sempozyumuna davet edilmeme neden oldu. F-5 kullanan Vietnam hava müfrezelerine nezaket ziyareti yaparak onları son gelişmelerden haberdar ettim.

O günlerde Vietnam'da fazla bir şey olmuyordu. Tabii ki Vietkong, Tet Saldırısı sırasında yok edilmişti ve Tayland'da hâlâ herhangi büyük bir hareketi bozguna uğratmaya yetecek kadar USAF birliği bulunmasına rağmen, biz de çekilmiş sayıldık. Bundan dolayı Vietnamlılar temkinli davranıp, diplomasiye konsantre olmuşlardı ve ABD'nin Güney Vietnam'a olan ilgisini kaybetmesini bekliyorlardı.

Saygon'da bulunduğum sırada, orada tanıştığım VHK (Vietnam Hava Kuvvetleri) subayları, iyi amaçla çekildiğimizi ve onların da kendi başlarına kaldıklarını biliyorlardı. Geçen birkaç yıl içinde bizim başımızdan geçenlerden ders aldıkları için, donanımın gücüne inanıyorlardı: Daha fazla silahları olsaydı, iyi durumda olurlardı. Bu yüzden de birlikte geçirdiğimiz zamanın büyük kısmını hana savaş malzemeleri, radarlar, uçaklar, bombalar, nakliye araçları vs. için yalvararak tükettikler. Ama o zaman istediklerinin çoğunu alamayacaklarının farkındaydım. Ayrıca Kongrenin artık savaştan sıkıldığını ve Vietnam'a yollanması programlanan bir sonraki iki F-5E filosunun teslim edilmeyeceğini de biliyordum. Pentagon onları çoktan Nellis'te, gelişmiş hava saldırı müfrezeleri kuvveti oluşturmakta kullanmaya başlamıştı bile.

Bir gün konsolosluk arabası ve özel bir şoförle Bien Hao havaalanına gidip oradaki hava müfrezesine brifing (diğer VHK hava müfrezelerine verdiğim brifingin aynısı olacaktı) vermem için program yapılmıştı ve VHK yarbayı olan Le Ba Hung bana eşlik etmek üzere görevlendirilmişti. Hava üssüne gitmek üzere ayrılmadan evvel, bana eşlik edecek olan Hung, benim arabamla gelip gelemeyeceğini sormak için aradı. Tabii ki, dedim, ama son derece şaşırmıştım. Çünkü Vietnamlı görevliler genelde Amerikalılarla birlikte aynı arabada yolculuk etmezler, kendi arabalarını kullanmayı tercih ederlerdi. Böylece Hung, benimle gelip gelemeyeceğini sorarak "itibarını" zedelemişti. Eğer hava müfrezesine kendi arabasıyla gitmiş olsaydı daha fazla itibar sahibi olacaktı. Üssün VHK kısmına gittim. Arabaya bindiğinde uçuş kıyafetleri üzerindeydi ki bu benim için başka bir sürpriz olmuştu. "Ben sizin brifinginizi daha önceden dinlemiştim," dedi Hung, "O yüzden siz hava müfrezesine brifing verirken ben de bir uçuşa katılacağım."

Bu adama hemen ısınmıştım, bu nedenle de neden benimle gelmek istediğini sordum. Bana açıkça yanıt verdi, jipi için yakıt bulmakta güçlük çektiğini ve bulabildiği fazladan benzini de Fransız kız arkadaşıyla birlikte gezdikleri üstü açık Ford Mustang arabası için kullandığını söyledi. Şimdi bu adamı gerçekten sevmiştim. Aynı yaşlardaydık ve 1960' dan beri avcı uçaklarıyla uçuyordu. Bir defasında vurulduğu zaman, Amerikalılar onu kurtarmıştı. Ve pilot eğitimi aldığı zaman Amerikalı bir kızla çıkıyordu, fakat işinin doğası itibariyle evlenmemişlerdi. VHK Kurmay Başkanlığında F-5E Kaplan II proje subayydı.

Tam o sırada "O iki F-5E uçak filosunu alabilecek miyiz?" diye sordu.

"Gerçeği mi öğrenmek istiyorsun?" diye cevap verdim. Başını salladı. Ben de "Hayır," dedim.

Hayal kırıklığıyla yere baktı ve bu karar hakkında ne düşündüğümü sordu. Anlatabileceğim kadarıyla, VHK'nın MiG'lerle savaştmasına gerek olmadığını söyledim. Eğer Kuzey Vietnam saldırırsa, ülkesine gerekli olan şey benzin ve ağır silahlardı. Hung dediklerime katılıp... beni bir kez daha şaşırtmıştı.

Ben hava müfrezesine brifing verdikten ve o da çarpışma sortisini uçtuktan sonra, beraber eve geri döndük. Arabada,

hana döndü ve hava müfrezesi pilotları hakkında ne düşündüğümü sordu. "Çok genç ve deyimsiz duruyorlardı," dedim rahatsız bir şekilde. Bunu duymak istemediğinden emindim. "Görünümleri, sordukları sorular, yaptıkları yorumlar bana pek fazla güven vermedi. Senin yerinde olsam endişelenirdim."

O zaman gözlerimin içine baktı ve şöyle dedi, "Nixon'ın Vietnamlaştırma politikası işe yaramayacak. Benim müfrezem önlerinde duran düşmanla hile savaşılamaz. Bize ne kadar malzeme yollarsanız yollayın, bize verdiğiniz aletlerin bakımını için ne kadar alkolik teknisyen gönderirseniz gönderin, Kuzey Vietnam'la yapacağımız önümüzdeki savaşı kaybedeceğiz." Konu açıldığı için konuşmaya devam etti: "Birleşik Devletler'e geri dönün ve patronlarınıza ne gördüğünüzü anlatın. Onlara, işinin ehli askerî kuvvet yetiştirme zamanı bulana kadar sizin hava gücünüze dehşetle ihtiyacımız olduğunu anlatın."

125

Bunu yapacağıma söz verdim ve yaptım da.

Pentagon'a geri döndüğümde, gözlemlerimi içeren bir yolculuk raporu yazdım. Diğer şeylerin yanında, Vietnamlaştırma politikasının anlamsız ve yanlış olduğunu, ayrıca bizim de bir şekilde hâlâ Vietnam'a bağlı kalmamız gerektiğini belirttim. Eğer daha fazlasını yapamıyorsak, Kuzey Vietnam, Güneyi istila ettiği taktirde, en azından hava gücümüzü kullanmakla tehdit etmeliydik. Yazdığım rapor, ilişkisinde konunun bir daha açılmaması ve raporun yok edilmesini isteyen bir emirle birlikte geri gelmeden önce sadece iki kademe yukarı çıkabildi.

Savaşın sonunda hile gerçeklerin farkına varmayı veya Vietnam'la ilgili gerçekleri anlatmayı reddediyorduk.

Saygon düştükten sonra istihbarattan çocuklara Hung'ı bulmalarını rica ettim. Birkaç gün sonra Wake Adasındaki bir hastanede olduğu haberi geldi. Aşırı yorgunluktan dolayı acı çekiyordu. Ona bir mektup yazdım, ama aradan belli bir süre geçinceye değin başka hağlantı kuramadım. Savaşın son günlerinde gece gündüz uçmuş ve tüm generaller ülkeyi terk ettiğinde de VHK'nın başına geçmişti. Son F-5 uçuşundan sonra uçağını park edecek kimse kalmadığı için uçağı Tan Son Nu'a kendi soktu. Tam o sırada Kuzey Vietnamlı askerler duvarın üzerinden ona yaklaşıyorlardı, ama Güney Vietnam Hava Kuvveti'nin başında olan havalı avcı uçağı pilotu Nguyen Cao Ky

gelip onu helikopterle almıştı. Birkaç saat boyunca ülkeyi dolaşmaya çalıştılar. Ama havan mermileri Birleşik Genelkurmay Karargâhı üzerine düşmeye başlayınca bir uçak gemisine uçtular. Hung orada tamamen çökmüştü.

Daha sonra onun izini Birleşik Devletler Indiantown Gap Mülteci Merkezi'nde buldum ve onu görmeye gittim. Ziyaretim onu çok sevindirmişti. Beni annesi, en büyük ablası Chan ve Chan'ın dört çocuğuyla tanıştırdı. Çocuklardan bir tanesi Guam'da doğmuştu, bu yüzden de Amerikan vatandaşıydı. Güney Vietnamlı generaller diğer mültecilerle birlikte C-141'lere binerken, Chan'ın orduda yarbay olan kocası Coung'a, Orduyu teslim etmesi için arkada kalması emredilmişti. Ama Hung, Chan ve çocukları aldirmek için Hava Kuvvetleri bağlantılarını kullanabilmişti. Hung eski bir F-105 arkadaşım olan Albay Marty Mahr'tı aramıştı. Marty de Hung'un annesine, Chan'e ve üç çocuğuna bir sonraki uçakta yer ayarlamıştı. Daha sonra Hung, Chan'ın evine gidip oradan ayrılmaları gerektiğini anlatmıştı ama Chan onun anlattıklarını anlamak istememişti. Chan ağlayıp bağırmaya başlayınca, Hung, 9 mm'lik tabancasını çıkarmış ve sakince ona iki seçeneği olduğunu söylemişti. Ya o, annesi ve çocuklar uçağa bineceklerdi ya da Hung önce hepsini daha sonra kendisini vuracaktı. Ama onları kesinlikle düşmanın eline hırammayacaktı.

Yolda oldukları sırada, top ateşi başladığı için bir hendeğe saklanmışlardı, ateş kesilince tekrar yola çıkıp havaalanına ulaşabilmişlerdi ve Hung ile Marty onları C-141'e bindirebilmişti. Hung istilayı geri püskürtmeyi denemek için geri dönmüştü. Şu güne kadar üstü açık Mustang'i büyük bir ihtimalle hava müfrezesinin önünde park edilmiş bekliyordur.

Onları Indiantown'da karşıladığımda, Amerikalı sponsora ihtiyaçları olduğunu biliyordum. (Mülteci merkezini terk edip, Birleşik Devletlere yerleşebilmek için, ya kendi kendine bakabileceğini gösteren çok büyük miktarda paranız olmalıydı, ya da yerleşmenize yardımcı olacak Amerikalı bir sponsora ihtiyacınız vardı. Bu sponsor da genellikle size bir iş verirdi.) Hung'a bunu kimin yapacağını sorduğumda, kendisinin yardıma ihtiyacı olmadığını, Birleşik Devletlerde çeşitli okullara katıldığı için çok rahat iş bulabileceğini söyledi. Fakat Chan ve diğerleri

için bu bir problem olabilirdi, çünkü mültecilere sponsor olan aileler, yardım ettikleri ailenin para kazanabilecek erkek bir üyesi olmasını ve harcamalara yardım etmesini istiyorlardı. "Tamam sorun yok," dedim, "Tatil için Iowa'ya gitmek üzereydik, ama eğer bu arada onlara sponsor olacak kimse çıkmazsa, onlar gelip bizimle yaşabilirler."

Geri dönerken, Ba'yı (büyükanne), Chan'i, Bich'i (on üç yaşındaki kızı, benim en büyük kızımın sadece bir yaş daha büyüktü), Lingh ve Que'yi (dokuz ve on yaşlarındaki oğulları. Benim oğlum ise on yaşındaydı) ve Ain'ı (bir yaşından daha küçük kızı) aldık. Bizimle bir sene kadar yaşadılar. Bu mükemmel bir deneyimdi. Her yemekte çubuklarla piring yiyorduk. Mary Jo ve Chan kardeş gibiydiler. Ba, Ain ve Nancy'ye bakıyordu. Üç erkek çocuk aynı odada kalıyorlardı ve birbirleriyle geçinebiliyorlardı. Susan ve Bich de aynı odayı paylaşıyorlardı ve tıpkı iki genç kız kardeş gibi çoğunlukla kavga ediyorlardı.

Sonra Hung, Filipinlilerin yerini alan Vietnamlıların sömürülmesini engellemeye çalıştığı için oranın çetesi tarafından kovuluncaya kadar, Deniz Harp Akademisi Kantininin yöneticiliğini yaptı. Chan bizden ayrıldıktan sonra çok iyi işlere girip, ailesine baktı. En büyük oğlu Deniz Harp Akademisinden nükleer mühendislik derecesiyle mezun oldu. Diğer çocuklar okulda üstün dereceler elde ettiler ve daha sonra da iş gücü sahibi vatandaşlar oldular. En küçükleri olan Ain üniversiteden mezun oldu ve hiçbir zaman A'nın altında not almadı.

Kasım 1990'da, Chan'ın kocası Coung, Vietnam'da serbest bırakılmıştı. Haberi aldığımda Riyad'daydım ve çok mutlu olmuştum. Saygon'un hoşaltılmasından sonra yıllar boyunca, ıslah merkezlerinde hülunmuştu ve olanlara uzun süre dayanabilmişti. Ba da o yıllarda öldü; ama Vietnam'a gömülme isteği hiçbir zaman gerçekleşmedi. Hung 1979 yılında Salem Oregon'da Quin adında çok güzel ve harika bir kadınla evlendi. Oğullarına Viet ve Nam ismini verdi, böylece bir zamanlar gururla hizmet ettiği ülkesini hiçbir zaman unutmayacaktı.

BILL CREECH'İN GÖRÜŞÜ

128

Vietnam'ın ardından Hava Kuvvetleri kötü durumdaydı, ama bunun tek sebebi Vietnam değildi. Problemler sistemin işleyişinden kaynaklanıyordu; hepsi Hava Kuvvetlerinin yıllardır uygulanan yönetim şeklinin bir sonucuydu.

Soğuk Savaş döneminin başlangıcından beri Hava Kuvvetlerini yönetenler nükleer görevlerin başında olan SAC komutanlarıydı. Böylece SAC komutanları, Hava Kuvvetlerine ait diğer tüm görevlere yeterli önemi vermiyorlardı. Bir köprünün üzerine bomba atmak, Sovyetler Birliğinin yok edilmesiyle nasıl karşılaştırılabilirdi ki? TBOP en önemli konuma gelmişti ve Chuck Horner'ın görebildiği kadarıyla diğer metotlar artık kullanılmıyordu, ya da yasaklanmışlardı.

Bombardıman generalleri önceden tahmin edilebilirliği, düzeni ve kontrolü severler. Üstelik II. Dünya Savaşında bombardımanda en büyük başarıyı garanti etmek için, bombardıman uçaklarını hedef üzerine belli sıralar halinde ve belli bir yükseklikte göndermek gerekiyordu. Bombardıman generalleri yirmi-otuz yıl içerisinde SAC generalleri olunca Hava Kuvvetlerini bildikleri ve en iyi olduğunu düşündükleri şekilde, belli bir düzen içinde, merkezi kontrolle ve yukarıdan keskin bir mikro yönetimle idare ettiler.

SAC'ın yetkisi, Robert McNamara Savunma bakanı olduğunda daha da arttırılmıştı ve Savunma için yıllık bütçe bildirimi yapmak üzere Pentagon tarafından kullanılan, Planlama Programlama Bütçe Sistemi (PPBS) kurulmuştu. PPBS, USAF Nükleer Kuvvetlerini –SAC ve Hava Savunma Komutanlığı– Asıl Kuvvet Programına (MFP-1) soktu. MFP-1 Amerika'nın en önemli askerî stratejisine destek verdiği için, daha fazla DOD, para ve diğer programlardan alacaklardı. Bu arada, TAC ve Konvansiyonel Kuvvetler MFP-2'lerdi, yani ikinci sınıftılar.

SAC generalleri topu alıp koştular. Sadece onların metotları ve prosedürleri kabul edilebilirdi ve herhangi bir sapmayı hoş görmeyi

reddediyorlardı. Sorumlulukları altındaki her şeyi standartlaştırmak için ellerinden geleni yaptılar. El kitaplarında yazan şeylerin ve talimatların dışına çıkılmıyordu.

Örneğin 60'ların başında TAC'ın komutanlığını yapmış olan Walter Sweeney, "Yönetim Hesaplama Sistemi"ni (YHS) kullanarak filolara derece vermek için bir sistem tertiplemişti. Her filonun faaliyetlerine aylık puanlar verilecekti. Bu puanlama işlemi sadece bombalama skorları, uçakların uçuşa hazır olma oranları gibi çarpışma kapasitesine ilişkin ölçümleri değil, aynı zamanda subaylar kulübündeki harcamaların faturalarının zamanında ödenmesini, üsteki evlerin bahçelerindeki çimlerin ne kadarının biçildiğini, bir filoda görevli askerlere ne kadar trafik cezası kesildiğini ve Hava Kuvvetleri Yardım Derneği'ne katılım sayısını da hesaba katıyordu. Tüm bunlara bakılarak toplam puan hesaplanacaktı. En yüksek puana sahip olan filo tahminen Hava Kuvvetlerindeki en iyi filoydu, öte yandan en düşük puana sahip olan ise en kötüsüydü. Kulüp faturalarının ödenmesi ile diğer etkinlikler aynı kefeye konuyordu. Filonun fatura ödeme sicili kötüyse, filo komutanı mutlaka bu konuda tenkit ediliyordu. Bu yüzden işini bile kaybedebilirdi.

Çim biçme disipliniyle bombalama becerilerini aynı kefeye koyan bir sistemin, birlikler içinde güven duygusu oluşturmamasına şaşırmanın lazım. Sonuç da sürpriz değildi: Birlikler yalan söylüyordu.

Sumter Güney Carolina'da bulunun Shaw HKÜ'nün beş mil güneyinde, Poinsett'de bulunan bombardıman alanındaki talim subaylarının durumunu ele alın. Myrtle'dan gelen bir F-100 filosu alana varmak üzeredir. Uçuş lideri YHS puanları için filosuna gerekenin ne çeşit bir skor olduğunu bildirecektir ve talim subayı da bunu almalarını sağlayacaktır. Sonuç olarak pilotun attığı bomba hedefi iskalasa bile, hedefin vurulduğu rapor ediliyordu (bomba yere çarptığında duman çıkmıyor, bu yüzden bombalara puan veren havacı, bombanın nereye düştüğünü anlamıyordu). Kısacası hiçbir başarısızlık ve YHS puan kaybı olmuyordu.

Bir başka Sweeney oyununda ise, Sweeney ofisinden herhangi bir filoyu aradı. Telefonu kim açarsa, onu sınavdan geçirirdi. Pilotların hafızaya almaları gereken prosedürler, pilotların elkitabında siyah harflerle yazılıydı ve telefondaki şanssız adamdan kendi kullandığı uçak tipinde verilen acil durum siyah harflerini söylemesi istenirdi. Doğal olarak elkitabı Sweeney'in önünde açık dururdu ve eğer telefonun diğer ucundaki pilot bir kelime atlarsa, şiddetli bir şekilde azarla-

nırdı. Sweeney hepsinin yazıldığı şekilde söylenmesini istiyordu; aynı anlama gelse bile farklı bir sözcük kullanılmamalıydı. “Klape kapalı” olmalıydı, “klape kapatıldı” değil. Sonuçta ilk iş olarak, siyah harfle yazılmış olan prosedürler TAC’daki her filoda bulunan her telefonun yanındaki duvara yapıştırılmıştı. İkinci olarak ise Sweeney pilotun adını sorduğunda takma isim söyleniyordu. Bazı isimler gerçekten de çok yaratıcıydı. Örneğin Yüzbaşı John Black, George Suckfinger oluyordu. SAC generali yapılanları hiçbir zaman anlamadı.

Pilotlar için standartlaştırma ve yetki önemliydi, ama bu çeşit bir zihniyet önemli değildi. Bu yüzden en iyileri bu uygulamalarla mücadele ettiler. Yapmaları söylenen görevlerle, yapmaları gerektiğini hissettikleri görevler arasında derin bir uçurum olduğunu gördüler. Üç seçenekleri olduğunu düşünüyorlardı: gerginlikten ötürü kendi kendilerini yiyip bitirebilirlerdi, verilen görevi yarım yamalak yapabilirlerdi, veya üstlerini aldatarak savaşabilirlerdi, yani verilen görevi yaptıkları konusunda yalan söyleyip, kendilerine göre doğru bir görev belirleyerek becerebildikleri kadar yaparlardı. Böylece dürüstlük, yalan söylemek anlamına geliyordu. Pek iyi bir durum sayılmazdı, zaten çok geçmeden gerginlikler de kendini göstermeye başladı.

Gerginlikler birçok biçimde ortaya çıkıyordu: Uyuşturucu, alkol, yarış ve seks ile ilgili problemler. Uçakların birçoğu yere çakılmıştı, birçoğu da kaybolmuştu. Birçok uçak çalışmıyordu, çünkü parçaları eksikti, birçok hangarın döşemesi çok pisti, birçok astsubay kendi birliğiyle beraber olmak yerine ofisinde vakit geçiriyordu, çoğu birliğin tuvalet ve duşları çok pisti.

1978 yılında TAC komutanlığına getirilen Bill Creech adlı bir general ne yapılması gerektiğini gördü ve yaptı; ama bunları yapması birkaç yıl alacaktı. Bu arada Chuck Horner gibi adamlar reform için ön hazırlık yapmaya başlamışlardı.

Chuck Horner, 1967 Ağustosunda Vietnam’a döndüğünde aslen operasyoncuydu, avcı uçaklarıyla uçuyordu. Güçlü operasyonel eğilimini devam ettirirken, şimdi birden kendini sarp bir öğrenme yolunda bulmuştu. Bürokrasiyi nasıl yürüteceğini anlaması gerekiyordu; yol göstericiye ihtiyacı vardı. Hem savaş alanında hem de cephe gerisinde işlerin nasıl yürüdüğünü öğrenmesi gerekiyordu. Vietnam’dan sonra kendisine teklif edilen ilk görev, onu Nevada’da bulunan Nellis HKÜ’de taktik geliştirme işinin tam kalbine yerleştirdiği için çok şanslıydı.

NELLIS HKÜ

Nellis uzun zamandır “Avcı Uçağı Pilotlarının Evi” idi. Büyük ölçekli atış alanları, açık ve serbest hava sahalarından dolayı USAF avcı uçaklarının çoğu ve taktik geliştirme etkinliği buraya taşınmıştı. Vietnam ağırlığını iyiden iyiye hissettirmeye başladıktan sonra ve savaşta çarpışmak için gerekli olan geleneksel sistemlerin geliştirilmesi için para cömertçe harcanmaya başladıktan sonra, Nellis çok meşgul bir yer olmuştu.

1960’larda Nellis’te iki ana işlev yer alıyordu: F-105 (daha sonra F-111) nitelik programını yerine getiren bir avcı uçağı filosu ve en iyi avcı uçağı pilotlarının, önce F-100’ler ve F-105’lerle daha sonra ise F-4’lerle avcı uçağı pilotluğu ile ilgili ileri eğitim aldıkları Avcı Uçağı Silah Okulu (AUSO).

Oldukça deneyimli ve güvenilir avcı uçağı pilotları, uçuş becerilerine ve talimat verme yeteneklerine göre seçilip, altı aylık yoğun eğitim almak için AUSO’ya gönderilirdi. Avcı operasyonlarında doktora derecesi gibi bir şeydi bu. Teorik kısım inanılmaz zordu ve her hareketin uçuş talim alanlarındaki laboratuvar ortamında notlandırıldığı sayısız uçuş gerçekleştiriliyordu. Bunun yanında AUSO öğrencileri nasıl fevkalade birer platform eğitmeni olunacağını; bombalama sistemlerinin doğru çalıştığından ve mühimmat bakımının düzgün olarak yapıldığından emin olmak için bakım ekibiyle birlikte nasıl çalışmalara gerektiğini öğreniyorlardı.

AUSO mezunlarına armalılar deniyordu; çünkü sağ omuzlarının üstüne kendi hava müfrezelerinin arması yerine (üzerinde, hedef işaretini andıran iç içe geçmiş sarı ve gri renkli daireler ve bir bomba olan) AUSO armasını iliştiriyorlardı. Kursu bitirip, armalarını aldıktan ve üslerine geri döndükten sonra, armalılar hava filolarında veya müfrezelerinde avcı uçağının üstünlüğünün destekleyicisi oluyorlardı.

Mezunlar, Hava Kuvvetleri Uzmanlık kodları üzerine ilave olarak “A” harfi alıyorlardı. Böylece AFSC A1115E şunu temsil ediyordu: “A” AUSO mezunu; “1115” pilot; “E” F-105 anlamına geliyordu. Karargâhtakiler AFSC’deki A’yı fark edince, bu pilota özel davranmak gerektiğini biliyorlardı. Bunun nedeni sadece aldıkları özel eğitim değildi, aynı zamanda Hava Kuvvetlerinin onlara verdiği değeri. Bu yüzden etiketliler iyi uçuş gerektiren görevlere verilirlerdi.

Ağustos 1967’de Chuck Horner Şavaş Mürettebatı Eğitim filosun-

daki bir görev için Nellis'e dönmüştü. Filo o zamanlar F-105'lerden, yani avcı uçaklarından çok bombardıman uçağı olan F-111'leri içerdigi için bu pek de çekici bir kariyer hareketi olmayacaktı. Altı ay boyunca onu teknik açıdan AWOL olarak tutan, ama resmî görevlerden kurtulmasına izin veren bir takım şüpheli yasal işlemlerin yapılmasından sonra, kendini arkadaşı Gary Willard'ın komutanı olduğu Avcı Uçağı Silah Okulu'nda eğitmen olarak uçarken buldu. Horner orada pilotlara ve elektronik savaş subaylarına Vahşi Sansarlar'la uçmayı ve elektronik çarpışmayı öğretiyordu. Ayrıca, F-105'ler ve Vahşi Sansar kara kutuları için yeni radar bombalama sistemlerini test etmek gibi özel projeleri de üstleniyordu. Burada altı ay boyunca gayri resmi bir şekilde bulunmasından sonra, bir arkadaşı Horner'in görevinin tekrar yasal bir kimlik kazanmasını sağlayan resmî evrakları düzenlemişti.

1968 yılının Mart ayında, Binbaşı Paul Kunichica, Horner'dan Nellis'te bulunan yeni Avcı Uçağı Silah Merkezi'ndeki takıma katılmasını istedi. AUSO, avcı uçağı pilotlarına eğitim vermek üzere kurulmuş olmasına rağmen, kısa süre sonra burada test projeleri yönetilmeye, doktrinler yazılmaya ve ileri düzeyde araştırmalar yapılmaya başlamıştı. Bu merkez, söz konusu faaliyetlerin hepsi okulun esas amacından sapmasına yol açtığı için, eğitimle ilgisi olmayan ve Nellis'teki uzman kadroların katılımını gerektiren tüm proje ve işlemlerle ilgilenmesi için kurulmuştu. Merkez çalışanları AUSO eğitmenlerinden oluşuyordu. Bu eğitmenler hâlâ AUSO etkinliklerine katılsalar da artık zamanlarının çoğunu yeni bombalar üstünde çalışarak ve yeni uçakların geliştirilmesine yol gösteren ihtiyaç dokümanları yazarak geçiriyorlardı.

Horner ve Hawai'li yarı Amerikalı yarı Japon Kunichica birçok defa birlikte uçmuşlardı ve arkadaşlıklar. Kunichica, Albay Dick Bond için çalışıyordu. Dick Bond ise (kısa bir süre sonra tümgeneral olacaktı) Zack Taylor için çalışıyordu. Bond çok zekiydi, normalin oldukça üstünde bir zekâ kapasitesi vardı (rütbesi erkenden yükseltilmişti) ve ofiste geç saatlere dek kalan kendini beğenmiş genç adamları seviyordu. Taylor ise II. Dünya Savaşı'nda beş uçak düşürmüştü. Yumuşak konuşan, fakat çivi gibi sert olan bir Virginia centilmeni idi. Avcı Uçağı Silah Merkezinin babası, dikkat çeken bir dürüstlük abidesiydi.

Horner merkeze taşındıktan sonra hâlâ hava filosuyla uçup, ders veriyordu ama zamanının çoğunu F-111'in bombalama inceliklerinin araştırılması ve F-105 ve F-4'lerin yerine hizmete sokulması düşün-

len avcı uçaklarının kapasitesinin tanımlanması gibi projeler üzerinde çalışmakla geçiriyordu. Bu fikirlerden FX ve AX ortaya çıktı, bunlar da sonunda F-15'e ve tank katili A-10'lara dönüştü.

Daha da önemlisi, yeni terfi eden Tümgeneral Taylor, Horner'ı kanatları altına aldığı anda, Horner kılavuzluğun askeriye için ne ifade ettiğini anlamaya başlamıştı. Horner, o günler için, "Bond ve Taylor beni zorlamıştı," diyordu. Bond, Horner'ı Generalin bazı gözde projelerinde görevlendirmişti. Böylece, Horner ve General sık sık Bond'un dört yıldızlı patronu General Spike Momyer'a (o zamanlar TAC komutanıydı) brifing verirken kullanabileceği grafikleri hazırlamak için Generalin ofisine kapanmaya başlamışlardı.

Taylor, genç Yüzbaşı Horner'ın (1969'da binbaşılığa terfi etmişti) problemleri çözümleriyle birlikte görececek bir adam olduğunu fark etmişti. Horner problemlerle tıpkı bir köpeğin bir bez parçasıyla uğraştığı gibi savaşıyordu. Problemin bir üstüne atılıyor bir serbest bırakılıyordu. Karmaşadan düzen oluşturmaya bayılıyordu. Ortalık toz duman oluyordu, ama çevrede çözüm parıltıları da görülüyordu. Horner bunları bir araya getirip patronuna sunardı. Bu işlem sırasında o ve Taylor fikirleri tartışarlardı; onları çekerlerdi, iterlerdi. Bunları yaparlarken Taylor genellikle Horner'ın gözlem tasvirinin değerini yükseltip gerçek hedeflere yönelmesini sağlardı ve onu gerçek probleme doğru iterdi. Küçük düşünmeyi bir kenara bırakıp büyük düşünmeyi göstermişti.

Horner ilk defa bürokrasiyi gerçekten kullanıyordu. Çarpışmadan pek de farklı bir deneyim değildi. Hemen fark etmişti: bir çok adam ona ateş ediyordu, bunun sebebi kibirli olması değil, kafasını siperden dışarı uzatmaktan korkmaması ve işleri asla onların yapamayacağı kadar süratli yapmasıydı.

Avcı Uçağı Silah Merkezi'nin karşı karşıya olduğu en büyük sorun, varlığının devam edip etmeyeceğiyle ilgiliydi. Vietnam Savaşının yarattığı silah geliştirilme gereksinimi dalgasının çekilmesinden sonra, Taktik Merkezler tekrar organize edilmeli ve artık işe yaramayanlar elenmeliydi. Nellis'in yanında, Shaw HKÜ'nün Keşif Merkezi, Eglin HKÜ'nün Hava Muharebesi Merkezi ve Hurlburt HKÜ'nün de Özel Operasyonlar Merkezi vardı. Taylor, Horner'ı Nellis'te ne yapması gerektiğini tespit etme çalışmasına davet etmişti. Çalışma tamamlandığında Taylor brifingi Langley'ce ve yeni patronu General Momyer'e götürdü; hatta Nellis'teki F-100 test uçaklarının ayrılacakları ve

bunun da daha fazla ihtiyaç duyulan sermayenin elde edilmesine katkıda bulunacağı önerisinde bulundu. Bunun ardından Horner tüm merkezlerin incelenmesini, ilave askerî gereçlerin kesilip kesilmeyeceğinin veya merkeze hâlâ ihtiyaç duyulup duyulmadığının belirlenmesini emretti. Taylor bu çalışmada Nellis'ten gelen temsilci olarak Horner'ı seçti, çünkü Taylor'ın oradaki kesintileri yapmasını sağlayan formülleri Horner keşfetmişti. Horner yola çıkmadan evvel Taylor ona çok basit ama çok önemli bazı tavsiyelerde bulundu. Taylor, "Nellis'i savunma," dedi, "ülke ve Hava Kuvvetleri için en iyi olan neyse onu yap." Bu fevkalade güç verici bir direktifti, çünkü ortada saklı gündem falan yoktu. Gün sonunda, Nellis'in Avcı Uçağı Merkezi ve Eglin'in Hava Muharebe Merkezi kaldı, ama diğer tüm merkezler kapatıldı.

LANGLEY

Horner için ilerleme zamanı geldiğinde General Taylor onu gözetmeye devam etti. Horner, Hampton Virginia'da bulunan Langley HKÜ'deki Taktik Hava Komutanlığı Karargâhına atandığı zaman Taylor onu TAC plancısı Tümgeneral Gus Henry'e aktarmıştı. Horner 1970-1972 yılları arasında kurmay subay olarak, General Henry'ye bağlı Çalışma ve Analiz Planlama Yardımcı Amirinin ofisinde Harekât Subaylığı (HS) yaptı. Beş tane HS bulunuyordu. Bunlar zamanlarının çoğunu ne kadar avcı uçağına ihtiyaç duyulduğu; lazer güdümlü bombaların kullanımının ne kadar iyi olduğu ve denizden saldırının karadan saldırıya karşı görece maliyetinin ne olduğu (eğer saldırıyı uçak gemilerinden yaparsanız maliyet on kat artar) gibi soruları yanıtlamak için çalışmalar yaparak geçiriyorlardı.

Horner, Langley'de bir kurmay subay olmanın ne gerektirdiği ile ilgili temel dersleri öğrendi. Hem TAC personelini, hem de Hava Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Donanma ve Deniz Piyadelerini de içine alan, bol miktarda entrika ve mücadeleyle dolu, yorucu bir görevdi. Horner'ın yaptığı şey "taktik" havacılığı "stratejik" havacılığın içine sokmaktı. Hava Kuvvetleri'nin çabalarının ve bütçesinin büyük kısmını nükleer savaş uçaklarına kanallandırmesini izlemektense, gerçek savaşta çarpışabilecek olan insanlara en iyi aletleri, eğitimi ve taktikleri vermek istiyordu.

Karargâhlar birer savaş alanıydı. TAC personeli için düşman bazen Stratejik Komuta Karargâhı, bazen Hava Kuvvetleri'nin kontrolünü devamlı ele geçirmeye çalışan Kara Kuvvetleri, bazen kendi etki ve

gücünün başka birinin zararına büyümesini isteyen Genel Kurmay İkinci Başkanı bazen de diğer kuvvetlerin “doktrini” idi.

Askerî doktrin, askerî hizmeti yerine getirmekle yükümlü olan mevcudiyetin kendi görevini nasıl gördüğüne ve bu görevi ne şekilde tamamlamayı amaçladığına ilişkin kavramsal bir ifade, hatta bir felsefedir. Hava Kuvveti doktrininin önemli noktaları basitçe ortaya konabilir: Modern savaşta yapılması gereken ilk iş, hava kontrolünü ele geçirmek ve korumaktır. Hava gücü esneklik, erişme yeteneği ve ateş gücü sağlar. Hava gücü düşmanın savaşını sürdürme kapasitesine saldırmaktan tutun, düşmanın askerî kuvvetlerine doğrudan saldırmaya kadar çeşitli stratejilere adapte edilebilir.

Diğer kuvvetlerin doktrinleri çok daha kuralcı ve karmaşık olma eğilimindeydi, bu da Horner için problem oluyordu. Diğer kuvvetlerin kurmay subayları kendi doktrinleri konusunda, Horner’ın Hava Kuvvetleri doktrini konusunda olduğundan daha iyi eğitimliydi. Hava Kuvvetlerinde sezgiler, diğer kuvvetlerdeki durumla karşılaştırıldığında kurallara oranla biraz daha önemliydi, bu yüzden Horner ne zaman bir karacı veya denizci ile tartışacak olsa, onlar doktrinlerden söz ediyor, o ise işaret ettiği noktaları daha çok mantık ve heyecan çerçevesinde anlatmak zorunda kalıyordu. Karacılar düşmanın kara kuvvetlerini yenilgiye uğratmayı düşünürler; havacılar düşmanın hava kuvvetlerini bozguna uğratmayı düşünürler; donanmacıların düşman donanmasını yenilgiye uğratmaktan başka şeyleri de düşünürler belki, ama yine de düşmanı sadece denizden imha etmeyi düşünürler.

Kısa zamanda tüm kuvvetlerin savaşta kendi rollerinden en iyi şekilde istifade eden, fakat müşterek operasyonların tüm rolünü gerektiği gibi yerine getiremeyen doktrinleri savunuyorlardı. Neyse ki, her branşta Chuck Horner’ın da aralarında bulunduğu, farklı düşünen adamlar vardı. Hem karargâh hem kuvvet içindeki fikir tartışmalarından, hem de kuvveti ayrıcalık ve programlardan savunma mücadelesinden ötürü içlerine fenalık gelmişti. Sadece görevin yerine getirilmesini istiyorlardı.

Tüm kariyeri boyunca Horner aynı yoldan geçmiş olan insanlarla tanışırdı ve tanıştığı zaman da konuşulamayan inançlar paylaştıklarından dolayı iyi anlaşılıyorlardı. Birbirlerine yalan söylemezlerdi. Birinin aptalca bir fikri olduğunu düşündüklerinde ise en ufak vicdan azabı duymadan ona saldırırlardı. Zamanla kime güvenebileceklerini öğrendiler, bunun ne üniformanın rengiyle, ne de rütbeyle bir ilgisi vardı.

Horner Langley'deki TAC Karargâhından, Virginia Norfolk'daki Silahlı Kuvvetler Kurmay Koleji'ne geçti. Burada müşterek ve hava, kara ve deniz çarpışmasını planlama eğitimi verdi. Bu süre zarfında yarbaylığa terfi etti. Ardından MBA kazandığı William ve Mary Üniversitelerinde dört ay geçirdi. Daha sonra ise üç yıl Beş-Yüzlü Labirent Pentagon'da kaldı.

BEŞ-YÜZLÜ LABİRENT

Sonradan ortaya çıktığı üzere, Horner Pentagon'a tam zamanında gelmişti. Savaş hâlâ devam ediyordu, savunma bütçesinde hâlâ para vardı ve Hava Kuvvetleri eğitim ve donanımdaki kusurlarını kabul etmeye başlamıştı.

136

Horner orada, bodrum katındaki ufak bir ofiste çalışan serbest düşünce adamlarının ve fazlasıyla serbest davranan eylemcilerin arasına katıldı. Bu ofis TAC'ın DCS Operasyonlarına bağlı Silahlar ve Taktikler Şubesi olarak adlandırılmıştı,⁽²⁰⁾ ve yöneticisi Horner'ın Nellis'ten eski arkadaşı, yavaş konuşan, buruşuk üniformalı savaşçı Albay Bill Kirk'tü.

Burada bulunan personelin görevi, yeni donanımların gerçek dünya taktiklerine uyduğundan ve doktrinin, onu çarpışmada izleyecek olan operatörler tarafından anlaşıldığından emin olmaktı. Bazı araştırmalar yapıyor ve raporlar yazıyorlardı; Kongre'ye savaşla ilgili genel ve E-3 AWACS ve yeni havadan havaya füzeler türünden yeni ortaya çıkan programlar gibi karmaşık konularda brifing veriyorlardı; elektronik savaş sistemleri ve lazer güdümlü bomba programlarını yürütüyorlardı. İsrail 1973 yılında savaşırken, buraya taktikleri, yanlışları ve çeşitli USAF ve Sovyet sistemlerinin nasıl kullanıldığını incelemek için adam yollamışlardı.

En çok da havadan havaya eğitimin gelişmesi için çalıştılar.

MiG-17'ler tarafından bir çift F-105'in nasıl düşürüldüğünü açıklamak için Dick Pearson'ın Washington'a gitmesinin, havadan havaya eğitim üzerine az da olsa bir etkisi olmuştu. Problem F-105'lerin F-105 gibi çarpışmasındaydı. Bir F-105 diğerrinin yaptığı gibi dönüyordu, hızlanıyordu ve tırmanışa geçiyordu. Sonuç olarak da pilotlar büyük bir avcı uçağının ne zaman atış menziline gireceğini kestirmeyi ve başka bir Thud ile birlikte dönüş yapmayı öğreniyorlardı. Fakat başka tip bir düşman uçağına karşı (mesela bir MiG-21) kendi avcı uçaklarının üstünlüklerini kullanmakla ilgili çok az şey biliyorlardı. Hava Kuvvetleri'nin farklı eğitime ihtiyacı vardı.

Farklı eğitimi uygulamaya sokan şey, Vietnam'daki kayıp oranıydı (kaybedilen Amerikan uçaklarının sayısının vurulan düşman uçaklarının sayısına oranı) Vietnam'daki kayıp oranı müthiş kötüydü. Kore'de bu sayı bire altı Birleşik Devletler'in lehineydi. Vietnam'da ise kısıtlamalar nedeniyle bu oran ilk yıllarda birdenbire düşmüştü; başka deyişle, Kuzey Vietnamlılar daha fazla Amerikalı pilot vurmuşlardı. Horner'in Pentagon'a atandığı 1972 yılına gelindiğinde, 1.000'den fazla ABD uçak ve helikopteri MiG'ler, SAM'lar ve AAA'lar tarafından vurulmuştu. Çok açıkça görülüyordu ki, bazı ciddi değişiklikler yapılmalıydı.

Avcı uçağı mafyası sağ olsun, bu değişiklikler yapılmıştı.

137

AVCI UÇAĞI MAFYASI

50'lerin sonunda ve 60'ların başında birkaç Hava Kuvvetleri, Donanma ve Deniz Piyade subayı stratejik nükleer düşünce üstünlüğünün gerçek hava gücündeki hareketliliği yıprattığı sonucuna vardılar ve avcı uçağı pilotlarından ve aynı kafadaki diğer kişilerden oluşan Avcı Uçağı Mafyası adını verdikleri resmî olmayan bir topluluk kurdular. Bazıları Kore gazisiydi ve üyelik, avcı uçağı pilotlarıyla veya silah sistem subaylarıyla sınırlı değildi. Eğer bir adam SAC'ın şablonu dışına çıkarak düşünebiliyorsa kendiliğinden mafyanın üyesi oluyordu. Daha ilk baştan varlıklarını hissettirmeye başladılar ve Vietnam savaşı ilerleyip, geleneksel bir savaşta Amerikan eğitiminin ve silahlarının ne kadar yetersiz kaldığı fark edilmeye başlandıkça etkileri daha da arttı. 70'lerin başında, Chuck Horner Pentagon'a geldiğinde bu etki doruk noktasına ulaşmıştı.

Pentagon'da yeni, parlak bir fikirden gerçek bir çalışma programının yerine getirilmesine giden bürokratik yol, tüm personelin koordinasyonunu içeriyordu. Horner ve onun Bill Kirk'ün ofisindeki meslektaşları türünden adamlar (tüm yeni, iyi fikirler bir önceki fikrin ölümü anlamına geldiği için birçok Dük'ün vermeye isteksiz oldukları onaylar), fikirlerini Labirent'teki çeşitli dükalıkların onayından geçirmek zorundaydılar. Personelin çoğu, yeni olan herhangi bir şeyden dolayı kendini tehdit altında hissederdi. Bu bir nevi sıfıra sıfır elde var sıfır durumu idi. Sen fikrin için bütçe parası alırsın, ben ise benimkisi için para kaybederim. Sonuç olarak, yardım isteyebileceğiniz insanlar olması önemliydi. Eğer paketinizi yollamak zorunda olduğunuz ofiste bir avcı uçağı pilotu tanıyorsanız, problemlili veya problem çıkarması olası subaylara (onlar karar veremeyecek kadar beceriksizdirler ve bu

yüzden paketinizin üzerine otururlar) takılmadan düşüncenizi ofisten nasıl geçirmeniz gerektiğini onunla planlayabilirsiniz.

İşte Mafya buydu. Birbirlerine yardım ettiler, Hava Kuvvetleri'ni harekete geçirme yollarıyla ilgili planlar yaptılar ve çok tecrübeli hale geldiler. Esas değerleri, savaşa ilgili eleştiri ve kavramsal düşünce adamları olmalarıydı. Örneğin, TBOP gibi önceden karar verilen, değiştirilemez bir planı uygulamaya karşı, zamanında harekete geçmenin önemini ortaya koydular. Düşmanın hareketleri veya çevrenin değişmesi nedeniyle herhangi bir planı uygulama zamanının geçmiş olabileceğinin farkına vardılar. Uçak tasarımları için kavramlar da ürettiler. F-16'nın kökleri orijinal Mafya'ya kadar uzanır; çünkü düşük maliyetli, ufak ve çevik avcı uçakları tartışmasını açan onlar olmuştu.

Her zaman haklı değildiler. Örneğin, tasarladıkları jetin bir radarı bile olmayacaktı. O günlerde radarlar çok büyük ve karmaşıktı, bu da büyük ve karmaşık uçaklar yapılacağı anlamına geliyordu. Radarı taşımak için radarın ağırlığının altı katı ek yapı, ek ağırlıkları taşıması için daha büyük motor, daha büyük bir motorun uçağı yeterli uzaklığa götürmesini sağlamak için ek yakıt, ek yakıtı tutmak için daha fazla yapı vb. gibi daha birçok şey gerekli olduğundan, maliyet de oldukça yükseliyordu. Bu spiralden kaçınmak için daha en başından işi dururdular: "Biz de jetin burnuna radar koymayız o zaman," dediler.

Aslında bu aptalca bir fikirdi, çünkü radar savaşta kullanılmaması düşünülemeyecek denli değerli bir şeydi. Örneğin, Körfez Savaşı sırasında hava savaşında ezici bir üstünlük sağlanmasında başlıca rolü radar güdümlü füzeler üstlenmişti. Radarları daha küçük yapmak çok daha iyi bir çözüm gibi görünüyordu ve öyle de oldu. Zaman içerisinde radar ve füze teknolojisindeki ilerlemeler, küçük ve görece olarak düşük maliyetli F-16'ların dünyada bir numaralı avcı uçağı haline gelmesine olanak vermişti.

Hava Kuvvetleri'nde konvansiyonel kuvvet kullanımından yana olan yöneticilerin sayısı artıp, hava üstünlüğü ve konvansiyonel bombalama düşüncesi Hava Kuvvetleri doktrininin merkezine doğru kaymaya başlayınca, Avcı Uçağı Mafyası yavaş yavaş etkisini kaybetti. Daha sonra Bill Creech sahneye çıktığında eski, orijinal Avcı Uçağı Mafyası (bunlar artık yaşlı Vietnam isyancılarıydı) isyan ederek kontrollerini ve ayrıcalıklarını korumaya çalıştılar, ama artık isyan edecekleri bir şey kalmamıştı ve Bill Creech de onları yerlerine geri koydu. Fakat Chuck Horner Pentagon'da bulunduğu sıralarda Avcı Uçağı

Mafyası olağanüstüydü.⁽²¹⁾ Horner, onların Saldırganlar Eğitim Programının devreye sokulması üzerindeki etkisini hemen hissetmişti.

SALDIRGANLAR PROGRAMI

Horner Pentagon'da ilk kez bir çarşamba sabahı boy gösterdi ve yeni patronu Bill Kirk'ün ona ilk sorduğu şey, Saldırganlar Eğitim Programına başlamak konusunda ne düşündüğüydü. Bu program, bir kuvvetin dünyanın dört bir tarafındaki filoları ziyaret edip onlara gerçekçi bir havadan havaya eğitim vermesinden oluşuyordu. Bir Üçüncü Dünya ülkesinden Rus yapısı birkaç MiG-21 satın alıp, birkaç çok iyi pilotu Sovyet taktiklerine göre eğitecek ve kendi avcı uçağı gücümüzü bunlara karşı nasıl en iyi şekilde kullanacağımız üzerinde çalışacaklardı.

Horner oldukça şevklenmiş ve böyle bir şeyin neden yapılması gerektiğini ayrıntısıyla anlatmıştı. Konuşma bittiğinde Kirk gülümsedi ve ona General Momyer'den Hava Kuvvetleri Komutanı ve bir SAC'çı olan General Jack Ryan'a gelen mesajı verdi. Momyer'in Ryan'a ilettiği notta, "Saldırganlar Programını başlatmak konusunda seninle cuma günü konuşmaya geleceğim," yazılıydı. General Ryan bu notu Kirk'e ileterek, "Benim işime yarayacak bir şeyler bulsan, iyi olur," demek istiyordu.

Kirk, Horner'dan Cuma günü Ryan'ın kullanabileceği seçeneklerin taslağını içeren bir yazı hazırlamasını istedi. Horner hemen bodrum katta boş bir masa buldu ve farklı bir hava çarpışma eğitimiyle ilgili düşünceler geliştirmeye başladı. Yazı, en muhtemel düşmanı (MiG) taklit etmesi gereken uçak türlerini; Sovyet taktikleriyle ve Sovyet doktrinleriyle donatılmış Sovyet tipi Saldırgan gücünün organizasyonunu ve üç tane, isteğe bağlı hava kuvveti yapısını içeriyordu. Horner yazıyı Kirk'ün talimatları doğrultusunda gözden geçirip ikinci kez kaleme aldıktan sonra Kirk, Kuvvetler Şubesinden bir Mafya üyesini çağırdı. Bu kişi Horner'ın seçeneklerinin maliyetlerini hesapladı ve Horner'a böyle bir kuvvet için nereden personel ve donanım bulunabileceği konusunda yardımcı oldu. Beraber, kızaaktaki pilotların ufak bir kısmının alınıp, T-38'lerde ve daha sonra F-5'lerde eğitilmesinden sonra ilk Saldırganlar hava müfrezesini oluşturmaları için Nellis'e atanmalarını öngören bir paket daha hazırladılar. Ardından hava müfrezesi için gerekli olan paranın kaynağını ve tamamlanacak olan eğitim tipini tanımladılar. Saldırganlar, tıpkı Donanmanın Miramar California'da bulunan Top Gun Okulundaki gibi havadan havaya

eğitimi vereceklerdi ama bunu tek bir üste yapmayıp, tüm avcı uçağı filolarını ziyaret edecek ve iki haftadan daha fazla bir süre içerisinde buradakileri eğiteceklerdi.

Aynı çarşamba günü gece geç saatlerde Horner, elinde bir öneri paketi ve özet personel bilgilerini içeren bir evrakla, koordinasyon savaşı vermeye hazırды. Ertesi gün bunları Pentagon'a götürdü. Horner ve daha önce Horner ile birlikte Sansarları uçurmuş olan Mafya yarbayı Jim Mirehouse, patronların arasından oldukça karmaşık bir rota izleyip, paketi onaylamaya isteksiz ofislerde koordinasyon savaşı verdiler. Örneğin, Hava Kuvvetleri Programlarının başı olan Korgeneral koordinasyona katılmayı reddedince, onun yemeğe çıkmasını bekliyorlardı, böylece onu küçük gören vekili, bir tümgeneral, pakete katılmayı kabul ediyordu.

Perşembe günü saat 23:00'da Horner paketi koordine edilmiş bir şekilde Kurmay Başkanının ofisine ulaştırdı ve ertesi sabah Momyer ziyarete geldi. Daha sonra ise paket, Başkan'ın ön ofisinden alınmaya hazırды. Pakete yalnızca "İşe başla R." yazılı ufak bir pusula eklenmişti.

Hava Kuvvetleri Kurmay Başkanı, SAC ile ilgili önyargılarına rağmen Saldırganlar Programına start vermişti. Daha sonra Horner, Nellis'e uçak programlayabilmesi, adamlarına hava filosunu yönetmesi ve gereken parayı kullanmasına dair yetki verebilmek için, General Hill'e gitti. Hill son derece öfkeliydi. Ve tüm bağırıışlarına rağmen, o ufak kâğıt parçasında yazılı olan "İşe başla R." sözlerini göz ardı edemiyordu.

Ve böylece Saldırganlar doğmuş oldu. Bu inanılmaz başarılı bir programdı, buna delil olarak da Çöl Fırtınasındaki oranlar gösterilebilir.

KIZIL BAYRAK

Ardından Kızıl Bayrak geldi. Bu, Nellis'te uygulanan ve Saldırganlara karşı savaşılan büyük ölçekli çarpışma tatbikatıydı. Nellis'te bir yüzbaşı, Pentagon'da ise bir binbaşı olan Moody Suter'in keşfiydi. Suter, büyük bir özgüven duygusuna, saygısız bir kişiliğe ve sınırsız yaratıcılık yeteneğine sahipti, suratı av peşinde koşan bir köpeğinkini andırıyordu. Çok zekiydi ama akıllı her zaman düzenli çalışmıyordu ve yüzsüz denebilecek denli rahat biriydi. Bu özellikleriyle Hava Kuvvetlerinde hiçbir zaman kendini sevdiremedi. Tüm fikirleri çok parlak olmasına rağmen, fazlasıyla radikal bulundukları için yürürlüğe konulmuyordu. Ne olursa olsun fikirleri gerçekleşinceye kadar bunların üzce-

rinde çalışıyordu... veya Hava Kuvvetlerindeki üst yönetimi o kadar kızdırıyordu ki, her şey yatışınca kadar gözlerden uzak kalması gerekiyordu.⁽²²⁾

Horner'ın hâlâ Nellis'te bulunduğu sırada General Taylor, Hill HKÜ ve Nellis HKÜ'nün muazzam birer eğitim alanı olarak kullanılmasına yönelik önemli bir çalışmanın yapılmasını teşvik etmişti. Bu alana Utah ve Nevada eyaletlerinin yarısını kapsayan hükümet topraklarının üzerindeki hava sahası da dahil edilecekti. Burası birçok savaş uçağının, sivil havayolları engeliyle karşılaşmadan manevra yapabilecekleri ve hava yakıt ikmalini tatbik edebilecekleri kadar geniş bir yerdi. Bu alan süpersonik uçuşlara ve kısıtsız karadan-havaya askerî operasyonlara açılacaktı. Ayrıca AWACS'ların da dahil olduğu kapsamlı radar takibi olacaktı, böylece pilotlar tatbikat sırasında neyin yanlış gittiğini görebileceklerdi. Gerçek bombalar atılacak, gerçek füzeler ateşlenecekti. Hedef alanlarında taklit SAM'lar ve AAA'lar olacaktı. Eğitim vermeyecek olan Saldırganlar ise düşman hava kuvveti oluşturmak için kullanılacaklardı. Horner, Nellis'ten ayrıldıktan sonra, Suter, orijinal mühendislik çalışmalarının ötesinde, operasyonel detaylarda da fikir geliştirerek bu program üzerinde yoğun çalışmalarına devam etti. Daha sonra 1972 yılında Suter, Pentagon'a geldiğinde, Bill Kirk onu ofisine atadı ve Suter da fikrini beraberinde getirdi.

1973 yılının Ekim ayında TAC'a başka bir SAC generali olan Bob Dixon adında yeni bir komutan geldi. Dixon, emrindeki generallerin ve albayların leşini çıkardığı için, ona "Timsah" lakabı takılmıştı (ayrıca gelişigüzel nefretiyle de ün salmıştı). Dixon yıllarca Pentagon'da bulunduğundan, burada oyunun nasıl oynandığını çok iyi biliyordu. Ve Nellis'ten gelen çılgın hayalperestlerin kendisine kanatlı domuzlar kalamasına izin vermeyecekti.

Suter'dan önce takımda bulunan diğer kişiler Dixon'la boy ölçüşmek istediler ve hava kurmayına farklı fikirler satmak üzere brifingler hazırladılar. Bunlar son derece yaratıcı analizlerden elde edilen sonuçlardı: Korat ve Ta Khli'deki tatbikatlarda, yeni pilotlara sadece birkaç tane SAM'ın bulunduğu ve hiçbir MiG'in bulunmadığı, Kuzey Vietnam'ın daha az tehlikeli olan bölgelerinde (Rota Paketleri I ve II) on tane uçuş veriliyordu. Bu on uçuşta deneyim kazandıktan sonra "şehir merkezine", yani Hanoi ve ona bağlı bölgeler olan V, VIa veya VIb Rota Paketlerine gitmeye hazır oluyorlardı. Başka bir Kızıl Bayrak brifing takımı, kayıp oranlarını ve yapılan uçuşların sayısını gösteren

bir grafik hazırlarken bu deneyimden faydalandı. Bu grafik şunu gösteriyordu: İlk on uçuş pilotlar için en tehlikeli uçuşlardı ve eğer bir pilot bunları vurulmadan atlatırsa, hayatta kalma olasılığı oldukça artıyordu. “İlk on uçuşu neden Nellis-Hill alanlarında vermiyoruz ki?” diyorlardı, “Gerçek kurşunlarla ve SAM’larla karşılaşmadan önce, burada yapılan yanlışlardan canlı olarak kurtulup deneyim elde edilebilirdi.”

Kızıl Bayrak fikir olarak şekillenmeye başlıyordu. Fakat bir yandan da bürokratik problemlerle karşı karşıya kalınıyordu. Avcı Uçağı Mafyası, fikri TAC’da en üst düzeye kadar çıkarmaya çalışsa da, Dixon’ın öfkesinden çekinen albayların ve generallerin desteği eksikti.

Artık bu fikri General Dixon’a anlatmanın zamanı gelmişti. Yapılması gereken şey, ona bunun nasıl *kendi* fikri haline gelebileceğini göstermekti.

Bu noktada Moody Suter bir plan tasarladı. Bu plan, Kara Kuvvetlerinin en üst düzey bilim adamının, eldeki silah sistemlerini test etmek için laboratuvar ortamında çarpışma eğitimi ve çarpışma simülasyonları konusuyla ilgilendiğine dair bir duyum aldıkları zaman devreye girecekti. Diğer bir deyişle, Suter Kızıl Bayrak fikrinin bir kara savaşı dengini düşünüyordu. (Zamanla, Kara Kuvvetleri bunu büyük bir başarıyla California, Fort Irwin’de gerçekleştirdi.) Daha sonra Suter bilim adamına, Hava Kuvvetlerinin de onun aklında bulunan aynı fikir üzerinde çalıştığını ve Nellis kompleksinde, operasyonel testler için de kullanılacak olan gerçekçi bir eğitim alanı geliştirmekle meşgul olduklarını söyledi. Doğal olarak bu bilim adamı, bu Hava Kuvvetleri Programının detaylarıyla oldukça ilgilendi ve bu nedenle resmî bir brifing talebinde bulundu. Aslında o zamanlarda ortada program falan yoktu, sadece ete kemiğe bürünmesi gereken birtakım fikirler vardı. Askerî bir brifingin ana malzemesi olan slaytlara ihtiyaçları vardı.

Zamanı gelince, yine onlar gibi Pentagon’un bodrum katında çalışan grafikerler, Kara Kuvvetleri brifingi için slaytlar hazırlamak üzere Horner ve Suter’la çalışmaya başladılar. Grafik bölümünün şefi, başlık slaydına düz bir kızıl bayrak çizmişti ve bu logoyu sonraki slaytlarda da kullanmıştı. Böylece program da “Kızıl Bayrak” olarak isimlendirildi.

Suter’ın planının sonucu şuydu: Bill Kirk’ün takımı Kara Kuvvetlerine brifing vermek üzere Hava Kuvvetlerinin dışına çıkacağı ve Nellis de TAC’a (örneğin General Dixon’a) ait olduğu için, General

Dixon'a ne yaptıklarını bildirmek, onların vazifesiydi. Bu mesaj ise bildirdiğinden daha fazlasına işaret ediyordu. "Nellis'te uygulanması önerilen Kızıl Bayrak Programı Kara Kuvvetlerinin ilgisini çekmiştir ve bu yüzden de Kara Kuvvetlerinin Nellis'i kendi savaş laboratuvarları olarak kullanma ihtimali ve daha sonra da burayı kendi üslerine katma tehlikesi söz konusudur."

Sonuç olarak, Dixon bu brifingi dinlemek istemişti. Zaten planın bütün amacı da buydu.

Suter zırhını giydi ve onunla mücadeleye gitti. Vahşiydi ama aptal değildi; Dixon Kızıl Bayrağın erdemlerini görmüştü ve Suter'a sadece "Anladım," dedi. Kızıl Bayrak göndere yükseliyordu.

İlk zamanlarda Kızıl Bayrak önceden tahmin edilen problemlerle karşılaşılıyordu; örneğin çok fazla uçak düşmüştü. Fakat zamanla herkes bir şeyler öğrendi, eğitim sistemi daha gerçekçi oldu ve genç pilotlar savaşta kendilerini riske atamayacaklarının farkına vardılar. Güvenlik kayıtları daha çok gelişti. Kısa zaman sonra Kızıl Bayrak kayıp oranı, normal eğitimlerdeki orandan da aşağıya indi.

Yıllar geçtikçe atış talimi donanımı da gelişti ve Hava Kuvvetleri yeni donanımlarla taktiklerin birbirleriyle bütünleşmesi konusunda çalışmaya başladı. Bombardıman uçaklarının, avcı-bombardıman uçaklarının, eşlikçi avcı uçaklarının, kurtarma kuvvetlerinin, Vahşi Sansarlar saldırı paketlerinin ve AWACS'ın, Rivet Joint'in (istihbarat sinyallerini toplayan EC-135 uçağı) ve Compass Call'un da (istihbarat sinyallerini toplayan ve aynı zamanda düşman sinyalinin, düşman uçağı, kontrol kuleleri ve yerdeki radar ağının arasında kilitleyen EC-130 uçağı) dahil olduğu komuta ve kontrolü nasıl düzenleyeceklerini keşfettiler.

Zamanla Kızıl Bayrak, Donanmaya, Deniz Piyadelerine ve yabancı kuvvetlere –Fransız, İngiliz, Koreli, Suudi, İsrailli ve Almanlara– ait uçaklarla birlikte uçuş operasyonlarını da içine aldı. Hava Muhafızları ve yedekler de Kızıl Bayrak programı altında uçuyorlardı, böylece gelecekte USAF'a ait bir görev kuvveti ve USAF'tan olmayan pilotlar bir araya geldiklerinde (Çöl Kalkanı operasyonu ya da Parlak Yıldız tatbikatında olduğu gibi) operasyona anında bütünleşmekte hiçbir problem yaşamayacaklardı. Ortak kurallar ve taktiklerin yanı sıra ortak terimler ve donanımlar kullanılıyordu.

Çöl Kalkanı ve Çöl Fırtınası büyük ölçüde çok rahat ilerlemişti, çünkü herkes orada daha önce bulunmuştu. İlk on savaş sortilerini bir-

likte uçmuşlardı ve zaten bir takımdılar. Yapılan tüm çalışmalar sadece taktik geliştirme veya hava mürettebatı açısından değil, özellikle işbirliği açısından da hava gücüne üstünlük kazandırmıştı.

Horner, 1976 ve 1979 yılları arasında, Kuzey Carolina'da bulunan Seymour Johnson HKÜ'deki 4. Taktik Avcı Filosuna, Operasyon Komutan Yardımcısı Asistanı olarak atandığında, ilk Kızıl Bayrak ekibine de katılmış oldu. Petangon'dan daha yeni gelmiş ve Seymour Johnson'daki Harp Akademisinde bir yıl geçirmiş olan Horner'ın amiri, filo komutanı Albay Bob Russ'un emri altındaki Albay Harvey Kimsey (DO) idi. Tekrar uçmaya başlayacağı ve (daha sora havadan havaya çarpışmalarda kullanılan) F-4E'leri kullanacağı anlamına geldiği için bu oldukça önemli bir atamaydı. İş, DO'nun yapmak istemediği işleri yapmaktı. Kimsey, esasen jetlerle uçmakla ilgilendiği ve kırtasiye işlerinden hoşlanmadığı için asistanına oldukça fazla iş kalıyordu. Bu durum Horner'ı hiç de rahatsız etmiyordu. DO'nun yapması gereken bir çok vazifeyi yerine getirmekten oldukça memnundu; istihbarat, taktik, standartlar, değerlendirmeler, planlar ve programlar konularıyla ilgileniyordu. Filo, yarbaylar tarafından komuta edilen, otuzar pilotun ve yirmi dörder uçağın bulunduğu üç hava müfrezesinden oluşuyordu. Horner hem programları takip edip hem hava müfrezeleriyle uçuyor, tatbikatları planlıyor ve uçuşları gözlemliyordu.

İlk Kızıl Bayrak görevinde, kendi üssünden gelen iki müfrezeye komuta etti. Dokuzuncu Hava Kuvveti Komutanı olan General Hartinger ona başka bir görev daha vermişti: Sorumlu kişi olacaktı (Dokuzuncu Hava Kuvveti Üst Düzey Temsilcisi). Diğer bir deyişle Kızıl Bayrakta herhangi bir kaza meydana geldiğinde, bunun açıklamasını Horner'dan bekleyecekti. Sonuç olarak Horner bir yandan ana birliğe, yani Seymour Johnson'dan gelen iki müfrezeye komuta ederken, bir yandan da Dokuzuncu Hava Kuvveti Komutanı'na karşı yanlış giden herhangi bir şeyden dolayı sorumlu oluyordu. Eğer, herhangi bir şey yolunda gitmezse, kariyeri tehlikede olacaktı. Brifinglerde her şeyin yolunda gittiğinden emin oluyor, planlar yapıyordu. Birinin aptalca bir şey söyleyeceğini hissettiği zaman söz istiyor ve oyunu kurallarına göre oynamayanları evlerine yolluyordu. Sonuçta her şey yolunda gitti.

Zamanla Horner, Kızıl Bayraklarda daha fazla uçuşa katıldı ve bu sırada birçok şey öğrendi. Örneğin, düşman savunmasına alçak seviye uçuşuyla sızma saçmalığıyla ilgili uzun zamandır savunduğu görüşü

1977 yılının Ocak ayında yapılan bir Kızıl Bayrak manevrasında daha en baştan pekişmişti. Horner'ın F-4E'lerden oluşan müfrezesi kırmızı hava kuvveti (düşman hava kuvvetleri) rolünü oynuyordu. Bu sırada da mavi hava kuvvetinin F-111'leri savunma hattının gerisine sızmaya çalışıyorlardı. Bu F-4E'ler, sol kanadın köküne monte edilen ve radar olarak da hizmet verebilen TV teleskoplarıyla, yani TISEO'larla donatılıyorlardı. Bu sayede pilotlar üzerine kilitlendikleri hedefin TV resmini radar ekranları üzerinde görebiliyorlardı. Bu alet, hedef hâlâ görüş alanının dışındayken, hedefin görsel kimliğini çıkartıyordu. TISEO'yu kullanarak pilotlar, başa baş bir durumda, saatte 1.000-1.300 deniz mili süratle, orta menzilli bir AIM füzesini fırlatabilecek yeterli uzaklıktan hedefin üzerine kapanırken, ne tip bir uçakla karşı karşıya olduklarını anlıyorlardı. F-111'lerin kendileri, ayırt edilebilir ve kaba görünümüleriyle kolayca tespit edilebiliyorlardı ve yere yakın uçtukları için de hemen görülebiliyorlardı. Horner'ın kırmızı takımının yapması gereken ise bunların üzerlerine dönüp silah kamerasıyla filmlerini çekmek için yeterli hıza ulaşmaktı. Horner olayı iyi hatırlıyordu. "Bir sancağa ateş açmaktan farkı yoktu. Yalnız bu durumda, hedef yerden elli veya yüz fit kadar yükseklikle, altı yüz deniz mili hızla ilerliyordu. Hedefin üzerinden kımıldamazsan, onu ıskalamazdın."

Pilotlar Kızıl Bayraklarda diğer temel dersleri de öğrendiler: Çarpışmanın karmaşasında durumlarını nasıl değerlendirebileceklerini (bazılarının telsizde çok fazla konuşmasına, diğerlerinin ise çok az konuşmasına rağmen); kanat adamlarını gözetmeleri, takımı hedefe yönlendirmeleri ve daha sonra ölümcül isabetler (sadece video kayıt cihazlarında bulunsalar bile) almadan geri dönmeleri gerektiğini; plan beklendiği gibi gelişmediğinde herkesin anlayabileceği basit, ılımlı taktikler kullanmaları gerektiğini; yüzlerce uçak, süpersonik hızlarda her yerde dolanıyor olsa bile kendi konumlarının farkında olmaları gerektiğini ve uçağın radar uyarı alıcısı çığlıklar atıp, onlara eğer bir şeyler yapmazlarsa birkaç saniye içinde öleceklerini haber verirken, hedefi bulmanın ve isabetli bir şekilde bombalamanın ne denli zor bir iş olduğunu... bütün bunları öğreniyorlardı.

Kızıl Bayraklar çatışmayı aynen taklit edemeseler bile, aynı adrenalin salgısını yapan o baskıyı vücutları üzerinde hissediyorlardı.

YÇY SİSTEMİ

Son olarak da Saldırganlar Programına ve Kızıl Bayrağa benzeyen

YÇY (Yüksek Çarpışma Yeteneği) sistemi, savaşmayı planladıkları şekilde eğitim vermenin başka bir yoluydu. Bunu temelde gerçekleştirebilmek için gününbirlik standartlar tasarlanmıştı ve bir hesaplama sistemi kurulmuştu: Bir üssün savaşa hazır hale gelebilmesi için her dörtte birlik bölümde belli tipteki birçok sortinin yapılması gerekirdi. Örneğin, F-15 havadan havaya çarpıştığı anda, her pilotun X sayıda bire karşı bir manevra uçuşu ve Y sayıda çok uçaklı ikiye karşı iki taktik uçuşu yapması gerekiyordu. Eğer, pilot bunun ardından da daha yüksek seviyeli bir hazırlığı amaçlamışsa, daha fazla emek isteyen ek uçuşlara ihtiyacı olacaktı.

146

Hesaplama sistemi, kuvvetin savaş hazırlığını tanımlayabilmek için, hava mürettebatı eğitim aktivitesinin ve eğitim kalitesinin izini sürüyordu. Daha deneyimli pilotlardan daha düşük şeyler talep ediliyordu. Pilotlar avcı uçaklarında geçirdikleri toplam zamana ve kullandıkları en son avcı uçağında geçirdikleri zamana göre A, B, C, D olarak derecelendiriliyorlardı (1.500 saat toplam zamana sahip olan ve bu zamanın 300 saatini son jetinde geçiren bir pilot, A düzeyinde bir pilot olabilirdi; bunun yanında 800 saatlik avcı uçağı ile uçuş zamanına sahip olan yeni bir pilotun A seviyesine yükselmesi için son jetiyle 750 saat uçuşması gerekebilirdi). Daha sonra pilotlar savaşa hazırlığın üç seviyesinde de eğitim gördüler: Temel, ileri ve en yüksek. En yüksek seviyede olan bir pilot çok deneyimli oluyor ve o kadar yüksek bir dereceyle uçuyordu ki, “çarpışmaya hazır” olma koşullarını yerine getirmiş olması için jetine atlaması yeterli oluyordu.

BILL CREECH DEVRİMİ

Bu yeni eğitimlerin tamamı mükemmel bir şekilde etkiliydi ama yine de kökene, Hava Kuvvetleri’nin moral ve disipline dayalı problemlerinin sistematik nedenlerine inemiyordu. Pilotlar artık daha iyi uçuyorlardı, ama Vietnam’ın mirası askerî kurumlara zarar vermeye devam ediyordu ve eski liderler II. Dünya Savaşı ve Kore Savaşı’nda moda olan komuta stillerini (korku ve gözdağı verme) takip ediyorlardı.

Bu sorunlar bir kez daha SAC idaresi tarafından Hava Kuvvetleri’nin üzerine yığılmıştı. Bir SAC generaline göre tüm bombardıman uçakları ve mürettebatı birbirleriyle yer değiştirebilirdi. Avcı uçağı generalleri takımı, pilotları jetlerinin kuvvetlerine ve zayıflıklarına göre oynatıyordu ama TAC’da bu kültürü pekiştirecek kadar yeterli avcı

uçağı generali yoktu. Sonuç olarak Chuck Horner'ın yaş grubunun orta seviye TAC lider kadrosu ya savaşta hayatını kaybetmişti ya da bu sonla karşılaşmamak için askeriyeden ayrılmıştı.

Pilotlar Hava Kuvvetleri'ni sürüler halinde terk ediyorlardı. Nedeni çok açıktı: Hava Kuvvetleri'ne ülkelerine jet uçaklarında uçarak hizmet etmek için katılmışlardı. Ama bunun yerine sabah 07:00'da kalkış yapmak için sabah 05:00'da işe gelip, programa dahil edilen dört uçaktan üçünün uçmaya hazır olduğu haberini almak için saat 09:00'a kadar bekledikten sonra ancak uçmaya başlıyorlardı. Ancak, tam havalanmak üzereyken uçaklardan birinin aslında pek de güvenli olmadığı ortaya çıkıyordu. Bu arada havalanmayı başaran iki uçakta da ateş kontrol radarları olmadığından mürettebat filonun belirlediği uçuş süresini tamamlamak için gökyüzünde cesurca çaba harcardı.

Durum her geçen gün, ay ve yıl daha da kötüye gidiyordu. Uçuş saati programı destek olabilecek en az seviyede uçuş operasyonunu keşfetmek ümidiyle aşağıya çekildi. Bu kimsenin suçu değildi. Yedek parçalar için para yoktu; personelin yeteri kadar deneyimli olmamasından ötürü, bakım teknisyenleri eğitilmiş değildi; göreve hazır bulunma raporları iyi görünsünler diye sabunlanıyordu. Böylece üst karargâhlar Washington'daki patronlarına Hava Kuvvetleri'nin savaş görevini üstlenmeye hazır olduğu raporunu verirken temize çıktıklarını hissediyorlardı.

Deneyimli pilotlar yanlış raporlar vermekten, uçmadıkları zamanlarda oyalansınlar diye tasarlanmış olan anlamsız yer görevlerini yerine getirmekten ve ardı arkası kesilmeyen trajedilerden (genç, tecrübesiz ve çağa ayak uyduramamış pilotlar uçak kazalarında boş yere ölüyorlardı) bıkmış usanmıştı.

Uyuşturucu problemi ülkenin tümünde yoğundu, bu nedenle bunun askeriyede de etkili olması şaşırtıcı değildi. Ama bir partide uyuşturucu almak başka, nükleer silahlara bekçilik eder veya jetlerin bakımını yaparken almak başka bir şeydi.

1977 yılında Horner, sadece TAC filosunun değil, aynı zamanda SAC bombardıman filosunun da evi olan Seymour Johnson'da bulunduğu sırada, Hava Kuvvetleri Özel Araştırma Ofisi (OSI) ajanları üste uyuşturucu problemi olduğunu keşfettiler. Bir gece silah deposunun bulunduğu alanı korumakla görevli muhafızların nöbet değişiminden sonra askerî polisler evlerine veya kışlaya dönmek üzere silahlarını teslim ettiler. Fakat, bunun yerine onları bekleyen ajan ve avukat ala-

yıyla karşılaştılar. Toplam 225 polisin 151'ine Miranda hakları okundu ve daha sonra da bu kişiler yasadışı uyuşturucu bulundurmamak ve kullanmaktan suçlandılar (kullanılan uyuşturucu marihuanaydı).

Bir sene sonra başka bir gece Horner'ın filo komutanı olduğu Luke HKÜ'de, OSI ajanları bakıma ihtiyacı olan F-15'lere teknisyen taşımak için filonun uçuş hattında kullanılan minibüsüne binip, yasadışı uyuşturucu sattığı gerekçesiyle sadece minibüsün sürücüsünü tutuklamakla kalmadılar, aynı zamanda 30 milyon dolarlık jetlerin içinde çalışmaya gitmeden önce uyuşturucu almakta olan teknisyenleri de yakaladılar.

148 Irk problemi de vardı, fakat ırkçılık Hava Kuvvetlerinde, ülkenin bütününde olduğu kadar ciddi bir mesele değildi. Hava Kuvvetleri ortamındaki ırksal kutuplaşma aslında gençlerin subay ve astsubaylara yabancılaşmasının bir yansımasıydı. Gurur ve disiplin sahibi olan bir birlik ırksal kutuplaşmaya göz yummuyordu, çünkü onlar bir takımdı ve ne yazık ki, ortalıkta çok az takım vardı.

Chuck Horner hikâyeyi şöyle anlatıyor:

Deneyimli mekanikerlerin ve hava mürettebatının kaybedilmesinin, uyuşturucu ve savunma fonunun eksikliği sorununa bağlı olduğu öne sürülebilirdi. Ama asıl neden çok daha basitti: Kim olduğumuz, adamlarımıza sevgi disiplin ve görev anlayışı içerisinde nasıl davranmamız, nasıl yönetmemiz ve nasıl takip etmemiz gerektiği konusundaki önsezilerimizi kaybetmiştik. Kısacası içimizdeki gururu kaybetmiştik. Gurur, kibir değildir. Dizzy Dean'in de dediği gibi, "Eğer bir şey yaptıysan, bu övünmeni gerektirmez." Bizim "yaptık" anlayışımız, savaşa girmeye hazır olmak ve savaşa da kazanmak anlamına geliyordu.

Dürüst olmak gerekirse, "yaptığımızı" iddia edemiyorduk. Sonuç olarak da bir yalanı yaşıyorduk ve gururumuzu kaybetmiştik. Gururu küçümsemeyin. Silahlı Kuvvetlerin içinde bulunan bir kişi için gurur hayati önem taşır. Ailelerimizi bırakıp, günlerce haftalarca çadırlarda yaşayıp, hiçbir dükkânda satılmayan konserve yiyeceklerle beslenip, bir asker maaşı için nasıl hayatımızı tehlikeye attığımızı sanıyorsunuz? Askerî birlikler gurur için yaşarlar, sağlarındaki, sollarındaki adamlara ve kendilerine güvenden kaynaklanan bir gurur için. Elbette ülkelere hizmet etmekten dolayı da şeref duyarlar. Ama onlar için

önemli olan işlerini iyi yapmalarından, emirleri altındaki insanlardan, liderlerinden dolayı ve kendilerinden daha yüksek bir amaca hizmet ederek hayatlarını geçirdiklerinden dolayı duydukları gururdur. Vietnam'dan sonra gururumuzu yüceltmek yerine ayaklar altına almıştık. Savaşa hazır olduğumuz konusunda yalan söyledik, uçak hakımlarını kısa kestik, daha fazla uçabilmek için birbirimizin kığını kovaladık ki, aslında daha az uçuyorduk. Uçaklarımız pislik içindeydi ve bozuktu, adamlarımızı eşek bağlasan durmayacak yerlerde harındırıyorduk, maaşlarımız (enflasyonu durdurma çabası yüzünden) dondurulmuştu ve birlikler II. Dünya Savaşından kalma geçici hinalarda çalışıyorlardı. Disiplin de gururla birlikte inişe geçmişti. İyi olanlar yürümeye devam ediyorlardı, zayıf olanlar ise uyuturucu kullanıyorlardı. Ülkemizi komünizm tehlikesinden koruyacak kuruluşun ta kendisinin içinde hulunan hizler, kendimiz komünist bir ulus haline gelmiştik.

Daha sonra, 1978 yılında, General W.L. “Bill” Creech TAC komutanlığına atandı.

Bir zamanlar Skyblazers ve Tunderbird akrobatik takımının lideri olan Bill Creech, dört dörtlük bir avcı uçağı pilotuydu. Nellis'teki Avcı Uçağı Silahları Okulunda Operasyon yöneticisi olarak görev yaptıktan sonra, TAC'a komuta eden bombardıman pilotu General Sweeney'nin (Sweeney, pek de iyi bir üne sahip olmayan telefon baskınlarının yaratıcısıydı) baş asistanlığını yapmıştı. Creech, General Sweney hakkında kötü bir şey söylemediği halde, ona benzememek için çok dikkat ediyordu. Tüm bunların dışında Bill Creech pratik bir felsefeci ve psikologdu. Problemleri incelediği sırada, en dipteki nedenleri araştırırken felsefi yönü iyice ortaya çıkıyordu; daha sonra da hiç yılmadan işlerin yanlış yürümesini engellemenin yollarını arıyordu. Bir psikolog olarak da, onları azarlamak için değil, onları yanlış yapmaya götüren nedenleri değiştirmenin yollarını bulmak için insanların neden yanlış yaptığını bulmaya çalışan bir insan doğası öğrencisiydi.

Kişisel görünümü konusunda titizdi. Mükemmeli aramaktan yorgunluk duymazdı. Kendinden çok fazla şey beklediği gibi başkalarının da beklerdi.

Hava Kuvvetlerinin problemlerini nasıl dile getirmeye başlamıştı?

Hava Kuvvetlerinin temel vizyonu aynı kaldı: Kuvvetlerin hızlı,

eksiksiz, şiddetli ve yoğun bir şekilde uygulanması. Havadaki bir uçak, hava kontrolünü sağlamak, silahları hedef üzerine tam olarak doğrultmak ve olabildiğince güvenli bir uçuş çıkartmak için elinden gelen her şeyi yapmalıdır. Bu alanların her birindeki başarı değerlendirilebilir. Veriler tam olabilir. Uçan (ve uçmayan, depolarda tamir edilen) ne kadar uçağın var? Havadaki pilotlar becerilerini kaç saatte öğreniyor? Bu becerileri ne kadar iyi öğreniyorlar? Hedeflere kaç bomba atıldı? Verilen zaman içerisinde ne kadar uçak düştü?

Hava Kuvvetleri bu soruların cevabını yeterli ölçüde veremiyordu, peki ama neden? İyi ve yüksek motivasyon sahibi insanları tutkuyla yapmak istedikleri işlerinden alıkoyan neydi? Creech bu sorunun cevabının merkezîleşme olduğuna karar verdi. Yani Robert McNamara ve SAC generalleri tarafından oldukça sevilen yukarıdan aşağı yönetim yapısı. Creech merkeziyetçilikten nefret ediyordu, çünkü kişilerin kendi işlerini sahiplenmelerini engelliyordu, onları sorumluluktan mahrum bırakıyordu ve inisiyatifi yok ediyordu. Hava Kuvvetlerindeki insanların, Rus işçilerine döndüğünü söylemek istiyordu: “Biz çalışıyormuş gibi göründük, onlar da bize ödeme yapıyormuş gibi göründüler.” Ona göre merkeziyetçilik, tamamen etkili bir kurumun hayali-ne dayanan bir fanteziydi. Ve gerçek insan kişiliği ve davranışının kayalarına çarpmıştı. İnsanlar, merkeziyetçiliğin zannettiği ve beklediği gibi çalışmıyorlardı.⁽²³⁾

Her kuruluş yapı bloklarından oluşur ve eğer kuruluş herhangi bir problem çıkarmadan işliyorsa, bu yapı blokları rahatlıkla birlikte hareket ederler. Merkeziyetçiliğin bunu yapma yöntemi ise bunları yukarıdan aşağıya ve işlevsel olarak, yani işlevsel özelliklerine ve o fonksiyonda görülen işe göre organize etmektir. Örneğin uzmanlar merkezîleşmiş mekânlarda bir araya getirilip gerekli olan işlere gönderilirlerdi: Elektrik tesisatçıları, diğer elektrik tesisatçılarıyla, hidrolik uzmanları ise diğer hidrolik uzmanlarıyla çalışıyorlardı. Tüm bölümler merkezî bir malzeme alanında bulunuyordu.

Bu sistemde, tüm jetler ve bu jetlerde çalışan insanların hepsi aynıdır ve birbirleriyle değiştirilebilirler. Tüm kitle sınıflandırılır. Bireylerin başarılarının veya başarısızlıkların üstü örtülür. Buradaki temel mantık “ölçek ekonomileridir”: Verimlilik, para tasarrufu, tekrarların elimine edilmesi.

Fakat Bill Creech TAC Komutanlığına geldiğinde, bu iddiaları destekleyen güçlü veriler bulamadı; aslında eldeki veriler tam ters yönü

işaret ediyordu. Tüm elektrik tesisatçıları merkezi bir atölyede çalıştıklarından ve tüm filonun uçuş hattına (her birinde yirmi dört uçak bulunan ve toplamda yetmiş iki uçağı olan üç hava müfrezesi) hizmet vermek üzere kamyonlarla buralara sevk edildiklerinden, işin içine uzun yolculuklar, yoğun koordinasyon ve çok fazla evrak işi giriyordu. Ortada ölçek ekonomisi falan yoktu. Merkezî depolama alanından bir parçanın ısmarlanmasından; bu parçanın müşteriye ulaştırılmasına kadar geçen süre ortalama üç buçuk saatti. O zamana kadar parçayı ısmarlayan teknisyen ya başka bir işe geçmiş olur ve daha sonra bu işi bitirip arkadaşlarıyla birkaç fincan kahve içerdi, ya da işe olan ilgisini kaybeder hatta onarmaya çalıştığı problemin kökenini bile unuturdu. Her gün 4.000 TAC uçağından ortalama olarak 234'ü “depo kraliçeleri” olurdu; bunlar bakım için üç haftadan fazla kalkış yapmamış olan uçaklardı. Normal uçuş sırasında bozulan beş uçaktan sadece biri aynı gün içerisinde tekrar uçabiliyordu. Başarıyla tamamlanan uçuşların oranı ise %50 veya daha azdı. (Çöl Fırtınasının stresi ve yüksek temposu sırasında ise başarı oranı %95'ti.)

Elektrik tesisatçıları, silah uzmanları ve daha birçoklarının “fonksiyonel tımarlıklar”ı (Creech böyle diyordu); temel ürünlerin (uçakların) ve uçakların havada durmalarını sağlayan diğer yan ürünlerin ve fonksiyonların ihtiyaçlarını karşılamaya değil de, kuruluşların ihtiyaçlarını karşılamaya yönlendirilmişlerdi. Ayrıca bu tımarlıklar dikey olarak işlem gördüklerinden dolayı, diğer tımarlıklarla rahat ve kolay bir şekilde çalışmıyorlardı. Creech'in dediği gibi birbirlerine karışmıyorlardı.

Bir gün Bill Creech ile konuşan bir çavuş ona şöyle demişti: “*En son ne zaman bir kiralık arabayı yıkadınız?*”

Peki, Creech TAC'ı değiştirmek için ne yaptı?

Öncelikle bir eğitim kampanyası başlattı ve merkezî sisteme inananları bu fikirlerinden vazgeçirmek için, bu sistemin başarısız olduğuna dair kuvvetli deliller kullandı. Bu arada sorumlulukların dağıtıldığı bir birim modeli kurdu ve daha sonra da bunu merkezî sistemle kıyasladı. Eldeki güçlü veriler, sorumlulukların dağıtıldığı sistemlerin üstünlüğünü kanıtlayınca da, bu sistemleri TAC'da yerine yerleştirdi.

Temel yapı bloklarını yatay olarak tekrar şekillendirdi ve “fonksiyonel tımarlıkları” dağıttı. Örneğin Uçuş Hattı Bakım Ekibini, Ürün Ağırlıklı Hava Müfrezesi Takımı olarak düzenlendi ve burada elektrik tesisatçıları, uçak makine mühendisleri ve hidrolik uzmanları hep bir-

likte çalıştılar. Tek konuda uzmanlığı olan kişilere diğer uzmanlık alanlarında da temel eğitim verildi, böylece gerektiği zaman meslektaşlarına yardımcı olabilirlerdi. Ayrıca ortaya çıkan bir problemin tamamını kavrayabileceklerdi. Merkezden idare edilen merkezî malzeme kompleksi yerine, uçak malzemeleriyle doğrudan alakalı olan aletlerin tümü, kendilerini sadece uçuş hattı müşterilerine adanmış olan uzmanlarla birlikte, uçuş hatlarına taşınmıştı. Envanterlerin izini süren ufak bilgisayarlar da burada yardımcı oluyordu.

Her hava filosu takımı kendi hedeflerini belirlediler ve kendi programlarını düzenlediler. Hepsi de kendi kararlarını kendileri verdiler ve dikkatlerini bir an bile en sonunda ortaya çıkacak ürünün üzerinden ayırmadılar: Uçaklar havada olacaktı.

Artık her avcı uçağının, “kendini işine adanmış bir mürettebat şefi vardı” ve bu kişinin ismi uçağın yan tarafına yazılmıştı. Artık uçak onlara “aitti” Karargâhlardan emirleri beklemek yerine verdikleri kararların –buna yanlışılar da dahildi– sorumluluğu artık onlara kalmıştı. Pilotlar ve hava müfrezesi takımlarındaki teknik uzman kadroları müsaait olduklarında birbirlerine yardım ediyorlardı, çünkü onların performansı, hava filosu biriminin performansına göre değerlendiriliyordu. Jetlerinin iyi performans sergileyebilmesi için, daha fazla eğitim olanağı da dahil olmak üzere onlara ihtiyaçları olan her şey sağlanmıştı.

Zamanla Creech’in oluşturduğu sorumluluk dağıtma sistemi, gerçekten sahiplenmeye, yetki devrine, gerçek takım çalışmasına, kesin bir sorumluluğa (zayıf performansın izlerini takip etmek artık çok kolaydı) ve insanların, makinenin dişlileri gibi değil de, insan olarak çalıştıkları bir sistemin oluşmasına yol açmıştı.

Problemler, kendilerine daha yakın kişiler tarafından çözümlenmeye, kökeninden halledilmeye başlanmıştı. Problem çözücüler, hem doğruyu yapmak hem de hata yapmak konusunda serbesttiler. Hata kuşkusuz yapılacaktı, ama önemli olan bunların tekrarlanmasını engellemekti ve bunu yapmak için en iyi yol, hatalarını kendilerinin düzettiklerinden emin olmalarını sağlamaktı.

Creech TAC’ın savaşa hazırlığındaki yetersizliğin kökündeki nedenlere de el attı: Hastalıklı birimleri kapattı. Böylece daha iyi durumda olan birimleri iyileştirmek için yeteri kadar eğitilmiş insan ve bölüm olacaktı. Üst düzey astsubayları, merkezî yönetim sistemi altında taşıdıkları havalandırılmalı ofislerden attı ve onları astlarını gerçekten yönetebilecekleri uçuş hatlarına yerleştirdi. Albaylardan ve generaller-

den çarpışma uçuşu konusunda büyük bir ustalık bekliyordu, böylece çarpışmalar sırasında liderlere olan güven, savaşçılar arasında yeniden oluşmaya başladı. Kendi iyiliği için kontrol sağlamaya yönelik olarak tasarlanan işlemleri ve prosedürleri acımasızca kökünden söküp attı. Hedefleri ve standartları belirledikten sonra gerçekten önemli olan şeyleri (uçulan sortiler veya uçmaya hazır uçaklar gibi) değerlendiren, anlaşılabilir ve görülebilir puan kartları oluşturmuştu. Sorumlulukların dağıtıldığı yönetim şekline iyice kanalize oldukça, standartları ve hedefleri iyice yükseltti. Her geçen gün onun için çalışan adamlar ve kadınlar, Creech'in beklentilerini aştıklarını kanıtlıyorlardı.

Bu değişimlerin tamamen gerçekler üzerine kurulu olduğundan emin oldu. Yalan söylemek, gerçekleri gölgelemek, bahaneler uydurmak kabul edilemez durumları. Bu noktanın TAC'da iyi anlaşılması- nı isteyen Creech, herkes tarafından fark edilen "infazlar" gerçekleştirmişti.

Bunlardan biri şöyleydi:

Creech'ten önce komutanlar arasındaki müthiş oyun, daha üst düzeydeki komuta merkezlerine, kendilerinden istenen görevi tamamlayabileceklerini söylemeleri idi. Aslında bunu yapamayacaklarını biliyorlardı, çünkü ya yeterli eğitime, ya yeterli kaynağa sahip değillerdi, ya da uçuşu gerçekleştirmek imkânsızdı. Doğruları söyleyen bir komutanın ise kovulması olasıydı. Bu durumlar altında yapılabilecek en iyi şey üstesinden gelebilecekleri kadar az vaatte bulunmak ve kendi çabalarıyla birliklerinin yeterli ölçüde iş görmesini sağlamaktı, böylece gerçekleri çok da fazla gölgelememiş oluyorlardı. Diğer taraftan en kötü komutanlar sadece yalan söylüyorlardı ve düzen kuruyorlardı. Bazı komutanlar ise seslerini yükseltip, her şeyi olduğu gibi anlatıyorlardı. Eğer bu kişiler çok zekilerse ve oldukça iyi bir kavrama yeteneğine sahiplerse, dinleniyorlardı ve daha sonra da bazı değişiklikler yapılabiliyordu. Yeterli kavrayışa sahip olmayanlar ise, Chuck Horner'ın dediği gibi "büyük hilede" takım oyuncusu olmadıkları için kovuluyorlardı.

Örneğin F-4D'lerde Pike Fırlatma Sistemi olarak adlandırılan bilgisayar destekli bir bomba atma sistemi vardı. Bu sistem, hava mürettebatının bombaları oldukça büyük bir yükseklikten atmasını ve böylece de yerden açılan ateşten uzak durmasını sağlıyordu. Ama ortada büyük bir problem vardı. Pike Fırlatma Sistemi çalışmıyordu.

Yine de, F-4D mürettebatının bu sistemi kullanarak gerçekleştiren-

dikleri eğitim uçuşlarının kuralı, belli orandaki bomba puanlamasına ulaşmaktı; mesela, elli fitlik DHO (Dolaylı Hata Olasılığı). Hava mürettebatı, uçağı bombalama alanlarından birine uçuracaktı ve Pike Fırlatma Sistemini kullanarak bomba atacaktı. Alanda bulunan personel ise atışları hesaplayacak ve veriler biriktirilerek TAC'a sunulacaktı. Mürettebatın belirli bir yüzdesi istenen DHO'ya veya daha fazlasına ulaşmadıkça, filo savaşa hazır olarak görülmüyordu. Yeterli DHO'ya ulaşmak ise genelde kumar oynamaktan farksızdı, çünkü ya verilen eğitim yetersizdi, ya da daha kötüsü, Pike Fırlatış Sistemindeki bomba atma bilgisayarı çalışmıyordu. Bu da hava mürettebatını kaybetme durumuyla karşı karşıya getiriyordu. Sistem, onlara elli fitlik ortalama DHO sağlamada yetersiz olduğu için, filo komutanına kadar olan herkes yalan söylemek zorunda kalıyordu, aksi taktirde filo komutanı kovuluyordu (ama bazen de filo komutanı, müfreze komutanlarını ve bakım şeflerini kovuyordu).

Bu da şu anlama geliyordu: Mürettebat hedefe doğru yönelip, telsizden "İki numara Pike Fırlatışı için hazır" çağrısında bulunuyordu, ama ayarlarını otomatik olmayan atış için yapıp, uçaklarını uygun pike açısı, hız ve rüzgârın durumuna göre ayarlayıp, bombayı bırakıyorlardı ve de hızla yükseliyorlardı ki, yerde atışı puanlayan arkadaşları, normal pike manevrası değil de, Pike Fırlatma manevrası görsün.

Üstelik bombaları sık sık daha da ufak DHO'larla atıyorlardı, bu da filonun çok başarılı görünmesine neden oluyordu. Komutan bileğinin hakkıyla sınıfı geçiyordu. Can çekişen tek şey ise dürüstlüktü. Mürettebat buna Pike Üçkâğıdı diyordu.

Bu arada da generaller Pike Fırlatma Sisteminde üstün bir savaş kapasitesine sahip olduklarını düşünüyorlardı. Onlara göre bu sistem, kullanıldıkça daha iyiye gidiyordu, çünkü pilotlar bombaları geleneksel yöntemle atmaya devam ettikçe, vuruşlar daha da isabetli oluyordu.

Bir gün vicdan azabından kıvranan F-4D yüzbaşlarından biri, Creech'e Pike Üçkâğıdını anlatan imzasız bir mektup yazmıştı. Sonuç olarak da Creech, TAC Operasyonları Yöneticisi olan, Tümgeneral Larry Welch'i, durumu araştırması için görevlendirmişti.

Welch soru sormaya başladığında, filo komutanı dışındaki herkes doğruyu söylemişti. Filo komutanı ise bomba puanlarını kendisinin ve diğerlerinin nasıl aldığını bildiği halde, neler olup bittiğinden haberi olmadığını iddia etmişti. Bununla da kalmayıp, tüm suçu diğerlerinin üzerine atmaya kalkmıştı. En azından, "Evet efendim, adamlarım hile

yaptı ve ben de hile yaptım, ama bizden yapmamızı istediğiniz şey buydu. Böyle bir şey yaptığımız için sizden ve kendimizden nefret ediyoruz,” gibi bir şeyler söyleseydi, hemen sonra olacaklardan kurtulmuş olurdu. Ama bunu yapmadı. Sonuç olarak da Creech onu, TAC’daki herkesin haberdar olacağı biçimde kovdu. Herkes artık işlerin farklı bir yolla yürütüleceği mesajını almıştı. Bu yol doğruları söylemeye dayanıyordu. Eğer elinden geleni yaptığın halde yine de kaybettiysen, bu kabul ediliyordu, ama iyi görünmek için yalan söylediysen ve doğruları gölgelediysen bu kaybetmekten çok daha kötüydü.

Bunların hepsi, gururu yeniden tesis etti. Ama yeterli değildi. Creech görüntü standartlarını da yükseltme konusunda ısrarlıydı. Üssü temiz ve boyalı olmayan bir komutan, eğer gerekirse şehre inip boya ve diğer gerekli aletleri satın alıyordu. Renge önem veriyordu; gözü rahatlatan aynı zamanda da ciddi duran toprak tonlarını seviyordu. Askerî kıyafete de dikkat ediyordu. Savaş üniformaları iyiydi ama uygun bir şekilde giyilmeleri, çalışma koşullarından dolayı kirlenmeleri haricinde temiz ve tertipli tutulmaları gerekiyordu. Dikkat ettiği, sadece görünüm değildi. Kendi adamlarına da önem veriyordu. Onların arasında dolaşüyor, onları dinliyordu. Görevlerini daha verimli ve hızlı yerine getirebilmenin yollarını arayan tüm rütbelerden bir şeyler öğreniyordu. Ailelere de önem veriyordu (örneğin, aile destek merkezleri ve kreşler kurduğunu), böylece adamları işlerine konsantre olabiliyorlardı. Ve en çok da disiplini önemsiyordu. Disiplin, savaşta başarılı olmak için gereken düzenin ve gururun temeliydi. Havada, uçuş hatlarında ve savaş zamanı uçuşların yapılması gereken tüm alanlarda zorlu sınavlar veriliyordu. Ortada arkasına sığınabilecek hiçbir bahane yoktu. Kaybettiysen, bu eğitime ihtiyacın olduğu anlamına geliyordu ve gerekli eğitimi alıyordun. Eğer kaynağa ihtiyacın varsa, hemen bulunuyordu. Ama eğer orduda bulunmak için gerekli olan istekten, liderlik vasfından veya dürüstlükten yoksunsan, o zaman sivil yaşamda başarılı olma fırsatı veriliyordu.

SONUÇLAR

TAC’daki Creech reformu öncesine ve sonrasına ait veriler şöyleydi:

- Bir yedek parçanın ısmarlanıp, teslim edilmesine kadar geçen süre üç buçuk saatten, sekiz dakikaya indi.

- Pilot eğitim sortileri iki katına çıkarıldı, böylece pilotların becerileri ve savaşa hazırlık kapasiteleri arttı.
- Bakıma ihtiyaç duydukları için, havalanamayan uçak sayısı %73 azaldı.
- Depo kraliçelerinin sayısı günde ortalama 234'ten 8'e düşürüldü.
- Problem nedeniyle iniş yapan avcı uçakları daha çabuk onarılıyordu. Aynı gün içinde onarılanların oranı %270 arttı. Eskiden sadece dört uçaktan biri havalanabilirken, artık beş uçaktan dördü havalanabiliyordu.

Savaş sırasında sorti oluşturma yeteneği ikiye katlanmıştı.

Tüm bunlar, teknik açıdan çok daha sofistike olan uçaklarla tamamlanmış ve iki efsaneyi tarihe gömmüştü: (1) ABD uçakları *fazlasıyla* sofistikedir. (2) Teknik olarak sofistike olan uçaklar havada tutulamazlar.

Chuck Horner hikâyesine şöyle devam ediyor:

Creech'in ve bizim yaptığımız şey, hava kuvveti olmayı yeni baştan öğrenmekti. İlk önce uçakların bakımının nasıl sağlandığını ve nasıl sorti oluşturulduğunu öğrendik, böylece hava mürettehatımız savaşa hazır olmak için yeteri kadar nitelik eğitimi aldı. Aylık ortalama uçuş saatleri, ondan daha azken, yirmiden yukarı çıktı. İsabetli atışların oranı arttıkça, pilotlar artık hedeflerini vurabiliyorlardı. Hava savaşı becerileri daha önce erişilememiş düzeylere çıktıkça, hayatta kalabiliyorlardı. Araçlar çalışıyordu, çünkü bakımları gururla yapılıyordu. Her mürettebat şefi kendi jetinin sahibiydi ve kendi ismi, pilotunkiyle birlikte uçağın yanına yazılıyordu. O jet ona aitti ve performansından da o sorumluydu. Eğer jeti mükemmel bir durumda ve tam zamanında havalanmaya hazır değilse, herkes bundan kimin sorumlu olduğunu biliyordu. Bu yüzden de mürettebat şefi malzeme çavuşundan herhangi bir bahane kabul etmiyordu. Eğer istediği parçayı bulamıyorsa, uçağı bakımında olan bir arkadaşından kendisine gerekli olan parçayı ödünç isterdi. Ve bunu yaparken de albayın iznini almasına gerek yoktu. Ticaret, jetlerin sahipleri arasında gerçekleşiyordu. Buna, "çalışmada sorumluluk dağılımı" deniyordu.

Üssün de bir gururu vardı. Hastanedeki bekleme odaları derli toplu ve temizdi, yemek odası ise bitkilerle süsleniyor, duvarlar ve döşemeler temiz tutuluyordu. Adamlarımıza hak ettikleri şekilde davranıl-

maya başlanmıştı. Bunun farkındaydılar ve ona göre tepki veriyorlardı.

Çöl Fırtınasında gördüğünüz şey, Bill Creech'in mirasıydı. Genellikle yirmi dört uçaktan oluşan F-16 hava müfrezeleri bir günde yüzden fazla sorti yapabiliyorlarsa, bunun sebebi hakim mürettebatını saçma sapan kurallardan özgürlüğe kavuşturup, kişisel inisiyatifin geçerli olduğu bir ortam oluşturmalarıdır. Tüm mürettebat şefleri ve onun yardımcıları, Körfez'e, kendi uçaklarına sahip olmanın gururunu getirdiler. Buna bir de, degecek bir nedenden dolayı savaşa girdiğimizin ve bizi durduracak hiçbir şeyin olmadığına farkında olmamızı da ekleyin. Gururumuz, üretkenliğimiz, nedenimiz ve de kendimizi profesyonelce işimize adanmışlığımız vardı.

157

Anahtar kelime, sorumluluğun dağıtılmasıydı. Herkes kendisinden ne beklediğini biliyordu ve herkes de bunun karşılığında işini yapmak ve en yüksek beklentileri aşmak için kendini paralıyordu. Bill Creech bize sahip olduğumuz kapasiteyi göstermişti. Kaybetmenin önemli olmadığı bir ortam hazırlamıştı ve Vietnam karmaşası sırasında kaybettiğimiz gururlarımızı bize geri vermişti. Çöl fırtınası sırasında televizyon ekranlarından gördüğünüz teknolojinin oldukça etkileyici olduğuna dair bir kuşku yok. Ama kazanılan zaferi anlayabilmek için üslerde görev yapan, jetlerin hakimini sağlayan ve bunları çarpışmalarda uçuran insanları anlamamız gerekir. Bill Creech'in hepimizin içindeki ateşi körüklediğini bilmeniz gerekir.

LİDERLİK EĞİTİMİ

Creech Devrimi başladığı sıralarda, Chuck Horner albaydı. O günlerde hem uçuş becerileri, hem de bürokratik manevra becerileri oldukça gelişmişti; şimdi ise bir lider olarak, kıdemli bir subay olarak kendini geliştirmeliydi. Kuvvet akademileri, üst düzey uçuş yarbaylarını eğitiyordu, ama sadece bir albayken nasıl general olacağınızı öğreniyordunuz (ya da öğrenemiyordunuz). Eğer bir albay olarak elinizde kazanma veya kaybetme fırsatları, sorumluluğu ve seçenekleri varsa, bu size bir general olarak nasıl yöneticilik yapacağınızı gösterir.

Hayatının bu evresinde Horner'a üstlerinden bazıları destek, bazıları da köstek olmuştu. Bunlar arasında elbette Bill Creech de vardı.

1976 senesinde, Seymour Johnson'daki filo komutanı iyi bir adam olan Albay Bob Russ'tı. Russ'ı memnun etmek oldukça zordu. Geri kalanların durumlarını bilmelerine izin verirken, üstün performansı

ödüllendirmekten hiç çekinmiyordu. Çabaları bununla sınırlı değildi: Zamanının çoğunu emri altındaki kişileri, görevlerini yerine getirmek için ne yapmaları gerektiği konusunda eğitmekle geçiyordu. Katı biri olmasına rağmen, suçu üzerine alacak birini aramaktansa, problemlere yargılamadan bakıyordu. “Bu duruma nasıl geldik, bundan nasıl kurtuluruz, tekrarlanmasını nasıl engelleriz?” gibi sorular soruyordu. Problemleri önceden tahmin edip, meydana gelmeden evvel bunları düzeltiyordu. Emrindeki insanların yutabilecekleri kadar sorumluluğu ısırmalarına izin verdiği için, insanlar onun için çok çalışıyorlardı.

Tüm bunların aksine Horner bir defasında, akıllı ama kalın kafalı olan, emrindeki adamları hor gören, sahip olduğu entelektüel yetenekleri göz ardı ederek, kariyerini başkalarını sırtlarından bıçaklayarak elde eden bir filo komutanının yanında yardımcı komutanlık yapmıştı. Horner bu adamı çok dikkatli incelemiş, onun hareketlerinden en değerli dersleri çıkarmış, nasıl davranmamak gerektiğini öğrenmişti. Çevresindeki insanlara onun yaptıklarını yapmamaya çalışıyordu. Böyle davranırken daha da önemli bir ders çıkarıp, insanın kendisi olması gerektiğine karar verdi. Komutansanız insanlar sizin katı, huysuz veya kindar olmanızla ilgilenmezler; ama eğer bir gün katı bir gün yumuşak başlıysanız, bu onları mutsuz yapar. Eğer sizin ne tepki vereceğinizi kestiremezlerse, nasıl davranacaklarını bilemezler.

Chuck Horner’ın liderlik eğitiminin geri kalan kısmının çoğu ıstırap içinde geçmişti... çünkü eğer egosu gelişmiş bir pilotsanız, kusurlarınızın ortaya dökülmesi çok acı verici oluyordu. Bunun dışında eğer gerçekten yapığınız hareketlerin sonuçlarını umuyorsanız, hata yaptığınızda kendinizi kötü hissedersiniz. Şimdi Horner “İyi insanlara bağırmanız gerekmez,” diye düşünüyor. “Hatalarından dolayı kendilerini sizin hissettirmeye çalıştığınızdan çok daha kötü hissediyorlar. Diğer taraftan hata yapmak, kötü bir adamın umurunda bile değildir, üstelik bir şeyden anlamaz da; yani bağırarak burada da işe yaramaz. Eğer siz hatalıysanız, emriniz altındaki başarılı kişiler gelecekte sizin liderliğinizi reddedecektir. Bu yüzden, iyice anlasınlar diye hatalarını göstereceksiniz. Ardından da kendilerine olan güvenlerini tekrar nasıl kazanacakları üzerinde kafa yoracaksınız. Eğer eğitilmeye değmiyorlarsa, onları bir daha hata yapmamak üzere kendi yollarına gönderirsiniz.”

Başka bir seferinde, 4. TAF’ta bulunduğu sırada Horner alçak seviye uçuş eğitimini yönetmek için Seymour Jonhson’dan Utah’daki Hill HKÜ’ye bir tane daha uçak götürmüştü. Kuzey Kaliforniya’da pilotla-

rın 500 fitin altında uçmaları yasaklanmıştı, ama Büyük Tuz Gölü'nün güneyindeki çöllerde kimse yaşamadığından 50 fite kadar alçalabiliyorlardı.

Hill'e ulaştıklarında Horner'ın kanat adamı orada bulunan başka bir liderle, Horner ise diğer liderin, 50 fitte uçabilecek kanat adamıyla uçuşt. Önce Horner'ın bulunduğu iki uçaklı grup kalkış yaptı. Alçak seviye rotaları boyunca formasyon uçuşu yaptılar ve 480-540 deniz mili hızda ve en az 50 fitlik düşük bir yükseklikte dolandılar. Tuz Gölü'nün güneybatısındaki dağlık alana ulaştıklarında, hava muhalefetiyle karşılaştılar. Daha fazla içeriye doğru ilerlemeden bulutların arasındaki bir delikten yukarı tırmandılar ve diğer grubu probleminden haberdar ettiler: "Sizi geri dönüş yolundaki atış alanında bekleyeceğiz."

159

İkinci grup dağlık bölgeye geldiğinde, uçuş liderleri kanat adamından açılarak tırmanışa geçti. Ne yazık ki, lider yeteri kadar hızlı tırmanmadı ve lideri görüş açısı içerisinde tutmaya çalışan kanat adamı, içinde bulunduğu pozisyonun farkında olmadığı için, izlediği uçuş istikametinde karşısına çıkan dağ sırası üzerindeki kayalıklara takıldı, kontrolden çıktı ve dik bir açıyla yere çakılarak infilak etti.

Daha sonra Horner ve yer arama mürettebatı üyeleri cesetleri ve enkazı iki mil ilerideki bir kanyonda buldu.

Cenaze töreninden sonra Dokuzuncu Hava Kuvveti komutanı, Korgeneral Hartinger, Horner'a kazaya neden olan şeyin onun ihmali olduğunu söyledi. Bir lider olarak sorumluluklarında başarısız olmuş ve bir sebeple iki mürettebatı "öldürmüştü"

Zaten başarısız olduğu ve pilotların ölmesinde kendi tutumunun da payı bulunduğu için kendisini suçlayıp, tüm olanlar için çok üzülüyordu. Hartinger'ın suçlaması her şeyi daha da kötü yapmıştı. Kendi kendine "Olabilirdiğince fazla çalışıyorum," dedi, "ve şimdi de bu geri zekâlı uçuş lideri kendi kanat adamını gözetmiyor ve, lanet olsun, bu benim kariyerimi mahvediyor." Ama kendine acıması "Gııı"ın ona söylediklerinin çok doğru olduğunu fark edinceye kadar sürdü. Bu, o zamanlar Dokuzuncu Hava Kuvveti'nin DO'su olan Bill Kirk tarafından pekiştirilen bir anlayıştı. Kirk her şeyi açıkça söylemişti ve Horner da söylenenlerle hemfikirdi. Ya her şeyi boş verecekti, ya da hatasını kabul edip her şeye tekrar başlayacaktı.

Bu ölümlerden çeşitli nedenlerden dolayı, ama en önemlisi

de orada bulunan yetkili ben olduğum için sorumluydum. Bu uçuş liderinin hatası değildi, benimdi. İkinci gruba açık havada bulundukları sırada, daha fazla ilerlemeyi ısrakmalarını ve tırmanışa geçmelerini emretmeliydim. Hava muhalefetiyle karşılaştıklarında ne yapacaklarını bildiklerini farz etmemeliydim. Hatalıydım; pasif bir liderin yapacağı hatayı yapmamalıydım.

Eğer sorumluluk istiyorsanız, eğer zorlu görevleri istiyorsanız, o zaman işler kötü gittiğinde ayakta durmaya ve eleştirilmeye, ıstırap çekmeye hazır olmalısınız. Eğer kontrolünüz dışında olan hatalar dahil, bütün suçu üzerinize almayacaksanız, işin adı ne olursa olsun sorumluluk sahibi değilsiniz demektir. Büyük işler kişisel eleştiriye de içerir. Üstlenmeye geçecek olan görevler en fazla olumsuz yöne sahip olanlardır. Eğer kendi hatalarınızı itiraf etmezseniz, size duyulan güveni hak etmiyorsunuz demektir.

Kimse bir daha asla kaybetmeyeceğime dair garanti vermezdi. Ama bir yandan iyi yaptığınız bir iş için size güvenilmesini bekleyip, diğer yandan kaybetmenin acısından ve rezil olmaktan kaçmak liderlik değildir. Bir daha asla böyle bir şey yapmayacaktım; bu benim tarzım değildi.

Ne zaman emrim altındaki birileri yaralansa veya ölse, bunu kendi hatam olarak görmüş ve hiçbir bahane öne sürmemişimdir. Ödeyebileceğim tek kefareti, kazaya neyin neden olduğunu herkesin iyice öğrenmesini sağlamak ve bunun tekrar meydana gelmesini engellemek için elimden geleni yapmak olmuştur. Çarpışmalarda veya barış zamanı tathikatlarda kaybedilen yaşamlara değer vermenin, böylesi kötü bir kayıptan iyi dersler çıkarabilmenin tek yolu, tüm gücümle böyle bir şeyin bir daha asla tekrarlanmamasını sağlamaktır.

Bazı konularda, özellikle de insanların canını acıtacak konularda "zor" bir adam olmaya başlıyordum. Kendimi riske atıyordum, ama emrim altındaki herhangi birinin gereksiz risklere girmesini elbette istemiyordum. Yıllar içersinde meydana gelen ölümlü olaylar için önce kendimi suçladım, ardından da aynı şeyin tekrar olmaması için yollar aramaya başladım.

Yönetmeyi öğreniyordum.

Horner'ın bir sonraki ataması 1979'da Luke HKÜ'ye olmuştu. Bu

üs Phoenix yakınlarındaki Glendale Arizona'da bulunuyordu. 58. 'TAF'ta Albay Pete Kemp'in yardımcı komutanıydı.

Horner, Bill Creech'le ilk defa Luke'ta tanışmıştı ve ikisi de hemen Iowa'lı olduklarının farkına vardılar. Hava Kuvvetlerinde çok fazla Iowa'lı bulunmazdı. Bunun dışında, neden Creech'in dikkatini çektiğini söyleyebilmek, Horner için oldukça zordu; aslında bu kadar farklı kişilikleri bir arada görmek oldukça zordur. Creech titiz, dikkatli ve birbirli, Horner ise vahşi, ölçüsüz ve dikkatsizdi. Ama Creech onu fark etmişti.

Chuck Horner şöyle anlatıyor:

Creech'in benim hangi özelliğimi beğendiğine dair hiçbir fikrim yok. Hiçbir zaman iki arkadaş olduğumuzu düşünmedim. Üstelik uçmaya ve Hava Kuvvetlerine olan sevgimizden başka pek ortak yönümüz yoktu. Bu yüzden de başlarda onu mümkün olduğunca göz ardı ettim. Yapmaya çalıştığı şeye karşı hile mücadelesi ettim. Ama aslında yaptığı şeyin bize nasıl başarılı olacağımızı, yani sahip olmayı istediğimiz şeyi göstermek olduğunu fark edince, onun en büyük savunucularından biri oldum.

Genellikle beni çok fazla zorluyordu, bu benim için iyiydi ve tam anlamıyla bir baş belasıydı, çünkü ayrıntıların peşindeydi. Yine de bana önemli ve zorlayıcı görevler veriyordu ve kendimi paralarcasına çalıştığımdan da emin oluyordum. Bu görevler sırasında işleri geliştirmek, daha iyi görünümlü jetlere, daha temiz tesislere sahip olmak için gerçekten de çok çalışır ve başkasından yardım almadan kendi hayatlarımızı kontrol altına almaya savaşırdık. Bu süre içerisinde, ona hiçbir zaman yağ çekmedim. Dürüst olmaya çalıştım ve açığa vurmam gerekmeyen hataları hile itiraf ettim. Bunu onun gözüne girmek için yapmama rağmen, hoşuna gittiğini düşünüyordum. Benim tarzım böyleydi.

Sanırım beni astsubaylarımla benimle ilgili düşüncelerine dayanarak ve tamamladığım görevlerdeki başarıımı gösteren puan kartıma bakarak yargılıyordu. Ama bunu gerçekte nasıl yaptığını hiçbir zaman bilemeyeceğim.

Horner ve Creech tanıştıklarında, Creech varlığını hissettirmeye başlamıştı. Creech'in hemen fark edilen yeteneklerinden bir tanesi de,

komutanlığında olup bitenlerin hemen hemen hepsini bilmesiydi. Çok iyi bir dinleyiciydi, “Kulağını borunun diğer ucuna dayamalısın,” derdi. Hikâyeyi doğrudan öğrenmek için her zaman telefon başında olurdu, ya da güvendiği subay veya astsubaylarını yanına çağırıp olan biteni onlardan dinlerdi. Bu tip insanlarla kurduğu iletişim ağı oldukça genişti. Nitekim, Albay Chuck Horner ilk geldiğinde, Creech 58. TAF’taki durum hakkında çok iyi bilgilendirilmişti.

58. TAF’a ayak basar basmaz onu güç bir görevin beklediğini fark etmişti. Filonun F-104, F-4, F-15 ve F-5’leri kapsayan çok geniş bir yer olmasından dolayı, burası ikiye ayrılmak zorundaydı. Horner, F-4’leri ve F-104’leri kapsayacağını tahmin ettiği bu yeni filolardan birinin komutanı olacaktı. Zaten F-15’lerle uçan filo komutanı Pete Kemp’in, daha modern olan F-15 ve F-5 filosunu alacağını düşünüyordu.

F-4 ve F-104’ler, F-5 ve F-15’lerden çok daha eskiydiler ve daha iyi bakıma ihtiyaçları vardı. Horner bu uçaklara en iyi adamları bulmak için çok çaba sarf ediyordu. Filosu için en iyisini istiyordu.

Ama bölünme gerçekleşmeden bir gün önce, Pete Kemp başka bir göreve atandı ve Horner’a da F-15/F-5 filosuna (artık 405. TAF olarak biliniyor) komutanlık etmesi söylendi. Horner’ın F-4 ve F-104’ler için yaptığı doğru hareketleri gördükten sonra, Creech daha modern uçaklarda da ustalaşması için onu bir mücadele içine sokmuştu.

1980 yılında Horner tekrar Nellis HKÜ’ye gönderilmişti, ama bu sefer 474. TAF komutanı olarak. O günlerde filoda modası uzun zaman önce geçmiş F-4D’ler bulunuyordu, ama birkaç ay içinde en yeni F-16A’lar gelecekti. Bu da bir kez daha Creech’in Horner’a büyük bir mücadeleye girme ve avcı uçakları serisinin en tepesinde bulunan son model bir uçakta ustalaşma şansı teklif ettiği anlamına geliyordu. Horner ABD envanterinde bulunan en iyi iki avcı uçağında, hem havadan havaya hem de havadan karaya çatışmalarda usta olan bir avuç pilottan biri olacaktı.

Bu arada 474. Filoda üstesinden gelinmesi gereken başka güçlükler de vardı. Sadece F-16’lara terfi etmekle kalmayıp, aynı zamanda da NATO’ya bağlı oldukları için çok zahmetli olan Hızlı Tepki göreviyle de uğraşıyorlardı. Hava Kuvvetlerinde konuşlanmakla görevlendirilmiş tüm filolardan çok daha hızlı konuşlanmaları gerekiyordu. Ardından Almanya’da bulunan bir filo için talep edilen tüm uçuş alanlarının bile onaylanması gerekiyordu ve aynı zamanda da dünya çapındaki

herhangi bir filonun kapasitesine de ulaşmaları gerekiyordu. Filo hem bu görevi, hem de F-16 değişimini başarıyla tamamladı. İlk uçaklarını ve pilotlarını işe aldıktan altı ay sonra, Operasyona Hazırlık Denetiminde ve Nükleer Emniyet Denetiminde, TAC F-16 atış unvanını kazandılar. “Bu müthiş çabaların sonuçları, sadece Chuck Horner’ın değil, tüm filonun başarısıdır. Ben sadece o süre içinde orada bulunma ayrıcalığına sahiptim,” diye ekliyordu Horner.

Aslında Horner komuta ediyordu, bu onun için uçmak kadar doğal bir şeydi.

Büyük mücadeleleri severim. Beni motive eden şey budur. Başka hiç kimsenin yapamayacağı bir görevle karşılaşmayı isterim. Diğer taraftan bana sıradan veya önemsiz gibi görünen görevlerle hiç ilgilenmem (tabii, sıradan işlerin de her şey kadar önemli olabileceğini bilirim; Jonas Salk çocuk felci aşısını bulmadan evvel milyonlarca sıradan test ve gözlem yapmıştır). Bu yüzden de, her şeyin yolunda gittiği bir filodan ziyade değişim geçirmek üzere olan bir filonun komutanı olmayı tercih ederim; burada vereceğim mücadele her şeyin daha iyi olmasını sağlamak olur. Bunu gerçekleştirmek için fazlaca imkâna sahip olmadığımı hile hile hunu yaparım. Örneğin F-4D gibi modası geçmiş, hakımı oldukça güç uçaklardan, son model F-16’lara geçecek olan bir filoya komutanlık etmeyi tercih ederim.

Anahtarımı döndüren şey büyük bir mücadele esnasında başarısız olma korkusuydu. İşsiz havasına girmeme sebep olan şey ise, bana fazla bir uğraşı gerektirmeyen görevlerin verilmesiydi.

Bunların hiçbirisi, benim büyük bir görevin tamamlanmasının esas nedeni olduğum yanılmasına düştüğüm anlamına gelmiyor. Benim fonksiyonum bu değil: Ben bir amigoyum, donuk ruhların tamircisiyim; ben mücadele yolunda değişik bakış açılarını, kaynakların kullanım metodunu veya sarf edilecek olan çabaların düzenlenme metodunu dinleyen ve daha sonra da hangi yoldan gidileceğine karar veren kişiyim.

Bu gerçekler Bill Creech’in gözünden kaçmamıştı. Hava Kuvvetlerinde komutanlıklar ince elenip sık dokunarak dağıtılıyordu ve üst

düzey subayların çoğu, tüm yaşamları boyunca sadece bir kere bu göreve getiriliyorlardı. Ama Creech, Horner'ı oradan oraya hareket ettirmeyi sürdürdü: iki filo, iki hava indirme tümeni ve bir hava savunma silahları merkezi; hepsi de komutanlık vazifesiydi. İki sene karargâhta zaman geçirdikten sonra, beş buçuk sene düzenli kuvvetlere komutanlık yaptı ve kariyerinin son birkaç yılını birleşik komutan olarak geçirdi.

Bir komutan olarak, işleri diğer insanlar aracılığıyla yaparsınız. İnsanlara liderlik eder, olayları yönetirsiniz. Eğer insanlara yol gösteremezseniz, onlara komuta edersiniz. İnsanlara istediğiniz şeyleri yapmalarını emredersiniz. Bazen insanlara emir vermek zorunda kalırım, çünkü liderliğin gereklerini yerine getirecek zamanım olmaz, bundan dolayı da bazı şeyleri birilerinin üstüne yıkarım. Ama liderlik etmek en iyisidir.

Liderlik ettiğiniz zaman, liderin baş hizmetkâr olduğu bir ortam oluşturmanız gerekir. Bu da herkesin görevini yapmasına imkân veren kimsenin lider olduğu anlamına gelir. Komutanlığı ters çevrilmiş bir piramit olarak görürdüm. Besin zincirinin en altındaki kişi ben, en yukarıdaki kişi ise havacılarıydı. Tüm bu insanlar için mümkün olabildiğince çok çalışmak benim görevimdi.

Bir komutan olarak oluşturduğunuz ortamların başka özellikleri de olacaktır. Öncelikle kişiliğinize uygun olmalıdır (böylece çıldırmazsınız); içerisinde gerçekçi yollar ve hedefler belirlemelisiniz (ki insanlar etrafta boş boş gezinmeyip nereye gideceklerini hilsinler); her şeye rağmen emriniz altındaki insanlara işlerini en iyi ve en yaratıcı biçimde yapma özgürlüğü tanımalıdır. Ve tüm bunların gerçekleşebilmesi için hem kendinize, hem de başkalarına güvenmelisiniz.

Horner'ın oluşturmak istediği liderlik ortamı, karmaşanın kenarına yaklaşma eğilimi göstermeyip, tam da karmaşaya odaklanıyordu. “Karmaşık” bir stil, avcı uçağı pilotunun dünya görüşüne gayet uygundu, çünkü havadan havaya çarpışmalarda savaşmak zaten karmaşa demektir, ayrıca avcı pilotlarının zekâsının pratikliği verilerin çok ve çeşitli olduğu zamanlarda daha iyi işler; zaten avcı uçaklarının kendileri özellikle karmaşıktır.

Gittiğim yerlerde eğer bir karışıklık bulamıyorsam, ben karışıklık çıkarıyordum. Ya da acayip şeyler yapıyordum. Neden? Çünkü herhangi birinin hayatımı kontrol etmesine izin vermek beni kahrediyordu. Ve bu ayrı bir fert olduğunu insanlara göstermenin bir şekliydi. Askerlik hizmetindeki benzerliklerin intikamını almanın bir yoluydu.

Nitekim Horner da dünyaya karmaşa getirip bundan faydalanıyordu.

Eğer düzen meydana getirmek için kontrol empoze ederseniz, inisiyatif öldürürsünüz. Benim görevim profesyonelleri kullanıp, ellerinden gelenin en iyisini ortaya koymalarını sağlamaktı. Hem onları bir yöne odaklamalı, hem de kendileri olmalarına izin vermeliydim. Bazen bu durum, sürtüşmeler, çelişkiler hatta patlamalar meydana getiriyordu. Varsın olsun. Ufak bir sürtüşme, herkesin özgür davranmasına ve kendi inisiyatif ve yeteneklerini kullanmalarına karşılık ödenen bir bedeldi. Böyle şeyler özellikle de komuta etme şansına sahip olduğum fazlasıyla heyecanlı olan insanlar için geçerliydi.

Diğer taraftan bazı sürtüşmeler verimliliği engelleyebilir. Bu yüzden de insanların birbirlerinden hoşlanmadıkları ama yine de beraber çalışabilecekleri bir ortam oluşturmak çok önemlidir. İnsanların birbirleriyle tartışabildiği ve onlardan en iyi fikirleri alabileceğiniz bir atmosfere ihtiyacınız vardır. Ama tartışmalar sırasında akıl dışı bir coşkuya kapılıp, yumruk yumruğa girişecek bir duruma gelmeyeceklerinden emin olmanız gerekir. Bazen emrim altındaki adamlar bana karşı cephe alırlardı, bazense bu şekilde sonuçlanacak durumlar ayarlardım. Adamlarımın kişisel farklılıklardan dolayı dikkatlerinin çok fazla dağıldığını gördüğümde ise, bir düşmana dönüşürdüm; tabii bunu saldırgan bir tavırla değil, içine biraz da espri kattığım normal bir tavırla yapardım... Hiçbir planım olmadı; her şey içgüdüsel ve cesaret işiydi.

Cesaretime destek olmayı öğrenmiştim. Kendime güvenmeyi öğrenmiştim. Bunun nedeni, her seferinde doğru kararlar vermem değildi, çünkü bazen belirgin olmayan şeylere dayanarak karar vermeniz de gerekir. Siyah ve beyaz kararları vermek

kolaydır, kafanızı fazla çalıştırmanıza gerek kalmaz. Ne yapılacağı ve nereye gidileceği o kadar açıktır ki, herhangi bir kimse bile ne yapılacağını fark eder. Sonuçların belirsiz olduğu, bir yolun yanlış diğerinin ise doğru olduğunu anlatan inandırıcı bir mantığın bulunmadığı kararlar, zor olanlardır. Konunun diğer tarafındaki insanların iddiaları aynı oranda geçerli olsa bile, içgüdülerime göre hareket etmeyi öğrendim.

Horner 47. TAF'ta komutanlık yaptığı sırada, bu kuralları hayata geçirmek konusunda oldukça fazla mesafe kaydetmişti. Subay ve astsubayların gerçeği anlatmalarına ve kendi tarafsız fikirlerini belirtmelerine izin verilen bir ortam oluşturabileceğini biliyordu; Horner'ın onlara saygı göstermesi, kararlarına güvenmesi ve kendilerinin de deneyimli oldukları alanlarda dürüst davranması, onları başarmak ve birliğin de başarılı olmasını sağlamak için her türlü çabayı harcamaya itecekti.

Horner'ın, subay ve astsubaylarını idare etme şekli, liderlik vasfının en önemli noktalarından biriydi.

Astsubaylar Hava Kuvvetlerinin kalbi ve ruhudur. Günlük operasyonların hepsini yürütürler ve oldukça özgürdürler.

Astsubayın görevi, askerî birliği yönetmek, genç havacıları yol göstermek, onları eğitmek ve disiplini sağlamaktır. Bu çerçevede, subaylara pek kafayı takmazlar. Elbette astsubay kendi işini yapmaya çabalarken ona sorun yaratmadıkları takdirde. Kendilerine anlamlı görevler veren komutanları severler; filonun gönüllü üyeleri üzerinde sergilemeye çalıştıkları performanslarına zarar vermeye çalışan komutanları ise adam yerine koymazlar. Eğer bir komutan onların saygısını kaybederse, onu işe yaramaz olarak değerlendirip, görevden alınmasını ve yerine iyi bir komutanın gelmesini beklerler.

Onların güvenini kaybeden bir subaya acımak gerekir. Çok az veya hiç çalışmayarak, bir ekibin üretkenliğini veya kapasitesini öldürebilirler. Komutana karşı çalışmaları gerekmez, sadece görevi istendiği gibi yaparlar... ve komutan sortilerini yaptıramaz, denetimlerinden geçemez veya savaşını kazanamaz. Diğer taraftan tavsiyelerini veya görüşlerini dinlemek gibi basit bir hareket, güven ve sadakatlerini kazanmada çok büyük bir rol oynar.

Desteklerini kazanmanın başka bir yolu da, doğru astsubayı kov-

maktır. Astsubayların hepsi iyi ve üretken değildir. Ve astsubaylar kimin işini iyi yaptığını, kimin yan gelip yattığını çok iyi bilirler, ama hiçbir zaman şikâyet etmezler. Neyse ki, iyi bir astsubayı fark etmek kolaydır. En iyi astsubay görevini tamamlamakla o kadar meşguldür ki, komutan uçuş hattını veya arka atölyeleri taramadıkça onu bulamaz. Ve buralarda da deliller vardır: Temiz bir tekerlek ve lastik atölyesi; iyice silinip süpürülmüş depo döşemesi; yardımsever havacılar, askerî incelik ve gururla dolu bir ofis; motorlu taşıtların bakımlı, harekete hazır, düzgün ve hizalı bir şekilde park edildikleri motor havuzu.

Size filoyu nasıl yöneteceğinizi söyleyen veya kendi amirinin çalışma şeklinde binlerce kusur bulan astsubay, zayıf liderlik becerilerine ve kötü bir tutuma sahip olan biridir ve kurumun geri kalan kısmını da etkilemeden, hemen uzaklaştırılması gerekir. İşte bu yüzden filo komutanının doğru astsubayı kovması çok önemlidir. Eğer sorumluluklarını yüklenmeyen ve diğer astsubaylar için utanç kaynağı olan astsubayı hedef alırsa, filo komutanı doğru karar vermiş demektir ve onun başarılı olması için ellerinden geleni yaparlar. Ama yeni filo komutanı sessiz kahramanlardan birini kovarsa, diğer astsubaylar kendilerini üzmezler. “Eğer patron aradaki farkı anlayamayacak kadar aptalsa, niye ek çaba harcayalım ki?” diye düşünürler.

Bu yüzden komutan bir birlikte kötü bir gidişat tespit ettiğinde, birliğin liderini hemen değiştirmeli veya kovmalıdır. Bu bir komutanın yapması gereken en zor işlerden biridir, çünkü gerçekten de tüm olanlardan sorumlu olan kişiyi doğru tespit ettiğinden kesin olarak emin olamaz.

Chuck Horner, bu durumu gözünüzde canlandırmanıza yardımcı olmak için aşağıdaki hikâyeyi anlatıyor:

Nellis'teki 47. filoya komutan olduğumda, birkaç insanı üzecek acil değişiklikler yaptım. İlk önce havalandırmalı ofislerde oturan astsubayları özel talimatlarla birlikte ("ya bu işi düzgün yaparsınız ya da emekliye ayrılırsınız") uçuş hatlarına gönderdim; üniformaları konusunda dağınık bir tutum sergileyen genç havacılar, saçlarını kestirip, ayakkabılarını parlatılar ve yeni komutan tarafından yakından incelenmek üzere teşrif ettiler; gerekli gördüklerimi fırçaladım. Bu konuşmalara astsubay başçavuşları da dahil ediyordum.

Belli bir süre için filoya bir sessizlik hâkim oldu. Herkes iyi

mi, yoksa kötü mü olduğuma karar vermeye çalışıyordu. Eğer bana güvenmelerini ve sadık kalmalarını istiyorsam, bunu kazanmalıydım.

İlk hamle, hirlikteki en iyi astsubayların birinden gelmişti. Bir gün beni kenara çekip, böyle devam etmemi söyledi. Bunun ne anlama geldiğini sordum. Bana, Nellis'in arka bahçesindeki bara hira içmek için gittiğinde gördüklerinden dolayı, yaptığım şeylerin iyi olduğunu söyledi. Kaplan Hanı oldukça çılgın bir yerdi. Buraya takılanlar genellikle hallerinden memnun olmayanlar ve Hava Kuvvetlerinden atılmak için can atan genç adamlardı. Bu iyi astsubay doğru davrandığımı, çünkü banyo kabinlerinin duvarlarının Albay Horner ile ilgili küfürlerle dolu olduğunu anlattı. "Albay," dedi sırdaşım, "en azından doğru kişileri kızdırıyorsunuz."

Bu güne kadar hatalar yaptığımdan eminim. Fakat komuta ettiğim filolardan oldukça yüksek verim alıyorduk, sefere hazır olan uçakların oranı eskisine göre çok daha fazlaydı, daha fazla sorti uçuluyordu ve denetimlerden daha iyi sonuç alınıyordu, bu yüzden de haklı olduğum durumların sayısı, haksız olduğum durumların sayısından daha fazla olmalıydı. Her üste bulunan astsubayların deneyimsiz olduğum noktalarda beni tamamlayarak ve liderlik edemediğim zaman yerimi doldurarak arkamda olduğundan emindim.

Bende olan şey, hirimi daha iyi yapmak için duyduğum şiddetli arzuydu. Gece gündüz uçuş hattını geziyordum. Tamir edilmesi gereken bir şey gördüğümde, bunu yapacak olan kişinin ihtiyacı olan her şeye sahip olduğundan emin oluyordum. Komuta merkezlerinde yapı malzemeleri için kulis yapıyordum. Bakım mürettebatımı, kendi çalışma alanlarını temiz ve tertipli tutmaları için uyarıyordum. Üzerinde çalışabilecekleri ısıltıya sahip bir depo döşemesi olduğunda, insanların nasıl daha üretken bir hale geldiğine şaşırırsınız. Uçağın altına girince baktıkları yeri daha iyi görürler ve yere uzanmak zorunda kaldıklarında üstleri başları yağlanmaz. Aynı şeyler, yemek odaları, yatakhaneler, ofisler, çalışılan ve ikâmet edilen her nokta için geçerliydi. İşe uçuş hattından başlarsınız, böylece herkes Hava Kuvvetlerinde uçakları ve pilotları savaşa çıkmaya hazır hale getirmenin en önemli şey olduğunu bilir. Ama daha sonra tuva-

letlere de dikkat edersiniz, böylece birliklerin ihtiyaçlarını görecekləri temiz bir yerleri olur. Yatakhaneler de temiz olmalıdır. Yatakhane odalarını onarma programımız vardı, böylece duş kabinleri paslanmış, panjurları kırılmış ve lamba karpuzları kayıp, kirli, küflü ve darmadağınk yerler olmayacaklardı. Birliklerden yüksek performans istiyordum, çünkü onların da kendilerinden istedikleri buydu.

Onların hizmetkârları olduğumdan ve subaylarımın da aynı şeyi hissettiklerinden emin oldum. Zararlı ve düzensiz olmayan bir ortam içinde yaşamalıydık. Astsubayların sözlerine kulak verdim, ama hiçbir zaman onlardan korkmadım veya hiçbir zaman, "Görüşleriniz için çok teşekkür ederim, hepsini değerlendireceğim. Bu süre içinde siz de gidip astlarınıza liderlik edin," demekten çekinmedim. Onlar da istediğimi yaptılar. Hepimiz görevimizi yerine getirmek için o kadar fazla çalışıyorduk ki, kimin başta olduğu konusunda bir endişemiz yoktu. Gerçekte ise yöneticiler onlardı, çünkü başarıyı sağlayabilecek kişiler onlardı.

Subaylar birçok yönden astsubaylardan farklıdır. Öncelikle daha çok göze çarparlar, böylece nasıl bir performans gösterdiklerini görmek daha kolay olur. Subaylarda birkaç sınıf vardır.

Öncelikle özel olarak eğitilen ve Hava Kuvvetinde gelecekleri olan genç teğmenler, üsteğmenler ve yüzbaşılar. Bu yüzden de onların enerjik olmasını istersiniz. Onların hata yapmasını istersiniz, ama aynı zamanda da çok sıkı bir gözetim altında tutarsınız.

Astsubaylıktan yükselen kariyer subayı vardır ve bunlar subay eğitim okullarına giderler. Zeki ve yetenekli olmalarına rağmen kariyerlerinin bir zaman limiti vardır. Yeterli zamanları olmadığı için komutanlık rütbesine atanamazlar. Tüm bunlara rağmen subay olmaktan gurur duyarlar. Bu onlar için çok önemlidir, çünkü tek başlarına başarmışlardır (ailelerinden hiç kimse üniversiteye gitmemiştir veya herhangi bir mesleki kariyere sahip değildir). Eğer onlara büyük bir saygıyla yaklaşıp, onları yüreklendirirseniz, sizin için gayet iyi ve güvenilir iş çıkarırlar. Bir işi herhat ettiklerinde ise, cezalarını verirsiniz. (Ben işleri herhat edenleri hiç cezasız bırakmamaya çalışmış-

şımdır; eğer ceza vermezseniz, bu şüphe uyandırır ve dengeyi bozar.)

Ve bir de hiçbir işe yaramayanlar vardır. Onları olabildiğince fazla zorlarsınız, eğer en ufak bir değerleri varsa, sizin insanı sindiren öfkenize dayanırlar ve böylece siz de onlardan fayda sağlayabilirsiniz. Eğer beş para etmiyorlarsa ve saçmalamaya devam ediyorlarsa, o zaman onları yok etmeniz gerekir. Tamamen kaybetmeleri için onları çok fazla zorlamalısınız. Onları bulduğunuz yerden kovmak istersiniz, onlar da bulundukları yerden kovulup, yağ çekebilecekleri birinin olduğu haşka bir yere gitmek isterler.

170

Horner'a ilk komutanlık görevi verildiğinde, Horner ailesi beş kişi olmuştu: Susan, Suffolk İngiltere'de bulunan Mildenhall'da; John, Seymour Johnson'da; Nancy Jo ise Horner Washington'da bulunduğu sırada dünyaya gelmişti. Hava Kuvvetleri resmî olarak kabul etmiş olmasa bile, eşler topluluğun ayrılmaz parçalarıydılar. Bu biçimsel bir şey değildi. Tüm eşlerden kendi mevkilerini bulmaları bekleniyordu. Sorumluluk, komutanların eşlerinde olmasa bile, genç eşler daha ileri yaştakilerin kendilerine liderlik etmesini bekleme eğilimindeydiler. Komutanın eşi, topluluğun askerî olmayan tarafında da uyum olmasını sağladığı takdirde, askerî birlikte hayat kolaylaşıyordu.

Chuck'ın Hava Kuvvetleri subayı olarak yükseldiği yıllar boyunca, Mary Jo da Hava Kuvvetleri subay eşi olarak yükseliyordu. Bu süre içinde sık sık kocalarının rütbelerini taşımaya çalışan, üst düzey subayların eşleriyle karşılaşıyorlardı. Ama bu pek bir işe yaramıyordu. Hava Kuvvetlerine ilk geldiklerinde rütbelere dayanan çok katı ve resmî ilişkiler vardı. Subaylar kulübüne veya üst düzey bir eşin evine çaya giderken, eşlerden şapka takmaları ve eldiven giymeleri isteniyordu. Ama bu tip kuralların çoğu 60'larda kaldırıldı.

Mary Jo'nun farklı bir yaklaşımı vardı. Bir üstten diğerine taşındıkları sırada, kaldıkları yerlerdeki insanlar ondan hoşlanıyordu, çünkü mizaç olarak hareketli bir insandı ve diğer insanlara içten bir sevgi gösteriyordu. Komutan kocasının ağzından çıkan gereksiz lafların üstünde durmayacak kadar güçlü bir kişiliğe sahipti. Ve her şeye rağmen çok sevgi dolu bir eş ve yetenekli bir anneydi. İnsanlar ona sorunlarını açarlardı, çünkü geleneksel bir cevap veya moral verici bir ders almayacaklarını bilirlerdi. Mary Jo sık sık onların acılarını Chuck ile

paylaşırdı. Terfi ettirilmeyen ya da Chuck tarafından kovulan bir kocanın veya uzak bir yere yapılan atamadan dolayı uzun süre ayrı kalacak olan çiftlerin durumu hakkında hep kocasıyla konuşurdu. Kendisinin de bu işin içinde olduğunu ve bir rol üstlenmesi gerektiğini ona hissettiriyordu.

Chuck Horner eşlerin askerî topluluktaki rollerini yabana atmamayı öğrenmişti. “Bir askerin işe yaramaz bir eşi olup olmadığını hemen anlarsınız, özellikle de bu kişi bir komutansa. Mantiğiniz bunu kafanıza takmamanızı söyler, ama elinizde olmadan bu konu aklınızı meşgul eder. Tabii ki, her zaman bir görev için en iyi kişiyi seçmeye çalışırsınız; bu bir erkek, kadın, bekâr veya çalışan eş, vs. olabilir. Eğer emriniz altına almak için iki eşit adam arasında karar vermeye çalışıyorsanız ve bir tanesinin uyumlu bir eşi, diğerinin ise devamlı sorun yaratan bir eşi varsa, ilkini seçersiniz, çünkü zaten yapacak bir sürü işiniz vardır ve başkasının evindeki bir kavgadan dolayı başınızın ağrımamasını istemezsiniz.

171

GENERAL HORNER

Horner daha sonraki yıllar boyunca dört ayrı üste, iki hava tümeninde, Hava Savunma Silahları Merkezinde ve son olarak da Doku-zuncu Hava Kuvvetinde komutanlık yaptı.

474. TAF'ta komutanlık yaptıktan sonra, tuğgeneralliğe terfi etti ve 1981'den 1983'e kadar New Mexico Alamogordo'da bulunan Holloman HKÜ'deki iki filonun komutanlığını yaptı.

Holloman'dan, Florida'daki Panama kentinde bulunan Tyndall HKÜ'ye taşındı. Burada Güneydoğu Hava Savunma Bölgesi Hava Tümenini komuta etmişti. Güneydoğu bölgesinin tümen komutanı olduğu için New Jersey'den Teksas'a uzanan ABD hava savunması onun sorumluluğu altındaydı. Emri altındaki Aktif görev ve Ulusal Hava Koruma avcı uçağı filoları, Houston'dan Cape May'e dek uzanan kıyı şeridinde bulunan üslerde tetikte bekliyorlardı. Her üç yüz kilometrede bir yerleştirilmiş radar mevzilerinde FAA radarları bulunuyordu ve bunlar Tyndall'deki komuta karargâhında bir hava görüntüsü elde edilmesini sağlayacak şekilde birbirine bağlanmıştı.

Tyndall'deki görevine başladıktan üç ay sonra, Hava Savunma Silahları Merkezi (burası da Tyndall'deydi) komutanlığına getirilmişti. Bu daha ilginç ve önemli bir görevdi. Filonun F-106'lardan F-15'lere geçiş yapmasını; radar kontrolör okulunun işletilmesini; havadan

havaya füze test atışlarının yürütülmesini; Bakır Bayrak adı verilen, Kızıl Bayrak tipi hava savunma tatbikatının yönetimini; havadaki hedefleri vurmak için kullanılan T-33 ve F-100/F-4 filolarının idare edilmesini içeriyordu.

Daha sonra Horner tümgeneral olunca, Tony McPeak'i Langley'deki (buradaki TAC'da binbaşı olarak görev yapmıştı) TAC Planlama Karargâhı Kurmay Başkan Yardımcılığına getirdi. McPeak, kuvvetlerin dağılımından; bütçe, insan gücü, doktrin, savaş planları, çalışmaları, analizleri gibi konularda girdi hazırlanmasından sorumluydu.

172

Kara Kuvvetlerinin doktrin çalışmalarını yürüten Fort Monroe yakınlarındaki askerî kurumla yakın ilişki içindeydi.

Buradan Dokuzuncu Hava Kuvvetinin ve CENTAF'ın komutanlığına atanmıştı ve bir Ağustos sabahı, havada bulunduğu sırada Shaw HKÜ'ye gitmesi ve hayatının en büyük mücadelesine başlaması için emir almıştı...

II

GÖKYÜZÜ KALKANI

DÖRT

CİDDE GÖREVİ

4 Ağustos Cumartesi: Camp David'e uçup, Başkan Bush'a ve baş danışmanlarına brifing vermenin zamanı gelmişti.

175

Gece yarısını geçtiğinde Horner, Schwarzkopf ve diğer Camp David ziyaretçileri, Andrews HKÜ'ye gitmek için C-21 Learjetine (normalde sadece VIP'ler tarafından kullanılan Hava Kuvvetleri uçağı) binmişlerdi. Yolculuk gergin ve rahatsız geçiyordu. Koltuklar ufak, jetin içi ise oldukça kalabalıktı, bu yüzden de herkesin bacaklarına kramp girmiş, boynu ağrıyordu. Herkes çok bitkindi. Horner oldukça endişeliydi; Başkana brifing vereceği düşüncesi onu tedirgin etmişti... Bunun nedeni ondan korkması değildi, ama her şeyi doğru yapmak istiyordu ve bu da onun rahat olmasını engelliyordu.

CINC kocaman vücudunu küçük koltuğa yerleştirdi ve uyumaya çalıştı. O kadar büyüktü ki, neredeyse tüm uçağı kaplıyordu. Horner, CENTCOM J-5'in Amirali Grant Sharp'ın yanına oturdu ve slaytlarını gözden geçirdi.

Sharp, uzun boylu, kır saçlı ve gözlüklü deniz piyade subayıydı; iyi kurulmuş ve önceden düşünülmüş cümlelerle konuşurdu. Eski bir denizci olmasına ve görevini çok sevmesine rağmen (babası da amiraldi ve Pasifik Donanmasında başkomutanlık yapmıştı), daha çok, akademik bir mizacı vardı. Çabuk öfkelenen ve yerinde duramayan Schwarzkopf ile anlaşmaya çalışırken, bu özelliği onun için dezavantaj oluşturunca.

Sharp düzenden ve düşünceli söylevlerden yanaydı. Ve CINC'in tiradlarından nefret ediyordu. Schwarzkopf ise akademik tiplere hiçbir zaman ısınmamıştı.

Andrews'a indiklerinde saat 04:00'ı geçiyordu. Şehrin içinden geçerek, Wainwright Hall'a ulaştılar. Burası Pentagon'a beş dakikalık mesafedeydi ve Potomac ırmağının Virginia tarafında kalan Fort

Meyer'deki Seçkin Ziyaretçiler Karargâhıydı. Horner bir önceki günün ve gecenin yorgunluğunu üzerinden atmak için yirmi dakika kestirdi ve bir duş aldı.

Yaşam Destek atölyesindeki fırlatma koltuğu teknisyenleri, olmadık yerlerde yedek kıyafet saklanması antipati duysalar bile, Horner alışkanlık olarak F-16'sının sayvanında tıraş takımı ve kısa kollu üniforma bulunduruyordu. Pilotlar kişisel eşyaları için normalde kanat altı bagaj bölmelerini kullanıyorlardı, ama bu bölme manevralar sırasında sadece üç G'ye kadar güvenliydi. Cuma günü F-15'leri savaştırmak üzere havalandığı için, yanına fazla eşya alamamıştı.

Şimdilik tıraş takımından ve üniformadan yararlanabilmişti. Herkes tekrar bir araya gelip, onları Pentagon'un güney ucunda bulunan helikopter sahasına götürecek olan arabalara bindi.

Sahaya ulaştıklarında, saat 06:00 idi. Kısa bir süre sonra Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Colin Powell da onlara katıldı. Homer'ın Harp Akademisinden eski arkadaşı olan Powell etrafına sıcaklık ve neşe saçıyordu. Bu da herkesin onunla tanışmasına neden oluyordu. Selamlaşmaların ardından, Powell General Schwarzkopf'u bir kenara çekip, savunma Bakanı Richard Cheney veya Başkan Bush'un, brifingde kendilerinin onaylamadığı bir sonuca varması ihtimalini ortadan kaldırmak için son dakika antrenörlüğü yapıyordu.

Chuck Horner'a göre Colin Powell tartışılmaz derecede dürüst, terbiyeli, onurlu ve akıllı bir adamdı. Aynı zamanda da müthiş bir planlayıcı, yönlendirici ve politikacıydı... Tek bir kusuru vardı: Katıksız bir karacıydı. Hiçbir zaman hava gücünün üstünlüğünü itiraf edememişti. Powell'ın beyninde her şey sıfıra sıfır elde var sıfır oyununa indirgeniyordu ve basit bir sloganla ifade ediliyordu: Eğer hava gücünün önemi artıyorsa, o zaman kara gücünün önemi azalıyor demektir. Fakat bu, ülke için kötü bir şeydi. Netice olarak da hava gücünün ilerlemesi durdurulmalıydı.

Kovboy çizimleri giyen Savunma Bakanı Dick Cheney, General Powell geldikten birkaç dakika sonra sahaya geldi ve Homer'a hemen kendini tanıttı. Savunma Bakanı orta boylu, yapılı, tertipli ve arkadaş canlısı bir adamdı. Horner, Cheney'nin iyi bir dinleyici olduğunu öğrenmişti. O sabaha kadar ikisi de birbirlerini tanımıyorlardı.

Cheney'e göre Horner, utangaç Iowa şivesiyle konuşan, insanın üzerinde güçlü bir etki uyandırmayan, sıradan bir generaldi. Üstelik ince veya yakışıklı bile değildi. "Savunma Bakanı nasıl çağırılır?" diye

kendi kendine soruyordu Horner. “‘Sayın Bakan’ diye mi? ‘Patron’ mu? Yoksa ‘Dick’ diye mi?”

Horner onu sevmiştii. Bu adam zeki, dışa dönük ve açık biriydi.

Biraz sonra herkes Camp David’e yapılacak olan yolculuk için gösterişli Deniz Piyade helikopterlerine doluştu. Gözlemleyebildiği ilk şey; kim olduğunu göstermesine gerek olmadığıydı. Böylece, Horner helikopterde rahatladı ve Schwarzkopf ile Powell’ı güç dansı yaparken seyretti. Bir yandan kendi bölgelerini ve kuvvet üslerini saptamaya çalışırken, bir yandan da toplantıda bahsedilecek olan askerî konulardaki uzmanlıklarıyla fark edilmelerini sağlıyorlardı. Savunma Bakanı kendi başına bir şeyler yapamayacaktı. Cheney başta olsa bile üst düzey üniformalılar (her zaman olduğu gibi) sivil bir liderin askerî kararları tek başına vermesini engellemek için ellerinden geleni yapıyorlardı.

Nitekim, Schwarzkopf’un vücut dili Powell’a şöyle diyordu: “Genel Kurmay Başkanı olabilirsin Colin, ama Ortadoğu benim bölgem ve ben Bakan Cheney için çalışıyorum.” Goldwater-Nichols sağ olsun, CINC doğrudan Savunma Bakanlığına bağlıydı; tabii bu da Powell’ı sadece bir danışman konumunda bırakıyordu; ama yine de oldukça güçlü ve etkili bir danışmanlıktı bu. Powell’ın vücut dili ise Schwarzkopf’a şöyle diyordu: “Norm, politik arenada sana ben yol göstereyim.” Ve Cheney’e de şunları söylüyordu: “Dick, ne yapılması gerektiği konusunda seni ikna etmeden, askerî kuvvetin kullanımı konusunda hiçbir sonuca varma ve lütfen, her ne kadar emir komuta zinciri onu gerektirse de, doğrudan Norm’a gitme...” Tüm bu süre zarfında Horner kendi vücut dilinin şöyle dediğini umuyordu: “İşte bu güzel günde kabinedeki arkadaşlar, George ve Dan’i görmeye giden havalı bir avcı uçağı pilotu. Umarım Chuckie’yi severler.”

CAMP DAVID

Camp David rahat bir yerdii ama öyle lüks de değildi. Etrafta toprak tonu renkler ve daha çok terk edilmiş yazlık kulübelerde rastlanan türden bir küf kokusu hâkimdi. Devlet dairesi demirbaşı türünden tahatta masalar, fazlasıyla koyu kahverengi vinil koltuklar ve pirinç lambalar vardı. Binanın küçük pencereleri ormana bakıyordu. İçeriye yeteri kadar gün ışığı girmediği ve sadece masa lambaları yandığı için loş bir aydınlık vardı.

Kafile Camp David’e varınca, Horner ve Schwarzkopf brifingden

önce konferans salonunu kontrol etmeye, başka deyişle savaş alanını incelemeye gittiler. Horner'ın hatırladığı kadarıyla, oda tahta panelli-ydi ve yerde ofis stili, pastel renkli bir halı bulunuyordu. Toplantı masa-sı yirmi veya otuz kişiyi alacak büyüklükteydi ve duvarların önüne onun gibi misafirler için dizilmiş sandalyeler vardı. Ana masanın ön sağ köşesinin yanındaki ufak masada slayt projektörü vardı. Taşınabi-lir bir ekran ise birkaç metre uzakta, odanın bir köşesinde duruyordu.

CINC ağız spreyi bulmak için dışarı çıktığında (sindirim sistemle-ri bir önceki gece boyunca bardak bardak içtikleri kahveye ve çektik-leri strese dayanamayıp isyan etmişti), Horner ilk katılımcı gelene ka-dar odada yalnız kalmıştı. Bu yüzü tanıyordu... İnanılmaz gençti; adam on yedi yaşında gösteriyordu. Horner tıpkı annesinin ona öğrettiği gi-bi yaptı. Adamın yanına gitti, elini uzattı ve Birleşik Devletler Başkan Yardımcısı Dan Quayle'e "Merhaba Dan, ben Chuck," dedi.

Espri anlayışı ve sıcakkanlılığı etkili olduysa bile, Quayle de büyük bir ihtimalle Cheney gibi "Bu garip generalin kim olduğunu bilmiyo-rum, ama nasıl oldu da çavuşluktan terfi etmeyi başardı acaba," diye düşünüyordu. Quayle, Homer'ın elini sıktı, gülümsedi ve "Tanıştığımıza memnun oldum General," dedi ve onu duvarın dibindeki sanda-lyelerden birine yönlendirdi. Kısa bir süre sonra Amiral Grant Sharp da katıldı ve Homer'ın yanına oturdu.

Bu sırada diğer üst düzey davetliler de odaya geldiler: Dışişleri Bakanı Jim Baker, CIA Başkanı William Webster, Beyaz Saray Perso-nel Şefi John Sununu, Ulusal Güvenlik Danışmanı General Brent Scowcroft, Dick Cheney, yardımcısı Paul Wolfowitz ve başka birkaç kişi daha.

En son Başkan George Bush geldi. İçeri girerken General Powell ve Schwarzkopf ile konuşuyordu. Gelişigüzel giyinmişti, üzerinde de bir yağmurluk vardı. Ülkenin yükünü üzerinde taşıyan biri için olduk-ça genç ve canlı görünüyordu. Başkan görüldüğünde, Horner, Baş-kan'ı gölgelemek isteyen kişilerin "pısrıklık" faktörü dedikleri şeyi görmek için onu dikkatli bir şekilde inceledi. Yüksek, gıcırtilı bir ses tonu ve aptal el kol hareketleri olan fidan boylu New England yatılı okul çocuğu. Bunlardan hiçbiri görünmüyordu. Aksine Horner'ın gör-düğü adam bir Başkomutandı, samimi ve kibardı ama yönetim onun elindeydi. "*Hiç fena değil,*" diye düşündü Horner, Başkanın ve Cheney'in onun hakkındaki ilk izlenimlerinin ne olduğu merak ederek. "*Eğer savaşa girmemiz gerekiyorsa, kendileri için çalıştığımız sivil*

liderler bu işi yapabilirler” Başkan’ın da II. Dünya Savaşı’nda Deniz Kuvvetlerinde avcı uçağı pilotu olarak görev yaptığını ve vurulmanın ne anlama geldiğini bildiğini hatırladı. Daha sonra, Başkan görüşmelerde, çarpışmada vurulmanın nasıl bir şey olduğunu bilmekten kaynaklanan bir yaklaşım sergileyince Horner hiç şaşmamıştı.

Horner’in yanından geçerken başkan kibarca elini uzattı; Horner ise şaşırtıcı bir açıklıkla, “Günaydın Sayın Başkan, Ben Chuck Horner,” demeyi başardı. Sonra da “Yaşasın, bu işi herhat etmemeyi becerdim,” dedi kendi kendine.

Başkan, Powell ve Schwarzkopf masada yerlerini aldılar ve toplantı başladı.

İlk önce Judge Webster tarafından CIA’nın Kuveyt ve Basra Körfezi bölgesindeki durumu nasıl değerlendirdiği anlatıldı. Schwarzkopf’un elinde Kuveyt Amerikan Konsolosluğu karşısındaki otelde tutsak kalan binbaşından aldığı telefonlara dayanan ilk ağızdan en son bilgiler olduğu için Webster’in arkasından hemen söze karıştı. CIA’yı bir puanla geçtiği fikri oldukça hoşuna gitmişti.

“CINC’e bir puan,” diye düşündü Horner kendi kendine. “Kahretsin, bu bir tenis maçı mı?” Açık bir şekilde manevra yapılması onu dondurmuştu.

Schwarzkopf resmî olarak takdim edilip brifing vermeye başladığı sırada Horner hızlı bir şekilde iki dua okudu. Birincisi, CINC’in vereceği mesajın tam olması, kabul edilmesi ve onları doğru yönlendirmesi için. İkincisi ise kendisi içindi; bir gün önce F-16’larla yaptığı iki uçuş ve uykusuz geçen bir gecenin ardından sızmaması içindi. İlk dileği gerçekleşti. Schwarzkopf, Irak saldırısının muhtemel eksenlerini büyük bir ihtimalle kıyı şeridinden aşağıya Tahran’a doğru olacaktı—ve bunun durdurulması için kara kuvvetlerinin nasıl kullanılacağını göstermek için harita taslaklarını kullanırken, Horner’in beklediği kadar etkili olduğunu ispatlamıştı.

İkinci dileğinin de gerçekleşmesi fazla uzun sürmedi. Horner kısa bir sonra slayt projektörünün önüne geçerek, brifingin hava bölümünü sundu. Heyecanlı olmasına rağmen, yıllarca çok zorlu generallere jetlerin yere çakılmasına ve adamların ölmesini engellemede neden başarısız durduğuna dair brifing verdiği için bu seferki oldukça kolaydı. Önce ihtiyaç duydukları kuvvetin boyutlarından bahsetti (daha sonra ortaya çıktığı gibi, bu, o zaman konuşlandırılan ya da ellerinin altındaki gerçek savaş gücünün %30’unu içeriyordu).⁽²⁴⁾ Ardından, ne süre

içinde Körfez'e ulaşacaklarından ve savaşmak zorunda kalırlarsa ne kadar zamanda hazır olacaklarından bahsetti: Kuvvetleri yerlerine koymak için otuz altı saate ve mühimmatı Diego Garcia'daki depolardan veya yük gemilerinden Körfez'e götürmek için de bir güne ihtiyaç vardı. Irak Ordusu'nun Suudi Arabistan sınırına gelmesi halinde hangi tip uçakların hangi tip hedeflere karşı kullanılacağını anlattı; mühimmat tipini ve miktarını, sorti oranlarını, beklenen başarı seviyesini ve muhtemel kayıpları da söylediklerine ekledi. Elbette, Irak zırhlı birliklerinin başlıca öğelerine karşı doğrudan saldırılar olacaktı, ama strateji, yer verip zaman kazanmak ve bu yüzden de saldırganların lojistik desteğine (yakıt, mühimmat, erzak, su) saldırmaktı. Sonuç olarak ABD kuvvetleri başta hiçbir şey yapmıyor gibi dururken, Irak Ordusu açlıktan kıvranacak ve belli bir noktada –bir veya iki hafta içinde– saldırıları durma aşamasına gelecek ve bunun üzerine ABD Hava Kuvvetleri Suudi Arabistan çöllerindeki Irak kalıntılarını iyice yıpratıyordu.

Brifing sonrasında sorular soruldu. Bunlar soru soran kişinin cevabını bildiği, ama masanın etrafında toplanmış olan insanlara orada bulunduğunu göstermek için sorulan sorulardı. Fakat bunların çoğu konuyla alakalı, hatta akılcı bile değildi. Soru: "Arap müttefiklerimize nasıl yakın hava desteği sağlayacaksınız?" Cevap: "Diğer herkese sağladığımız gibi." Horner'a göre prosedür, sorulardan daha ilginçti. Horner önce Powell ve Schwarzkopf'a soruyu cevaplama fırsatı veriyordu, onlar da bunun için Cheney'i bekliyorlardı. Horner ayakta öylece durmuş, üst düzey liderlerin danslarını bitirmesini beklerken kalın kafalının biri gibi görüldüğünü hissediyordu.

En saçma sorular daha çok Personel Şefi John Sununu'dan geliyordu. "Bu geri zekâlinin burada işi ne," diye sordu Horner kendi kendine, ama daha sonra CNN'i seyrederken, aynı aptalca soruların gazeteciler tarafından sorulduğunu görünce Sununu'ya olan saygısı iyice artmıştı. Sununu sadece işini yapıyordu.

Bu arada, Horner hava kuvvetinin durumunun fazlasıyla iyi olduğunu izlenimini uyandırdıkça, Colin Powell endişelenmeye başlamıştı. Ama toplantı üzerinde öyle bir etki ve kontrolü vardı ki, hiçbir zaman ortaya çıkıp bunu söylemezdi.

Sorular bitince, Horner toplantının sabahın ilk saatlerine doğru belirlenmiş gerçek ağırlık merkezleri, yani Savunma ile Dışişleri arasında geçen tartışmayı izlemek için sandalyesine geri döndü.

Bu ikisi arasında pozisyonlarından kaynaklanan, oldukça fazla, saklanamayacak bir düşmanlık olduğu görülüyordu.

DIŞIŞLERİ: “Açık bir eyleme girişmekte acele etmeyelim. Bu işleri daha da kötü yapabilir. Orada olanlar hakkında daha çok şey bilmeliyiz.”

SAVUNMA: “Olaylar daha da kötüye gitmeden önce, hemen işin içine girip harekete geçmeye hazır olmalıyız.”

Bu görüşmenin tümü, Horner’ı şaşırtacak kadar açık, serbest ve sert bir şekilde devam ediyordu. Böylesi açık çelişkiler, herkesin komutanın ve üst düzey subayların akıllarındakini kabul ettiği, askerî bir konferansta hiçbir zaman olmazdı. Yine de gördükleri hoşuna gitmişti. İnsanların probleme değişik açılardan bakmasını sevmişti. “Askeriyede,” diye düşündü Horner, “herkesin komutanın istediğini düşündüğü şeye arka çıkması çok kolaydır. Horner böyle şeylere, “Okul çözümleri” diyordu. Tıpkı sınıfta öğretmenin onayladığı cevabı vermeniz gibi.

Görüşme sırasında Başkan hemen hemen hiç konuşmadı. Konuşmalar masanın etrafında oradan oraya atladıkça, Bush olaydan kopmuş, hatta daha derin düşüncelere dalmış gibi duruyordu. Açıkça görülüyordu ki, herkesin söyleyeceği şeyleri duymak istiyordu ve konunun incelenme sürecine gölge düşürmekten kaçınıyordu.

Sonunda konuşmaya başladığında, iki önemli kaygı ortaya çıktı: Birincisi, ölü sayısını en az seviyede tutmak için askerî kuvveti Irak’a karşı nasıl kullanacaktık ve ikincisi, diğer ülkeleri Irak’a karşı koalisyon kurmaya nasıl ikna edecektik (ve Vietnam küstahlığını nasıl onlayacaktık). Chuck Horner her iki kaygıyı yakından tanıyordu. Vietnam’da savaşmış birinin bunu anlamaması çok zordu.

Bush, hayat kaybı konusunu deşmeye başlayınca, Horner, Başkan’ın vücut dilinden, yanlış algılanmaktan veya kötü gazete başlıklarından değil, insanların can çekişmesinden endişelendiğinin açıkça belli olduğunu gördü. İnsanların ölmesine sebep olmaktan acı duyacağı açıkça görülüyordu ve söz konusu olan sadece Amerikan vatandaşlarının hayatı değil, herkesinkiydi: ABD’liler, müttefikler, hatta Iraklılar.

Horner da aynı duyguları paylaşıyordu, Schwarzkopf’un da aynı şekilde hissettiğinden emindi, ama odada bulunan diğerleri konuya daha farklı açılardan bakarak tartışma eğilimindeydi. Konuya, yeni bir

ürün çıkarmak veya kredi limitini yükseltmekten bahseden biri gibi yaklaşıyorlardı. “Bunun stoklarımıza etkisi ne olur? Pazar alanındaki risklerimiz neler? Kaybetmenin bedeli ne kadar?” Ama Başkan bu tartışmanın insan hayatıyla ilgili olduğunu görmüştü ve bu konuyla daha çok ilgilenmek istediğini gösterirken, bunun ödenecek gerçek bedel olduğunu biliyordu.

Başkan’ın ikinci grup kaygıları, Horner’in ona karşı olan saygısını iyice artırmıştı. Çünkü bunlar geleneksel Amerikalı dünya görüşünden uzaklaşıldığının bir göstergesiydi. Başkan, her şeyi bilen Yankiler gibi davranmamış ve şöyle demişti: “Dünyada yalnız değiliz. Yardıma ve tavsiyeye ihtiyacımız var. Bu hepimizin problemi ve bunu çözmek konusunda bir anlaşmaya varabilir miyiz, görelim.” Söylenenlerden dolayı Horner ayağa kalkıp tezahürat yapmak istedi.

Ardından, Bush daha pratik konulara geçti: “Kuveyt’in işgali ve Suudi Arabistan’ın tehlike altında olması konusunda ne yapacağız?”

Baker, Birleşik Devletlerin olaya ihtiyatlı yaklaşması konusunda ısrar ediyordu. Powell’in düşüncesi de benzerdi: “Bölgedeki çıkarlarımızı korumalıyız, ama boyumuzu aşan sulara gimmeyelim.” Cheney ise atmaca gibiydi, ama açıkça bir saldırganlık yapmadı. Baker’la Cheney’in arasında bir gerilim vardı ama hiçbir sertlik içermiyordu.

Horner’a göre insanlar kasılıp duruyor, ama pek anlaşılır sözler söylemiyorlardı. Herkes gerçeğin etrafında dans ediyordu, ama hareket istikametiyle ilgili en ufak bir fikirleri bile yoktu. Zeki ve açık fikirli başkanlık danışmanlarının hepsi, mantıklı bir cevap veremiyorlardı. Problemi çözmekten çok, yanlış algılanmayı önlemekle uğraşıyorlardı.

Başkan’ın söylediklerinin çok isabetli olduğunun ortaya çıkması pek de uzun sürmedi. Bush Baker’dan diğer dünya liderlerine de danışmasını söyledi. Sert mizaçlı İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher’ın ne tavsiye ettiğini zaten biliyordu, hafta başında onunla Aspen’de konuşmuştu. Thatcher, Iraklıların dışarı atılmasından yanaydı. Fransa Cumhurbaşkanı Francois Mitterand’ın fikrini öğrenmek için, telefon etmeyi planladı. “Peki Kral Fahd’dan ne haber var?” diye sordu, “Bu durumda en çok tehdit altında olan kişi o.” İşte Başkan tam bu noktada tatsız bir konuya değinmişti. Başkan’ın danışmanları sabahtan beri takındıkları tavrı sürdürmeye devam ettiler.

O sırada Cheney’e döndü ve “Dick, senin Cidde’ye uçup, Kral Fahd ile konuşmanı istiyorum. Ne yapılması gerektiği konusundaki düşüncelerini öğren,” dedi.

Ve işte hepsi buydu. Patronlar özel konuşabilsin diye oda yabancı-lardan temizlendi. Horner zaman geçirmek için Savunma Bakan Yar-dımcısıyla Camp David’de kısa bir tur attı. İkisi hemen birbirlerine ısınmışlardı. Wolfowitz’in Pentagon’da önemli bir yeri vardı. Savun-ma Bakanıyla birlikte içeriden biriydi. İnanılmaz zekiydi ve aynı zamanda da alçakgönüllü, düşünceli, espri anlayı iyi olan bir adamdı. Ayrıca Camp David’i gezmek, Horner kadar ilgisini çekiyordu. Şimşek çarpmış turist gibiydiler: “Yaa, demek burası jimnastik salo-nu... Yaa, demek burada televizyon seyrediyorlar...”

Turlarını tamamladıkları sırada, danışmanların toplantısı da bitmiş-ti. Horner ve Schwarzkopf’un grubundaki diğer kişiler, helikoptere binerek Pentagon’a geri döndüler. Oradan Andrews HKÜ’ye giderek C-21’e bindiler ve MacDill’e ulaştılar.

VEDALAR

MacDill HKÜ’ye ulaştıklarında, akşamüzeri olmuştu ve Shwarzkopf hava komutanının evine, Güney Carolina’ya uçağını düşün-düğünden, yıpranmış olan Horner’ı uçağının yanına bıraktı. Fakat o gün eve yolculuk yapamazdı, çünkü “mürettebat dinlenme” kuralını uygulaması gerekiyordu: Savaş durumu dışında uyulması gereken bu kural, bir pilotun uçmadan önce on iki saat dinlenmesini emrediyordu. Bu yüzden Horner her zaman uçmaya hazır olan uçağı-nı kontrol etti ve uyumak için Misafir Subaylar Konutuna (MSK) gitti. Ertesi sabah yapacağı ilk iş evine uçmak olacaktı. Saat 19:00’da yatak-tydı.

Telefon çaldı. Arayan Shaw HKÜ komuta merkeziydi.

“General Horner, General Shwarzkopf güvenli bir telefonda onu aramanızı istiyor.”

Horner numarayı sordu, ama daha sonra MSK odasında güvenli bir telefon olmadığını fark etti. General Shwarzkopf’un evi sadece iki blok ötede olduğu için, Horner hemen giyindi ve oraya kadar yürüdü. Zili çaldığında kapıyı CINC’in yönetici subayı “BeBe” Bell açtı.

CINC, oturma odasında ufak çapta bir karargâh toplantısı düzenle-mişti. Horner’ın içeri girdiğini görünce ağzı açık kalmıştı. Onun MacDill’e *Uzay Yolu* dizisindeki gibi ısınlandığı düşünmüştü.

Horner’a verdiği mesaj çok kısaydı. CINC yarın birkaç günlüğüne Suudi Arabistan’a gidiyordu ve şu kişileri de yanında götürecekti: Araplar konusunda çok tecrübeli biri olan, CENTCOM’un kara bileşe-

ni komutanı Korgeneral John Yeosock; hava bileşeni komutanı Chuck Horner ve plancısı Amiral Grant Sharp. Uçak öğleyin Andrews'tan kalkacaktı.

Horner, "Problem değil," dedi.

"Yolculuğu gizli tut ve yanında birini daha getir," diye ekledi Shwarzkopf.

Horner özür dileyerek ayrıldı ve MSK'ye koşarak, Shaw HKÜ'yü aradı ve 11:30'da onu Andrew'a ulaştırması için, saat 10:00'da kalkacak bir C-21 hazırlanmasını emretti. Her zamanki gibi karısına bir şey anlatmadı. Eğer anlatırsa, bunu sır olarak tutması gerekeceğini ve böyle bir şeyin de arkadaş canlısı bir insan için çok zor olduğunu biliyordu, bu yüzden de yükü onun üzerinden uzak tutmaya kara verdi.

"Üstelik," diye düşündü kendi kendine gülerek, "*benim kaha ve düşüncesiz bir adam olduğumu düşünüyör*

Ertesi sabah şafak vakti, güneş ufukta görünmeye başlarken Horner'ın F-16C'si havalandı ve hızla yükselmeye başladı.

Mutluluk!

Ne kadar sorunlu olursa olsun, ne kadar korkulu ve endişeli olursa olsun, uçmak her zaman için onu rahatlatıyordu. Sorunlarını jetine beraberinde getiremezdi. Fazladan düşünceler için zaman yoktu. Gözlerini güneşten koruyan, yuvarlanan parlak bulutların arasından geçerken ve zarif uçağıyla tek vücut olduğunu hissederken, dikkat dağıtan şeylere hiç yer yoktu.

İniş yaptığında Shaw HKÜ uykudaydı. Tetikte olan transit mürettebatı *Lady Ashley*'i⁽²⁵⁾ park alanına çekip brandayı üzerine örttükten sonra, bir daha asla onunla uçamayacağını bilmeden, ona son bir kez baktı. Uçuş kaskını, paraşüt takımlarını ve G kıyafetini karargâh arabasının arkasına attı ve yola koyuldu.

Güzel bir Güney Carolina sabahıydı. "*Gerçekten tüm bunları terk mi edeceğim?*" diye sordu kendi kendine. "*Ve Mary Jo'yu bir kere daha tek başına bırakacağım.*" Pilotların eşlerinden talep ettikleri şeyleri düşündü: "*Biz dünyanın çevresinde dolanırken, eve iyi bak, çocuklarımızı yetiştir, acil durumların üstesinden tek başına gel. Ve her zaman ziyaret için hazırlıklı ol: hangisi olduğunu biliyorsun.*

"*Mary Jo Kuveyr'te neler olduğunu ve eğer bir savaş başlarsa benim de gideceğimi biliyor. Ama bu yine de biraz haksızlık.*

Mary Jo, Chuck'ı kapıda karşıladığında, belli bir ayrılıktan sonra

her zaman olduğu gibi sorular sormaya başladı. Ama Horner ona cevap veremiyordu. Birleşik Devletler Başkanıyla yaptığı bir görüşmeden geliyordu ve ikinci bir emre kadar geri dönmek üzere garip ve uzak bir ülkeye gitmek için evden ayrılmak üzereydi, ama yine de hiçbir şey anlatamıyordu. Birbirlerine merhaba öpücüğü verdiklerinde bile Mary hâlâ soru sormaya devam ediyordu. Horner ona bir şeyler toparlaması gerektiğini söyledi ve o da bavula iki günlük bir yolculuğa yetecek miktarda iç çamaşırı ve kıyafet koydu. Dokuz ay sonra, Horner eve döndüğünde şortları iyice eskimişti. Toplanırken, ejderhaları öldürmeye gittiği zamanki gibi ısıklık çalıp, şarkılar söyledi. Mary Jo eşya toplamaktan nefret ederdi, çünkü arkada bırakılacağını biliyordu.

185

General Shwarzkopf, Horner'a "Yanına birini alabilirsin," dediğinde, büyük bir ihtimalle onun yardımcısı Jim Hartinger'ı, ya da yönetici subayı Albay George Getchell'ı getireceğini düşünüyordu. Ama Chuck Horner'ın düşünce sistemi çok daha farklıydı. *"Eğer bir savaşa gidiyorsan ve yanına tek bir kişiyi alacaksan, kimi götürürdün?"* diye sordu kendi kendine.

Cevap çok açıktı: Lojistik uzmanını. Üç çeşit personel vardır. Bunlar hiçbir zaman kahraman olmazlar, ama savaş zamanı bir komutan bunlar olmaksızın ölü sayılır: İstihbarat, haberleşme ve lojistik komutanları. Barış zamanı bu yerlerden daha düşük kapasiteyle çalışmalarını bekleyebilirdi, ama çarpışma başladığında buralarda meydana gelen herhangi bir zayıflıktan dolayı, kendini ölmüş kabul edebilirdi. "Amatör savaşçılar taktik çalışır, profesyoneller lojistik çalışır," atasözünde çok büyük bir doğruluk payı vardır. Horner lojistik komutanı Albay Bill Rider'ı aradı ve Ortadoğu'ya gitmek üzere hemen toplanmasını ve Sorumluluğu altındaki CENTCOM alanına bazı avcı uçağı müfrezelelerinin yayılmasına ve yerleştirilmesine hazır olmasını söyledi.

"Tabii, efendim," diye cevap verdi Rider, "Sizinle uçakta buluşuruz."

Ertesi sabah, Horner ava çıkmaya sabırsızlanan av köpeğı gibi yaktan fırladı. Mary Jo'ya verdiği elveda öpücüğü olabildiğince özeldi.

Karısının onun savaşa gittiğinden hâlâ haberi yoktu ve aslında Horner da bundan emin değildi; ama Vietnam için yola çıktığı zamanları bir türlü kafasından atamıyordu. Her seferinde birbirlerini bir daha görüp göremeyecekleri konusunda ciddi endişeleri oluyordu. "Vahşi

Sansar” olarak gittiğinde, ölüp veya tutsak alınıp; Mary Jo’yu iki çocuğuyla yalnız bırakma ve Hava Kuvvetleri ailesinden aldığı desteğin de kesilme ihtimali oldukça yüksekti.

O gün de evliliklerindeki hakikatleri gösteren anlardan biriydi.

Her zamanki gibi çok berbat bir zamandı. “*Ordudan biriyle evli olduğun zaman adalet yoktur,*” diye düşündü Horner, “*kelimeler anlam-sızdır, bu yüzden de sadece birbirinize sarılıp öpüşürsünüz. Pilot gitmek için sabırsızlanır, heyecanlıdır ve karısı da bu durumu kıskanır, ama yine de onu seviyordur, tıpkı yaptığı şeyi sevdiği gibi. Gözyaşı dökmeye izin verilmez. Pilot ağlamaz, çünkü bunu daha önce hiç öğrenmemiştir, karısı da ağlamaz, çünkü bu çok fazla acı verir. Üstelik sıkıcı yalnızlığına dayanacağı sırada bunun yapmak için çok zamanı olacaktır. Bu yüzden de bu sadece ‘seni seviyorum’ öpücüğüdür. Daha sonra pilot anlatamadığı bir yere gider, eşi ise saat 09:00’da Protestan kilisesinde org çalmaya.”*

“*Bu bir alışkanlık haline geliyor,*” diye düşündü Horner, C-21 onu ve Bill Rider’ı Andrews HKÜ’ye indirdiğinde.

Seçkin ziyaretçiler lobisinde, CENTCOM’un kara bileşeni olan ve aynı zamanda ARCENT olarak bilinen ABD Üçüncü Ordusunun komutanı Korgeneral John Yeosock bekliyordu. Onda da avcı köpeği bakışları vardı.

Yeosock diğer askerlerin “şaheser” olarak hitap ettikleri bir askerdidi. 140 civarında bir IQ’su ve sade bir yüzü vardı. Kendi çıkarını düşünmek nedir bilmeyen bir adamdı ve onu sevmemek imkânsızdı. Tek kötü alışkanlığı metal kutular içinde gelen pahalı sigaralardı. John ve Betta Yeosock, Horner’lar ve Powell’lar ile birlikte Harp Akademisine gitmişler ve o zamandan beri arkadaş kalmışlardı. Bugün bile, Horner ve Yeosock, Colin Powell’ı “Ekselansları” diye çağırıyor.

Çok geçmeden Shwarzkopf’un tahsis ettiği Boeing 707’lerin askerî versiyonu olan ve 89. Hava İndirme Filosuna ait VC-135’i karşılamaya gittiler. Daha sonra üçü bir arabaya doluşup, Pentagon’a doğru yola çıktılar. Yolculuk sırasında Horner karışıklıkların çoktan başladığını öğrendi. Suudi Arabistan’a kim gidecekti? Gündem neydi? Anlaşmalarda arabulucu olarak hangi yetkiliyi kullanmalıydılar? Kimin uçağını kullanacaklarını bile bilmiyorlardı. Tüm bunları dinlerken, Horner sessiz kaldı. Olanlar askerî bir operasyon için biraz düzensizdi.

Pazar sabahı olduğu için Pentagon neredeyse boştu. Doğrudan

Bakan Cheney'nin odasına gittiler. Powell onları bekliyordu. Her zamanki gibi herkesi büyüledi, özellikle de Yeosock ve Horner'ı. Ne de olsa beraber bir geçmişleri vardı. Kahkahalar, kucaklamalar: Adam "yabancı" diye bir şey bilmiyordu.

Ardından görüşme başladı. "Cheney gidiyor. Hayır, Powell gidiyor, Hayır Cheney gidiyor."

"Shwarzkopf'un uçağını alacağız. Hayır, Cheney'nin uçağını alacağız."

Neden ortada bu şekilde bir karışıklık vardı, özellikle de Camp David'den sonra? Üstelik Başkan Kral Fahd'la Cheney'in konuşmasını istediğini açık bir şekilde ifade etmişti. Horner'ın hiçbir fikri yoktu.

Etkili olan kişi (Cheney) ofise girip çıkıp telefonla konuşurken, Horner ve Yeosock, etkilinin kafasının ne kadar karışık olduğundan ve ne kadar berbat görüldüğünden bahsettiler. Özellikle de Amerikalıların onları yavaş karar vermekle itham ettiklerini göz önünde bulunduracak olurlarsa, Suudilerin tüm bunlar hakkında ne düşüneceklerini merak ediyorlardı. Amerikalıları daireler çizerek dolaşırken görseler, büyük ihtimalle gülerlerdi.

Hükümet binalarında sigara içmek yasaklandığı için, Yeosock banyoda biraz zaman geçirmişti. Oradan çıktığında arkasında kalın bir du-man tabakası bıraktığını tahmin edebiliyordunuz. Colin Powell onlara iyi şanslar diledikten sonra yola koyuldular.

Cidde'ye yaptıkları yolculuk uzun ve olaysızdı. İçinde bulundukları jet standart bir Boeing 707 idi. Tek fark, kokpitin arkasının VIP'ler için tahta panelli bir ofis olarak tekrar düzenlenmiş olmasıydı. Burası kabin boşluğunun üçte birini kaplıyordu. Uçağın arka kısmına açılan iki kapısı vardı. Yanından geçen koridor ise uçağın arka kısmıyla, kokpitin arkasındaki girişi birbirine bağlıyordu. VIP ofisinde büyük deri koltuklar, yatak olarak açılabilen bir koltuk, ufak bir masa ve kokpitteki haberleşme paneline bağlı olan bir telefon vardı. Bu telefon, VIP'lerin dünyanın her yeriyle en gizli telefon görüşmelerini sağlıyordu. Ofisin arkasında sıra sıra dizili bulunan geniş rahat ve klasik iş sınıfı tipi havayolları koltuklarına daha az ışık yerleştirmişlerdi. Onların arkasında da hostun donmuş emek ısıttığı bir bölme vardı (yemekler standart havayolları yemeklerinden bile daha kötüydü).

Uçuş sırasında Schwarzkopf sık sık Cheney'in odasına kayboluyordu ve bu ziyaretler sıradan insanların ilgisini çekiyordu. Horner oturduğu yerden, CINC'in bakanın koltuğunun yanına oturup hararetli bir

şekilde konuştuğunu görebiliyordu. Ne konuştularsa CINC bunu açıklamamayı yeğledi, bu yüzden de Horner yol boyunca Yeosock ile konuştu, bir şeyler okudu ve dinlenmeye çalıştı.

CİDDE

6 Ağustos Pazartesi günü, saat 16:00'da Cidde'ye indiler. Uçağın kapısı açılır açılmaz sıcak hava yüzlerine çarptı. Bu Horner için o kadar da rahatsızlık verici bir hatırlatma değildi, ne de olsa sevdiği bir ülkede, sevdiği insanların arasındaydı. Arkadaşlarıyla tekrar çalışmayı iple çekiyordu.

Chuck Horner Araplarla olan ilişkisinin nasıl başladığını şöyle anlatıyor:

188

1981 yılından evvel birçok iyi Arap ile çalışmama rağmen, arkadaş olduğum ilk Arap Hava Kuvvetleri subayı, Ahmed Behery adındaki, uzun boylu, çok az konuşan bir tuğgeneral'di. O zaman Taif'deki üssün komutanıydı.⁽²⁶⁾ 1990 yılında ise Behery RSAF'ın yani Suudi Hava Kuvvetlerinin komutanı olmuştü.

1981 yılında Behery enerji dolu, hızlı konuşan prene, Bandar bin Sultan'a, Nellis HKÜ'ye yaptıkları bir ziyarette, eskortluk yapıyordu (o zamanlar prens Suudi Arabistan Hava Kuvvetlerinde albaydı ve oldukça iyi bir F-15 pilotuydu. Yakın zamanlarda ise Birleşik Devletlere Suudi Arabistan büyükelçisi olmuştu ve Körfez Savaşının önemli oyuncularından bir tanesiydi). Avcı Uçağı Silah Merkezi komutanı Tümgeneral Bob Kelly, onların şereflerine bir bahçe partisi vermişti. Nellis'teki 474. TAF'ın komutanı Chuck Horner ve eşi Mary Jo da davetliydi. Generaller ve ev sahibi filo komutanı, çok canayakın bir insan olan Bandar'ın etrafını sarmışlardı. Bu yüzden ben de Taif'den gelen çarpıcı ama çok daha sessiz hiri olan komutanla konuşmanın daha akıllıca olacağını düşündüm. Ben ve Mary Jo ona doğru gidip kendimizi tanıttık.

Behery inanılmaz utangaçtır, ama bunun nedeni diğer insanlardan korkması değildir. İnsanlarla tanışmaya ve onları selamlamaya karşı isteksizdir. Beraber muhabbet ediyorduk ki, Mary Jo sözünü sakınmayan Iowa tavrıyla araya girdi ve uzun zamandır acısını unutamadığı bir nedenden dolayı Arap erkeklerinden şikâyetçi olduğu belirtti. Bu sıcaklığını koruyan özel bir olaydı: O günlerde Williams HKÜ'de filo komutanıydım. Burada yabancı ordu pilotlarına F-5E'de verilen eğitimin mezuniyet yemeklerine

giderdik. Bunlardan birinde, Mary Jo, Suudi Arabistanlı ya da Ürdünlü bir Arap öğrenciyle sohbet etmeye çalışmıştı. Mary Jo o kadar açık, o kadar arkadaş canlısıydı ki, onun bu davranışlarına karşılık vermeyen birini anlamak onun için çok zordu. Bu yüzden de bu seferki öyle davranınca –soğuk ve sevimsiz hiriydi– gördüğü davranışı Arap erkeklerine mal etti. Adamın, konuştuğu kadının peçesiz olmasından ziyade, komutanın karısı olmasıyla ilgilenmediğini sanıyorum. Yine de tüm olanlardan, Arap erkeklerinin, kadınları baskı altına aldıkları sonucuna vardı.

Mary Jo, “İşte böyle, Genaral Behery, Arap erkekleri benimle konuştuklarında kendini beğenmiş ve züppe bir tavır içine giriyorlar, bundan dolayı da onlarla konuşmak hoşuma gitmiyor,” deyip sözlerini tamamladığında, Behery hayretle onu seyrediyordu. Ve bize Arap erkeklerinin Batılı kadınlara neden soğuk davrandıklarını açıklarken, esprili mizacından hiçbir şey kaybetmedi. Yabancıların atılğan davranışlarına, özellikle de kadınlarınkine hiç alışık değillerdi. Daha sonra ciddileşerek, Arapların ve Batılıların kadına bakış açıları arasındaki farkıyla ilgili ufak bir ders verdi.

Söylediği şeyler hiç de şaşırtıcı değildi. Kendi kültüründe, tıpkı bizde İç Savaşın önce olduğu gibi kadınlara çok saygı duyulduğunu, bu yüzden de kadının kutsallığını korumanın önemli olduğunu ve başka bir adamın karısıyla konuşmanın doğru bir davranış olmadığını; soğuk davranışlarının nedeninin de bu olduğunu söyledi. Kadınları koruyorlardı. Tıpkı birinin halı sineklerden korumak için kâsenin üzerine örtü örtmesi gibi. Ama sadece bunları söylemekle yetinmedi. Amerika’da geçirdiği zaman kültürümüzü tanıması için yeterli olmuştu ve Arap erkeklerinin kadınları koruma şekline bizim kadınlarımızın içerlediğinin farkındaydı. Arap kadını için “koruma” olan şeyin, Amerikan kadını için “baskı altına alınma” olduğunu biliyordu. Ve bununla ilgili de hiçbir sorunu yoktu. Aslında Behery her iki kültürü de oldukları gibi görüyordu: Her ikisinin de iyi ve kötü yönleri vardı. Her kültürde doğru nedenle doğru işi yapan iyi insanlar kültürlerinin devamını sağlarlar, kötü olanlar ise nerede olurlarsa olsunlar işleri berbat ederlerdi.

Saatlerce süren konuşmadan çok zevk almıştım. Bize yeni bir şeyler anlattığı için değil; doğrucu, açık, kibar ve adil olduğu için. Dürüstlüğüne ve anlayışına hayırmıştım. Ya da Bill Creech’in de-

diği gibi, "Sadece tek bir ilk izlenim bırakma şansın vardır." Bu durumda ise, Behery'nin bıraktığı izlenim çok iyiydi.

Aradan 7 sene geçtikten sonra Dokuzuncu Hava Kuvveti Komutanı olarak Bill Kirk'ün yerini alacağım söylenmişti; ama duyurulmamıştı. Bill Kirk ise komutanımız Bob Russ'ı Ortadoğu'ya götürecekti. Böylece, Bob da bu hölgedeki ülkelerde (Mısır, Suudi Arabistan, Bahreyn, Umman ve Pakistan) bulunan TAC personelinin nasıl yaşadıklarını ve hizmet ettiklerini görecekti. Bob beni de yanında götürmüştü. Behery ile tekrar karşılaştım ve onu kendi çöplüğünde görünce daha da çok etkilendim.

Amerikalılar diğer halkları küçük görme eğilimindedir (hunu ben de yaptım). Ama bizim onlar hakkındaki kanımızın çok ötesinde özellikler taşıyan yabancılarla tanışınca da, bu sefer çubuğu aksi yöne bükerek ve onlara hayran kalırız. Size söyleyeyim, benim tanıştığım Arap liderlerinin hepsi (alhay ve daha üst düzeydekiler) çok etkileyici insanlardı. Ama benim böyle düşünmemin nedeni, kuşkusuz, yukarıda sözünü ettiğim gereksiz hayranlık değil. Dahran'daki Turki, Riyad'daki al Sudairy, RSAF'daki Henaidy... Nerele olurlarsa olsunlar, bunların hepsi de ayrıcalıklı insanlardı.

Suudi Arabistan'da yaptığım yolculuklarda, bizimkinden çok farklı bir ülke buldum karşımda. Öncelikle sessiz bir yer. Terk edilmişlikten gelen bir sessizlik; orada fazla insan yaşamıyor. New York'lular için burası korkunç bir yer olmalı, ama bir Iowa'lı için çok doğaldır. Yemekleri garip ama lezzetlidir ve ben egzotik âdetleri, gelenekleri, inanılmaz güzellikteki mimariyi, baharat kokusunu çok severim. Hava sıcak ve kurudur, ama ben buna dayanabilirim. Televizyonu özlemezsiniz. Gün içinde zaman zaman ezan sesleri duyarsınız, özellikle gün doğumunda ve günbatımında. Sözlerini anlamasanız bile bu çok güzel bir şeydir. Son olarak da çöl âdetleri... ev sahibinin misafiri ağırlaması gerekir. Arap ev sahibi tarafından ağırlanmakla yarışabilecek hiçbir şey yoktur. Gerçekten de sahip olduğu her şeyi size sunar. Onun evi sizin eviniz demektir.

Suudi Arabistan benim evim ya da topraklarım değil, ama kendi ülkemde ziyaret ettiğim ve yaşadığım yerlerden daha çok seviyorum. Suudi Arabistan toprağıyla veya insanlarıyla kurulan samimi ve bağlayıcı dostluklar, yıllar geçtikçe daha da artıyordu ve bu beni derinden etkilemişti.

Dokuzuncu Hava Kuvvetini devraldıktan sonra, birliklerimi ziyaret etmek, bölgeye yerleştirilmiş olan malzemeye ilgili konuları halletmek ve çeşitli ülkelerin hava kuvvetleri liderleriyle ilişkileri kurmak ve geliştirmek için Ortadoğu'ya düzenli olarak giderdim. Bazen bu görüşmeler oldukça zorlu geçer ama yine de karşılıklı saygıyla yürütülürdü. Her iki taraf da karşısındakinin ülkesi için en iyi olanı yapmaya çalıştığını bilirdi, elbette bu çok onurlu bir hareketti.

USAF'a karşı çok büyük bir saygı duyduklarını biliyordum (hâlâ da öyle) ve bu itibarı zedeleyecek hiçbir şey yapmadığımızdan emin oluyordum. Bu yüzden adamlarımızdan biri kurallara uymayan bir hareket yaptığında hemen harekete geçerdim. Bundan sorumlu olan kişiye çok sert davranmazdım, ama bu olaya dahil olan ülkelerin, Amerikalıların onların ulusal egemenliklerine saygı duyduklarını hilmelerini sağlardım.

Zaman içerisinde, bölge hakkında bulabildiğim her şeyi okudum ve Avrupalıların karınlarını avlanarak doyurup hayvan derilerinden yaptıkları sığınaklarda yaşadıkları dönemden çok öncesine uzanan zengin tarihlerine hayranlık duymaya başlamıştım. İslamiyet hakkında okudum, Yahudilik ve Hristiyanlığa benzer yönlerini keşfettim. Bu dinlerin doktrinleştirilmesi, insanın Tanrı hakkındaki düşüncelerini silip süpürmüş geriye sadece Tanrının insan hakkındaki düşüncelerini bırakmıştı. Bu üçünün de ortak yanıydı. En önemli keşfim de, Arapların bize, çok çalıştığımız, dinimizi yücelttiğimiz (en azından çoğumuz böyle yapıyorduk) ve onlarla onurlu bir ilişki kurduğumuz için saygı duyduğunu öğrenmek olmuştu.

O senelerde, bölgedeki birkaç ülkeyle kriz durumunda yapılacak işbirliği hakkında görüşmeler yaptım. Birlikte çok önemli bazı operasyonlara katıldık. İran-Irak savaşında petrol rezervlerinin ve petrol rafinelerinin korunması, Kuveyt tankerlerine Arap Körfezinden ve Hürmüz Boğazından geçerken, İran devrim muhafızlarının saldırılarından korumak için eskortluk yaptık. Ayrıca, yapabildiğim her konuda yardım ettim: Harp akademilerinde konuştum, bölgedeki birleşik tathikatlara katıldım, ABD'deki adamlarını ziyaret ettim... Küçük olsun, büyük olsun bunlar benim görevimdi ve yapılması gereken şeylerdi.

Kısa zaman içinde Arapların Amerikalılara sunuluş şekli

konusunda hassaslaştım. Bu pek iyi bir şey değildi, bir başka "sıfıra sıfır, elde var sıfır" oyunuydu. İsrail yanlısı olduğumuz için (huna karşı değilim) Arapları küçümseriz. Chuck Norris' in Asyalı veya Arap bir teröriste karşı savaşımadığı en son tarih ne zamandı acaba? "Aşırı Dinci İslami Terör Örgütü" gibi cahilce terimler gazetelerimizi dolduruyor, sanki tüm Müslümanlar aşırı dinci ve teröristmiş gibi. Tabii ki hen de sevmediğim ve güvenmediğim Araplarla karşılaştım. Bu tip baş belası insanlardan, her kültürde olduğu gibi Araplarda da var. Ama, birlikte çalıştığım Arap subayları benim saygımı kazandılar ve umarım karşı taraf da aynı şeyleri hissediyordur.

Güven duymak zaman alır, ama bunu bir becerirseniz, harika bir hediye almış olursunuz.

Cidde, Kızıldeniz kıyısında Suudi Arabistan yarımadasının hemen hemen ortasındadır. Krallığın en batılı eyaletinin başkenti olan bu büyük şehir aynı zamanda hacıların kutsal toprak Mekke'ye ulaşmak için kullandıkları limandır. Havaalanı muazzamdır ve hac sırasında dünyanın dört bir yanından gelen milyonlarca yolcu buradan geçer. Yeni ve eski yapıları, mavi gökyüzü ve mavi suları ile çok güzel, görkemli bir kenttir. Camileri sessiz ve muhteşemdir. Kıyı boyunca çok büyük parklar, palmyeler ve denizden çıkarılmış mercanlardan kocaman bloklar halinde inşa edilmiş eski binalar uzanır. Bu eski binaların balkonları ince ince işlenmiş ahşap panjurlarla dekore edilmiştir. Devasa bir çeşme suyu havaya fışkırtır. Arap denizcilerinin asırlardır kullandığı yelkenliler limanı doldurur.

Liman kenti olarak çok eski bir geçmişe sahip olan Cidde'de kanunlar iç taraflardaki kadar katı bir şekilde uygulanmıyordu. Örneğin yabancı kadınlar başları açık gezdiklerinde Riyad'daki gibi rahatsız edilmiyorlardı. Denize olan yakınlığı ve daha ılımlı havasından dolayı, yazlık saray burada bulunuyordu, denizin tam yanında hurma ağaçlarının arasındaydı.

Amerikalı grup uçaktan inip Suudi Arabistan şeref muhafızlarını ve her zaman her yerde olan televizyon kameralarını geçtiler. Her zaman olduğu gibi CNN de ordaydı. Horner onları görünce kendini gülmekten alamadı. Karısına nereye gittiğini söyleyemiyordu, ama sabah haberlerini öğrenmek için televizyonu açtığında ekranda kocasını Cidde'de Bakan Cheney'in arkasında yürürken görecekti.

Kısa süre sonra, saraya on blok uzaklıktaki Suudi Arabistan MSK'deydiler. Saray gibi, MSK de hurma ağaçlarıyla çevriliydi ve burayı parlayan güneşten koruyup gölgelik yapıyordu. Sıcak *gaua*'nın ardından, sıcak çay ikram edilmişti. Chuck Horner evindeydi.

Gaua servisi eski bir Bedevi geleneği idi. Geçmişte çöl sakinleri deve gübresinden yaktıkları ateşin üzerinde yeşil kahve tohumu kavuruyor ve daha sonra bunları kokulu kökleriyle döverek kendine özgü uzun ibrikli bir cezvede bu yeşilimsi, tatlımsı, ağır kahveyi demliyorlardı. Su çok az olduğu için kahve insanın avcunda saklanabilecek kadar minik kulpsuz fincanlarda servis yapılıyordu. Belki de sadece iki kaşık dolusu olan kahve 30 cm boyundaki bir ibrikten büyük bir dikkatle fincanlara boşaltılıyordu. İlk önce en yetkili kişiye, ardından da mevkilerine göre diğerlerine ikram ediliyordu. Sıcak kahve bir ya da iki yudum içildikten sonra bir tane daha alınması veya toplanması için tekrar uzatılıyordu. Eğer kişi başka istemiyorsa, parmağıyla hafifçe fincana dokunarak bunu belirtiyordu. Kahveden sonra gümüş tepside sıcak ve şekerli çay ikram ediliyordu. Çayın tadı yerel âdetlere göre farklılık gösteriyor, ama hepsi naneyle tatlandırılıyordu.

Bir adam ne kadar yolculuk ederse etsin, çöl ülkeleri ne kadar mistik ve esrarengiz görünürse görünsün, Arap ev sahibiyle havaalanında karşılaştığında, evinde, hatta ofisinde bile her zaman düzenlenen bu basit merasim, geldiği yeri şerefliendiren bir misafir olduğunu gösteren bilindik bir açılıştı. Gerçekten de evdeydi.

Kral tarafından ağırlandığınızda hiçbir zaman acıkmazsınız. MSK odalarında her zaman sodalar, meyve suları, hurmalar, fıstıklar bulunurdu; akşam yemeği saat sekizde veriliyordu; ayrıca Horner istediği saatte oda servisini arayıp istediği şeyi ısmarlayabiliyordu.

Bazen gece yarısına doğru –Suudi Arabistan'da işler genelde bu saatlerde yürürdü– ABD heyeti Kral Fahd'ın sarayına kısa bir yolculuk yapıyordu. Gündüzleri, tıpkı Batı'da olduğu gibi, ziyaretçiler Suudi meslektaşlarıyla bir araya gelerek, gündemde ne varsa onun hakkında konuşuyorlardı. Gece olup da, ortalık serinledikten sonra, bir araya gelip, çay, meyve suyu içerler, bazen de akşam yemeği yerlerdi. Gece yarısında ise ciddi konularda konuşulur ve kararlar alınır.

İki Kutsal Caminin Koruyucusunun Sarayına yapılan ziyaret Horner için bir ilkti. Muhteşem olduğunu duymuştu ve görmek için sabırsızlanıyordu.

Her parçası namı kadar müthişti. Arap mimarisinin genel özelliklerle-

ri her yerde görünüyordu: Oymalı kemerler; kahverengi, sarı veya kırmızı renkli kerpîçler; çevreyi saran çölün rengiyle birbirine karışan toprak tonları; tuğla merdivenler; çiçekli çiniler; çeşmeler ve çok sayıda gül. Suudiler, yaşadıkları güzel ama bir o kadar da sert tabiatlı çöl koşullarında rahatı ve huzuru bir araya getirme konusunda oldukça ustalardı.

Horner ve John Yeosock dış odada beklerken, General Shwarzkopf, Bakan Cheney, Suudi Arabistan'daki Birleşik Devletler büyükelçisi ve krallıkta yaşayan en üst düzey ABD subayı olan Tümgeneral Don Kaufman ve Kralla görüşüyorlardı.

Toplantı sırasında Kral Fahd, bir Arap Lideri'nin verebileceği en cesur ve ileri görüşlü karara varmıştı. Durum açıktı. Irak Kuveyt'e girmişti ve Kuveyt nüfusunun çoğu Suudi Arabistan'daki çeşitli otellerde kalıyorlardı. Irak Ordusu sınırdaydı. Saldırı tehdidinde bulunulmamıştı ama Saddam'ın Kuveyt'e saldırmayacağına ilişkin söz verdiğini unutmamak gerekiyordu. Ve tüm bunlar Amerika'dan ve diğer dostlardan yardım istemek için iyi bir sebepti.

Diğer taraftan, Amerikalılardan yardım istemek, Suudileri ciddi problemlerle karşı karşıya bırakıyordu. Bunun sebebi, Suudilerin, bazı insanların düşündüğü gibi, Amerika ve Batı'dan korkması ve onları reddetmesi değildi. Bu yanlıştı. Suudiler, Batıya hayranlık ve saygı duyuyorlardı. Amerikalıları davet etmek problem teşkil ediyordu, çünkü Suudi Arabistan son derece radikal İslamcı bir ülkediydi. Suudilere göre, radikal İslam onların Kuran'a ve Peygamber'e olabildiğince yakın olmalarını gerektiriyordu ve bundan dolayı da onların bakış açısına göre, Allah'a karşı gelen kültürümüzün özelliklerinden (pornografi, içki, vs) uzak durmalıydılar. Bu tip ahlaksızlıkların, ülkelerinde yayılmasını cesaretlendirmeye hiç niyetleri yoktu. Beğenin veya beğenmeyin, Araplar ABD'de yaşayan insanları (buna ABD ordusu da dahildi) sarhoş ve keş, kadın düşkünleri olarak görüyorlardı. Vietnam hayaleti burada da hortlamıştı.

Kardeş Arap ülkesinin ordusu, başarılı bir şekilde komşu kardeş Arap ülkesini işgal ettikten sonra, Suudi Arabistan Kralı ne yapılması gerektiğini bulmaya çalışıyordu. Karşı karşıya bulunduğu berbat duruma bakıp, Saddam onlara da saldırmayacakları teminatını vermiş olsa bile, kendini şu soruyu sormaktan alamıyordu: "Acaba Arap kardeşim bana saldıracak mı?" Hain kardeşinin iyi niyetine mi güvenmeli, yoksa halkını korumak için dinsiz, sarhoş ve tecavüzcülerden oluşan ya-

bancı bir lejyonu ülkesine mi çağırmalıydı? Seçeneklerden ikisi de yeterli kadar kötüydü.

Uzun bir süre tartışma Kral ve kardeşleri arasında Arapça devam etti. Bu sırada Cheney, Shwarzkopf, Freeman, Wolfowitz ve birkaç Amerikalı temsilci daha hâlâ odadaydılar. (Freeman Arapça bildiği için, konuşmanın ana hatlarını daha sonra diğerlerine bildirilmişti). Ortada açık bir cevap yoktu. Sonunda Kral, Birleşik Devletlerin askeri yardım vermeye istekli olduğu iyice anlaşıldığından beri aklında olanları çok kısa dile getirdi... Toplantı bitene kadar Horner bunun ne olduğunu bilmiyordu.

Amerikan delegasyonu sarayı terk ettiğinde herkes fazlasıyla sakin ve huzurlu görünüyordu. Kızıl Deniz'den ılık meltem rüzgârları esiyordu, akan çeşmeler şarkı söylüyorlardı. Personel arabaları cılganmış mozaik yol üzerinde ilerlerken, lastiklerinin çıkardıkları gıcırta sesi, duyulan tek sestti. Delegasyon hiçbir şey söylemeden arabaları doldurdu, herkes çok düşünceliydi, gelişecek olan olaylardan endişeliydiler.

Horner ve Paul Wolfowitz paylaştıkları arabanın arka koltuğuna oturdular. Sarayın muazzam kapılarından geçerken, Horner yasak odada her şeyin nasıl gittiğini sordu. Wolfowitz, "Kral gelip yardım etmemizi istedi," dedi, şaşırılmış bir ses tonuyla, "Bu ülkenin daha öncekileri de çok ileriye gittiğini gördüm," dedi," diye ekledi.

İşte her şey bu kadar basitti. Ama bu, Chuck Horner'ın hayatının en gergin dokuz ayına başlayacağı anlamına geliyordu.

Misafir konutuna geri gelindiğinde, Bakan Cheney yapılması gereken en acil şeyin ne olduğunu tartışmak üzere bir toplantı yaptı. Ardından da herkes dinlenmeye çekildi.

Horner zaman kuşaklarının farklılığından ve damarlarında dolaşan adrenalin yüzünden, uyuyamayacağı konusunda endişeli olmasına rağmen, yine de daha önce hiç uyumadığı kadar rahat uyumuştı. Karar verilmişti. Ona düşen ise operasyonu uygulamaktı.

Ertesi sabah Amerikalılar, Kralın küçük erkek kardeşi ile tanıştılar. Prens Sultan, Savunma ve Havacılık Bakanıydı yani Cheney'le aynı görevdeydi. Herkes muazzam lüks resepsiyon odasına (havada hafif bir gül kokusu vardı) geçtikten sonra, Prens Sultan köşede duran büyük bir koltuğa, Cheney de onun sağ yanına oturdu. Prens Bandar ise konuşulanları çevirmek için aralarında, ayakta duruyordu. (O zaman Bandar Birleşik Devletlerde Suudi Arabistan Büyükelçisiydi. Kendisi çok zeki ve canayakın biriydi. Karşılaştırıldığında Colin Powell ile ay-

nı görevi yapıyordu.) Bandar'ın babası Prens Sultan, toplantıyı yönlendirebilecek kadar iyi İngilizce biliyordu, fakat yanlış anlaşılmalara ayıracak vakit yoktu. Söylenecek her kelimeyi çok iyi tartmak gerekiyordu ve her iki tarafın da ne üzerinde anlaştıklarını çok iyi kavramalarını sağlamak da eski F-15 pilotu, Prens Bandar bin Sultan Abdullah Aziz'e düşüyordu. Bu arada bazı üst düzey Suudi silahlı kuvvetler kadroları ve ABD heyetinin geri kalan kısmı diğer koltuklara oturdular. Sultan dışındaki tüm Suudi komutanlar Riyad'daydı.

Odada bulunanlar gergin ve endişeliydiler. Çok ender rastlanan türden bir evliliğin arifesindeydiler ve denemeye fazlasıyla istekli olsalar bile ne damat ne de gelin anlaşabileceklerinden emin değildiler... John Yeosock ve Chuck Horner'ın o bölgedeki uzun deneyimleri –sadece Büyükelçi Chas Freeman Arapları daha iyi tanıyordu– sayesinde odada bulunan Amerikalılar oldukça rahattı. Arapları, tamamen bir çevirmenin söylediklerine dayanmayacak kadar çok iyi tanıyorlardı ve daha da önemlisi Arapların yüz ifadelerini ve vücut dillerini okuyabiliyorlardı, böylece sürüp giden olayların ardındaki duyguları anlayabiliyorlardı.

İşte o sabah iki tarafın da üzerinde anlaştıkları şey şuydu: Suudiler üslerini, havaalanlarını ve limanlarını Birleşik Devletler askerî kuvvetlerine açacaklardı ve her iki ülkenin üzerlerine aldıkları bu büyük sorumlulukta kendi paylarına düşeni ödeyeceklerdi. Birleşik Devletler temsilcileri Suudi Arabistan kültürüne ve kanunlarına saygılı olacaklarına söz verdiler. Birleşik Devletler Vietnam'dan çok şey öğrenmişti.

Tüm bunlar halledildikten sonra, başka bir soru gündeme geldi: CINC, Çöl Kalkanı Harekâtı olacak büyük girişimi başlatmak için Birleşik Devletlere geri döndüğünde sorumluluk kimin üzerinde olacaktı? Ülkeye gelen birlikleri ve malzemeleri organize etmek için Riyad'da bulunacak Birleşik Devletler üst düzey komutanlığına birinin atanması gerekiyordu. Ayrıca bu kişi CINC'in yokluğunda Amerikan kuvvetlerine de komuta edecekti. Biraz tartıştıktan sonra, Bakan Cheney'in yanında oturan General Schwarzkopf odanın karşısında bulunan Korgeneral Chuck Horner'a işaret etti.

Homer birkaç hafta boyunca CENTCOM başkomutanı olacağını öğrenince önce çok gurur duydu, ardından da trajik bir felaketle sonuçlanabilecek bir harekâtın başındaki kişi olacağını fark etti. Bu muazzam ama kasvetli toplantı salonunda yanında John Yeosock, Grant Sharp ve Don Kaufman bulunduğu için Tanrıya şükür ve dua etti. "Lütfen Tanrım işleri mahvetmeme izin verme."

Öğleden sonra Cheney ve diğerleri Washington'a geri dönmek üzere Uluslararası Cidde Havaalanındaydılar ve Suudi Arabistan'da kalacak olanlara son dakika direktiflerini veriyorlardı. Oradakilerden hiçbiri, Müslüman hacı adaylarının Mekke ve Medine'ye gitmek için geldiği Yeni Cidde adındaki bu dev kompleksin, altı ay içinde B-52 bombardıman ve KC-135 tanker uçaklarıyla dolacağını bilemezdi.

Bu arada sınırda iki düzineden fazla savaş deneyimli Irak tümeni bulunuyordu. Horner'ın emri altındaysa hepi topu Suudi Arabistan Ulusal Muhafızlarına ait iki mekanize piyade bölüğü vardı.

Rüzgârlı bir öğleden sonra sıcaklığında, bavulların yüklenme telaşı arsında Schwarzkopf ve Horner havaalanında Cheney'in 707'sinin merdiveninde durmuş ne yapılması gerektiğini konuşuyorlardı. Konuştukları noktalar arasında savaş planlanması da vardı. "Sizin ekibiniz toplanmak ve yayılmakla meşgul olacağı için," dedi Schwarzkopf, "Birleşik Kadrodan –Pentagon'daki JCS'nin planlama ekibi– stratejik bir hava savaşı üzerinde çalışmaya başlamalarını isteyeceğim." (Bu, daha sonra Pentagon'daki USAF kadrosu oldu.)

"Stratejik hava savaşı" ibaresi, Horner'ın kafasında Paskalya çanları gibi çaldı. CINC bir Kara Kuvvetleri generali gibi değil, CINC gibi davranıyordu. Irak istilasını geri püskürtmek ve Iraklıları Kuveyt'ten çıkartmak için kara savaşı planlamak yerine, stratejik⁽²⁷⁾ hava savaşından bahsediyordu.

Bu ne anlama geliyordu?

Hava savaşı planlarının çoğu kara kuvvetlerinin emri altında oluşturulur ve kara kuvvetlerinin amacı da düşman kara kuvvetlerini yenmektir. Kara kuvvetlerine mensup biri için hava savaşı planlamak, kendi operasyonlarını hava gücünü kullanarak desteklemek anlamına gelir. Havacı ise olaya bu şekilde bakmaz. Havacının amacı *düşmanı* yenilgiye uğratmaktır; bu görev düşmanın kara kuvvetlerini yenmeyi içerebilir de, içermeyebilir de. Bu yüzden de, hava kuvvetlerinin, hava gücünün düşmanın kara kuvvetlerini değil *düşmanın kendisini* kalbinden vurmakta kullanılmasına yönelik kanunu, stratejik hava savaşını öngörür.

1990 yılının Nisan ayında Horner, Haziran ayında yapılacak olan İçer Bakış tatbikatının hazırlığında stratejik hava seferi planının gerekliliği hakkında Schwarzkopf'a brifing vermişti. Buradaki senaryo "kara kuvvetlerine karşı kara kuvvetleri" olmasına rağmen, Horner hava gücünü kara kuvvetlerini destekleyen bir birlikten daha öte bir pozis-

yonda göstermek istiyordu. Böylece hava gücü daha verimli ve etkili bir şekilde kullanılabilecekti. Brifingde Horner balistik füze savunmasından, müttefik hava kuvvetleriyle birlikte nasıl hareket edileceğinden ve hava gücünün nasıl stratejik olarak kullanılacağından bahsetmişti. Schwarzkopf brifingi beğenmişti ve her zamanki gibi kara gücüyle ilgili engin anlayışını tamamlamak için hava gücü hakkındaki görüşünü genişletmek konusunda oldukça hassastı.

Nitekim, Schwarzkopf daha en başında stratejik hava savaşından söz etmeye başlayınca, 1990 Nisan ayındaki brifingi hatırladığını, daha da önemlisi kara kuvvetlerinden gelmekle birlikte tipik bir karacı gibi düşünme eğiliminde olmadığını göstermişti.

Birkaç dakika için, Horner inanılmaz derecede heyecanlanmıştı. Nasıl heyecanlanmasındı ki?

Ama sonra birden Paskalya çanlarının sesi, yerini alarm zillerinin uğultusuna bıraktı. Vietnam'ın hayaleti ona saldırıyordu. "Ya Washington?... Ya Pentagon?... Kahretsın." CINC'in planları Washington'da yaptıracağının farkına varınca, bağırmaya başladı, "Peki, ama lanet olası hedeflere Washington'da karar vermemeliyiz!"

Schwarzkopf, hava bileşeni komutanının bu sert çıkışına hazırlıksız olmasına rağmen, gülümsedi ve "Bana bak Chuck, sen *benim* hava kuvvetleri patronumsun ve hava gücüyle ilgili her kararı veto etme hakkı olan tek yetkilisin. Herhangi bir hava planı sana sunulacak. Savaş, savaş alanında planlayıp yapacağız." O da Vietnam'ı hatırlıyordu.

Horner bu sözleri dinlerken, Birleşik Kurmay Başkanlığının önemli özellikleri olduğunu düşünüyordu. Üstelik bazı konularda iyi kararlar bile veriyordu. Ama Kara Kuvvetleri, Donanma, Deniz Piyade Kordusu ve Hava Kuvvetlerine ödün vermek konusunda bir harikaydı. Bütün kuvvetlere ödün dağıtılarak yapılan herhangi bir plan sıradan olmaya mahkûmdur. Havacılar dışında diğer kuvvetlerden herhangi biri tarafından yapılan bir hava planı ise felaket olmaya mahkûmdur. Horner, Schwarzkopf'un Washington'da başlayan herhangi bir çalışmanın, bu çalışmayı uygulayacak kişilere ulaştırılmasını sağlayacağı konusunda ona güveniyordu.

VIP'ler uçağa binip, Amerika'ya gitmek üzere yola çıktıktan sonra, Grant Sharp ve Paul Wolfowitz fikir alışverişinde bulunmak, ABD kuvvetlerine destek sağlamak ve anlaşmaya varmak üzere Körfez müttefiklerine gittiler. Büyükelçi Freeman, John Yeosock, yardımcısı Bin-

başı Fong, Don Kaufman, Bill Rider ve Horner ise “GUTS Havayolları”⁽²⁸⁾ olarak bilinen birliğin çift motorlu pervaneli C-12 uçağına bindiler. Bu zayıf görünümlü uçakta yolculuk etmek Horner’ı rahatsız etmemişti ama araç sıcak çöl havasında titrerken, Büyükelçi ve Binbaşı Fong oldukça endişeli görünüyordular. Pervanelerden gelen ses, yapılan konuşmaları bastırırken, Horner ne yapması gerektiğini bulmaya çalışıyordu.

Horner erkenden, TAC’da bulunan Bob Russ’a 1. TAF’a ait F-15’lerin, Suudi Arabistan Kraliyet Hava Kuvvetlerine ait F-15’ler ve istiladan bu yana gökyüzüne muhafızlık eden Suudi AWACS’larıyla birleşmek üzere doğuya doğru yola çıkmalarını bildirmişti.

1. TAF’a havadan havaya görevler verilecek, diğer filonun (363. TAF) F-16C avcı uçakları ise havadan karaya görevlere çıkacaktı. Bu iki filo, Horner’ın krizin başladığı Haziran ayında alarma geçirdiği Dokuzuncu Hava Kuvveti filolarıydı. Bu yüzden CENTCOM emir komuta zincirinde bulunmayan üstlerinin şimşeklerini çekmişti. Ayrıca Dokuzuncu Hava Kuvvetinin diğer birliklerini de harekete geçirmişti.

Bu arada Donanma Körfeze bir uçak gemisi görev kuvveti yollamıştı ve nakliye gemilerine bindirilen Deniz Piyadeleri de yola koyulmuşlardı. Horner’ın yakın arkadaşı Korgeneral Gary Luck da XVIII Hava Kolordusunun önemli elemanlarıyla, özellikle de 82. Hava İndirme Tümeninin⁽²⁹⁾ paraşütçüleriyle birlikte oraya geliyordu.

Orduyu ve Deniz Piyadelerini boşaltacakları ve kuvvetleri yaya-
cakları yerlerin üzerinden geçti. “Onları nasıl harındırıp besleyeceğiz?” diye sordu Horner kendine. Yüzlerce Deniz Piyadesinin hayatını kaybettiği Beyrut kışlasını hâlâ unutmamıştı. Suudi Arabistan dünyadaki en güvenli ülke olsa bile, bazıları Saddam Hüseyin’e arka çıkacaktı. “Havaalanlarına ve limanlara gelen ve daha sonra da çöldeki üslere giden kuvvetlerimize ne yapabilirler?” Güvenliği sağlayan Suudi ve ABD kuvvetleri ne kadar iyi olursa olsun, iyi yerleştirilmiş bir bomba, yayılmakta olan CENTCOM kadrosunu ortadan kaldırırdı. Riyad otelleri de davetkâr bir hedefti ve iyi eğitilmiş Irak özel kuvvetleri ne karşı oldukça savunmasız kalırdı.

Hava saldırısı veya terörist saldırı tehlikesi ya da sadece bir kaza (içinde askerî birliğin bulunduğu uçağın düşmesi) kendilerini durdurmaya yetmese bile, bu sefer de sınırın kuzey tarafında Irak tanklarının ve birliklerini sayısı artmaya başlayacaktı. Bu yüzden kendi kuvvetleri yerleşmeden önceki karanlık günlerde, Horner’ın kendine sorması

gereken en önemli soru, “Eğer Irak ordusu bu gece sınırı geçerse ne yapacağız?” sorusuydu. O gece etkili bir cevap oldukça zor olurdu, çünkü Irak’la Riyad arasında sadece Suudi Hava Kuvveti ve yüzlerce mil çöl vardı. Eğer düşman birlikleri o gece Riyad’a girerlerse, Homer’ın Cidde’ye gidip bir tekne kiralamaktan başka seçeneği yoktu. Ama bundan sonraki her gece, bir türlü gerçekleşmeyen istilaya karşı yeni ve daha güçlü birlikler gelecekti.

Bu soruların üzerine bir de bölge ülkeleriyle yapılan işbirliğine dair daha da karmaşık problemler ekleniyordu. Sadece Suudi Arabistan değil, Bahreyn, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Umman ve Mısır ile de görüşmeler yapmak gerekiyordu.

200

Eğer Ortadoğu’da iş yapıyorsanız, ihtiyacınız olan ilk şey sabırdır. Amerikan stilinde problemin kalbine odaklanırsınız, hareket tarzını belirlersiniz ve çözümü uygularsınız. Arap dünyasında ise işler daha nazikçe yapılır. Kişisel ilişkiler önemli olduğu için, işler acele edilmeden, büyük bir nezaketle yürütülür. Sözler iyice düşünüldükten sonra verilir, çünkü bir kere verildikten sonra *tutulmak zorundadır*. Arap stilinde bir konu enine boyuna tartışılır, aceleyle yapılabilecek hatalardan kaçınılır. İçinde bulunulan durum tüm yönleriyle ele alınır. Araplar; ülkeler, kabileler ve kişiler arasında kötü hislere neden olabilecek hataların yapılmasından hiç hoşlanmazlar. Bu yüzden Horner, yayılmanın başarıyla sonuçlanması için, gelmekte olan birliklerin nasıl yerleştirilecekleri, komuta düzenlemelerinin nasıl organize edileceği ve kimin nerede ne zaman, hangi görevleri yerine getireceği konularının enine boyuna tartışılması için birkaç seneye ihtiyacı olduğunu biliyordu.

Zaman... Zaman gerçek düşmandı. Arap Yarımadasının çöl sıcaklığı insanı mahvediyordu ve Irak’ın niyeti bilinmiyordu.

Riyad’a doğru yol alan uçağın koltuğunda otururken, içini boğucu bir his kaplayıverdi. Beyninden korkutucu düşünceler geçiyordu. “Yapamayacağım,” diye düşündü. “Yeterli değilim. Doğru yapamayacağım. Hiç kimse böyle bir zorluğun üstesinden gelemez.”

Ama en sonunda şöyle düşünmeye başladı: “Kendi başıma başarılı olmak zorunda değilim. John Yeosock, Bill Rider ve ev sahipleri de burada. Yalnız değilim. Ve daha da önemlisi hiçbirimiz yalnız değiliz. Allah her zaman yanımızda. **İnşallah** başaracağız.”

İLERİ CENTCOM

7 Ağustos Salı günü, öğleden sonra Riyad Hava Üssüne geldiklerinde Chuck Horner ve diğer Amerikalılar, üs komutanı ve Horner'ın Krallığa 1987 yılında ilk ayak bastığı günden beri arkadaşı olan Tümgeneral Harawi tarafından karşılandılar. Harawi ve Horner birlikte çalıştıkları üç yıl boyunca bazı konuları ülkelerin bürokrasilerine takılmadan, kendi aralarında çözmeyi öğrenmişlerdi. Bu arada Harawi herkese Horner'ın güvenilir bir insan olduğunu söylemişti. Bu durum Horner ile RSAF şefi General Behery'nin yakınlaşmasına neden olmuştu. Araplar arasında dostluk son derece önemlidir.

Şehrin kuzeydoğu köşesi yakınlarında bulunan hava üssü, bir zamanlar uluslararası havaalanı olarak hizmet veriyordu ama modern otellerin, apartmanların ve dükkânların, tarihî şehrin dışına taşmasıyla, Kral Halid çölün kuzeyine yeni ve büyük bir uluslararası havaalanı inşa ettirmişti

General Harawi'nin üssü Suudi Hava Kuvvetleri E-3 AWACS uçaklarını, C-130 hava müfrezesini ve Hava Kuvvetleri Akademisini bünyesinde barındırıyordu. Ayrıca yaklaşık on yıldır da USAF ELF-1 AWACS uçaklarına ve tankerlerine ev sahipliği yapıyordu. Ayrıca buraya İran-İrak savaşı ve 1988-1989 petrol tankeri konvoyu operasyonu sırasında erken uyarı radarları kurulmuştu.

Bu yıllar içinde 1000 kadar ABD Hava Kuvvetleri elemanının bulunduğu TDY ailesi Harawi'nin sorumluluğu altındaydı. Eğer bu kişilerin arasından normal polisle veya dinî polis kuvveti *Mutawa* ile atışan olursa, onları hemen Birleşik Devletlere gönderiyordu. Eğer otel yöneticileri, yemek veya oda servisi konusunda masraftan kaçınırsa, Harawi onları arayıp USAF AWACS personelinin Krallıkta en iyi şekilde ağırlanmalarından emin olmak için hükümetin çok fazla para harcadığını hatırlatırdı. Amerikan birliklerine kendi çocuklarıymış⁽³⁰⁾ gibi bakardı.

Yeosock, Kaufman, Horner ve Harawi, serin havası, loş ışıkları, muhteşem avizeleri, metrelerce uzunluğundaki mavi beyaz İran halıları ile zarif bir görünüme sahip olan resepsiyon lobisinde oturdular. Sudanlı bir uşak onlara *gawa* ve şekerli çay servisi yaptı. İleriki aylarda Körfez'i dolduran cumhurbaşkanları, başbakanlar, kongre üyeleri ve parlamenterler de bu çarpıcı mekânda bulunacaklardı. Onlara da aynı uşak tarafından *gawa* servis edilecekti ve Suudi Arabistan'ın daha ölçülü hızına şahit olacaklardı.

Nezaketen bir süre havadan sudan konuştuktan sonra, Harawi istila edilmiş olan Kuveyt ve Krallığa komşu olan diğer ülkelerde gelişen olaylar hakkında bilgi verdi. İşgal altındaki Kuveyt'te neler oluyordu? Kimler Kuveyt'ten çıkmış, kimler öldürülmüştü? Irak kuvvetleri ne yapıyordu? Saldıracaklar mıydı? Sudan ve Yemen'de ne olacaktı? Komşu denizlerde ne olacaktı? Tıpkı çoğu Suudi gibi, Harawi'nin verdiği bilgiler de dedikodulara dayanıyordu. Tüm Krallık dedikodularla yaşıyordu. Bu yüzden de doğru bilgi çok değerliydi ve böyle bir bilgiye sahip olan kişilere büyük bir güç veriyordu. Harawi gibi iki yıldızlı bir general bile bilgi halkasının en üst seviyesinde bulunmuyordu. Bu da onun haberden çok dedikodu elde ettiği anlamına geliyordu.

Haber özellikle önemliydi, çünkü Suudiler için tehlike çok dar bir alan içerisindeydi: Irak, İran, Yemen ve hatta Sudan. Onların bu hassas durumları çok kesin ve acildi.

Suudi AWACS komutanı Harawi'nin aslında Irak'ın amacıyla ilgili doğru bir değerlendirmeye ihtiyacı vardı. Emri altındaki AWACS uçakları 24 saat boyunca devriye geziyorlardı. Harawi'nin problemi, havada bulunan tek bir E-3'ün (bu sahip oldukları beş uçaktan biriydi⁽³⁰⁾) her seferinde sınırın sadece ufak bir bölümünü tarayabilmesiydi. Oysa Irak ile Suudi Arabistan arasındaki sınır çok uzundu ve alçak seviye radar tespitinde boşluklar oluyordu. Eğer Irak hava gücü doğu dışında güneyin herhangi bir yerinden gelirse, RSAF saldırıyı tespit etmek için karada bulunan radarları kullanacaktı. Harawi Iraklıların bu zayıflıktan istifade edip, krallığa saldırı düzenlemesinden endişe ediyordu. Ayrıca Riyad Hava Üssü esaslı bir hedefti.

Horner bu boşlukların doldurulması için yeteri kadar E-3 getirileceği konusunda güvence verdi ve Kaufman ve Yeosock ile birlikte oradan ayrılarak MODA'da (Savunma ve Havacılık Bakanlığı) Suudi askeri kuvvetleri ve başkanı General Muhammed el-Hamad ile yapıla-

bilecek olan toplantıya gittiler. Krallığın tek aktif görevli dört yıldızlı Generali olan Hamad, Colin Powell'ın meslektaşydı.

Horner bu sert ama cana yakın askeri üç senedir tanıyordu ve Krallığı her ziyaret edişinde ilk yaptığı şey onu aramak olurdu. Daha önceki karşılaşmaları hep dostane olmuş ve bir o kadar da mücadeleli geçmişti. Bu seferkinin nasıl olacağını merak ediyordu.

Horner ile askeri işbirliği problemlerini çözmek için birlikte çalışan meslektaşları Behery ve Harawi'nin aksine, Suudi silahlı kuvvetlerinin başındaki kişinin görevi, daha geniş çerçeveli bir politik askeri resim çizmekti. Özellikle de her an tehdit unsurlarının bulunduğu dünyanın bir bölümünde modern bir ordu hazırlamalıydı. Bunun için, ne kadar rahatlıkla itiraf edemeseler de, Birleşik Devletlerin yardımına ihtiyacı vardı. Son model Amerikan askeri malzemelerini ve eğitimini almaya ihtiyaçları vardı. ABD hükümeti, her zaman için ABD ve Suudi Arabistan arasındaki işbirliğinin İsrail'in çıkarlarına ters düştüğünü düşünenlerin isteklerine karşı hassas olduğundan dolayı ABD Suudi Arabistan askeri işbirliği Hamad'ın seviyesinde pek o kadar da ümit verici olmamıştı.

Sonuç olarak, ne zaman Hamad ve Horner bir araya gelseler, Hamad üç yıldızlı generali mükemmel bir şekilde karşılar, beraber *gaua* ve çay içerler, aileleri ve arkadaşları hakkında konuşurlardı. Ama arkadan Hamad sözlerinin doğruluğundan emin olmak için Arapça konuşmaya başlar ve bir çevirmen kullanırdı ve Horner'a sert bir dille düşüncelerini açıklardı, çünkü genellikle Kongrenin verdiği kararlar Suudi Arabistan'ın hayati çıkarlarına yönelik olmuyordu. Söyleyeceğini söyledikten sonra sert görümlü Arap askeri, yüzünde büyük bir gülümsemeyle konuşmasına İngilizce olarak kaldığı yerden devam ederdi. Bu rutin hiçbir zaman değişmedi. Hamad ne kadar ciddi olsa da, bu kişisel bir mesele değildi, o sadece rolünü oynuyordu.

Peki neden Horner'a nişan alıyordu? Çünkü o zamanki en yakın Amerikalı oydu ve Amerikan sisteminde işleri kimin halledeceğini bilemezsiniz. Hamad, Horner'ı savaş öncesinde iyi tanıımıyordu, fakat iki yıldızlı USMTM komutanından daha üst düzeyde olduğunu biliyordu.

Amerikalıları taşıyan araba, hava üssünün ana kapısından geçti. Aşağısında trafik çemberi vardı. Çemberin ortasında büyük bir çeşme bulunuyordu. Burada bir zamanlar daha farklı bir çeşme varmış, çevresi dört küçük *gaua* demliğiyle çevrili büyük bir *gaua* demliğinin

ağzından sular akıyormuş. Bu yüzden burası Çaydanlık Çemberi olarak biliniyordu. 1989'da Suudiler gaua demliklerini yıkıp, yerine fiskiyele çeşme koymuşlardı, ama buraya hâlâ Çaydanlık Çemberi deniyordu.

Çemberin etrafında döndükten sonra, araba güney kısımdaki Bulvar Havaalanına doğru yöneldi. Bu anayolun yanında Suudi Arabistan askerî karargâhındaki görevlileri barındıran bina kompleksleri vardı. Üsten iki blok aşağıda MODA subay kulübü misafirhanesi, yemek salonları, spor alanları ve jimnastik salonları bulunuyordu. Amerikalıların yaptıklarından çok daha genişti ve bir Amerikan subayı için tek bir eksiklik dışında burada her şey mevcuttu: Buranın barı yoktu.

204

MODA kulübünün yanında Birleşik Devletler Askerî Eğitim Birliği (USMTM) vardı. Burası bir semti kaplayacak büyüklükteydi ve etrafı duvarlarla çevriliydi. Duvarların içerisinde ofisler, bir kulüp (barsız), futbol sahası, bazı ufak evler ve iki tane yüksek apartman bulunuyordu. Bu apartmandaki dairelerden birini Chuck Horner, John Yeosock ile dokuz ay boyunca paylaşacaktı. USMTM'nin görevi; Birleşik Devletlerin, Suudi Arabistan ile tespit ettiği çeşitli askerî satış kontratlarını yönetmektir. Her birinde, iki yüz kadar personeli bulunan Kara Kuvvetleri, Donanma ve Hava Kuvvetleri bölümleri vardı. Ayrıca Suudi Silahlı Kuvvetlerine Birleşik Devletlerden alınan donanımların nasıl kullanılacağı veya eğitim programlarının nasıl oluşturulacağı gösteriliyordu. Örneğin AWACS filosunda, Suudi Arabistan'da iki senedir yaşayan ve Suudi meslektaşlarına E-3 AWACS'ların bakımı ve operasyonlar hakkında eğitim veren USAF kadrosu vardı. İki yıldızlı USMTM komutanı, merkezî komutanlığın başkomutanı için çalışıyordu.

USMTM kompleksinin birkaç blok aşağısında Suudi Kraliyet Hava Kuvvetlerinin, cepheleri kahverengi ve mavi mermerle kaplı karargâhı vardı. General Schwarzkopf geldikten sonra Horner, ofisini buraya alacaktı. Yol boyunca oteller, büyük mağazalar ve yıkılmak üzere olan birçok bina bulunuyordu. Bulvar Havaalanının daha da aşağısında Suudi Kraliyet Kara Kuvvetleri'nin (RSLF) ve Suudi Kraliyet Deniz Kuvvetleri'nin (RSNF) binaları vardı. Sonunda Hava üssünden iki buçuk mil kadar uzaktaki beyaz MODA tesisi görüldü. Burası yedi katlı bir ofis binasıydı. Çevresinde yüksek duvarlar vardı ve önünde tek katlı bir kule yükseliyordu. Daha geniş olan üç kanatlı bir bina ise caddeden geriye doğru uzanıyordu, arkasında ise beş sıralı bir otopark alanı vardı.

Saat 15:00 civarında Amerikalıları taşıyan araba, korumaları geçerek binanın arkasındaki garaja park etti. Oradan da General Hamad ve Suudi kuvvet komutanlarının bulunduğu yere götürüldüler.

Geniş MODA kompleksinin içinde yürürken, Don Kaufman birkaç öneride bulundu.

Birincisi: MODA binası, CENTCOM Karargâhı için iyi bir yer olurdu.

“Müthiş bir fikir,” diye düşündü Horner. Böylece CENTCOM, Suudi Birleşik Kurmay Başkanı (BKB) ile aynı yerde bulunacaktı... Bu sayede Vietnam’da yapılan çok önemli hatalardan biri burada tekrarlanmayacaktı. Göstermelik “birleşik karargâh” ve “irtibat grupları” dışında Amerikalılar Güney Vietnamlılardan ayrıydılar. Horner herkesin tek bir takım olarak hareket etmesini istiyordu: Herkes eşit olmalıydı, “büyük ağabey kıcımızı kurtarmaya geldi” davranışı sergilenmemeliydi.

İkincisi: MODA’da yeni tamamlanmış yeraltı komuta merkezi vardı; Horner, General Hamad’a, CENTCOM’un burayı kullanıp kullanamayacağını soracaktı.

Üçüncüsü: Horner USMTM personelinin MODA’daki ufak odalarını karargâh olarak kullanabilirdi.

Bu üç fikir de Horner’a o kadar doğru gelmişti ki, Kaufman’ı kurmay başkanı olarak kaydetmişti.⁽³²⁾

Birkaç dakika sonra Hamad’ın konferans odasına ulaştılar. Krizin başlangıcından beri Hamad kendi kuvvet komutanlarıyla her gün toplantı yapıyordu. Şimdi bunlara Amerikalılar da dahil olmuştu. Büyük masanın etrafında Horner’ın en yakın Suudi arkadaşı, Suudi Kraliyet Hava Kuvvetinin başı olan Korgeneral Behery oturuyordu. Onun yanında Suudi Kara Kuvvetleri Komutanı Korgeneral Yusuf Raşid ve Suudi deniz kuvvetleri komutanı Amiral Talil Salem At Mafadi oturuyordu. MODA Planları ve Operasyonlarının başı Tümgeneral Hamad’ın solunda Horner’ın henüz tanımadığı bir adam oturuyordu. Suudi Kraliyet Hava Savunma Kuvvetleri Komutanı Korgeneral Halid Bin Sultan. Daha sonra Suudi Silahlı Kuvvetler Komutanlığına getirildi ve Schwarzkopf’un koalisyon eşi oldu.

Halid, Prens Sultan’ın oğullarından biriydi. Yaklaşık 1,85 m boyunda, 100 kilo ağırlığında, kara bıyıklı, saçları arkaya doğru taranmış kocaman bir adamdı.

Halid güçlü bir adamdı. Birçok Arap’ın sahip oldukları ağır ve

dolambaçlı stilin tam aksine –o kadar kibardılar ki, neye aleyhtar, neye taraftar oldukları bir türlü anlaşılmıyordu– her şeyi doğrudan söylüyordu. Halid ile konuştuğunuz zaman nerede durduğunuzu biliyordunuz. Bu yüzden onunla çalışmak diğer Araplarla çalışmaktan daha kolaydı.

Herkes birbiriyle el sıkıştıktan sonra esas konuya girildi. USMTM kadrosundan iki veya üç kişi, Cheney’in Kral’a verdiği brifingin aynısını gruba verdiler. Buna istihbarat fotoğrafları da dahildi. Yeni bir bilgi yoktu: Iraklılar Kuveyt’teydi. Kuveyttilerin çoğu Suudi Arabistan’a gelmişlerdi ve güneyden gelebilecek yirmi yedi Irak tümenini durdurabilecek sayıda askerî kuvvet yoktu. Fakat şimdilik Irak kuvvetlerinin hepsi sınırdan yığılmış durumdaydılar ve acil bir saldırı planlıyormuş gibi görünmüyorlardı. Diğer taraftan silahlı kuvvetler mensubu bir kişi, kapasiteye karşı koymayı planlar ve buna niyet etmiş olmaktan bile teselli bulur. Silahlı kuvvetler bu şekilde çok sık kandırılmıştır.

Horner bir araya gelmiş olan Suudilere, Cidde’ye yapılan ziyaretin amacını kısaca anlattı. Bush’un kendilerine Kral’ın ihtiyaçlarını ve isteklerini öğrenme talimatı verdiğini, ayrıca o sabah Sultan ile yapılan görüşmede olanları ve gelecek birkaç hafta içinde ne olacağını aktardı.

Kralın Birleşik Devletler askerî kuvvetlerini Suudi Arabistan’a davet etmesiyle, ABD 7. Deniz Piyade Tugayı Cübeyl’e; 82. Hava İndirme Tümeni ve ardından da 24. Mekanize Piyade Tümeni Dahran’a hareket edecekti. Avcı uçağı filoları tüm ana Suudi Arabistan üslerine gideceklerdi. 1. TAF F-15C’leri ve 552. AWCW E-3 AWACS uçakları çoktan yola çıkmışlardı bile. Krallığa yüz binlerce Amerikalı gelmek üzereydi. Bu ziyaret askerî tehlikeye karşı acil bir cevaptı ama aynı zamanda da Birleşik Devletlerden çok farklı bir kültüre, pek de istenmedikleri bir yere yapılıyordu.

Bu generallerin çoğu Fort Leavenworth veya Maxwell HKÜ’deki askerî okullara gittikleri için bu yayılmanın ne denli büyük boyutlu olduğunu anlıyorlardı. Fakat Chuck Horner da dahil olmak üzere hiçbirisi daha önce böyle bir deneyim yaşamamıştı. Horner, bir sürü karışıklık çıkmasına hazırdı ve hepsi üst üste gelince şaşımamıştı.

Tam bu noktada Suudilerin endişe ettikleri *bir numaralı* konu gündeme getirildi. General Hamad sanki bir yazı okuyormuş gibi konuyu açtı.

“Chuck, buraya kadınları da getirmeyeceksiniz değil mi?”

Aslında bu bir sorudan çok ricaydı.

Horner, “General Hamad, kadınlar birliklerimizin %10 ila 20’sini oluşturuyor. Hem kadınların Krallığa gelişini engellemeye karar versek bile bunu yapamayız, çünkü birliklerimiz savaşta verimli olmaz,” diye cevap verdi.

Horner tüm bunları biliyordu ve onun bildiğini de biliyordu. Suudi Arabistan’daki AWACS birliklerine birkaç kadın personel tayin olduğundan beri, yani yaklaşık on yıldır bu konuyla uğraşıyorlardı.

“Peki Chuck,” dedi General Hamad açık sözlülükle, “kadınlarınızın araba kullanmalarına izin vermeyeceğinizi biliyorum.”

AWACS görevlerine atanan kadınların görev sırasında üniformalı olarak ya da mesai dışında sivil giysilerle araba kullandıklarını gayet iyi biliyordu.

“General Hamad,” dedi Horner yumuşak bir ses tonuyla, “bu kadınlar evlerini, hatta çocuklarını terk edip ülkenize yardım etmeye gelecekler. Bazıları Krallığınızı savunmak için hayatlarını feda edecekler. Eğer askerî görevleri araba kullanmalarını gerektiriyorsa, tabii ki bunu yapacaklar.”

Kara Kuvvetleri Komutanı Yusuf Raşid söze karışana kadar, tartışma çıkmaza girmişti. Raşid’in yüzünde ciddi bir ifade vardı ama kızgın değildi. Yapılacak çok şey, ama az zaman vardı.

“Chuck, şunu tam olarak anlamak istiyorum. Kadınları, kuvvetlerinizin bir parçası olarak buraya getirmek niyetindesiniz, değil mi?”

“Evet efendim,” diye cevap verdi Horner.

“Bu kadınların araba ve kamyon kullanmalarını gerektiren askerî görevleri olabilir, öyle mi?”

“Evet efendim.”

“Bu kadınlar görev dışında da araba kullanacaklar mı?”

Raşid’in nereye varmak istediğini anlayan Horner hemen cevap verdi, “Tabii ki hayır, kanunlarınız ve âdetleriniz kadınların Krallıkta araba kullanmasına izin vermiyor ve sizin kanunlarınıza uyup, âdetlerinize saygı göstereceğimize yemin ettik.”

“Bu kadınlar görevdeyken üniforma giyecekler mi?” diye sormaya devam etti. Tatmin olmuş görünüyordu.

“Elbette giyecekler.”

Raşid gülümsedi. Sanki bir perde aralanmıştı. “General Hamad,” dedi, “ortada bir problem yok. Chuck, kadınları Amerikan birlikleriyle birlikte getirecek. Araba kullanımıyla ilgili olan yasalarımıza saygı gösterecekler. Askerî görevleri sırasında araba kullanmaları gerektiği

zaman ise üniformalarını giyecekler. Yani birer asker olacaklar, kadın değil.”

Herkes onun bu yaklaşımına kafa salladı ve odadaki gerginlik yerini rahatlamaya bıraktı. Yeni ittifakın ilk krizi atlatılmıştı.

Chuck Horner’ın yarattığı diğer kriz şöyle gelişmişti:

“General Hamad,” dedi Horner, “Bence askerî karargâhlarımız aynı yerde bulunmalı. Birleşik merkezî karargâhımızı kurmak için bodrum katındaki yeni komuta merkezine göz atabilir miyiz?”

Birleşik komuta düzenlemelerini tartışmak Suudilerin içinden çıkamayacakları bir konuydu. Ama daha da rahatsız edici olan şey, yeni karargâh binasına yüzlerce Amerikalı erkek ve kadının doluşacak olmasıydı. Horner da Hamad da kararsızdı... Horner hamlelerini yapıyor, Hamad ise bu hamleleri ne ölçüde destekleyebileceğini kestirmeye çalışıyordu.

O noktada, toplantı Amerikalıların “Kanal İki” dedikleri şekle döndü. Araplar İngilizce konuşmayı bırakıp, Arapça konuşmaya başladıklarında, buna “Kanal İki” deniyordu. Horner ve diğer Amerikalıların Krallıkta deneyimleri olduğu için, bu dili biraz olsun biliyorlardı. Çoğu Kanal İki tartışmasının genel akışını anlayabiliyorlardı. Bu seferki tartışma iki soru arasında gidip geliyordu: Karargâhları birleştirmeli miydi? Amerikalıları binaya, özellikle de Gizli Komuta Merkezine sokmalı mıydı?

General Hamad birine telefon etti. Büyük bir ihtimalle patronu Prens Sultan’a danışacaktı. Telefonda söylenen birkaç Arapça kelime, Hamad’ın majestelerine ulaşamadığını gösteriyordu. Telefonu kapattıktan sonra masadakilere dönerek İngilizce konuşmaya devam etti.

“Chuck,” dedi Hamad, “komuta merkezinin kullanımı konusunda pek emin değilim. Daha çok yeni ve tüm haberleşme donanımı kurulmuş değil.”

Suudi Arabistan’da doğrudan hayır cevabını çok az duyarsınız. Böyle bir şey nazik bir davranış olarak algılanmaz. Onun yerine böyle bir karara neden varılamayacağına dair mükemmel nedenler duyarsınız.

Tam o sırada Horner’ın daha önce hiç karşılaşmadığı, Suudi Kraliyet Hava Savunma Kuvvetlerinin başı olan General Halid, “Kanal İki”ye geçerek, General Hamad’a yüksek sesle bir şeyler söyledi. Horner söylenenleri kendine göre şöyle çevirdi:

“Patron, tüm bunlar saçmalık. Iraklılar sınırimıza dayandılar ve biz

burada aptal bir komuta merkezinin kullanılıp kullanılmaması hakkında tartışıp duruyoruz. Efendim, artık harekete geçmemiz lazım, ne yapabileceğine bir bakacağım.”

Halid sözünü tamamladıktan sonra not defterini masanın üzerine fırlattı ve konferans odasından hızla çıktı. Odadaki herkes onun bu hareketi karşısında hayrete düşmüştü. Suudi Arabistan çok kibar bir ülkedir ve Araplar da üst rütbedeki insanlara karşı fazlasıyla itaatkârdır. Ama Halid birkaç saniyeliğine üç yıldızlı generalden bir prene dönüşürmüştü. Tekrar odaya gelip yerine oturduğunda, bir kere daha başkasının emrinde olan bir general oluvermişti, ama açıkça görülüyordu, Prens her şeyi yoluna sokmak için bir telefon görüşmesi yapmıştı.

Ardından sanki bir büyü yapılmışçasına General Hamad'ın telefonu çaldı. Konuşma biraz zaman aldı. Hamad telefonun diğer ucundaki kişiye karşı çok saygılıydı. Telefonu kapattığında gülümseyerek Homer'a döndü.

“Neden kalkıp komuta merkezine bakmak için aşağıya inmiyoruz?” dedi.

Birkaç dakika içinde grup, asansörle inerek General Schwarzkopf ve ekibinin yerleşeceği iki katlı yeraltı kompleksine yöneldiler. O zaman tahmin etmiyordu ama Riyad'da bulunacağı dokuz ay boyunca her gece bu komuta merkezini ziyaret edecekti.

Bu toplantı çok önemliydi. Horner'ın General Schwarzkopf'un oraya varmasından önceki Komutan ve CENTAF Komutanı olarak Suudilerle kuracağı ilişkinin ilk basamağını oluşturmuş ve tabii Körfez Krizi sırasında ABD-Suudi Arabistan ilişkilerinin dinamiğine büyük bir etki yapmıştı. Her ne kadar o öğleden sonra pek az konuya –kadın askerler ve MODA Komuta Merkezi– değinilmişse de, sonuçlar çok büyük olmuştü.

Bu konular, aslında uzun süre konuşulmaya devam edilecekti, çünkü diğer binlerce başka konunun odak noktalarıydı: telefonlar, kiralık arabalar, otel odaları, eğitim alanları, havaalanı tesis girişi, pistler, hava sahası, depolama alanları, mühimmatın paylaşılması... Bu konuların hiç de azımsanmayacak bir bölümü, askerî personelin dediği gibi kuvvetlerin statüleriyle⁽³³⁾ ilgiliydi. Bu hiçbir zaman açıkça tartışılmadı ama her zaman için herkesin aklının bir köşesindeydi. Neyse ki, USAF son on yıldır Suudi Arabistan'daydı ve Hava Kuvvetleri personeli gayet güzel davranışlar sergilemişti. On sene içerisinde sağlanan

bu güven, her iki tarafın da ilişkilere resmî anlaşmalar olmadan başlamalarına imkân vermişti. Cidde’de sadece sözlü anlaşmalara varılmıştı.

Yine de bu Batılı askerî birliklerin, aşırı dindar bir ülkeye paldır küldür girmelerinden kaynaklanan kaygılar yok değildi elbette. Burası âdetlerin çok yavaş değiştiği ve Osmanlı İmparatorluğunun yıkılışından bu yana dışardan herhangi bir yabancı kuvvetin yerleşmediği bir ülkeydi. Kadın askerler zaten başlı başına bir meseleydi. Kuvvetler statüsü anlaşması şöyle diyordu: “Sizin kanunlarınıza saygılı olacağız, ama biz kadına sizin kültürünüzden çok daha farklı roller veriyoruz ve siz de buna anlayışla yaklaşmalısınız.”

210

İlk toplantıda Amerikalılar ve Suudiler zor konuları büyük bir hassasiyet ve hoşgörüyle ele almışlardı ve bu da takip eden meselelerin çözümlenmesine imkân vermişti. Eğer bu görüşme esnasında Horner 5.000 uluslararası telefon hattı, 50.000 kiralık araba ve 500.000 aske-re yetecek kadar erzak istemiş olsaydı, Suudiler şoka girerlerdi. Aslında Horner’ın tam olarak neye ihtiyaçları olduğu konusunda hiçbir fikri yoktu ve hiç kimse, daha o zamandan, Kuveyt’e bağımsızlığını kazandırmak için gelecek olan kuvvetlerin sayısının hangi rakamlara dayanacağını tahmin edemiyordu.

Komuta merkezi konusu biraz daha farklıydı. Horner ve Amerikalı meslektaşları buna, birleşmiş bir karargâh oluşturmanın başlangıcı olarak bakıyorlardı. Eğer Suudilerden birleşik bir karargâh oluşturmalarını isteseydi, bu fikri hemen reddedeceklerdi. Bunun yerine, kendi karargâhını onlarınkinin bulunduğu yere taşıyıp taşıyamayacağını sormuştu. Bu *fîli durum*, doğrudan herhangi bir talepte bulunulmadan, birleşik karargâhı meydana getirmişti.

REFAKAT KARGAŞASI

Sonraki birkaç gün çılginca geçmişti.

John Yeosock’un yardımcısı Binbaşı Wong, Yeosock ve Horner’in eşyalarını USMTM arazisinde bulunan binalardan bir tanesinin en üst katına taşımıştı. Horner’ın lojistik şefi, Bill Rider Suudi Hava Kuvveti Karargâhına taşındı ve meslektaş General Henadi’nin⁽³⁴⁾ yardımıyla hava karargâhını oluşturmaya başladı.

Hiçbir şey kolay olmuyordu ama herkes, her şeyin yolunda gitmesi için elinden geleni yapıyordu.

Küçük bir örnek vermek gerekirse; USMTM arazisinin kulüp

yöneticisi, otuz adet öğle yemeği servisi yaparken, birkaç gün içinde bu sayıyı üç bine çıkarmıştı. Herkes kâğıt tabaklarda yiyip, yerde oturuyordu ama hayatta kalmayı başarıyorlardı.

O zor günlerde, Horner'ın MODA'daki ofislerine giren herkes, gördüğü karışıklık yüzünden şaşırıp kalırdı, ama bu pek de gerçek sayılmazdı. Karışıklık ne yaptığınızı bilmediğiniz zaman ortaya çıkar. Oysa onlar ne yaptıklarını biliyorlardı. Sadece yapılması gereken çok şey vardı ve herkes her zaman meşguldü.

Bu arada, süratin hayati bir önem taşıdığı zamanda bile, binlerce birliğin malzemeleriyle birlikte yayılmasındaki zorluklar oldukça fazlaydı, üstelik Suudi Arabistan'ın kuzey sınırında bulunan Iraklıların maksatlarının ne olduğu henüz bilinmiyordu.

211

Bu süre zarfında Schwarzkopf, birliklerin yayılma sırasını Florida Tampa'daki karargâhından yönetiyordu. Birleşik Devletler ve Ortadoğu arasındaki binlerce mil, büyük bir kapasiteye ulaşmış olan hava köprüsüyle aşılmıyordu. Birleşik Devletlerde buna "Alüminyum Köprü" deniyordu. Her saat, C-5 Galaxy ve C-141 Starlifter uçakları yüklenip, dünyanın dört bir tarafındaki üslerden kalkış yapıyorlardı. C-130 Hercules orta boy nakliye uçakları, Suudi Arabistan ve Körfez İşbirliği Konseyine katılmış olan ülkelere gidecek olan tüm malzeme ve birlikleri dağıtmak için, Atlantik'i geçmeye başlamıştı bile. Ana merkez Riyad'dı ama rotaya Suudi Arabistan, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri ve Mısır da dahildi. Tayland'daki Klong Kuryesinden pek farklı değildi. Aynı hat üzerinde, Mavi Top Ekspresi yolcuları taşıırken, Kırmızı Top Ekspresi de kargoyu taşıyordu.

Herkesin en iyi şekilde çaba göstermesine rağmen, sonraki birkaç gün tamamen bir kargaşa içinde geçmişti. Birleşik Devletlerdeki birimler en önemli olduğunu düşündükleri aygıt ve malzemeleri yüklüyorlardı, ama haber verme sistemleri, malzemeleri alacak tarafa Ortadoğu'daki havaalanlarına ve limanlara nelerin boşaltılacağını söyleyemiyordu; ayrıca hiç kimse bu malzemelerin nereye boşaltılması gerektiğini de bilmiyordu. Diğer bir değişle, stratejik hava taşıma sistemi yüklerini yanlış üslere bırakıyordu.

Nitekim, bir C-141, 82. Hava İndirme Tümenine ait donanımlarla Pope HKÜ'den kalkıp İspanya veya Almanya'ya inebiliyor ve orada içindeki kargo boşaltılıp bir C-5'e yüklenerek Riyad'a yollanabiliyordu. Oysa 82. Tümen kuzeydoğuda, Dahran'da oluyordu ve buradaki birlikler Riyad'daki üste konteynerler içinde duran eşyalarını arıyor-

lardı. Nakliye Komutanlığı ise ısrarla malzemelerin yola çıktığını söylüyordu. Eğer bu örneğin on bin kat fazlasını gözünüzün önüne getirebilerseniz, o zaman neler olup bittiğini biraz olsun anlarsınız.

Stratejik hava taşıma karmaşasını düzeltmede, C-130'ların katkılarını inanılmazdı. Bill Rider yükleri alanlara boşalttıktan sonra insanlar bunları bir düzene sokuyorlardı. Ardından da Rider daha fazla malzeme almak için büyük jetleri geri yolluyordu.

Bunlara ek olarak, her gün insanlar birliklerinin yerlerini bilmeden geliyorlardı. Binlerce adam ve kadın, uykusuz, uçak yolculuğundan yarı uyuşmuş bir vaziyette sıcak çöle adım atıyordu ve onlara şu soru soruluyordu: "Sen kimsin ve nereye gitmek istiyorsun?" Çoğunun hiçbir fikri yoktu (Bu durumda eğer birliğinizi bulmazsanız, o zaman her şey yoluna girene kadar sizi kullanabilecek birini bulurdunuz).

Yayımanın ilk başlarında birliklerin tahammül etmek zorunda kaldıkları ıstırap inanılmazdı. Bazı yerlerde tek bir yatak, sekiz saatlik vardiya ile üç kişi tarafından paylaşılıyordu. Daha sonra bu programa daha fazla insan eklenince, yatakların altında da uyumaya başlandı. Suudi Arabistan, Mısır, Bahreyn, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri ve Umman'daki Arap ev sahipleri üsleri, okulları, depoları ve evlerini açmışlardı. Amerikalılar her yerde barındırılıyordu.

Her şeye rağmen çok tedbirli davranılıyordu. 1983 yılında 241 Deniz Piyadesinin Beyrut'ta bir suikastçı tarafından bombalanarak öldürülmesinden sonra otellerin riskli olduğu düşünülüyordu. Özellikle de General Schwarzkopf böyle düşünüyordu. Terörist eylem korkusu yüzünden, otelleri hiç sevmiyordu. Genellikle bir kişi gece geç saatlerde oteline dönüp, duş aldıktan ve havalandırılmalı bir odada televizyon seyredip yemek yedikten sonra, ertesi gün çöle atılırdı ve bu tip binlerce hikâye anlatılıyordu.

Ve tabii ortada birçok pürüz vardı. Örneğin, hayati mühimmat konvoyları bürokratlar tarafından sınırdaki gümrük kontrol noktalarında tutuluyordu. Her ülkedeki gümrük memurları kendilerini hiç kimse için çalışmıyormuş gibi hissederler. Onlara göre herkes kaçakçıdır. Ama bu durum özellikle de alkol alınmasını yasaklayan ve sutyen ilanlarını pornografi olarak gören ülkeler için geçerlidir. Tabii risk almaktansa, yavaş olmak daha iyidir. Mühimmat mı taşıyacak? Formalite kâğıtları bir düzen içinde olmalıdır.

Bir de haberleşme kesintileri vardı. Amerikalılar telefonlara ve haberleşme erişimlerine alışmışlardı. Şimdi ise askerler öyle bir ülkeye

gelmişlerdi ki, uluslararası telefon görüşmesi yapmak için izin almaları gerekiyordu. Oraya vardıklarında evlerini arayabilmek için birkaç mil uzaklıktaki en yakın telefona gitmiş ama kim olduğunu ve nereyi aramaya çalıştığını bilen bir operatöre ulaşamamışlardı. Uçağa binerken, iner inmez savaşa hazır olacaklarını kendi kendilerine hatırlattıklarını anımsamış olsalar bile birden tepeleri atıyordu.

Yayılan ilk USAF birliklerinden biri de, Güney Carolina'da bulunan Shaw HKÜ'deki 363. TAF idi. 363. Filo kriz başladığından beri yayılmak için tetikte bekliyordu. F-16'lar gece yola çıkmışlardı, bakım ekipleri ise yola koyulmak üzere C-141'lere dolmuşlardı. Buz gibi bir kargo uçağının içersinde geçirilen saatlerin arından, gece yarısı Arap Körfezinde bir yerlere iniş yapıyorlardı.

F-16'lar El-Dafra'ya inmişlerdi ama C-141, El-Dafra'nın pisti dolu olduğu için, on mil ötede Abu Dabi'deki askeri üsse inmişti. Uçaktaki hiç kimse bunu bilmiyordu.

363. Filodan gelen otuz kadın ve erkek uçağın kapısından boş park pistine baktılar. Sıcak çöl havası suratlarına çarpıyordu. Uzakta kentin ışıklarını görebiliyorlardı.

Uçağın merdivenlerinden aşağıya indiler ve biri onlara şişe suyu attı. Ne yapacaklarını bilemedikleri için, şişeyi bir kenara koyarak dikkatlerini boşaltılmakta olan malzemelere verdiler: yedek uçak motorları, alet kutuları, yedek parçalar. Hava gücü bunların hepsini getirebilecek kapasitededir, malzeme hattı kurulana kadar otuz gün savaşmaya yetecek kadar malzemeleri olurdu.

Bu sırada etraflarında beyaz kaftanlı, başlarında eşarp sarılı adamlar peyda olmuştu. Güney Carolina'dan gelen Amerikalı askerlerin alışık olmadıkları bir şiveyle mükemmel İngilizce konuşuyorlardı.

Çok geçmeden Abu Dabi Emirliğine indiklerini ve Al Dafra'ya (Abu Dabi yakınlarındaki askeri üs) götürüleceklerini öğrendiler. Hemen temiz bir otobüse bindirildiler. Ve çift şeritli bir yoldan gecenin içine doğru yol aldılar, şehirden uzaklaştılar!

Geceleri 40 derece olan bir sıcaklığa (gündüz çok daha sıcak ve nemlidir) alışık olmadıkları için, daha önce kendilerine verilen şişe suyunu içmeye başladılar.

Otobüsün Etiyopyalı şoförü iyi bir adamdı ve çok az İngilizce biliyordu. Bir süre sonra otobandan ayrılıp muazzam çölün bir parçası olan toprak yola sapmıştı. Kum tepeciklerinin ve taş yığınlarının

üzerinde aşağı yukarı zıplıyorlardı ve nihayet otobüs bir yerde durdu. “Herkes insan” diye bağırdı şoför. Mutsuz takım, sırt çantalarını ve şahsi silahlarını yanlarına alarak otobüsten dışarı çıktı ve çölün ortasında bir yerde toplandı. Otobüs ise hemen çekip gitti.

Tam o noktada başlarındaki, Tom Barth adındaki genç teğmen idareyi ele aldı. Neyin idaresi? Kimin idaresi? Neresi? Nereye gidilecek? Her yer zifiri karanlıktı ve diğerlerinden sorular gelmeye başlamıştı bile.

Kısa bir süre sonra vahşi çöl köpekleri, hazır yemeklerin ve uçakta yenen yemeklerin artıklarından gelen koku yüzünden grubun etrafında dönmeye başladılar. Kimin kimden korktuğu belli değildi. Askerler kuru sıkı atıkları için köpekler onlara yaklaşıyordu.

Daha sonra ufukta görünen kent ışıklarının bulunduğu yönden beyaz bir bulut onlara doğru yaklaşmaya başladı. Acaba bu istilacı Irak kuvvetlerinin yaptığı bir gaz saldırısı mıydı?

Aslında hayır.

Bunu bilmiyorlardı ama Kuveyt’in yüzlerce mil güneyinde, Birleşik Arap Emirlikleri kıyılarından ise sadece birkaç mil uzaktaydılar ve gördükleri şey de, karaya doğru ilerleyen deniz sisiydi. Ama güvenliği sağlamak amacıyla teğmen herkesin gaz maskelerini kontrol etmesini söyledi. Tam teçhizatlı kimyasal korunma tulumları uçağın yanında duran paletlerine yüklüydü. Yanlarında ise şu anda onları tehdit ediyormuş gibi görünen tehlikeye karşı gaz maskesi taşıyorlardı.

Sis onlara ulaşmadı, ama uzakta bu sefer de başka bir tehdit unsuru görüldü. Kendilerine yaklaşan bir arabanın farları. Camları film kaplı koyu renk bir Mercedes onlara doğru geliyordu. Teröristler miydi? Durdu ve otomatik cam sessizce açıldı. Tüm sorumluluğun kendinde olduğunun farkında olan Tom Barth, gruptaki güvenlikçilere ateş etmek için hazır olmalarını söyledi. Ama sadece bacaklara hedef alacaklardı, çünkü gelen kişi bir terörist olmayabilirdi. Barth tüm cesaretini toplayıp öne çıktı ve açık pencereden içeri baktı. Arabanın içinde siyah bıyıklı donuk bakışlı esmer bir adam vardı ve o da beyaz bir kaftan giyiyordu.

Şoför ona baktı ve “Teğmen Barth siz misiniz?” diye kibarca sordu.

“Evet, benim. Niye sordunuz?” diye cevap verdi Barth. Oldukça rahatlamıştı.

Şoför sorusuna cevap vermeden, Barth’a bir mobil telefon uzattı.

Barth kendini toparlayıp telefonla konuşmaya başladı, “Merhaba, ben Teğmen Barth.”

Telefonun diğer ucundaki Amerikalı hemen cevap verdi, “Tom, nerede kaldın?”

Barth’ın konu hakkında hiçbir fikri olmasa da, elinden geldiğince bir şeyler açıklamaya çalıştı. Şimdilik bulundukları yerde kalacaklardı ve sabah biri onları almaya gelecekti. Arap –kayıp Amerikalıları bulmak üzere Birleşik Arap Emirlikleri’nden (BAE) gönderilmiş biriydi– hiçbir şey söylemeden telefonu geri aldı, arabanın camını kapadı ve dehşete kapılmış bir Amerikan Hava Kuvvetleri teğmeni tarafından dizinden vurulma ihtimali olduğundan habersiz bir şekilde gecenin karanlığına karıştı.

215

Sonraki birkaç dakika çok yavaş geçti. Her şeyin ne kadar berbat olduğuna ilişkin şikâyetler yapılıyordu ve şişedeki suyun hepsi tere dönüşmediği için kadınların ihtiyaçlarını nerede giderebileceklerine dair sorular soruluyordu. Şafak söktüğünde, onları dün gece çölün ortasında bırakan otobüs geri gelmişti. Hepsini alıp, çölün uzak bir köşesinde bulunan kocaman hava üssüne götürdü. Bill Rider onlara seyyar mut-fak ve çadır gönderene kadar depoda yerde yatıp, hazır yemek yiyeceklerdi.

Yapacak çok şey vardı. Shaw HKÜ’den gelen F-16’ların hava çarpışma devriyesi için hazırlanmaları veya havadan karaya çarpışmalar için gerekli olan mühimmatla donatılmaları gerekiyordu.

Her yerde aynı kargaşa yaşıyorlardı. Hayatta kalabilmek için birbirlerine yardım ediyor, barınma yerleri inşa ediyorlardı ve Amerikalıların rahat etmeleri için gerekli olan her şey yerine getirilmeye çalışılıyorlardı.

İlk günlerde, nedenleri çoğunlukla Amerikalıları şaşırtıyor olsa bile, sadece yerliler –Etiyopyalı otobüs şoförü de bunlardan biriydi– ne yaptıklarını biliyormuş gibi görünüyordu. Uzun bir günün ardından gece yarısı görevinin bittiğine kanaat getirip yolcuları zarar görmeyeceklerini bildiği çölün ortasında bırakmış, eve gidip uykusunu almış ve ertesi sabah gelip, kendisine söylendiği gibi, hepsini hava üssüne götürmüştü. Garip Amerikalıları aslında hiç anlamamıştı.

Suudi Arabistan’a varan birliklerin çoğu, doğu kıyısındaki büyük bir Hava üssü olan Dahrhan’a geliyorlardı. Buranın komutanı Tuğgeneral Turki bin Nassar (RSAF F-15 pilotu) Troy Eyalet Üniversitesinde

İşletme mastırı yapmıştı ve Maxwell HKÜ'deki USAF Hava Üniversitesi mezunuydu. Prens Turki, EARNEST WILL ve ELF-1 sırasında Chuck Horner'ın adamlarından oluşan ufak bir birliğe ev sahipliği yapmıştı. Ayrıca petrol rafinelerinin, depolarının ve ihracat noktalarının bulunduğu doğu vilayetleri de onun sorumluluğu altındaydı. Ve 1990 yılının Ağustos ayında sırtına büyük bir görevin sorumluluğu da-ha yüklenmişti.

Yarbay (daha sonra Tümgeneral) “Boomer” MacBroom tarafından komuta edilen 1. TAF, ilk gelen filoydu. Kırk sekiz F-15C avcı uçağının hepsi Suudi Arabistan'a varmadan önce bile Irak-Kuveyt sınırı üzerinde devriye uçuşları için Turki'nin RSAF F-15C ve Tornado F-2 avcı uçaklarına yardım ediyorlardı.

Bu arada, 82. Hava İndirme Tümeninin alarında bekleyen tugayına bağlı binlerce kişilik kara birliği de Dahran'a gelmişti. Turki'nin adamları ellerinin altındaki tüm tesisleri gelmekte olan birliklere açtılar. İngiliz ve Fransız birlikleri ve uçakları da gelmişlerdi ve Turki onlara da kalacak yer buldu.

O ve MacBroom iyi bir takım oluşturmuşlardı. Turki, ev sahibi üs-sün komutanı olduğu için, MacBroom'un üstü sayılırdı ve ikisi birlikte her gün, mühimmat depolarının nereye inşa edileceği, uçuş ve park pistlerinin nasıl bölüneceği gibi binlerce sorunu çözüyorlardı. RSAF ve USAF F-15'lerinin çapraz destekleri her gün tekrarlanıyordu ve buna parçaların paylaşımı da dahildi. Sık sık USAF ve RSAF onarım takımlarını beraber çalışırken görebilirdiniz. Bazen jetleri onaran çavuş-lardan biri sakallı bir Arap, diğeri ise Amerikalı genç bir kadın olabili-yordu.

“Koalisyon” olarak bilinen Krallıkta ve diğer ülkelerde generaller, amiraller, çavuşlar ve denizciler arasında işbirliğinin başka çeşitleri sür-rüp gidiyordu. Günler geçip Krallığın savunulmasına devam edildikçe, aradaki güven ve işbirliği daha da gelişi-yordu.

Tüm bunlar olurken, Tümgeneral Tom Olsen, RSAF karargâhında Hava Kuvvetlerinin Taktik Hava Kontrol Merkezini (TACC) kurdu. Gelecek dokuz ay içinde olacaklar için TACC hayati bir önem taşı-yordu; USAF onsuz işleyemezdi. Her gün buradan; Tuğgeneral Al Sandary, Yarbay Jim Crigger ve onların kadrosu, büyümekte olan Koalisyon hava kuvvetleri için Hava Görevlendirme Emirlerini (HGE) yayınlıyorlardı. HGE, hava operasyonlarının yolunda gitmesindeki anahtar doküman, havadaki orkestranın uyum içinde çalabilmesi için

gerekli olan nota kâğıtlarıdır. Avcı uçağı görevlerinden nakliye uçuşlarına; yerden havaya yapılan çarpışmalardan ağır silah atışlarına kadar her şeyi kapsıyordu. Havada uçan herhangi bir şeyin, hem kendisi hem de diğerleri için güvenli olması gerekiyorsa, o zaman HGE’de olmak zorundaydı. O günlerde TACC’dan gelen HGE’lar, Krallığa ve emirliklere hava savunmasının uygulanmasını ve muhtemel bir Irak saldırısının geri püskürtülmesi için avcı uçaklarının tetikte beklemelerini sağlıyordu.

KUMDAKİ HAT

Çöl Kalkanı Harekâtının “birliklerin yerleştirilmesi” süresi içindeki diğer ana madde, Krallığın korunmasıydı. Irak saldırganlığına karşı Suudi Arabistan’ı koruyan Birleşik Devletler kapasitesi her geçen gün daha da artıyordu. Bu yüzden de savunma planlarının neredeyse saati saatine oluşturulması gerekiyordu.

Ülkedeki ilk gecelerinden birinde Horner, John Yeosock’a eğer o gece Iraklılar Suudi Arabistan’a kuzeyden saldırırsa neyle karşı koyacağını sormuştu. Yeosock elini cebine sokup bir çakı çıkardı ve 5 cm uzunluğundaki bıçağını açtı. “İşte bununla,” dedi.

Hiç de yanılmıyordu.

Yapılacak ilk iş, hava savunması oluşturmaktı. Neyse ki, bu savunmanın çoğu yerli yerindeydi (Bunu F-15’lerin ve E-3 AWACS uçağının Suudi Arabistan’a satılmasına destek veren Kongre üyelerine borç-luyduk). Ve bu uçaklar, Birleşik Devletler kuvvetlerinin hızla yapılmasını sağlayan muazzam USAF nakliyesinin güvenli bir şekilde yapılmasına imkân veriyorlardı.

Yayılan ilk kuvvetler USAF F-15 avcı uçakları ve E-3 AWACS uçaklarıydı. Bunlar krizin başından beri havada devriye gezen Suudi-lere destek veriyorlardı. Ardından da savaş gruplarıyla birlikte Donan-maya ait USS *Independence*, USS *Dwight D. Eisenhower* uçak gemi-leri geldi. Daha sonra Shaw HKÜ’deki 363. TAF ile Avrupa’dan ilk havadan karaya saldırı uçakları olan F-16’lar geldi. Louisiana’daki England HKÜ’den ve Güney Carolina’daki Myrtle Beach HKÜ’den “Warthog”lar olarak bilinen A-10 tank katilleri geldi. Tüm bunlar Irak-lıların kendilerine olan güvenlerini sarsmak ve malzeme hatlarını peri-şan etmek için yeterli hava gücünü sağlamak üzere tasarlanmıştı. Hor-ner Schwarzkopf’a hangi birliği, hangi düzende istediğini söylemişti. Aralarında, Avrupa’daki F-111’ler ya da F-117’ler gibi, savaş planla-

rında CENTAF'a ayrılmamış olduğu için gelmesi beklenmeyen birlikler de vardı.

Bundan kısa bir süre sonra ABD Deniz Piyadelerine bağlı bir Hazır Çıkarma Birliği Suudi Arabistan açıklarında görüldü. Onları California Twenty-nine Palms'tan gelen daha büyük ve güçlü 7. Deniz Piyade Taburu takip etti. Bu birlikler malzemelerini Hint Okyanusu kıyısındaki Diego Garcia deniz üssünden gelen bir deniz filosundan alıyorlardı. Onları bir Deniz Piyade Avcı Filosu, saldırı uçakları, tanker uçakları ve helikopterler destekliyordu. Ardından 82. Hava İndirme Tümeni Dahran'a inmeye başladı.

218

Tüm kuvvetler petrol tesisleri, limanlar, havaalanları ve barajlar gibi stratejik noktaları korumak için, doğu kıyısı boyunca yayılmışlardı. Bu kuvvetler küçük ve hafifti; aralarında, Irak ordusunun saldırması halinde onu durdurmak için gerekli olan zırhlı birlikler yoktu.

Bu zaman zarfı içinde en temel görev, gelmekte olan insanlara ve donanımına olabildiğince hızlı bir şekilde yer bulmaktır.

USAF birlikleri Bill Rider ve RSAF karargâhlarındaki atölyeleri kuran, ayrıca en başından beri USAF'ın yerleşmesi için çalışan CENTAF personeli tarafından yerleştiriliyordu. Horner'ın tarafında F-16'lar ve AWACS'lar RSAF'daki meslektaşlarıyla yan yanaydılar. F-16'lar BAE'ye gitmişti, çünkü Suudi Arabistan'ı kapsayacak menzile sahipti. Ayrıca bu şekilde kara, hava ve füze saldırılarından meydana gelebilecek bir zarardan uzak durmuş olacaktı. A-10'lar Dahran'ın on mil batısındaki Fahd Hava üssüne gittiler, çünkü Iraklıların yapacağı tank saldırısını durdurmada hayati önem taşıyacaktı; ama yine de gerçek bir Irak saldırısında her halükârda arkada kalmak zorundaydılar.

F-111'ler ve U-2'ler Mekke yakınlarındaki Taif'e gittiler. F-117'ler ise Yemen sınırının otuz mil kadar güneyine ve Taif'in güneyine gittiler.

Donanmanın işlerinin çoğunu Grant Sharp yaptı. Zaten Körfezde yüzmekte olan bir komutanlığı vardı, o yüzden yapılması gereken ilk hareket bunu genişletmek olacaktı. Uçak gemilerinin hava görevleri RSAF karargâhı tarafından verilecek, yüzey hareket emirleri de Tümamiral Hank Mauz NAVCENT'e gelip görevi teslim alana kadar Tuğamiral Bill Fogerty'den gelecekti.

John Yeosock, Deniz Piyade komutanı Korgeneral Walt Boomer ve XVIII. Hava İndirme Kolordusu komutanı Korgeneral Gary Luck ile birlikte kara kuvvetlerinin başındaydı.

82. Hava İndirme Tümeni Suudi Arabistan'a ulaşan ilk kara birli-

ğiydi. Ancak ellerinde bulunan sınırlı sayıdaki araçlar, sivillerden alınan kamyonlar ve kiralık arabalarla verimli olamıyorlardı. Onların bu sınırlı hareket imkânı yüzünden Dahran'daki hava üssünün yanındaki çöle doğru ilerlenmesinden başka pek bir şey yapılamıyordu. Yine de birliğin bazı öğeleri Kuveyt sınırında savaş pozisyonuna sokulmuştu.

Savunma son derece yetersizdi.

O günlerde, John Yeosock ve Chuck Horner işlerin yolunda gitme olasılığına karşı personel arabalarının benzin deposunu dolu tutuyor, bagajda bir bidon su ve torpido gözünde de Cidde'ye giden yolu gösteren harita bulunduruyorlardı.

Yapılan tahminlerin çoğu tehdidin oraya kadar ulaşmayacağı yönündeydi. Doğu kıyılarından Katar'a veya BAE sınırına kadar olan topraklar kaybedilirse, Dahran'a giden ara yolun havaya uçurulması ve Bahreyn'e sığınılması planlanıyordu.

Tabii, M1A1 ağır tankları ve M2/3 Bradley savaş araçlarıyla desteklenmiş 24. Mekanize Piyade Tümeni er geç gelecekti. Ayrıca Fransız Kara Kuvvetleri Kızıl Deniz'deki Yanbu limanından hızla Suudi Arabistan'ın doğu eyaletlerine yayılacaklardı. Ama bunların hepsi birkaç hafta içinde gerçekleşecekti, Ağustosun sonunda veya Eylül başında. Yani Ağustos ayı çok tehlikeliydi.

Bir saldırı olması halinde, 82. Hava İndirme Tümeni hızla hareket edecek, önden gidip sepkalar tüm köprüleri havaya uçuracak ve Irak birliklerini geri püskürtünceye kadar savaşacaklardı. Sepkalar kıyıda ki bataklığa benzeyen noktalardı, köprüler olmadan buradan araçların geçmesi imkânsızdı. 82. Tümen köprüleri havaya uçurduktan sonra çöle doğru gidecek ve otobandan kaçacak... veya düşman tarafından imha edilecekti.

Eğer Iraklılar Wadi al Batin'den saldırmaya kalkarlarsa, Kral Halid Askerî Bölgesinde bulunan kuvvetler, istilacı kuvvetleri büyük bir bariyer kurup durdurmaya çalışacaklardı. Eğer başaramazlarsa, Irak askerleri ile Riyad arasında kısa bir mesafe ve birkaç hava gücünden başka bir şey kalmayacaktı.

Böyle bir saldırı pek mümkün görünmüyordu, çünkü Irak için en ideal yol, doğudaki sahil şeridini kullanarak, Dahran'a doğru sağa dönmek ve doğuya, başkente doğru gitmek olacaktı. Ama bu şekilde de mesafe onların aleyhine işliyordu: Ne kadar uzağa saldırlırlarsa, Bahreyn, Katar, BAE, güneybatı ve batıda bulunan Birleşik Devletler hava üslerine o kadar yaklaşıyorlardı. Ayrıca Iraklıların, Arap Körfezini

Birleşik Devletler donanmasından temizleyecek araçları yoktu. Bu yüzden güneye ne kadar çok inerlerse, savaş gemilerinin ateşine ve uçak gemilerinden kalkan avcı uçaklarının saldırısına o kadar çok maruz kalacaklardı. Birleşik Devletler kuvvetleri konusunda Iraklıların yanlış bilgilendirilmeleri için, ABD kuvvetlerinin Kuveyt'in başkenti-ne çıkarma yapacaklarıyla ilgili sayısız yanlış haber yayılmaya başlamıştı. G Günü'nün Pas de Calais'de vuku bulacağı hikâyesinden dolayı en kötü haber gizli tutulmuştu.

Tabii ki, başka problemler de vardı.

Örneğin USMC ve XVIII. Hava İndirme Kolordusu arasındaki sınırları belirlemek kolay gibi görünebilir. Haritanın üzerine birkaç çizgi çizilir ve sen burada sen de burada kal, denirdi. Ama kazın ayağı öyle değildi. Birlikler öyle bir dizilmeliydi ki, düşman araziden hiçbir şekilde faydalanamamalıydı. Esas durum şöyleydi: Halid'in Arapları (EAC-Doğu Bölgesi Komutanlığı) kıyı bölgesindeydi. Problem, belli saldırı yollarının doğru olarak belirlenmesi ve bunların değişik birimler arasında paylaştırılamamasıydı. Örneğin kuzey-güney anayolunun tümünün bir birliğin alanı içinde olması gerekiyordu. Çünkü böylece trafik kontrolü daha kolay sağlanıyordu, fakat yol kıvrımlı olduğundan burayı kontrol eden birliğin savunması gereken oldukça fazla alan oluyordu. Üstelik sepkaların dolambaçlı yol güzergâhları yüzünden, düşmanın bir o kolordunun bir bu kolordunun sahasına girmesine neden olan tehlikeli noktalar olması, işleri daha da karıştıırıyordu.

Bu konular üzerinde Walt Boomer ve Gary Luck birlikte çalışıyordu ve Horner her şeyin yolunda gittiğine emin olmak için zaman zaman ikisinden birini çağırıyordu. Tamamen aynı fikirde olmasalar bile, makul ölçülerde işbirliği yapıyorlardı.

Bir de EAC kuvvetlerinin yerleştirilmesiyle ilgili anlaşmazlıkları vardı. İki ayrı konu olmasına rağmen birbirleriyle ilgiliydiler.

Birincisi şuydu: Halid, Irak'ın saldırması halinde, şehit veren ilk tarafın Araplar olması konusunda ısrar ediyordu. Horner bunun onlar için ne ifade ettiğini biliyordu ve öneriye karşı çıkmadı. Bu Halid'in kuvvetlerinin sınıra yakın olacağı anlamına geliyordu. Daha sonra bunun fazlasıyla yakın olduğu ortaya çıktı. Irak'ın ağır silah menzili içindeydiler. Bu da Iraklıların birçok askeri vurma fırsatına sahip oldukları anlamına geliyordu. Zamanla Halid'in itirazlarının üstesinden geldi ve EAC ve SANG (Suudi Arabistan Ulusal Muhafızları. Her zaman-

ki görevi, kutsal topraklar olan Mekke ve Medine'yi korumak olan seçkin ve ufak bir kuvvetti) sınırdan geri çekildi. Bu durum onları Cübeyl'den gelen USMC ile iç içe yapmıştı, ama daha sonra bu sorun da halledildi.

İkincisi de şöyleydi: Halid, Kraldan Suudi topraklarından kesinlikle vazgeçilmemesine dair emir almıştı. Tamam bu çok iyi bir yaklaşımdı ama ne yazık ki, ilk günlerde Koalisyonun bu stratejiyi uygulayacak yeterli kara kuvveti yoktu. Hem uygulasalar bile, çok fazla kayıp verirlerdi. Halid, Horner ve Kralı arasında kalmış olmasına rağmen kartlarını büyük bir ustalıkla oynuyordu: Koalisyonun karşı karşıya kaldığı hareketli savunma kavramıyla işbirliği içerisinde olduğunda bile, Suudi Arabistan'a yapılacak bir saldırıyı durdurmak için Birleşik Devletler kuvvetlerinin, Arap müttefiklerine katılmak için elinden geleni yapacağına dair söz almıştı.

221

HALİD

Birliklerin sınırlarını belirlemek, Walt Boomer ve Gary Luck'ın karşılaştıkları tek engel değildi. İki adam için de en önemli sorun lojistikti: Yemek, su, barınma, tuvalet, atış alanları. Son madde, atış menzili olarak belirlenen bölgelerde Bedevilerin hayvanlarını otlattıkları ve buraları boşaltmayacakları bildirilince sorun haline gelmişti. Tabii bu sorunu Prens Halid'in çözmesi gerekiyordu.

Al Damman limanındaki tıkanıklıkta da sorun oldu. John Yeosock'un liman yöneticileri sorumlu kişileri bulamadılar. Hangi acenteye gitseler, problemin üstesinden başka bir acentenin geleceğini söylüyorlardı. Kimse olanlardan sorumlu değildi, yine de hepsi gecikmelere ve engellemelere neden oluyorlardı.

Horner ve Yeosock'un ziyaretinden sonra, Halid olayları ele aldı ve adamlarından birini tam yetkiyle başlarına koydu. Personeli limandan alacak yeterli kamyon olmadığı anlaşıncaya, Halid daha fazla araç buldu.

Majesteleri Halid bin Sultan her sorunun üstesinden geliyordu. Peki ama, ülkeye akan on binlerce Amerikalının nereye yerleştirileceği sorununu da o mu çözecekti? Hem rahat hem de güvenli olabilecekleri bir yerde barındırılmalıydılar, ayrıca Suudi toplumunun farklı bir kültür ve farklı dinî geleneklerden uzak tutulmaları gerekiyordu.

Halid cevabı bulmuştu. Şehrin kuzey doğusundaki çok büyük bir yerleşim kompleksi olan Eskan Köyü, Riyad yakılarında bulunan bir-

çok Birleşik devletler kuvvetinin evi olmuştı. Aslında burası askerî barınma mevkii olarak inşa edilmişti fakat burayı koruyacak olan üsün yapımı ertelenince, bu kocaman arazideki faaliyet de durdurulmuştu.

Horner ve CENTCOM J-4 (lojistik başkanı) General Dane Starling, ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamayacağını görmek için, Eskan Köyünü ziyaret ettiler. Burada içinde üç banyosu, üç odası bulunan yüzlerce villa, yüksek katlı apartmanlar, okullar, yüzme havuzları ve eğlence mekânları vardı, sadece suyun ve elektriğin bağlanmasını bekleyen mükemmel bir köydü.

Tabii Halid yine de her sorunu çözemiyordu. 30.000 kişinin barınacağı yerler bulup, limanları açabiliyordu ama Chuck Horner, Eskan'daki her villaya televizyon ve video konulmasını istediğinde duraklıyordu. Horner buna çok şaşırmıştı, çünkü istediği şey çok basitti. Sadece birkaç bin televizyon ve video.

Bir gün Halid'in MODA'daki ofisinde cappucino içerlerken Horner bu meselenin üzerine daha fazla gidine, Halid'in neden ret cevabı verdiği ortaya çıktı. Adamları bu kadar aygıtı nereden alacaklarını bilmiyorlardı.

“Eğer onları alırsam parasını öder misiniz?” diye sordu Horner.

“Problem değil!”

Böylece Dane Startling elektronik ticareti yapan birini aradı ve birkaç hafta içinde birlikler televizyonlarına kavuştu.

REFAKATÇİ KOMUTANLAR

“İleri CENTCOM” olarak, Horner için en zor mesele, komutanlık ilişkilerini belirlemektir. O zamanlar Birleşik Devletler kuvvetleri arasındaki komutanlık ilişkileri her zaman o kadar da kolay anlaşıp, idare edilmiyordu. Goldwater-Nichols'ta tanımlandığı üzere, kimsenin General Schwarzkopf'un yetkisinden hiçbir kuşkusu yoktu, ama bazı alanlar çalışma gerektiriyordu.

Örneğin CENTCOM'da hava bileşeni ve deniz bileşeni komutanları vardı, ama ayrı bir kara bileşeni komutanı yoktu ve bu da ortaya bazı rahatsız edici sorular çıkarıyordu.

Karada, Korgeneral John Yeosock ABD Üçüncü Ordusuna komuta ediyordu, ki o zamanlar bu ordu sadece Korgeneral Gary Luck tarafından komuta edilen XVIII. Hava indirme Kolordusundan oluşuyordu (Daha sonra Korgeneral Fred Franks'in VII. Kolordusu da buraya

eklendi). Bir de, 1. Deniz Piyade Sefer Kuvvetiyle (1. MEF) birlikte General Walt Boomer tarafından komuta edilen ABD Deniz Piyade Kolordusu bileşeni MARCENT vardı. 1. MEF önceleri sadece 7. MEB, MAW ve 20.000 personelden oluşuyordu; ama sonunda Suudi kıyılarında iki tûmenden fazla askerî birlik ve 90.000'in üzerinde Deniz Piyadesi birikmişti.

Normalde bir kara bileşeni komutanı çeşitli kara kuvvetlerini de koordine ederdi, fakat General Schwarzkopf çeşitli politik nedenlerden ötürü –özellikle de Pentagon'daki Kara Kuvvetleri ve Deniz Piyade Kolordusu şovenistlerinin yetkinin hangi kuvvette olacağı konusunda çekişmesini engellemek için– kara bileşeni komutanının yetkilerini kendinde tutmaya karar verdi. Sonuç olarak Schwarzkopf CINC şapkasını taktığında hava, donanma ve kara bileşenlerini komuta ediyordu. Fakat kara bileşeni komutanı şapkasını taksa, donanma ve hava komutanlarıyla eşit konuma geliyordu. İşler hiçbir zaman kontrolden çıkmadı ama durum oldukça karışık.

Bu arada Halid ve John Yeosock, aralarında gösterdikleri çabaları koordine edecek bir organizasyon tertipletiler. Böylece ev sahibi ülkelerin kara birlikleriyle, ev sahibi olmayan ülkelerin (Birleşik Devletler, Fransa, İngiltere) kara birliklerini bütünleştireceklerdi. Organizasyona C31C adını verdiler, bu adın hiçbir anlamı yoktu. Amaç ismin herkese bir şeyler ifade etmesiydi. Kesin bir tanımlama ülkeler arasında komuta ve kontrolle ilgili tartışma başlatabilirdi. Ama sınırlar çizilmediğinde, kimin ne yapması gerektiğini söyleyen kesin ana hatlar olmadan herkes birbiriyle çalışabilirdi.

C31C, MODA yeraltı komutanlığının ilk katındaki büyük alanda bulunuyordu, çünkü Horner ve Halid, General Schwarzkopf'un karar-gâhını MODA'da kuracağını biliyorlardı. John Yeosock C31C'nin ABD tarafının başına müthiş bir subay olan Tümgeneral Paul Schwartz'ı getirdi. Halid ise Schwartz kadar yetenekli Suudi Kara Kuvvetleri generali, Tuğgeneral Abab Al-Aziz'i bu göreve atamıştı.

İlk katta CENTCOM J-2 istihbarat ofisi ve CENTCOM J-3 operasyon ofisi vardı. Akşam toplantılarının yapıldığı Schwarzkopf'un komuta merkezi ufak bir konferans odasından ibaretti. Komuta merkezinin diğer tarafında ise, Ocak ayında başlayan hava savaşına kadar daha geniş bir kadronun toplantı yaptığı ufak bir amfi vardı. Daha sonra bu toplantılar komuta merkezinde yapılmaya başladı. Üst katta Amerikalılarla birlikte çalışan subaylar tarafından kullanılan ofisler vardı.

Ayrıca burada C31C odasına tepeden bakan camlı ana konferans odası da bulunuyordu.

Zaman geçtikçe her komutanlığı birbiriyle bütünleştirmenin o kadar pratik bir yöntem olmadığı ortaya çıktı ama C31C her şeye rağmen devam etti. Başlangıçta tüm komutanlıklar tamamen bütünleştirilmişti; ama zaman içerisinde kara komutanlarının esas mevkileri olan Suudi Kraliyet Kara Kuvvetleri karargâhı Üçüncü Ordu personeline dar gelmeye başladı. Bu nedenle John Yeosock ve diğer kara komutanları, ayrı yerlerde bulunmanın daha faydalı olacağına karar verdiler. Böylece Yeosock Üçüncü Ordu karargâhını Eskin köyüne taşıdı.

224

Diğer taraftan hava operasyonlarının planlanması ve uygulanması tüm savaş boyunca tamamen birbirine entegre edilmiş şekildeydi. Havada entegrasyon, karadakinden kolaydır. Hava Görevlendirme Emirleri olduktan sonra filolar, birimlerin komutasını devralıyorlar: Suudi veya BAE üslerinde olmasına rağmen, Amerikalıların amiri Amerikalı bir filo komutanıdır. Herhangi bir uçuş, İngiliz uçuş lideri tarafından komuta edilen büyük bir paketin parçası olsa da, Suudi uçuş ekibinin lideri Suudi'dir.

Tümgeneral Yusuf Madanini (RSLF, MODA personelinin J-3'ü) Horner ile oturup komuta kontrol konularını halletmesi için Hamad tarafından görevlendirilmişti. Horner'in sorunu Schwarzkopf'un onayı olmadan çok fazla ilerleyememesiydi. O günlerde CINC, ona en iyi olduğunu düşündüğü şeyleri yapması için yetki vermiş olsa da, Horner CINC'in değiştirme ihtimali olan düzenlemelere girmiyordu. Bu sefer ağır davranan Suudiler değil, Amerikalılardı.

Fakat Horner ve Madanini Halid ve Schwarzkopf'un aynı seviyede hizmet etmelerini sağlayacak genel bir anlaşmaya vardılar. Bu ayrıca Hamad ve Powell'in da aynı seviyede olmalarını sağlıyordu.

Horner'in, bir de hava bileşeni komutanı olarak birkaç emir-komuta ilişkisi sorununun üstesinden gelmesi gerekiyordu.

Goldwater-Nichols'a göre her kuvvet, elindeki birlikleri düzenliyor, eğitiyor, donanımını sağlıyordu, ama bu birlikler operasyonel açıdan o kuvvete değil, birleşik komutana bağlıydı. Goldwater-Nichols, birleşik komutanın söz konusu birlikleri uygun gördüğü biçimde organize edebileceğini söylüyordu. Diğer bir değişle ne kuvvet doktrinleri ne de kuvvet komutanları ellerindeki birlikleri onun istemediği bir biçimde organize edip kullanamıyorlardı.

Bu arada kuvvet doktrini, kuvvet komutanlıklarının –Hava Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri– tarafını tutarken, birleşik CINC’ler fonksiyonel komutanlık düzenlemelerini –kara, deniz, hava ve uzay– tercih ediyordu, çünkü bu daha iyi bir koordinasyonun oluşmasını sağlıyordu. Goldwater-Nichols tasarısı kaçınılmaz olarak CINC’ler, kuvvet doktrinleri ve kuvvet komutanları arasında çekişmeye yol açmıştı.

Birçok CINC gibi Norman Schwarzkopf da fonksiyonel komutanlık düzenlemelerinden yanaydı. Nitekim tüm CENTCOM hava kuvvetleri, JFACC’ye (Birleşik Kuvvetler Hava Bileşeni Komutanına) bağlıydı. CENTCOM’un JFACC’si de Chuck Horner idi. Fonksiyonları entegre etmek hem felsefi, hem de operasyonel olarak akla uygun olsa da, iş uygulamaya gelince her zaman o kadar kolay olmuyordu. Aslında, Goldwater-Nichols komutanlık yapıları savaş zamanı hiç denenmemişti.

Deniz Piyade doktrinine göre, Deniz Piyade hava sınıfı, Deniz Piyade kara sınıfına yakın hava desteği sağlamayı amaçlıyordu. Normalde beraberlerinde taşımadıkları ağır topların yerine geçiyordu. Fakat Çöl Kalkanı/Fırtınası Harekâtındaki hava bileşeni komutanı şiddetli bir şekilde hava gücünün ayrı dükallıklara ayrılmasına karşıydı ve bunun olmasını engellemeye çalışıyordu. Bazı rivayetlere göre de şöyleydi: Horner ve Boomer aralarında bir anlaşma yapmışlardı ve böylece Deniz Piyade kara birlikleri yakın hava desteğine ihtiyaç duyunca ya kadar Horner, Deniz Piyade hava birliklerinin komutanı olmuştu. Tabii ki, bu hikâyeler doğru değildi.

Boomer sahneye çıktıktan kısa bir süre sonra, o ve Horner Riyad’da karşılaştılar ve Horner, “Bak Walt, senin hava birliğini istemiyorum, ama hava gücünü parçalara ayırmayacağız. Bu yüzden senin uçakların benim emrim altına girecek; sen de ihtiyacın olan her şeyi alacaksın,” dedi.

“Benim açımdan hiçbir sakıncası yok,” diye yanıtladı Boomer.

İşte her şey böyle hallolmuştu.

Bu arada Boomer’ın hava komutanı Tümgeneral Royal Moore, Goldwater-Nichols’tan daha üst bir mevkiinin ona Deniz Piyade hava sınıfının başında olmasını emrettiğini düşündüğü için Deniz Piyade hava sınıfını Horner’ın emrine veren merkezî görevlendirme sistemini engellemek için elinden gelen her şeyi yapmıştı. Savaş başlamadan önce, Deniz Piyade hava sınıfını Hava Görevlendirme Emirlerinden çek-

meye çalıştı, ama karşısında hava bileşen komutanını buldu. Daha sonra savaş sırasında oyunlarını oynamaya devam etse de Horner bundan kesinlikle bir rahatsızlık duymadı. Moore düşmanı vurmak için sortiler oluşturmuyordu ve zaten Horner'ın ondan yapmasını istediği şey de buydu. Üstelik başta olan kişi Moore değil, Horner'dı.

Horner şöyle anlatıyor: "Eğer herhangi bir kara birliğinin hava desteğine ihtiyacı varsa, bunu karşılayacaktım ve Moore'a da konuyla ilgilenmesini söyleyecektim. Ama bu aşamaya hiçbir zaman ulaşamadık. Üstelik tam tersi oldu. Schwarzkopf Deniz Piyadelerini bundan mahrum bırakmıştı. Bilerek değil. Sadece Cumhuriyet Muhafızları ve VII. Kolordunun onlara karşı yaptığı saldırıyla ilgileniyordu. Bu nedenle Boomer'ın ve EAC'nin adamlarının daha fazla VII. Kolordu kadar hava desteği alamadığı ortaya çıkınca, hava birliklerini doğu bölgesine aktarmıştık. Bu yapılması gereken şeydi ve doğudaki ilk saldırılarda Iraklıların büyük bir hezimete uğramasıyla birlikte bu kararın karşılığını da görmüştük."

Tıpkı Deniz Piyadeleri gibi Donanma da kendi hava birliği sayesinde korunuyordu.

Tuğamiral Bill Fogerty görevi devraldığında NAVCENT olan Amiral Hank Mauz, bir havacı değildi ve Vietnam'dan bu yana pilotların içlerini yakan konulardan (Rota Paketi) haberi yoktu. Hava Kuvvetleri pilotları, Donanma uçakları bir yerde Hava Kuvvetleri uçakları başka bir yerde uçuşsun diye yapılan, savaş alanını bölgelere ayırma uygulamasından nefret ediyorlardı. Ama Mauz uçak gemilerindeki amirallerinin keyfini kaçırmak istememiş olacak ki, Irak'ı bölgelere ayırmayı önermişti, böylece Hava Kuvvetleri ve Donanma birbirlerinin işlerine karışmadan operasyonlarını yürütebileceklerdi.

Horner ona soğuk bir yüz ifadesiyle bakıp, "Kesinlikle olmaz. Böyle aptalca bir şey gerçekleştireceğime emekliye ayrılıyorum," deyince, oldukça şaşırmıştı.

Mauz mesajı almıştı.

CNN ETKİSİ

1990 yılının Ağustos ayında bir nevi istila yaşandı; ama bu Irak ordusu değil, muhabirler tarafından gerçekleştirildi.

Yirmi dört saat boyunca canlı yayında haber ağı programı fenomeni, silahlı kuvvetler profesyonellerinin savaşı yönetme şekillerini temelden değiştirdi. Chuck Horner buna CNN Etkisi fenomeni diyor.

Savaş, tanım gereği, kötü haber demektir. İnsanlar öldürülür; evler ve işyerleri yok edilir; inanılmaz miktarda para harcanır. Şimdi ise TV kameraları tüm bunları canlı olarak insanlara aktarıyordu. Basının aksine kameralar gördüğünü gösterir. Her şey ortadadır. Kamera, muhabirin becerisine bağlı hareket etmez. Sevseniz de sevmeseniz de, TV'nin savaş alanındaki varlığı, cephe hattın her iki tarafında bulunan silahlı kuvvetlerin hareketleri üzerinde güçlü bir etki yapmıştır.

Chuck Horner ayrıntıları şöyle anlatıyor:

Evlerinde oturan insanların, televizyonda savaşı, savaş alanını, hatta uzak bir ülkede uçaktan inen esas oyuncularından birini görmelerinin hile ciddi etkileri olur. İnsanlar endişelenirler, rahatlarlar, kızarlar. İş nasıl yaptığınıza dair fikirler ileri sürerler. Yapmaya çalıştığınız şeye katılabilirler ama yapma şeklinize karşı çıkarlar. Verilen askerî bir kararın etkileri sadece savaş alanında değil, evlerde de kendini gösterir. Ve bu etkinin doğurduğu tepki birkaç saat içerisinde savaş alanına geri döner. Demokratik bir toplumda iyi yapılmış bir plan anında ses getirir. Diğer taraftan yetersiz uygulama veya yanlış yönlendirilen bir maceranın fark edilmesi zaman alır.

Bir askerî lider neyi nasıl yapacağını düşünürken, yapacağı seçimlerin evlerde ve dünyanın geri kalan kısmında nasıl bir etki yapacağını da göz önünde bulundurmalıdır. Eğer bunu yapmazsa, savaş alanında sürprizlerle karşılaşır.

Suudiler daha en başından CNN Etkisinin farkındaydılar (kendi basınlarını, saldırgan ifadeler kullanıp kullanmadıkları konusunda takip ediyorlardı). 6 Ağustos 1990'da Savunma Bakanı Cheney, Cidde'deki uçağın merdivenlerinden inerken, basın oradaydı, çünkü Kral bunu istemişti. Neden? Sanırım Iraklılara oradan uzak durmalarını söylüyordu. Ne de olsa, güçlü Birleşik Devletler Savunma Bakanını yardım önerisinde bulunmak için Suudi Arabistan'a göndermişti.

Acaba General Grant, savaş alanından tüm dünyaya canlı bağlantı yapılmasının kendi seferi üzerinde nasıl bir etki yapacağını hiç düşünmüş müydü? Hayır diyorsunuz, değil mi? Ama bu bizim başımıza Körfez Savaşı sırasında geldi ve yaptığımız her şeyde medyanın çok büyük etkisi oldu.

Hedef alma şeklimizi etkiledi (ve bunların hiçbirinden pişmanlık duymuyorum): Sivil kayıplara neden olmamak için elimizden

geleni yaptık. Saldırıları planlarken sivil bölgelerden uzak durmaya çalıştık. Irak askerlerinin üzerine B-52'lerden bomba yağdırmadık. Hedefi tam olarak belirlemeden bomba atmadık. Iraklıların ele geçirdikleri Kuveyt'te yaptıkları tüm kötülükleri elimizden geldiğince duyurmaya çalıştık.

Birkaç kere işleri mahvettik: Sığınak olarak kullanılan bir komuta tesisini vurduk; Kuveyt'in işgali yerine, Saddam Hüseyin'i lanetledik ve televizyonlarının başındaki insanların, Kuveyt'e giden yolu, üzerindeki araç enkazlarından oluşan konvoydan ötürü "ölüm otoyolu" olarak algılanmasına sebep olduk. (Eminim Kara Kuvvetleri, bir hava gücünün bir kara gücüne... herhangi bir kara gücüne ne yapabileceğini insanların görmesini istemiyor.)

Neyse ki, Saddam çok daha kötü duruma düştü. Kuveyt'in petrol rafinelerini yakmasını hatırlıyor musunuz? Ya rehineleri? Peki ya Saddam'a "misafir" olarak getirilen küçük İngiliz tutsağı? Irak Cumhurbaşkanı tam çocuğun saçlarını okşayacakken, zavalı korkudan donakalmıştı. Hepsi de muhteşem görüntülerdi. Saddam, eski dostum, bir dahaki sefere seninle toklaştığı zaman gülümseyecek bir çocuk oyuncu bul.

Doğuda bizler özgür bir basınla birlikteyizdir. Bizim için basınımla başa çıkmak her zaman kolay olmaz ama yine de basın bizim esas nimetimiz ve hiç hitmeyen zaferimizdir. Eğer hatalıysak hatalı olarak gösteriliriz. Haklı olduğumuz ve hareketlerimiz doğru olduğu zaman, bu da ortaya çıkar. Tabii ki, basını kendi çıkarlarımıza yönelik olarak kullanırız; basın da doğruları kendi çıkarına göre kullanabilir. Ama sonunda hem silahlı kuvvetler hem de basın olayların en doğru şekilde dünyaya aktarılması konusunda yeterli miktarda işbirliği yapar. Yaşlı insanlar Vietnam savaşını, her akşam haberlerde köyleri yakıp, insanları vururken gösterildiğimiz için kaybettiğimizi ileri sürerler. Ne saçma. Savaşı kaybettik, çünkü o zaman hedef, görev ve politika çılgınlığı arasında gidip geliyorduk ve köyleri yakmanın, insanları öldürmenin iyi bir şey olduğunu sanıyorduk. Bu yüzden CNN Etkisi bizim için çok büyük bir nimettir. Zorluklarla karşı karşıya kalırsın; ama yine de, yaptığın en kötü şeyden (savaşmak) en iyi sonuçları almana sebep olur.

Horner 1990 yazında, Suudi Arabistan'da işgalci televizyoncularla şöyle barış yapıyordu:

Boomer ve Turki ülkenin doğu bölümünün yıldızları olmuşlardı. Riyad'da basınla konuşacaktım ve çok az hazırlık yapmıştım. Daha önce yerel gazeteciler benimle röportajlar yapmıştı ama bu seferkiler önemli kimselerdi. Cevapları gizli olan sorulara nasıl yanıt verecektim? Daha da kötüsü, cevaplarını bilmediğim soruların sorulması beni salak durumuna düşürecekti. (Gerçi zaten salağın tekiydim ama bunun televizyonda herkes tarafından büyük bir zevkle izlenmesini istemiyordum.

İlk atışlardan kurtulduktan sonra işlerin nasıl yürüdüğünü biraz olsun öğrenmiştim.

Deneyim kazandıkça, basınla anlaşılır bir İngilizce'yle konuşmam, doğrulardan olabildiğince az bahsetmem, kendimi kurtarmaya çalışmamam ve sordukları soruya verdiğim cevabı beğenmeyecek olurlarsa buna boş vermem gerektiğini öğrendim.

Bu yaklaşım onlara mantıklı gelmişti ve birbirimize güvenmeyi öğrendik. Bir çoğu benim söylediklerimi ellerinden geldiğince en doğru şekilde bildirmeye çalışıyorlardı ve ben de bildiğim şeyleri onlara verebilmek için elimden geleni yaptım. Eğer bilmiyorsa onlara söylüyordum; genelde onlar da bilmiyor oluyorlardı ve sadece ağzımı arıyorlardı.

Zamanla, bir soruyu nasıl dinlemem gerektiğini ve soru soran kişinin konuyu nereye getirmek istediğini keşfetmeyi öğrendim. Böylece eğer röportaj yapan kişi çıkmaz sokağa doğru gidiyorsa veya yanlış bir bakış açısına sahipse, bunu onlara söylüyordum. Bu durum, daha faydalı ve dürüst soruların sorulmasına sebep oluyordu.

CENTCOM'da ön cepheye atandıktan hemen sonra, CNN'in lideri olarak isimlendirilen Carl Roschelle ile birlikte Savunma Bakanlığı basın havuzu oluşturulmuştu. Carl ile çalışmak müthişti. Ama kısa zamanda basın sektörünün dünyadaki en fazla rekabet içeren sektör olduğunu öğrendim. Muhabirler, networkler ve gazeteler arasında "gölgede hırakma" yarışı başlamıştı.

Bu işle uğraşan insanların hepsi hayatlarını, bilgi toplamaya ve bunları son teslim tarihlerine yetiştirmeye çalışırken üzerlerinde hissettikleri yoğun baskıdan kazanıyorlar. Hepsi kuruluşlarının başarılı olmasını istiyor, bu da en iyi, en heyecan verici, en içerikli haberi rakiplerinden önce dünyanın dört bir köşesinde bulunan televizyon ekranlarına yansıtılmaları anlamına geliyor

ABC'den Sam Donaldson ve NBC'den Tom Brokaw, Riyad'da oturduğum yerin girişinde göründüklerinde, çarpışmanın bu çeşidi de benim evime girmiş oldu. İkisi de Birleşik Devletlerde yayınlanacak akşam haberleri için bir röportaj istedi. Kimin önce başla-yacağını belirlemek için kura çektiler ve Brokaw kazandı. Ama ne yazık ki, ekibinin aletleri, kamerası ve ışıkları onunla birlikte uçak-tan inmemişti. Donaldson'ın ekipmanlarını kurup, NBC'nin bunla-rı kullanmasını önerdiğimde, oda sessizleşti. Donaldson kendi rö-portajını yapacaktı ve eğer Brokaw bunu videoya çekmek istiyorsa, adamlarının gidip bir kamera için yalvarmaları gerekiyordu.

Daha sonra Suudi Arabistan Ordusu Halkla İlişkiler Başkan-lığına ait bir kamera bulabildik, böylece iki görüşme de zamanın-da yapıp, görüntüler uydu aracılığıyla Amerika'ya yollanabildi.

Askeriyemiz genellikle, haber sektöründeki bu köpek köpeği yer yapısını veya neden her çeşit medyanın farklı zaman akışları, farklı haberleşme talepleri olduğunu anlayamaz. Sonuç olarak da medyaya, her iki tarafa da yararlı olacak şekilde yardımcı olmayı pek başaramayız. Nitekim, her zaman alaycı olan medya şahsiyet-leri, sık sık askeriye karşı ani çıkışlar yaparlar, haber yönetimi olarak algıladıkları her şeye söverler ve sansür edildiklerini iddia ederek sert bir şekilde şikâyetle bulunurlar. Elbette, medyadaki ki-şilerin askeriye karşı kalıcı bir korkuları vardır. Bu, Viet-nam'dan kalma bir şeydir. Ama aslında yapılan hata, farklı med-yaların benzersiz taleplerinin en iyi nasıl destekleneceği konusun-da askeriyeden kaynaklanan bir yanlış anlaşılma.

Benim başımdan geçen en zorlu röportajlardan biri The New-York Times'dan Michael Gordon⁽³⁵⁾ ile olmuştu. Bir kobra gibi yaklaşmıştı; soruları çok iyi düşünülmüş, cevaplanması zor ve ol-dukça sıkıydı; ondan bir şeyler sakladığımı düşündüğü çok açıktı; özellikle de son durum hakkında bilgi verirken, aslında her şeyin çok daha kötü olduğunu ve benim olan bitenle pek fazla alakası olmayan bir aptal olduğumu düşünüyordu (son düşündüğünde kıs-men haklıydı). Fakat yazılarını okuduktan sonra Gordon hakkın-da daha farklı düşünmeye başladım. Habercilerin de tıpkı asker-ler gibi olduklarını fark ettim. Eğer bir muhabir kasten gerçekleri saptırırsa, iş arkadaşları ve editör patronları onların canına okur. Konuyu çekmeye çalıştığı yönü sevmemiş olmama ve tüm kusurla-rına rağmen, Michael Gordon dediklerimi aynen iletti.

Bu süre içinde çok fazla gelişme oluyordu ama olabildiğince az şey söylemek zorundaydık. Bir yandan olanların çoğunu Irak istihbaratından gizli tutmaya çalışırken, bir yandan da muhabirlerle son durum hakkında olabildiğince ayrıntılı bir arka plan bilgisi vermeye çalışıyorduk, böylece verdikleri haberler doğru ve mantıklı oluyordu. Bu da onların kaçınılmaz olarak, açıkladıkları taktirde Amerikalıların hayatını ve savaş alanındaki başarıyı tehlikeye atacak bilgiler öğrendikleri anlamına geliyordu. Aynı zamanda da bizler bazı hikâyelerin medyada görünmemesini özellikle istiyorduk; çünkü bizi aptal gibi gösteriyorlardı. Veya aslında Birleşik Devletlerde çoğu kişi tarafından bilinen bilgileri saklı tutmamız gerektiğini düşünüyorduk. Tüm bunları bir dengede tutmaya çalışmak, muhabirlerle çalışmayı hassas bir mesele haline getiriyordu.

231

Micheal Gordon'un NewYork Times'teki takım arkadaşı, Eric Schmidt'ten, medyaya güvenebileceğinizi öğrendim. Schmidt'in bir şeyin peşini bırakmayan araştırmacı tarafı vardı. Olan bitenler hakkında, şimdiye değin tanıdığım herkesten daha fazla bilgi toplayabiliyordu. Ama eğer bulduğu bilgiler gerçekten önemliyse –savaştaki insanları ve başarıyı korumak için– bunları kendine saklayacağına dair ona güvenebilirdiniz. Schmidt'i üçkâğıda getirmeye çalışmak bir işe yaramaz; eğer aptalca davranırsanız, tüm ayrıntıları köşesinde okuyacağınızdan emin olabilirsiniz. Ama eğer gerçekten bu bilgilerin korunması gerekliyse, ona güvenebilirsiniz. Aynı şey, dürüstlüğün ilk görev olduğu medyanın %95'i için geçerlidir.

Medya korkusu, askerlerin, denizcilerin ve havacıların iş tanımlarından kaynaklanıyor gibi görünüyor. Neden? Kim bilir? Eğer basın ve TV eleştirmenlerine doğruyu anlatacaklarına dair güveniyorsanız, ki ben güveniyorum, o zaman medyadan değil halktan korkmalıyız...

Bazen siz... biz... hepimiz aptalca şeyler yaparız. Eğer aptalca bir şey yaptığınız, zayıf bir politika izlediğiniz veya vergi ödeyenlerin parasını boş yere harcadığınız için basın ve televizyon sizi yüzünüzü kızartacak şekilde açığa vuruyorsa, bu iyi bir şeydir... Sizin teşhir edilmeniz ne kadar acı verici bir şey olursa olsun, bu uzun vadede ordu ve ülke için çok iyi bir şeydir. Diğer taraftan, eğer soylu bir amaç güderek görevinizi başarıyla bir şekilde yerine

getiriyorsanız, veya askerî bir operasyonu azami verimle yönetiyorsanız, o zaman medya teşhirinden kazanacağınız çok şey vardır. Üstelik Amerikan halkı da iyiyi ve kötüyü yargılamada oldukça başarılıdır.

Eğer faturaları ödeyen insanların yargılarına güvenirsek, çekinecek çok az şeyimiz olur.

MÜCADELE DEVAM EDİYOR

Her gün daha çok birlik geliyordu. Bu da Horner ve personelinin çözmek zorunda oldukları ek problemler, zorluklar ve çelişkilerin içine boğazlarına kadar batmaları anlamına geliyordu. Özellikle de daha fazla telefonu, arabayı, odayı, erzakı, suyu... nereden bulacaklarını bilemiyorlardı.

Horner genelde Halid ile her gün buluşuyordu, hatta bazen günde birkaç defa bir araya geliyorlardı ve gelen birimlerin yerleştirilmesini tamamlamak için gerekli olan lojistik destek üzerinde çalışıyorlardı. Shwarzkopf ile de günde birkaç kez konuşuyordu. CINC birliklerin otellere yerleştirilmesine karşı olduğu için, bu konuşmalar sık sık sarpa sarıyordu. Ne yazık ki yapılacak başka bir şey yoktu. O ilk günlerde, kara birlikleri için çadır kentler kurulana ve Hava Kuvvetleri için de önceden yerleştirilmiş sığınaklar açılana kadar, insanları barındıracak başka bir yer yoktu. Donanma birlikleri ve Deniz Piyadeleri gemilerinde uyuduklarından, bu durum onlar için daha az sorun teşkil ediyordu.

Horner ve personeli, herkesin Irak hakkında aynı istihbarat bilgisine sahip olduğundan emin olmak ve sorunları en yüksek seviyede çözmek için her gece Suudilerle bir araya geliyorlardı. Daha sonra o ve adamları günün karışıklıklarının ve krizlerin üzerinden geçiyorlardı bunun arkasından da saldırı ihtimali karşısında çeşitli kara, deniz ve hava birliklerinin nasıl yayılacağını ve toplayabilecekleri askerî gücün miktarını tartışıyorlardı.

Saat 22:00 civarında söylentiler başlandı. En az üç gecedir Iraklıların saldırdığına dair güvenilir olmayan bilgiler geliyordu. Horner sakin bir tutum takınıp, teyit istihbaratını ve raporlarını bekledi. Ama hiçbir zaman böyle bir şey gelmedi.

Saat 03:00'da o geceki işlerini halletmiş olarak en az üç saatlik uykuyu için yataklarına gidiyorlardı.

Ertesi gün talim tekrar başlıyordu.

15 AĞUSTOS 1990

İşte Chuck Horner'ın CENTCOM'un Başı olarak geçirdiği tipik günlerden biri. Kendi anlatıyor:

05:20. *John Yeosock ile paylaştığım apartmandan duyulan ezan sesiyle birlikte kalkarım. Dışarısı hâlâ karanlıktır. Duştayken, açık banyo penceresinden gelen çölün kokusunu duyarım.*

05:35. *John Yeosock, yardımcım Gırr ve Yeosock'un yardımcısı binbaşı Fong'la birlikte kahvaltı ederim. Yumurtalı sandviçin yanında bir teneke kutu portakal suyu içerim. Fong John'un kahvaltısını hazırlamadan önce, John çoktan birinci sigarasını içmiş olur. Oturma odasından, Akdeniz üzerindeki Silahlı Kuvvetler Radyo ve Televizyon Servis Uydusu sayesinde Birleşik Devletlerdeki akşam haberlerini seyrederek. Reklam yoktur ama Avrupa'da hizmet etmenin ve buradaki yerel kültürün ne kadar güzel olduğunu ilgili spot duyurular yapılır.*

06:00. *Gırr ile birlikte Bulvar Havaalanının beş blok güneyinde bulunan Savunma ve Havacılık Bakanlığına giderim*

06:20. *MODA'nın kapısındaki kontrol noktasından geçip binanın arkasındaki gözden uzak garaja girer ve dördüncü kata park ederiz. MODA binasındaki her yere girmemi sağlayan ve üzerinde Arapça yazılar, mühür ve resminin bulunduğu bir Suudi güvenlik kartım var. Buna benzeyen başka bir tanesi de aynı işi RSAF Karargâhında görüyor. ABD alanları için herhangi bir giriş kartım yok. Suudi tesislerinde giremeyeceğim tek yer, girişinde güvenlik kontrol noktası bulunan bir SCIF (Özel Kategori İstihbarat Tesisi) kurduğumuz USMTM bölümü, ama zaten orada bulunanların hepsi neye benzediğimi biliyor*

06:25. *MODA'nın dördüncü katında bulunan General Kaufmann'ın süit ofisine girerim. Burası Halid'in ofisinin iki koridor aşağısında, Hamad'ın ofisinin ise dört koridor aşağısındadır. Ben gittiğimde gece vardiyası hâlâ iş başında olur; gündüz vardiyasına geçiş saat 07:00'da yapılır. Bu arada gündüz vardiyaları (hunlar daha çok mesaj trafiğini idare eden USMTM astsubayları olur) görevlerinin başına geçmeye başlarlar (Mesaj merkezi, apartmanımızın bulunduğu USMTM bölümüne kurulmuştur). Bill Rider çoktan RSAF komuta merkezine gittiği için, süitte bulunan subayların hepsi Birleşik Devletlerden gelmiştir: Kaufman; Yeosock, Gırr, Fong ve ben. John ve ben ayrı ofislerde oturup dos-*

ya okumaya başlarız. O gece gelen tüm mesajlar, beş ila on santim kalınlığındaki kâğıt yığınları oluşturmuştur. Onları çabucak gözden geçiririm. Önce en üstteki satırlara bakarak kimin gönderdiğini ve kime gönderildiğini okurum (genelde bir veya daha fazla adres listesi vardır), mesajın konusuna bakarım ve arasından istediğim noktaları almak için mesajı hemen tararım. Mesajların çoğu Birleşik Devletlerden en son nelerin havalandığıyla ilgilidir, ama Kuveyt'teki Irak Ordusuyla ilgili birçok istihbarat mesajı da gelir. Mesajlarla ilgili bir şey yapılmasını istediğimde mesajın kenarına bunu belirtirim. İşte bir örnek:

Tampa'daki Birleşik Haberleşme Destek Unsuru'ndan gelen ve Riyad'daki müfrezesine gönderilen bir mesajın üstüne şöyle bir şey yazabilirim: "J-6, Suudi güvenli haberleşme ağıyla birleşebildiğimizden emin ol. H." Notum USAF haberleşme uzmanı bir tümgenerale, yani CENTCOM J-6'sına olsa bile, aslında onun MODA'daki temsilcisine gider. O ise birkaç gündür buradadır ve hâlâ neler olduğunu, neler yapması gerektiğini anlamaya çalışmaktadır. Notumun amacı, onu koalisyon şeklinde çalışacağımız konusunda bilgilendirmek ve eğer sadece ABD'ye özgü bir haberleşme sistemi kurarsa, bunun bir işe yaramayacağını hatırlatmaktır.

Daha sonra, gün içersinde ofisime gelerek; bizim sistemimizin Suudilerinkiyle ne kadar kıyaslanmaz olduğunu ve bu yüzden de ondan istediğim şeyi yapamayacağını hağırıp, çağırarak anlatır. Söylediğimi yaparsa, bu yabancı ulusların bizim kriptto sistemimize girmesine neden olacaktır, vs vs.

"Eğer bir çözüm bulamazsan" derim, "o zaman Suudiler korumasız hatlardan kendi kuvvetleriyle konuşacaklar ve böylece bizim sırlarımızı öğrenecek yabancılar Iraklılar olacak. Bu yüzden lütfen ofisimden çık ve bizim Araplarla konuşmamız ve onların da kendi kuvvetleriyle konuşması için güvenli bir yol bul."

Mesajlarla ilgilenmek bir saat kadar bir vakit alır. Ama insanlar soru sormak veya gece meydana gelen ve benim bilmem gerektiğini düşündükleri olayları anlatmak için (ya her şeyin onların kontrolünde olduğunu bilmem için, ya da Shwarzkopf aradığında veya Araplarla görüştüğüm sırada konu açılabileceğini düşündükleri için) kafalarını ofisinize soktuklarında kesintiler olacaktır. Dört fincan kahve içerim ve yerel bir mağazadan alınmış garip pastalardan yerim.

09:00. John, Don ve ben, CENTCOM' un geri kalanlarıyla ve kısım temsilcileriyle birlikte yapılacak olan sabah görüşmesi için ufak bir konferans odasına gideriz. Bazı durumlarda temsilciler iki kişi yerine geçer. Örneğin Grant Sharp, hem CENTCOM J-5 planlarını hem de Deniz Piyadesini temsil eder. CENTAF' ın harekât komutanı Tom Olsen (CINC sahnelerine geri dönene ve ben de eski görevime tekrar getirilene kadar) CENTAF' ı temsil eder. John Yeosock ARCENT' i temsil eder, bu sırada Don Kaufman ise geçici olarak CENTCOM kurmay başkanı gibi davranır (notlar alır ve toplantıda yapılması kararlaştırılan hareketleri yönlendirir).

Toplantı Irak' ın Suudi Arabistan sınırındaki konuşlanılmasıyla ilgili son bilgileri veren ama aynı zamanda krizle alakalı, Avrupa ve (o zaman daha yıkılmamış olan) Sovyetler Birliği' ndeki olaylarla ilgili haber konularını da içeren istihbarat brifingiyle başlar. Tom Olsen ile birlikte RSAF Karargâhından gelen USAF konuşmacısı kısa bir hava durumu brifingi verir. Tüm bu brifinglerden sonra masanın çevresinde toplanıp, orada bulunan kişileri ilgilendiren veya çözümlenmesi gereken konuları tartışırız.

Örneğin Dahran' ın, yeni gelen askerî birliklerle dolup taşıdığı haberi gelebilir. Askerlerin kalacak bir yerleri yoktur. Yataklara sekiz saatlik olmak üzere üç vardiya halinde yatılır. Ve her vardiyada iki kişi bulunur; bir tanesi yatakta, diğeri ise yatağın altında, yerde yatar. Yani bir günde tek karyolada altı kişi yatmaktadır. Yanlış teslimatlarla ilgili de bir sürü söylenti vardır. İnsanlar bir yerde, donanımları başka bir yerdedir. Bu özellikle kara birlikleriyle ilgili bir problemdir.

Daha sonra Yeosock o gün için kara savunmasının üstünden geçer. Onun arkasından Jim Crigger veya Tom Olsen da aynı şeyi hava savunma hazırlığı için yaparlar. Irak' ın Suudi Arabistan' a saldırması halinde sivil halkın hoşaltılması, ikâmet edecekleri yerlerin bulunması vs. ile ilgili güncel planlar yapılır.

Mümkün olduğunca kısa sürede birbirimizden ayrılırız, böylece herkes işinin başına geçer (Uzun personel toplantıları kötüdür. Zamanında başlamalıdır ve mümkün olan en kısa sürede tamamlanmalıdır. Bir saatten daha uzun sürmemelidir. Eğer otuz beş ya da kırk dakika kadar sürerse bu daha da iyidir.)

10:00. Halid' in ofisine giderim ve beraber cappuccino içeriz. Araplarla birlikteyken hemen konuya girmezsiniz. Bu yüzden önce

Amerikalıların havayla başa çıkabilip, çıkamadıklarıyla ilgili önemsiz ufak konuşmalar yaparız ya da o bana Krallık hakkında eski hikâyeler anlatır. Sonunda ise gerçek konuya geliriz: Yabancı kuvvetlerin yapacağı desteğin sağlanması için yeni talepler. Halid'in itirazları biter ve dikkatle dinlemeye başlar. Acayip taleplerde hulunmamaya özen gösteririm ve ona sık sık, bin adet telefon hattı talep etmemin çılgınlık olmadığını, çünkü birkaç gün içinde gelip bin tanesine daha ihtiyacım olduğunu söyleyebileceğimi belirtirim. Burası Kralın tüm uluslararası telefon hatlarını onaylayabileceği bir ülkedir.

Bir önceki gece Shwarzkopf'la yaptığım sohbet hakkında da konuşuruz.

Sonunda eğer Halid'in şikâyetleri varsa, onlardan bahseder ve Don Kaufman'a iletmek üzere not alırım. Bazen Don da bana eşlik eder ve notları o alır. Ne kadar küçük olurlarsa olsunlar her şikâyetle ilgili olarak harekete geçeriz. İyi misafirler olmaya kararlıyızdır, özellikle de Suudiler iyi ev sahibi olma yönünde eğilim gösterirken.

11:00. Yer altı sığınağına giderken birinci kata asansörle inerim. Yolumun üzerindeki mescidi geçerim. Eğer bunu namaz vakti yaparsam, mescit askerî personelle dolu olur. Ayakkahıları koridorda sıralanır. Secde eden insanların arkasından sessizce geçerim ve o sırada imamın en önde namaza liderlik etmesini seyrederim. Cuma günleri imam vaaz verir ve bu vaaz hoparlörle binanın dışına verilir. Böylece işyerlerini terk edemeyenler de namaz kılabilirler. Sadece çeşitli koruma noktalarında bulunan korumalar namaz kılmazlar

Ayrı bir asansör beni altı kat aşağıda bulunan iki katlı bir sığınağa götürür. En alt katta CENTCOM adamları haberleşme kablolarını bağlamakla, duvarlara haritalar ve bilgi tahtaları yerleştirmekle ve planlar üzerinde çalışmakla meşguldürler. Grant Sharp çoktan bir ofis kurmuş, Shwarzkopf'a tahsis edilecek konferans odası üzerinde çalışıyordu

Genelde üst kata çıkmak için merdivenleri kullanırım ve komuta ve kontrolü tartışmak için Yusuf Medine'nin ofisine uğrarım. Medine iki yıldızlı Suudi Arabistan Kara Kuvvetleri generalidir. Bir önceki kriz sırasında, Mısırlı Nasır'ın ordusunu Yemen'deki kirli devrimin içine sokmasına karşı verdiği kahramanca mücadele-

leden dolayı Medine'nin hakkında çok iyi şeyler düşünülüyordu. Shwarzkopf ayın sonunda geldiğinde yapmak istediği şeyler için ona açık kapı bırakmam gerektiği için, Medine ile anlaşmam benim için oldukça zordu. Bu her ikimizi de kızdırıyordu, ama komuta ilişkilerini tartıştığımız için ilerleme kaydediyorduk.

Kısa bir süre sonra USMTM süitine geri çıkarım.

11:45. Ben dışarıdayken gelen mesajlara bakarım ve bir ziyaretçi olabilir. Örneğin bir Fransız delegasyonu Suudileri şikâyet etmeye gelir. Mesela önce Prens Sultanı görmeye gitmişlerdir. Sultan onlarla ilgilenmez ve yardımcısına postalar. Daha sonra General Hamad'ı görürler. Hamad onlarla yakından ilgilenir, dinler ve sıcak tokalaşmalarla gitmelerine izin verir. Ne bir bilgi, ne de bir karar verilir. Kızgın bir şekilde, yetkili bir Amerikalıyı görmek için gelmişlerdir. Bu savaşa kuvvetlerini sokamamaktan korkarlar ve soksalar hile ABD'nin komuta ve kontrolü altına girerler ki, bunu da hiç istemezler. (Sonunda Fransız kuvvetleri Amerikan komuta ve kontrolü altında savaşa girerler.) Kurnazca diplomasi yaparlar; ayrıcalık talep ederler, bunun karşılığında hiçbir şey teklif etmemeye çalışırlar. Onları dinlerken, NATO'ya katılmaları konusunda laf sokmamak için kendimi tutarım. Yani eğer NATO'da daha iyi bir müttefik olsalardı, Riyad'da "sizi tanıtmaya başlıyorum" oturumları yapmayacaktık. İyi adamı oynarım, sıcak bir karşılama ve ulusal egemenliklerine saygı duyulacağı ve egemen bir ülke olarak eşit ortaklar olacakları garantisini vermekten başka herhangi başka bir şeye teşebbüs etmem... Tabii iş savaştan sonra Arap ülkelerine askerî malzeme satmaya gelince, üstün ortak olmayı isteyeceklerdir.

Tüm bunlar yirmi ila kırk dakika kadar sürer ve daha sonra dostça ayrılırız. Suudi Arabistan'a büyük kardeş olarak gelmeyi tercih etmelerine rağmen, eğer oyuna katılmak istiyorlarsa, Amerikalılarla birlikte çalışmak zorundalar. Etrafta 120 kiloluk Yankiler varken sadece 60 kilo gelenlerin büyük kardeş olması biraz zordur.

Öğlen yemeği zamanı.

12:30. Gırr ve ben arabaya atlayıp, kulüpte yemek için, USMTM'ye gideriz. Krizden önce hurası öğle yemeğinde otuz kadar kişiye servis yapardı ve uygun fiyatlı iyi bir münüsü vardı. Örneğin hamburger, patates kızartması, yanında da diyet kola iyi bir

seçimdi. Şimdi ise iki bin kişiye servis yapıyor. Girişte büfenin önünde kuyruk uzuyor. Ancak kâğıt bir tabaktan haşlanmış sığır eti veya makarna yiyebiliyorsunuz, yanında da kâğıt hardaktan Kool-Aid içiyorsunuz. Krizden önce olduğu gibi masa rezerve edilmesini yasakladım. Böylece ya birisi yemeğini bitirene kadar elinizde tabak ayakta beklersiniz ya da ufak sinema salonunda yerde kendinize oturacak bir yer bulursunuz. İnsanlar saygılıdır- lar ve hızlı yemek yiyip yerlerini başkalarına verirler.

Öğle yemeğinde karşılaştığım birlikler neler olduğunu sorarlar ve hen de her şeyden haberdarım gibi davranıp, en güncel haberleri vermeye çalışırım.

13:00. Apartmanıma giderim. asansörle beşinci kata çıkarım ve 20 dakikalık güç uykusuna yatarım. Uyuduktan sonra uçuş kıyafetlerini giyerim. Gırr beni aşağıda bekler. Uçmak için Bulvar havaalanının beş blok kuzeyinde uzanan Riyad Hava Üssüne gideriz.

13:45. AWACS'ımızın park edildiği yerden 600 metre kadar uzakta olan doğu pistinde RSAF PC-9'larla birlikte park edilmiş olan iki F-16'nın yanına varırız. Jetler (AE'deki Al Dahfra'dan gelir; mürettehat TACC'a bir haftalığına görevi devralmak üzere gelir ve yerlerine geçecekleri pilotlar, hen ve Gırr uçtuktan sonra jetleri geri götürür.

14:00. Gırr ve hen doğu vilayeti olan Dahran'daki hava üssüne gitmek üzere kalkış yaparız. Her zaman olduğu gibi bunu AWACS'a bildiririz ve onlar da bizim için hava trafik kontrol hizmeti sağlarlar. Alçaktan uçuş görevi yapsak da, muhtemelen F-15C'lere karşı, Farklı Hava Çarpışma Taktikleri uyguluyoruz. Uçuş, hen o sabah isteyken Gırr tarafından planlanır. Havada bir saat kadar kaldıktan sonra Dahran'a iniş yaparız. Jetleri birinci filo komutanı Albay John McBroom'u göreceğimiz piste götürürüz.

15:15. Eğitim uçuşuyla ilgili kısa bir soruşturmadan sonra birlikleri ziyarete gitmek için Boomer McBroom ile arabaya bineriz.

Önce bakım birlikleriyle taşınıp, ihtiyaçlarını dinleriz ve sorularını yanıtlarız. Bu soruların çoğu ne zaman "onun" yani Saddam'ın peşine düşeceğimize ilişkindir. Moralleri her zaman olduğu gibi yüksektir ve çalışma koşulları oldukça zorlu olmasına rağmen jetleri çok yüksek oranda görevde tutarlar. Zaten öyle yapmaları da gerekir. Gününüzün ne kadar büyük bir kısmını ailenizle, içmekle ve seks yapmakla geçirdiğinizi fark edersiniz. On-

lar olmadan çok daha üretken olursunuz ve başınız eskisi kadar ağrımaz. Yine de tüm hunların bir sınırı vardır.

16:00. Silah depolama alanına gideriz ve ardından da USAF hemşirelerinin kaldığı okulları ziyaret ederiz. Bu sonuncusu bazı hemşirelerin pek de giyinik olmadıkları, uyuma alanlarının arasından geçmeyi de içeriyor. Bundan rahatsız olmuş görünmüyorlar, ama ben utanıyorum; keşke sutyenli göğüslerine bakacak cesarettim olsaydı, diye düşünerek ve gözlerimi başka tarafa çevirerek onlarla konuşuyorum. Halka açık yerlerde olduğunuzda en iyi davranışları sergilemenizin gerekmesi çok sıkıcıdır. Daha sonra mektup odasına uğrarız. Çok sıcak bir yer olduğundan dolayı, bu kadar büyük miktardaki mektubu birliklere zamanında dağıtmaları için, ihtiyaçları olan her şeye sahip olduklarından emin oluyorum, ardından üs komutanı Tuğgeneral Turki ve onun filo komutanı Tuğgeneral Mansur ile konuşmak için RSAF Tornado hava müfrezesinde duruyoruz. Kendilerinin savaş hazırlıklarında ve Kralın üstlendiği hava savunması rolünde birlikte uçurduğumuz Hava Çarpışma Devriyelerindeki gidişatla ilgili konuşuyoruz. Bunun arkasından iki bakım kuvvetinin nasıl bir arada çalıştıklarını görmek için USAF ve RSAF motor atölyelerinden geçiyoruz. Suudi astsubaylar, bizim adamlarımız ve kadınlarımız burada yan yana çalışıyorlar ve her şey yolunda görünüyor... bazı kadınlarımızın tişörtleri içersinde fazlasıyla dişi durmalarına rağmen, bu, hem Müslüman hem Güney Georgialı erkekler üzerinde hemen hemen aynı etkiyi gösteriyor.

Sonunda USAF filolarından birinde istihbarat görevlileriyle, pilotlarla konuşuyoruz ve helki de ufak bir pilotlar toplantısı yapıp burada soruları cevaplıyoruz. Pilotlar çarpışmada her şeyi berhat etmekten endişeleniyorlar ve geceleri şafak vaktine kadar uçmaktan da sıkılıyorlar, çünkü gece yorgun ve isteksiz oluyorsunuz ama her şeye rağmen tetikte olmanız gerekiyor.

17:00. Gırr ve ben jetlerimize hineriz. Bu sefer ben önde giderim. Gelen kara kuvvetlerini ve ilave Taktik Hava Kontrol gruplarının yerlerinde olup olmadığını kontrol etmek için sınırda uçarız. Ben Boomer ile filoları turlarken Gırr hunları koordine etmiştir. 82. Tümenin önemli öğeleri Dahran kuzeyindedir ve onların tabur ALO'suyla sıkıcı bir CAS yaparız. Çölde daha başka bir şey yoktur. Riyad'a indiğimizde, UAE'ye dönecek olan mürettehat bizden

jetleri alır. Hava da karamaya başlar. MODA'ya giderken uçmaktan yorgun düştüğüm için arabada uyuyakalırım.

19:00. MODA'da mesaj yığınlarını okurum ve kenarlara her zamanki notlarımı alırım. Don Kaufman'ın ortaya çıkan şeylerle ilgili bir listesi vardır ve heraher bunların üzerinden geçeriz. En son gündem maddelerini hildirmek ve Schwarzkopf'un, karargâhlardan savaş gücü sağlamak konusunda karşılaştığı problemler hakkındaki sıkıntılarını dinlemek için ararım. John Yeosock da gelmekte olan birlikleri akşamüzeri ziyaret ettikten sonra (C-12 hafif uçak veya helikopterle) süite gelir ve hep birlikte o gece Iraklıların saldırması halinde ne yapacağımızla ilgili notlarımızı karşılaştırırız. Konuşurken de kızarmış patates ve Suudi usulü sandviç yeriz: Pita ekmeği arasında ızgara kuzu eti ve mayonez.

Daha sonra yeni gelen koalisyon kuvvetlerinden bir ziyaretçim olabilir. Onunla planları hakkında konuşuruz; mesela, hangi kuvvetleri getiriyorlar, nereye yerleşmek istiyorlar, hangi desteğe ve komuta kontrolüne ihtiyaçları var? Lojistik endişeleri konusunda rahat olmalarını söylerim ve herhangi bir özel istekleri için yardım edeceğime dair söz veririm. Örneğin havacıların hepsi HGE'lerinin nasıl olacağını bilmek isterler. Ben de onlara ya CAFMS⁽³⁶⁾ donanımlı ABD filolarıyla birlikte yerleştirileceklerini ya da kendilerine ait bir CAFMS terminali vereceğimi söylerim. Eğer ziyaretçi üst düzey subaysa (bu bir binbaşı olabilir), o zaman onu akşam toplantısına davet ederim.

21:00. John, Don ve ben Suudi meslektaşlarımızla akşam toplantısı yapmak üzere MODA deposuna gideriz. General Hamad ve ben toplantıya haşkanlık ederiz, ama Halid'in de pozisyonu oldukça önemlidir. Yani toplantının ardından herhangi bir şeye karar verilirse, bu Halid ile gizli yapılır. John ve meslektaşı Yusuf Raşid; Tom ve Behery; Grant Sharp ve Amiral Talil beraber oturlar. Bu toplantılar sırasında her zaman gergin olurum, çünkü orada Schwarzkopf'u da temsil ettiğim için, ortalığı bulandırmak istemem. Beraber çalışmamız ve ortaya çıkan problemleri teşhis etmemiz için bazı yapılanmalara ihtiyacımız vardır. Strateji üzerinde çalışarak çok fazla zaman kaybetmeyiz, çünkü hen Amerikan kara güçlerinin, Suudi meslektaşlarıyla entegre olmuş bir şekilde savaşmayı isteyeceklerinden emin değilim. Üstelik gemilerden ve uçaklardan daha yeni hoşılıyorlar ve daha hanyonun yerini hile

bilmiyorlar. Aynı şekilde, etkileşim olması gerekir. (Hava Kuvvetleri, yıllarca sürdürülen eğitim ve İran-Irak savaşı sırasında AWACS operasyonları nedeniyle iyi entegre olmuştu.)

Toplantı güncel istihbarat haberleriyle başlar: Bir gece gerekli bilgileri Birleşik Devletler sağlar; ertesi gece Suudiler brifing verir. Yirmi dakikalık kısa bir durum değerlendirmesinin ardından, diğer konuşmacılar devam etmekte olan operasyonlar hakkında bilgi verirler. Kim, hangi CAP'leri, nereye uçuruyor? Kuvvetlerin oluşum statüsü nedir? Bunlar çölde nereye yayılacaklar? Hamad çok az şey söyler. Diğer Suudi kuvvet komutanları da onun önünde fazla konuşmazlar. Kendi yetkilerini kendilerine saklayıp, Amerikalı meslektaşlarıyla çalışmaktan zevk almayı tercih ederler Nitekim RSAF ve USAF beraber gayet iyi çalışıyorlar RSAF ve RSLF ise görünürde birbirlerine karşı arkadaşça ve kibar davran-salar da, yakın bir işbirliği içerisinde olmadıkları da bir gerçektir

22:30. Tekrar yukarıya çıkıp alevleri söndürürüm. Birleşik Devletlere ait karargâhlardan birindeki sivil memurlardan biri, Irak'ın bir saldırı başlatıp, zehirli gaz kullandığı haberinin doğru olup olmadığını sorar. "Bildiğim kadarıyla doğru değil," derim, "ama bir kontrol edeyim." Karargâhları (TACC ve RSAF) kemen taradıktan sonra, AWACS'ın söylediği kadarıyla her şeyin sakin olduğu anlaşılır. Sınırdaki karakollarla irtibat içerisinde olan RSLF, henüz sıra dışı herhangi bir şey bildirmemiştir. Sivil memura duyduklarının doğru olmadığını ya ben söylerim, eğer ben meşgulsem, o bu rahatlatıcı haberi Don verir.

Daha önce arayanlar şimdi de ofise uğrarlar. Böylece Arap dünyasındaki en önemli işlerin saat 23:00 ile 03:00 arasında yürüdüğünü hiçbir zaman unutmazsınız. Yazılı basından birkaç kişi yarım saat boyunca bana sorular sorup durur. Halkla İlişkiler Subayının sahneye çıkması için daha çok erken olduğundan, bu adamların beni aptal durumuna düşürmeyeceklerine güvenip, kendi yargılarına dayanarak soruları cevaplarım. (Jack Anderson'dan başka biriyle sorunum olmadı. Anderson öyle haberler yazıyordu ki, herkes onu Birleşik Devletler'de değil de, Riyad'da sanıyordu. Benden bile alıntılar yapıyordu.)

00:00. Mesajları okumaktan yorgun düşerim. Gözlerim yanmaya ve sulanmaya başlar, bu yüzden üzerlerine buz parçacıkları koyarım. Acısı biraz hafifler Ama yine de zaman zaman sızarım.

Bu kadar geç saatte bile, çok fazla aktivite sürüp gitmektedir. Telefonlar devamlı çalar. (TAMPA yakınlarındaki CENTCOM'da ve Washington'da şu anda gündüz vaktidir). Telefonların çoğuna ben bakmam. Önemli kişilerle olan görüşmeleri John Yeosock ve Don Kaufman yaparken, Gırr da daha az önemli olan insanlarla ilgilenir. Eğer Schwarzkopf ararsa, onunla ben konuşurum, ama nadiren geç saatte arar. USAF'daki generallerle de görüşebiliyorum, ama genellikle bu işi RSAF'daki Tom Olsen'e havale ediyorum. Schwarzkopf geldiğinde hava kuvvetlerine komutanlık etmek için bol bol vakit olacak. Ama şimdilik insanların tüm sahalar için bir komutana ihtiyaçları var.

Daha sonra John gelir, oturup konuşuruz. Diğerleri de bize katılır. Sabaha karşı bir saldırı meydana gelirse ne yapabileceğimizin üzerinden geçersiz. Eğer Tom Olsen, Gary Luck veya Walt Boomer'a söyleyecek bir şeyim varsa, onları ararım. Ama çoğunlukla söyleyecek bir şeyim olmaz, çünkü kuvvetleri daha yeni yeni yerleşiyor, etraflarına yeni yeni alışıyorlar. Onlarla konuştuğum zaman, ne düşündüklerini ne planladıklarını dinleyip, John ile konuştuğularımıza dayanarak, onlara önerilerde bulunurum. Ama toplayabildiğimiz kuvvetlerin organize edilmesinden sorumlu olan kişi John Yeosock'tur ve Tom Olsen'in, RSAF/DO'su Ahmed Sadary ile birlikte emri altında hava kuvvetleri vardır. Sadary çok zekidir ve yönetimdeki bir havacıdır.

03:00. Her şey yoluna giriyor gibidir. Gece vardiyası yavaşlar ve kahve içip sohbet etmeye başlarlar. Ama hâlâ raporları organize etmeye, soruları cevaplamaya veya (kente varmak üzere olan bir C-5'i Cidde yerine Dahran'a iniş yapmaya göndermek gibi) aktiviteleri yönetmeye devam ederler. Artık yorgunluktan dolayı işe yaramaz bir hale gelirim ve John ile isteksiz bir şekilde yatmaya gideriz.

Ama bazı günler (Müslümanların Pazarı olan Cuma günü gibi) saat sekize kadar uyuyabiliriz. Bazı geceler ise tam yatağa girdiğimiz sırada, Birleşik Devletlerden birisi arar. Geri zekâlı Riyad'da saatin kaç olduğunun farkında değildir. Ve ofisten ayrılmadan önce bir problemin çözülmesi veya bir sorunun cevaplanması için arar. Çoğunlukla lafa, "Sizi rahatsız etmiyorum ya? Bu arada, bulunduğunuz yerde saat kaç?" Her iki soru da onun bir aptal olduğunun kanıtıdır

FIRTINAYI PLANLANMAK

Artık planı hazırlamanın zamanıydı.

Savaş temelde bir karmaşadır ve kontrol ile biktırıcı bir karışıklık arasındaki sınır, kâğıt kadar incedir. Eğer işinizi itinayla yaparsanız, şiddeti, uygulamak istediğiniz nokta üzerinde en isabetli şekilde toplayabilirsiniz. Ama bazen itinalı olmak da yetmez ve şiddetin uygulanması kontrolden çıkıp vahşi ve biçimsiz bir kargaşaya dönüşebilir. Bosna'ya, Kamboçya'ya ve Ruanda'ya bakın.

Komutanların çabalarının büyük bir kısmını karmaşayı azaltmaya harcaması şaşırılacak bir durum değildir. Ve bunu sona erdirmek için gerekli olan en önemli araçlardan biri ise plandır.

Birleşik Devletler silahlı kuvvetlerinde planlama, askerî gücü kullanarak ulaşılmaya tasarlanan politik hedeflerin tümünü açıkça ifade eden ulusal komuta yetkililerinden başlar. En başta, danışmanları tarafından desteklenen Başkan bulunur. Daha sonra top, Kuvvetlerin kullanılma sorumluluğuna sahip olan CINC'e atılır. O da kendi komutası altındaki kuvvetlerin düşmana maksimum etkiyle (ve minimum düzensizlik ve kargaşayla) karşı koyması için nasıl bir araya getirilip düzenleneceğini belirler. CINC'in hedeflerine ulaşmak için plan oluşturmak ise, çeşitli bileşen komutanlarının sorumluluğu altındadır.

Tüm bunlar basitmiş gibi görünse de, aslında gerçek çok daha karışıktır. Örneğin askerî kuvvetin kapasitesinden çok fazla şey beklemek çok kolaydır. Askerî kuvvet gerçekte ne yapabilir? Hedefe ulaşmak için sahip olduğu kapasite nedir? Cevap: çok fazla değil. Belli bir hedefe, en iyi şekilde belli askerî kuvvetin kullanılmasıyla ulaşılır. Buna örnek olarak Irak ordusunun Kuveyt'ten çıkartılması verilebilir. Ama hiçbir kuvvet Irak'a demokrasi getiremez.

Bir hava savaşından çok fazla şey beklemekle, çok az şey beklemek arasında hemen hemen bir fark yoktur. Hava gücü doktrini, düş-

manın kara kuvvetleri ne kadar güçlü olursa olsun, düşman ülkenin kontrol merkezlerini yok etmenin onları aciz ve savunmasız bırakacağını iddia eder. Kara gücü öğretisi ise, hava kuvvetlerini sadece aynı düşman kuvvetlerine karşı yarar sağlayan, uzun menzilli, esnek ağır silahlar olarak düşünür. Farklı durumlarda farklı şeyler yapılması gerektiği için bunların ne biri ne de öteki mutlak anlamda doğrudur.

Hava gücü istihbaratçıları arasında, saldırıların düşman araçlarını mı (onların savaşmasını sağlayan bazı askerî kuvvetler ve tesisler), yoksa iradesini mi (karşı koyma konusundaki kararlılıkları) yok etmeye yönelik yapılması gerektiği konusunda süre gelen bir tartışma vardır. Her iki tarafın aşırı uçları, eğer bir tanesi yapılacak olursa diğerini yapmaya ihtiyaç olmadığını savunur. Ama ikisi de yanlıştır. Düşmanın iradesine saldırmak büyük faydalar sağlayabilir ama tam olarak nasıl yapıldığını bilmek çok zordur. Hem şehirleri harabeye çevirmek, hem de düşmanın silahlı kuvvetlerini hedef almak işe yarar ama ikisi de çok masraflıdır ve dezavantajları vardır. Bu yüzden de teorisyenler, kelimeleri tükenene kadar fildişi kulelerinde tartışabilirler.

Bu arada, savaş alanındaki kadınlar ve erkekler bulundukları duruma göre en iyisini seçmeli, en iyisini uygulamalıdır ve bazen bu karışım gerektiği gibi olmaz. Bu, Körfez Savaşında hava gücünün başarısız olduğu alanlardan bir tanesiydi.

Çöl fırtınasında, hava kuvvetleri koalisyonu, Irak'ın iradesini Bağdat'taki kilit hedefleri bombalayarak yok etmeye çalıştı fakat bu saldırılar ne yazık ki Irak'ı karşı koyma konusundaki kararlılığından vazgeçiremedi. Neden? Çünkü kava koalisyonu komutanları Saddam'ın iradesinin kaynağını ve dayanıklılığını neyin oluşturduğunu bilmiyordu. Chuck Horner, Saddam'ın iradesini yok edecek araçlara sahip olduğunu, fakat bunu nasıl yapacağını bilmediğini itiraf eden ilk kişidir.

Bunun aksine Koalisyon, Irak Ordusunun savaş alanındaki araçlarına saldırdığında, ordunun iradesini de yok etmişti. Nitekim Koalisyon kuvvetleri, 42 Irak tümeniyle karşılaştıktan dört gün sonra sonuç şöyleydi: 88.000 Iraklı savaş tutsağına karşı, Birleşik Devletler sadece 150 adet kayıp vermişti (bunların yarısı da ABD kuvvetlerinin kendi içindeki kazalardan kaynaklanmıştı).

Peki ters giden neydi? Birinci sorun istihbarattı. Birleşik Devletler istihbarat ajanları, silahlı kuvvetlerin düşmana karşı olan etkilerini göz önüne alarak düşünmek konusunda eğitilmemişlerdi. Sonuç olarak, verilen kararlarda risk almak yerine, muhasebeciler gibi davranıyorlar-

dı (sayılar söz konusu olduğunda çok az risk vardır). İstihbarat ajanları deneyimli bir pilotu öldürmenin etkisini saptamak yerine, düşman uçaklarını saymayı tercih ederler.

İkinci sorun ise plandı. Plan kayanın üzerine oyulmaz. Bu bir senaryodur ve gösteri hiçbir şekilde senaryoya göre oynanmaz. İlk bomba atıldıktan sonra, düşmanın pozisyonu değişir. Belki öncekinden daha güçlü bir hal alır, belki de daha zayıf, ama değişir. Böylece teorisyenler savaşın başlangıç anında neyin doğru olduğunu bilirler, ama sonra hep yanılırlar.

Her iki problemi de daha sonra derinlemesine irdeleyeceğiz.

HAVA SAVAŞI NEDİR?

245

Hava savaşı, politik bir hedefe ulaşmak için, hava araçlarının kullanıldığı bir dizi askerî harekettir. Bu kara, deniz ve uzay araçlarının kullanıldığı kapsamlı bir savaş olabildiği gibi, temel olarak hava araçlarının kullanıldığı bir savaş da olabilir. (Hava yerin veya denizlerin üzerindeki, uzay boşluğunun altındaki alandır. Şu anda uzayın sınırı deniz seviyesinden 90.000 fit yukarısı olarak hesaplanır, ama gelecek yıllarda bu sayı büyük bir ihtimalle 350.000 fite çıkacaktır.) Bir komutanın çok geniş bir görev alanı vardır: Hava üstünlüğü, hava yasağı, hava keşfi, hava taşıması ve yakın hava desteği.

Hava savaşları belli bir duruma yönelik olmalıdır. Bu durum, Kuveyt'in Irak tarafından istila edilmesi ve Suudi Arabistan'ın da tehlike içerisinde olmasından ibarettir.

Amaçlar ve gerçek durum belirlendiğinde, komutan nasıl bir hava savaşı planlar?

Kapsamlı bir plan hazırlamak için, bu işte kendisine lazım olacağını düşündüğü öğelere ilişkin, elindeki istihbarat bilgilerini kullanmaya başlar. Ardından hava gücünün yapabileceği katkıları düşünür ve nasıl kullanılacağına kara verir. Bu sonuncusu genelde “Hava kontrolünü sağlamak ve Irak Ordusunun kara kuvvetlerimize kayıp verdirmesini engellemek istiyorum,” şeklinde ifade edilmiş amaçları içeren bir görev listesidir. Daha sonra bu görev listesinden yola çıkılarak hedef seçimi yapılır: “Hava Savunması Operasyon Merkezinin belli bir bölümünü bombalamak istiyorum,” veya “AWACS, güneye doğru uçan bir MiG-23 görüyor. Onu durdurmalıyız,” ya da “Karadaki kayıplarımızın oranını düşük tutmak için, tankerleri ve ağır silahları yok etmeliyiz,” gibi. Hedef belirlendikten sonra, hedefleri mevcut saldırı kuvvetleriy-

le sıralar. Ardından da işin yapılması için gerekli olan diğer tüm destek elemanlarını bir araya getirir: istihbarat, komuta kontrol, ölçümler, yakıt ikmali, araştırma ve kurtarma, AWACS, elektronik tedbirler, Vahşi sansarlar, haberleşme şifreleri. Ve bunları günlük Hava Görev Emrinde (HGE; buna Vietnam'da Frag deniyordu) listeler. Bu kontrol doktrini, havada bulunan her şeye ne zaman, nerede, ne yapacağını (ve yapmayacağını) anlatır.

HGE'yi ayrıntılarıyla birazdan tartışacağız. Horner'ı bekleyen daha önemli bir görev vardı, çünkü kendi hava savaşı hakkında düşünmeye başlamıştı.

PLAN VE CINC

Planlar soyut olarak yapılmaz. Belli komutanlara hitap ederler. Her ne kadar komutanın ifade edilen ihtiyaçlarını karşılasa da, sonuç olarak komutanın kişiliğine de uygun olur. Çöl Fırtınası harekâtında saldırı planları geliştirilirken Chuck Horner bunların H. Norman Schwarzkopf'un hem kişiliğine hem de ihtiyaçlarına uygun olmasına dikkat etti.

Her şeyden önce Horner, Schwarzkopf'un bir havacı değil, karacı olduğunun farkındaydı. Sonuç olarak CENTCOM'daki ilişkilerinin başından beri CINC'in bakış açısını değiştirip ona, kara savaşıyla doğrudan bağlantısı olmayan yerlerde düşmanı perişan etmek için hava gücünü kullanmanın önemli olduğunu belli etmeye çalıştı. Schwarzkopf'un birçok karacı subayın yaptığı, kara harekâtını savaşın merkezine yerleştirme hatasına (savaş alanının sadece iki kara ordusunun karşı karşıya gelmesinden oluştuğunu düşünmek) düşeceğinden korkuyordu. Bu subaylar düşmanın vatanını, hükümetini, alt yapısını bombaladığınızı biliyorlardı ama bunun gerçek savaşla (savaş alanında hayatta kalmak ve düşman askerlerini yok etmek) ilgisi olup olmadığı konusunda kuşkuluydular.

Horner CINC'in, hava gücünü düşman ordusunu yok etmenin dışındaki hedeflere ulaşmak için de kullanılabilecek bir güç olarak algılanmasını istiyordu.

Daha sonra Schwarzkopf'un savaşa daha geniş bir perspektifle yaklaşmayı tercih ettiği ortaya çıktı. Goldwater- Nichols'un işe yaramasını istiyordu. Bunu da hava, kara, deniz ve uzay operasyon kapasitelerini birbiriyle harmanlama yeteneğine sahip bir lidere hareket alanı açmaya çalışmasıyla ispatladı.

Fakat Horner bunu daha bilmiyordu ve Schwarzkopf'u o zamanlar bu şekilde görüyordu.

Öncelikle Shwarzkopf inanılmaz zekiydi. Kendisine söylenen şeyleri kavraması hiç de uzun sürmüyordu.

Tıpkı Bradley gibi kara birliklerini derinden seviyordu. Tutkulu bir biçimde onların güvenliklerini sağlamak istiyordu.

Tıpkı Patton gibi kendi kaderine inanıyordu. Yani tarihin onu bir kahraman olarak hatırlamayacağından veya daha çok başkalarının işleri berbat edip, onun bu tarihsel amacına ulaşmasını engelleyeceğinden korkuyordu.

Son olarak muazzam bir egoya sahipti, ama yine de inanılmaz bir şekilde, kendine güvenmiyordu.

Onun bu güvensizliği, o ünlü öfkesinin anahtarıydı. Örneğin Shwarzkopf spotların onun üzerine çevrilmesini kaldıramazdı. Böyle bir şey olduğunda sert çıkış yaparak kabadayılık yapar veya suçu başkasının üzerine atardı. Bu yüzden de Horner hiçbir zaman insanların arasında bir şey söylemezdi. Ancak ikisi baş başa oldukları zaman ya da yanlarındaki kişi veya kişiler CINC'in güvendiği adamlarsa derdini anlatırdı. Bu yöntem sadece CINC'i kendinden ve güvensizliklerinden korumakla kalmıyor, endişeli ve kendine güvensiz olduğu anlarda düzeltilmesi çok çalışma gerektirebilecek yanlış kararlar vermesine de engel oluyordu.

Tüm bunları ve diğer kişilik ve karakter konularını ele almadan herhangi bir savaş planı oluşturmaya çalışmak akılsızlıktan daha kötü bir şey olurdu.

İÇE BAKIŞ VE PLANIN EVRİMİ

Norman Shwarzkopf, CENTCOM'un komutanlığını 23 Kasım 1989'da aldı. Chuck Horner hava gücü hakkında konuşma fırsatını ilk olarak burada elde etmişti.

Bu fırsat, 1990 Haziran'ında yapılması planlanan ve konusu Portakal Ülkesinin Kuveyt'i ve Suudi Arabistan'ı İstila Etmesi olan İçer Bakış tatbikatının hazırlığı sırasında ortaya çıktı. Nisan 1990'da Horner, Shwarzkopf'a İçer Bakış Tatbikatında hava gücünün kullanımıyla ilgili planlarını içeren bir brifing verdi. Bu brifing, hem havanın operasyonel olarak kullanımıyla hem de General Shwarzkopf'un hava gücünü anlamasına önemli katkılarda bulunarak, Çöl Fırtınasında önemli sonuçlara neden oldu.

Brifingin birkaç tane anahtar noktası vardı:

İlk olarak CINC'e hava gücünün Ortadoğu bölgesindeki yayılma önceliklerini göstermişti. Öngörülen acil ihtiyaç, diğer bileşen kuvvetlerinin Suudi Arabistan havaalanlarını ve limanlarını da içeren bir koruma şemsiyesi altında yayılabilmesi için (avcı uçaklarıyla, AWACS uçaklarıyla ve SAM'larla) hava savunması oluşturmaktı. Ardından saldırı ve bombardıman uçakları istiladan vazgeçirmek veya yeterli kara kuvvetleri yerleştirilene kadar istilayı yavaşlatmak için yayılacaktı. İkinci olarak birçok kişinin önemini kavrayamadığı hava gücü kapasitesinden bahsetti: Bir kara savaşına hava desteğini sağlamak ve yönetmek için komuta ve kontrol uçakları, istihbarat toplama uçakları ve savaş alanı içerisinde hava taşımacılığı gibi destek sistemleri kullanılabilirdi. Bunları hava kuvvetlerinin nasıl ve nereye yerleştirileceği, lojistik açıdan nasıl desteklenecekleri ve haberleşme şebekeleriyle nasıl bağlantı kuracakları gibi sıradan ama önemli konularda tartışmalar takip etti. Ayrıca Horner adamlarının hava trafik kontrol sistemini nasıl ele alacaklarını ve sorumluluk alanının üzerindeki hava sahasını nasıl yöneteceklerini tarif etti.

Tüm bunlar sırasında CINC söylenenleri çok dikkatli dinledi ve önemli detayları takdir ediyormuş gibi göründü.

Söz gerçek operasyonlar tartışmasına gelince, Horner İstihbaratın toplanmasını; hava savunma CAP'lerini (Hava Çarpışma Devriyeleri) ve AWACS'ları; Scud saldırılarına karşı korunmak için Patriot füzelerinin kullanımını ve Irak hava sahasına, radarlarına ve SAM mevzilerine yapılacak olan karşı hava saldırılarını, ayrıca onları birbirine bağlayan tüm komuta ve kontrol haberleşme sistemini nasıl yöneteceklerini tarif etti. Kuveyt ve Suudi Arabistan'daki Portakal Ülkesi kuvvetlerine sağlanan lojistik desteğin engellenmesinden bahsetti. Taktik hava kontrol sistemini kullanarak kara kuvvetlerine ve potansiyel Arap müttefiklerine nasıl yakın hava desteği sağlayacaklarını (YHD) açıkladı. Ayrıca muhtemel nükleer, biyolojik ve kimyasal (NBC) silah hedeflerine de değindi.

Bu İçerik Bakiş brifingin bazı kısımları aylar sonra, Irak ve Irak Ordusuna yapılacak olan hava saldırılarının planlarında yerini aldı. Buna balistik savunma modunda Patriot füzelerinin kullanılması; ABD Deniz Piyadelerinin CENTAF planlarına ve operasyonlarına dahil edilmesi; YHD'nin ön plana çıkarılması ve daha da önemlisi CINC ve hava komutanı arasındaki güven de dahildi.

Patriot Füzeleri

Patriotlar, Kara Kuvvetleri için hava savunma sistemi olarak geliştirilmişti (bu yüzden de Kara Kuvvetleri füzeleriydiler). Daha sonra bunlara balistik füze savunma kapasitesi eklendi ve böylece Chuck Horner bunları hava savunması olarak değil, Irak Scudlarına karşı bir savunma olarak Körfez’de kullanmak istedi.

Orduda bulunanlardan bazıları, Patriotları hem hava, hem de balistik savunma olarak kullanmak istiyorlardı. Fakat bu durum Patriotların balistik savunma için daha az uygun olan yerlere yerleştirilmesine neden olacak ve füzelerin durdurulmasını tehlikeye sokacak prosedürler içerecekti. Bu yüzden Horner, Patriotların en verimli şekilde kullanılmasını garantilemek için erken davranmaya karar verdi.

249

Daha önce tartışıldığı üzere, bir kuvvet –Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Hava Kuvvetleri, ya da Deniz Piyadeleri– askerî operasyonları yönetmek için kuvvetler organize eder, eğitir ve donatır. Ve bu kuvvetler de, kendilerini en uygun biçimde organize edecek birleşmiş komutanlar tarafından paylaşıldı.

Fonksiyon komutanlığı, bu paylaşma yollarından biriydi. Örneğin, hem Hava Kuvvetlerinin, Hem de Deniz Kuvvetlerinin sabit kanatlı kuvvetleri, birleşik kuvvetlerin hava bileşeni komutanının emrine verilmişti. Bu kişi aynı zamanda CENTCOM Hava Kuvveti Komutanı olan Chuck Horner’dı. Kuvvet komutanı olarak, kuvvetlerin önemli bir bölümünü sağlamıştı ve bundan dolayı da onun JFACC olması çok makuldü. Eğer bunların çoğunu sağlayan Deniz Kuvvetleri olsaydı, o zaman onların kuvvet komutanı, Stan Arthur bu göreve getirilirdi.

Çöl kalkanı/Çöl Fırtınasındaki fonksiyonel elemanlar arasındaki tartışmaya nihayet CINC tarafından bir son verilmişti. Eğer bir Deniz Piyade hava komutanı izledikleri rotayı devriye gezmesi için kendi Harrier’ları yerine F-16’ları kullanmak istiyorsa, o zaman JFACC hakemlik yapardı. Eğer aldığı karşılık tatmin edici değilse, her zaman için kendi kuvvet komutanına gidebilirdi, kuvvet komutanı da birleşmiş komutana giderdi. Bundan dolayı Çöl Fırtınasında, Deniz Piyadeleri, Walt Boomer’ı her zaman için Schwarzkopf’a gidip şikâyet edebilirdi.

Eğer CINC iddialarının haklı tarafı olduğu düşünürse, JFACC’den kararlarını tekrar gözden geçirmesini isteyebilirdi.

Başka bir koalisyon ortağıyla ilgili olan tartışmalar daha da karışık-

tı. Eğer Birleşik Arap Emirlikleri Hava Kuvvetlerinin karargâhtaki temsilcisi Mirage uçaklarının kullanımı konusunda JFACC ile anlaşmıyorsa, o zaman, o da kendi Hava Kuvvetleri komutanıyla, o da UAE ulusal yetkilisiyle, o da Washington'daki UAE konsolosuyla, o da Savunma Bakanıyla, o da Başkanla, o da Savunma Bakanıyla, o da Shwarzkopf ile konuşacaktı. Bu açıkça görüldüğü gibi oldukça saçma ve yavaş bir yöntem olduğu için, UAE komutanı doğrudan Shwarzkopf'a gidip, Horner'a karşı yardım isterdi.

Kuvvet komutanları ve fonksiyon komutanları arasındaki ilişki, askerî birliklerin ve ekipmanlarının fonksiyon komutanı tarafından kullanılmasına dayanır. İlk bakışta bu tartışma yaratabilecek bir durum olarak görülse de, fonksiyon komutanı bir kuvvetin üst düzey subaylarını, o kuvvetin birliklerinin nasıl kullanılacağını planlamak üzere görevlendirdiği için aslında nadiren problem çıkıyordu.

Fonksiyon komutanı, kuvvet komutanına kullandığı kuvvetlerin savaşa hazırlık durumlarının ne olduğunu sorabilir. Örneğin, Chuck Horner, Walt Boomer'a şöyle diyebilir: "Hey, Walt USMC'den senin hava filona daha fazla anti-radyasyon füzesi yollamasını isteyebilir misin?" Benzer ilişkiler Koalisyon ülkelerinin hava kuvvetleri arasında da gelişti. Örneğin JFACC, ABD ve Koalisyon hava kuvvetlerine bombalama uçuşlarını orta yükseklikte yapmalarını emrettiyse bile, RAF hâlâ saldırılarını düşük seviyede yönetmek isteyebilir. "Tamam Bill," diyecektir Chuck Horner, RAF komutanı Bill Wratten'a, "Eğer bombalarınız sadece düşük seviyeden atılabiliyorsa, istediğini yap." Diğer yandan da 'Umarım bu işlem sırasında vurulmazlar,' diye düşünür.

Bileşen komutanı ve birleşmiş karargâh arasındaki ilişkiyi CENTCOM'un eski CINC'i George Crist şöyle özetliyordu: "Birleşmiş komutanlığın görevi, bileşen komutanlıklarının savaşta çarpışmaları için gerekli ortamı oluşturmaktır." Birleşmiş komutanlık tüm hedefleri tanımlayarak; kuvvetleri paylaştırarak; kuvvetlerin ve ülkelerin insan malzemesini ve donanımları herkesin savaşabileceği şekilde paylaşmasını sağlayarak ve çeşitli kuvvetlerin kullanılması için öncelikler belirleyerek uygun ortamı oluşturur. Birleşmiş komutanlık, savaş politikalarını yönetenlerle, savaşanların arasındaki bağlantı olarak hizmet verir.

Problemler daha çok Birleşmiş komutanlık personeli kendilerini, bileşen komutanları için iyi bir çalışma ortamı hazırlamak gibi daha az heyecan verici ve daha az prestijli işlere adanmak yerine savaşı yürüt-

meleri gerektiğine karar verdiklerinde ortaya çıkar. Ne yazık ki, bileşen komutanları emir komuta zincirinde doğrudan CINC'e bağlıdır ve komutanlar, kurmaylardan çok komutanları severler, çünkü kendi karar ve hareketlerinin sorumluluğunu üstlenen kişiler onlardır. Kurmaylar ise sadece tavsiye verir ve koordine eder. Bu yüzden de gerçeği ayırt etmek zordur, veya konunun iki mantıklı alternatifi varsa, o zaman CINC emri altındaki kurmayın tarafını tutmaktansa, emri altındaki komutanın yanında yer alır. Kurmaylarını sever ve onlara çok değer verir ama komutanlık görevinin ve emri altındaki komutanına güvenmenin (ve bu güveni göstermenin) önemini bilir.

251

Chuck Horner JFACC olarak şu sonucu çıkarmıştır: *Kendi HGE planlamamın ve uygulamamın kalitesinin yanında yaşamalı veya ölmeliydim. Eğer görevimde kalmak istiyorsam, herhangi bir kaynak içim yardım ararken, sonuçta diğer bileşen komutanlarını ve sonunda da CINC'i tatmin etmeliydim. Eğer yaptığım iş, doğru olup olmadığı konusunda kuşkuyla yer bırakmıyor ve tüm savaş planını destekliyorsa, bunların herhangi biriyle ters düşsem de hayatımı sürdürmeye devam edebilirdim. Eğer bunu yapmayı başaramadıysam, kurmay, bileşen, veya yetkililerden herhangi birini gündemlerinden dolayı kızdırmam benim için zaten sorun olmuyordu. Her zaman dinledim, ama kendi fikirlerimi kendime sakladım ve en iyi olduğumu düşündüğüm şeyi yaptım. Ve sonunda da, yapmam için eğitildiğim şeyi yaptım, komuta ettim. HGE işte bu komutanın bir ifadesidir.*

Şimdi 1990 yılının Nisan ayına, Patriot sorununa geri dönelim. Shwarzkopf'a brifing vermeden önce, Horner John Yeosock'a (Üçüncü Ordu ve CENTCOM Kara Kuvvetleri Komutanı, veya ARCENT) tek başına brifing vermek için, Atlanta'daki Üçüncü Ordu Karargâhına uğradı, çünkü CENTCOM bölgesi hava savunma komutanı olarak (AAADC), bu da JFACC'nin sorumluluklarından biriydi.

Horner, o alanın hava savunma komutanı olduğu için, Patriotlar (hava savunma deklarasyonu ve çarpışma kurallarına göre) onun teknik kontrolü altına girdiler; ama füzeler ARCENT'e verildiği için ya Kara Kuvvetleri ya da Horner onları yerleştirebilirdi. Nitekim Horner ile Yeosock'un yaptıkları toplantıda, iki adam da füzelerin nasıl kullanılacağı hakkında anlaşmaya varma ihtiyacı duyuyordu. Yerleştirilme mantıklı olarak takip edilecekti. Eğer Horner ADC (Hava Savunma

Komutanı) olarak, Kara Kuvvetlerine Irak Hava Kuvvetleri tarafından saldırıya uğramayacakları garantisi veremiyorsa, o zaman Patriotların yerleştirilmesi konusunda anlaşma sağlaması oldukça zor olacaktı. Diğer taraftan, eğer o ve Kara Kuvvetleri balistik füzelerin, hava saldırılarından daha büyük bir tehlike yarattığı konusunda anlaşılırsa, o zaman onların nereye konacağına karar vermekte herhangi bir problem olmayacaktı. Ve işte olanlar: CENTCOM Kara Kuvvetleri Komutanı Yeosock, Horner'a, "İyi fikir, onları aldın," dedi.

Horner brifingini kara bileşeni komutanına (Schwarzkopf) verdikten sonra, ondan da aynı yanıtı aldı. "İyi fikir, onları aldın." Hava bileşeni komutanı ve kara bileşeni komutanı konuştuğuna göre, konuyu CINC'e çıkarmaya gerek yoktu, çünkü ikisi aynı kişi olduğu için, kara bileşen komutanını (Schwarzkopf) ikna ederken onu da bilgilendirmiş oluyordu.

Böylece, Patriotlar İçer Bakış sırasında balistik savunma modunda... ve tabii ki daha sonra Çöl Fırtınasında kullanıldılar.

Deniz Piyade Hava Birliklerinin Entegrasyonu

Horner'ın önceden tahmin ettiği ve üzerinde durmaktan kaçındığı başka bir konu da (tıpkı kara kuvvetlerinin kara alanında yapmaya çalıştığı gibi) ABD Deniz Piyade Kolordusunun kendine alan açma çabasıydı. Deniz Piyadeleri kendi işlerini kendileri yapmayı severler. Bu nedenle savaşa radarları ve hava kontrolörlerini getirirler ve kendi hisselerine düşen savaş alanının üzerindeki hava sahasını tamamen kontrol etme kapasitesine sahiptirler. Yine de, CINC'e bağlı olan hava sahasının koordinasyon yetkilisi, JFACC'dir ve ona göre belli bir miktar hava sahasını USMC kısmına bırakmak sadece uygunsuz olmakla kalmaz (bir fonksiyon komutanının, bir kuvvet komutanına sorumluluk vermesi), aynı zamanda hava sahası için en uygun yönetimin sağlanamaması anlamına gelir.

Bu Walter Boomer'ı ilgilendiren bir konu olmamasına rağmen, Körfez Savaşı sırasında birkaç Deniz Piyade subayının gizli gündem maddeleri vardı: Bazı Deniz Piyadeleri fonksiyon komutanlıklarını sevmezler, özellikle de başka bir kuvvet Deniz Piyadelerine komuta edecekse. Aslen kara kuvveti oldukları ve ABD Kara Kuvvetleri genellikle kara birliklerinin büyük bölümünü onlardan sağladığı için, Deniz Piyadeleri neredeyse her zaman Kara Kuvvetleri için çalışır ve bu durumdan hiç hoşlanmazlar. Bundan dolayı da kendilerini kuvvetlerin-

den mahrum bırakmak isteyen her çabaya karşı koyarlar. Örneğin, JFACC için çalışan uçaklar böyle bir durum yaratır.

Ve bu yüzden, İçe Bakış brifinginde hava sahası yönetiminin tartışıldığı bölümde Horner, CINC'e ABD çabalarının ev sahibi ülkelerin yerleşik sistemleriyle entegre edilmesi gerektiğini ve tüm hava sahasının JFACC'ın yönetimi altında koordine edilmesi gerektiğini, çünkü JFACC'ın bunun nasıl yapıldığını herkesten daha iyi bildiğini ve ev sahibi ülkeleri kızdırmayacağını (gerçi bu CINC'in sorunu olacaktı) belirtti.

Schwarzkopf ona katıldı. Bazı Deniz Piyadeleri (daha önceki tatbikatlarda da olduğu gibi) verilen bu karardan memnun olmasalar bile, Horner'a güveniyordu ve bu sorun çok az ortaya çıktı. (Çöl Kalkanı/Çöl Fırtınası sırasında bazı Deniz Piyadeleri kendi başlarına iş görmeye çalıştı, ama Walter Boomer bu kişileri hemen hizaya getirdi.)

YHD çabası

Kara kuvvetlerinin yakın hava desteğine (YHD) ihtiyacı vardır.

Ama ne kadarına ihtiyaçları vardır? Ve ne zaman? Düşman tanklarına, ağır silahlarına yakıt depolarına ve tankerlerine saldıran hava kuvvetleri en iyi şekilde kullanılıyor mu? Eğer düşman tankları savunduğunuz toprakları istila etmiyorsa, bu soruları cevaplamak hiç de kolay değildir.

Horner genç bir pilotken hem savaşta hem de sayısız tatbikatta, Kara Kuvvetlerinin desteklenmesiyle hava gücü potansiyelinin israf edildiğini seyretilmişti ve böyle bir şeyin bir daha olmamasını amaçlamıştı.

Havacılar ve karacılar YHD'yi değişik perspektiflerden görürler.

Havacı, YHD'yi "Karadaki arkadaşlarımızın zarar görmesini nasıl önleyebilirim?" sorusunun cevabı olarak görür. Diğer bir deyişle, onu kara kuvvetlerini korumak için düşmanı yakın mesafeden vurmaya yarayan bir sistem olarak görür. Ve yanlışlıkla kendi birliklerini vurmak onu düşmanı vurmaktan daha çok endişelendirir.

Yerdeki asker ise, "YHD beni öldüren düşmana saldıran hava gücüdür," diye düşünür. Onu güçlü bir silah olarak görür. Tabii, kendi adamlarını öldürmemeleri için önlemler alınmalıdır, ama asıl mesele zaten, "Jetlerin nasıl sadece beni rahatsız eden şeyleri vurmasını sağlarım?" sorusunu yanıtlamaktır.

Bu ikiz konular geleneksel olarak taktik hava kontrol gurubu (THKG) denen ve genelde bir ön hava kontrolörü (miğferi ve tabanca-

sı olan bir pilot) ve bir telsiz operatöründen (telsizleri taşıyan Hava Kuvvetleri araçlarını kullanan, bozuk aletleri tamir eden bir adam) oluşan bir ekip sayesinde ele alınırdı. Bu iki kişi bir taburda görev yapardı (tugay veya kolordu seviyesinde, FAC'lara ALO [hava İrtibat subayı] deniyordu). Ordu FAC/ALO takımlarını, hava gücünün yapmasını istediği şeyi, planlanmış olan yöntemler aracılığıyla haber vermek için kullanırdı. Örneğin, FAC/ALO, bir görevi TACC/AOC'ye doğrudan iletebilir: "İki gün sonra saat 03:00'da düşmana ait makineli tüfek yuvalarını vurmamız gerekiyor, ardından da saat 03:30 için planlanmış bir saldırı var." Bu görev, HGE'ye "önceden planlanmış YHD sortisi" olarak giderdi ve kuvvetler göreve atanırlardı.

Ordu, HGE devinimi içinde (iki gün) ne çeşit bir hava desteğine ihtiyaçları olduğunu bilmedikleri için, YHD taleplerini "İki gün sonra saat 03:00 ve 06:00 arası 10 adet YHD sortisine ihtiyacım olacak," diye bildirirler. Ve bu da şuna tercüme edilir: "Hava veya kara tetikte YHD sortileri." Bazen başa bir hedefi vurma eğilimi olan bir uçak, acil bir durum nedeniyle veya düşmana daha fazla zarar verme fırsatı nedeniyle, kara kuvvetlerini desteklemeye çevrilir. Buna "YHD Saptırımı" denir. Eğer avcı uçakları uzak bir mesafeden geliyorsa veya hava kuvvetlerine olan ihtiyaç birden ortaya çıktıysa, o zaman bu bir YHD CAP olacaktır.

"YHD Çabası", sortilerin yirmi dört saat içerisinde dost kara kuvvetlerinin üzerinden uçmasını sağlayan, planlanmış bir fikirdir. Ayrıca kara birlikleri içinde, gerekli olduğu takdirde bu sortilerden herhangi birini yönlendirecek komuta ve kontrol birimleri vardır.

Uçakların belli bir alana gönderilmesinin birkaç yolu vardır: Kalkıştan önce pilot oraya gitmek üzere görevlendirilir, veya Birleşik STARS, AWACS ya da geçmişte Hava Komuta Kontrol Haberleşmeleri (ABCCC⁽³⁷⁾) adı verilen bir sistem vasıtasıyla oraya gönderilir.

Uçaklar FAC alanına geldiklerinde, FAC nereye saldırı yapılması gerektiğini, dost kara birliklerinin nerede olduğunu, bölgedeki düşman savunması ve hedefle ilgili verileri uçuş liderine bildirir. "Nehir kıvrımının orada, ufak tepenin doğusunda kalan anayol üzerindeki bombalanmış okul binasının 100 metre güneyine bak." Bu bilgiye dokuz satırlık rapor adı verilir, çünkü (bazı elemanlara ihtiyaç olmasa bile) FAC tarafından açıklanması gereken dokuz parça içerir.

Hava gücü kara kuvvetlerini desteklemek için kullanılmalıdır, bu

kesin, ama sadece uygun durumlarda. Chuck Horner'a göre kara kuvvetleri, güvenmeyi sık sık sahiplenmeyle karıştırırdı. Askeriyede bir şeye güvenmek, ihtiyacınız olan desteği alacağınızı bilmenizdir. Sahiplenmek ise, ihtiyacınız olduğuna inandığınız desteği size birilerinin mutlaka vereceği kanısını taşımanızdır. YHD Çabası'nın devreye sokulmasından önce, YHD sağlamak için kullanılan sistem hem gizli, hem de modası geçmişti. Teorik olarak CINC, hava etkinliğinin belli bir bölümünü kara etkinliğinin desteklenmesi için kara komutanının emrine ayırır, o da bunu çeşitli alt komutanlıklar arasında paylaştırdı. Alt komutanlar bu desteği gelecekte meydana gelecek bir savaş için hazırladıkları planların bir parçası olarak kullanırlardı. Ne yazık ki, alt komutanlıklar istedikleri şeyleri nadiren ihtiyaç duyup kullanıyorlardı (çünkü eğitim alırken, gerçek ihtiyaçlarına yakın miktarda destek alabilmek için "çok fazlasını" istemeyi öğrenmişlerdi). Ayrıca kara komutanları, başkası daha çok ihtiyacı olduğunu belirtmedikçe, ihtiyaç fazlası hava desteğini geri vermek konusunda genellikle isteksizdirler.

Kara komutanlarının hepsi böyle yapmaya alışmamıştır. Bazıları, Chuck Horner'ın dediği gibi "güven okulunda" okumuştur. "Eğer bir şeye ihtiyacımız olursa bu bize sağlanacaktır. Eğer bir şeye ihtiyacımız yoksa, o zaman ortak düşmanımıza karşı en verimli şekilde kullanılmasına izin verelim."

Nisan 1990 brifinginde, Horner, Schwarzkopf'u bu konuda ikna etti. Ve YHD Çabası ortaya çıktı: "YHD'yi ihtiyaç duyulan yerde ve ihtiyaç duyulan zamanda sağlayacağız."

Devamını Chuck Horner kendisi şöyle anlatıyor:

Brifingde iki tane avantajım vardı: Birincisi, John Yeosock'un YHD Çabası kavramını onaylamasıydı; ikincisi, kara bileşeni komutanının tüm kara birliklerinin onun sorumluluğu altında olduğunu ve hava gücünün ihtiyaç duyulan yerlere paylaştırılmasıyla ilgili hiçbir problem olmayacağını bilmesiydi. Eğer çok fazla YHD'ye ihtiyaç olursa, o ve Schwarzkopf (JFLCC), CINC'i (Schwarzkopf) ihtiyaç duyduğu şeyin verileceğine dair ikna edebileceklerdi.

Ayrıca Schwarzkopf, JFACC'nin YHD'ye ne kadar hava gücü yerleştirileceğini hesaplayacağını bildiği için rahattı, çünkü YHD'ye ve Hava Üstünlüğü ya da Hava Yasağı gibi diğer rollere ne kadar hava gücü paylaştırılması gerektiği konusunda hiçbir

fikri yoktu. Eğer Horner işi beceremezse, onu vurur, yerine başka birini koyardı. Eğer herhangi bir şey ters giderse suç Horner'in olacaktı. Yok eğer her şey yolunda giderse, zaferi Horner'in emri altında çalıştığı adam kazanmış olacaktı.

Güven

Brifingde ele alınan diğer meseleler, CINC'in, Horner'in komutanı için savaşmayı düşündüğünü ve Horner komutanının kaygılarını göz önünde bulunduran bir takım elemanı olduğu için, ona güvenebileceğini bilmesini sağlıyordu.

Bu yüzden de Horner, ona ev sahibi ülkelerle nasıl çalışmayı planladığını anlattı. Hava savunma kuvvetlerini birleştirecek; taktik hava kontrol grupları olmayan ve İngilizce bilmeyen Araplara YHD sağlayacak ve savaş sırasında Sivil Hava Sahası Kontrolünü idare edecekti. Hava kuvvetlerine yeterli lojistik desteği (yemek, sığınak, yatak ve su) sağlamaya hazır olduğunu da belirtti.

Komutanlar arasında güven çok önemlidir ve kazanılmalıdır. Horner, Schwarzkopf'un güvenini kazanmıştı.

Horner'in sözleriyle devam edelim:

Kısacası ona şunu söylüyordum: "İdarenin sende olduğunu biliyorum. Edepsiz havacı olmayacağım, ama hava gücü konusunda senin hilebileceğinden çok daha fazlasını biliyorum. Bana güvenmelisin ve kendi başıma hareket etmeme izin vermelisin, böylece kahraman olursun."

Havadan havaya çarpışmalarda, size doğru uçan bir jete karşı "ön dönüş" yaparsanız ve o ne yaptığınızı göremezse, bir avantaj elde etmiş olursunuz ve fark edilmeden düşman uçağının arkasında yerinizi alırsınız. Eğer "ön dönüş" yapmaya başladığınızı fark ederse, jetinize olabildiğince yaklaşarak bunu engelleyebilir. O zaman ikiniz de manevralar sırasında 180 derecelik denge meydana getirmek zorunda kalırsınız. Eğer diğer jet bunu yapmazsa ve aynı nitelikteki jetleri kullanıyorsanız, "ön dönüş" yapan kazanır.

Nisan 1990 brifinginde geçmişte sorun olan konular karşısında "ön dönüş" yapmayı başarmıştım: Deniz Piyadelerinin işbirliği içinde savaşmaması; hava kuvvetlerine sahip çıkmak için kara kuvvetleri tarafından yapılan cahilce girişimler ve bir kara suba-

yı olan CINC'in hava gücünün nasıl kullanılacağını anlamayı başaramaması... hütün bu sorunlar çözülmüş görünüyordu. Brifing hem benim için, hem Shwarzkopf için, hem de sonuçta ülke için çok büyük bir başarıydı.

Shwarzkopf'un güvenini kazanmıştım ve bunu eski moda bir yöntemle yapmıştım: Kazanarak. Beni gece yarısı, TACC'deki savaş odasından arayıp, "Birleşik STARS görüntüsüne bakıyorum ve XYZ'de otuz tane kamyon görüyorum, onları halledebilir misin?" dediği zaman, onu şöyle cevaplıyordum: "Elbette. Bunu yapmayı deneyeceğim, ama elinizdeki görüntü eski olduğu için orada değişiklikler, kuvveti başlangıçta programlandıkları yere göndereceğim." Bana, "Tamam," diye cevap veriyordu.

257

Bir savaşta tüm planlar ve eylemler inanmaya ve güvenmeye dayanır. Hiçbir komutan tek başına, bilinmesi gereken her şeyi bilemez, verilmesi gereken kararları vermek için her yerde bulunamaz ve her hareketi yönetemez.

Stratejik Plan

Brifing, Horner'ın "stratejik hava savaş planı" diye nitelendirdiği bir tartışmayla noktalandı. Aslında demek istediği "Irak'a karşı hedef stratejisi" idi; yani Irak'ın kitle imha silahları kullanması halinde vurulacak petrol üretim ve elektrik dağıtım tesisleri gibi yüksek değerdeki hedefler.

Ve bir kez daha, aslında savunma ağırlıklı olan İçer Bakış senaryosuna göre konuşuyordu. Nitekim, Horner'ın teklif ettiği stratejik savaş, 1990 yılının Ağustos ayında ortaya çıkan saldırı planıyla kısmen alakalıydı. Ne yazık ki, stratejik kelimesi büyük bir sihir içerir, özellikle de komutanlar için. Ve sözcük o gün de Genel Shwarzkopf üzerinde sihri gösterdi. Daha sonra Irak'a karşı yapılan hava saldırı planına, bu bir saldırı hava savaşı olmasına rağmen, stratejik hava savaşı diyordu, çünkü bu savaş, Irak'a uygulanan ambargo ve diplomatik çabaların başarısızlığa uğraması halinde Başkanın ve Koalisyonun politik hedeflerine ulaşması için başvurulacak bir araçtı.

CINC'in Ağustos ayında Cidde'de "stratejik" hava savaşı isteğini öne sürmesi ve ileride kendisinden söz edeceğimiz Albay John Warden ve takımının bir plan hazırlamasıyla birlikte bu karışıklık tekrar ortaya çıktı.

G GÜNÜ HGE'si

Caydırıcılık, her an savaşmaya hazır ve kazanma yeteneği olan güçlü bir orduya sahip olmayı gerektirir.

Saddam Hüseyin'in Ağustosta neden Suudi Arabistan'a saldırdığını hiçbir zaman bilemeyeceğiz. Böyle bir maksadı olmuş olabilir, ama hem hızla oluşturulan hava gücünden ve hem de Birleşik Devletlerin, ilk yayılmadan hemen sonra, birkaç saat içinde hava savaşını yönetme becerisinden dolayı vazgeçmiş olabilir. Sahnedeki komutanlar da Saddam'ın niyetini bilmedikleri halde, sınırda bulunan yirmi yedi Irak tümeninin yarattığı gerçek tehdide karşı koymaya hazır olmalıydılar.

258

Eğer Irak Suudi Arabistan'a saldırırsa, şu stratejilerin uygulanması öngörülüyordu:

- Öncelikle –ve en önemlisi– hava savunması sağlanacaktı. Böylece Irak, Suudi Arabistan ve Bahreyn'deki kentleri, limanları ve hava desteğini yok etmek için kendi hava desteğini kullanamazdı.
- İstilacı kuvvetlerin saldırıya geçen öğelerine doğrudan saldırılacaktı.
- Fakat saldırıların en fazla yoğunlaşacağı yer, çölde bulunan Iraklılara ait lojistik yaşam hatları olacaktı.
- Son olarak, Chuck Horner, Irak içinde bulunan stratejik hedeflere karşı saldırı seçenekleri talep etti. Bu durumda “stratejik” saldırı, savaş alanındaki Irak askerî kuvvetleriyle doğrudan ilgili olmayan hedeflerin vurulması anlamına geliyordu.

Bu strateji, “G Günü Planı” veya “G Günü HGE” olarak anılmaya başladı. İşte şimdi, HGE'nin ne olduğunu konuşmanın tam zamanı.

Hava Kuvvetleri, *görevi düzenlenmiş* bir kuvvettir; yani her uçak, ulusal gayeleri desteklemek için tüm savaş stratejisinin bir parçası olan savaş hedefine fayda sağlamak amacıyla bir şeyler yapmak ve bir yere gitmek üzere görevlendirilir. Hava kuvvetleri komutanı görevleri planlar ve kuvvetleri, elemanlarının özelliklerine dayanarak görevlere atar. Örneğin, USAF 25 Ocak 1991'de sabah saat 10:00-10:30 sıralarında A-10'ları Kuveyt'teki belli bir yol üzerinde devriye gezmek ve makineli tüfeklerini ve Maverick füzelerini kullanarak oradan geçecek araçları vurmakla görevlendirdi. Bu görev, söylenenleri yerine getirecek olan kişilere Hava Görevlendirme Emri (HGE) kanalıyla iletilir.

Çöl Kalkanı/Çöl Fırtınası'nda, HGE'nin hazırlanmasına temel teşkil edecek planlama etkinliğinin merkezi JFACC karargâhıydı ve planlama tüm işlevsel öğelerin (A-10 pilotları, F-16 pilotları, AWACS pilotları vs.) ve savaşa katılan ülkelerin temsilcileri (Birleşik Arap Emirlikleri Hava Kuvvetleri, RAF, vs) tarafından yapıldı.

HGE, mevcut kaynakların eldeki en iyi bilgiye dayanarak en iyi şekilde düzenlenmesiydi. Komutan, ne yapılması gerektiği konusunda durumu her gün yeniden değerlendirir, çünkü belki de sürekli olarak ulaşmak için çaba gösterdiği hedef yeni gerçeklerle (kesinlikle kaybeden taraf aleyhine) birlikte değişmiş olabilir.

Komutan savaş planını hazırlar ve bunu HGE biçiminde ifade ederken, durumun her zaman değişken olduğunu, kargaşa ya da müthiş fırsatların her an ortaya çıkabileceğini hiçbir zaman unutamaz. Bu durum özellikle de çarpışma anları için geçerlidir. O sırada uçaklar savaş alanı üzerinde saniyeler içinde bir yerden bir yere uçar, yeni durumla ve kuvvetlerin sıralanışlarıyla ilgili sürekli bilgi akışı olur, yeni verilere göre anında hareket etmek gerekir Komutanların bağlı kalması gereken kurallar olmasına rağmen, zaman geçtikçe hedefleri değişebilir ve kesinlikle durumun gerçekliği hakkında daha fazla bilgi elde ederler.

HGE'nin kendisinin de hareket eden bir tren gibi olması, tüm bunları daha da zorlaştıran bir etmendir. Eğer birisi birden elemanlardan birini değiştirirse, diğer elemanlar üzerindeki etkisini de dikkate almalıdır. Bu değişiklik bazen pek az etki yaratır. Örneğin Kaplan uçuşu, X hedefini Y zamanında vurmak üzere programlanmıştır, ama X hedefinin beş kilometre kuzeye kaydığını bildiren yeni bir istihbarat gelir. Bu bir sorun teşkil etmez. Yeni hedef koordinatları değişiklikler eklenerek verilir ve HGE bundan çok az etkilenir. Peki ya Y zamanı iki saat sonraya alınırsa? İşte o zaman ciddi problem yaşanır. Yeni zamanlama üsteki uçak oluşturma programını ciddi bir şekilde etkileyebilir. Tankerler yetişemeyebilir. Hava sahası anlaşmasını etkileyebilir. Ayrıca, o vuruşla ilgili istihbarat toplama çabalarını etkileyebilir. Bu nedenlerden dolayı, bazen HGE'yi erkenden dondurmak ve değişiklikleri görevin yerine getirilmesi sırasında kargaşa hüküm sürerken düzenlemek daha iyidir.

Nitekim HGE, plan hazırlandığı sırada en iyi şekilde belirlenmiş görevlere eldeki kaynakların dağıtılmasıdır. Ama planın uygulandığı gün, önceliklerin ve görevlerin tekrar düzenlenmesini gerektiren yeni bilgiler gelecektir.

Bu da, “Hazır, nişan al, ateş!” şeklindeki eski paradigmanın değiştiği anlamına gelir. Modern savaşta hazır olur, ateş eder ve nişan alırsınız. *Hazır olma* aşamasında kuvvetler kuvvet komutanlıklarının sorumluluğu altında yayılır ve desteklenir; *ateş etme* aşamasında kuvvetler önceden belirlenen programa göre harekete geçirilir; *nişan alma* aşamasında ise operasyon komuta ve kontrol edilir. Yani uçaklar mühimmatla yüklenip havalandıktan sonra, en taze istihbarata dayanarak vurulacak olan hedef belirlenir.

Yapılan planlar kutsal dokümanlar değildir. Komutan uçuş sırasında bunları değiştirmeye hazır olmalıdır ve değişiklikleri bunlardan etkilenecek olan kişilere anında iletmek için gerekli olan aygıtları yerinde bulundurmalıdır.

Bu nedenden dolayı, Çöl Fırtınası sırasında, HGE’ler operasyona dönüştürülmeden önce iki buçuk günlük olarak belirleniyorlardı. Bundan daha uzun bir süreyi kapsayamıyorlardı, çünkü bu hazırlıklar için gerekli olan minimum zamandı. Bu durum HGE’leri planlayan kişileri zor durumda bırakıyordu, ama değişikliklere daha kolay ve hızlı uyum sağlanıyordu.

Bu iki buçuk günlük limiti Chuck Horner koymuştu, çünkü kuvvetlerinin savaş başlamadan günlerce, hatta haftalarca önce yapılan planlarla sınırlandırmasını istemiyordu. Planlamacıların ilk günün gayretlerini ve sonuçlarını değerlendirip, ardından da üçüncü gün yapılacak işleri düzenlemesini istiyordu. İşlerin daha kolay olması için onlara yarım günlük bir başlangıç veriyordu. Daha sonra günler geçtikçe, önceki günlerde meydana gelenlerden öğrendiklerini kullanarak, eksiksiz bir plan yapmaları gerekiyordu. “Tabii, ceplerinde bir hedef listesi de saklıyorlardı,” diye ekliyor Horner. “Bunu bekliyordum. Ama kapsamlı bir hava seferi oluşturup, daha sonra da orasını burasını değiştirmelerindense, verilen zamanda nerede olduğumuzu düşünmeleri ve buna göre plan yapmaları için onları zorlamak istedim. Karışıklık hüküm sürer ve benim gibi barbarlar bunun içinde eğlenirler.”

Ayrıca, daha önce de işaret ettiğimiz gibi, bir komutan “stratejik”, “taktik”, veya “operasyonel” gibi görünürde kuvvetli olan kavramlara esir düşmez.

Horner şöyle anlatıyor:

Daha önce sık sık “stratejik”, “operasyonel” ve “taktik” kelimelerinin kafa karıştırıcı olduğunu söylemiştim. Eğer ilk üç

kelimeyi strateji, operasyon ve taktik ile birleştirirseniz, insanların birbirlerine aktardığı gerçek bir karmaşayla karşı karşıya kalırsınız. Aslında stratejik ağırlığı olan operasyonel seviyedeki amacıma ulaşmak için bir dizi taktik hedefe ulaşmak üzere benzersiz taktikleri kullanarak taktik operasyonlardan bir strateji belirleyebilirim. Tankların yok edilmesini ele alalım. Bu, düşmanın öldürücü silahlarını kullanmasını engellemeye yönelik bir stratejiydi. Taktik hedefleri vardı: Bir gecede yüz ila iki yüz kadar tankın yok edilmesi hedefleniyordu. Operasyonel bir amacı vardı: Bizim hücum eden ordumuza karşı kendi kara kuvvetlerini etkili biçimde kullanmalarını engellemek amaçlanıyordu. Benzersiz taktikleri vardı: Kızılötesi alıcılarla donatılmış lazer güdümlü bombaları kullanarak yapılan orta şiddetli hava saldırıları. Ve stratejik bir ağırlık merkezini yok etti, çünkü Saddam'ın hedefi kuvvetlerimizin kayıp vermesini sağlayarak zafer kazanmak ya da herabere kalmaktı. Savaş hakkında konuşurken ne kastettiğinizi iyice anlatmalısınız. Ama ne yazık ki, bir çok kişi olacakların yoğunluğu içinde kaybolur, bu yüzden de ne hakkında konuştuklarını bilmedikleri halde "stratejik" gibi görünürde güçlü olan kelimeleri seçerler.

G Günü HGE'si, Suudi Arabistan'da ve diğer Körfez ülkelerinde, ayrıca komşu sularda bulunan Donanmaya ait uçak gemilerinde toplanan hava kuvvetlerini görevlendirirdi. Önceleri gösterişsizdi, ama AOR'a daha fazla uçak yayıldıkça ve Koalisyon ülkelerinden daha çok planlamacı geldikçe, günlük HGE'nin (günlük olarak düzeltiliyordu ve disketlerde saklanıp ani uygulama için hazır bulunduruluyordu) boyutları büyüdü ve karmaşıklığı arttı. Bu sırada kara kuvvetlerinin gücü, daha fazla sayıda ve daha güçlü kara birliklerinin gelmesiyle artınca, hedef tüm yeni savaş stratejilerini yansıtmaması için değiştirildi.

G Günü Planının geliştirilmesini üç kişi takip etti: Tümgeneral Tom Olsen (Chuck Horner'ın yardımcısı), Albay Jim Crigger (Horner'ın Operasyon Yöneticisi) ve CENTAF operasyon personelinin yarbay Sam Baptiste.

Horner'ın yardımcılığa, saçları gümüş rengi, babacan, mütevazı A-10 pilotu Tümgeneral Tom Olsen'dan başkasını düşünmek çok zordu. Olsen sadıktı, düşünceliydi, bencil değildi (kendi gündemi için değil, Horner'ın için çalışıyordu), Horner'ın rahatlıkla uyum sağla-

bileceği kararlar veriyordu. Horner'ın yokluğunda HGE'leri ve diğer müdahalelere onay veren veya vermeyen üst düzey komutandı.

Albay Jim Crigger, TACC'ın ve HGE'leri oluşturmak için gerekli olan işlemlerin saptanmasının arkasındaki sürücü kuvvetti. Crigger Nellis'teki 474. TAF'ın son komutanı olmuştu (filo 1989 yılında yavaş yavaş dağıtıldı), daha sonra Soğuk Savaşın sona ermesiyle birlikte kadroların azaltılması nedeniyle general olamadı ve Dokuzuncu Hava Kuvveti/CENTAF'da Operasyon Yöneticiliğine getirildi. Crigger çok sessiz, alçakgönüllü, olağanüstü zeki, olağanüstü sağduyulu, çok sert ve inanılmaz derecede merhametli biriydi. Horner onu emri altına aldıktan sonra, diğer personelle birlikte güvenilirliğini ispat etmişti. Ufak bir pürüz bile çıkmadı, çünkü hepsi de HGE hazırlamakta ve Ortadoğu'da savaşmakta dünya çapında uzmandı; altı seneden daha fazla beraber olmuşlardı. Personel onun için çalışmaya bayılıyordu; onları zorlamasına gerek kalmadan tatlı dille en yüksek verimi alıyordu. Yalnızca işini birinci sınıf bir DO olarak yapmakla kalmıyor, yaptıkları işlerden ötürü personelinin saygınlık kazanmasına da imkân veriyordu. Bir iş yanlış yapıldığı zaman suçu üstleniyor, madalya dağıtılırken sırasını adamlarına veriyordu. Hata yaptıkları zaman adamlarına bağırıp çağıracağına onları yapıcı bir şekilde eleştiriyor, hatalarıyla (patronunkilerle de) sessizce ve özel olarak ilgileniyordu. Hem kurmaylarıyla olağanüstü iyi bir çalışma yapıyor, hem de görev yerlerinde bulunan filo komutanlarının başvurabileceği bir temas noktası işlevini görüyordu; filo komutanlığını daha yeni bıraktığı için onların HGE'lerle ilgili yorumlarını ve ihtiyaçlarını anlayabilen tek kişiydi ve komutanlar ondan iyi öğütler alabilirdi. Bütün bunların sonucunda, Horner ve komutanı arasında müthiş bir uyum ortaya çıkmıştı.

Sam Baptiste, İzlanda'da görev yapan bir hava müfrezesinin operasyon subayıydı ve bir uçak yere çakılıp pilotu ölünce, suç onun üzerine atılmıştı. Bu olay onun Hava Kuvvetlerindeki kariyerinin sonu olmuştu. Daha sonra Horner, Baptiste'in Dokuzuncu Hava Kuvvetine atanmasını sağlamıştı. Geçmişi şaibeli olmasına rağmen, birkaç kişi onun avcı operasyonları ve istihbaratçılık konusunda bilgi sahibi olduğunu öğrendi. Çöl Kalkanının ilk günlerinde, Baptiste, Iraklıların saldırması halinde hangi birliğin hangi görevi yapacağını belirleyen operasyon ekibini idare ediyor ve Crigger'a (CAP'lar gibi) bazı detaylar hakkında bilgi veriyordu. Sonra savaşta daha önemli bir görevi yerine getirmek üzere (Günlük HGE'nin Kuveyt Operasyon Alanı'nı kapsa-

yan bölümünün planlanması) Kara Kuvvetlerinden Yarbay Bill Welh'e katıldı.

8 Ağustos 1990'da Olsen ve CENTAF planlama ekibinin elemanları Riyad'a geldiğinde Horner ona CENTAF'ın komutanlığını verdi, kendisi de CENTCOM İleri görevini aldı. Olsen hemen RSAF'ın komutanı, Tuğgeneral Ahmed Behery ile iyi bir iş ilişkisi kurdu.

Jim Crigger ve ekibi neredeyse anında RSAF operasyon ekibiyle birleşti ve HGE planlama döngüsünü başlatan atamaları ve rehberlik toplantılarını yürütmeye koyuldular. Bundan kısa süre sonra da günlük HGE'yi yayınlıyorlardı. Önceleri bunlar sadece birleştirilmiş hava savunma sortilerini koordine ediyorlardı, fakat kısa süre içinde AOR'daki tüm koalisyon, operasyon ve tatbikat uçuşlarını koordine etmeye başladılar. (Bu sistem 13 Ağustos'ta devreye girdi.)

10 Ağustos'ta daha uzun menzilli bir planlama başlatıldı ve 12 Ağustos'ta Horner, Olsen'den, Suudi Arabistan'a saldıran Irak'a çok hızlı bir biçimde cevap verecek, önceden planlanmış bir HGE oluşturmamasını istedi. Buna, "G Günü HGE'si" adı verildi.

G Günü Planı hiçbir zaman uygulanmamasına rağmen, saldırı hava savaşı için yapılan sonraki planlamaya altyapı olarak hizmet etti, bir eğitim aracı oldu. Planlama ekibinde; çarpışma, avcı uçakları ve bombardıman uçaklarıyla aşına olan ama daha önce hiç HGE oluşturmamış insan sayısı artmaya başlayınca, eğitim konusu gündeme gelmeye başlamıştı. G Günü HGE'sini hazırlamak, bu insanlara hava sahası, tanker hattı, komuta ve kontrol, telsiz prosedürleri ve şifre kullanımı gibi alanlarda akıl yürütme ve entegrasyon kurma deneyimi kazandırmıştı.

Bu arada HGE'ler TACC'den operasyonel birlimlere Bilgisayar Donanımlı Kuvvet Yönetim Sistemi (CAFMS), yani bir kelime-işlemcisi ve e-posta kombinasyonu aracılığıyla ulaştırılıyordu. CAFMS bilgisayarlarının içinde önceden programlanmış formlar vardı. Bunlar planlamacılar tarafından doldurulunca HGE oluyorlardı. Daha sonra bu formlar, Riyad'daki TACC'la haberleşme bağlantısı olan filolara yollanıyordu.

CAFMS terminalleri de HGE'yi uygulamak için kullanılıyordu. TACC operasyon odasında bulunan subaylar üslerle CAFMS aracılığıyla haberleşiyordu. Örneğin kalkış zamanları filolardan TACC'a gönderiliyor, böylece TACC operatörleri kimlerin tanker rotaları üzerinde bulunduğunu biliyor ve istedikleri taktirde onları başka hedeflere yönlendirebiliyordu. TACC aynı zamanda uçuş iptal bilgisi de

alıyordu ve böylece iptal edilen uçuş görevinin hedefine başka uçuş görevlerini yönlendirebiliyorlardı.

CAFMS'nin etkinliği teknik açıdan yer yer kısıtlanıyordu. Deniz Kuvvetlerine bağlı uçak gemileri SHF anten donanımına sahip olmadığı için, her gece uçak gemilerine ertesi günün HGE'sinin diskette ulaştırılması gerekiyordu. (CAFMS terminali olmayan yabancı hava kuvvetleri komşu USAF birliklerine gidip, HGE'yi oradan alıyorlardı). Bir de sistemik kısıtlamalar vardı. CAFMS kelime-işlemci ve e-posta fonksiyonlarıyla sınırlı olduğu için, üst komuta düzeylerinde yapılan değişiklikleri alt komuta düzeylerinin görmesini sağlayamıyordu. TACC operatörleri bir saldırı operasyonu üzerinde değişiklik yaptıkları zaman, bilgisayar bu değişikliğin yakıt ikmaliyle ve diğer konularla ilgili verileri nasıl etkileyeceğini göstermiyordu.

JOHN WARDEN VE ŞAH-MAT

Tom Olsen, Jim Crigger ve ekibi planlamayı yapıp harekât sahasında ihtiyaç duyulacak operasyonel mekanizmayı kurarken, General Schwarzkopf o sırada Cidde'de bulunan Chuck Horner'dan 7 Ağustos'ta Birleşik Komutanlığın kurmaylarına stratejik hava savaşı için planlanma işlemini başlatmaları talimatını vermesini istedi.

Daha önce belirttiğimiz gibi, Horner, CINC'in planına birkaç bakımdan rezerv koymuştu. Her şeyden önce, Washington'ın (Vietnam'da olduğu gibi) operasyon alanındaki kuvvetleri imha etmek için saldırı planları yapmasına karşıydı. Schwarzkopf öyle olmayacağına dair ona teminat veriyordu. Ayrıca Horner CINC'in ve Washington'daki planlamacıların "stratejik" teriminde gizli olan hedefleri yanlış yorumlamasından endişe duyuyordu.

Diğer taraftan, Schwarzkopf Cidde hava üssüne indiği zaman, bir saldırı hava savaşı hazırlığı yapılması halinde hemen savaş çıkabileceği meselesine değinmişti (Irak güneye saldırabilirdi ya da Koalisyon yakın gelecekte kuzeye saldırma kararı alabilirdi). Asıl acil ihtiyaç savunma olmasına rağmen, saldırıyı düşünüyordu. Tıpkı tüm diğer havacılar gibi Horner için de yararı tartışmasız anne sütü kadar büyük olan bu tür bir savaş, düşmanı bir sistem olarak düşünüp vurmayı; yani düşmanın sadece konuşlanmış askerî birliklerini değil, bugüne kadar bir ulusun "ağırlık merkezleri" (Clausewitz bunu "Bütün enerjinin yöneltilmesi gereken nokta" şeklinde ifade etmiştir) olarak biline gelmiş iletişim altyapısını, enerji altyapısını, petrol rafinelerini, sanayi tesisleri-

ni, hükümet yapılarını ve genel olarak ifade etmek gerekirse, savaşı sürdürebilmesini sağlayan tüm araçlarını vurmaya gerektirir.

General Schwarzkopf, MacDill HKÜ'deki evine döndüğünde, önce Colin Powell, sonra da Hava Kuvvetleri Komutan Yardımcısı Korgeneral Mike Loh ile hava seferinin gelişimi hakkında konuştu. Loh sonra ŞAH-MAT adındaki küçük planlama hücrelerini ilk işine başlamasını söylemek için aradı. 70'lerin sonunda Amerika'nın ve Sovyetlerin askerî gücünün kuvvetli ve zayıf yanlarının ne olduğunu araştırmak ve bunların simülasyonunu yapmak üzere kurulan bu hücre, 1990'da parlak bir hava gücü kuramcısı olan Albay John Warden tarafından yönetiliyordu.

Warden, National Defense Üniversitesindeyken, hava kuvvetlerinin kullanımı üzerine birçok makalenin yanı sıra, birçok kişi tarafından çığır açıcı bir araştırma olarak değerlendirilen *Hava Seferi: Çarpışma Planlanması* adlı çalışmasını yayınladı.⁽³⁸⁾

Warden, hava saldırısını çatışmalarda kesin sonucu alan bir etkinlik olarak gören ve deniz ve kara kuvvetleri gibi diğer destek birliklerinin lüzumsuz ve modası geçmiş olduğunu düşünen bir tür hava kuvvetleri hayranıydı. İnsanlar, Wright Kardeşler zamanından beri hava gücünün mezzetlerini övüyorlardı ve bazı vaazların da kayda değer etkisi vardı. Hava Kuvvetleri hayranlarının tek problemi, yüzlerce, hatta binlerce bomba atan uçakların ne yazık ki (1945 yılında Japonya'ya atılan atom bombaları hesaba katılmazsa) savaşta düşmana son darbeyi indiremiyor olmalarıydı.

John Warden bu konuda diğer hava gücü hayranlarından farklı düşünüyordu. Hava kuvvetlerinin düşmana son darbeyi indirememesinin nedeni, araç ve malzeme (uçak ve silah) yetersizliği değil, bu araç ve malzemelerin etkisiz bir biçimde organize edilmesi ve uygulamasıydı. Yani eğer şiddet çabuk ve eksiksiz biçimde doğru yere uygulanırsa istenilen sonuçlar kaçınılmaz olarak elde edilebilirdi.

Bu yüzden Warden'ın, kendi Beş Halka teorisinde tanımlandığı gibi, Irak'ın ağırlık merkezlerini yok etmek için hava kuvvetlerini kullanarak Irak'ı Kuveyt'ten çıkarmak için bir plan geliştirme görevini büyük bir istekle benimsemesi sürpriz olmadı. Bu görevi, hava saldırısının kesin sonuç alma potansiyelinin gerçekliğine ilişkin araştırmalarının ve kendi askerî tecrübesinin doruk noktası olarak görüyordu.

Warden ve ekibi hemen işe koyulup bu planlama çabasına dört elle sarıldı.

ŞAH-MAT'ın hazırladığı plan, belirlenen bir dizi hedefe toplam 6 gün içinde saldırılmasını öngörüyordu⁽³⁹⁾ (muhtemelen yedinci gün Irak liderleri bu sevdadan vazgeçecek ve savaş bitecekti). Bu hedeflere yapılan saldırı, Kuveyt topraklarını işgal etmelerinin bir işe yaramayacağı kafalarına dank edene kadar Irak liderlerini cezalandıracaktı.

- ŞAH-MAT planına göre, Irak'ın enerji, haberleşme ve ulaşım şebekelerine, kotuma-kontrol tesisleri ve sığınaklarına ve köprülere saldırılacaktı.
- Plan ayrıca, Irak'ın kitle imha silahları (NBC), Scud füzesi ve savaş uçağı üretme yeteneğinin yok edilmesini de hedefliyordu.
- ŞAH-MAT planı, hedefi şaşırmayan mühimmatların (PGM'ler) kullanılması suretiyle sivil can kaybını azaltmayı amaçlıyordu. Bu savaşta II. Dünya Savaşındaki gibi kentler yerle bir edilmeyecek, sivil nüfus cezalandırılmayacaktı. (II. Dünya Savaşında başvuru bu yöntem, hem ahlaki açıdan kuşkulu, hem de etkisizdir; hiçbir zaman insanların daha iyi savaşmasına yol açmaktan başka bir şeye yaramamıştır.)
- Bütün bunların yapılabilmesi, tüm çabanın savaşın erken aşamalarında Irak'ın hava savunma sisteminin (kısaca KARI olarak anılıyordu; Irak sözcüğünün Fransızca'sının tersten okunuşuydu) çökertilmesi üzerine yoğunlaştırılmasına bağlıydı (buna da kısaca SEAD deniyordu). Böylece ABD birliklerinin kaybı asgariye indirilecekti. Uçak mürettebatı ve plancılar Hava Kuvvetleri envanterine son on yıl içinde giren PGM'leri ve diğer silah sistemlerini en etkili şekilde kullanmanın yolunu bulma özgürlüğüne sahip olacaklardı.
- Son olarak, Kuveyt'teki Irak kuvvetlerine saldırma planı geliyordu, ama bunun için harcanan çaba, başka şeylere harcanan çabayla karşılaştırıldığında ılımlı kalıyordu. ŞAH-MAT planı bu bakımdan beklenmedik faydalar da sağladı. Örneğin, planın konuşlanan kuvvetlerin kabiliyetlerini arttırdığına hiç kuşku yoktu ve bu yüzden, bir kuvvet, ilk başta CENTCOM'un emrine verildiği zamankinden çok daha yetenekli bir durumda konuşlandırılmış oluyordu. Örneğin, hava kurmayları Warden'ın emriyle, Cannon HKÜ'den bu iş için tahsis edilen F-111D'leri almak yerine, daha çok Lakenheath'deki 48. TAF'ın lazer ve elektro-optik güdümlü bombalar atabilen F-111F'lerini konuşlandırdılar

(bu F-111F'ler daha sonra nokta atışıyla tank vurmakta çok işe yaradı). Ekim ve Kasım aylarında yapılan Gece Devesi tatbikatı sırasında F-111F'lerin F-111D'lerden çok daha değerli olduğu kanısı gelişinceye değin, kimse nokta atışıyla tank vurma fikrinin bu kadar başarılı olacağını kestirememişti.

ŞAH-MAT ekibi sıkı bir çalışmayla, hazırladıkları planın bilgisayar ortamında işletilebilecek bir modellemesini yaptı. Ve Washington D.C.'deki çeşitli istihbarat kaynaklarıyla mükemmel temaslar kurarak, başlangıçta Suudi Arabistan'da bulunanlardan çok daha kabarık ve çok daha ayrıntılı hedef listeleri oluşturmayı başardı (bu muhtemelen Chuck Horner ve plancıları için en güzel hediyeydi). Fikir ve yorumlarını almak için diğer kuvvet komutanlıklarının temsilcilerini de aradı. Bunların hepsi de plana değerli girdiler sağladı. Özellikle, KARI'yı bir sistem olarak inceleyip birinci sınıf bir iş çıkaran ABD Deniz Kuvvetlerinin SPEAR ekibi, planın SEAD kısmına değerli katkılar yaptı (planın bu kısmı diğer kısımları açısından çok önemliydi). SPEAR ekibinin çalışması, plancılara bıçağı KARI'nın neresine ve ne zaman saplayacakları konusunda yol gösteren bir harita oldu. (Bu harita aynı zamanda, ileride Irak'ın hava savunmasını daha savaşın ilk gecesi yerle bir edecek ve sonra *Puha'nın Partisi* adıyla anılacak çarpışmanın alt yapısını hazırlamıştı.)

ŞAH-MAT ekibinin, Vietnam Savaşının başarısızlığa uğrayan aşamacı hava seferi İLERLEYEN GÖKGÜRÜLTÜSÜ'ne atfen ANİ GÖKGÜRÜLTÜSÜ adı verilen sefer planı, daha bitmeden iki yüz sayfayı geçmişti. ŞAH-MAT timinin bunu kısıtlı bir süre içinde gerçekleştirdiği düşünülecek olursa, müthiş bir çabaydı. Ürünü müşteriye teslim etme zamanı gelmişti ve bu, üst düzey liderlere bir brifing verileceği anlamına geliyordu.

Warden, Schwarzkopf'a ANİ GÖKGÜRÜLTÜSÜ hakkında brifing vermek için iki kez MacDill'e uçtu ve bu brifinglerin her ikisi de CINC tarafından gayet iyi bir şekilde algılandı. Warden'ın saldırgan düşünme biçimi (kendi planını, Schwarzkopf'un yararına, Schlieffen Planı ya da Inchon Planı ile karşılaştırmayı seviyordu) General Schwarzkopf'un Kuveyt'i kurtarmak için bir saldırı stratejisi belirleme gereksinimiyle uyuşuyordu. Aynı zamanda, Iraklıların Irak'ta ya da Kuveyt'teki yabancı elçiliklerde ele geçirdikleri batılı rehinelere zulmetmelerine tepki verme seçenekleri de sunuyordu.⁽⁴⁰⁾

Sefer planının bir yönü Schwarzkopf'un canını sıkırmıştı. Irak kara birliklerinin, özellikle de Cumhuriyet Muhafızlarının ağır zırhlı birliklerinin sayıca zayıflatılmasına yeteri kadar vurgu yapılmadığını fark etmişti. CINC tavsiye yoluyla bu eksikliği Warden'a ifade etti. Warden bu tavsiyeyi dikkate almadığına daha sonra pişman olacaktı.

Warden, Schwarzkopf'tan sonra, ANİ GÖKGÜRÜLTÜSÜ planını desteklediğini dile getiren Colin Powell'a brifing verdi. Artık, CENTAF kurmaylarını ve Chuck Horner'ı bilgilendirme zamanı gelmişti.

19 Ağustos'ta bir ŞAH-MAT ekibi Riyad'a vardı ve ilk iş olarak Tom Olsen ve CENTAF kurmaylarına brifing verdi. Ekip bizzat Albay Warden tarafından idare ediliyordu ve Warden yanında üç önemli yarbayını da getirmişti: Dave Deptula, Bernard Harvey, Ronnie Stanfill. (Horner, Deptula'yı Florida'daki Tyndall HKÜ'den tanıyordu ve onu hem iyi bir subay hem de iyi bir avcı pilotu olarak kabul ediyordu.)

Warden oraya ulaştığı sırada Horner hava seferi için bir planlama şefi arıyordu ve Warden kâğıt üzerinde bu iş için biçilmiş kaftandı, Horner'ın hava kuvvetleri tarafından yürütülebilecek ve Irak silahlı kuvvetlerini felaketin kıyısına sürükleyecek planı ustalıkla hazırlamak için gerekli olan her türlü entelektüel beceriye sahipti.

Ama iki adam buluşur buluşmaz her şey değişti. En hafif deyişle ifade edecek olursak, birbirlerine hiç ısınamadılar. Sorun kısmen kişiseldi ve bu, sorunun çözülebilecek kısmıydı; Horner zamanını zor insanlarla çalışmakla geçirmişti, sonuçta kendi planlama şefi yapacağı adam da bunlardan biri olacaktı işte. Ama kısmen de meslekiydi: Irak'a karşı bir saldırı hava seferinin oluşturulmasına ilişkin olarak uzlaşmaz görüşlere sahiptiler.

Horner, karşılaşmalarını şöyle anımsıyor:

John Warden'ın Tom Olsen ve kurmaylarına verdiği brifing, özellikle, muhteşem hedef materyalleri ve saldırı şıkları içerdiği için gayet iyi anlaşılmıştı. (Daha sonra bu verilerin, personeli yorulmak bilmeden ŞAH-MAT'ı desteklemek için çalışan Hava Kuvvetleri İstihbarat Teşkilatı Başkanı Tümgeneral Jim Clapper'dan geldiğini öğrendim.) Brifingden sonra, Tom Olsen bana Warden ve ekibinin başarılarından söz etti ve en kısa süre içinde benim de bu brifingi almam gerektiğini söyledi. Tom'a göre ANİ GÖKGÜ-

RÜLTÜSÜ pekâlâ bir istihbarat ekibinin ürettiği bir şey olmanın ilerisine geçebilirdi.

John Warden'ın neler söyleyeceğini merak ettiğim için, ona ajandamda ertesi gün için bir yer ayırdım. Ve 20 Ağustos günü saat 13:00'da, CENTAF kurmay başkanlarının ve ŞAH-MAT ekibinin toplandığı RSAF karargâhı konferans salonuna gittim.

Brifing ne yazık ki çok sönük bir şekilde başladı. Sorun, sunuşun, benim gibi Basra Körfezi'ni yıllardır, hava kuvvetleriniyse on yıllardır etüt eden biri için değil, daha farklı bir dinleyici profili için hazırlanmış olmasıydı. Brifingi, Birleşik Komutanlık Kurmayı ve CINC seviyesindeki, Irak'ın nasıl bir ülke olduğu ve nasıl bir hava gücüne sahip olduğu hakkında hiçbir fikri olmayan insanlar için bir tek kendisi tarafından sunulacak şekilde hazırlamıştı. Bu, Warden'ın esas görüşlerini dinleyicileri uzun bir süre ısıttıktan sonra açıklayacağı anlamına geliyordu. Ama ne yazık ki ben pek sabırlı biri değilimdir ve hor görülmekten de hoşlanmam, bu yüzden Warden'a bir el işareti yapıp hazırlık materyalini bir kenara bırakmasını ve hize esas görüşlerini bir an önce aktarmasını söyledim.

Keskin sözlerimden ötürü biraz sarsılmış görünse de, hemen hedef listesine geçti. İşte John Warden'ın elindeki gerçek malzeme buydu. Buna hiç kuşku yoktu. Onu, ortaya serdiği parlak hedef listesi yüzünden suçlayamazdım. Sadece bizim daha önce hiç görmediğimiz hedef materyallerini ele geçirmekle kalmamış, hedef sistemlerini de iyi anlamış, iletişim ağlarının ilişkisini ve KARI hava savunma sitemini çözmüştü. Çalışmasının en etkileyici yanı da, hedefleri önem sırasına göre dizmiş olmasıydı, böylece genel politik amaçlarımız açısından hangisinin ne kadar önem taşıdığını ölçebiliyorduk. İyi iş çıkarmışlardı, bununla rahatlıkla gurur duyabilirlerdi.

Ama konu üzerinde biraz tartışma yapıldıktan sonra, soru sormaya başladım ve işte o zaman işler yolundan çıktı.

Bu olayın iki hedefi olduğunu unutmamak gerek. Brifingin kendisi zaten önemliydi. Ama ben aynı zamanda bir iş görüşmesi de yapıyordum. Eğer John Warden benim üzerimde iyi bir izlenim bırakırsa (birçok nedenden ötürü, bunu yapmasını bekliyordum) planlama şefim olacaktı.

Bu yüzden ona brifing ve ŞAH-MAT planı hakkında sorular

sordum. Bu soruların çoğu gerçekten sorulması gereken sorular değildi helki ama hana onun ne kadar iyi düşünüp yargılama yaptığını gösterecekti. Ve düşünme biçimini keşfetmeye yönelik sorular da sordum. Aklının nasıl çalıştığını, sorunları nasıl çözdüğünü bilmek istiyordum. Bu amaçla ona hilgisinin derinliğini gösterme fırsatı verecek sorular sordum.

Örneğin, ona, “Hava kontrolünü kazanmak için çok fazla çaba harcamamız gerektiğini mi düşünüyorsun?” diye sordum. Bunun gibi bir soruya verilen herhangi bir yanıt kesin olarak doğru ya da yanlış olamazdı, ama bu planı hazırlarken onun nasıl akıl yürüttüğünü gösterebilirdi. Ne var ki, aklının çalıştığını gösterme fırsatını değerlendireceğine, sadece “Hayır, ama ona yakın bir şey,” demeyi seçti; ya hana her şeyi gayet iyi bildiğini ve bunları benimle paylaşmak istemediğini ya da hava kontrolünün ne olduğu hakkında pek bir fikri olmadığını ve planda adı geçen “hava kontrolü” başlığı altına, meydana boş bırakmamak için bir yığın sorti yerleştirdiğini söylemek istemişti.

Daha gerçek sorulara verdiği yanıtlar da huna henzerdi. Ya yanıtlarını bilmediği için (bunu anlamak kolaydı, çünkü plan yapabilmek için illa Tanrısal bir zekâyâ sahip olmaya gerek yoktu) ya da hana yanıt vermek istemediği için sorularla dans ediyordu. İki ihtimalin de doğru olduğundan kuşkulanıyordum.

Bağdat'taki hedefleri ele alışıyla ilgili büyük endişe taşıdığımı dile getiren soruma kaçamak bir yanıt verdi. Bunu biraz açıklayayım: Bir kentsel alana yapılacak saldırı beraberinde kesinlikle sivil can ve mal kaybı getirir. Ama daha kötüsü, tarihsel ve kültürel nedenlerden ötürü Araplar için önemli bir kent olan Bağdat'ın antik kesimlerinin batılılar tarafından yerle bir edilmesi, batılılara yönelik kolaylıkla savaş sonrası dönemin bile ötesine geçecek bir nefretin doğmasına yol açabilir, gelecek yüzyıllar boyunca Arapları öç almaya itecek bir dert ve tahrik unsuru olarak kalabilirdi.

Ama, hatırladığım kadarıyla, PGM'lere güvendiğini tekrarlamasını saymazsak, bu soruya verecek iyi bir yanıtı yoktu. “Tamam,” dedim, “peki ya PGM'ler umduğumuz kadar işe yaramazsa, o zaman ne olacak?” Bu noktada Warden yine her zaman olduğu gibi net olmayan bir tavır takındı. (PGM'ler brifing sırasında çok işe yaramıştı.)

Gerçek şuydu ki, brifingi kontrolü altında tutmaya bu denli

meraklı olmasa, bana yararlı yanıtlar verebilirdi. Plan birçok insanın eseri idi. Şu ya da bu sorunun yanıtını bilmiyorsa, hemen konuyla ilgilenen astlarından birine dönüp ona sorması gerekirdi. Örneğin, gayet rahatlıkla Dave Deptula'ya dönüp, "Dave, planın hava kontrolü kısmını sen yaptın. General Horner'a bu kısmın dayanak noktalarını, senin varsayımlarını, gördüğün sınırlamaları ve zayıf kalması olası yönlerini anlatır mısın?" diyebilirdi. Böyle bir şey yapması bazı riskler içerse de, eğer astları işlerini iyi yapıtıysa, konuşmalarına izin vermesi onlara güvenip inandığının bir işareti olurdu. Ve elbette, uygun gördüğü yerde onların hatasını düzeltebilirdi. Ama bu çözüm yolunu seçemeyecek denli gururlu ya da kalın kafalıydı.

271

Farklı düşünceler taşıdığımız başka konular da vardı.

Birincisi, Warden'ın planı Irak hava üslerini ve komuta kontrol yapılarını yerle bir etmeyi öngörüyordu. Bu iyi bir hava gücü doktrini olsa da, bu noktada ileri gitmenin ne gerekli ne de yararlı olduğunu düşünüyordum. Bana öyle geliyordu ki, Irak hava savunma ağını etkisiz hale getirebilirsek, diğer bombardıman sortilerini daha iyi kullanabilirdik. Eğer mevcut bir sistem sana karşı artık etkili bir şekilde kullanılamayacaksa, onu yok etmenin kime ne faydası olacaktı?

İkincisi, Warden'ın planının hedefleri alanlara göre tahsis etmesi beni endişelendiriyordu: Bazıları ABD Hava Kuvvetlerinin bazıları da ABD Deniz Kuvvetlerinin alanına giriyordu. Her ne kadar böyle yapmasının bir sebebi olsa da (değişik uçak tiplerinin mühimmat ve menzillerinin fiziksel açıdan kısıtlı olması yüzünden böyle yapmıştı), benim gibi Vietnam'da Rota Paketleri uygulaması yüzünden sıkıntı çekmiş insanlarla ne yazık ki zıt düşmüş oldu. Böyle bir şey benim yetki alanımda olamazdı.

Ama kendimi hoşulacakmış gibi hissetmeme neden olan şeyi henüz söylememişti.

ANİ GÖKGÜRÜLTÜSÜ tarafından altı gün süreceği tahmin edilen saldırı, Irak'ın tüm hayati hedeflerine ve özellikle de Bağdat çevresindeki hedeflere yöneltilecekti. Bu, Kuveyt ve Suudi Arabistan sınırında konuşlandırılmış Irak kuvvetlerinin vurulmayacağı anlamına geliyordu.

Warden'ın bunu vurgulamasının sebepleri açıktı: Hava gücünün Irak'ın ağırlık merkezlerine hakkıyla uygulanması, ülkenin li-

derlerinin teslim olmasına ve güçlerini Kuveyt'ten çekmelerine neden olacaktı. Irak Kara Kuvvetlerini, lojistik desteği kesildiği takdirde aç bir kitle olmaktan daha büyük bir tehdit oluşturamayacak bir masraf kapısı olarak görüyordu. Bundan dolayı, ulusun gücünü kirdığımız zaman Irak Ordusu da çekip gidecekti.

Warden'ın amacını ve hava gücüne duyduğu sevgiyi takdir etmiştim, ama ne yazık ki hava komutanı o değildi. Bendim. Daha da önemlisi, CINC'i bu savaş alanında temsil ediyordum ve ele alacak başka meselelerim de vardı. Bunlardan en önemlisi, Irak tümenlerinin hâlâ Suudi sınırında bekliyor olmasıydı. Harekete geçmeleri halinde bizim elimizde onları durdurmaya yetecek miktarda kara birliği yoktu.

Albay Warden hava kuvvetlerimizin çok güçlü olmasından ötürü Irak Kara Kuvvetlerinin başarılı bir kara saldırısı yapamayaacağını düşünüyordu, ama ben bundan pek o kadar emin olamıyordum. Eğer ANİ GÖKGÜRÜLTÜSÜ operasyonunu zayıf kara birlikleriyle başlatacak olursak, kuzey Suudi Arabistan'daki üslerimiz Irak Ordusu tarafından bir güzel istila edilebilirdi. Bu, uçaklara yeniden silah ve yakıt yükleme işini çok güçleştirirdi.

Warden, ileride meydana gelebilecek herhangi bir çatışmada hava kuvvetlerinin esas rolü oynayacağı değerlendirmesini yapmakta çok haklıydı belki, ama ben onun gibi Irak'ın ya da bizim kara birliklerinin önemsiz olduğunu düşünmüyordum. Onu bu konuda sıkıştırdığım zaman, tartışma çığırından çıktı.

Ben istihbarat almayı beklerken, birileri bana akademik anlamda ders vermeye çalışıyordu. Ne zaman Irak'ın kara birliğiyle ilgili bir soru sordumsa, benim endişelerimi önemsememiş, doğru dürüst yanıt vermemişti. Haklı olsa bile (bundan son derece kuşkuluyum), bana alık muamelesi yapmamak için kendine hâkim olacak kadar akıllıca davranması gerekirdi. Bir komutan pekâlâ alığın biri olabilir, ama kendine alık muamelesi yapılmasını istemez. Warden'ın probleminin kısmen kişisel bir kibir olduğunu anlamaya başlıyordum. Başkalarının onunla aynı fikirde olmamasına katlanamıyordu. Problemi kısmen de, sunduğu tüm paketin mükemmel olduğuna sarsılmaz bir inanç duymasıydı. Planının sorgulanması, planından kuşku duyulması, planı üzerinde değişiklik yapılması onun için asla kabul edilebilir şeyler değildi.

Yine de, çabasının mükemmelliğinden çok etkilendiğim için,

pek ender becerebildiğim bir şeydir bu ama, sabırlı davrandım ve soru sormaya devam ettim. "Sana biraz kapris yapmak istiyorum, John, sadece tartışmış olalım diye soruyorum, peki Irak ordusu saldırırsa ne yapacağız? Ama her seferinde, onun çalışmasının merkezine yerleştirdiği kavramı anlayamayacak kadar aptal olduğumdan emin görünerek, "Ah, sana söylemeye çalıştığım şeyi bir anlayabilsen..." anlamına gelen bir yanıt veriyordu.

Çok geçmeden tartışma tutarsız bir hal almaya ve odadaki tansiyon yükselmeye başladı. Bir şey açıktı: John Warden ve ben hava seferi planlaması sorununa farklı bakıyorduk. O, meseleye Newton'ın bilime baktığı gibi bakıyordu, sadece elindeki hedef listesini önemsiyordu; hense hava savaşının, onun Pentagon'da zaman geçirirken endişesini bile duymadığı HGE'lerin, lojistiğin, birleşik kuvvetlerin, müttefiklerle yapılan antlaşmaların ve daha başka milyonlarca şeyin etrafında döndüğünü biliyordum. Benim için sefer planı ve hedef listesi yalnızca başlangıç noktasıydı. Bunlar, bir hava savaşına ilişkin gerçek bir çalışmanın başladığı noktaları.

O konuştukça, hazırladığı planın esas kusurunun Irak Ordusunu es geçmesi olmadığını daha iyi anlıyordum. Planının esas kusuru, uygulanabilecek bir belge içermemesiydi. Hava savaşını ve bu işin içine karışan diğer bütün öğeleri bütünleştirmek için ne tür işlemler yapıldığı hakkında hiçbir fikri yoktu. "Bunu ve hunu vurun," diyordu. İyi ama tanker rotalar ve hava sahası çatışmazlık planı neredeydi? Çarpışmaya girme kuralları, parola işaretleri, DDT (Dost ve Düşman Tanımlama) prosedürleri, Koalisyon güçleri, radar desteği ve yörüngeleri... ne olacaktı? Hepsi birkaç günlük çalışma gerektiren bütün detayları atlıyor ve üstesinden gelmek istemediği ya da gelemeyeceği bütün problemleri göz ardı ediyordu. Savaşı TBOP'a göre algılıyordu: Bu planı uygulayın, düşman yenilsin. Tamam, iyi. Peki ya düşman yenilmemeye karar verirse, o zaman ne yapacağız?

Sonuç olarak, ilk saldırı hava seferi planını hazırlamak haftalar aldı. Warden'ın çalışmasının çoğu bu yeni planın içinde yerini almıştı, ama bu onunkinin çok ötesine geçen bir şeydi.

Üzülerek, Riyad'da bir ekiple birlikte çalışırken parlak bir düşünür olmayı sürdüremediğini anladım. Ben her ne kadar, bir saldırı hava seferi planlamak için onun ve ekibinin çabalarından

yararlanmaktan hoşlansam da, John Warden kendi fikirlerine fazlasıyla âşıktı ve Riyad'ın gereksinim duyduğu iletişimi kuramayacak kadar titizdi. Körfez sahnesinden ayrılmasının daha iyi olacağına karar verdim. Yarattığı planlama hücresinin çekirdeğini biçimlendirmemize yardım etmeleri için, yanında getirdiği yarbayları alıkoymuştum.

John Warden evine döndü ve değerli planlama ve hedefleme materyalleri yollayarak bizi oradan desteklemeye devam etti. Ama hence, savaşın dışında kalmıştı.

BUSTER GLOSSON VE KARA DELİK

John Warden'ın oradan ayrılmak zorunda bırakılması, Horner'ın sırtına bir sorumluluk yüklemişti. ŞAH-MAT çabasının geri kalan kısmını, İçer Bakış tatbikatının planlarını ve CINC ile yaptığı tartışmaları alıp bunları CINC'in niyetlerine ve sonra, Kuveyt'in kurtarılması için yaptığı genel plana uyacak bir sefer planı hazırlamak için gerekli olan başka binlerce ayrıntıyla aynı potada eritmek zorundaydı. Bu uğraşı, gündelik lojistik, iletişim ve öncelik sorunlarını ele almayı içeriyordu. Ama Horner hepsinden çok, kendi adamlarının dünyayı kavrayış biçimine dayanan bir çarpışma planıyla elini kolunu bağlayacak bir şey değil, savaşın kaosuna uydurabileceği canlı, soluk alıp veren bir plan istiyordu.⁽⁴¹⁾ Mücadelenin değişikliğe uğraması halinde düşmana yanıt verecek ve (sadece) hava gücünün bu çatışmada gösterebileceği esnekliği ve inisiyatifini koruyabilecek şekilde geliştirilebilecek bir hava stratejisine ihtiyacı vardı.

Horner kimi planlama şefi yapabiliirdi? Bu görevi *acilen* birine vermesi gerekiyordu. Ağustos'un 20'siydi. Seçeneklerini gözden geçirdi:

Jim Crigger bu işi yapabiliirdi, ama bütün vaktini günlük işlemler için koşuşturmakla tüketiyordu. Yapılması gereken bir yığın işlem vardı ve sayıları AOR'a yeni takviye birliklerin gelmesiyle birlikte her geçen dakika daha da artıyordu. Tom Olsen da olabiliirdi, ama CENTAF'a bir komutan lazımdı ve Schwarzkopf'un buraya ulaşmasına daha günler vardı, bu da Olsen'in hâlâ Horner'ın yerine bakması gerektiği anlamına geliyordu. Tuğgeneral Larry "Puba" Henry daha dün gelmişti. General Bob Russ onu, elektronik çarpışma operasyonları planlama uzmanı olarak oradaki çalışmayı desteklemesi için Horner'a Ekime kadar ödünç vermişti (Henry bir ESS idi.) Pek az pilot olmayan havacıdan general olur ve hiçbir bir avcı filosuna komuta

edemez. Ama Henry ikisini de becermişti. O denli iyi ve o denli becerikliydi. Ondan mükemmel bir planlama şefi olurdu, ama onun bütün çabasını planın elektronik savaş ögesi için harcamasına Horner'ın daha çok ihtiyacı vardı ve zaten kendisine ödünç verilmişti. Üstlerinin onun orada ne kadar kalmasına izin verecekleri belli değildi. Tuğgeneral Pat Caruana vardı (bombardıman ve tanker uçakları üzerinde çalışmak için oraya yollanmıştı), ama Horner onu pek tanımıyordu, bu yüzden o olmazdı.⁽⁴²⁾

“Kimi seçeceğime bir türlü karar veremiyordum,” diyordu Horner. “Sonra tıpkı çizgi filmlerde olduğu gibi ampul yandı. Bu işi Buster Glosson’a verecektim!”

Tuğgeneral Buster Glosson zaten sahneye çıkmıştı. Haziran 1990'da Ortadoğu Birleşik Görev Kuvveti'nde (JTFME) Tuğamiral Bill Fogerty'nin ikinci komutanı olarak çalışmak üzere bölgeye sürülmüştü (Bahreyn'in Manamah limanında demirli USS *Lasalle* gemisindeydi). Bu görev, AWACS'ların ve tanker uçaklarının CİDDİ İSTEK Operasyonunda (Kuveyt petrol tankerlerine Hürmüz Boğazı ve Umman Körfezinden geçerlerken eskortluk edilmesi) önemli bir rol oynadıkları kabul edildiği için Hava Kuvvetlerine verilmişti. Horner Riyad'a vardığında, Glosson onu 1990 Temmuzunda KC-135 tanker uçaklarının Birleşik Arap Emirlikleri'ne konuşlandırılması konusunda brifing vermek için bekliyordu. Bu hareket, Kuveyt'in işgali öncesinde ABD'nin Saddam tehdidine karşı verdiği tepkinin binici hamlesiydi. Buluşmaları sırasında Buster, Horner'a, eğer ihtiyaç duyarsa, onun için çalışabileceğini hatırlatmıştı.

Horner 20 Ağustos'ta kendi kendine “Evet,” dedi, “o olabilir.”

Buster Glosson Güney Carolina'lı bir aristokrattı. Kır saçlı, tıknaz, son derece zeki, tatlı dilli, neşeli, gösterişli ve cıva gibi bir adamdı. Ve çok politik biriydi; gündemindeki işleri daima büyük bir beceriyle yapardı;⁽⁴³⁾ entrikacıydı; rekabet ve kavga etmeye son derece düşküncü; kabaydı, bir bulldog gibiydi: Kazanmak, tıpkı Vince Lombardi gibi onun için de her şeydi. Eğer onun ekibinde değilseniz, düşmanıydınız; personel içinde sürekli sürtüşme doğuran bir tutumdu bu. Bazı çevrelerde küçümseniyordu (ve hâlâ küçümseniyor).

Kendisi de yenilikçi bir düşünür ve uygulamacı olduğu ve çevresindeki saldırgan yenilikçileri sevdiğinden, cesur insanlar için iyi bir liderdi. Ama dünyaya bir muhasebeci gibi bakan, hatta düzen ve sükûnet arayan insanlara da büyük sıkıntı veriyordu.

Övülmeyi sevdiği için, kolay motive oluyordu. Onu önce övüp sonra eksikliklerini söylerseniz, her zamankinden daha çok çalışıyordu. Ve çoğu zaman başkalarının kendisi hakkındaki düşüncelerine kayıtsız kalıyordu; kendi bildiğini okumayı seviyordu.

Genelde kararlı bir adam olduğu için hep birilerinin onu dizginlemesi gerekirdi. Ama kararlı olmak Chuck Horner'a göre günah değildi. Horner, çevresindeki insanların kendilerine ne yapacağı söylenmeden harekete geçmesini isterdi; varsın yanlış yapsınlardı, önemli değildi, yanlışlar düzeltilirdi.

Chuck Horner Buster Glosson'ı yıllardır tanıyordu ve ilişkileri zaman zaman fırtınalı olmuştu, ama yine de Glosson besbelli planlamanın başına getirilebilecek tek isimdi. Bu işi iyilikle güzellikle yapmayabilirdi ama sonuç alırdı. Bir ekip oluşturur ve tasarlayacağı saldırı hava seferini yürütmekle görevlendirilecek birliklerden geri besleme alırdı.

Horner onu o gece arayıp Riyad'a gelmesini emretti. Glosson ertesi gün Horner'ın MODA binasındaki ofisindeydi.

Horner'ın Glosson'a verdiği talimatlar çok açıktı: İşe ŞAH-MAT'ın bıraktığı yerden devam et ve uygulanabilir bir hava seferi planla. Birincisi, Glosson işe başlamak için bir ekip oluşturmak zorundaydı. ŞAH-MAT ekibinin Riyad'da kalan üyelerini kullanabilirdi; Larry Henry'yi alabilirdi; ya da orada konuşlanmış filoları basıp devletten istediği adamı söker alırdı; ama Horner ona zaten sayıları az olan CENTAF personelinden çok fazla adam vermeyeceği için neredeyse yalnız sayılırdı. İkincisi, Horner Irak'a karşı oluşturulacak koalisyona kimlerin katılacağına ilişkin bazı ayrıntılar kesinlik kazanmadan, bu çaba hakkında ABD makamları dışında hiç kimsenin bir şey duymasını istemiyordu. Ama aynı zamanda koalisyon ortaklarına bu çabadan en kısa süre içinde söz etmeyi de istiyordu. Üçüncüsü, Glosson'ın ekibi hemen harekete geçmeliydi; Schwarzkopf bir hafta içinde sahneye çıkacaktı ve Horner onun ne zaman bir hava seferi planına ihtiyaç duyacağını bilmiyordu. Dördüncüsü, Horner, Glosson'a rehberlik edip savaşın ilk iki buçuk günü için bir HGE hazırlayacaktı ve üçüncü günden itibaren düşman yenilene dek her gün yeni bir HGE yayınlanacaktı. Sonuncusu ve hepsinden önemlisi, Glosson'ın yaptığı işin güvenliğinin sağlanması gerekiyordu. Horner, sadece operasyonun güvenliği açısından değil, tüm Koalisyon ülkelerinin Saddam'ı Kuveyt'i barış yoluyla terk etmeye ikna etmek için ellerinden geleni yaptığını bildi-

ğinden ötürü de bu noktaya çok büyük önem veriyordu. Saddam'ın, eğer Kuveyt'i terk etmezse ABD'nin onu yok etmek niyetinde olduğunu bilmesi müzakereleri kolaylaştırmazdı.

Glosson hemen çalışmaya koyuldu. Her zamanki kaba tutumuyla görüş alanına giren her şeyi komutası altına aldı. Tom Olsen'in RSAF karargâhının üçüncü katındaki odasının bitişiğinde bulunan konferans salonunu işgal etti, hatta Horner'ın Glosson'a kesinlikle dokunmamasını söylediği bir sürü CENTAF personeline de el attı. Ayrıca Jim Crigger'ın emri altındaki kaliteli elemanların hepsini çaldı. Glosson şimdi onları yakalayıp konferans salonuna dolduracak, yaklaşan savaşın kendileri sayesinde kazanılacağını ve eğer yaptıklarından başkalarına söz edecek olurlarsa hepsinin ağzını kendi elleriyle yırtacağını söyleyecekti. Glosson başa çıkması öyle güç biriydi ki, kimse onunla çalışmak istemez, ama bir de çalışmaya görsün, yaptığı işe bayılırdı. Sağlam bir ekip toplamıştı ve çalışma ortamı heyecan vericiydi.

İşin gizli tutulması ve Glosson'ın adamlarının günde on altı-on sekiz saat çalışması, Riyad'a yeni gelen birinin, eğer katakulliliyle ekibe alınırsa, bir çırpıda ortadan kaybolması sonucunu doğuruyordu. İnsanlar sanki bir Kara Delik tarafından yutuluyordu. Ve bu yüzden Buster Glosson'ın alanı "Kara Delik" olarak adlandırılmıştı.

Ağustos'un sonlarına doğru G Günü planının bir rutine oturmasından sonra, Horner bazı G Günü deneyim ve düşüncelerini Glosson'ın ekibininkilerle harmanlama vaktinin geldiğine karar verdi. (Glosson'ın ekibindeki kişilerin çoğu bölgeye yeni gelmişti ama G Günü plancılarının çoğu uzun zamandır bölgedeydi.) Böylece "Kara Delik" atölyesini bir G Günü plancısıyla donatmaya karar verildi. Yeni plan saldırı operasyonlarının güvenlik koşulları yüzünden biraz daha karmaşık bir plan olacaktı. G Günü plancılarıyla Kara Delik plancıları ne birbirlerini gördüler ne de birbirleriyle konuştular.

Kara Delik grubuna yapılan ilk G Günü eklentilerinden biri Sam Baptiste idi. Başlangıça Glosson ile çalışmak istememesine rağmen (Crigger'la çalışmayı seviyordu; oradakiler arasında "Crigger götürür, Glosson sürükler," deniyordu) Horner'ın ısrarına dayanamadı ve Glosson'la çalışmayı kabul etti. Baptiste ve Savaş Alanı Koordinasyon Ögesi (SAKÖ) ekibinden karacı Yarbay Bill Welch Kuveyt'teki hedeflerin listesinin hazırlanmasında rol alan en önemli plancılar oldular.⁽⁴⁴⁾

Glosson ve Kara Delik çetesi gece gündüz çalışıyordu ve saatler ilerledikçe sınırlar geriliyor, sabırlar tükeniyordu. Glosson yavaş öğre-

nen ya da ayak sürüyen tiplere pek sabırlı davranamazdı. ŞAH-MAT ekibinin eski üyelerinden birkaçı, düşünme biçimleri onunkine uymadığı için ABD'ye dönmek zorunda kaldı. Diğerleri, örneğin Dave Deptula, mükemmel iş çıkardı; zorlandıkça daha başarılı oldu.

En büyük sorunları planın dinamik olmasıydı. Planın bir parçası birer bitmez yeni birlikler geliyor ve onların da planın bu bitmiş kısmına sokulması gerekiyor, her şey yeniden değiştiriliyordu. Ya da biri bir saldırıyı yürütmenin veya bir sistemi çökertmenin daha iyi bir yolunu buluyordu ve bu da bütün planı altüst ediyordu. Günbegün işler daha da karışıyordu.

278

23 Ağustos'ta General Schwarzkopf Riyad'a geldi. Horner onu ola bildiğince hızlı bir biçimde bütün diplomatik sorunlar ve örgütlenme endişeleriyle baş başa bırakıp RSAF karargâhında Tom Olsen'le paylaştığı ofisine geri döndü ve CENTAF meseleleriyle ilgilenmeye başladı. Yandaki odada Kara Delik çetesi son sürat çalışıyordu. Glosson sürekli Horner'ın ofisine girip çıkıyor, aklına gelen fikirleri, ilerleme raporlarını onunla ve Olsen'le paylaşıyordu. O günlerde olaylar baş döndürücü bir hızla cereyan ediyordu.

26 Ağustos'ta Glosson hazırladığı saldırı hava seferi planı hakkında Horner'a brifing vermek üzere Kara Delik'ten çıktı. Plan muhteşemdi; ama sunuş, kariyerinin parlak anlarından biri olamayacak denli kötüydü. Horner nasıl bir hayal kırıklığına uğradığını yüksek sesle ifade etti. Glosson üzgün bir şekilde Kara Delige döndü ve diğerleri neler olup bittiğini sorunca, Horner'ın eleştirisini onlara insanın yüreğini dağılayan bir açık sözlülükle şöyle özetledi: "Brifing, (1) yanlış hazırlanmış; (2) kötü sunulmuş ve (3) çok zor algılanmışmış." Çalışmaya devam etmeleri gerekiyordu.

Horner için sorun planın kalitesi değildi. İyi bir şekil almakta olduğunu zaten görüyordu. Sorun, Horner onu imzaladıktan sonra brifingin Schwarzkopf'a gidecek olmasıydı. Ve Schwarzkopf sadece planı anlamakla kalmayacak, onu sahiplenecekti ve bu planı General Powell, Bakan Cheney ve Başkanın önünde savunmaya da hazır olacaktı. Schwarzkopf'un en büyük korkusu itibarını kaybetmek olduğu için, canını sıkabilecek hiçbir şey olmamasını sağlamak onun açısından önemliydi. Bu da Horner ve Glosson'ın ona söylediği şeyleri yeteri kadar ayrıntılı biçimde kavramak ve Powell, Cheney ve Bush'un ona yönelteceği sorulara eksiksiz bir şekilde yanıt verebileceğinden *emin*

olmak zorunda olduğu anlamına geliyordu. Demek ki Horner ona kavrayabileceği ve arzu ettiği takdirde değiştirebileceği bir şey vermek zorundaydı; ama bu her şeyden önce onun kendini rahat hissetmesini sağlayacak bir şey olmalıydı.

Ne var ki, brifing çok anlaşılmaz, kötü düzenlenmiş ve dinleyicilerin anlayamayacağı kadar geniş kapsamlı tutulmuştu. Özellikle havacı olmayanlar için daha da anlaşılmazdı. Hava kuvvetlerinin savaşta belirgin hedefleri olmadığı izlenimini uyandırıyor; saldırı planının doğuracağı sonuçlar üzerinde pek düşünülmemiş gibiydi. Daha çok, sanki birileri uçakları oraya buraya uçurup alelacele bir şeyleri bombalıyor gibi bir görüntü ortaya çıkıyordu.

Daha sonra Horner ve Glosson kafa kafaya verip ne yapılması gerektiği üzerinde çalışmaya başladılar. Bütün planlama sürecinde olduğu gibi burada da Glosson beyin işçiliğini yaptı, Horner da planı anlaşılır hale soktu, özellikle de havacı olmayanlar için. Antrenörlük, tribün liderliği ve danışmanlık yaptı ama ayrıntılardan uzak durmaya çalıştı. Çalışma iyi gittiğinde sırtlarını sıvazladı, kötü gittiğindeyse fırçalamaktan çekinmedi.

Tartışmaları sırasında Horner'ın aklına Schwarzkopf'un brifingini hava gücünü nasıl kullanmayı planladıklarını anlatan bir film haline getirme fikri geldi. "Film-brifing" şöyle bir şey olacaktı:

Saldırıdan evvelki haftalarda her gece ek sortiler uçurulacak ve Iraklıların bu etkinliğe alışması sağlanacaktı. Tanker uçakları ve avcı uçağı grupları ileri doğru hareket edeceklerdi. "Filmin" açılış sahnesinde, jetler bir Irak avcı uçağı tarafından fark edilme olasılığını asgariye indirmek için gece yarısı asgari ay ışığında havalanacaktı. İkinci sahnede, uzun menzilli bir Irak radarının kapsama alanında uçan stealth olmayan bir uçak görüntülenecekti. Özel Kuvvet helikopterleri, birkaç sınır radarına Hellfire füzeleri atarak düşmana ilk darbeyi indirecek Kara Kuvvetleri Apaçilerine yol gösterecekti. (Bu aslında, Schwarzkopf'un ilk darbeyi Özel Kuvvetlerin indirmiş olacağını fark etmesiyle sonradan yapılan bir değişiklikti. Schwarzkopf Özel Kuvvetlere güvenmeyişiyle de ün kazandığı için, ilk darbeyi Kara Kuvvetleri Apaçilerinin indirmesine karar verilmişti.)

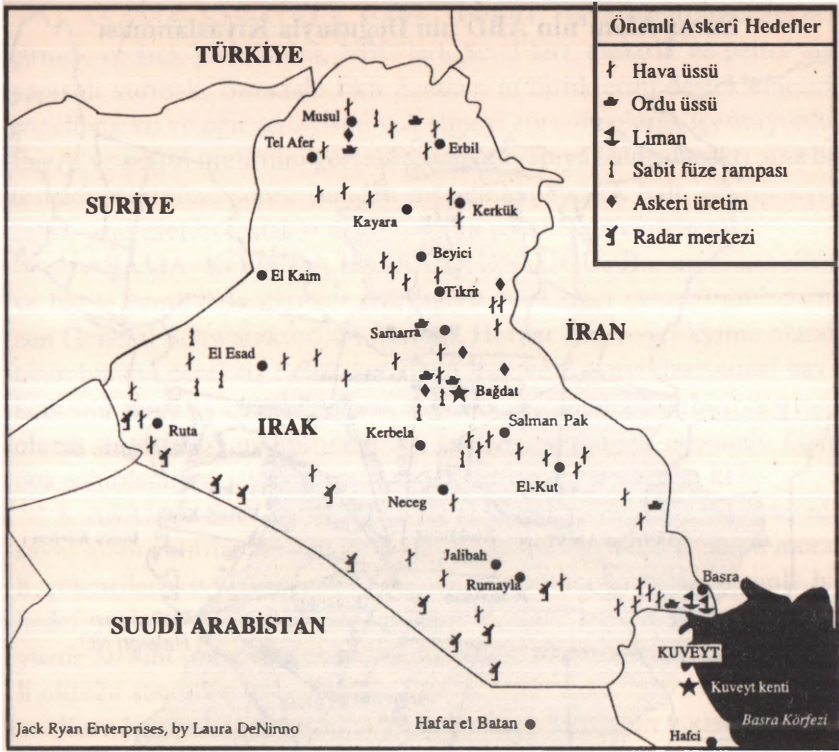
Film-brifingin geri kalan sahneleri şöyleydi:

F-117'ler Bağdat'ı ve iletişim sistemlerini vuracaktı. F-111'ler KARI'nin Sektör Operasyonları Merkezini vuracaktı; F-15E'ler sabit Scud rampalarını vuracaktı; F-18'ler, F-16'lar, A-10'lar ve AV-8'ler

Irak Kara Birliklerini vuracaktı. Müttefik hava kuvvetleri de üzerlerine düşeni yapacaktı: RAF Tornado'ları hava limanlarını vuracaktı; RAF Jaguarları Irak Kara Birliklerini vuracaktı; RSAF F-5'leri Irak'ın batısındaki havaalanlarını vuracaktı; Özel Kuvvetler helikopterleri düşman hattının derinliklerine sızarak düşürülen havacıları toplayacaktı; tankerler, AWACS'lar, F-15'ler ve Tornado ADV (Hava Savunma Türü) CAP'ları vardı. Ses Üretim Ağı (Rivet Joint'teki istihbarat teknisyenlerinin hayati derecede önemli enformasyonları AWACS kontrolörüne ve AWACS kontrolörünün de tasnif dışı bir hale getirerek avcı uçağına yollamasına imkân veren güvenli ve şifreli sesli haberleşme ağı) ve Rivet Joint vardı. Savaşın ilk günlerinde bunlara benzer daha birçok şey yapılacaktı. Irak Ordusu öyle yıpratılacaktı ki, yaklaşan kara savaşında her iki taraf da pek az kayıp verecekti.

Horner ve Glosson bütün bunları iyice anlatabilmek için, üzerinde çeşitli semboller bulunan çok sayıda saydam pafta hazırladılar. Semboller hangi uçakların ne zaman nerede olacaklarını ve hangi hedeflere saldıracaklarını gösteriyordu. 0300 numaralı pafta Bağdat yakınındaki F-117'leri, türlerine göre gruplanmış avcı uçaklarıyla birlikte güneye doğru giden tanker uçaklarını ve her zamanki etkinlik alanlarındaki Rivet Joint ve AWACS'ları gösteriyordu. 0400 numaralı paftada, vurulan hedeflerin üzerinde patlama sembolleri ve ikinci saldırı dalgasının temsil eden semboller görölüyordu. Bu paftada, aynı Çöl Kalkanı Harekâtında olduğu gibi, Irak ve kuzey Suudi Arabistan üzerindeki MiG CAP'ları da gösteriyordu. Film ilkel bir çizgi filmi andırırsa da, onu izleyenler yapılacak işin zamanlaması, güçlüğü, bütünleşmişliği ve saldırı sıklığı hakkında iyice fikir sahibi olacak, düşmanın hava savunmasının nasıl çökertileceğini ve zamana duyarlı hedeflerin nasıl vurulacağını zorluk çekmeden anlayacaktı.

Schwarzkopf Cumhuriyet Muhafızlarıyla ilgili bazı kaygılar taşıdığı için plana ve brifinge önemli bir öğe daha ekledi. Seçkin Irak güçlerine saldırmak için vakit çok geç olmadan önlem alınmalıydı. Onun için sorun şuydu: Powell bu işi Cumhuriyet Muhafızlarını yenerek başarmalarını emretmişti, onların stratejik askerî ağırlık merkezi olduğunu düşünüyordu. Schwarzkopf Cumhuriyet Muhafızlarının gözünün önünden ayrılmasını istemiyordu ve bu yüzden, Bağdat bombalanmaya başlayınca Kuveyt'ten ayrılıp Bağdat'a dönmelerinden korkuyordu. Böyle bir hata yapmamalıydı. Schwarzkopf'un gitgide artan kaygısını gidermek için hava seferinin büyük kısmı Cumhuriyet Muhafızlarının

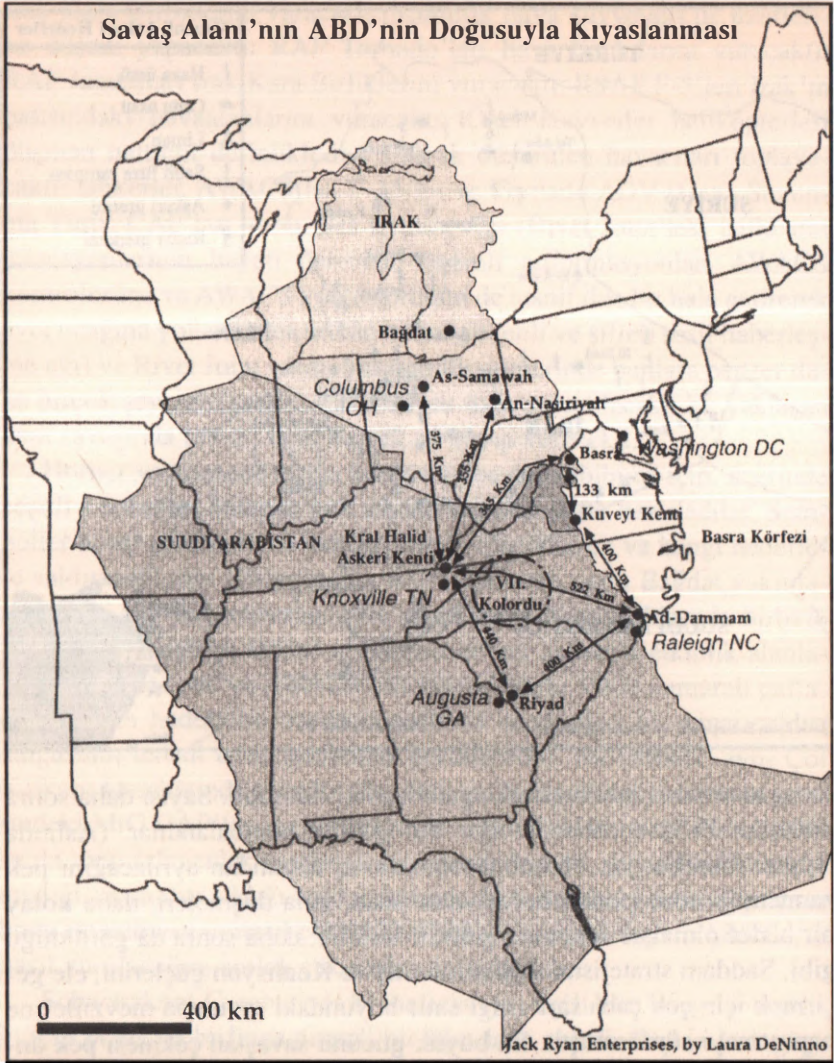

savaş alanından ayrılmasını engellemeye hasredildi. Sayısı daha sonra artırılan B-52 sortileriyle ağır bir şekilde bombalandılar. (Aslında Horner Cumhuriyet Muhafızlarının savaş alanından ayrılacağını pek zannetmiyordu, çünkü, her şeyden önce, yola düşmeleri, daha kolay bir hedef olmaları anlamına gelirdi. Üstelik, daha sonra da görüldüğü gibi, Saddam stratejisini değiştirmemiş ve Koalisyon güçlerini, ele geçirmek için çok çaba sarf ettiği sınır boyundaki savunma mevzilerine hapsedmeyi sürdürmüştü. En büyük gücünü savaştan çekmesi pek anlamlı olmazdı. Horner daha sonra bu konuda haklı çıkacaktı.)

Horner'la birlikte bu film-brifing üzerinde çalıştıktan sonra Glos-son ofisine döndü ve birkaç saat sonra elinde yeni paftalarla tekrar çıkageldi. Bu brifing paftaları savaş Ocak ayında başlayana dek sürekli güncellenmek ve küçük değişikliklere uğramakla birlikte aynı kalacaktı. Bu brifingin değişik versiyonları General Schwarzkopf'a, Riyad'ı 12 Eylül'de ziyaret ettiği zaman Colin Powell'a ve bir ay sonra Washington D.C.'de Savunma Bakanı Cheney'e ve Başkan'a verildi.

Savaş Alanı'nın ABD'nin Doğusuyla Kıyaslanması

282

Horner, briefing'in ilk hallerinden biri üzerinde bir değişiklik yaparak, savaşı aşamalar halinde gösteren bir grafik eklemişti. Aşamalar farklı zamanlarda vurgulanan farklı amaçları anlatıyordu; yani her aşama biri bitince diğeri başlayan ayrı ayrı eylemleri değil, ayrı ayrı amaçları gösteriyordu. Havacılarla, havacı olmayanlar arasında iletişim kurmanın bir yolunu bulmuşlardı. Çok basitti; birinci aşama hava kontrolünün kazanılmasıydı, son aşamaysa savaş alanını hazırlıyor ve kara saldırısını destekliyordu.

1. AŞAMA–STRATEJİK HAVA SEFERİ: Hava kontrolünü ele geçirmek ve Irak yönetimini, NBC'leri, Scud'ları, elektrik ve petrol altyapısını vurmak. Buradaki fikir Saddam'ın birliklerini desteklemesini engellemekti ve ağır sanayisini yok etmeyi zorunlu olarak içermiyordu. Enerji ve petrol üretimini gerçekleştiren altyapıya saldırılacaktı ama bu tesisler saldırıdan sonra yeniden inşa edilemeyecek hale getirilmeyecekti; yani üretim tesisleri değil dağıtım şebekeleri vurulacaktı.

2. AŞAMA–KOPA'DA HAVA ÜSTÜNLÜĞÜ: Bu, arazi koşulları ve harita üzerindeki çizgiler aracılığıyla bir karacı general gibi düşünen General Schwarzkopf'un fikriydi. Horner bunu ayrı aşama olarak tanımlamayı gereksiz bulsa da (çünkü Irak ve Kuveyt üzerindeki hava kontrolü zaten eş zamanlı olarak sağlanacaktı, bunları birbirinden ayrı olarak düşünmek anlamlı değildi), tartışma yaratmak istemedi. Planı ona sahiplenmesi için vermişti, neden tartışma yaratacağı ki?

3. AŞAMA–SAVAŞ ALANININ HAZIRLANMASI: Bu aşamada savaş alanı yalıtılacak, tanklar ve toplar susturulacak, düşmanın morali çökertilecekti. Horner ve Glosson planın bu kısmına önemli bir hedef yerleştirmişlerdi: Irak tanklarının, ZPT'lerinin ve topçusunun yüzde 50'sini imha edeceklerdi. (Bu hedefe ulaşmanın ne kadar önemli olduğu sonradan anlaşılabacaktı.)

Kara kuvvetleri doktrinine göre, bir kara birliğinin etkisi yüzde 50 ya da daha fazla azalırsa, savaşta yararlı olmaktan çıkar. Planlanan hava seferinin sonunda Irak Ordusu yüzde 50 kayıp vermeliydi. Daha doğrusu hava harekâtı sona erdiğinde, tutsakları toplamak için harca-nacak küçük çaba dışında savaş da bitmeliydi.

Böyle bir hedefin neden konduğunu anlayabilmek için, Norman Schwarzkopf'un kara birliklerini içten bir şekilde sevdiğini unutmamak gerekir. Onların güvenliğini ve hayatta kalmalarını sağlamak Schwarzkopf'un en büyük tutkularından biriydi. Bu nedenle, kara birliklerini göz ardı eden bir planın işi Schwarzkopf'a sunulduğu anda bitirdi. Diğer yandan, kendi kara birlikleri savaşa girmeden Irak Ordusunun teslim olması ona büyük keyif verirdi. Yine de, bir kara savaşının çıkma olasılığının yüzde 95 olduğunu bildiği için, hava harekâtının kara birliklerindeki erkek ve kadınların hayatta kalma şansını azami seviyeye çıkaracak şekilde yürütüleceğinden emin olmak istiyordu. Bu nedenle hava planında “savaş alanının hazırlanması”ndan ve Irak zırhlı birlikleri ve topçusunun “yüzde 50” oranında yıpratılmasından söz ediliyordu.

Neden Iraklıları Taş Devrine yollayacak bir bombardıman değil de bir “hazırlık”? Çünkü “savaş alanının hazırlanması” ifadesinin ABD Kara Kuvvetleri doktrininde özel bir anlamı vardır. Eğer bir savaş alanı iyi hazırlandıysa çok az asker ölecektir. Hava Kuvvetleri savaş alanını ne kadar iyi hazırlarsa Norman Schwarzkopf o kadar çok sevinecektir.

Çoğunlukla havacıların kara komutanlarınıninkinden farklı bir savaşın içinde olduğu düşünülür. Bu savaş daha farklı olacaktır. Schwarzkopf’un savaşı olacaktır. Bu *aslında* bir hava seferi olsa da, Horner elindeki planın uygulanabilmesi için, CINC Schwarzkopf’tan önce karacı komutan Schwarzkopf’un onayını almalıdır.

CINC Horner’a ait olmasına rağmen bu fikri benimsemişti. (Eğer Hava Kuvvetleri bu hedefe ulaşırsa, hava gücünün savaş alanı üzerindeki kesin etkisini –belki de ilk kez– göstermiş olacaktı. Peki olaylar bu yönde mi gelişti? Hep birlikte göreceğiz.)

4. AŞAMA–KARA SAVAŞI idi.

Sefer ne kadar sürecekti?

Gerçek şu ki, bunu kimse tam olarak bilmiyordu ve bu yüzden zaman ilerledikçe tahminler değişiyordu. Hava kurmaylarının bilgisayarlarındaki birinci HGE programını çalıştırarak yaptıkları tahmin bir haftaydı. Bu, Buster Glosson’a göre gülünç denebilecek denli iyimser bir tahmindir ve bu yüzden zaman üç haftaya uzatıldı. Planlanan Birinci Aşamanın bir hafta (beş-altı gün) içinde, Kasımdan önce tamamlanacağı düşünülüyordu; İkinci Aşama iki gün sürecekti; Üçüncü Aşama ikinci hafta içinde; Dördüncü Aşama da üçüncü hafta sonunda tamamlanacaktı. Ama Horner daha Aralık brifinginde hâlâ Bakan Cheney’e bilgisayar modellerinin savaşın altı haftaya uzayabileceğini gösterdiğini söylüyordu. Kendisi zaten işin başında altı hafta süreceği tahminini yapmıştı. (Sezgilerinde esas itibarıyla haklı çıkmıştı.)

Daha sonra ortaya çıktığı gibi, başarının nasıl ölçüldüğüne bağlı olarak 1. Aşamanın on dakika ila üç gün sürdüğünü söyleyebiliriz. 2. Aşama 1. Aşama sırasında yaşandı. 3. Aşama için ek beş hafta daha gerekli oldu. 4. Aşama da ek dört hafta gerektirdi.

GÜNLERLE SAVAŞIN UZUNLUĞU: TAHMINİN GERÇEK RAKAMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI

<i>Gereken zaman</i>	1	2	3	4
CENTAF tahmini, Aralık 90	6	2	14	21
Gerçek durum	3	0	38	4

Her aşama için verilen gün sayılarını toplayarak savaşın uzunluğu hesaplamak yanlış sonuç veriyor; çünkü, örneğin, otuz sekiz gün süren 3. Aşama üç günlük 1. Aşama içinde yapılan saldırıları da içeriyor. Buradan, hava gücünün düşman üzerindeki etkisinin azımsandığı ve yine hava gücünün konuşlanmış düşman birliklerini imha etme yeteneğinin abartıldığı sonucu çıkarılabilir. Havacılar daima çok iyimser, karacılar daima çok kötümserdir.

John Warden'ın ANİ GÖKGÜRÜLTÜSÜ harekâtından Buster Glosson'ın Eylül ayındaki ikinci brifingine kadar hava seferi planında yapılan değişiklikleri savaş başladığında yayınlanan HGE'lerle karşılaştırmak yararlı olur. İşte bazı sayılar:⁽⁴⁵⁾

KATEGORİLERLE HEDEF GELİŞİMİ

<i>Hedef Tipi</i>	<i>Ani Gök.</i>	<i>13 Eylül</i>	<i>15 Ocak</i>
Hava Savunması	10	21	58
NBC	8	20	23
Scud'lar	a	a	43
Liderler	5	15	33
CCC ^(a-b)	19	26	59
Elektrik	10	14	17
Petrol	6	8	12
Demiryolu ve Köprüler	3	12	33
Havaalanları	7	13	31
Deniz üsleri ve limanlar	1	4	19
Askerî destek	15	41	62
Cumhuriyet Muhafızları	0	b	37
İhlal	0	0	6
SAM'lar	0	0	43
Toplam	84	174	476

^a Scud'lar NBC kategorisine alınmıştır

^b Cumhuriyet Muhafızları askerî destek kategorisine alınmıştır

Bu tablo (ilk iki buçuk gün içinde vurulacak hedeflerin toplamı) ŞAH-MAT ekibinin ilk çabalarının övgüye değer olmakla birlikte, kısa süre sonra geçerliliğini yitirdiğini gösteriyor. ANİ GÖKGÜRÜLTÜ-SÜ'nün hazırlanış tarihinden Eylülün ortasına dek geçen süre içinde hedef sayısı ikiye katlanmıştı. Eylülde 174 olan hedef sayısı Ekimde 218'e, Aralıkta 262'ye ve savaşın başlamasından hemen önce 476'ya çıktı. Savaş ilerledikçe hedef sayısı binlere ulaştı.

KARA DELİK'İN İÇİNDE

Kara Delik Horner ve Olsen'ın RSAF karargâhının üçüncü katındaki ofislerine bitişik konferans salonunda çalışmaya başlamıştı. Kasım'da bu binanın bodrum katındaki komplekse taşındı. Bu komplekste TACC Süren Operasyonlar Merkezi (SOM), bilgisayar odası, RSAF Komuta Merkezi ve diğer ofisler vardı. Bütün bu odaların kapıları uzun bir koridora açılıyordu; TACC SOM koridorun güney ucunda, Kara Delik ise kuzey ucunda bulunuyordu. RSAF SOM koridorun solunda, TACC SOM ile Kara Delik'in aşağı yukarı tam ortasındaydı. RSAF SOM'un tam karşısında koridorun sağ tarafında, ağzına kadar bilgisayarlarla dolu, yaklaşık 20 x 15 metre boyutlarındaki Bilgisayar Merkezi vardı. Bu salonda hepsi de HGE'leri oluşturmak için kullanılan büyük bir bilgisayara bağlı birçok CAFMS terminali vardı. CAFMS terminalleri ile büyük bilgisayar arasında, büyük bilgisayardan gelen girdileri terminallerin gösterip yönlendirebileceği verilere çeviren bir dizüstü bilgisayar bulunuyordu. Koridorun kuzey ucunda, yerin otuz metre kadar altındaki sığınağa inen merdiven bulunuyordu. İnşası henüz tamamlanmamış olmasına karşın Riyad'a düzenlenen ilk birkaç Scud saldırısı sırasında kullanılmıştı.

Kara Delik'in kapısı bu merdivenin hemen sağına doksan derecelik bir açıyla yerleştirilmişti. Ocak ayında savaş başlayana kadar bu kapının önünde güvenlik görevlileri bekliyordu. Bu kapının ardında olan bitenler "Çok Gizli"nin bile ötesindeydi. Savaş başladıktan sonra ise kapı, ardına kadar açık bırakılıyordu.

Kara Delik'in işgal ettiği konferans salonunun eni dokuz metre, derinliği on beş metreydi. Odaya girer girmez hemen sağ tarafta cam perdeyle ayrılmış küçük bir yönetim bölümü vardı. Bu bölüme girince tam karşınıza Buster Glosson ve mükemmel yardımcısı (kısa süre önce F-117 filosunun komutanlığını bırakan ve tuğgeneralliğe terfisini bekleyen) Tony Tolin'in paylaştığı küçük bir ofis çıkıyordu. Sol taraf-

ta, duvarlara asılmış haritalar ve masaların üstüne konmuş televizyonlarla dolu bir başka ofis vardı. Bu odada Dave Deptula, Bağdat içindeki ve dışındaki hedefler üzerinde çalışan grubu yönetiyordu. (Televizyonlar hedeflerle ilgili enformasyonları desteklemek içindi, ama hiç kullanılmadılar.)

Tahta perdelerden yapılmış dar bir koridor ileri doğru uzanıyordu ve sağ tarafta Scud hedefleme bölümü tarafından kullanılan küçük bir oda vardı. Sabit Scud rampalarının resimleri duvara iğnelenmişti. Duvarlara Scud depolama alanlarını, Scud destek tesislerini, Scud üretilen fabrikaları ve Scud yakıtı üretilen petrol tesislerini gösteren haritalar da asılmıştı.

Füzeler savaş başlamadan yerlerinden taşındığı için, sabit rampaları, depolama ve üretim tesislerini vurduktan sonra geriye Scud avlama sortileri uçurmaktan başka yapacak bir şey kalmıyordu (gündüz A-10'lar ve F-15E'ler, gece Lantim Kapsülüyle donatılmış F-16'lar ava çıkıyordu). Bu yüzden Scud hedefleme bölümü kısmen işe yaramıştı.

Hazır Scud'lardan söz etmeye başlamışken biraz ayrıntıya girelim. Scud yakıtı belli bir süre içinde tüketilmek zorundadır. Daha fazla bekletilirse özelliğini kaybeder ve kullanılmaz hale gelir. Bundan dolayı Kara Delik plancıları yakıt üretim tesislerinin imha edilmesinden aşağı yukarı üç-dört hafta sonra artık Iraklıların Scud fırlatamayacaklarını hesaplamışlardı. Savaşın ilk günlerinde fabrikalar bombalandı ama Iraklılar teknik verilerin aksine altı hafta boyunca Scud fırlattılar.

Tekrar Kara Delik'e dönelim. Koridorun diğer ucunda yine duvarlarında bir yığın harita asılı olan KOA (Kuveyt Operasyon Alanı) odası vardı. Burada Sam Baptiste ve Bill Welch Irak Ordusunun vurulması üzerinde çalışıyorlardı.

Yandaki odayı Glenn Profitt tarafından idare edilen Hava Üstünlüğü bölümü işgal ediyordu. Burada Vahşi Sansar uçuşları ve EF-111/EA-6 desteği planlanıyor ve HGE'ye giriliyordu (Profitt bu görevi Ekim'de Lenny Henry'den devralmıştı). Daha sonra ortaya çıktığı gibi, savaş başlayınca hava üstünlüğü beklendiğinden çabuk elde edildi. Tıpkı Scud bölümünde olduğu gibi bu bölümde de işler kısa süre içinde rutine bindi ve çok geçmeden ekip üyeleri işsiz kaldı.

Son olarak bir de "engelleme bölümü" (yani "savaş alanını yalıtma bölümü") olması gerekirdi. Chuck Horner Kara Delik'te böyle bir bölüm açmadıklarına daha sonra pişman olmuştu. Bunun nedeni açıklama gerektirmeyecek denli basitti. Bırakalım bunu Chuck Horner anlatsın:

Bizim doktrinimizde, hava gücü hedeflere saldırmak üzere görevlendirilir. Bu hedefler düşmanın hava savunmasıyla ilişkiliyse, görevlerimiz “karşı hava saldırısı” olarak adlandırılır. Bu hedefler dost kara birliklerine yakın bir yerlerde bulunuyorsa, buna da “YHD” adı verilir. Hedefler düşmanın lojistik faaliyetiyle ilişkiliyse buna “hava engellemesi” denir (hava gücü, mevzilenmiş düşman birliklerinin lojistik destek almasını, komuta ve kontrol edilmesini, takviye edilmesini, hareket etmesini ve hatta posta alış verişini yapmasını engellemek için kullanılır). Diğer doktrinel görevler hava üstünlüğünü ve nükleer saldırıyı içerir (“stratejik saldırı” diye bir doktrinel görev yoktur).

Peki, kötü bir rejimi destekleyen gizli polis karargâhını bombalamaya ne ad vereceğiz? Bu bir karşı hava saldırısı değildir. YHD değildir. Engelleme de değildir (ama yine de biz onu bu görev alanı içerisinde sokuyoruz). Peki nedir öyleyse?

Bir düşmanı onun askerî gücüne saldırmaktan başka araçları kullanarak yenmek için tasarlanmış görevleri ifade eden bir etkinlik kategorisine ihtiyacımız var. Hava kontrolünü ele geçirdikten ve çeşitli sabit hedefleri vurduktan sonra tüm gücümüzle savaş alanını yalıtıma çalışmak zorundayız. Vietnam Savaşında kuzeyi iki nedenden ötürü vurduk: (a) Kuzeyden güneye lojistik destek gelmesini engellemek ve (b) Kuzey Vietnamlıları güneydeki isyanı desteklemeyi bırakmadıkları için cezalandırmak. Bu ikinci kategoriye (b) gerçekten bir isim koymak gerek. Bazıları buna “stratejik” diyecektir, ama bu kavram teknik olarak bir ulusun hayati organlarına ya da nükleer operasyonlarına saldırmak anlamını taşır. Ben hava hücumu terimini beğeniyorum; düşman toprakları üzerinde, ne hava üstünlüğü elde etmek, ne hava engellemesi yapmak ne de YHD sağlamak olan bir şey yaptığınızı anlatıyor.

Plan, elbette, sadece savaşa giden yolda atılmış bir adımdır. Planlama işlemi yürümeye başladıktan sonra, geriye milyonlarca hareket, operasyon, prosedür, problem çözümü kalır. Planı amaçlı bir şiddete çevirmek için çok ter dökmek gerekir.

KARDEŞLER TAKIMI

General Schwarzkopf Ağustosun 23'ünde Suudi Arabistan'a döndüğünde hava saldırı planı uygulanabilir bir şekle sokulmuş ve Chuck Horner ABD'nin Irak'la neredeyse kesin olarak savaşmak zorunda olduğunu anlamıştı. Horner şöyle anlatıyor:

Zamanı geldiğinde saldırmamız gerektiği konusunda hiç kuş-kum yoktu. Yalnızca bunu ne zaman yapmamız gerektiği sorusuna iyi bir yanıt bulamamıştım. Önce onların saldırmasını mı beklemeliydik, yoksa önce biz mi saldırmalıydık? Kanaatimin yanlış olmasını umuyordum, helki diploması işe yarabilirdi. Ama Kuveyt'te yükselen müstahkem mevziler diplomasinin başarisiz olacağını açıkça gösteriyordu. Iraklıları Kuveyt'ten atmamız gerekecekti. Bu işin hizi yoracağı kanısındaydım, ama yine de savaşın hızlı ilerleyeceğini düşünüyordum. Olaylar geliştikçe ne kadar haklı olduğumu gördüm.

Saddam'ın önünde onu savaştan koruyabilecek bir seçenek vardı (ve Tanrıya şükür bu seçeneği değerlendiremeyecek denli gururlu ya da aptaldı). Kuveyt'ten çekilir ama Kuveyt'in kuzeyindeki petrol alanlarını ve Fırat ve Dicle ırmaklarının ağzındaki adaları işgal etmeye devam edebilirdi. Bunu yapması hizi korkunç bir açmaza düşürürdü: Kalır ve savaşmaz mıydık? Yoksa kendimizi muzaffer ilan edip eve mi dönerdik? Ya da Saddam çaldığı malların hüyük bir kısmından vazgeçse hile savaşır mıydık? Eğer eve dönersek Saddam hiç yıpranmamış bir orduyla komşularını tehdit etmeyi sürdürebilirdi. Savaşmadan kalırsak, yalnızca bir işgal ordusu kimliği kazanma riskiyle değil, birliklerimizi ağır kara ve iklim koşulları altında yaşamaya mecbur etme tehdidiyle de karşı

karşıya kalırdık. Peki ya, Saddam'ı oradan çıkarmak için bir saldırı düzenlemek, haklı bir çaba mıydı?

Karşımızda Saddam gibi bir düşman olduğu için şanlıydık, çünkü onun yerinde başka biri olsaydı işimizi çok daha fazla zorlaştırabilirdi.

Gerçek askerî durum Schwarzkopf'un yokluğunda pek az değişmişti. Saddam Hüseyin'in Kuveyt sınırındaki tümenleriyle Suudi Arabistan'ın kalbi arasında pek büyük bir engel yoktu. İslam Yarımadası Kalkanı adındaki görece zayıf birlikler batıda Kral Halit Askerî Kentinde üslenmişti, XVIII. Hava İndirme Kolordusunun ve ABD Deniz Piyade Kolordusunun bazı öğeleri gemilerden ve Dahran'a varan uçaklarından daha yeni iniyorlardı.

Kara savunma planı, eğer Iraklılar bu yolla saldıracak olursa, sahil yolu boyunca mevzilenmiş küçük birliklerin direnmesine dayanıyordu. Ve eğer hiç karayolu bulunmayan iç bölgelere saldıracak olurlarsa hava gücü onları durduracaktı. Bölgeye ilk mevzilenen ABD savunma gücü 82. Hava İndirme Tümeninin öğelerinden oluştuğu ve 82. Tümenin zırhlı araçları olmadığı için (savaş alanına bırakıldıktan sonra yürüyorlardı) Saddam'ın Riyad'a girmesini engelleyecek tek şey 82. Tümenin "hızlı vuruşlarıydı"

1950'deki Kore Savaşının bir tekrarı olacaktı. Mümkün olduğu yerde savaş, savaşmıyorsan geri çekil. Zaman kazanmak için toprak ver. Düşmanı her fırsatta yarala, ama ABD ve müttefik kayıplarını asgari düzeyde tut. Ve düşmanı bitip tükenene dek zayıflatmak için hava gücünü kullan. Dost güçleri karşı saldırı için hazırla.

Bütün bunlar 82. Hava İndirme Tümenine 24. Mekanize Piyade Tümeni ve Abrams tankları katılmaya başladıktan sonra yavaş yavaş değişti. Bu noktada artık eğer güneye ilerleyecek olursa Saddam'ı endişelendirecek "hızlı vuruşlardan" daha başka şeyler de vardı.

Bu arada Horner, kafasındaki İleri CENTCOM şapkasını çıkarıp gerçek işi olan CENTAF komutanlığına dönmek istiyordu. General Schwarzkopf'un çıkarlarını gözetmek gibi özünde politik bir işle uğraşmak Horner'a çok acı vermemişti; Schwarzkopf'un ona sorumluluk vermesi Horner için bir onurdu. Ama kendisinininkini değil CINC'in işini yapıyordu ve kendi işinin başına geçmek, hava gücünü planlamak ve kullanmak istiyordu. Kendi birlikleriyle olmak ve Tom Olsen'a bıraktığı ayrıntılarla ilgilenmek istiyordu. Kendisi CINC'in işiyle

uğraşırken Tom Olsen işleri kendi bildiği gibi hallediyordu ve Horner bir seyirci olmaktan hiç hoşlanmıyordu.

Bu yüzden General Schwarzkopf'un uçağının 23 Ağustosta Riyad havaalanına inmesine kimse Horner'dan daha çok sevinmemiştir.

Bu arada, Kara Delik ekibi bol miktarda kan, ter ve gözyaşı dökükten sonra eksiksiz ve uygulanabilir bir plan yaratmıştı; yani plan, mühimmat ve bakım birliklerinin jetleri yüklemek ve göreve yollamak için kullanabileceği, pilotlarınsa uçmak ve bombalamak için faydalanabileceği Hava Görev Emirlerine (HGE) tercüme edilebilecek bir plandı. Politik hedefler konusunda plana CINC rehberlik etmişti. Yaşayan bir belgeydi, yaklaşan savaşta meydana gelen değişikliklere göre esneyebilirdi.

Buster Glosson zor bir patrandu ama yine de bunun Kara Delik'te görevlendirilen kişiler üzerinde pek olumsuz bir etkisi olmamıştı. Yapacak öyle önemli ve güç işleri vardı ki, onun can sıkıcı davranışları üzerinde duramayacak kadar meşguldüler.

Bir HGE hazırlamanın en güç yanı, yapılan işin açık uçlu olmasıdır: Bir HGE hiçbir zaman son ve mükemmel şeklini alamaz, birtakım değişikliklerle her zaman daha iyi bir hale sokulabilir ve bir parçası değiştiği zaman diğer parçaları üzerinde de değişiklik yapmak gerekir. Mükemmel bir HGE'yi ancak rüyanızda görebilirsiniz. Kara Delik mürettebatı saldırı hava seferi planı üzerinde çalıştığı her geçen gün, planın iyileştirilmesi ve her şeyden önce, uygulanabilir hale getirilmesi için yapılması gereken bazı yeni şeyler keşfediyordu.

Ağustosun sonlarına doğru, plan bir brifing belgesi olmanın biraz ötesine geçmiş, zamanı geldiğinde HGE'nin ayrıntısıyla açıklayacağı noktaları vurgulayacak duruma gelmişti. Ama yine de, Chuck Horner'ın ve kurmaylarının amaçlarını Schwarzkopf, Cheney ve Bush'a iletme görevini taşıdığı için, planın üzerinde fazlasıyla ağır bir yük vardı. Sonra Başkan, bu planı Birleşmiş Milletler'in ve Kongre'nin de onaylaması için uğraşacaktı. Brifing, üç gün sürecek bir gösteriye katılacak binlerce uçağın görüntüsünü, insanların zihninde canlandırmayı becermek zorundaydı.

Neden sadece üç gün? Horner her ne kadar hava seferinin aylar sürebileceğini bilse de, hiçbir planın orijinal haliyle iki günden fazla değişmeden kalamayacağına, olayların mutlaka onun üzerinde değişiklik yapılmasını gerektireceğine inanıyordu, bu yüzden Glosson ve ekibinden yalnızca ilk üç gün için birer HGE hazırlamasını, daha ötesini şim-

diden hesaplamaya çalışmamasını istemişti. Genel planlama işlemi elbette devam ediyordu, ama Horner adamlarının bu zamanın ötesine uzanan belli hedeflere kilitlenmesini istemiyordu.

Plan kendisine sunulduğunda, Schwarzkopf birkaç küçük değişiklik yaparak onu onayladı.

Canını sıkın tek ayrıntı, savaşın başlangıcında, Suudi Arabistan sınırına yerleştirilmiş Irak erken-uyarı radarlarına bir saldırı düzenleyecek NORMANDİYA Görev Kuvvetine Özel Kuvvetler helikopterlerinin yol göstermesiydi. Sorun üçüncü brifing sırasında ortaya çıktı. Chuck Horner olayı şöyle anlatıyor:

292

CINC'in endişesi, (endişe sözcüğü Richter Ölçeğine göre 8.0 şiddetindeki bir yer sarsıntısının kibar bir dille ifade edilmesi oluyor) Özel Kuvvetlerin orada kendi küçük savaşlarını başlatacak olmastı. Ve başları belaya girdiğinde (hunun büyük bir olasılık olduğunu düşünüyordu) gidip onları düzenli kara birlikleriyle kurtarmak zorunda kalacaktı. Glosson, Schwarzkopf'un bu görüşüne, söz konusu görev kuvvetine yol göstermek için Özel Kuvvetlerin MH-53 PAVE LOW helikopterlerini kullanmak zorunda olduklarını, çünkü bu helikopterlerin, radarları bulmak için gerekli olan yeni ve isabetli NAVISTAR küresel konumlandırma uydu (GPS) seyir sistemiyle donatılmış olduğunu ileri sürerek karşılık verdi. Hedefi vuracak olan esas gücün zaten Kara Kuvvetleri 101. Hava Saldırı Tümenine bağlı Apaçi saldırı helikopterleri olduğunu belirtti. Ardından, gereksinim duyulması halinde PAVE LOW'ların uydu bağlantısı, çarpışma araştırması ve kurtarma yeteneklerine başvurulabileceğini de ekledi.

Kara Kuvvetleri helikopterlerinin düşmana savaşın ilk darbesini indirmesi fikri CINC'e çok çekici geldi ve bizim çok işimize yaradı. Kuşkusuz, F-117 Stealth avcı uçakları Bağdat'a yaklaşmış ve cruise füzeleri çoktan yola çıkmışken, düşmana savaşın ilk darbesini kara birliklerinin indirmesi fikri insanı bayağı eğlendiriyordu. Eğer hiri ilk bombayı atacaksa, hunun bir Apaçi helikopteri olması gerekiyordu. Bu, CINC'e brifing verme işini kolaylaştıracaktı.

CENTAF KOMUTANI

Chuck Horner dizginleri tekrar ele aldıktan sonra üstlendiği sorumluluklar hakkında şunları söylüyor:

Sanırım sıkılmayacaktım, çünkü yapacak işlerim vardı.

Bir yandan savunmayı oluştururken diğer yandan saldırıyı planlamak, yapılacak işlerden bir tanesiydi.

İkinci iş de bununla ilintiliydi, her an savaşa girmeye hazır olmalıydık.

Üçüncü iş, kontrolü ele almaya istekli olduğum izlenimini uyandırmadan liderlik yapmaktı.

Bu bakımdan, Koalisyondaki diğer ulusların temsilcilerine karşı özellikle duyarlı olmalıydım. Benim liderlik etmemi bekliyorlardı, ama yine de sağladıkları girdilere ve duydukları endişelere karşı saygılı olmak benim için önemliydi. Başka deyişle, içlerinde fikir vermek, yardım etmek ve eşgüdüm sağlamak için bana gelme isteği uyandıracak güven ilişkisini yaratmalıydım. Diğer yandan, onlardan bir şey isteyecek olursam, onlara nasıl yaklaşacağım konusunda çok dikkatli olmalıydım. Ve hütün kuvvetlerdeki ABD havacılarının rehberi olduğumdan ötürü, yalnızca kendi adamlarım için değil, koalisyon ortakları için de bunu sağlıklı bir şekilde yaptığımdan emin olmalıydım. Benimle aynı fikri paylaşırlarsa, haşlarını sallayacak ve "Bana hiç de fena bir fikir gibi gelmedi," diyeceklerdi.

Bir açıklık, saygı ve güven ortamı yaratmak için çok çalıştım. Sırlar ve özel arkadaşlıklar yoktu; kuvvet kökenimiz ve ulusal kimliğimiz ne olursa olsun, hepimiz eşittik ve aynı derecede önemliydik.

Bu tutum zaman zaman adamlarımın içine dert oldu, ama çok geçmeden beni anladılar ve benimle aynı ruh hali içinde çalıştılar (birbirlerine karşı her an tetikte bekleyen USAF ve USMC binbaşlıları hariç).

Dördüncü iş, en başta da USAF kadrosu olmak üzere tüm ABD'li ve müttefik havacıların moral açıdan lideri olmaktı.

Bununla neyi kastediyorum? Her şeyden önce, gereksinim duydukları şeylere sahip olduklarından emin olmak için her birliği olabildiğince sık ziyaret ediyordum. Birçok şeye gereksinimleri vardı: Bazı yerlerde insanlar çadırda kalıyordu. Bazıları seferin ilk günlerinde çok kötü besleniyordu. Bazıları posta, istihbarat ya da silah alamıyordu. Ve zaman zaman da ev sahibi ulusla, benim yerel komutana birkaç tatlı söz söyleyerek çözmeye çalıştığım bazı sorunlar yaşanıyordu.

Birlikler günlerini belirsizlik içinde ve çetin koşullar altında geçiriyordu. Kendilerine burada ne kadar kalacağız, savaş ne kadar sürecek, diye soruyorlardı. Sıcaklık 50 dereceye varıyordu. Soğuk bira içmeden, evlerinden uzakta, çadırlarda yaşıyorlardı.

Komutanlar benim geleceğimi ve onlara birliklerinin idman yapıp yapmadığını soracağımı biliyorlardı. Kendi imkânlarıyla birliklerine idman yaptırmak için ellerinden geleni yapsalar da, yerel ev sahibi komutana gidip, "Hani çarşamba geceleri benim kadın askerlerime jimnastik salonunu kullanmaları için izin verecektiniz? Bu konuda bir gelişme var mı?" diye sormalarının faydalı olacağını düşünüyorlardı. Ama, sözgelimi, General Muhammed (gerçek bir kişiden bahsetmiyorum) ABD'li kadınları kendi jimnastik salonunda istemezdi, çünkü onlar oradayken kendi adamları salonu kullanamazdı, bu yüzden de ABD subayının sorusuna "Bence kadınların jimnastik salonunu haftada bir kere kullanması daha akıllıca olur. Ama tabii, salonun kapılarına muhafız koymanız ve adamların kadınları eşofmanlarıyla görmelerine izin vermemeniz koşuluyla," gibi kaçamak ve işi yokuşa süreceğini hissettiren bir karşılık verecekti. (Burada kastettiği adamlar kuşkusuz kendi adamlarıydı; bazıları durumdan rahatsız olup uygulamayı yerel şeriat polisine şikâyet edebilirdi.) Ama vermek istediği gerçek mesaj daha çok şuydu: "Tamam beni ikna ettiniz, çünkü isteğiniz mantıklı ve siz benim konuğumsunuz. Üstelik, Horner'a benim size yardım etmediğimi söylemenizi istemiyorum, çünkü Behery'yi arayabilir ve o da benim canıma okuyabilir."

Özetlemek gerekirse, Riyad'daki görevim, CINC'e ve Koalis-yona hizmet etmektir. Komutan olarak görevim, birliklere göz kulak olmaktır. JFACC olarak görevim adamlarıma bir görüş aşıl-mak ve moral vermektir.

Hepsinden çok göz kulak olduğum şey ise, bazı adamlarımın sorumluluklarının yerine getirilmesiydi. Örneğin Bill Rider lojistikten, Randy Witt iletişimden ve cerrah Randy Randolph tıbbi işlemlerden sorumluydu. Benim bu konular hakkında ancak onların ne yaptığını takip etmeme yetecek kadar bilgim vardı. İhtiyaçları olan şeyleri almalarına ve ABD'deki muhataplarıyla yaşadıkları sorunları çözmelerine yardım edebilirdim.

Rüthe Hava Kuvvetlerinde pek büyük bir sorun değildi ve biz verilen görevi yapmanın daha önemli olduğu konusunda eğitilmiş-

tik, ama benim bu üç yardımcımın her birinin albay, ama ABD'deki muhataplarının iki ya da üç yıldızlı generaller olması yine de zaman zaman sürtüşme yaratabiliyordu. ABD ve Avrupa'daki adamlar bizden yardım istiyorlardı, ama bazen bizim gereksinimlerimizi bizim onlara yaptığımızdan daha farklı bir şekilde takdir ediyorlardı. Bazen bir fikir ayrılığı olduğunda, bir general, bir şeyi Riyad'daki bir albaydan daha iyi bileceğini düşünüyordu. Ama ben albayımın tarafını tutunca, o general daha fazla ayak direymiyordu; çünkü biz savaşıyorduk ve üstelik Hava Kuvvetleri Komutanı hem benim yakın arkadaşım, hem de, eminim ki Schwarzkopf'un Powell'a Hava Kuvvetlerinin savaş alanındaki birlikleri desteklemediğini söylemesini umursamayacak birisi değildi. Etrafta patronluk taslamıyordum, ama gücümün de pekâlâ farkındaydım ve gerekirse onu kullanmaktan çekinmezdim. Zaman içinde hazırlarının canını yaktım, ama tabii sadece yakılması gerekenlerini.

MIKE DUGAN FİYASKOSU

General Mike Dugan, görevi General Larry Welch'ten devralarak Ağustos 1990'da Hava Kuvvetleri Komutanı olmuştu. Yeryüzünde birbirinden bu kadar farklı başka iki insan olamazdı. Welch utangaç, çekingen ve içe kapanık biriyken, Dugan dışa dönük, gösterişli ve tok-sözlü bir adamdı.

Eylül'de, Colin Powell'ın güncelleme brifingi almak için krallığa geldiği hafta, Dugan Riyad'ı ziyaret etti (Hava Kuvvetleri Komutanı olarak Dugan'ın CENTAF ile dolaylı bir ilişkisi vardı ve bu yüzden bu ziyaret pek önemli değildi). Powell'ın yanında sadece bir yardımcısı vardı, ama Dugan'ın maiyeti kalabalıktı, yanında gazetecileri bile getirmişti. Dugan'ın yolcuğu ve maiyeti muhtemelen zararsızdı, ama yine de Powell'ın dikkatini çekti ve onun tarafından uygun bulunmadı. Daha sonra geçen olaylar durumu daha da kötüleştirdi.

General Dugan'a karşı dürüst olmalı ve Dugan'ın General Welch'in kamuoyundan uzak durmasının, Hava Kuvvetlerinin basından yeteri kadar yararlanmasını engellediğini düşündüğünü belirtmeliyiz. Bundan dolayı kendisi, Hava Kuvvetlerini medyaya güvenilir bir kurum olarak göstermeyi amaçlıyordu. Ve Hava Kuvvetlerinin iyi, kötü ve çirkin hallerini olduğu gibi cesurca ortaya seriyordu. Aradan zaman geçtikten sonra Eylül olaylarını değerlendiren Chuck Horner,

Dugan'ın beraberinde basın mensuplarını getirmesinin nedeninin kendi egosunu parlatmak değil, basına çöldeki Hava Kuvvetleri personeli görme ve kamuoyuna anlatma fırsatını vermek olduğuna inanıyordu.

Horner onu karşılamaya hazırlanırken, Schwarzkopf'a Buster Glosson'ın General Dugan'a hava seferi brifingi verip vermeyeceğini sordu. Şaşırtıcı biçimde Schwarzkopf'tan "Hayır" yanıtını aldı. CINC güvenlik konusunda çok endişeleniyordu. Onu hiçe sayma eğiliminde değildi, ama sıkı güvenlik önlemleri vardı. Bu yüzden, Powell'a birifing verilirken, birleşik kurmayın J-3'ü Korgeneral Tom Kelly dinleyiciler arasına alınmadı. Temiz olmadığı için ona plandan söz edilmedi. Kuşkusuz Schwarzkopf, Washington'ın sonradan onun küstahlık ettiğini düşünmesine neden olmak ya da kendi savaşını yapmak niyetinde değildi. Endişelerinin sağlam dayanakları vardı.

Horner yine de ısrar etti. CINC'e "Her şey bir yana, bu adam Hava Kuvvetlerinin lideri ve Birleşik Kurmay Başkanlığının bir üyesi. Üstelik bu planı uygulayacak personelin çoğu da Hava Kuvvetleri mensubu," dedi.

Schwarzkopf sonunda insafa geldi.

Dugan brifingi beğenmişti, Aslında beğenmemesi de zordu. Briefingde verilen bilgiler bir havacı için şaşırtıcı şeyler değildi ve Horner, Glosson ve Kara Delik çetesinin iyi düşünülmüş ve uygulanabilir bir plan hazırladığını gösteriyordu.

Ne var ki, Washington'a dönüş yolunda işler karışmaya başlamıştı. General Dugan maiyetindeki basın mensuplarıyla Irak'a karşı bir hava seferi düzenlenirse neler olabileceğini tartıştı. Konuya genel anlamda değinmişti. Sadece, böyle bir yerde ve böyle bir zamanda bir havacının Irak'a karşı nasıl savaşacağını anlattı, her havacının adı gibi bildiği şeylerden söz etti. Yaklaşan savaşta, Kara Kuvvetlerinin orada Hava Kuvvetlerinden sora ikinci keman olarak bulunacağını söyledi (bu da daha sonra birtakım çevrelerde kötüye yorulan, ama doğru çıkan bir görüştü).

Ne yazık ki, bir hava seferini yürütmenin tek bir doğru yolu vardı ve bu yüzden Dugan sırları açıklamakla suçlanıyordu. Dugan'ın, kendisine hava seferi planı brifinginde tüm ayrıntılarıyla özetlenen bilgileri açığa vurduğuna ve Kara Kuvvetlerine, Deniz Kuvvetlerine ve İsrail'e sayısızlık olarak görülebilecek yorumlar yaptığına hiç şüphe yoktu. Saddam Hüseyin'i ABD'nin savaş stratejisi hakkında cahil

birakmanın mutlak anlamda doğru bir tutum olduğuna da hiç şüphe yoktu; öbür türlü düşünmek pilotların hayatını tehlikeye atmak olurdu.

Hava Kuvvetlerinin neler yapacağını anlatarak sırları açıkladı, Kara Kuvvetlerini aşağıladı ve bunun için çarmıha gerildi.

16 Eylül Pazar günü *Washington Post* haberi patlattı. Öfkeden çılgına dönen Colin Powell Schwarzkopf'u ve Cheney'i aradı, onlar da en az amirleri kadar öfkelenmişlerdi. Ertesi gün Bakan Cheney, Dugan'ı aradı ve azletti. Aptallığının cezasını görevinden alınarak çekti.

General Dugan'ın görevden alınmasının kamuoyuna açıklanan nedeni sırları açığa vurmaktı, bu doğrudu, bu suçu işlemişti. Ne var ki, belki de asıl suçu CINC'in rolüne karşı duyarsız olmasıydı. Körfez'de hava seferinin nasıl yürütüleceğini anlatmak Mike Dugan'ın değil, Norman Schwarzkopf'un işiydi. Dugan bunu takdir edememişti. Bir komutan olarak üstlendiği sorumluluklar açısından bakıldığında, Suudi Arabistan'a yaptığı yolculuk da pek akıllıca sayılmazdı. Evet o Hava Kuvvetleri Komutanıydı; ama CENTCOM'un doğrudan emir komuta zincirinin dışında yer alıyordu.

Chuck Horner'ı dinleyelim:

Size Mike Dugan'ın yakın dostum olduğunu ama gazetecilerle konuşmasının beni incittiğini söyleyebilirim. Birincisi, ikimiz de egosu gelişmiş insanlardan nefret ederiz, ama bu sefer kendisi de bir ego yolculuğuna çıkmıştı. İkincisi, ona güvenip Schwarzkopf'u ona da brifing verdirmeye ikna ettiğim için, kendimi ihanete uğramış hissetmiştim. Üçüncüsü, Dugan için üzülmüştüm. Zekice davranmamasına şaşırmıştım. Neden öyle davranmıştı? Hava Kuvvetleri Komutanı gibi herkesin zekâsından ve üstün yeteneğinden ötürü kutladığı önemli bir kişi oluverince insanın kapıldığı yanlış beklentilerin ve içindeki coşkunun kurbanı olduğuna inanıyorum. Öz güven ve egonun aşırı gelişmesi arasındaki çizgi çok incedir ve generallerin bu çizgiyi aşması çok kolaydır.

WASHINGTON'DAKİ BRİFİNGLER

Buster Glosson ve Kara Delik ekibi hava seferi planıyla gururlanmakla meşgulken, bir grup seçkin Kara Kuvvetleri plancısı bir kara seferi üzerinde çalışıyordu. Jedi Şövalyeleri adı verilen grup Fort Leavenworth'deki Kara Kuvvetleri İleri Araştırmalar Okulundan Yarbay Joe Purvis tarafından yönetiliyordu. Jedi Şövalyeleri ABD

Kara Kuvvetleri Kolordusu, ABD Deniz Piyade Kolordusu, İngiliz ve İslam öğelerinden oluşan bir gücün Kuveyt'e saldırmasını öngören bir plan hazırlamıştı.

Kendilerinin iki katı büyüklüğündeki bir orduya saldıracaklardı. Elleri modernize edilmiş Sovyet tankları ve donanımı bulunan seçkin Cumhuriyet Muhafızları da dahil olmak üzere yarım milyon kişilik bir güçle karşı karşıydılar. Üstelik Iraklılar büyük bir gayretle, toprak yerleştirerek, mayın döşeyerek, siper kazarak, dikenli tel çekerek ve ateş hendekleri kazarak (içine petrol dökülüp tutuşturulmuş hendekler) Suudi-Kuveyt sınırında tahkimat yapmakla meşguldü.

6 Ekim'e kadar Purvis'in plancıları birkaç seçenek geliştirdi. En çok tutulanlar arasında, Kuveyt'in kuzeybatısından kuzeyine ve doğusuna doğru eğimli olan kuru ırmak yatağı el-Batin Vadisi boyunca uzanan Irak-Kuveyt sınırının batı kanadına yapılacak kuşatma saldırısı da bulunuyordu. Ne var ki, bu seçeneğin bazı sorunlu yönleri vardı. Bunların en başta geleni, ellerinde kuşatmayı etkili bir şekilde yapmaya, Suudi-Kuveyt sınırı boyunca Iraklıları baskı altında tutmaya ve gerektiği kadar yedek birlik ayırmaya yetecek miktarda güç olmamasıydı. Kara Kuvvetleri doktrini kesin kuvvet oranını korumayı gerektiriyordu. Bu, dost-düşman oranıydı ve CENTCOM'un elindeki kuvvetler bu oranı tutturmaya yetmiyordu. Üstelik Kuveyt'in batısında uzanan çölde tankların işe yarayıp yaramayacağını kimse bilmiyordu. Toprak ne denli sertti? Kimse kesin bir şey bilmiyordu.

Schwarzkopf'un önüne başka hangi seçenekler konabilirdi? Diğer seçenekler çekici değildi. İçlerinden en iyisi, saldırıyı Kuveyt'in batı kesimine odaklamak, kuzeye, Mutlaa Geçidi yakınlarındaki tepelere yönelmek ve Cumhuriyet Muhafızlarının karşı saldırılarına havadan karşılık verebilmeyi ummaktı. Peki ya işler planlandığı gibi gitmezse ne olacaktı? O zaman doğaçlama yapacaklardı.

Tahmin edilebileceği gibi, Schwarzkopf buna karşıydı. Chuck Horner onun Irak savunmasının kalbine saldırmayı sevmediğini, ama zırhlı araçları sevdiğini biliyordu. Hafif zırhlı araçlarla donatılmış XVIII. Hava İndirme Kolordusu hiçbir zaman zırhlı birliklere saldırmak için en beğendiği kuvvet olmamıştı. Ama çok fazla düşünüp taşınmaya gerek yoktu, sol elinde bir kanca vardı, bununla el-Batin Vadisi'nin batısını kuşatacaktı. Bunun için ağır zırhlı birliklerle desteklenmiş başka bir kolorduya daha ihtiyacı vardı. Bunu nasıl alacaktı? Başkan Bush, Bakan Cheney ve General Powell'a neyi var neyi yok, hepsini

anlatacaktı. Bunun ne kadar riskli bir iş olduğunu görünce onun daha fazlasına ihtiyacı olduğunu anlayacaklar ve “Sol Kanca” için bir kolordu daha vereceklerdi.

Sonradan anlaşıldığı gibi, Kara Kuvvetleri plancılarının Irak Ordusuna yapılacak hava saldırısının nihai etkilerini azımsadığını biliyoruz. Dürüstçe ifade etmek gerekirse, hava saldırılarının kara savaşı öncesinde Irak Ordusuna bu kadar büyük bir zarar vermesini kimse (en iyimser hava kuvveti avukatları bile) beklemiyordu. Eğer bu başarı önceden hesaplanabilseydi, Sol Kanca harekâtı VII. Kolordunun katılımı olmadan da yürütülebilirdi.

9 Ekim’de Buster Glosson ve CENTCOM’dan bir ekip, 10 Ekim’de General Powell’a ve 11 Ekim’de de Başkan ve baş danışmanlarına hava seferi hakkında brifing vermek üzere Washington’a hareket ettiler. Ekibe CENTCOM Kurmay Başkanı Tümgeneral Bob Johnston liderlik ediyordu. Kara brifingini verecek olan kişi ise Yarbay Joe Purvis idi.

Brifingciler Riyad’dan ayrılmadan önce Schwarzkopf Johnston’a, Purvis’in açıklayacağı kara harekâtı şemalarından hiçbirini oradakilere tavsiye etmemesini iyice tembihledi. Amacı Washington’dakilerin “Kabul edilebilir bir kara seferi için neye ihtiyacınız var?” sorusunu sormalarını sağlamaktı. Bu soruya verecekleri yanıt “Ağır zırhlı birliklerle desteklenmiş bir kolordu,” olacaktı.

Ekip başkan Bush’a sunuş yapmak üzere Washington’a doğru yol alırken brifing olağan bir şekilde gözden geçirilince, hava seferi iyi planlanmış ve güvenilir bir görünüm arz etmesine karşın, kara planının birlikleri dosdoğru Irak savunmasının keskin dişlerine yollamasının, plancıların bu işi hayal güçlerini pek de zorlamadan yaptıkları izlenimini uyandırdığı konusunda fikir birliğine varıldı. Planın bu şekli alması elbette plancıların hayal gücü eksikliğinden değil, ellerinde yeterli kadar dost birlik bulunmamasından kaynaklanıyordu.

Başkana verilen brifingin hem olumlu hem olumsuz sonuçlandığı söylenebilirdi. Buster Glosson tarafından verilen hava brifingi genel olarak kabul edilmekle birlikte, planın başarılı olacağı bazı açılardan kuşkulu bulunmuştu. *Fazlasıyla iyi* bir plan gibi görünüyordu.

Bu kuşkuların ardında yatan şey, modern hava gücünün etki ve yeteneklerini henüz tam olarak anlamayı başaramamış modası geçmiş bir kafa yapısıdır. Gelin birkaç olguyu inceleyelim:

Birincisi, hava gücünün itibarı uzun süre önce Kasarin Geçidinde P-40'ların, Almanya üzerinde B-17'lerin ve Vietnam'da F-100'lerin başarısıyla yaratılmıştı. Bu harekâtlar tüm hava seferleri için birer örnek teşkil ediyordu, ama yine de Başkan Bush ve danışmanlarının Buster Glosson'a soracağı yanıtlanması zor sorular olacaktı. İnsan sözünü her zaman tutabilir miydi?

İkincisi, teknoloji geleneksel algılama biçimini solluyordu. Vietnam Savaşından sonraki yıllarda, hava gücü gülleden mermiye geçişle kıyaslanabilecek bir teknolojik sıçrama yaşamıştı. Artık Stealth uçaklar laser-güdümlü bombalar taşıyor, A-10'lar Maverick füzeleri fırlatabiliyor ve 30 mm'lik makineli tüfekleriyle çölde tankları ve ZPT'leri vurabiliyordu.

Hava seferi pekâlâ başarılı olabilirdi.

Nitekim brifing yoğun ateş altında kalmasına rağmen ayakta kalmıştı.

Kara brifingi o kadar iyi geçmemişti. Chuck Horner'ın bilmediği sebeplerden ötürü, General Schwarzkopf Joe Purvis'in planını, çok gereksinim duyduğu ek kolorduyu alma isteğini haklı çıkarmasını sağlayacak bir çöp adam olarak ortaya sürmeyi amaçlıyordu. Horner bildiği kadarıyla, Schwarzkopf Powell'a defalarca bu planın istediği gibi bir plan olmadığını, kendisine en azından bir kolordu daha verilmezse yapılması gereken şeyi yapamayacağını söylemişti. Bu yüzden Joe Purvis cesurca ortaya çıkmış ve yumruklanmıştı (hatta Schwarzkopf da onunla birlikte yumruklara hedef olmuştu). Kara planı hayal gücünden yoksun, ürkek ve riskli bulundu. Hakkında şakalar yapıldı. Bütün bunlar olurken, Joe Purvis hep ortada durup, insanların eğer bir saldırı harekâtına girişilecekse daha fazla kara gücüne ihtiyaç olduğu sonucunu çıkarmasına yol açan darbeleri emdi. Bu durum ona fazla bir şey kazandırmadı ama Çöl Fırtınasının başarısında çok kritik bir rol oynamış oldu.

Sonunda General Schwarzkopf ikinci kolordusunu aldı.

EĞİTİM

Bir yandan saldırı planı geliştirilir ve brifingler verilirken, diğer yandan Koalisyon hava filosu Körfeze konuşlanıyor ve savaş eğitimi yapıyordu.

Konuşlanma etkinliği, ABD Hava Kuvvetlerinin normal ve zorunlu görevlerinden biriydi. Birlikler hızlı bir şekilde konuşlanma yetenekle-

rine göre derecelendirilir ve yalıtılmış bir bölgede bulunan kendi üslerine konuşlanmakla görevlendirilirdi. Yanlarında yeterli miktarda yedek parça ve mühimmat getirdiklerinden emin olmak için azami⁽⁴⁶⁾ sorti durumuna geçerlerdi. Körfeze konuşlanmak USAF için daha kolaydı, çünkü ortak üslerde malzeme ve mühimmat depoları bulunuyordu.

ABD Donanması ve Deniz Piyade Kolordusu aynı sonuçları birbirinden farklı yöntemlerle alıyordu. Her şeyden önce, Donanma ve Deniz Piyade jetleri, onları taşıyan uçak gemileri daha ABD'den ayrıldığı sırada konuşlanmış oluyordu. Tıpkı USAF gibi Deniz Piyadelerinin de malzeme kitleri vardı (ikmal kanalı açılana dek 30 gün boyunca idare edebilecek malzeme ve mühimmat seti).

NATO birlikleri konuşlanmaya hazırlıklı olmakla birlikte, bu konuda ABD Silahlı Kuvvetleri kadar iyi değildi. Ama onlar evlerine daha yakın olduğu için C-130'larla hızlı bir şekilde malzeme ve donanım ikmal yapabiliyorlardı. Bazı birliklerin sadece uçakları ve mürettebatı oraya varmıştı, bunlar aynı malzeme ve donanımları kullandıkları ABD birlikleriyle aynı yere yerleştiriliyordu. Bir parçaya ihtiyaçları olduğu zaman, evden yenisi gelene dek bunu ödünç alıyorlardı. Gerekli zaman özel yer desteği donanımı ve bakım ekipleri de paylaşıyorlardı. "Tek Takım, Tek Savaş" sloganı benimsenmişti. Bu koşullarda bu gerçekten doğrudu.

Konuşlanmanın başlangıcıyla savaşın başlaması arasında geçen altı aylık süre gerçekten faydalı olmuştu, ama bu arada hava kuvvetleri boş durmamış, eğitim yapmıştı. USAF düşmanın en az kendisi kadar yetenekli olduğu varsayarak, savaş koşullarından daha zorlu eğitim koşulları yaratmıştı. Böylece Koalisyon birlikleri Körfeze vardıklarında nasıl savaşacaklarını biliyordu. Bundan sonra atılacak adımlar herkesi bir üst düzeye taşıyacaktı. Burada içinde farklı öğeleri barındıran büyük bir güç bütünleştirilecek, hatta (ileriki sayfalarda daha yakından bakacağımız Gece Devesi tatbikatında olduğu gibi) yeni yaklaşım ve yöntemler denenip geliştirilecekti.

Eğitimin amacı, HGE'yi bir partiyon olarak kullanıp farklı birlikler arasında uyumu geliştirmektir. Her pilot farklı bir enstrüman çalışıyordu: F-15C havadan havaya kullanılıyordu; F-15E, F-16, Mirage ya da F-18 havadan-karaya kullanılıyordu; Vahşi Sansar, Joint STARS ve AWACS'ın ayrı rolleri vardı. Eğer müzik her özgün sesi kullanacak şekilde bestelenir ve tempo hepsi için aynı tutulursa, bir araya gelebilirlerdi.

Oradaki herkes kendi enstrümanını iyi çalıyordu. Plancılar seslendirilebilir bir partiyon bestelemeyi biliyordu. Ekiplerin ve ekip çalışmasının mimarı olarak Horner'ın görevi, ritme hâkim olmak ve orkestranın belli bölümlerine ipucu vermek için bagetini sallamaktı. Orkestra halinde çalan müzisyenler müziğin ne zaman iyileştiğini ne zaman kötüleştiğini anlarlar; tek bir kişiymişçesine çaldıklarının farkındadırlar ve bu yüzden kendilerine duydukları güvenin tadını çıkarırlar.

Buna yönelik olarak, Jim Crigger ve Ahmet Sadarı'nın kurmayları planlar hazırlayıp çoğu birbiriyle hiç uçmamış birlikleri beraberce eğitim yapmakla görevlendiriyorlardı. BAE'deki bir atış alanında düzenlenen bir eğitime örneğin Suudi, Amerikan, İngiliz ve BAE uçakları katılıyordu. Ya da ABD haricindeki Koalisyon hava kuvvetlerine bağlı uçaklar kırmızı birlik oluyor ve MiG CAP yapan ABD uçaklarını avlamaya çalışıyorlardı. Veya hızlı havalanma provaları yapıyordu. Herkes büyük ölçekli tanker operasyonlarında eğitim alıyordu; on altı avcı uçağı havalanıyor, grup oluşturuyor, bir tanker grubuyla buluşup havada yakıt ikmali yapıyor ve ardından doğru zaman ve yerde ayrılıp bir hedefi vurmak üzere başka uçaklarla bir formasyon oluşturuyordu.

Bu tür egzersizler herkesin HGE gibi ortak prosedür ve belgeleri kullanmaya; Suudi AWACS kontrolörünü dinlemeye; parola işaretlerini ve telsiz disiplinini kullanmaya ve bütünleşmiş saldırı, CAP ve destek uçakları (Vahşi Sansarlar, Rivet Joint'ler, EF-111'ler ve AWACS'lar) hakkında düşünmeye alışmasını sağlıyordu.

Bu uyuma ulaşmak Müslüman müttefikler için çok zordu. Her ne kadar USAF ve USN Arap hava kuvvetleriyle birlikte çalışma deneyimine sahip olsa da, kültürel nedenlerle kamuoyunun önünde başarısız olmaktan hoşlanmayan Arap hava kuvvetleri beraberce yapılan eğitimlere ender olarak katılıyordu. Pilotlarını Crigger'ın eğitim uçuşlarına göndermek Arap müttefikleri sinirlendiriyor olsa da, emir büyük yerden geliyordu ve bu zorunluluk da kamuoyunun önünde hata yapmaktan duyulan kültürel kökenli korkuya ağır basıyordu.

Daha çok endişe doğuran bir sorun uçak kazalarıydı. Chuck Horner'a göre uçak kazaları kaçınılmaz olaylar değildi, ama yine de çok fazla kaza oluyordu.

En sık rastlanan kazalardan biri ANG RF-4C'lerin alçak seviyeli atış (bu, uçağın, AAA ateşinden kaçarken radar güdümlü SAM füzelerine yakalanmaması için başvuru bir yöntemdi) tatbikatı yaptığı sırada yere çakılmasıydı. İkincisi ise, F-111'lerin geceleyin atış alanı

üzerinde alçaktan uçarken yaptığı kazalardı. İkisinde de pilot çok alçaktan uçuyor ve hatasının bedelini hayatıyla ödüyordu.

Bir gün iki kişilik bir F-15E uçuran genç bir pilot bir RAF Jaguar'ıyla, bu tür şeyleri yasaklayan kesin emirler olmasına rağmen hava savaşı oyunu oynamak istemişti. Ona verilen görev bomba taşımaktı. Sorun bütün F-15E pilotlarının, büyüleyici havadan havaya görevler verilen F-15C pilotu olmak istemesiydi.

Bu genç pilot azami ağırlık eğitim görevini yerine getirmek üzere F-15E'siyle havalanmıştı (uçak dış yakıt tanklarıyla donatılmıştı ve bu onu F-15C'ye göre daha da ağırlaştırıyordu). Bağlı olduğu birlik Körfeze gelmeden önce İskoçya'daki bir RAF birliğinin yanına gönderilmişti. İki birlik şimdi yine beraber üslenmişlerdi. Genç pilot RAF hava müfrezesindeki bir arkadaşıyla avcılık oyunu oynama fırsatını yakalamıştı. RAF pilotu da aynı bölgede eğitim uçuşundaydı. Jaguar 100 fitte, F-15E ise 10.000 ila 15.000 fitte uçuyordu. F-15E'nin radarı Jaguarı kolayca görebildiği için USAF pilotu ve silah sistem operatörü (SSO) sert bir manevra yapmaya kalktılar. Bu manevrada pilot hedefin tam üzerine doğru uçar, sonra uçağı kendi eksenini etrafında 180 derece döndürür, hızla alçalır, bombalarını bırakır, uçağı düzeltir, hız ve G gücü kazanıp daire çizerek uzaklaşırdı.

Genç pilot uçağını yere neredeyse birkaç fit kala düzeltti, ama kuyruğu yere sürtündü ve uçak 300 fit kadar ilerledikten sonra infilak ederek binlerce parçaya ayrıldı. Cesetler enkazın içinde bulundu. Son manevra RAF pilotu tarafından gözlenmiş ve bildirilmişti.

Horner, havadan havaya çarpışma tatbikatı yapılmamasını kendisi özellikle tembihlediği için filo komutanı Hal Hornberg'e⁽⁴⁷⁾ çok kızdı. Horner eğer Hornberg havadan havaya çarpışma tatbikatı yasağının delinmesine göz yumduysa, ya da başkalarının göz yummasına yol açacak şekilde gevşek davrandıysa, kendine başka bir filo komutanı bulacaktı. Gerçeği öğrenmek için, Amerika'dan tanıdığı en dürüst adamlardan biri olan Albay Bill Van Meter'i çağırdı ve onu olayı soruşturmakla görevlendirdi. Sonunda bu olaya filo ya da müfrezeye komutanlarının sorumsuzluğunun değil, bu birlikle RAF hava müfrezesi arasındaki eski ilişkinin yol açtığına hüküm verildi. Horner daha sonra, Hornberg eğer bu trajedinin kendi dikkatsizliği ya da liderlik hatasından kaynaklandığını anlasa, görevinden alınmayı bizzat isteyeceğine kanaat getirmişti.

Çöl Kalkanından bir yıl önce Horner'ın filo komutanlarından biri,

üç uçak kaybettikten sonra gerçekten böyle yapmıştı (gerçi, kuralları delme hastalığı o filoya kendisi atanmadan önce bulaşmıştı ve o da öncellerinin hatalarının bedelini ödemişti). Horner'a, "Beni görevden al patron, beni bu sefaletten kurtar," demiş ve Horner'dan şu yanıt almıştı. "Sana bu kaza yüzünden öyle kızgınlım ki, hem acı çekip hem de bu saçmalığa bir son vermen için seni görevinden almayacağım." Komutan filoya çekidüzen verdi ve ikinci yıldızı alma yolunda ilerlemeyi sürdürdü; her zaman üstün bir lider oldu.

Horner Ekim'de tüm filo komutanlarını Riyad'a çağırdı. Toplantının konusu güvenli uçuş değil, kuvveti korumaktı. Toplantı olumlu sonuçlar doğurdu. Bağırış çağırış yoktu. Suçlama yoktu. Birliklerinde kaza olan komutanlar kendilerini öyle kötü hissetmişlerdi ki, başka hiç kimse onların kendini bu denli kötü hissetmesine yol açacak bir şey yapamazdı. Horner sonra bir arkadaşına, "Eğer kendilerini bu denli kötü hissetmeselerdi, zaten komutan olamazlardı," yorumunu yapmıştı. Herkes nerede doğru nerede yanlış yaptığı konusunda görüşlerini açıkladı ve kazaya yol açan şeyler hakkında neler keşfettiğini anlattı.

Herkes sanki bir uçuş sonrası brifingindeymişçesine, ama daha yoğunlaşarak, olası tuzaklar hakkında beyin fırtınası yaparak ve ölümlü kazalara yol açan organizasyon hatalarından duydukları sıkıntıyı dile getirerek içini döktü.

Kazaların çoğunun nedenini anlamak güç değildi: Mürettebat çok zorlu bir eğitim alıyor, uçağı zorluyor, kuralları zorluyor ve durum için fazlasıyla riskli denebilecek taktik manevralar yapıyordu. Pilotlar evden uzaklarda bir yerde konuşlandıkları zaman kısıtlamalar azaltılıyordu. Ve bu konuşlanma savaş beklentisi içerdiği zaman, sınırları aşmanın cazibesine kapılmak adeta haklı görülüyordu. Sonuç olarak, çoğu zaman kendi yeteneklerinin de sınırlarını zorluyor ve uçaklarını fizik yasalarına meydan okuyacak durumlara sokuyorlardı.

Toplantıya katılanların çoğu, herkesin biraz dinlenmeye ihtiyacı olduğu konusunda fikir birliğine vardı. Pilotların çoğu iki aydır çöldeydi; kalabalık odalarda kalıyor, rahatsız yerlerde yatıyor, günde on iki ila on beş saat, haftada yedi gün çalışıyordu. Birlikler yorgundu.

Yaşam koşulları iyileştirildi. Birliklerin bazıları haftada bir gün izin yapmaya başladı. Daha çok çadır temin edildikçe, çadır başına düşen kişi sayısı azaltıldı. Dinlenme tesisleri kuruldu. Ama en büyük çaba gerilimi azaltmak için harcandı.

Riyad'daki Ekim toplantısı savaşa dek uzanan dönemde bir dönüm noktası oldu: Yine kazalar oldu, ama kaza eğrisi, yönünü aşağı çevirdi. Tehlikeli eğilim sona erdi. Daha önemlisi, tüm komutanlar düzenli bir savaşa gireceklerini ve tüm pilotların savaş zamanında barış zamanında olduğundan daha tutucu biçimde uçması gerektiğini kavradı. Barış zamanında mükemmel ve her an ortaya çıkabilecek bir tehdide –SAM'lar, MiG'ler, AAA'lar– karşı tatbikat yapıyorlardı, ama gerçek savaşta bakımı iyi yapılmamış ve günde yirmi dört saat boyunca kullanılmış bir donanıyla çalışan korkmuş ve yorgun bir düşman operatörü, pilotu ya da topçusuna karşı çarpışacaklardı. Savaşta pek az kaza olurdu. Çarpışmada pilotlar gereksiz yere riske girmez ve her şeyi bildiğince kolay halletmeye çalışırdı. Eğer öleceklerse, kendi hatalarından dolayı ölmeyi değil, düşman tarafından öldürülmeyi tercih ederlerdi.

ROTASYON POLİTİKASI

Eğitim ve konuşlandırma işlemleri hızla ilerlerken Horner rotasyon politikası hakkında Washington'daki general ve korgenerallerle ciddi bir fikir ayrılığına düştü. Onlar birlikleri bir süre sonra ABD'ye döndürmek istiyordu, ama Horner buna karşıydı.

Vietnam'ı unutamıyordu. Kuzey Vietnam üzerinde bir yıl ya da 100 görev politikası, konuşlanmış güçleri başarı perspektifinden yok-sun bırakmıştı. Körfez'de böyle bir şey olmasını istemiyordu.

Bu politika hakkındaki görüşünü almak isteyen General Russ, Horner'a telefon etmiş ve “Chuck, AOR'da 120 gün geçirdikten sonra birliği değil ama kişiyi geri döndürme politikası hakkında ne düşünüyorsun,” diye sormuştu.

Horner'ın yanıtı neredeyse bir ultimatom gibiydi: “Saygısızlık etmek istemem General, ama rotasyon politikasını kesinlikle uygun bulmuyorum.”

General Russ, Horner'ın tutumundan rahatsız olmuştu. “Bana bak Chuck,” dedi, “burada hangi politikayı uygulayacağımızı tartışmıyoruz. Sana sadece hangi politikayı uygulayabileceğimiz hakkındaki görüşlerini ifade etmen için bir şans veriliyor. Bu insanları sonsuza kadar çölde tutamayız ya.”

“General, yapmaya çalıştığınız şeyi saygıyla karşılıyor ve endişelerinizi takdir ediyorum, ama bir rotasyon politikasını asla onaylayacağım. Buraya bir görevi yerine getirmek için yollandık. Önce Irak-

lıları Kuveyt'ten çıkaralım sonra bizi eve çağırırsınız. Zafere kadar buradayız.”

Horner kendi kendine “*Amma gözü pekçe... hatta çılgınca sözler söyledim,*” demişti, böyle konuşabileceğini hiç düşünmezdi. Bu mesele de yanlış yapmaktansa hiç yapmaması gerektiğini düşündüğü şeylerden biriydi.

Bereket versin, Horner her ne kadar bundan emin değilse de, muhtemelen kendi Vietnam deneyiminin bir sonucu olarak Schwarzkopf da onunla aynı fikirdeydi ve Horner'in politikası, Washington'dakilerin muhalefetine rağmen ayakta kaldı.

Bundan sonra Horner birliklere bu kötü haberi ilettili. Bunu nasıl yaptığını kendi ağzından dinleyelim:

Onlara gerçeği söylersem, bunu anlayacaklarını düşünüyordum: Eve ne zaman dönebileceğimizi, savaşın ne zaman başlayacağını bilmiyordum, ama Vietnam'da, amacımızı kazanmaktan uzaklaştırıp eve dönene kadar hayatta kalmayı başarmaya çeviren bir rotasyon politikamız vardı ve hen bu tuzağa bir daha düşmeyecektim.

Onlara şimdi evde olmayı en az onlar kadar çok istediğimi, buradaki yaşam koşullarım onlarınkinden daha iyi olsa bile, ne kadar zor durumda olduklarını anladığımı da söyledim.

Sözlerime şöyle devam ettim: “Buraya bir iş yapmaya geldik ve bu gerçekten yapmaya değecek bir iş. Bu yüzden, bildiğim kadarıyla, hepimiz bu iş bitene dek burada kalacağız. Üzgünüm, Iraklılar Kuveyt'ten atılana ve cinayetler, tecavüzler soygunlar sona erene dek hiçbirimiz evimize dönemeyeceğiz. Benim kararım bu. Eğer beni görevden alırlarsa, yeni gelen komutan istediğini yapar, ama benim kararım zafere kadar değişmeyecek.”

Elhette, insanların özel durumlarda evlerine gitmelerine izin veriyorduk ve yedek birliklerin personelinin rotasyona tabi tutulmasına izin vermek zorundaydık, çünkü onlar zaten kısa bir süre için aktif görevde kalacaklardı. Herkesin morali en yüksek düzeye çıkmıştı; insanlar anlaşmayı imzalamıştı ve sonuçtan paylarını alacaklardı. Kendilerini ona adanmışlardı. Bu, Vietnam için uzak bir çığıktı.

KUVEYT'İN ISTIRABI VE YURT CEPHESİ

Riyad'daki komutanlar ve kurmayları, her gün işgal edilmiş ülkelerinde köşeye sıkışmış Kuveytlilerin ulaştırdığı raporları okuyor; cinayet, işkence, tecavüz ve yağmalama olaylarını ilk ağızdan öğreniyorlardı. Kuveyt'teki Iraklıların işlediği cürümlerin en hafif evleri ve arabaları soymak; en ağır ise, ailelerinin gözleri önünde çocukları öldürmek, direniş savaştığı olduğundan şüphelendikleri adamların başını motorlu testereyle kesmek, zenginlerin evinde eskiden hizmetçi olarak çalışan yabancı kadınlara tecavüz etmekte.

Bu arada, ABD hükümeti ve BM Irak'ın Kuveyt'ten nasıl çıkarılacağı konusunda kararsızdı. Savaşa alternatif olabilecek hareketler üzerinde de düşünülüyordu. Amerikalıların çoğu savaştan kaçınmak istiyorlardı. Senatör Sam Nunn ve General Colin Powell gibi oldukça saygıdeğer kişiler de dahil olmak üzere hükümet içinden ve dışından birçok kişi ise diplomatik girişim ve Kuveyt'in işgalinden çok kısa bir süre sonra BM tarafından konan ambargo alternatifi üzerinde düşünüyordu.

Diğerleri Amerika'nın, sadece Kuveyt petrollerini güvence altına almak için binlerce Amerikalının ölebileceği bir savaşa girmek için acele etmemesi gerektiğini düşünüyordu. Eğer Kuveyt'in temel ihracat kalemi brokoli olsaydı Amerika parasını ve genç askerlerinin hayatını tehlikeye atar mıydı? (Başkan Bush brokoli sevmiyordu.)

Körfezdeki görüntü çok farklıydı. Kuveyt'te acı çeken insanlara yakın olmak, ambargonun ve diğer girişimlerin şüpheli başarısını beklemektense savaşmanın daha iyi olduğu kanısını uyandırıyor.

Erteleme konuşmalarının sürüp gitmesi ve liderlerin bir türlü kesin bir hedef belirleyememesi, konuşlanan askerlerin ailelerinin cesaretini kırdı. Körfez'deki olaylar hakkında birinci ağızdan değil, sadece Amerikan medyası tarafından verilen haberlerle bilgi alabiliyorlardı. Bu bilgiler de, Körfez'deki krizi sona erdirmek için ne yapılması gerektiğine ilişkin kafa karıştıracak denli çok çeşitli görüşlerden oluşuyordu. Evde bekleyen aileler krizin sonucunun belirsiz olduğunu ve sevdiklerinden uzun süre ayrı kalacaklarını tahmin ediyordu.

Ancak, asker ailelerinde her zaman olduğu gibi, her zamanki yaratıcı ve yüreklendirici yollarla ayrılığın stresine dayandılar.

Eşler kendilerini "geride bırakılanlar" olarak adlandırmaya başladılar. Verdikleri ve aldıkları destek, sadece morallerinin bozulmamasını sağlamak için değil aynı zamanda günlük problemleriyle başa çıkma konusunda da cankurtaran görevini görüyordu.

Sumter, Güney Carolina, Shaw HKÜ yakınlarındaki evlerin bahçeleri şimdiye dek hiç bu kadar güzel görünmemişti, çünkü çimleri komşular biçiyordu.

“Geride bırakılanlar” birbirlerine bağlanmaya başladılar. Söylentileri bastırmak, kimlerin yardıma ihtiyacı olduğunu bulmak ve alışılmamış bir şekilde kendilerini tecrit eden ailelerle iletişim kurmak için toplantılar düzenleniyordu. Eşler, sadece birbirlerine açıkça sızlanabilmek için bir şansları olur diye ve korkunç yalnızlıkları ve acılarına kendi başlarına dayanmak zorunda olmamalarıyla gurur duymak için sosyal faaliyetlerde bir araya geliyorlardı.

Özveri, insanların sadece eşlerini “ne zaman” görebileceklerini değil, daha da önemlisi “acaba bir daha” görüp göremeyeceklerini merak etmekle geçirdiği yalnız geceler boyu döktüğü gözyaşlarını ve telaşını dindirmeye yardımcı oluyordu. “Geride kalanlar” neredeyse dayanılmaz derecede olağandışı bir dönemde vefakâr ve yalnız hayatlarını normalleştirmeye çalışırken, çöldekiler bazı şeyleri yarım yamalak da olsa biliyor ve önemli bir işle uğraşıyorlardı. Bunu yapıyorlardı, çünkü kendilerinden beklenen buydu; çünkü başka seçenekleri yoktu; çünkü cesur ve özgeciydiler. Çöl Kalkanı ve Çöl Fırtınasının gerçek kahramanlarıydılar.

24 Ekim’de, Chuck Horner sonunda Mary Jo’nun uzun zamandır sorduğu soruya cevap verdi: “Ne zaman eve dönüyorsun?”

Eve ne zaman döneceğimizi bilmiyorum; ama bu eminim Irak’la savaştıktan sonra olacak. Yani sorman gereken soru, ne zaman Irak’la savaşacağız, olmalı. Cevap olarak aşağıdakilerden birini seç:

1. ‘90 seçiminden sonra (Generaller genellikle politikadan haberdar olmuş gibi davranmaya çalışırlar.)

2. Kuveyt’teki Amerikan Elçiliği aç ve susuz kaldıktan sonra. (Eğer hayatlarını tehlikede görürsek yakalanan personelimizi kurtarmak için planlarımız vardı.)

3. 100.000 asker daha geldikten sonra. (200.000’den fazla ek birlik geldi.)

4. Ramazan başlamadan önce.

5. Önümüzdeki yazdan önce. (Sıcaklığa bir kere daha tahammül edebileceğimizi sanmıyordum.)

6. Önümüzdeki yazdan sonra. (Espri yapma çabalarım.)

7. Irak bize saldırdıktan sonra.

8. *Saddam rehineleri öldürmeye başlamadan önce.*
9. *Başkan Bush ve diğer liderler ne zaman isterse.*
10. *BM ne zaman isterse.*

On numara, BM onayı, Güvenlik Konseyi 15 Ocak 1991'i Irak'ın Kuveyt'ten çekilmesi için son tarih olarak belirlediğinde Kasım sonlarında gerçekleşti. Dokuz numara ise Başkan'ın hava seferi brifingini onaylamasıyla gerçekleşti. Bu karar, Kasım'da alınan Almanya'dan gelen VII. Kolorduyu konuşlandırma ve deniz ve hava kuvvetlerimizi iki katına çıkarma kararıyla daha da kuvvetlendi ve 1991'in Ocak ayında askerî harekâtın Kongre tarafından onaylanmasıyla kabul edildi.

309

Mary Jo'ya öğüdüm basitti: "Sadece Başkan Bush'u dinle o kadar. Size doğruyu ve size bizim neler yapacağımızı söylüyor."

Bana gelince, benim içerden aldığım bilgiler vardı. Saddam Hüseyin stratejisinde karakteristik olmayan bir değişiklik yapmadığı sürece savaşa gireceğimizi biliyordum. Kasım'da, rotasyon politikasıyla ilgili konuşmalar sona erdi ve bunun yerini gittikçe artan bir aciliyet hissi ve önümüzde ne bulunduğuyla ilgili daha açık bir anlayış aldı. Yılın ilk haftalarında savaşa girmeye başlayacağımızı gösteren işaretlerin sayısı artıyordu.

YİĞİNAK

Belirsizliğin sona ereceğini gösteren ilk işaretler hemen ortaya çıktı. Kasım'da, ağır zırhlı VII. Kolordu Almanya'dan yola çıkıp Suudi Arabistan'da konuşlanmaya başlayınca, Başkan'ın ek kolordu isteğini onaylaması gözle görünür etkiler doğurmaya başladı. Almanya'da, VII. Kolordu artık hızla parçalanmakta olan Varşova Paktı karşısında stratejik Fulda Gediğini savunmuştu; Körfez'de ise görevleri, Kuveyt'in kuzeybatı köşesi yakınlarında üslenmiş olan Cumhuriyet Muhafızlarının zırhlı birliklerini hedefleyen Schwarzkopf'un kanat saldırısının zırhlı yumruğunu oluşturmaktı.

O ayın başlarında General Schwarzkopf, ön bir araştırma yapmak üzere Almanya'dan henüz gelmiş olan Korgeneral Fred Franks ve VII. Koldunun diğer komutanlarına planının ana hatlarını anlatabilmek için Dahran Hava Üssündeki askerî bir yemek tesisi olan "Çöl Han"ında bir komutanlar konferansı topladı.

Yeosock, Boomer, Luck ve Horner gibi deneyimli CENTCOM'cu-

lar CINC'in onlara neler söyleyeceğini biliyorlardı. Dahran Konferansına aslında yeni gelenlerle tanışmak ve merhabalaşmak için gelmişlerdi. VII. Kolordunun gelmesinden ve beraberinde Abrams tanklarını ve Bradley savaş araçlarını getirmesinden dolayı çok mutluydular, ama kendilerinin zaten kahverengi çöl kamuflajları vardı, derileri bronzlaşmıştı ve artık çölle arkadaş olmuşlardı; yeni gelenlerin, bembeyaz tenleri ve orman yeşili kamuflajları içinde buraya biraz aykırı ve bitkin göründüklerini düşünüyorlardı. Yeni gelenler buraya ayak uydurmak zorundaydı. Hepsi bunun için eğitilmişti ve bunun için para alıyorlardı. Ama gelecek birkaç hafta boyunca zor anlar yaşayacaklardı.

CINC brifinginde hava kuvvetlerinin, USMC'nin, XVIII. Hava İndirme Kolordusunun, Müslüman Kolordunun ve VII. Kolordunun ne yapmasını beklediği konularından bahsetti. Deniz Piyadeleri ve Müslüman kuvvetler Irak savunmasının Kuveyt'teki kalbine saldıracaktı. XVIII. Kolordu ve Fransızlar ise VII. Kolordunun yapacağı esas saldırının kanadını destekleyecek ve batıdan Irak içlerine ilerleyeceklerdi. XVIII. Kolordu Fırat Nehrine ulaştığında doğuya dönerek Cumhuriyet Muhafızlarına karşı gerçekleştirilen saldırıya katılacaktı.

CINC'in son mesajı basitti: Onlara iyi bir darbe indirin. Hızlı bir darbe indirin. Asla yumuşamayın. Asla yavaşlamayın. Komutanlarına "Hızlı ilerleyeceğiz," dedi. "Eğer lojistik destek alamayacağından ya da kanatlarının açık kalacağından endişelenen komutanlarınız varsa onları bu savaşa getirmeyin. Bu saldırı, haftalarca süren hava saldırılarından oldukça yıpranmış bir ordu üzerine yapılacaktır ve koşmaya başlamanızı ve onları çepeçevre kuşatarak savaşma güçlerini yok edene kadar da koşmaya devam etmenizi istiyorum."

Daha sonrası görülmeye değmedi. 1944 ilkbaharında İngiltere'den beri böylesi görülmemişti. Sadece Kasım'da, CENTAF'in gücü yaklaşık yüzde kırk arttı ve bu sadece başlangıçtı. İşte, neler olup bittiğine ilişkin birkaç veri:⁽⁴⁸⁾

ARAÇ YIĞINAĞI

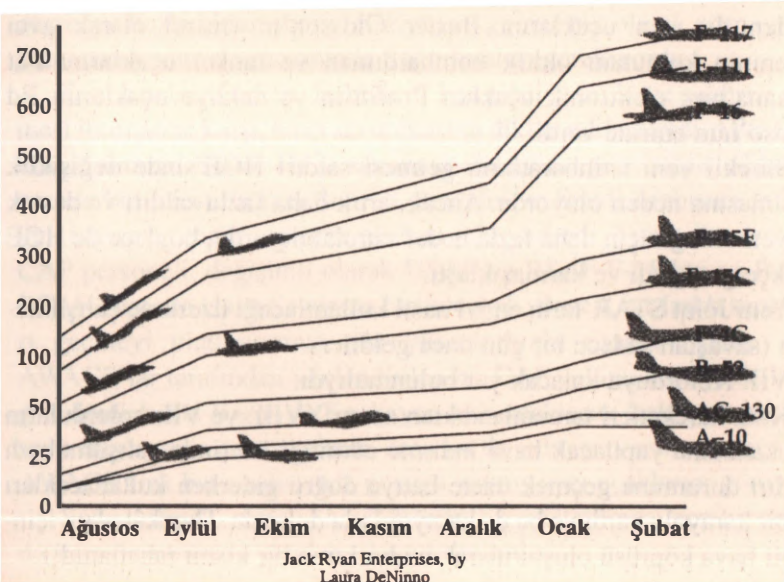
Uçaklar	Planlanan	1 Kasım	16 Ocak'91
A-10	72	96	132
B-52	14	20	21
F-4G Vahşi Sansar	24	36	48
F-15E	0	24	48
F-16	144	120	210
F-111F	0	32	64
F-117	0	18	36
F-15C yığınağı çok azdı.			
USMC Sabit Kanatlı	—	146	242

311

İNSAN YIĞINAĞI

	17 Ekim	14 Kasım	19 Aralık	16 Ocak
CENTAF	31.459	30.981	35.062	48.679
ARCENT	100.429	128.617	167.218	247.637
NAVCENT	34.001	32.775	32.978	67.851
MARCENT	41.923	39.037	48.239	85.447
SOCCENT	(Çok azdı.)			
CENTCOM	687	741	874	1.030

USAF Hava Gücü Yığınağı

ABD Donanmasının büyük kısmı uçak gemilerinden oluşuyordu. Yiğınak yapma işlemi birçok sorun yarattı.

Chuch Horner kendi planlama işlemlerini her zaman olduğundan daha hızlı bir şekilde yapıyordu. Her gün kendine şunu soruyordu: “Ne değişti? Hangi yeni kuvvetleri alabiliriz? Bunu nasıl destekleyebiliriz? Nerede? Onları mevcut HGE’ye nasıl sokacağız?”

Horner’ın seviyesinde, planlama potansiyel problemleri önceden tahmin etmek, sonra da onlardan nasıl kaçınacağı, eğer kaçınılamazlarsa onları nasıl çözeceği üzerinde çalışmak anlamına gelir. Olabilecek her şeyi önceden görmek ve iyi sonuçlar elde ederek kötülerinden kurtulmak onun işiydi.

Personel boğazına kadar acil durumlar üzerinde çalışmaya gömülmüşken, o ileri bakarak, o anda yaptıkları şeyi bitirdiklerinde bir sonraki durumla başa çıkabilmek için ne yapmaları gerektiğini görmeye çalışıyordu.

Bunda da çoğunlukla başarılıydı. Savaş çok az sürpriz yaptığı için, sonradan meydana gelen binlerce olaya hazırlıksız yakalanmamışlardı. İki temel tahmin yanılışı Scud’ların İsrail’i vurması ve Hafji’nin işgal edilmesiydi. Yapılması kolay ama önemli hatalardı.

Bu arada, yığınakla ilgili sayısız pratik ve acil problem çıkıyordu:

Komuta düzenlemeleri hem yayılmalı hem de güçlendirilmeliydi. 5 Aralıkta Horner kontrol alanının çok geniş olduğuna karar verdi. Bu yüzden de avcı uçaklarını Buster Glosson’ın (resmî olarak avcı tümeninin komutanı oldu); bombardıman ve tanker uçaklarını Pat Caruana’nın; elektronik uçakları Profitt’in ve nakliye uçaklarını Ed Tenoso’nun emrine verdi.

Sürekli yeni istihbaratların gelmesi saldırı HGE’sinde değişiklik yapılmasına neden oluyordu. Ancak, artık daha fazla saldırı ve destek kuvveti olduğu için daha fazla hedef vurulabiliyordu, böylece de HGE gittikçe genişledi ve karmaşılaştı.

Yeni Joint STAR’ların en iyi nasıl kullanılacağı üzerinde çalışılmıyordu (savaşta sadece bir gün önce geldiler).

VII. Kolorduya kalacak yer bulunmalıydı.

Kara hareketleri tamamlandıktan sonra XVIII. ve VII. kolorduların batı kanadına yapılacak hava indirme etkinliği üzerinde çalışılmıyordu (saldırı durumuna geçmek üzere batıya doğru giderken kullanacakları tek bir karayolu vardı ve bu da kamyonlarla doluydu. Harekât alanı içinde bir hava köprüsü oluşturularak bu baskının bir kısmı rahatlatıldı).

Artan personel sayısını barındırabilmek için daha fazla çadır kent kurulmalıydı.

Her üste bol bol yetecek kadar mühimmat bulunmalıydı. Plana göre elde altmış günlük bir tedarik bulundurulacaktı; ama yeni uçaklar geldiğinde bu süre otuz güne indi. Ancak birkaç hafta içinde, Bill Rider ve lojistik ekibi Avrupa ve Amerika'daki lojistik organizasyonlardan aldıkları inanılmaz destekle mühimmat stoğunu altmış günlük düzeye ulaştırdılar. Hava gücünü sürekli azımsayan Saddam Hüseyin, birliklerine Koalisyonun birkaç gün sonra bombasız kalacağını söylemişti. Yine yanılmıştı. Savaş başladığında Horner'ın elinde altmış gün yetecek bomba ve füze vardı, ayrıca günler geçtikçe bu seviyenin azalmasına izin vermemişlerdi.

313

Hem yeni eklenen kuvvetleri desteklemek hem de savunma operasyonları uygulayabilmek için iletişim kurulmalıydı. Bu savaşta diğer tüm savaşlara nazaran kişi başına düşen iletişim gereksinimi çok daha yüksek olduğu halde Albay Randy Witt ve iletişimcilerinin meydana getirdiği mucizeler asla yeterli olmuyordu. TACC Washington'dan zamanında istihbarat alamıyordu ve asla filolara inmeye yetecek kadar hızlı olamıyorlardı. AWACS'ların hava fotoğraflarını hava savunma komuta merkezine ve denizdeki gemilere gönderen bağlantı çok hassastı. Küçük uydu terminalleri olan yüzlerce, hatta binlerce birliğin çöle yayılması önemli iletişim bağlantılarını tüketiyordu. Ve bombalar düşmeye başladıktan sonra HGE sayısı geometrik olarak artmaya başladı, ancak yine de zamanında dağıtılmaları gerekiyordu.

Tüm bunlar olurken, Iraklıların konvansiyonel hava saldırısı denemesi ihtimaline karşı, hava savunmasına dikkat edilmeliydi. AWACS etkinlik alanları Suudi Hava savunma sistemine göre tespit edilmiş ve onunla bütünleştirilmişti; Irak'ın güneyini ve Suudi Arabistan'ın kuzeyini tamamen radar kapsama alanına sokuyorlardı. Yirmi dört saat uçan CAP personeli, değişimli olarak USAF ve RSAF F-15'leri ve RAF ve RSAF Tornado Hava Savunma birlikleriydi. Bazen, bir Iraklı sanki sınırı geçmeyi planlıyormuş gibi yüksek hızla güneye uçardı, ancak AWACS'lar tarafından yönlendirilen bir CAP yolunu kestiğinde hemen geri dönüyordu. Bazen de Koalisyon avcı uçaklarını Irak içine çekip pusuya düşürmeye çalışıyorlardı, ama bu da asla işe yaramıyordu, çünkü AWACS Irak hava sahasında pusuya yatmış avcı uçaklarını görüyordu.

Sonuç olarak, mevcut hava üslerinin genişletilmesi gerekiyordu ya da bazı durumlarda yenileri oluşturuluyordu.

Öncelikle, her üs daha ne kadar insan barındırabileceğinin anlaşılması için araştırılıyordu. F-117'lerin bulunduğu Khamis Mushyat gibi bazı üslerde çok az yer olduğundan, yapılacak fazla bir şey yoktu. Diğer üslerde ise yapacak çok daha fazla iş vardı.

Çoğunlukla ek mühimmat depolama alanlarının kurulması gerekiyordu. BAE'deki El Dafra'da bunlardan biri bir vadinin yanındaki küçük bir tepeye kazılmıştı. Yağmur yağdığında burayı su basmıştı. Bombalar hasar görmemişti ama panyol tahtaları ve fünye kutuları yüzüp gitmişti.

Yığınak başlamadan önce bile bazı üslerde yakıt kıtlığı vardı. Uçakların sayısının artması sadece durumu daha da kötüye götürdü ve yakıt miktarını arttırmak mümkün değildi (yakıt bidonları stoklamak bir üsse sadece bir günlük ek yakıt sağlıyordu). Bill Rider üslere yakıt akışını arttırarak bu problemi çözdü; yani yakıt üreten tesisler ve üsler arasında gidip gelen Suudi tankerlerinin sayısını arttırdı. El Harc ve diğer üslerde uçuşların aksamaması yakıt üretim tesisinden devamlı yakıt kamyonu gelmesine bağlıydı (El Harc Riyad'dan yaklaşık 45 km kuzeydeydi).

Ortadoğudaki Koalisyon Hava Üsleri

El Harc'da yakıt depolamak bir problemdi, çünkü orası bir hava üssü olarak kurulmamıştı; kumlarla çevrili bir pist ve uçak park yerinden başka bir şey olarak düşünülmemişti.

Çöl Kalkanı sırasında F-15E'ler ilk önce Umman'da Tumraid'de konuşlandılar. Tumraid bir avcı uçağı üssüydü, gerekli yakıt ve mühimmat deposuna sahipti. F-15E uzun menzilli bir saldırı uçağıydı, yani (tasarlanan) savaş alanına (Kuveyt-Suudi sınırı yakınlarında) yapacağı sekiz yüz millik tek yönlü uçuş problem değildi. Aslında, eğer savaş güneye kayarsa ve Iraklılar kuzeydeki hava üslerini ezip geçerse arada böyle bir mesafe olması iyi olurdu. Ancak, tasarlanan savaş alanı artık kuzeye kaydırılmak üzere olduğundan uzun yolculuk bir dezavantaja dönüştü. Böylece onları beş yüz mil kuzeye, RSAF'ın El Harc'da inşa ettiği pistlere ve park alanına taşımaya karar verildi. Taşınınca savaşa bir saat daha yaklaşmış olacaktı.

BAE'nin El Minhad kasabasındaki pist inşaatını ve Bahreyn'deki Şeyh İsa yol ve park alanı⁽⁴⁹⁾ inşaatını yeni bitiren Albay Ray Davies ve Hava Kuvvetlerinin ağır inşaat taburu 823. Kızıl At Müfrezesi, çölde Hava, Kara ve Deniz Kuvvetlerinin birlikleri için bir üs ve bir sürü yaşam alanı inşa etmesi için Albay Hal Hornberg tarafından kuzeye gönderildi. Kızıl At birkaç gün içinde binlerce kişinin barınacağı bir şehir kuracaktı.

Problemler göz korkutucuydu. Hava Kuvvetlerinin dağıttığı çadır-lar kum üzerine kurulamıyordu, çünkü kum kazıkları tutmuyordu, ama yine de bu havalandırmalı ve ısıtmalı çöl çadırları karacı kardeşlerinin gıptayla baktıkları şeylerdi. Kızıl At kumun üstünü derin bir kil tabakasıyla kapladı. Kil tabakası beton gibi sertleşerek üstüne kampın rahatlıkla kurulabileceği bir zemin oluşturdu. Büyük düşünebildiğinizde her şey kolay oluyordu.

Tonlarca kil bulup çıkardılar, sonra kilometrekarelerce alanı kil tabakasıyla kapladılar. Su veya yakıt temin etmek sorun değildi. İkisi de Umman ve Bahreyn'deki stoklardan dev kauçuk bidonlar içinde getiriliyordu. Uçak hangarları yine stoklardan temin edilen malzemeden birkaç içinde inşa edilmişti. Mühimmat depolama alanları, yemekhaneler, dükkânlar, küçük bir kilise, hatta kumdan bir golf sahası... hepsi haftalar içinde tamamlandı. Aralıkta üs iki F-15E hava müfrezesi, iki F-16 hava müfrezesi, bir F-15C müfrezesi ve bir C-130 hava ulaştırma filosunu almaya hazırды.

Kral Halid Askerî Kenti'ndeki (KHAK) hızlı dönüş üssünün oluşturulması çok daha zordu.

Hızlı dönüş basit bir kavramdır: Modern Amerikan askerî uçakların büyük güvenilirliği sayesinde, yolcu yerine bomba taşıyan yolcu uçakları günde birçok sorti yapıyorlardı. Bu yüzden, Irak yakınlarına uçakların hızla yeniden yakıt ve silah alabilecekleri bir üs kurmak anlamlıydı ve orada pilota yeni görevi için hedef bilgisi de verilebilirdi. Bu şekilde, düşmana günde dört ya da beş kere, baş döndürücü bir tempoyla saldırabilirdi.

Böyle bir üs kurmak için, dezavantajları olduğu halde, Irak sınırına 75 km uzaklıktaki KHAK seçildi. El Harc gibi orada da pistler, kara yolu bağlantıları ve birkaç şey daha inşa edilmesi gerekiyordu. Komutanları düşündüren nokta, düşman topları için güzel bir hedef olma ihtimaliydi. Bu nedenle, oraya hiç uçak gönderilmedi. Kuşlar sadece yeniden yakıt ve silah almak için geleceklerdi.

Şimdi Horner'ın bir çadırkent, malzeme ve yakıt deposu, bir operasyon alanı ve istihbarat, hava trafik kontrol ve bakım servisleri kuracak birine ihtiyacı vardı. Tüm bunların iki hafta içinde yapılması gerekiyordu, hiçbir özre yer yoktu. Bu mucizeyi gerçekleştirebilmek için Albay Bill Van Mater'ı hızlı dönüş üssündeki filonun komutanlığına getirdi.

Afansız Suudi Arabistan'a gelmesinin yarattığı sersemliği hâlâ üzerinden atamamış olan Van Meter, 21 Aralıkta Horner'ın ofisinde göründü. Onu bekleyen zor görev şuydu: İkmal hattının sonuna bir üs inşa etmek ve adamlarını, hem tamamen yeni ve izole bir ortamda gece gündüz çalıştırıp hem de füze saldırısı ya da top ateşinden korumaktı.

Hazin bir gülümsemeyle, lojistikçi Bill Rider ve George Summers ile konuşmak üzere ayrıldı. Altı gün sonra, Horner KHAK'ye uçtu. Orada bulduğu şeye inanamamıştı. Üs henüz bitmemişti ancak bulldozerler kumda malzeme depolama alanlarını açmaya çalışıyorlar; avcı uçaklarının motorlarını kapamadan yakıt ve silah ikmali yapabilecekleri tesisin boruları döşeniyor ve kasaba ve üs arasında, çölde bir çadır kent yükseliyordu.

Üssü gezerlerken Van Meter, Horner'a yeni gelen, yolunu şaşırmış ve yorgun genç bir kadın havacıdan bahsetti. Yeni gelenlere görevleri ve sorumlulukları ile ilgili verdiği brifing esnasında sessizce oturmuştu, ama düşman saldırıları ihtimalinden bahsettiğinde ölebileceğini anlamak onun için bir darbe olmuştu. Ve gözlerinden yaşlar boşanmıştı.

Scud'ların düştüğü ve pilotların ölmeye başladığı günlerde ise o genç bayan KHAK'deki en güçlü çarpışma liderlerinden biri olduğunu ispatladı.

KOMUTA VE KONTROL

Muazzam büyüklükteki filo grubunu yönetmek çok büyük ve karışık bir komuta kontrol sistemi gerektiriyordu. İşte bu sistemin bazı kayda değer öğeleri:

- TACC SO (Süren Operasyonlar)–Riyad'daki Taktik Hava Komuta Merkezi hava savaşının planlama ve uygulama merkeziydi. Chuck Horner karargâhını orada kurmuştu.
- AWACS–AWACS uçağı, her irtifadaki hava hedeflerini görebilen uzun menzilli büyük bir radarla donatılmış bir Boeing 707 komuta kontrol uçağıdır. Karada kendisine göre bağıl bir hızla hareket eden cisimleri de algılayabilir. Alıcıları genellikle yetmiş milin üzerindeki hızlara ayarlanır, böylece arabalar uçak gibi algılanmaz; hız eşığı istendiği gibi ayarlanabilir. AWACS tüm harekât alanının hava fotoğrafını çeker ve AWACS hava kontrolörleri operasyona giden veya dönen uçaklara seyir asistanlığı yapar ve havada yakıt ikmali yapmalarını sağlar. Güçlü havadan havaya radarları olduğu için F-15 ve F-16'ların böyle bir yardıma ihtiyacı yoktur; ama diğer uçaklar genellikle bu yardıma gereksinim duyar.
- ACE Takımı–AWACS uçağında yer alan ve TACC SO ile paralel çalışan küçük bir komuta ve kontrol birimidir; genellikle bir plancı/idareci, bir istihbaratçı ve bir veya iki nöbetçi subaydan oluşur. ACE birimi savaşa daha yakın olduğu ve neler olup bittiği hakkında TACC personeline nazaran daha çok şey bildiği için sortileri yönlendirme otoritesine sahipti. Aslında, normal olarak, TACC komutanları ile yakın temas halindeydiler. Eğer TACC yakınlarına bir Scud düşerse aynı zamanda geçici bir yedek komuta merkezi görevini de alabilirlerdi.
- ABCCC (Hava İndirme Komuta, Kontrol ve İletişimi)–AC-130 uçakları temel olarak yakın hava desteğinin kumanda ve kontrolü için kullanıldı. Kargo kompartımanında yaklaşık on beş kişilik bir komuta ve kontrol birimi yer alıyordu. Bu on beş kişinin yarısı, kara birlikleri göreve katıldıktan sonra muhtemelen kara-

cı veya deniz piyadesi olacaktı. Deniz Piyade ABCCC'si Hava İndirme Direkt Hava Destek Merkezi veya DASC olarak adlandırılıyordu.

- Pusula Arama–Düşmanın iletişim sistemini engellemek için düzenlenmiş bir EC-130H.
- Komando Solo–Televizyon ve radyo yayınları yaparak psikolojik operasyonlar yürütmek için düzenlenmiş bir EC-130.
- Rivet Joint (RC-135)–Düşman hava savunma sistemleri ve diğer istihbarat bilgileriyle ilgili veri sağlayan Boeing 707'nin özel bir keşif versiyonu.
- Joint STARS (E-8A)–Hareketli hedeflere ilişkin bilgi (MTI) veren ve yüzeydeki hedeflerin Sentetik Aralık Radar (SAR) görüntülerini sağlayan büyük bir radarla donatılmış bir Boeing 707. Bu bilgiler, düşman kara hedeflerine yapılan saldırıları izleyen, tanımlayan ve yöneltten uçaklardaki hava kontrolörlerine sunuluyordu. E-8 hâlâ bazı testlerden geçmekte olduğu için mürettebatını savaşa gönüllü olarak katılan sivil mühendisler oluşturuyordu. Joint STARS radarı ve hava kontrolörleri, Ocak sonunda El-Hafci'de Suudi Arabistan'a yapılan Irak kara saldırısını durdurmada çok büyük bir rol oynadı.
- Katil İzçiler–Ölüm kutuları (Irak ve Kuveyt'teki 45 km²'lik alanlar) üzerinde devriye gezmekle ve Irak kara birliklerinin yerlerini gözle veya radarla tespit etmekle görevli F-16'lar. ABCCC, AWACS, Joint STARS veya TACC tarafından yönetilen ve desteklenen ölüm kutularına saldırı uçuşlarına hedef bilgisi sağladılar.

Kara savaşı başladıktan sonra:

- Hava İrtibat subayları (ALO'lar) ve Kara İleri Hava Kontrolörleri (FAC'lar)– Her ikisi de kara birliklerinin hava kuvvetleriyle irtibatını sağlayıp yakın hava desteğini idare ettiler. Farkları, rütbelerinden ve görevlendirildikleri kara birliklerinden ileri geliyordu. FAC'lar genellikle tabur düzeyinde veya daha alt düzeydeki birliklerde görevli, daha düşük rütbeli subaylardı. ALO'lar genellikle binbaşı ve daha üst rütbeli subaylar oluyor ve tugay düzeyi veya yukarısında görevliydi. Örneğin, bir albay koldu seviyesinde, bir yarbay ise tümen seviyesinde bir ALO olabi-

lirdi. Bir subayın ALO rolünü oynaması onun deneyimli bir üst subay olduğunu vurguluyordu; ALO bir yerde kara birlikleri komutanının hava danışmanıydı. ALO bir saldırıyı kontrol edebilirdi, ama bunu çoğunlukla savaş alanına daha yakın olan FAC'lar yapıyordu.

- Hava Operasyonları Destek Merkezi–Güçlü iletişim aygıtları ve bilgisayarlarla donatılmış, genellikle bir kolordu ALO'su olan mini bir karargâhtır. BCE, TACC için neyse o da kolordu karargâhı ya da kara kuvvetleri grup karargâhı için oydu. Deniz Piyade Kolordusundaki muadiline Direkt Hava Destek Merkezi deniyordu.

319

Sistemdeki diğer öğeler şöyleydi:

- Kontrol ve Rapor Merkezi (CRC)–Hava fotoğrafı sağlayabilmek için bir ya da daha fazla TPS-75 tipi yer radarıyla donatılmış bir motorlu kara taşıtıdır. CRC kontrolörleri, AWACS çok meşgul olduğu ya da müsait olmadığı zaman AWACS kontrolörlerinin görevini yapıyordu. Ancak görevi AWACS kadar iyi yapamıyorlardı, çünkü yer şekillerinin düzensizliği ve yeryüzünün eğriliğinden dolayı yer radarı, alçak irtifadaki hava hedeflerini göremiyordu. Komuta ve kontrol sistemlerinde benzer fonksiyonlar olan diğer unsurlar arasında Suudi Hava Savunma sistemi tarafından kullanılan ve RSAF ve UAE tarafından personel desteğinde bulunan Amerikan Aegis kruvazörleri ve Sektör Operasyon Merkezleri vardı. CRC göstergeleri aynı zamanda AWACS ve diğer radar ağlarına bağlıydı ve başka türlü buna sahip olamayacaklara AWACS fotoğraflarını sağlıyordu. Böylece, Suriyelilere ve Mısırlılara hava fotoğrafı verisi sağlamak için KHAK'de bir CRC kurulmuştu.
- Kontrol ve Rapor Karakolları (CRP)–Aslında CRC veya AWACS ile aynı fonksiyonlara sahip yer radar birimleridir. Ama daha küçüktürler ve kapsamlı bir hava resmi elde etmek için diğer ikisine bağlıdırlar. Aynı zamanda “boşluk doldurucular” olarak da adlandırılırlar.
- Filo/Hava Müfrezesi Komuta Merkezleri (KM)–Bu, filo, hava filosu ya da üssü TACC'a bağlayan esas merkezdi. Her üssün bir ana komuta merkezi olurdu ama büyüklüğü ve karmaşıklığı üs-

sün büyüklüğü ve aktivite seviyesine göre çeşitlilik gösterirdi. El Arar gibi sadece birkaç jeti olan bir üste KM, bir telefon, bir CAFMS terminali ve üstü planlama için kullanılan haritalarla dolu bir masadan oluşan bir çadır olabilirdi. Dahran'daki gibi büyük bir operasyonda KM, AWACS resimleri ile hava savunma göstergeleri, güncellenmiş tehlikeleri gösteren istihbarat bilgisayarlara ve bir çok nöbetçi subay ve operasyonları koordine edecek hücrelerden oluşurdu.

- Uçan Hava Müfrezesi Operasyonları–Burada pilotlar görevleri planlıyordu ve filo operasyonları, brifing odaları ve programlama kurulunun sağlamadığı istihbaratı alıyorlardı. HGE'ler TACC'tan Filo Operasyon Merkezine geliyor ve hava müfrezelerine dağıtılıyordu.
- Hava Trafik Kontrol Sistemi–Bunun içinde kuleler, kalkış kontrol, varış kontrol ve hava trafik yardımcıları (TACAN, VOR, ILS, ADE, pist ışıkları, Hava Üssü Operasyonları, GCI ve GPS) vardı.
- Ve bakım, güvenlik, inşaat, yangın söndürme, bomba imha ve hastane operasyonları gibi birçok destek unsuru daha vardı.

Tüm bunların merkezinde TACC'ın iki fonksiyonu vardı: Süren planlar ve süren operasyonlar. Süren Planlar fonksiyonu (bunun içinde Kara Delik, süren planlar ve bilgisayar merkezinin etkinlikleri vardı) HGE'yi hazırlıyor, Süren Operasyonlar uyguluyordu. Ancak normal konuşmada TACC, Planlardan çok daha geniş olan operasyonlar anlamına geliyordu ki orada çok daha fazla şey olup bitiyordu.

Operasyonlar bölümü HGE'yi *değiştiriyordu*.

Önceden tahmin edilmeyen hiçbir şeyin olmadığı mükemmel bir dünyada, hiçbir plan aksamaz. Hazırlandıktan kırk sekiz saat sonra HGE'nin çoktan eskidiği gerçek dünyada, yeni istihbarat, hava değişimleri, önceden tahmin edilemeyen düşman hareketleri, yeni fırsatlar, hatta havalanırken düşen bir KC-10 tankeri gibi nispeten küçük aksiliklere bağlı olarak HGE'yi hızla değiştirecek bir sistem gerekiyordu. O tankerin yakıt ikmali yapacağı jetlerin bir şekilde yakıt bulmaları gerekiyordu ve TACC'daki ekiplerden birinin bunu sağlamanın bir yolunu bulmalıydı. Aynı şekilde, eğer HGE hedef bölgesinde hava kötüyse, TACC ekiplerinden biri programlanmış uçuşu önceden planlanmış hedef yerine yeni bir hedef bölgesine yönlendirmesi gerekiyordu.

Savaş boyunca yapılan planlar en fazla yüzde elli oranında uygula-

nabiliyordu ve bazı günler, hemen hemen her sorti üzerinde değişiklik yapıyordu.

Dokuzuncu Hava Kuvveti Körfez'e gelirken, komuta merkezini yerleştirmek için beraberinde bir şişme bina getirmiş ve onu Riyad'daki RSAF binasının otoparkına kurmuştu. Ancak kısa zamanda daha iyi bir yere ihtiyaç olduğu ortaya çıktı. Bir kere, Amerikan havacılarının operasyonlarını acil duruma göre adapte etmeleri gerekiyordu. Suudi Arabistan'da olduklarından, kontrol merkezi için en uygun yer ev sahibi ulusun hava kuvvetlerinin yanıydı. İkincisi, Hava Kuvvetlerini Kara Kuvvetleriyle birlikte şehir dışında açık araziye yerleştiren kafa yapısıyla birlikte şişme binanın da modası geçmişti ve zaten pek işlevsel de değildi. Çok küçük, çok karanlıktı ve teknolojisinin büyük bölümü (CAFMS gibi bazı daha yeni sistemler içerdiği halde) ellilerden kalmaydı. Sayısı 150'yi geçen TACC personelinin daha verimli bir çalışma ortamına ve Scud tehdidine karşı kalkan görevi görecektir sert duvarlara ihtiyacı vardı.

En uygun yer açıkça RSAF karargâhının bodrum katıydı. Aralıkta, Operasyonlar, bilgisayar operatörlerine eğitim vermek için daha önceden RSAF tarafından kullanılan odayı aldılar. Ancak, güç kaynakları, iletişim donanımını içeren motorlu taşıtlar ve çanak uydu antenleri park alanında kaldı ve yeni TACC'a buradan kablo döşendi.

TACC'DA BİR TUR

Operasyon odasının giriş kısmında küçük bir boş alan vardı. Oda'nın orta kısmını, üstü telefonlar ve bilgisayar terminalleriyle dolu sıra sıra ince uzun masalar kaplıyordu. İnce uzun masa sırasının iki yanında çoğu merkeze bakan yazı masaları vardı.

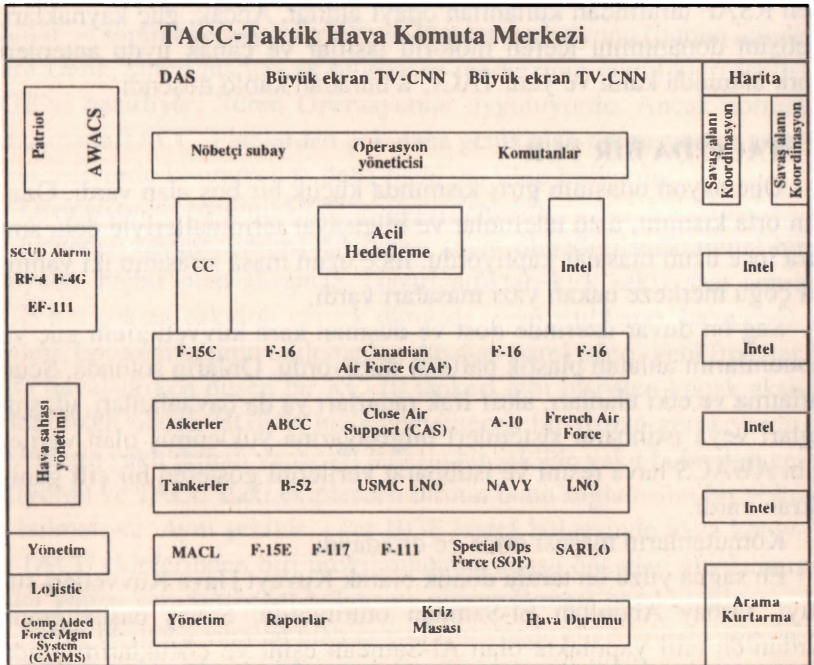
Sağ ön duvar üzerinde dost ve düşman kara kuvvetlerinin güç ve konumlarını anlatan plastik paftalar duruyordu. Onların solunda, Scud fırlatma ve etki alanları, aktif Irak radarları ya da havaalanları, ulaşım ağları veya istihbarat sistemleri bilgisayarına yüklenmiş olan veriler gibi AWACS hava resmi ve istihbarat verilerini gösteren bir çift geniş ekran vardı.

Komutanların masası önde ve ortadaydı.

En sağda yüzü ön tarafa dönük olarak Kuveyt Hava Kuvvetleri subayı Yarbay Abdullah El-Samdan oturuyordu. Savaş başladığında Ürdün'de tatil yapmakta olan Al-Samdan eşini ve çocuklarını orada

bırakarak arabasına atlayıp Riyad'a gelmiş ve Kuveyt Hava Kuvvetleri temsilcisi olarak RSAF karargâhına yerleşmişti. Komutanların masasındaydı, çünkü özel bir şeref yeri vardı: Kurtarmaya çalıştıkları onun ülkesiydi. Ama o ayrıca işgal altında bulunan Kuveyt'teki direniş liderleriyle görüşme imkânı da sağlıyordu (her gün uydu telefonlarını kullanarak hedef verilerini ona iletmek için hayatlarını tehlikeye atıyorlardı⁽⁵⁰⁾) ve savaş boyunca uçuşlara katılmıştı. Ebeveynleri ve kardeşleri Kuveyt'te kapana kısılmış kalmışlardı.

RSAF komutanı General Behery Al-Samdan'ın solunda oturuyordu. Onun yanında Horner ve Horner'in yanında da ya Tümgeneral Tom Olsen ya da Tümgeneral John Corder (Olsen genellikle gündüzleri Horner da geceleri çalışırdı ve Corder sürekli çalışıyor görünüyordu). Horner eski dostu Corder'ı operasyonların genel yöneticisi olarak ekibe almıştı. Jim Crigger DO rolünü çok iyi üstlense de yakasında hiç yıldız yoktu ve bu yüzden de diğer kuvvetlerle yapılan üst düzey toplantılarda ciddiye alınmıyordu. Zeki⁽⁵¹⁾ ve özgeci Comer rolünü çok iyi oynuyor ve Crigger'ın tüm zamanını günlük operasyonları yürütmeye ayırmasını sağlıyordu.

Son iki sandalyede TACC direktörleri Jim Crigger ve Al Doman (Mike Reavy ve Charlie Harr gece vardiyasında çalışıyorlardı) oturuyorlardı. Onların görevi güncel operasyonları yürütmek, yani hava savaşını uygulamaktı. HGE üzerinde bir değişiklik yapıldığında, gerekli kişilerin bilgilendirilmesini ve koordine edilmesini sağlayan onay otonitesi onlardı.

Komutanların masasının arkasında kare şeklinde bir masa vardı; üzerine büyük bir Irak haritası yayılmış ve onun üstüne de bir pleksiglas tabakası yerleştirilmişti. Bu masanın etrafında da koalisyon hava ortaklarının ulusal liderleri (Fransa'dan Tümgeneral Claude Solent, İtalya'dan Tümgeneral Mario Alpino, Kanada'dan Yarbay John McNeil ve RAF Hava Mareşali William Wratten ile İngiltere'nin Körfez'deki en üst düzey askerî lideri olan Sir Peter de la Billiere) oturuyorlardı.

Onların solunda TACC'ı yürüten insanlar oturuyordu, Yarbay Bill Keenan ve Yarbay Hans Pfeiffer. İnsanların ve aletlerin iyi çalışıp çalışmadığını kontrol ediyorlardı (onlar TACC'ın "bina amirleri" idiler).

Nöbetçi subaylar⁽⁵²⁾ (bunlar çeşitli üsler, hava kuvvetleri ve kuvvetlerin irtibat subaylarıydı) odanın ortasına sıralanmış masaları işgal etmişlerdi; görevleri önceden planlanmış HGE'nin değişikliklerini organize etmekte. Değişikliklerin çoğu uçuş esnasında gerçekleştiğinden genellikle uçuşlarla AWACS'lar aracılığıyla bağlantı kuruyorlardı; ancak bazen AWACS uçaklarından birindeki havadan kumanda unsuru ya da ABCCC uçağı veya Katil İzci gibi bir başka komuta kontrol unsuru da kullanılabiliyordu.

Sistem ayrıca, hava, istihbarat, arama ve kurtarma, hava savunma, AWACS, havaalanı idaresi (nesnelerin aynı anda aynı yeri işgal etmelerini önlemek için), elektronik savaş, özel operasyonlar ve BCE (Hava Kuvvetleri ve Kara Kuvvetleri arasındaki irtibat) gibi bir dizi destek ve irtibat unsuru gerektiriyordu.

Bu unsurların her biri önemliydi. Birkaçı biraz daha açıklamayı hak ediyor:

Hava, Hava Kuvvetlerinin denizidir, bu yüzden hava koşulları çok önemliydi; sadece yağmur yağıp yağmayacağını bilmek yetmiyordu, başka birçok şey de bilinmeliydi. Örneğin TV güdümlü Maverick füzelerinin yüklenmesi kararı, optik eğim menzillerinin tahminlerine bağlıydı: Pilot Maverick'iyile siste füzeyi hedefe kilitleyebilecek kadar ileriye görebiliyor muydu? (Albay Jerry Riley'in Kara Delik'in karşısındaki geniş hava dükkânı tarafından desteklenen) süren operasyon

hava bölümü bu tip sorulara cevap veriyordu ve TACC'daki herkesi hedef bölgeleri, yakıt ikmal rotaları ve hava üslerindeki hava durumu konusunda bilgilendiriyordu.

Süren Operasyonlardaki geniş istihbarat birimi çeşitli kaynaklardan veri elde ediyordu (DIA gibi): ulusal istihbarat kaynakları; birliklerin uçuş görevleri (istihbarat birimleri görev dönüşünde pilotlardan bilgi alıyordu) ve RSAF karargâhına bitişik USMTM arazisinde bulunan futbol sahasına kurulmuş çadırlarda kalan analistler. Futbol sahası aynı zamanda filolara hedef materyalleri gönderiyor ve Iraklıları araştırıyordu. Bu araştırmalardan elde ettikleri bulguları, hedefleme işlemleriyle birleştirilebilmesi için Kara Delik'e gönderiyorlardı.

324

Operasyon odasının arka köşesinde Alay Joe Stillwell tarafından idare edilen arama ve kurtarma hücresi vardı. Onun takımı kurtarmaları başlatıyor, koordine ve takip ediyordu. Bunun için ellerindeki uygun bir aracı, donanma gemilerini, kara kuvvetleri helikopterlerini veya Özel Operasyonların sızma yeteneğini kullanabilirlerdi. Arama ve kurtarma birleşik kaynaklar gerektirdiği için TACC'daki SAR takımı Chuck Horner değil CINC için çalışıyordu. Ancak, arama ve kurtarma çabaları sadece hava yoluyla ulaşılabilecek bir bölgede düşürülen hava mürettebatına yönelik olduğundan ve bir kaybın ilk belirtileri ve yeri AWACS resimlerinden anlaşıldığından ötürü, bu hücre TACC'daki hava operasyonları merkezine kurulmuştu.

Horner her sabah TACC'a girer girmez, kayıpları ve kurtarma çabalarını kontrol etmek için bu hücreye uğradı. Ona göre bir komutanın güne hatalarının sonuçlarını görerek başlamasından daha uygun bir yol yoktu.

GECE DEVESİ

Havacılar her zaman daha iyi savaşma yollarını tecrübe ederler.

Çöl Kalkanı boyunca, Suudi çölü üzerinden uçan 48. filoya bağlı F-111F mürettebatı beklenmedik bir şekilde dost tankların, kumda gömülü olduklarında bile PAVE TAC ekranlarında görüldüğünü fark ettiler.

PAVE TAC kapsülü F-111F gövdesinin altına yerleştiriliyordu. Bu kapsüle, uçağın 10.000-15.000 fit aşağısında uzanan arazinin net olmayan bir televizyon görüntüsünü veren bir kızılötesi tarayıcı yerleştirilmişti. Tankların metal gövdesi çöl toprağından daha çok ısındığı ve soğuduğu için, uçak alıcılarını o yöne doğrulttuğu zaman tanklar

ekranda parlayarak belirginleşiyordu. Sıcak veya soğuk bir noktayı bir kere gördüklerinde ise alıcıyı hedefe kilitliyor ve uçak üzerinden geçerken hedefi takip ediyorlardı. Alıcı çok hassastı ve görüş alanındaki herhangi bir şeyin mükemmel bir resmini verebiliyordu; ama bir şeyi elde etmek için başka bir şeyden vazgeçmek gerekiyordu; çünkü görüş alanı çok dardı.

Ayrıca kapsülün döner kulesinde kızılötesi alıcıya bağlı bir lazer işaretleyicisi vardı. Mürettebat bir tank bulup alıcıyı takip moduna kilitledikten sonra, görüntüyü kokpitteki televizyon ekranına bakarak doğrulayabiliyorlardı. Silah sistem subayı tankı lazerle işaretleyerek lazer güdümlü bir bomba gönderiyordu (Lantirn kapsülleriyle donatılmış olan F-15E ve F-16'lar da benzer sonuçlar elde ediyorlardı).

Bu taktikler ve işlemler Kasım ve Aralıkta Gece Devesi egzersizleri boyunca tekrarlandı ve rötuşlandı. Fırtınanın doruğunda, 48. filo gecede yüzden fazla tankı vuruyordu.

Hedefi nokta atışıyla vurmanın yan etkileri de oldu. Ocak ortalarında seferin başlamasından kısa bir süre sonra keşif fotoğrafları park etmiş tanklardan biraz uzaklıkta kazılmış siperleri de göstermeye başladı. İran'da savaş esnasında Irak tankçıları tanklarının içinde uyumaya alışmışlardı; tanklar çevrelerindeki çölden daha güvenliydiler. Bizim tank vuruşlarımız bu sığınaklarına bir son verdi.

Daha sonra, kara savaşı boyunca, Amerikan tankları her zaman kuma gömülü Irak tanklarına karşı ilk vuruşu yapıyor gibi görünüyorlardı ve savaş ilerledikçe düşman tank ateşi seyreliyordu. Daha sonra analizler gösterdi ki Amerikan kara kuvvetleri yaklaştığında Iraklılar tanklarının içinde olmuyorlardı ve ilk atışlar Iraklıları vurduğunda Irak tankçıları hava saldırısına maruz kaldıkları sonucuna varıp yeraltı sığınaklarına giriyorlardı. Gerçeği gördüklerinde, çok geç oluyordu. En cesur olanlar tanklarına doğru sürünerek ilerlemeye çalışsa da çoğu Amerikan zırhlı birliklerinin makineli tüfek ateşiyle durduruluyordu. Tanklarına ulaşmayı başaranlar ise etkili bir şekilde savaşamayacak kadar şaşırılmış oluyordu.

Gece Devesi Irak Ordusunu ciddi olarak zayıflatmakla kalmadı, kara savaşı üzerinde de önemli bir etkisi oldu.

ARALIK BRİFİNGİ

Aralık'ta General Schwarzkopf bileşen komutanlarından Bakan Cheney, General Powell ve Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz'e ayın

yirmisinde MODA'daki karargâhında brifing vermelerini istedi. Bu, Ocak'taki BM termininden önce toplanan son savaş konseyiydi.

Tüm bileşenlerin katılması programlandıysa da Kara Kuvvetlerinin planları asgari düzeyde tartışılacaktı. Çünkü 15 Ocak'tan sonraki tek savaş hava savaşı olacaktı; toplantının odak noktası hava seferi olmayıydı. Ayrıca, Horner'ın sandığı kadarıyla, Schwarzkopf, niyetlenilen kara saldırısının taktik detayları hakkında zamansız yorumlardan kaçınmak için kara kuvvetleri brifingini lojistik konularla sınırlandırmak istiyordu. Hava savaşının ilerleyişi analiz edildikten sonra bunun da zamanı gelecekti.

326

Donanma ve Deniz Piyadeleriyle ilgili tartışmalar da asgari düzeyde tutulacaktı. Donanma her ne kadar her zamanki katı, profesyonel yöntemleriyle Irak gemi ambargosuyla ilgileniyorsa da bu konuda söylenecek fazla bir şey yoktu. Ancak, Deniz Piyadelerinin Kuveyt'e çıkarma yapmaları konusunda bazı sorunlar vardı. Washington'daki birkaç deniz piyade komutanı bu konuda baskı yapıyordu. Ama onlardan biri Riyad'a geldiğinde böyle bir operasyona kalkışmak için duydukları istek kayboldu; zaten ne Schwarzkopf ne de Boomer böyle bir şey yapılmasını istemiyorlardı. Iraklıların Kuveyt sahillerinde kurmakta olduğu savunma hatları ölümcül görünüyordu. Sonuçta, düşmanda Kuveyt'e bir çıkarma yapılacağı izleniminin uyandırılması en sonuncu kara planının bir parçasıydı ve bu yüzden savaşın kara safhasında birkaç Irak tümeni sahilin yakınlarından kırırdayamamıştı.

Brifing Schwarzkopf'un MODA'daki savaş odasında yapıldı ve on beş dakikası Horner'a ayrılmak üzere bir saat sürmesi planlanmıştı; ancak hava esas konu olacağı için, Buster Glosson'un Ekimde Bakana verdiği brifingde kullandıkları elli grafiği güncelleştirmişti. O brifing savaşın ilk üç gününün ve arkasındaki aktivitelerin genel bir resmini çıkarmıştı. Şimdi Horner tüm bunların nasıl yapılacağını, ne kadar süreceğini, Hava Kuvvetlerinin koalisyonun bir parçası olarak nasıl savaşmayı düşündüğünü ve savaşa katıldıklarında kara kuvvetlerini nasıl destekleyeceklerini detaylı olarak anlatacaktı. Sonunda, Cheney'in askerî asistanı tarafından, Bakanın özellikle Irak'ın balistik füze ve biyolojik savaş tehdidi (Horner buna kısaca Scud'lar ve Böcekler diyordu) konularıyla ilgili olduğu konusunda uyarıldı ve bu sebeple bunlarla başa çıkabilmek için ne gibi planları olduğu hakkında iki ayrı brifing hazırladı.

Horner açık sözlü olmayı ve Bakana hava gücünün neyi yapıp neyi

yapamayacağını dürüstçe söylemeyi düşünüyordu. Örneğin, ilk üç günden sonra bombardımanın daha verimli hale gelmesini bekliyordu. Yeni istihbaratlar gelene kadar ve uçaklar yeni hedeflere (bu yeni hedefleme birkaç dakika içinde yapılacak olduğu halde) yönlendirilene kadar verimsiz bir süre geçmesi kaçınılmazdı. Brifing esnasında, Bakan dürüstlüğü hoş karşılıyor görünmüştü; geçmişe olduğu gibi pürüzsüz ve kolay bir başarı vaat eden, çekici görünümlü ama kof bir sunuşu kabul etmeyecekti.

Horner sunuşunu yaparken, Cheney'in oturduğu masanın önünde durdu. Cheney'in solunda Schwarzkopf, sağında Powell, onun sağında da Wolfowitz oturuyordu. Diğer önemli bileşen komutanları arkada oturuyorlardı ve ışıklar loştu. Horner'a göre odada sadece beş kişi vardı. Başka kimsenin önemi yoktu. Cheney, Powell ve Wolfowitz onun başarısız olacağını ummuyorlardı ve oraya tartışmalı noktaları değerlendirmek için gelmemişlerdi, ama yine de soruları ve yorumları yoğun ve inceleyiciydi; kaygılarını detaylı olarak incelemek niyetindeydiler.

Yine de sonuçlar ödüllendiriciydi. Her şey bittikten sonra, Bakanın Horner'ın niyetini tam olarak anladığı, dürüstlüğüünün bedeli olarak, her soruya cevap verme konusundaki eksikliklerini kabul ettiği belliydi.

Schwarzkopf birkaç giriş yorumu yaptı. Taraf tutmadan önce Horner'ın ne yaptığını görmek istiyor gibiydi.

Sonuçta brifingin uzayacağı anlaşıldı. O gün üç saat sürdü ve bir sonraki gün de devam etti.

İlk zor sorular Kuveyt harekât alanındaki Irak kuvvetlerine hasar verilmesine yönelikti. Özellikle de Irak zırhlı araçlarının ve ağır silahlarının yüzde ellisini yok etmenin ne kadar zaman alacağı konusuna yönelikti. Farklı çalışmalar farklı yanıtlar verdiği için Horner Cheney'e kendi tahmininin dayandığı analitik çabadan söz etti.

Pentagon'da görevli bir havacının çalışması yüzde ellilik hedefe bir haftadan daha kısa bir süre içinde ulaşılacağını iddia ediyordu, ama bu iddia sağduyu testini geçemedi. Böylece Buster Glosson, plancı ve analistlere varsayımlarını değiştirmelerini söyleyerek verilerine ince ayar yapmalarını istedi. Yeni çalışmaları seferin uzunluğunu üç haftaya çıkardı; Horner'a göre bu süre de gerçekçi değildi. Savaş alanını hazırlamanın en iyi ihtimalle altı haftaya kadar uzayabileceğini tahmin ediyordu.

Cheney bunun kendisine anlamlı geldiğini belirtecek bir işaret yaptı ve brifing devam etti (altı haftalık tahmin oldukça doğru çıktı).

En zor iki konu Scud'lar ve biyolojik silahlarla ilgiliydi. Kimyasal

silahlar da tartışılmıştı, ama bunların top mermileriyle atılması ve öncelikle askerî hedeflere yönelik kullanılması bekleniyordu. Askeriyenin bu silahlara⁽⁵³⁾ karşı koruması olduğundan, Cheney bu konuda fazla endişeli değildi.

“Böcekler” başka bir meseleydi. Biyolojik taşıyıcılar İsrail ve Suudi Arabistan’ın yoğun nüfus içeren bölgelerine kolayca yayılabilir-di, ayrıca etkili bir panzehirleri de yoktu.

O ayın başlarında, Saddam Hüseyin, Sovyet Scud füzelerinin “ge-liştirilmiş” versiyonu olan Irak yapısı füzelerini denedi. Yeni Scud’la-rın menzilini iki misline çıkarmak için savaş başlığını yarı yarıya kü-çültmesi gerekmişti. Dahası, Scud zaten korkunç derecede isabetsiz bir füzeydi. Horner gibi bir askere göre bu, silahın önemsiz olması demek-ti. Ancak evini ve ailesini yok edebilecek kapasitede, durdurulamaz bir silah olduğu için bir sivile göre önemliydi. II. Dünya Savaşındaki V-2 saldırıları ve 1980’lerdeki İran Irak savaşındaki Scud saldırılarının gösterdiği gibi isabetsiz balistik füzeler bile sivil nüfusu dehşete düşür-meye yetiyordu. Horner Scud’larla ilgili bu noktayı kaçırmıştı. Dick Cheney ise kaçmamıştı. Seçmenlere çok daha yakındı.

Horner, Bakana hava seferinin ilk birkaç saatinde bombardıman uçaklarının batı Irak’taki sabit Scud rampalarına nasıl saldıracağıının bir özetini çıkardı. Bunun arkasından da Scud üretim, depolama, yakıt üretim ve tamir tesislerine (her ne kadar bunların çoğunun Scud’lardan ve hareketli rampalardan arındırılmış olduklarını düşünse de) yapılma-sı planlanan saldırıların tariflerini verdi. En sonunda da Cheney’in duymak için can atmadığı cümleler geldi: “Iraklıların hareketli fırlatma rampalarından Suudi Arabistan, Bahreyn ve İsrail üzerine Scud göndermelerini önlememin hiçbir yolu yok.” Sekreter biraz daha bas-tırdığında Horner problemin geçici olduğu ve çözümün yakında bulu-nacağı konusunda onu ikna etmek istedi; ama bunu dürüstçe söyleye-bilmesinin hiçbir yolu yoktu. Yapabileceği en iyi şey, dürüstçe Scud atışlarını bastırma ölçümlerini anlatmak ya da bunu başaramazlarsa Scud’ların fırlatılmasından sonra Patriot’larla onlara karşı savunma yapılabileceğini söylemekti. Scud’ları durdurma çabasının pek ümit vaat etmediğini Horner’in itiraf etmesi gerekiyordu.

Bu Cheney’i memnun etmedi, ama gerçekçi bir bakıştı. Eğer Horner’in elinde Scud’ların Suudi Arabistan veya İsrail üzerine düşmesini engelleyecek bir mermi ya da büyü olsa bunu kullanacağını anlamıştı.

Saddam Hüseyin'in kendi halkı üzerinde ve İran-Irak savaşı esnasında zehirli gaz kullandığı oldukça bilinen bir şeydi. Irak biyolojik silahlarının araştırma ve üretimi ile ilgili ise pek bir şey bilinmiyordu. Bu durum Cheney'e brifing verilmeden çok önce göz önünde bulundurulmalı ve her biri bazı ikilemler doğuracak olsa bile birçok tahmin yapılmalıydı. İlk problem Irak'ın biyolojik silah üretme, depolama ve taşıma yeteneklerini yalıtıyordu.

Her ne kadar istihbarat bilgileri bunları üretebilen birkaç laboratuara dikkat çektiyse de üretim tesislerini hedeflemek zordu, çünkü biyolojik taşıyıcıları üretmek için çok az donanım gerekiyordu; özellikle de *elde olmayan nedenlerle* tesis personeline bu mikropların bulaşmasını engellemeyi umursamayan kişiler için. Biyolojik taşıyıcı üretmek için özel kimyasallar (çoğu zehirli gazda olduğu gibi) ya da özel malzemeler (nükleer silahlarda olduğu gibi) gerekmiyordu. Her hastanenin biyolojik taşıyıcı üretebilecek bir laboratuvarı vardır ve besin üretim tesisleri kolaylıkla mikrop fabrikalarına dönüştürülebilir.

Üretim tesisleri sayılamayacak kadar çoktu, ama mikropları hedefe ulaştırma yollarının sayısı daha da fazlaydı.

Bunları askerî kuvvetler üzerine yollama seçenekleri şunlardı:

En etkili taşıma sistemi, (sivrisinekle mücadele için kullanılanlar gibi) bir arabanın arkasına bağlanan bir römork üzerine veya kamyonun arkasına yerleştirilebilen bir püskürtme makinesini kullanmak olabilirdi; ancak böyle bir aleti İsrail veya Suudi Arabistan'ın içine sokmak problem teşkil ederdi. Püskürtme borularıyla donatılmış bir helikopter de işe yarardı ama Amerikan-Suudi hava savunmasının etkililiği göz önüne alındığında zarar verme potansiyeli çok az olurdu. Taşıyıcılar top mermileriyle atılabilir, füze başlıklarına yerleştirilebilir veya uçaktan bombayla atılabilirdi, ancak bu durumların her birinde serpinti ölçeği küçüktür ve mermi kovanının parçalanıp mikropların çevreye yayılmasını sağlayacak herhangi bir patlama mikroplar için de ölümcül olabilir. Kısacası, savaş alanındaki Koalisyon birliklerine karşı biyolojik silah kullanmak, özellikle de bu kuvvetler zaten kimyasal silah saldırılarına karşı koymaya hazırlıklı iseler fazla etkili olmazdı. Askeri gaz saldırısından korumak için dizayn edilen kıyafet ve maske, biyolojik silahlardan da bir dereceye kadar korunmayı sağlıyordu.

Biyolojik taşıyıcılar koalisyon ordularına hasar verebilir ya da birliklerin çoğunu korkutabilirdi ancak büyük şehirlerde sivilleri korkutma ve öldürme konusunda çok daha etkili olabilirlerdi. Şehirlerde gaz

maskeleri ve zararlı maddelere karşı kendilerini koruyacak kıyafetleri olmayan bir çok erkek, kadın ve çocuk vardı. İnsanlar birbirlerine yakın oldukları için az sayıda silah etkili bir kapsama alanına sahip olabiliyordu. Hastalıkların insanları öldürmeleri için günler gerektiğinden terör, kargaşa ve her şeyin kontrolden çıkmasına yeteri kadar zaman kalırdı. Ve şehirler genellikle merkezî yiyecek ve su kaynaklarına sahip olduklarından bu kaynaklara hastalık bulaştırarak çok sayıda insana ulaşmak kolaydı. Senaryolardan birine göre, Suudi Arabistan ve diğer Körfez ülkelerine sızan Irak'lılar su kaynaklarına antraks ve botulin sporları atabilirlerdi.

330

Hava savunması ve karşı-balistik füze operasyonları bomba veya füze yoluyla atılan biyolojik silahlara⁽⁵⁴⁾ karşı kalkan görevi yapabilir, Suudi sınır muhafızları Irak'tan sızan casusları yakalayabilirdi, ama bu tip önlemler biyolojik silahların kullanımını ancak azaltabilirdi. Tamamen önleyemezdi.

Bu yüzden de yapılacak en iyi şey biyolojik silah depolarına saldırıydı. İstihbaratlar Bağdat'ın hemen güneyindeki Salman Parkını işaret ediyordu. Burada botulin ve antraks sporları, büyük ve sağlam bir şekilde inşa edilmiş ve çevresi kontrol altında tutulan büyük sığınaklara yerleştirilmiş Teflon kaplar içinde depolanıyordu.

Ancak bunları bombalamak Horner ve plancıları için bir ikilem teşkil etmişti. Bu, sporları yok mu edecekti, yoksa onları serbest bırakıp atmosfere yayılmasına mı yol açacaktı. Böyle bir şey olursa tüm Arap Yarımadası mikroplarla kaplanabilirdi. İkinci şıkkın doğru olması halinde bir başka ikilem ortaya çıkıyordu: Ya Koalisyon güçleri bunların hepsini havaya uçurarak Arap Yarımadasındaki tüm canlıları öldürecek (İngiltere ve Amerika'da yayınlanan birkaç bilimsel dergide bundan bahsediliyordu⁽⁵⁵⁾) ya da aynı şeyi Saddam Hüseyin'in yapmasına izin vereceklerdi.

Kendisi de Arap Yarımadasında bulunduğu için Horner uyarıyı ciddiye aldı, ama en iyi davranışın hangisi olduğu sorusuna kesin bir cevap bulunamadı.

Bu ikilemin çözümü umulmadık bir kaynaktan geldi.

Aralığın başında bir gün, Maryland Fort Meade'de biyolojik silahlar uzmanı olan bir karacı binbaşı Horner'ın kapısında görüldü ve kimliğini gösteren belgelerini sundu (aslında Horner ismini asla öğrenemedi). "Anladığım kadarıyla, Irak biyolojik silahlarıyla ilgileniyorsunuz," dedi. Horner ilgiyle dinledi:

“Resmî belgeler, onları okuyan kişiyi antraks ve botuline maruz kaldığı anda ölebileceği sonucunu çıkarmaya itse de, antraks ve botulin pek çok uzmanın söylediği kadar da ölümcül değildir. Aslında, belki de hemen her gün antraksa maruz kalıyoruz; sporlar senelerce toprakta yaşıyor. Sorun yaratan şey, bu mikroplara maruz kalınması değil, ne miktarda mikroba maruz kalındığı. Hastalanmak için çok büyük miktarda mikroba maruz kalmak gerekiyor.” Sözünü sakınmadan devam etti. “Ya da antrakstan ölmenin en iyi yolu hasta bir koyunu öpmektir.” Sonra da ısı, güneş ışığı ve suyun (özellikle de klorlu suyun) sporları öldürdüğüne ama bunların garantili olmadıklarına dikkat çekti. Yani, serpinti riskine karşı (özellikle Irak’ta) en mantıklı yol, taşıyıcıları yok ederek düşmanın onları kullanmasını engellemekti.

Bu Chuck Homer’a iyi bir fikir gibi görünmüştü.

Zaten sığınakları vurma planları serpintiyi minimuma indirecek şekilde yapılmıştı. Günün ilk ışıkları parlayıp rüzgâr çıkmadan hemen önce, sığınakların duvarlarının havaya uçurulması, sonra da minimum patlamayla maksimum sıcaklık elde etmek için depolanmış maddelerin üzerine salkım bombalar atılması düşünülmüyordu. Bir de önlem alınacak ve Iraklıların yıkıntıları arasında hasar görmemiş teflon kapları toplamalarını engellemek için saldırı rasgele patlayan kara mayınlarının atılmasıyla sona erdirilecekti.

Bakan Cheney basit ama aldatıcı bir sordu. “Chuck, peki ya biyolojik silahların depolandığı bölgelerdeki saldırılar?”

Homer hedefi tarif etti, Kara Kuvvetlerinin esas durumunu özetledi ve sonra planlama ve silah uzmanları tarafından önerilen saldırı sırasını tarif etti.

Schwarzkopf sessiz kalırken Cheney olayları daha iyi anlayabilmek için sorular sordu, Powell ve Wolfowitz bu tip saldırıları kınayan resmî belgelerden alıntılar yaparak karşı görüşler beyan ettiler.

Askerî olarak üstü olan Colin Powell’la, onun da üstü olan Savunma Bakanının önünde tartışmak, haklı olduğuna inansa bile, Homer için zordu. Yine de (Homer diplomasi yapmayı beceremediği için) sebeplerini öne sürdü, ama Powell ve Wolfowitz karşı çıktılar. Cheney yargıya varmaktan geri durduğu için bir süre fazla bir ilerleme olmadı ve Schwarzkopf sessizliğini korumaya devam etti (ancak Homer onun gözlerinde, Hava Kuvvetleri generalinin terlemesini seyretmekten zevk aldığını söyleyen bir parıltı gördüğünü hatırlıyordu).

Horner daha önemli konuları hatırlatana kadar çıkmazdan kurtulamadılar. “Evet,” dedi kendi kendine, “*bu saldırganlığa karşı olan bir savaş. Ancak bu aynı zamanda kitle imha silahlarının artmasına karşı yapılan bir savaş. Hesaplamalarımızda hatalar olabilir ve saldırımızın sebep olacağı serpintiden ötürü bazı masum Iraklılar ölebilir, ama bu faydalı bir amaca hizmet edecektir. Iraktaki kirlenme bir sinyal gönderecek ve o korkunç silahları yapıp saklama amacıyla olan her ülkeye de bir ders verecektir.*” Horner’in bu yeni mantığı öne sürmesi fazla uzun sürmedi. Paul Wolfowitz hemen bunu ele aldı ve depolara saldırarak için sebepler üretmeye başladı.

332

Horner daha çok destek aldıkça, Powell’in karşı koyuşu zayıflamaya başladı. Sonunda Cheney, Schwarzkopf’a dönerek “Norm, sen ne düşünüyorsun?” diye sordu.

Schwarzkopf’un cevabı “Sanırım bunu yapmalıyız” oldu.

Daha başka hiçbir şey söylenmedi ve depolar hedef listesinde kaldı.

Daha sonra anlaşıldı ki depolar çetin cevizdi, çünkü kalın toprak ve beton tabakalarının altına gömülmüşlerdi. Bu iş için, bu tip işlere göre dizayn edilmiş olan I-2000 bombaları (Mark 84 bomba sınıfı) seçildi. I-2000 Mark 84’ün takviyeli betona çarptığında kırılmayan çelik bir burnu vardı ve zaman ayarlı fünyesi kuyruğundaydı böylece bomba patlamadan önce hedefe nüfuz edebiliyordu. Son olarak, düşerken eğimli bir yol izleyen çoğu bombadan farklı olarak I-2000 orta irtifadan (bu şekilde bomba takviyeli beton ve toprağı delip geçecek yeterli kinetik enerjiyle doluyordu) doğrudan hedefin üzerine atılıyordu. Bunun oluşturduğu kuvvet çoğu betonu delip geçmeye yetiyordu.

Bir keresinde, I-2000 sığınağı delip geçtiğinde patlaması ikinci bir patlamayla birleşti ve çok büyük bir ateş topu ve duman bulutu çıkmasına yol açtı. O depoda neyin saklandığı asla anlaşılamadı ama patlama geceyi gündüze çevirmişti.

Savaşın sonra Horner biyolojik sızıntı olup olmadığını anlamak için eldeki kaynakları araştırdı. Bomba saldırılarında ölen Iraklılara ait raporlar bulsa da biyolojik sızıntıdan meydana gelen hiçbir ölüm izine rastlamadı (savaş sonrası hastalıklardan kaynaklanan sivil ölümlerine ait raporlar vardı ama bunlar biyolojik silah depolarına düzenlenen saldırılara bağlanamazdı).

Bu konu yatıştıktan sonra Horner’in brifingi sona erdi ve odanın arkasında John Yeosock ve Stan Arthur’un arasındaki yerine döndü. Toplantı kara operasyonları ile ilgili kısa bir tartışmadan sonra sona erdi.

GERİ SAYIM

Son haftalar karmakarışık. Planlar ve eğitimin yanı sıra yığınak da tatmin edici bir şekilde ilerliyordu, ancak bazı aksaklıklar ve güçlükler çıkabiliyordu. Planı yapanların planlamada sözlerinin geçmesini sağlamak için Buster Glosson komutanlara ve mürettebata brifing verdi. Bombardımana katılacak mürettebatın ve elektronik savaş personelinin taktikler, zamanlama ve mühimmat tipleri konusunda bilgi eksiklikleri olup olmadığını kontrol etti. İşe yaramaz görünen herhangi bir şey, hemen değiştiriliyordu. Horner, üsleri ve birlikleri ziyaret edip adamlarına cesaret vererek tribün liderliği ve takım kaptanlığı rolünü oynamaya devam ediyordu. Yine de, üslere yaptığı ziyaretleri eğitim sortileriyle birleştirerek (haftada ortalama dört ila altı F-16 sortisi uçuyordu) her zaman kendi uçuş becerilerini koruyabilecek zamanı buluyordu.

333

Şaşırtıcı bir biçimde bazen boş birkaç dakika bulup, şimdi kendisinin yaptığı işi daha önce başkalarının nasıl yaptığını görmek için askerî tarih okuyordu (USAF tarihçisi Dr. Dick Hallion'ın kitaplarını çok seviyordu). Özellikle hatırladığı iki tanesi, I. Dünya Savaşı sonrası Irak'ındaki RAF ile ilgili olan *Bağdat Üzerindeki Gökyüzü* ve Japonya'yla yapılan savaşla ilgili olan *Güneşe Karşı Kartal* idi. Oradan, MacArthur'un hava kuvvetleri komutanı Kenney'le ilişkisinin Schwarzkopf'la kendisinininki gibi olduğunu öğrendi (her iki komutan da genel muharebe planında havanın önemini biliyor ve havacılarına doğru hava stratejisini kullanacakları konusunda güveniyordu).

Horner bakanlar, prensler, devlet başkanları ve diğer üst düzey insanlarla resmî yemeklere katıldı. Iowa'lı bir çocuk için oldukça göz korkutucuydu ama aynı zamanda gurur vericiydi ve ilerlediğinin bir göstergesiydi. Ve gerçekten, önemli işler başarılmıştı:

Kraliyet Prensini sarayındaki bir yemekte Horner Suudi Petrol ve Finans Bakanlarının arasına oturdu. Her iki adam da Amerikan işletme fakültelerinde eğitim görmüşlerdi, her ikisi de oldukça cana yakın insanlardı ve Koalisyon çarkını döndürmeye devam edebilmek için büyük çaba harcıyorlardı ve Horner'ın yardımlarına ihtiyacı vardı. Ağustosta, Suudi hükümeti jet yakıtlarının bedelini ödemeyi kabul etti, ama kimse Amerikan kuvvetlerinin Ağustosta ne kadar büyüyeceğini zihninde canlandıramamıştı. Maliye Bakanı Petrol Bakanlığından gelen ve hızla kabaaran yakıt faturalarını ödemek ve Petrol Bakanı da Horner'ın gittikçe genişleyen hava kuvvetlerinin kullandığı jet yakıtını

arıtmak ve gemiyle taşımak konusunda artık eskisi kadar istekli değildi. Hava savunma CAP'larının maliyeti günde 20 milyon dolardı ve masraflar artmaya devam ediyordu. Yemekte Maliye Bakanı Horner'ın ısrarına dayanamayıp, parayı Petrol Bakanına göndermeyi kabul etti, böylece o da jet yakıtını Horner'ın üslerine gönderebilecekti. (Çöl Fırtınası sırasında Suudi Arabistan günde ortalama kırk gemi dolusu jet yakıtı ithal etti.)

Horner'ın Suudileri USAF'a B-52'leri Cidde'de (buradaki tesisler onlarla başa çıkabilecek kadar büyük ve modern) konuşlandırma izni vermeleri için ikna etmek gibi bir problemi daha vardı.

Suudi liderler, kendi topraklarında büyük bombardıman uçaklarının konuşlandırılmasına izin vermekte isteksizdiler. Bu uçakların esas fonksiyonunun nükleer bomba bırakmak olması ve daha da kötüsü Mekke *yakınlarında* bulunacak olmaları onları düşündürüyordu. Avcı-bombardıman uçakları ve nakliye uçaklarının Suudi Arabistan'da bulunmasında bir şey yoktu. Suudiler avcı ve nakliye uçaklarının kendi üslerine inip kalmasına alışıktilar.

Horner uluslararası havaalanından gelen otoyola yaklaşık bir mil uzaklıktaki Prens Sultan'ın at çiftliğinde Halid'e bu konuyu açtı.

Suudilerin tepki verme ihtimaline karşı her zaman takındığı duyarlı tavrıyla ricasını dikkatle işledi: Prens'e, "Halkınız üzerindeki etkisi yüzünden bunu yapmak istemediğinizi biliyorum," dedi, "ama B-52'leri düşmana daha yakın üslendirmeliyim ki bu üslerden daha fazla sorti çıkarabileyim, yoksa İngiltere'den Diego Garcia'ya kadar tüm yolu uçmak zorunda kalacaklar. Eğer savaşın ilk gecesinde onları Cidde'ye koymama ve sonra da onları oradan havalandırmama izin verirsiniz, savaşın bitişinin ertesi günü onları oradan alacağım. Ve bunun yanı sıra," diye ekledi, "savaş boyunca o kadar çok şey olup bitecek ki, insanlar onları fark etmeyecek bile."

Prens Halid sonunda Horner'la bir anlaşmaya vardı. Bombardıman uçakları ilk çarpışma sortilerinden sonra Cidde'ye inecekler sonra da çarpışma görevlerinin geri kalanını General Mansur'un Kral Abdullah Aziz Hava Üssündeki tesislerinden KOPA'ya yapacaklardı. Ve sonra Horner da sözünü tuttu: Bombardıman uçakları çarpışmaların sona ermesinden hemen sonra oradan ayrıldılar.

Her yemek farklıydı. Bazıları elçiliklerde, bazıları çöl çadırlarında ve bazıları da saraylardaydı. Bazılarında kadınlar vardı, bazılarında yoktu. Bazıları çok geç saatlere kadar sürüyordu, diğerleri hemen sona

eriyordu. Elçilik yemeklerinde normal olarak Krallıkta olmayan içkiler bulunsada Horner hepsinde portakal suyu içiyordu.

Ve Horner performansının kusursuz olmadığını düşünüyordu.

Bir Amerikan Elçiliği resepsiyonunda (kurnaz köstebeği oynamaya çalışan) Horner AT&T bölge müdürüne eğer savaş çıkarsa Irak ve Kuveyt arasındaki telekomünikasyon altyapısının zarar görebileceğini ve bu altyapının yenilenmesinde kullanılacak malzeme ve gereçleri gemiyle taşımayı düşünmeye başlamalarının belki de iyi olacağını söyledi. Bölge müdürü “Aslında” dedi, “yeni malzeme ve gereçler, savaştan sonra döşenmeyi beklemek üzere çoktan bölgedeki depolara kondu bile.” Horner’ın kibrinde kocaman bir delik açılmıştı.

335

Aralıkta Horner terleyecekti. Yeni Hava Kuvvetleri Komutanı Tony McPeake onu, USAF Korgenerali Craven C. “Geyik” Rogers’in yerine DCINC görevine, ya da Schwarzkopf’un yardımcılığına aday gösterdi (1990’da emekliliği gelen Rogers, Riyad’a gönderilmemişti).

DCINC gibi birleşik bir pozisyon açıldığı zaman kuvvet komutanlarına görev için generallerinden birini aday göstermeleri söylendi. McPeake Schwarzkopf’un Horner’ı sevdiğini, birlikte iyi çalıştıklarını ve şimdiki DCINC’in bir Hava Kuvvetleri Generali olduğunu biliyordu. Eğer Horner DCINC olursa, diye düşündü, CENTAF’a, Hava Kuvvetlerinin CENTCOM’da iyi temsil edilmesini devam ettirecek başka bir general koyabilirdi.

Horner “Kötü fikir,” diye düşündü. *“Daha da kötüsü, bu delilik. Akli başında hiç kimse yardımcı olmak istemez. Yardımcı, CINC’in oyalanmak istemediği her şeyle ilgilenir: Sıkıcı konuşmaları yapan odur, karargâhta daha az önem taşıyan misafirlere ev sahipliği yapan odur, tüm anlamsız toplantılara katılır. Ve CINC’in bulunduğu toplantılarda, DCINC’in orada sadece oturarak hiçbir şey söylememesi beklenir. CINC şehir dışına çıktığında işleri o yürütür ve CINC ile görüşmeden herhangi bir karar verirse bunun nasıl bir sonuç doğuracağı meçhuldür.”*

Ve böylece Horner McPeake’e yalvardı. “Bana bunu yapmayın General,” dedi. “Öyle bir iş ki onu yapana teşekkür etmek kimsenin aklından geçmez. Hiçbir şeyden sorumlu değilsinizdir ve CINC’i sadece yalnızken etkileyebilirsiniz; ben CENTAF olarak bunu zaten yapıyorum. Ve bakın, biliyorum benim egosu fazla gelişmiş biri olduğumu

düşüneceksiniz ama CENTAF'ı daha iyi yönetecek birini nereden bulacağınızı bilmiyorum. Ben birçoğundan daha kurnazım, çağdaşlarımdan hepsinden daha çok komuta deneyimine sahibim, Ortadoğu'yu ve Arap askerî liderlerini tanıyorum, 1987'den beri Ortadoğu'da savaş etüdü yapıyorum ve CINC yeni birine benim tesis etmek için aylarca uğraştığım güveni duyamaz.”

Dik kafalı bir adam olan McPeake, Horner'in yalvarmasına kulak asmadı, ama Horner'in şansına Schwarzkopf onunla aynı fikirdeydi ve Colin Powell bu görevde kendi adamını, Korgeneral Cal Waller'ı istiyordu. İri yarı, anlaşılması kolay ve sempatik bir adam olan Waller, Schwarzkopf'un kimilerine göre havalı tutumunu dengeleyecekti.

Ve böylece Schwarzkopf, Horner'ı hava komutanı olarak bıraktı ve Waller DCINC oldu... ve Mike Dugan olayı daha hatıralardan silinmeden anında bir medya mayınına bastı.

Kara planının son şekli, Scharzkopf'un sol kanca harekâtını gerçekleştirmek üzere VII. ve XVIII. Kolorduların sol kanatlarının yerlerinin değiştirilmesini gerektiriyordu, ama bu ancak hava seferinin başlamasından sonra, Irak keşif uçaklarının Schwarzkopf'un kendileri için hazırladığı sürprizi fark etmelerini önlemek için yapılacaktı.

Bu planları, harekât esnasında kolorduların yaşadığı zorlukların detaylı analizi de dahil olmak üzer tekrar gözden geçirdikten sonra Waller, hava savaşı başladıktan sonra iki kolordunun pozisyon almasının haftalar süreceği sonucuna vardı.

Bu da beraberinde aşağıdaki değişikliğin yapılmasını getirdi:

Bir muhabir “Kara kuvvetleri BM'nin ve Başkan Bush'un 15 Ocak olarak verdiği son tarihten itibaren savaşımaya hazır olacak mı?” diye sordu.

Waller, “On beşinde savaşımaya hazır olmak neden bu kadar önemli?” diye başka bir soruyla karşılık verdi.

Teknik olarak haklıydı. Kara kuvvetlerinin Ocak ayının on beşinde savaşımaya hazır olması Kara Kuvvetleri için o kadar önemli değildi; onlar için önemli olan batıya hareket etmeye hazır olmaktı, böylece CINC nerede ve ne zaman karar verirse o zaman savaşabilirlerdi.

Ne yazık ki, Waller'ın cevabı Başkan Bush'un Irak'a geri çekilmesi için verdiği sürenin dolduğu tarihin yapay olduğu izlenimini uyanıdırıyordu.

Gazetenin manşeti okunduğu zaman Washington'da pek sevinçle karşılanmadığını söylemeye gerek yoktu: “CENTCOM DCINC

SORDU: ON BEŞİNDE SAVAŞMAYA HAZIR OLMAK NEDEN BU KADAR ÖNEMLİ?"

Bundan sonra General Schwarzkopf üstlerinden ağır darbeler aldı ve Cal Waller bir daha asla CINC'in güvenini tekrar tam olarak kazanamadı ve Riyad'da üst düzeyde fazla etkili olamadı. Ve sonuç Waller'ı dördüncü yıldızdan yoksun bıraktı.

Bu olayın tek iyi sonucu medya görüşmelerinin iptal edilmesi oldu. Horner'in yapacak daha önemli işleri vardı.

Noel ya da çölde espri olarak söylendiği gibi "C+140" geldi ve geçti. Eğer C günü Çöl Kalkanı için konuşlanmanın ilk günü olarak alınırsa C+1 ertesi gün, C+2 öbür gün ve 25 Aralık da C+140 oluyordu. Körfezdeki kadın erkek tüm Amerikan askerleri için yalnız ve mutsuz geçen zamanlardı. Hepsi ailelerini çok özlüyorlardı. "Mutlu C+140lar" pek o kadar işe yaramıyordu. Neyse ki, herkes olayların çok yakında doruk noktasına ulaşacağını biliyordu.

Ardından yılbaşı geldi. Horner Ocak'ta neler olacağını tam olarak kestiremiyordu.

Ocağın ilk haftasının sonunda insanlar Riyad'ı terk etmeye başlamıştı, normalde trafikten geçilmeyen caddeler neredeyse terk edilmiş bir haldeydi ve Güneybatı Asya üzerinde hava koşulları kötüye gidiyordu. Son senelerin en zorlu kışı olacağı benziyordu.

Homer şöyle anlatıyor:

Savaş yaklaştıkça pilotlardaki değişikliği görebiliyordum. Onları ziyaret ettiğim zaman artık daha olgun ve ciddi göründüklerini fark ediyordum. Artık sızlanarak soru sormuyorlardı. Masumiyetleri sıcak güneşte kavrulmuş, gece hava çarpışma devriyeleri yüzünden körelmiş, gece uçuşları ve gittikçe kötüleşen hava koşullarında yaptıkları geniş ölçekli prova görevleri, onu içlerinden söküp atmıştı. Artık savaşacaklarını biliyorlardı; tüm meslek hayatları boyunca eğitimini aldıkları ve asla yaşayarak tecrübe edemeyeceklerinden korktukları bir olaydı bu. Eğitim alanından Süper Kupaya gideceklerdi. Bazıları başaramayacaktı ama yine de korkmuyorlardı. Çok neşeli değillerdi (ama yine de kimileri kahkaha atıyordu), bunun nedeni sadece savaş tehdidi değil, yalnız ve sevdiklerinden ayrı olmaktı aynı zamanda.

Artık kaygısız, eğlence seven avcı pilotları değildik.

15 Ocak'ta eşime mektup yazdım,

"Bu bir süre için son mektubum olabilir. Akli durumum öyle olacak ki benden haber almak bile istemeyeceksin. Son günlerde kusabilirdim. Hava hakkında hiçbir şey bilmeyen ve bu sirkte en önemli numarayı biz yapacağımız için kıskançlık eden insanlar var. Tüm zamanlarını işi yapma pahasına iki sentlerini harcamakla geçiriyorlar.

Operasyonlarımızı sabit tutmaya ve önemsiz krizlerden uzak durmaya çalışıyorum çünkü ateş başladığı zaman gergin Nelly'lerin kaçacaklarını biliyorum.

Bu kadar kötü bir mektup yazmamı başışla, ancak büyük bir oyuna giriyoruz ve ilgilenmem gereken binlerce detay var. Belki de diğerleri savaş zamanı işlerini yapmaya başladıklarında daha fazla vaktim olacak. O zamana kadar kalbinin en gizli köşesinde, seni çok çok sevdiğimi bil."

III

BİN SAATLİK SAVAŞ

SEKİZ

FIRTINA!

Bundan sonra ne olduğunu Chuck Horner anlatıyor:

17 Ocak 1991 günü saat 01:00'dan kısa bir süre sonra TACC'a vardım. Programa göre savaş Riyad saatiyle 03:00'da başlayacaktı, çok kısa bir süre kalmıştı.

BM'nin koyduğu termin tarihi olan 15 Ocak gelmiş geçmişti. Başkan Bush'un korkunç tehdidi bile ("Ya Kuveyt'i boşaltın ya da askerî harekâta hazırlıklı olun!") heyecanlı diplomatik bir aktivite olmasına rağmen elle tutulur bir sonuç getirmemişti. Bu beni hiç şaşırtmamıştı. Saddam'ın geri adım atmayacağından emindim, başka hiçbir neden olmasa bile çok fazla ateş hendeği kazmış, çok fazla kum torbası yığmış ve çöle çok fazla beton dökmüştü. Elinin iyi olduğunu anlamış olmalıydı, bu da beni ceketinin yenine bir As saklamış olması ihtimaline karşı endişeye düşürdü. "Ama, bunu nasıl yapmış olabilir?" diye soruyordum kendi kendime. "Asların dördü de bizde?"

Başkan Bush General Schwarzkopf'a bir mesaj göndermişti: Kuveyt'in kurtarılması işine ne zaman başlanacağı senin bileceğin iş, ama bunu on beşinden sonra olabildiğince çabuk yapın. Buna karşın CINC, bu sorumluluğu bana yüklemişti. Ve ben de hava hücumunu başlatmak için en iyi zaman olarak 17 Ocak'ın erken saatlerini seçmiştim.

Bu plan tek bir faktöre bağlıydı. Bu tarihte gece gökyüzünde olabildiğince az ışık olacaktı: Ay ışığı yoktu. Radarlar F-117'lerimizi hemen hemen hiç göremiyorlardı, ama Iraklı avcı pilotları öyle değildi ve özellikle de ay ışıklı bir gökyüzünde onları daha da iyi görürlerdi. Havadan, gelmiş geçmiş en zorlu ve en ağır şekilde korunan hedefe, Bağdat'a saldırıacaklardı. Onlara mümkün olan her türlü avantajı verecektik.

Sonraki günlerde çok az uyuyacağımı bildiğim için, o gece saat

21:00 sularında uyumaya çalışmak üzere yan tarafta, USMTM binalar topluluğunda bulunan evime gitmiştim... bu sadece gece yarısına kadar sürdü. Fakat bir türlü uyuyamadım. Çok gergindim. Orada boş dairenin içinde yatıyor (Yeosock ve Fong ARCENT'te çalışıyorlardı ve yardımcım Hoot Gibson savaşta uçmak üzere El Dahfra'ya gitmişti), biraz dinlenmeye çalışıyor, ne unuttuğumu, bir pilotun hayatına mal olacak neyi gözden kaçırdığımı merak ediyordum. Tabii ki, bazılarının öleceğini biliyordum, ama onların hayatına mal olan hatayı benim yapmadığımdan da emin olmak istiyordum.

General Schwarzkopf'a ya da herhangi başka birine son dakika telefonları gelmedi. Bunlar uygun olmazdı. Haberleşme trafiğini artırarak, düşmana büyük bir şeylerin yolda olduğunu fark ettirmek istemiyorduk, ancak ben yine de on beşinden sonra bir şeyler beklediklerinden emindim.

Son tarih geçtikten kısa süre sonra, tekerlekler dönmeye başladı. Ve 16 Ocak'ta, Sekizinci Hava Kuvvetinin 2. Bombardıman Filosuna bağlı, konvansiyonel havadan karaya cruise füzeleriyle (CALCM'ler) silahlanmış B-52'ler Louisiana'daki Barksdale HKÜ'den ayrıldılar. Sekizinci Hava Kuvveti, bu kez Dokuzuncu Hava Kuvvetinin emrinde bir kez daha savaşa gidecekti. Bu, SAC kuralının yürürlükte olduğu günlerde olup bitenlerden oldukça farklı bir şeydi. Yedi B-52 otuz beş saat içinde 20.000 km uçacak (tarihteki, en uzun çarpışma görevi) ve askerî haberleşme alanları ve enerji üretim ve iletim tesislerinden oluşan sekiz hedefe otuz beş tane CALCM atacaklardı.

B-52'ler neden Louisiana gibi uzak bir yerden gönderiliyordu?

Her savaşta zamana duyarlı birçok hedef vardır. Bunlar erken vurmak istediğimiz hedeflerdir: Komuta kontrol noktaları, Scud depolama alanları, havaalanları vb. Bunların tümünü hemen halledip diğer hedeflere daha çok dikkat vermek, bunları avcı bombardıman uçaklarıyla vurmak isteriz. Bu yüzden, savaşın başlangıç anlarını olabildiğince fazla vuruş içerecek şekilde ve olabildiğince çabuk olarak planlamak mantıklıydı ve cruise füzeleri de pahalı olmalarına rağmen, aynı anda birçok hedef vurmamızı sağlıyorlardı.

Bu savaşta, cruise füzeleri sadece B-52'lerden atışlenmiyor, savaş gemilerinden ve denizaltılardan da atışleniyor ve böylece Donama da vitrine çıkıyordu. İlk darbeyi indiren Hava Kuvvetlerinin B-52'leri ve onların cruise füzeleriydi, böylece Hava Kuvvetlerinin yeni ortaya atılan Küresel Erişim Küresel Güç doktrinini vitrine koyuyordu. Kara

Kuvvetlerinin ilk mühimmatını hedefe Apaçi saldırı helikopterleri atıyordu. Ve Hava Kuvvetlerinin F-117'leri Irak hava sahasına ilk giren birlikti. Herkes için birçok ilk vardı.

6 Ağustos'tan beri her gün her gece Irak sınırı yakınlarında tankerlerimiz, AWACS'ımız, hava savunma CAP'larımız uçuyor, eğitim uçuşlarımız yapılıyordu (ve biz oraya varmadan önce RSAF bunu tek başına yapıyordu). Bu uçuşlar geçtiğimiz haftalarda dikkatli bir şekilde yavaş yavaş artırılmıştı, böylece Suudi Arabistan'a bakan Irak radar operatörleri büyük miktarda radar verisi almalarına karşın alarına geçmeyeceklerdi. Ama sınırın çok gerisinde Irak radarlarının görüş hattının altında ve ufuk çizgisinin hemen üzerinde, başta tankerler ve bomba yüklü avcı uçakları olmak üzere yüzlerce uçak faaliyetteydi.

Bunların ilk dalgası düşman hattının derinliklerine nüfuz edebilen F-111'ler, F-15E'ler, Tornadolar, F-16'lar, A-6'lar ve daha çok F-117'lerdi. Bu uçaklar, Irak'ın komuta kontrol sığınaklarını, Scud rampalarını, Scud depolama alanlarını, telekomünikasyon ve telsiz tesislerini ve havaalanlarını vurmak için gerekli olan erişim yeteneğine ve büyük bomba atma kapasitesine sahipti. Onların görevini F-15C'ler, F-14'ler ve Saddam'ın Hava Kuvvetlerinin ülkeyi savunmak amacıyla havalanmasını bekleyerek Irak havaalanlarının üstünde uçan hava savunma Tornadoları tamamlanıyordu.

Aynı zamanda Irak üzerinde sessizce dolaşan bir grup yaşam destek uçağı vardı: Irak radarlarını elektronik olarak körleştiren EF-111'ler; karadan havaya füze radarlarını fiziksel olarak körleştiren yüksek hızlı radyasyon füzeleriyle donatılmış Vahşi Sansarlar ve Donanma A-7'leri; düşürülen havacıları kurtarmak üzere Bağdat yakınlarında bekleyen Özel Operasyonlar helikopterleri. Gece ve ertesi gün boyunca RF-4'ler, U-2'ler, RF-5'ler ve TARPS-konfigürasyonlu Donanma/Deniz Piyade uçakları keşif uçuşlarına çıktı ve bizim başlangıç saldırımızın savaş hasar değerlendirmesini yaptı.

Yakıta ihtiyacı olan ilk avcı ve bombardıman uçağı dalgası Irak içlerinden dönerken, bunları sayısız KC-135, KC-10, KC-130 ve A-6 tankerleri destekliyordu.

Hava gücü Irak'ın kالبine saldırırken, KOPA'daki ordusu da unutulmadı. İngiltere, İspanya ve Diego Garcia'dan gelen B-52 dalgaları Cumhuriyet Muhafızları ve diğer Irak birliklerinin üzerine aralıksız bomba yağdırmaya başladılar. Güneşin doğuşuyla birlikte başka bir terör dalgası esmeye başladı; ölümcül A-10'lar Maverick füzeleri, 30

mm çaplı makineli tüfekleri ve bombalarıyla, tanklara, ZPT'lere, kamyonlara, toplara, depolara, SAM bataryalarına ve AAA'lara saldırıyordu.

Sırada binlerce başka uçaktan çok daha kötüsü vardı: Irak'ın içlerindeki hedefleri vurduktan çok kısa bir süre sonra KHAK havaalanına dönüp, bu sefer sınırdaki Irak kara birliklerine saldırmak üzere havalandıran versatil F-16'lar; Donanma ve Deniz Piyade Kolordusunun F/A-18leri; müttefik Jaguarlar, Mirage'lar, A-4'ler, F-5'ler ve F-16'lar ve Türkiye'de İncirlik Hava Üssünden havalandıran bombardıman ve avcı uçakları.⁽⁵⁶⁾

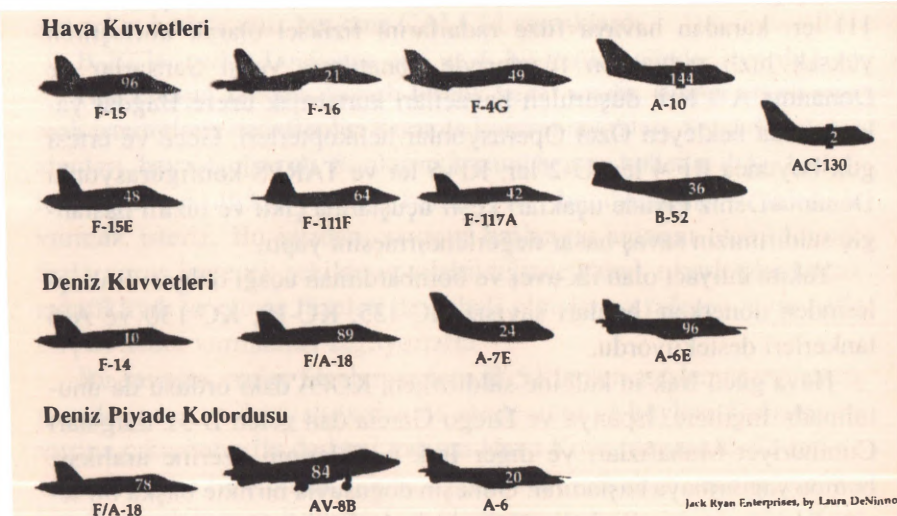
344

Bütün bu uçaklar kitle halinde sınırı geçip Irak'a yapılacak ve 1000 saat boyunca kesintisiz sürecek hava saldırısını başlatacakları anı bekliyordu. Bilmediği şey insanın canını *yakabilir*.

Bu sırada, ilk BGM-109 Tomahawk füzeleri Donanma gemileri tarafından fırlatılmış ve Bağdat'taki hayati hedeflere doğru yola çıkmıştı. Savaşı başlatan şey, aslında bu füzelerin savaş gemisi *Wisconsin*'den fırlatılması olmuştu.

Tomahawk'lar ve F-117A Stealth avcı uçakları Bağdat'a doğru akın ettikleri sırada, savaşın ilk esintisi Suudi çölünün Irak'ın batısında kalan kısmında, Özel Operasyonlara bağlı iki MH-53J PAVE LOW

Kullanılan Avcı, Saldırı ve Bombardıman Uçaklarının Sayısı

helikopterinin rehberlik ettiği sekiz AH-64A Apaçi saldırı helikopterinden oluşan NORMANDİYA Görev Kuvveti, Suudi sınırı yakınında ki Irak hava savunma erken uyarı radar mevziine yaklaşırken başlamıştı. Bu mevzilerin yok edilmesi Irak'ın radar "çitinde" bir gedik açacak ve merkez ve batı Irak'taki hava savunma ve Scud hedeflerini vurmak üzere görevlendirilmiş F-111F'ler, F-15E'ler ve Tornado GR-1'lere vakit kazandıracaktı. Bu uçaklar Irak radarları ve yer gözlemcileri, hava ve kara savunmasını alarma geçirmeden önce hedeflere ne kadar çok yaklaşırsa, hedeflerini başarıyla vurarak eve dönme ihtimalleri de o kadar artardı. Birçok kişinin hayatı Apaçilere ve özenle hazırlanmış seyir sistemleri ve hedefleme alıcılarıyla gecenin karanlığında Apaçilere yol gösteren PAVE LOW'lara bağlıydı.

Zamanı gelince, Apaçiler Hellfire füzelerini fırlattılar ve birkaç saniye sonra çitte bir gedik açıldı.

Bu sırada, tüm dünyanın da yakında CNN'de göreceği gibi, binlerce silah ve karadan havaya füzeler Irak başkentini savundu. Şehri savunmak üzere havaalanlarından en modern uçaklar havalandı, pilotları düşmanı öldürmeye çok hevesliydi. Bütün savunma ağı Fransız yapımı son derece karmaşık KARI komuta kontrol sistemi ile birbirine bağlanmıştı. Bunu henüz bilmiyor olmamıza rağmen, KARI, bir grup çok kararlı havacının yoluna çıkarak harakiri yapmak üzereydi.

Gerçekten bilmiyorduk.

Saldırılarımız komuta kontrolü ne zaman susturacaktı? Topçular, SAM operatörleri ve avcı pilotları ne zaman yıldıracaktı? Kaç tane altın BB (vahşice ateşlenen serseri kurşunlar) bizim uçaklarımızı vuracaktı? F-117'ler ne kadar iyidiler? Tabii ki bütün test verilere, bütün egzersiz sonuçlarına ve tüm teoriye sahiptik; ama bu devrimci uçak büyük bir oyunda ilk kez oynuyordu. (Panama'daki ilk sahneye çıkışları savunmasız hedeflereydi, bunun amacı, uyuyan bazı askerlerin kafasını karıştırmaktı.) F-117 takımı alıştırılmaları başarıyla geride bırakmıştı. Ama bu gece büyük bir hava savaşı olacaktı. Sadece bu güçlü savunma hatlarını geçmeleri değil, arkalarındaki tüm ekip Irak hava savunmasını harap etmek için F-117A'lara güvendiğinden, hedefleri ısıkalamadan vurmaları da gerekiyordu. Sistemin gözlerini ve beynini (radarlar, komuta kontrol sığınakları, haberleşme tesisleri) daha önce kendilerinden hiç beklenmediği kadar isabet kaydetmeleri ve hiç hasar görmeden vurmaları gerekiyordu.

Saat 01:00'da, TACC'ın ön saflarındaki takımımıza katıldığımızda, (07:00'daki gündüz vardiyasına gelecek olanlar hariç) hemen hemen herkes oradaydı ve AWACS veri bağlantısı tarafından ön duvardaki büyük TV ekranlarına yansıtılan ve sayısı gittikçe çoğalan radar verilerini seyrediyorlardı.

Bir ekran AWACS resmini veriyordu. Üzerindeki çizgiler Suudi Arabistan, Irak, İran, İsrail, Suriye, Ürdün ve Türkiye'nin sınırlarını, Kızıl Denizin kuzey ucunu ve Basra Körfezini gösteriyordu. Bağdat ortadaydı, Riyad ekranın alt kenarının hemen üzerinde, Türkiye'deki İncirlik Üssü üst kenarın, Akdeniz sol kenarın ve Tahran da sağ kenarın hemen yakınındaydı. Ekranın üzerinde kırmızı, sarı, ya da yeşil-mavi ikonlar vardı. Kırmızı düşman, sarı bilinmeyen ve diğerleri dost güçlerdi. Her ikonun yanında, AWACS tarafından radar ekranındaki ışık yansımalarına göre verilen izleme kodunu gösteren dört haneli rakamlar vardı.

AWACS resmi dört ya da beş RSAF/USAF E-3 uçağından gelen verilerin birleştirilmesiyle elde ediliyordu. Resim hem Donanma gemilerinin üzerinde uçan ABD Donanmasına bağlı E-2 AWACS uçağı tarafından, hem de radarları bu resimle bütünleşebilecek Aegis sınıfı özel donanımlı gemiler tarafından büyütülüyordu. AWACS aynı zamanda Rivet Joint Sinyalleri İstihbarat Uçağı ile de bağlantıdaydı. Rivet Joint, AWACS kontrolörlerine uçakları daha iyi tanımlamalarına yardım edecek şekilde bilgi aktarıyordu. Bir uçak DDT'de (Dost Düşman Tanımlama prosedürü) HGE'de verilen mod ve kodlarla görüldüğü için mavi bir ikon olarak gösteriliyordu. Bunlar AWACS'a onların kim olduğunu, tipini, çağrı işaretini, misyonunu, hedefini, zamanını, tankerini vb. söylüyordu. Hedefimiz kırmızı ikonların en kısa sürede ve mümkün olduğu ölçüde son derece büyük bir şiddet kullanarak yok edilmesi idi.

Diğer büyük TV ekranı istihbarat bilgilerini gösteriyordu. Çeşitli kaynaklardan gelen ELINT verileri sembol olarak birleştirilerek sergilenmişti. Mesela, infrared donanımlı uydu tarafından gözlenen ve Kolorado Springs tarafından koordinatlara kodlanan Scud fırlatılışları önce haritada fırlatılış noktasından çıkan bir çizgi olarak belirtiliyordu. Bunu hemen erişebileceği bölgeyi gösteren bir yelpaze şekli takip ediyordu. Bu görüntü aslında bir süpürgeyi andırıyordu: Süpürge'nin sapının ucu fırlatma noktasını, tellerinin ucu da savaş başlığının düşebileceği yerleri gösteriyordu.

TV ekranlarının sağında vardiya değişimi ya da özel istihbarat briefingleri sırasında grafikleri göstermek için kullanılan küçük film perdesi ve bütün hava havaalanlarımızı ve onların civarında o anki hava durumunu listeleyen, duvara dayalı 60x90 cm'lik bir mukavva tabakası vardı. (İlk geceden sonra, savaşı seyredebilmek için CNN'e ayarlı bir TV de ekledik.)

Saat 01:00'da geldiğim zaman TACC sessizdi. Söyleyecek ne vardı? Sadece bekleyebilirdiniz. Savaşı kokpitte olmadan seyretmek çok kötü olacaktı.

Otururken, uyuma fırsatını değerlendiremediğim için kendime kızırıyordum. Ama o kadar aptal da değildim. Temiz bir üniforma giymeyi akıl etmiştim; bir daha ne zaman duş yapma ya da üzerimi değiştirmeye fırsatı bulacağım belli değildi. TACC'daki hava kahve, nefes ve ter kokusundan dolayı kötüleşiyordu. Evet, temiz ve derli topluydum, ama hepimiz sanki cehennemdeymişiz hissine kapılıyorduk.

Savaşın başlamasını, planımızın uygulanmasını beklediğimiz o dakikalar, hayatımın en kötü dakikalarıydı.

Sanki birinin bizi fark etmesinden korkuyormuş gibi kısık sesle konuşuyorduk. Bir an geldi ve Buster Glosson bana, "Bu bitmeden önce kaç tane uçak kaybedeceğiz?" diye sordu. Hepimizi en çok endişelendiren noktaya ilişkin bir soruydu.

Yüzden üç yüzün üzerine kadar değişen bir dizi tahmin olmuştu. Cesaretle karşılaştırdım, sonra da bir kâğıda "42" yazdım, katladım ve Buster'a uzattım. Benim tahminim gerçeğe yakındı. Ama ben sadece 42 USAF uçağını kastetmiştim, o yüzden pek de isabetli bir tahmin yaptığım söylenemez.

Gerçek kayıplar şöyleydi: USAF 14, USN 6, USMC 7, RSAF 2, RAF 7, İtalya 1 ve Kuveyt 1 olmak üzere toplam 38.

Buster'ın sorusu bizi tam yumuşak noktamızdan vurmuştu, çünkü birçok hayata mal olacak bir işe kalkışmak üzereydik. Kendi dostlarımızı ve müttefiklerimizi bir daha hiç dönmeyecekleri misyonlara gönderecektik. Dostlarımızın ve düşmanlarımızın ölümünden sorumlu olacaktık.

Onların vatanlarını yakıp yıkmak için elinden geleni yapıyor olsan bile, jetine tırmanarak insanların seni öldürmek için elinden gelen her şeyi yaptıkları bir yere doğru uçmanın ne kadar zor olduğunu biliyordum. Ve, olabildiğince zor ve korkutucu olmasına rağmen, yaptığını

haklı gösterecek gerçekten yakın kişisel ilişkiler vardı. Bir düşman hedefinin üzerinden uçtuğun zaman ve kırmızı ateş topları yukarı doğru akın ederken, ortası turuncu siyah mantarlar her yanında patlarken ve sana doğru hızla gelen SAM füzeleri bazen havada dururken (bunun anlamı sana isabet etmesiydi) ve başlığının içindeki vericide MiG çağrılarını duyduğun sırada (bunun anlamı, o görünmesi zor jetlerin senin jetine bir füze atmaya çalışmasıydı), bunların tümü olurken, düşmanla kişisel bir ilişki geliştirirsin. O zaman onun öldürmek umurunda olmaz; aslında, güzel bir fikir gibi gelir.

Hayır, bu düşmanı öldürmeyi haklı çıkarmıyor, ama aynı zamanda onların sizi öldürme çabalarıyla ilgili kaygılarınızı da yumuşatmıyor, ama bir denge var, yaptığınız korkunç şeylerin bir çeşit mazereti var. TACC'da oturup insanların birbirini öldürmesini başlatmakla çok daha fazla sorumluluk taşıyor, çok daha fazla korku ve endişe duyuyorsunuz. Tüm bu katliamı başlatacak emirleri imzaladığımdan beri ağır bir yük taşıyordum. Bu, yaptıklarımı bir gün Tanrı'ya açıklamak zorunda kalacak olmanın getirdiği bir anlayıştı ve uygun hiçbir açıklama yoktu. İnsan “kusurlu”ydu ve Tanrı da bunu bildiği için “bağışlayıcı”ydı.

Artık bunları unutma ve işe dönme vakti gelmişti. Ve hepimiz böyle yaptık.

TACC'da beklerken, Mary Jo, Iowa Cresco'dan ziyarete gelen annesiyle yemek yiyordu. Yardımcımız Sean Cullivan içeri girerek “Bayan Horner, savaş başladı” dedi. Diğerleri gibi, o ve annesi yemek masasından kalkarak oturma odasına televizyon seyretmeye gittiler. Diğerleri gibi onlar da sonraki altı hafta boyunca gece, gündüz, sabah, akşam televizyona yapışıp kaldılar. “CNN Etkisi” bu savaş boyunca çiçek açtı. (İlginçtir, CNN TACC'da önemli bir istihbarat kaynağımız oldu.)

Radar monitörü saldırılarımızın hedeflerine doğru ilerlediğini gösteriyordu. Biz onu seyrederken biri, CNN'den Bernard Shaw'ın Bağdat'tan canlı yayında güdümlü füzelerin hedeflerini vurmaya başladığını bildirdiğini söyledi. Bu arada, Irak komuta ve kontrolünün merkezi olan Bağdat'taki telekomünikasyon binasına kritik F-117 saldırısı başlamıştı. Biz ona AT&T binası diyorduk. Bernie Shaw'ın raporları Amerika'ya bu binadan geçen Irak telefon kabloları üzerinden gidiyordu.

Kara Delik'in önemli plancılarından biri olan binbaşı Buck Rogers'a yukarı çıkarak televizyonu açmasını ve ne olduğunu bana haber vermesini söyledim.

Bombardımanın hedef üzerinde kritik etkiyi yapacağı saat 03:02'ydi. Duvardaki saat bu ana yaklaştığında, TACC'daki masamı üçüncü kattaki ofisime bağlayan hattan Buck'la konuştum. Bu F-117 görevinin, bu tek bir bombanın başarı veya başarısızlığı hava seferimiz hakkında çok şey söyleyecekti. Eğer Irak telekomünikasyonuna hasar verilirse hava üstünlüğü savaşını kazanabilirdik: Düşmanın hava savunma sistemini körelt, parçaları beyinden ayır ve böylece artık bu bir "sistem" olmaktan çıkıp karanlıkta işleyen tekil silahlara dönüşsün.

Artık Bağdat üzerindeki ateş seslerini duyuyorduk; sanki başkentteki her binanın üstünden ve açık alanlardan yukarıya doğru yoğun ve kesintisiz bir kurşun ve füze yağmuru başlamıştı. F-117 pilotları için dua ettim.

Ve sonra, saat tam 03:02 olduğunda Buck "CNN gitti" dedi. İşte bu kadardı. AT&T binası ölümcül bir darbe almıştı. Başarı raporumuz TACC'ın suspus olmuş atmosferine yayıldı ve o anda hepimiz sessizlik kabuklarımızdan çıktık. Herkes birbiriyle konuşuyordu. Gerginlik, kendine güvene dönüşmüştü. Harika bir andı.

Evet, savaş sona erene kadar gidecek uzun bir yolumuz vardı. Ama iyi bir başlangıç yapmıştık.

Başarı raporları art arda geliyordu. Sanki bir bulmacanın parçalarını yerine koymak gibiydi; parçalar bir araya geldikçe resim şekillenmeye başlıyordu. Vurulan her hedef hayal ettiğimiz resme bir parça ekliyordu.

Daha da önemlisi, tüm uçaklar düşmanın hava savunmasına karşın üslerine dönmüşlerdi.

O gece her şey pürüzsüz bir şekilde halledilmiş değildi: 160 tankımızdan bazılarının yakıtı bitmişti ve yakıtı biten avcı uçaklarının kendilerine jet yakıtı verecek başka birini bulmaları gerekmişti. Mekke'nin tam güneyindeki Taif üssü (Irak üzerindeki önemli hedeflere saldıran F-111 filosunun evi) yoğun sis nedeniyle kapatılmıştı.

Tam emirlerimi vermeye başlayacaktım ki, durdum. Komutanlara AWACS mürettebatına ve hepsinden önemlisi her bir avcı uçağındaki hava mürettebatına güvenmem gerekiyordu. Ne yapılması gerektiğine nasıl karar vereceklerini ve sonra da ne yapacaklarını biliyorlardı. Eğer ben de ortaya çıkarsam bu sadece karışıklığa yol açardı ve bağımlılık

oluştururdu. Elbette, duruma en tepeden bakacaktım ancak kendi almak istediğim kararları başkalarının almasına izin vermeliydim. Başkalarına yetki vermeli ve sonra da tecrübelerimin çözümlerini bulmamı kolaylaştırdığı problemlerle savaşmalarını seyretmeli ve sonra da benim asla düşünmediğim çözümler bulmalarını hayranlıkla izlemeliydim.

Özellikle havadan havaya çarpışmaların dışında kalmak zordu.

Düşünün. Bir uçağın karmaşıklığını seven bir pilotsunuz. Binlerce saat eğitilmişsiniz. Vücudunuzdaki her hücre düşmanı nasıl meydana çıkaracağını, silahlarınızla düşman uçaklarıyla nasıl başa çıkacağını ve ekibinizi nasıl güvenle eve döndüreceğini biliyor.

350

Şimdi ise savaştaki her uçağı (F-117'ler hariç) gösteren geniş bir ekranın karşısında bir odada oturuyorsunuz. Dost avcı uçaklarının kararlaştırılmış seferlerini yaptığını, bombalarını attığını veya Iraklıları aradığını görüyorsunuz. Bir anda, bir çift Irak avcı uçağı kendi hava alanlarından kalkınca yeni radar ışık akisleri görünüyor. Masanın üzerinde, önünüzde duran bir mikrofon sizi AWACS ve sonra da avcılara bağlıyor. Siz de neredeyse AWACS'ların bildiği kadarını biliyorsunuz. O mikrofonu alarak "Kartal uçuşu Baland'dan şimdi kalkan iki avcıyı vurun," demek çok kolay olurdu (Baland, Bağdat yakınlarındaki bir avcı uçağı üssü). Tek yapmam gereken bunu söylemekti ve söylediğimde vuruş yapılmış olacaktı. Bu AWACS kontrolörünün ya da F-15 uçuş liderinin yapamayacağı bir şey değildi, ama olsun, ben kendimi iyi hissederdim. Hatta önemli hissederdim. Ve kazanırdık.

Ama hayır. Bunu Sovyet yöntemiyle yapmayacağım –ki Irak yöntemi de bu. General bir yerlerde oturur ve pilota nereye uçacağını, ne zaman vuracağını söyler.

Mikrofon masanın üzerinde durdu. Ve F-15'in radarı tarafından yönlendirilen Hedef 7 füzeleri Irak avcılarını havaya uçurdu. Pennzoil 63 ve Citgo 65, ya da 33. Avcı Filosunun 58. Hava Müfrezesinden Yüzbaşı Kelk ve Yüzbaşı Grater savaşın açılış gecesinde bir MiG-29 ve bir Mirage F-1 düşürdüler. Irak radar ışık akisleri ekrandan kaybolduğunda solumdaki AWACS kontrol takımından neşeli sesler yükseliyordu.

Planın o ilk gece uygulanan kısmı işe yaramıştı, hepimiz kendimizi iyi hissediyorduk. O ilk günlerde, başarı raporları acı kayıp raporlarından çok daha fazla olduğundan, evdekiler de biraz rahatlamıştı. Savaşın sonra, savaşın bu yönünü anlamayan insanlar, kolay olduğu-

nu, Irak'ı kolayca kontrol altına aldığımızı düşündüler. Bunu bizim adamlarımızın kolay gösterdiklerini kabul ediyorum, ama kolay değildi, hiç kolay değildi.

Bu arada, benim için öncelikli olan şey adamlarımızın yoğunluklarını kaybetmelerini önlemektir.

07:30'daki nöbet değişiminde, her iki tarafı da kutladım, ama yine de kendilerini bırakmamalarını tembih ettim. Önümüzde uzun ve zorlu bir savaş vardı ve kararlı kalmaları gerekiyordu. Onlara, "Bizim işimiz endişelenmek," dedim. "Şu anda işimiz her zamankinden daha uzun ve daha çok çalışmak, disiplinli olmak, kendi çıkarlarımızı düşünmek. Iraklılara izin vermeyin. Onları tepeleyin." Sonra da onları gülümsetmeye çalışarak "İyi günler," dedim.

351

Ve öyle de oldu.

İlk yirmi dört saat boyunca 2.775 sorti yaptık. Bağdat bölgesinde, (yaklaşık on beşi) Irak askeriyesinin iletişim kurmasını sağlayan otuz-yedi hedefi vurduk. Diğerleri elektrik şebekesi, milli istihbarat karargâhı, askeriye, gizli polis ve hükümet binaları gibi hedefleri vurdular. Havaalanlarına yaklaşık 200, Scud hedeflerine 175, Irak Ordusuna 750 sorti yaptık; CAP ya da savunma karşı hava sortisi sayısı 436, saldırı karşı-hava sortisi sayısı 652 idi ve 432 de tank sortisi yaptık. (USMC kendi AV-8 sortilerini yakın hava desteği olarak adlandırdı ancak tanım olarak bu imkânsızdı çünkü YHD, FSCL'nin içinde meydana gelir ve onların sortileri FSCL'nin üzerinden uçarlar ki bu da Suudi sınırıdır.)

En büyük günümüz 23 Şubat'tı. O gün üçte biri (995) KOPA'da hava engelleme amacını taşıyan 3.254 sorti yaptık. Irak Ordusuna karşı 44.000 sorti, hava kontrolünü sağlamak ve kuvvetlerimizi Irak hava saldırısından korumak için 24.000 sorti, 16.000 yakıt alma sortisi ve 5.000 elektronik savaş ve komuta kontrol sortisi yaptık.

Savaşın başlangıç dakikaları, hedeflerimize ulaşarak vurabildiğimizi ve çoğunlukla da güvenli bir şekilde geri dönebildiğimizi gösterdi. Bazı havadan havaya çarpışmalar sırasında ölenler oldu ama bunlar bizim pilotlarımız değildi. Bu iyiye işaretti. Zamanla iyi sonuçlar almayı bekliyordum ama bu kadar kısa zamanda bu kadar iyi sonuçlar almayı beklemiyordum. İki ya da üç uçak kaybetmiş olsam da, açılış gecesini bir başarı olarak değerlendirebilirim.

Yine de uzun sürecek zor bir işin içinde olduğumuzu biliyordum. On beş raundluk bir savaş için eğitilmiştik ve on beşi tam olarak dol-

duracağımızı tahmin ediyordum; ya da Bakan Cheney'e söylediğim gibi altı haftayı. Bu yüzden ilk başarımız üzerinde fazla durmadım.

Bir aptal gibi, gelişen olaylardan etkilenecek ve uyumayarak TACC'da kaldım. Tüm diğer herkese dinlenmelerini çünkü önümüzde uzun ve zorlu bir iş olduğunu söyledim ama kendi emirlerime kendim uymadım. Kafein ve adrenaline, bir avcı pilotu için "kahvaltılarının şampiyonu" ile ayakta duruyordum.

Bu arada, F-117'ler ve F-111'ler Irak komuta ve kontrolünü parçalara ayırıyorlardı. Önemli havaalanları ve mühimmat üretim tesislerine yapılan saldırılar planlandığı gibi gidiyordu. B-52'ler, A-10'lar, F-16'lar, Jaguarlar, FA-18'ler ve AV-8'ler çölde yayılmış olan Irak Ordusu üzerinde onları zorlayacak şekilde çalışıyorlardı.

Irak Ordusunu B-52'lerle vurma amacımız, aslında onları fiziksel olmaktan çok psikolojik açıdan etkilemekti. Ve oldukça da etkili olduklar. Kendisine en çok hangi uçaklardan korktuğu sorulan bir savaş tutsağı "B-52" diye cevap vermişti. Daha sonra tecrübesini anlatması istendi. O da şöyle cevap verdi "Hiçbir B-52 tarafından bombalanmadım; ama bombalanan bir arkadaşımı ziyaret ettim ve nasıl bir şey olduğunu hem duydum hem de gözlerimle gördüm ve ondan sonra da B-52'den, her şeyden fazla korkmaya başladım."

Savaşın sonra bir diğer Iraklıya neden o kadar çabuk teslim olduğu soruldu. "Sebep bombalardı," diyerek B-52 ve A-10'ların resimlerini işaret etti. "Bombalardı."

Tabii kendisi, B-52'lerin hedeflerini belirlerken Iraklıları öldürmeyi amaçlamadığımız için kurtulduğunu bilmiyordu. Böyle yaptık, çünkü doğru olan buydu ve Irak askerinin, Müslüman bir komşusunu işgal etmekten dolayı zaten düşük olan moral seviyesini iyice yok etmek için bunu yaptık. Eğer Irak askerlerini öldürmek istemiş olsaydık B-52'leri ağzına kadar anti-personel mühimmatla doldururduk ve bombardıman sonrasında yer yüzeyine dağılan patlamamış gizli (kurcalandığı takdirde patlamaya hazır) mühimmatlar bugün büyük olasılıkla Kuveyt ve güney Irak'ı ıssız bırakırdı.

Bizim attıklarımız normal bombalardı. Çok gürültü çıkarıyorlardı ve çölün altını üstüne getiriyorlardı ve eğer biri bir depoyu vurursa içindekiler ölüyordu. Buna kaza denemezdi, ama eğer şans eseri hiç Irak askerini vurmadıysak ve hepsi savaştan teslim oldularsa mutsuz olamazdım.

Şubat ayının ortasından önce, savaşın bazı özelliklerine pek dikkat etmedim. Tüm BDA'yı dinledim ama sadece bana, daha başka ne yapılması gerektiğini söylediği zamanlar. Hemen yan gelip yatmak istemiyordum. Ya da Bill Creech'in söylediği gibi, basında kendi hakkımda çıkan yazıları okumak istemiyordum. Önemli olan bir sonraki aşamada neler olacağıydı. Bu yüzden ben de, neler yapmış olduğumuza sadece bu konuda bana yardımcı olaksa dikkat ettim. Her gün Iraklılar hakkında daha fazla şey öğreniyorduk ve bu yeni bilgilerin ne anlama geldiğiyle ilgili düşünceler benim için en önemli düşüncelerdi.

Belirli bir çevrede belirli bir düşmana karşı savaşmadığınız sürece savaşın ne olduğunu tam olarak bilemiyorsunuz. Elbette, ateş başladığında bazı tahminler yapabilirsiniz ama bunlara güvenme konusunda dikkatli olmalısınız. Bu sanki bir boks maçına hazırlanmak gibidir. Rakibinizin önceki eğilimleri, güçlü ve zayıf yanları üzerinde çalışırsınız ama maç başladığında hepsinin çok az önemi kalır. Artık onun yumruklarıyla karşı karşıyasınızdır. Stratejiler, sadece dövüş esnasında bilinebilecek yorgunluk ya da yaralanma gibi bir çok faktör yüzünden değişir.

HAVA KONTROLÜ

Hava üstünlüğü net bir olgu değildir. Kazanma süreci de en az onun kadar belirsizdir. Hava üstünlüğünün anlamı nedir? Onu elde ettiğinizi nasıl anlarsınız? Onu elde edip etmediğinizi ölçebileceğiniz bir alet yoktur.

Benim istediğim, Irak üstünde serbestçe hareket etmek fakat fazla uçak kaybetmemektir. Peki şimdi bu ne demek? "Fazlanın" manası nedir? Ne olduğunu ben bilmiyorum ve sanırım çok uçak kaybedersen anlayacağım. Savaşın ilerleyen aşamalarında A-10'ların pek çoğu Cumhuriyet Muhafızlarını hedef alıyordu. Iraklılar çok şehit verdiklerinden ötürü başka hedefleri vurmalarını emrettim. Beni bu kararı vermeye iten belli rakamlar mıydı? Hayır tamamen sezgisel bir şeydi bu.

Irak üzerinde serbestçe operasyon yapmanın doğurduğu başka meseleler vardı. İlk başta her uçağın her yere gidebilmesi beklenmiyordu veya her zaman gidebilmesi beklenmiyordu. F-117'ler her yere gidebilirdi ancak Irak Hava Kuvvetleri uçarken sadece gece gidebiliyordu. (F-117'leri görülmeyecekleri durumlarda uçurmak istiyorduk.) Diğer taraftan, A-10'lar, havayı kontrol altına almamızdan sonra bile hiçbir zaman Bağdat'a gönderilmemişti.

Diğer bir deyişle, havanın kontrolü değişkenlerle dolu karmaşık bir konudur.

Soruyu bir adım daha ileri götürmek gerekirse, elimdeki kuvvetlerin dayanıklılığı ve kısıtlamaları çerçevesinde istediğimi yapabildiğim ve tüm hava araçlarımı uygun bir şekilde bu işe seferber ederken bir yandan da Irak hedeflerini tehdit edebildiğim zaman hava üstünlüğüne sahip olduğumu farz ettim. Bu, benim saldırı uçağımın, aslında hedefe atması gereken mühimmatı düşman avcı uçaklarının ortaya çıkması yüzünden herhangi bir yere atıp kurtulması gerekmediği anlamına geliyordu.

354

Savaş boyunca uçak kayıplarımız olacağını biliyordum, ama kara savaşı başlayana kadar bu kayıpların minimumda olmasını istiyordum. Sonra, hedefi tanımlamak ya da savaş halindeki koalisyon kara kuvvetlerini destekleyebilmek için daha alçaktan uçup yakın hava desteği sağlayan uçakların daha büyük risk almalarını bekliyordum.

Bir hava komutanı kayıp oranlarını önemser. Eğer zamanınız varsa ve hedefin vurulması acil değilse (öncelik ya da vakit olarak), o zaman büyük risklerden kaçınırsınız (mesela, hava koşulları SAM füzelerini görsel olarak algılayıp ona karşı üstünlük sağlamayı zorlaştırdığında). Diğer yandan, eğer durum korkunçsa (söz gelimi, bir kara birliği imha edilmek üzereyse) o zaman gücün daha büyük bir tehlikeye girmesini emredersiniz. Hafci'de, savaş meydanı üzerinde çok uzun süre kalan bir AC-130'u kaybetmiştik. Gün doğmuş ve hava, Iraklı bir askerin uçağı vurmak için roketatarla bir SAM füzesini ateşlemesine yetecek kadar aydınlanmıştı. Pilotumuz ihtiyatsız değildi. Güvenli olmayan tarafta hata yapmayı seçmişti, çünkü vuracağı birçok yüksek öncelik sırası olan hedef vardı. Bu kötü bir yargıydı, fakat havacılar bu şekilde düşünür ve riskleri değerlendirir. Eğer daha sıradan bir hedefin vurulması söz konusuysen aynı riskle karşı karşıya kalsa, başka bir yere giderek daha kolay bir hedef vururdu.

Irak hava savunma komuta ve kontrolünü tamamen saf dışı bırakmam gerektiğinden, bütün F-117'leri Bağdat'a gönderme riskini aldım (o zaman Stealth'in ne kadar iyi olduğunu fark etmemiştim). Ancak, Stealth'i savaşın başlangıcındaki kadar takdir ediyor olsaydım ve hedef Baas Partisi genel merkezi olsaydı, o zaman F-117'leri göndermiş olmazdım. O hedef kumar oynamaya değmezdi.

Bana göre, hava üstünlüğü elde etmenin üç amacı vardı:

(1) Irak avcı uçaklarını işlemez hale getirmek. Komuta ve kontrol-

lerini keserek onları körleştirecek, uçan herhangi bir şeyi vurarak onları yıldırarak, havaalanlarını ve radar mevzilerini bombalayarak hayatlarını zorlaştıracaktık.

(2) Radar güdümlü karadan havaya füzelerini yetersiz kılmak. Komuta ve kontrole saldıracak ve her sistem parçasını özerk operasyonlara mecbur etmek için EA-6B ve EF-111 destekleriyle sıkışıklık yaratacaktık (bu yolla bir hedefi bulabilmek için kendi radarlarından ışık yaymak zorunda kalarak, HARM saldırılarına karşı daha korunmasız olacaktı). Operatörleri korkutarak radarları kullanmamalarına neden olacaktık. Sonra Vahşi Sansarları ve USN HARM donanımlı uçakları kullanarak öncelik sırasına göre onları öldürecektik. ECM kapsüllerini kullanarak ve uçağın radar güdümlü SAM'ları görerek onlara karşı üstünlük sağlaması için VFR koşullarında uçarak kendimizi koruyacaktık.

(3) Silahları ve omuz üstünden ateşlenen IR SAM'ları kullanılmaz hale getirmek. Orta yükseklikte uçacak; alçak irtifada geçirilen zamanı minimumda tutacaktık (bomba dalışının dip noktasında olduğu gibi) ve her savaşta yeniden öğrendiğimiz eski dersi unutmayacak ve aynı hedef üzerinden bir kereden fazla geçmeyecektik.

Başlangıçtan itibaren, General Schwrazkopf sürekli ne zaman hava üstünlüğünü ele geçireceğimizi soruyordu, ama ona hiçbir zaman söylemiyordum. Başlangıçtan beri istediğimiz her şeyi yapabileceğimizi biliyordum, ancak aynı zamanda Iraklıların Saddam (haber filmlerinde sık sık yaptığı gibi) silahıyla havaya ateş edebildiği sürece hava kontrolü için yarışacaklarını da biliyordum. CINC sihirli bir numara istiyordu. Ben böyle bir şeyin olmadığını biliyordum. Cevabın Chuck Homer'ın içinde yattığını ve içimdeki operasyonun kayıpları ve verimliliği hakkındaki hisler tarafından belirlendiğini biliyordum.

Bu yüzden her gün TACC'ın kapısından girdikten sonra ilk duruşum, kayıplar hakkında görüşmek üzere arama kurtarma bölümüydü. Nasıl olmuşlardı ve mürettebatın durumu neydi? Buraya uğramamın birçok amacı vardı: Bir, bana sürekli savaşın ölüm ve öldürme hakkını da olduğunu ve düşmanın olduğu gibi bizim adamlarımızın da öldüğünü hatırlatmak: İki, hava mürettebatına olan inancını yitirmemek (eğer vurulurlarsa onları kurtarmak için elimizden geleni yapmak bizim için bir onur meselesiydi): Üç, neyin işe yarayıp neyin başarısız olduğunu öğrenerek böylece bu bilgiyi hedefleme, kurallar, tavsiye ve stratejiye aktarmak.

Öyleyse hava üstünlüğünü ne zaman ele geçirecektik?

Aslında daha savaş başlamadan önce ele geçirmiştik, çünkü onu elde etmek için gerekli her şeye sahiptik: Ekipman, istihbarat, eğitim ve hava mürettebatının cesareti. Bernard Shaw'ın yayını kesilir kesilmez ele geçirmiştik, çünkü bu bana Irak savunmasının merkezî sinir sisteminin hasar gördüğünü göstermişti. Iraklıların en kuvvetli silahları olan avcı uçakları düşürüldüğü ve bizimkiler uçmaya devam ettiği zaman ele geçirmiştik. Göğre doğru kör atışlar yaparken SAM radarlarını açmadıklarına kanaat getirdiğimiz zaman ele geçirmiştik. Ve RAF Tornadoları alçak seviyede uçmayı bıraktığı zaman ele geçirmiştik.

Savaşın üçüncü gününe doğru General Schwarzkopf, hava üstünlüğünü ele geçirdiğimizi duyurdu. Bu bilgi benden gelmemiştir. Kendisi istedi ve söyledi, tahmin ediyorum bunu “Cepheden iyi haberler var,” demek istediği için söyledi. Daha sonra da hâkimiyetin tamamen bizde olduğunu bildirdi. Ben ona asla böyle bir şey de söylememiştim, sanırım bu ona savaşta bir ilerlemeyi gösterme vesilesi olmuştu. Bundan rahatsız oldum mu? Tabii ki hayır. Benim görevim, hava gücünü bir düşmana karşı planlamak, sevk etmek ve bunları en verimli şekilde (savaşın insanlığın yaptığı en verimsiz ve en aptalca şey olduğu bile- rek) yapmak. Onun işi ise daha büyük bir portre ile ilgilenmek.

Şimdi de bütün bunları nasıl yaptığımızı anlatayım.

Yine söylüyorum. Irak hava savunması muazzamdı. CNN’i açıp gece Bağdat semalarını izlemeniz, uçaklarımızın savaşta nasıl bir şeyle karşı karşıya kaldığını anlamanız için yeterli olacaktır. Ama bir de orada göremediğiniz Irak avcı uçakları ve karadan havaya füzeler vardı.

Bizim hava kontrolü planımız biraz karmaşıktı. Öncelikle hava savunma arama radarları ile avcı uçakları ve SAM füze bataryaların hedef gösterip, onları sevk eden komutanları birbirine bağlayan iletişim hatlarını vurup Iraklıları kör edecektik. İkincisi, Irak pilotları, SAM operatörleri ve uçaksavar operatörlerinin kalbine korku salacaktık. Amacımız işlerini yapma isteklerini kırmaktı. Onları eğer bizim hava gücümüze bulaşırlarsa sonlarının ölüm olacağına ikna etmek istiyorduk. Son olarak, mümkün olduğunca savunmadan uzak durmaya çabalayacaktık.

Bugünlerde ortalıkta yeni bir laf dolaşıyor: “Enformasyon savaşı.” İnsanlar bundan söz ederken genellikle bilgisayara virüs sokmayı ya

da networkleri çökertmeyi kastediyor. Bilgi savaşı gerçekten bunu içerir ama dahası da var.

Burada asıl önemli olan şey düşmanın karar mekanizmasına sızmadır. Bu neyin nasıl daha iyi ve hızlı işleyeceğini ondan daha iyi bilmenizi ve tamamlayıcı kararları daha hızlı vermenizi ve uygulayabilmenizi sağlar. İnisiyatifi ele geçirip kontrol altında tutmanızı sağlar, karşı tarafın da hâkimiyeti kaybetmesine sebep olur.

Örneğin Hafci'de, Joint STARS düşmanın ne zaman ve nerede hareket ettiğini söyledi (tabii niyetini belirtmedi). Ben ona saldırdım ve saldırı başlamadan onu bitirmiş oldum. Kuvvetlerini saldırı durumuna geçiremedi, çünkü çarpışmak veya işgal etmek üzere yola çıkmış konvoyları imha ettim. Biraz lafı dolaştırmış gibi olacağım, ama şöyle de söyleyebilirim: Bilgi üstünlüğüm ve bu bilginin ne anlama geldiğini analiz etme ve buradan yola çıkarak bir karar verme konusundaki yüksek yeteneğim, daha saldırıya uğrayacağıma ilişkin bir bilgi almadan, bana bir saldırı düzenleme imkânını verdi.

O halde enformasyon savaşı esas olarak, bilgisayarların, alıcıların ve iletişim sistemlerinin sağladığı bilgilerin hızı ve isabetinin artmasının bir fonksiyonudur.

KARI komuta kontrol iletişim sisteminin analiz edilmesi ve ardından bu sistemin öğelerinin bozulup parçalanması enformasyon savaşından başka bir şey değildi. Hedefleri bu analizin sonucunda seçtik. Hangi sektörden kim sorumluydu, hangi tip alıcıları kim kontrol ediyordu, bunları bulduk. Bir radar mevziini ya da elinde sadece bir dürbün ve bir telefonla çölün ortasında ileri gözetleme yapan adamı tespit ettik. Biz Iraklıların merkezî kontrole güvendiklerini biliyorduk. Merkezî kontrol çökünce hava savunma sistemine bir karmaşa hâkim olacaktı.

KARI bilgisayarlarına ve linklerine yaptığımız saldırılar böl ve fetih kavramına dayanıyordu. Stratejimiz telekomünikasyonun kesilmesi üzerine kurulmuştu. Çölden ve köprülerden geçen iletişim hatlarının kesilmesi gerekiyordu, öyle de oldu. Ülkenin dört bir yanında yerleştirilmiş mikro dalga antenlerinin imha edilmesi gerekiyordu, öyle de oldu. Bazı linkler otellerin veya dinsel yapıların yakınında olduğu için bunları sağlam bırakmak zorunda kaldık. Fakat ilk 48 saat sonrasında KARI'yı bir hayli yıpratmıştık. Artık bundan sonra avcı uçakları, radarlar, SAM mevzileri ve AAA bataryaları bizimle koordinasyonsuz olarak mücadele etmek zorunda kalmışlardı, oysa bunun için eğitim almamışlardı.

Bu arada Irak'ı savunanlar da en az diğerler askerler kadar akıllı ve cesurdular, bundan şüphem yoktu. Ayrıca, Irak halkı Saddam Hüseyin ve çetesini ister sevsin ister sevmesin, ülkeleri uğruna canlarını vereceklerinden hiç kuşku duymuyordum. Benim vardığım sonuç şuydu: Savunma sistemlerini zayıflatıktan sonra, mücadele azimlerini kırma-mız gerekiyordu.

Bunun için kalplerine korku salacak bir sefer başlattık. Biliyordum, yine de radarlarını işletecekler, SAM'larını fırlatacaklar ve AAA'lariyla uçaklarımıza ateş edeceklerdi. Bunu elbette yapacaklardı, öncelikle halklarını, milletlerini korumak için yapacaklardı. Ama belki de daha önemlisi, bunu askerî üsleri tarafından tutuklanmamak ya da idam edilmemek için yapacaklardı. Bize ateş etmek isteyen binlerce Iraklı olsun, ancak hedefi iskaladıklarında üzülmeler istiyordum. Binbaşlıları oradayken SAM füzelerini ateşlesinler, ancak füzeyi bizim uçağımıza kilitleyecek olan takip radarını çalıştırmalarını istiyordum. Açıkça Irak hava savunmasına kendi hayatlarını rüşvet olarak verecektik.

Gözdağı verme operasyonumuzda asıl hedef karadan havaya radar operasyonlarıydı. Bu yeni bir şey değildi. Vietnam'da SAM füzelerinin çetin bir ceviz olduğunu öğrenmemiz bize pahalıya patlamıştı. Şimdi Vietnam'daki SA-2'lerden daha ölümcül olan pek çok SAM'la mücadele edecektik. Vietnam'da kullandıklarımızdan daha isabetli ve kullanışlı bir anti-radar silahı olan AGM-88 yüksek hızlı anti-radyasyon (HARM) füzeleriyle donatılmış F-4G Vahşi Sansarlarımız da vardı. Gerçi F-4G'ler F-16'lara göre daha eskiydi ama yine de Vietnam döneminde benim kullandığım F-105G Thunderchief'lerden daha yetenekliydi. Hepsi bir yana, arkamızda Nevada Nellis HKÜ'de mükemmel elektronik Kızıl Bayrak egzersizleri yapmış Vahşi Sansar mürettebatının desteği vardı. Kızıl Bayrakta uçmuş olan Hava Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Deniz Piyade ve müttefik mürettebatı bu Vahşi Sansarların neler yapabileceğini biliyordu. F-4G "Gergedanlar" eski ve çirkindi ancak şimdi savaştaydık. F-16 uçuş liderleri "Bundan sonraki görevimiz sırasında Sansarlar nerede olacak?" sorusunun cevabını bilmek istiyordu.

Ama öncelikle SAM operatörlerini korkutmalıydık ve bunun için bir oyun oynadık, adını da "Puba'nın Partisi" koyduk.

General Larry (Puba) Henry, Ağustosta Kara Delik'e hava saldırı seferini geliştirmek için gelecekti. Vahşi Sansarların son derece zeki ve deneyimli elektronik savaş subaylarından biri olması radar operatörlerine böyle bir oyun oynama fikrini üretmesini sağlamıştı.

Planının masa başındaki kurgusu kolay, uygulanması ise zordu. Önce BGM-109 Tomahawk füzeleri ile F-117A'lar habersizce Bağdat üzerine uçup bombaları ve savaş başlıklarını patlatacaklar, uyanmamış olanlar varsa uyanıp kendi birliklerine saldırıyı rapor edeceklerdi. Bu aşamada tüm hava savunması, yaklaşan savaşa hazırlıklı olarak bekleyecekti. Puba, SAM radar ekranında gerçek pilotlu uçaklar gibi görünecek şekilde tasarlanan pilotsuz uçakları, Bağdat üzerine gönderecekti. Bu pilotsuz uçakların peşinden HARM yüklü Hava ve Deniz Kuvvetleri avcı uçakları gidecekti. Pilotsuz uçaklar Bağdat semalarında belirince, SAM radarları bu hedeflere kilitlenip füzelerini ateşleyecekti. Ama SAM operatörleri yüze yakın HARM füzesinin radar kapsama alanının dışından fırlatıldığını fark edemeyecekti.

Ve savaşın ilk gecesi bu şekilde gerçekleşti. Iraklı SAM operatörleri neredeyse tüm pilotsuz uçakları düşürmeyi başardılar, ama anti-radar füzelerine hedef oldular.

Bu sonuç onları dehşete düşürdü.

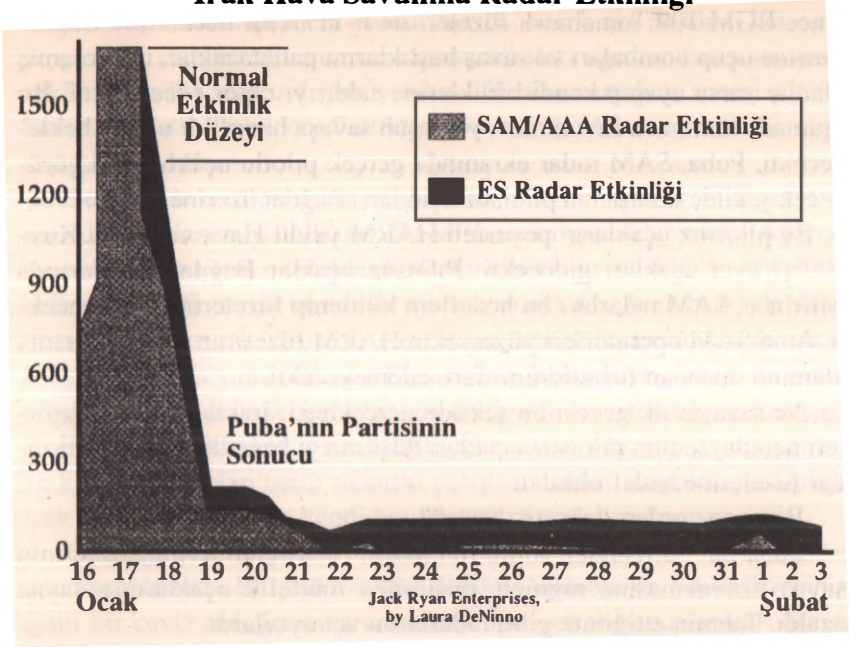
Puba'nın Partisinden sonra Iraklıların fırlattıkları SAM füzelerinin sayısı azalmamasına rağmen, düşürülen müttefik uçaklarının sayısı azaldı. Tahmin ettiğimiz gibi, radarlarını açmıyorlardı.

Bu, bize Puba'nın Partisi operasyonunun çok başarılı olduğunu anlatan geri beslemeydi. O kadar kolay ve ucuz bir yöntem değildi (yanıltıcı uçaklar ve HARM füzeleri bir yığın para demektir) ancak bu orta ve yüksek irtifada kullanılan hassas mühimmatın verimli kullanım oranını arttırarak savaşın süresini ve kaybedilen insan hayatını azalttı. Bize orta irtifada bir koridor açan Puba'nın partisiydi. Tabii, bazıları yine alçaktan uçuş taktikleriyle SAM radarlarından kurtulmaya çalışıyorlardı ama alçaktan uçuşta kayıplar artınca, mesaj çok açık hale geldi: General Glenn Proffitt'in (Larry Henry yerine atanan) yönettiği elektronik savaşla güvenli hale gelen yüksekliğe çıkın.

İnsanların bunu anlaması kolay olmadı. Çöl Kalkanı esnasında üstlerdeki havacıların komutanlarına, beni aksini yapma konusunda ikna etmedikçe, alçaktan uçuş taktik çalışmalarını yapma yasağı getirdim. Dış gıcırtısı ve homurtular duymayı beklemiştim. Alçaktan uçuş taktikleri hakkında benimle tartışmak üzere iki komutan öne çıktı. Bunlar F-15E filosunun komutanı Albay Hal Hornberg ve F-111 filosunun komutanı Tom Lennon idi. Çünkü ben daha önce filo komutanlarına taktik gibi alanlarda da kendilerini göstermelerine olanak tanıyacağıma dair söz vermiştim. Alçak irtifa saldırısı taktiklerine geçmelerine izin

Irak Hava Savunma Radar Etkinliği

360

verdim. Fakat birkaç gün sonra gerçek mermiler kullanılmaya ve maalesef gerçek kayıplar verilmeye başlayınca, her iki filo da alçaktan uçuş operasyonlarını terk edip orta yükseklikte uçmaya başladı.

Ben F-16 ve A-10 filosu komutanlarına, neden yine kayaların arasından uçmaya başlamak istemiyorsunuz diye sorunca, “Biz bu savaşta hayatta kalmak istiyoruz,” şeklinde anlaşılır bir cevapla karşılık verdiler. O zaman neden F-111’ler ve F-15E’ler zor yolu seçeceklerdi? Bunu savaştan sonra da uzun uzun düşündüm. Bu barış zamanı idmanı olamazdı. Alçak irtifa uçuşlarında A-10’lar kadar çok vakit geçiren uçak yoktur. Düşük hızla uçmaları Warthog’ların yasal olarak ABD’nin her yerinde düşük irtifada uçmasına imkân verir. Ama yine de, üzerlerinde titanyumdan yapılmış bir zırh olmasına rağmen A-10’lar Iraklıların çevresinde alçak irtifada gezinmek istemediler. Peki neden F-111’ler ve F-15E’ler bunu yapmayı istiyordu? Öncelikle, kızılötesi alıcıları hariç tüm donanımları düşük irtifada uçmaya uygundu. Saldırı radarları en iyi sonucu düşük irtifada veriyordu. En önemlisi bana göre iki kişilik avcı uçaklarında silah sistem operatörü (SSO) pilota nereye gitmesi gerektiğini söyleyerek mürettebatın hayatını kur-

tarıyordu. Alçak irtifada GPS'siz uçtukları için (sadece F-16'ların GPS'si vardı) pilot uçuş rotası için silah sistem operatörüne güvenmek durumunda kalıyordu. Saldırı konumuna geçince SSO kraldı. Eğer alçak irtifaya inmezse zaten yolculuğun geri kalanının da bir anlamı kalmıyordu.

İtalyan ve İngiliz Tornado'ları da kayıp veriyordu (biri hariç hepsi de alçaktan uçuş taktikleri sonucu düşürülmüştü). Aslında işin doğrusu, sortilerimizin büyük çoğunluğunu orta irtifalarda yapmamıza rağmen kayıplarımızın üçte ikisini alçaktan uçuş yapan uçaklarımız oluşturunuyordu.

Çünkü onlar Bağdat'ın dışındaki en iyi savunulan hedefleri seçiyorlardı. RAF GR-1 Tornado'larını vurmak zordu. Suudi ve İngiliz Tornadoları havaalanlarını vurmak için tasarlanmış, düşük irtifada atılması gereken JP-233 mühimmatı ile donatılmışlardı. Ancak havaalanları Tornadoların cesaretini kıracak AAA'larla teçhiz edilmiş olduğundan onlar da F-111 ve F-15E'ler gibi hemen orta irtifaya yükseliyorlardı. Tornado'ların az da olsa alçak uçuşa tercih edebilecekleri bazı iyi alternatifleri vardı. Ama benim onlara bunu yapma izni vermekten başka alternatifim yoktu. Eğer ben USAF Hava Kuvvetlerine bir taktiği dikte ettirme konusunda gönülsüzsem bunu müttefiklerimize de ettiremezdim. Ancak konuyu açabilecek bir ortam bulursam bunu yapardım.

Bir gece ulusal hava komutanları toplantısında şöyle dedim: "Bu savaşta bazı tecrübeler kazandık. Burada, yanlışlarımıza ve doğrularımıza şöyle bir göz atabiliriz. Operasyonlarımızı değerlendirip bazı değişiklikler yapılmasını tavsiye edecek çok uluslu bir taktik ekibi kurmayı öneriyorum."

Kuşkusuz İngiliz Hava İkinci Mareşali Bill Wratten söze girdi. "Bunun çok iyi bir fikir olduğu kanaatindeyim. Ben de bu ekibe liderlik etmekten keyif alırım." Bu sözleri duyduğum için çok mutlu olmuştum. Bill de hepimiz gibi kayıplardan dolayı üzgündü. Sebeplerle olası çözümler hakkında çok çeşitli spekülasyonlar yapıldı ama yine de bize daha objektif bir görüş sunacak, sahneye yakın ve deneyimli bir havacı lazımdı. Bu iş için en uygun kişi, arkasında Kraliyet Hava Kuvvetleri Komutanı Marshall Patty Hine'in desteği olan Bill Wratten idi, onun sayesinde düşük irtifa taktiklerinden kaynaklanan kayıplarımızı durdurabilirdik.

İşte size bir takım gerçekler ve rakamlar:

12 adet GR-1 kaybetmiştik (bunlardan 1 tanesi İtalyan, 2'si ise

Suudi hava kuvvetlerine aitti). Dokuzu alçak irtifa saldırılarında vuruldu veya düşürüldü. İki orta irtifada kayboldu ve birinin de yakıtı bitti. GR-1 kayıp oranları diğer uçaklara göre ciddi ölçüde yüksekti:

<i>Uçak tipi</i>	<i>Kayıplar</i>	<i>Görevler</i>	<i>Görevler/kayıplar</i>
RAF GR-1	9	1,644	183/Sekizinci kayıptan sonra alçaktan uçuş görevleri durduruldu
IAF GR-1	1	224	224/İlk kayıptan sonra alçaktan uçuş görevleri durduruldu
362 RSAF	2	667	334/Alçaktan uçuş görevleri ilk geceden sonra durduruldu
F-16	8	13,087	1,636
A/OA-10	7	8,084	1,155

Tornadolar alçaktan uçuş taktikleriyle diğer uçaklara nazaran daha fazla uçtukları halde kayıp oranları F-16'larınkinin dokuz katı, kendilerinden oldukça yavaş olan A-10'larınkinin ise altı katıydı.

AAA ve SAM'lar bizim için tehlikeliydi ama saldırılarımıza en öldürücü tehdit düşmanın avcı uçaklarıydı.

Neden?

Kara savunması belli bir yerde durur ve ondan çevresinden uçarak korunabilir ya da eğer yerini biliyorsanız (genelde bilirsiniz) yüksek ya da orta irtifa saldırı uçuşuyla onu vurabilirsiniz. Eğer bir SAM bataryası size ateş ederse füzeyi savuşturabilir ve 600-800 deniz mili uzakta kalırsınız. Diğer yandan, siz Irak üstünde her nerede olursanız olun karşınıza bir MiG çıkabilir. Eğer size saldırırsa kolayca kurtulamayabilirsiniz ve arkanızı dönerseniz sizin kadar hızlı uçabileceği için sizi füzeyle veya makineli tüfek ateşiyle vurabilir.

Irak hava gücünü yıllardır inceliyordum. Elleri uygun füzelerle donatılmış bir miktar birinci sınıf uçak, geniş bir komuta kontrol altyapısı ve birkaç oldukça iyi pilot olduğunu biliyordum. Tek ve en zayıf yönü, merkezi komuta kontrol mekanizmasına bağlı olmasıydı; ayrıca pilotlara verilen eğitim yeteri kadar iyi değildi ve lojistik destek de çürüktü.

Bizi galebe çalabilmeleri için Iraklıların yeni taktikler bulması ve havada olup bitenler hakkında bilgi sahibi olması gerekiyordu. Ne yazık ki ne taktikleri ne de bilgileri vardı.

Aslında, iyi bir pilot tarafından kullanılan her türlü avcı uçağı bir saldırı hava gücüne ciddi şekilde zarar verebilir. Özellikle MiG-29'lar ve Mirage F-1'ler olmak üzere Irak'ın elinde bazı mükemmel uçaklar vardı. Bununla birlikte, listenin geri kalanını eski MiG-21'ler ve MiG-23'ler oluşturuyordu. Bu uçaklar, bu halleriyle daha yeni Rus ve Fransız modelleriyle birlikte kullanılmadığı sürece büyük bir tehlike sayılmazlardı, ama aksi halde ciddi problemler yaratabilirlerdi. En iyi taktikleri, havadan havaya avcı uçaklarımızın karşısına en iyi uçaklarıyla çıkmak ve eski tip MiG'lerini de bomba yüklü uçaklarımızın üstüne yollayıp hızlı vur-kaçlar yapmak olabilirdi. Onları düşürmeyi başaramasalar da bombardıman uçaklarımızı havadan karaya mühimmatlarını bırakmaya zorlayabilirlerdi. (Bu tür durumlarda, uçağın hız kazanmasını önleyen bir yük haline gelmemeleri için gövde dışındaki havadan karaya bomba ve füzelerin mutlaka bırakılması gerekir.)

Diğer yandan, bu düşman avcı uçaklarının taşıdığı silahlar bizim radar güdümlü ve ısıya duyarlı füzelerimiz kadar iyi değildi. Ama elbette, eğer düşman pilotu uçağını atış konumuna getirebilirse bu tür mühimmatlar bizim uçaklarımızı düşürmeye yeter de artardı bile.

Irak'lı pilotlar hiç beni etkileyecek şeyler yapmadı, ama bu bizim her zaman onların en kötü olanlarıyla karşılaşacağımız anlamına gelmezdi. Zaman içinde her ulustan hava mücadelesinde harikalar yaratacak gençler çıkacaktır. Diğerlerini düşürebilecek denli yetenekli olan bu tür pilotlardan mutlaka her yerde vardır (ama ne yazık ki bunların sayısı pek fazla değildir). Görme yeteneği iyi bir özelliktir ama bizim iyi pilotlarımızdan bazılarının gözü pek keskin değildir (bu yüzden kendilerine keskin gözlü birer kanat adamı seçerler). Cesaret gereklidir ama zaten havadan havaya çarpışmalardan cesur bir pilot olarak çıkmak kolaydır, öyle çünkü cesur olmayanlar genelde ölürler. İyi pilotların hayran olduğum özelliği, içinde oldukları durumun fazlasıyla farkında olmalarıdır. Bu özellik sayesinde, etrafta olup biten her şeyi izleyip zihinlerinde birkaç saniye sonra oluşacak durumun resmini çizebilirler; bu pek az insanın yapabileceği bir şeydir. Bu kabiliyetin IQ ile pek bir alakası da yoktur. Bizim en iyi pilotlarımızdan bazıları dışarıdan bakılınca öyle pek de zeki görünmez. Hatta yerdeyken aptalca

şeyler yapıp ciddi problemler bile doğurabilirler, ama bir hava çarpışmasına girince, işte o zaman, beyinleri en güçlü ve hızlı bilgisayarları bile alt eden bir süratle çalışmaya başlar. Her ulusta süpersonik hareketi kontrol etmeye ve onu üç boyutlu ortamda düşünmeye doğuştan yetenekli çok az sayıda birey vardır. Eğer iyi eğitilir ve teçhiz edilirse bu kimseler göklerde en iyi şekilde çarpışır.

İran-Irak savaşı sırasında bir AWACS uçağımız her iki ülkenin hava kuvvetlerini izleme imkânı bulmuştu; havadaki mücadeleleri CENTAF operasyon ve istihbarat merkezi tarafından analiz edilmiş ve bir brifing haline getirilmişti. Ben birkaç İran Suudi karşılaşmasını da incelemiştim. (Bu benim için önemli bir kıyaslama fırsatı olmuştu. Suudi pilotların büyük yeteneklerine şahit olmuştum.) İranlıların avcı uçakları çok iyi, ama yaşlıydı. F-5'leri, F-14'leri ve F-4'leri vardı. Başarılarını engelleyen şey, radarlarının çalışmaması ya da en azından iyi ayarlanamamış olmasıydı. İranlı pilotlar böylesine istekli ve azimliyen kökten dinci devrim yüzünden çok sıkıntı çektiler. İran uçakları Suudi hava savunmasına meydan okudukları zaman Suudi avcı uçakları tarafından ya hemen düşürüldüler ya da geri püskürtüldüler.

Öte yandan Iraklılar İranlılarla karşılaştıklarında (Bağdat'ın korunması veya İran'daki hedeflere saldırılması esnasında) nazikçe söylemek gerekirse pek etkili olamadılar. İran ve Irak uçakları yer radarları ile birbirlerine yönlendiriliyordu. Bir mil kadar yaklaşıyor, sonra da amaçsızca dönüp duruyorlardı, açıkcası birbirlerinin yerini kesin olarak belirleyemiyor ve silahlarını ateşleyemiyorlardı. Bu "kör balesi" zaman zaman meydana geldi. Tüm pilotların istediğine şüphem yok fakat hedeflerini yer radarlarının göstermesine aşırı derecede bağımlıydılar; bu, bizim F-14, F-15, F-16 ve F-18'lerimizde bulunan hedef yakalama sistemlerinin üstünlüğünü bir kez daha gösteriyordu.

Iraklı pilotların eğitimi üç kaynaktan sağlanmaktaydı: Fransa, Pakistan ve eski Sovyetler Birliği. Bizim şansımıza, katı kurallar, belli emir düzenlemeleri ve standart taktikleriyle Sovyet eğitimi ağır basıyordu. Bu yoğunlaşmış yaklaşım ile beraber Sovyetler Rus olmayanlar hakkında şüphe taşıyorlar ve Arapları sevmiyorlardı. Iraklı öğrencilere uçaklarını kaldırıp emin bir şekilde indirmek öğretiliyor, ancak bunun ötesinde, ileri taktiklerden yoksun olarak eğitimleri, çok basit ve işe yaramaz oluyordu.

Ne var ki iyi bir kozları da bulunuyordu. Iraklıların eğitimlerinin tümü Ruslardan sağlanmıyordu.

Iraklı pilotlar Fransız ve Pakistanlı hocaları tarafından iyi eğitilmişlerdi.

Iraklıların İran gemilerine ve USS *Stark*'a saldırması Fransız eğitiminin varlığını kanıtlıyordu. Irak'ın İran'ın Harg adası ve Bandar Abbas yakınlarındaki petrol tesislerine düzenlediği havadan karaya operasyonlar, tüm havacılarca üzerinde çalışılmaya değer örnek operasyonlardı.

Pakistan, dünyada çatışmaya en hazır durumda olan hava kuvvetlerinin en iyilerinden birine sahiptir. Böyle olmak zorundadır; doğusundaki komşusu çok büyüktür ve iki ulusun düşmanlığının tarihi eskidir. Hint savaş plancıları için Pakistan Hava Kuvvetleri en büyük korkudur. Pakistanlı pilotlar dünya çapında, özellikle de Müslüman dünyada saygın bir yere sahiptirler, çünkü nasıl uçup savaşıacaklarını bilirler.

Bir veya iki defa Irak'ta hizmet vermiş eğitimci pilotlarla konuşma fırsatı bulmuştum. Bu tartışmalar üzülmem için büyük bir neden olmadığını gösterdi. Eğitimde Rus hâkimiyeti, Pakistanlıların Iraklı hava mürettebatının eğitim programında etkili olmalarını engellemiştir.

Fransız ve Pakistanlı kılavuzlarını dinlemiş ve Rusların rehberliğinin saçmalığının farkına varmış birkaç Iraklı pilot olmalıydı. Benim dikkate aldığım, bu birkaçıydı; uluslarını savunmak için uçaklarını ve silahlarını nasıl etkili kullanacaklarını hesaplamış, durumun aşırı derecede farkında ve görüş yeteneğine sahip olanlar.

Eğer Irak Hava Kuvvetlerinde böyle yetenekli pilotlar var idiyse (ben olduğundan eminim) muhtemelen 17, 19 ve 24 Ocak'ta hepsi öldü. Onları öyle amansız ve acımasızca kovaladık ki, saygın olduklarını gösterme fırsatını bile bulamadılar.

Bizim temel stratejimiz basitti. Onları kör etmek ve el yordamı ile yollarını bulmaya çalışırken vurmak. Irak Hava Kuvvetlerini teslim olmaya zorlayacaktık. Bu pek dürüstçe, hoş ve şiirsel bir şekilde olmayacaktı. Amacımız mümkün olduğunca sert ve acımasız olmaktı. Başka türlü davranmak ıstırapı ve ölümü uzatacaktı.

Irak Hava Kuvvetlerini kör etmek üzere, ilk havalanan bombardıman uçaklarımız gözlerini ve beyinlerini, yani radarlarını, komuta sığınaklarını ve haberleşme merkezlerini mahvettiler. Avcı uçaklarımızın Irak'a doğru ilerlemesi de bir o kadar önemliydi. Her Irak avcı üssü

üzerinde 24 saat CAP yapıyorduk.⁽⁵⁷⁾ İleri avcı uçakları Irak jetlerini havalanmalarına fırsat vermeden durduracak şekilde konumlandırıldı. Irak avcı uçakları için beklentimiz çok basitti: Havalanacak ve havaya uçurulacaklardı.

Çoğu kez beklentimiz gerçekleşti. Savaşın ilk üç gününden sonra Irak ve Kuveyt üzerinde hava kontrolünü ele geçirdik.

Üç gün kısa görünebilir ve Irak Hava Kuvvetleri kolayca yenilmiş sanılabilir. Ama havada kontrolü kazanmanın kolay olduğunu sanmayın. Ne çok zor ne de çok kolay bir operasyondur. Ocak ayı sonunda ve Şubat'ta bir hindi avına dönen harekât şiddetli bir mücadele ile başlamıştı; o ilk birkaç gün, tüm savaşın en sert çatışması, en kritik kısmıydı.

Bu arada, Bağdat üzerine bombalar düşmeye başladığında, Iraklı pilotlar uçaklarını çalıştırıp havalandılar. En iyilerini ve en parlaklarını gönderdiklerine eminim ve ellerinden geleni yaptıklarını biliyorum; fakat havadan havaya saldırıda ya kazanır, ya kaybeder, ya da kasabayı terk edersiniz. Bunların dışında başka bir seçeneğiniz yoktur. Iraklılar 7 Ocak'ta en az 8 kez kaybettiler. İki gün sonra yine denediler ve 6 kez daha kaybettiler. Son denemeleri (ve kuvvetlerimize karşı yerdeyken uçaklarla saldırdıkları tek girişimleri) ayın 24'ündeydi, iki Mirage F-1 havadan karaya saldırı için Suudi Arabistan'a girmeye çalıştı. Bir RSAF F-15C her ikisini de Arap Körfezi üzerinde vurup denize düşürdü.

Bundan sonra, zırhlı uçak barınaklarını saklamaya çalıştılar. Ancak ne fayda ki, barınakların her birine 1 ton ağırlığındaki lazer güdümlü bombalardan birer adet atarak tahrip ettik.

Daha sonra "kasabayı terk etmeyi" seçip oyunu bıraktılar. Aslında bunu daha önceden sezmiştik, fakat gidecekleri yerin Irak'ın Arap komşusu ve eski dostu Ürdün olacağını zannetmiştik. Ama yanıldık. Çölün üzerine dikkatlice yerleştirilmiş CAP uçakları Bağdat ve Ürdün arasında döne dursun onlar diğer yöne, İran'a gittiler.

Olay gecesi herkesin aklına yakıcı bir soru takıldı: Acaba jetler iltica mı etmişti? Çünkü eski bir düşmana doğru uçuyorlardı ve bu muhtemel bir sonuçtu. Fakat bunu ertesi gece tekrarladıklarında, bunun bir iltica değil, organize bir olay olduğundan şüphem kalmadı.

Gerçekte ne döndüğünü ortaya çıkarmak için Güney Carolina, Sumter'da bulunan Marry Jo'yu aradım. Hayır, bir casusluk ağı işletmiyor; fakat İran halısı tutkumuzu bizimle paylaşan ve babası hâlâ

İran'da yaşamakta olan, ortak bir İranlı arkadaşımız vardı. Arkadaşımızı aradı ve o da babasına telefon etti; babasının bildirdiğine göre birkaç gün önce Iraklı bir general görülmüş ve Irak Hava Kuvvetlerine güvenli bir sığınak sağlamak için müzakerelerde bulunmuştu. Tüccarlıklarıyla ünlü İranlılar, bu özelliklerini haklı çıkarırcasına duyarlı bir şekilde, "Uçaklarınızı sizin için saklayacağız," demişlerdi ve sonra, görüldüğü kadarıyla sözlerinde de durdular. Uçaklar hâlâ orada.

Çıkış başladığında, Iraklılar savaştan bir güç olmayı bıraktılar; panik halinde çıkış kapılarına doğru koşar gibiydiler. Bizim CAP kapsama alanında oluşacak boşlukları beklemeleri, sonra da gruplar halinde İran'a kaçmaları gerekirdi. Bu şekilde avcılarımızdan sakınarak, bir İran havaalanı bulmaya yetecek yakıtları vardı. Bu şartları yerine getiremeyen pilotlar atlamak zorunda kaldılar.

BRİFİNGLER

Brifingleri sevmeyiz, çünkü toplantılarda oturmak hoşumuza gitmez. Ama brifing almak zorundayız, çünkü çok sayıda ve çeşitli makamdaki kişilere hayati bilgiyi akışını sağlamanın en verimli yoludur. Her gün gerçekten önemli üç brifing olurdu. İki tanesi TACC'daki nöbet değişimlerinde ve akşam brifingi ise CINC için MODA'da olurdu.

Her biri 12 saat çalışan iki takımımız olduğu için, dönüşümlü brifingler sabah ve akşam olmak üzere günde iki kez yapılırdı. Burada derinlemesine bir anlatım ya da spekülatif çıkarımlar yapılmazdı (bunlar takip eden toplantıda ortaya atılırdı). Toplantının büyük bölümünde sunucular olguları ortaya koyar, HGE'leri planlamada gerekli yaklaşımlar hakkında çıkarımlarda bulunur, personelin bilgisini güncellettirirdi. İstihbaratçılar, örneğin, Irak ulaştırma sisteminin durumuna değinir, vurulmasını tavsiye ettikleri köprülerden, Irak Hava Kuvvetlerinin İran'a gidişinin sebeplerinden ve Scud saklanması muhtemel yerlerden bahsedirdi. BDA, hedef sistemleri ve güncel bilgiler hakkında da bir sürü şey bulunurdu.

Dönmekte olan personel vardığında bir araya gelirler ve her bölüm –İstihbarat, Hava durumu, Planlama, Operasyonlar, BCE, Deniz Kuvvetleri İrtibatı ve Deniz Piyade İrtibatı– her kesin duymasını istediği her şeyi anlatırlardı. Brifing bana ve ulusal hava kuvvetlerinin üst düzey liderlerine hitaben yapılsa da, göreve gelen personelin önümüzdeki periyot ve ötesi hakkında konuşmasına da imkân tanıyordu. Nadir olsa da herhangi biri kalkıp soru sorabilirdi. Nihayetinde, personeli

önemli olduğuna inandığım şeyler üzerine yoğunlaştıracak kısa fikirlerimi aktarırdım. Çoğu zaman bu fikirlerimi genelleştirdim, fakat birkaç kez önümüzdeki 24 saate ait spesifik görevlerin taslağını çıkardım.

Bu brifingden sonra, üst düzey komutanlarımla beraber –Tom Olsen, Randy Witt, Buster Glosson, John Corder, Bill Rider, Pat Caruana, Ed Tonoso, Glenn Profitt ve özellikle dört albay, Crigger, Doman, Reavy ve Harr (ikisi göreve gelince ikisi giderdi)– ABD Deniz Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Deniz Piyade ve Koalisyon Kuvvetlerine yüzüm çevrili olarak Cris Christon’dan tamamen spekülatif olan istihbarat brifingini dinlerdim. (Brifing kamuya kapalı değildi; herhangi biri orada durup dinleyebilirdi; fakat görev yerine atanmış kişi yemek ya da dinlenme için ayrıldığında, kural gereği, görevli subayların işlerinin başında bulunmaları gerekiyordu.)

Devir brifingi sırasında, Chris tahminlerini geliştirip hipotezlerden yola çıkarak uygun olandan ziyade, neyle karşılaşabileceğimizi anlattı. Gerçekten tahmin etmesini istedim. Çünkü ileriye düşünmek zorundaydım. Kararlar almalıydım. Ve eğer her zamanki istihbarat verilerini kullanacak olsam yapacak fazla bir şeyim kalmazdı.

Bizim barış zamanında eğitilmiş istihbarat kuruluşlarımıza asla yanlış yapmamaları öğretilmiştir. Rakamları severler ve bir başkasının ne düşündüğü hakkında konuşmaktan hoşlanmazlar. Tahminde bulunmaz, TV haber spikerleri gibi size sadece özünü sunarlar. Dahası, bir komutan olarak, ben bir başkasının ne düşündüğünü ele almak zorundayım. Onun planlarını bozacak yollar bulmak ve en kötü korkularını gerçekleştirmek için diğer adamın iç dünyasına girme ihtiyacı hissederim. Bu, Chris’in spekülasyon yapması, düşüncelerimi harekete geçirmesi ve bizim sormamız gereken soruları ortaya çıkarması gerektiği anlamına geliyordu. Elbette, yolu üsse düşmüyordu ama bu beklenen bir şeydi. Ve tabii bizim kendi operasyonlarımızdan ve diğer organizasyonlardan kaynaklanan tüm istihbaratı (personel tarafından basılan pilot raporları ve istihbarat raporları) gözden geçirdikten sonra, çıkarımlarının sebeplerini hep açıklıyordu.

Düşman hakkında fikir vermesine ek olarak, bu toplantılar bizim kolektif bir şekilde düşünmemizi sağlıyordu. Bu yüzden her zaman Chris Christon’ın tahminlerini tartışmalar izlerdi ve farklı liderlerin istedikleri şeyler ele alınırdı. Açıkçası, belli bir komutanın ne zaman ve nasıl konuşacağını dikte eden kültürel farklar vardı. Örneğin Avrupalılar açık konuşmakta rahattılar, herhangi bir görev hakkında herhangi

bir sorumluluk almakta kendilerini serbest hissediyorlardı. Diğer taraftan, Araplar, daha suskun ve çekingendiler. Ama önemli bir şey kaçırdığımızı düşündükleri zaman (bu özellikle düşmanımızın Arap mantığı ile ilgili bir şeyse) dile gelirlerdi.

Kaçınılmaz olarak, gerçekten de henüz hiç ele alınmamış konulara sıra geldiğinde uzunlamasına tartışıyorduk. Bunlardan bazıları (Scud'lar gibi) sık sık gündeme geldi.

Nihayetinde, bu toplantılar bizi bir takım yaptı. Bizim ABD Hava Kuvvetleri TACC'da, çeşitli üslerde, karada, havada, nerede olursa olsun zaten uyum için çok çalışıyordu. Tüm ulusal hava kuvvetleri liderlerinin aynı güven, saygı ve güç birliğine sahip olmalarını istiyordum. Benim ipleri ele almamamın ve onları dinleyip görüşlerini araştırmamın sebebi buydu. Yeni bir şeyler öğrenmek, izlenimlerini, tecrübelerini ve anlayışlarını bilmek zararlı da olmadı.

Talihliydik; çünkü bu çatışmaya o kadar ezici bir güçle girmiştik ki, eğer düşmanı doğru tartmamış olsak bile yine de galip gelirdik. Ne var ki, hatalarımız mürettebatımızın veya sonra yerdeki askerlerimizin hayatlarına mal olabilirdi. Bu nedenle düşman, savaş planımız ve dakika dakika çatışma hakkında pek çok kişi çok yoğun çalıştı.

“Her şey istihbaratla başlar, istihbaratla biter,” demeyi seviyorum. Savaş sırasında, düşünmeniz veya planlamanız için hareket noktanız istihbaratınız olmalıdır. Görevlerinizi yerine getirdikten sonra, istihbaratınız, sonuçları ve düşman üzerindeki etkilerini hesaplar, böylece gelecek hamleyi planlayabilirsiniz.

Savaş satrançtan farklı değildir. Fakat savaşta karşı tarafın durumunu açıkça göremezsiniz.

Her gece saat 20:00'dan hemen önce, operasyon odasını Tom Olsen'e bırakıp, MODA binası sığınağındaki CINC toplantısına katıldım. Üst katlara çıktığımda, hep Buster Glosson'u aynı şeyi yaparken duyardım; sıradaki HGE'yi o sunacağından, o da hazırlanmakla meşgul olurdu. İkimiz de cam kapıları itip, gecenin soğukunda arka kapıları açık, motoru çalışır durumdaki zırhlı bir sedan Mercedes'e koşardık. Direksiyonda, Ulusal Hava Korumada hava polisi, Washington Chelan Kasabası'nda şerif yardımcısı, olimpik bir atıcı ve atlet olan, tekniker teğmen Mike Brickert bulunurdu. Görevi, Buster ve beni güvenli ve hızlı bir şekilde MODA'ya ulaştırmaktı. General Schwarzkopf toplantıya çağırmadan önce koltuğumda olabilmeliydim. Yol boyunca Buster ve ben briefingini gözden geçirirdik.

Çoğu zaman, sabah bu yeni HGE'nin üzerinden geçer, Kara Delik'in etrafında dolaşıp körpe planı incelerdim. Sonra da Buster ve adamları günün geri kalanında bunu şekillendirir ve saldırılmasını istediğimiz öncelikli hedeflerin listelendiği bir Ana Taarruz Planı ortaya çıkardı. Arabada, Buster ve ben yorumlar ve hedeflere CINC'in nasıl tepki göstereceğini tahmin eder, üzerinde değişiklikler yapardık. Ana nokta, onu biraz uğraştırmak ama aşırı tepki göstermesine olanak vermemektir. Bu yüzden hedef saptamakta dikkatli davranıyorduk.

Doğru olarak değerlendiremediğimiz –ve gerçekten de değerlendirmek zorunda olmadığımız– alan, KOPA'da her Irak birimine uygulamak zorunda olduğumuz sorti sayısıydı. (Kesin olarak bildiğimiz tek şey, dikkatimizi zorunlu askerlik görevlerini yapan piyade birliklerinden çok Cumhuriyet Muhafızlarına çevirmemiz gerektiği idi.) Son tahlilde tabii ki hepsini de dikkate alacaktık, bu yüzden sorunun yanıtı çok önemli değildi. Her gün Sam Baptiste ve Bill Welch'in hangi birliklerin vurulacağına dair en iyi tahminlerini göz önüne aldık ve sonra geri kalanı ARCENT'in birliklerin dayanıklılığı hakkında yaptığı tahminlerine dayalı olarak sınıfladık. Her akşam, Schwarzkopf, CINC ve kara kuvvetleri komutanı olarak planın bu kısmını şekillendirdi.

Buster ile olan strateji toplantımız genellikle MODA'nın ön kapısını vurup, bizi yeraltı komuta merkezine götürecek olan asansöre doğru koşmamızla birlikte son bulurdu. Hiç geç kalmadık, ama çoğu zaman salona CINC'in yalnızca birkaç adım önünden giriyorduk.

Takip eden toplantı (henüz terk ettiğimiz dönüşümlü toplantı gibi) hava durumu, istihbarat güncellemesi, savaştaki gelişme, lojistik, muhabere ve CENTCOM personeli tarafından sağlanan tüm destek güncellemelerini kapsardı. Daha sonra işin ana kısmına, ertesi günün planlarına sıra gelirdi. Çöl Fırtınasının ilk üç haftasında tartışılan tek konu hava savaşıydı, başka bir deyişle, Buster Glosson'un brifingiydi. Günlük planlar önceki günün çabalarının açılımı olmaya yönelik olsa da, her biri kendi içinde ve tek başına uyumlu ve geçici herhangi bir değişikliğe dikkat çekiyor olmalıydı.

Buster "sahneye çıktığı" zaman, üzerine öneri hedefler işaretlenmiş ve asetat kalemıyla bazı notlar alınmış rulo halindeki saydam paf-talarını açıp masanın üzerine yayardı. Örneğin, Kuveyt'teki 18. Irak Zırhlı Tümeninin bulunduğu bölge üzerinde, içinde 50 rakamı bulunan bir daire bulunabilirdi; bu bizden bu birliğe şu andan itibaren 2 gün içinde 50 saldırı sortisi düzenlememiz isteniyor demektir (her saldırı-

nın kesin zamanı sunulacak sayısız detaya bağlıydı ve kara savaşı başlamadan önce Irak ordusunun yıpratıldığı şu aşamada her nasılsa önem taşııyordu). Veya bir dizi köprü üzerinde yeşil birer üçgen bulunurdu ki, bu da savaş alanının nasıl izole edilmeye devam edeceğini gösterirdi. Veya bir nükleer araştırma merkezi, bir tank onarım tesisi ve şüpheli bir Scud depolama alanı üzerinde kırmızı üçgenler bulunabilirdi.

Buster hızla, ama ayrıntılı olarak her hedefin tabiatını ve imhasının tüm operasyon planına nasıl uyacağını açıklardı. Bu yapıldıktan sonra, AWACS yolları, CAP'lar, Scud devriyeleri ve elektronik-savaş paketlerinin üzerinden kısaca geçirdi. Kara birliklerinin hedeflerinin tartışılması sona bırakılırdı. Bu noktada, Buster ve ben kalemlerimizi alır, CINC'in araya girmesine hazır olarak, duvara iştirilmiş Irak tümenlerinin listesini işaret eder, vurulmasını istediği birliklerin hangileri olduğunu söyledik.

Geceler hep aynı, hiçbir zaman sert sözler söylenmeden, hep profesyonelce ve takip edilmesi kolay bir şekilde geçti.

Sonrasında, Buster grafiklerini toplar ve ayrılırdı. HGE'ye (geç vakte başlamış olan) son emirleri uygulamak üzere, hızla Kara Delik'e dönmesi gerekirdi.

Daha sonra CINC, ABD ve Koalisyon komutanlarına veya temsilcilerine bir görüşleri varsa söz verirdi. Ve eğer CINC'in herhangi bir özel emri varsa bunu bildirirdi. Toplantı dağıldıktan sonra, Schwarzkopf Halid bin Sultan'ı son haberleri için çağırdığında, ben akşamki gösteri için TACC'a koşturuyor olurdum.

BAĞDAT BILLY... VE BAZI ZAFERLER

Savaş sonu gelmez efsaneler doğurur. Bazıları güldürür, bazıları öldürür. Ne yazık ki bizimki, trajik olan türdendi. Adı "Bağdat Billy" idi, cehennemden gelen Iraklı saldırgan. Irak üzerinde hava operasyonları başlar başlamaz, elektronik karıştırıcı uçaklar olan EF-111'leri kullanan pilotlar Irak avcı uçaklarını gördüklerini bildirmeye başladılar. Uyarı ekranlarında Irak uçaklarının ya da onlardan fırlatılan füzelerin varlığına işaret eden ışıklar gördüklerini iddia ettiler. Ancak hiçbir vakada istihbarat kaynakları veya AWACS'lar bu gözlemleri doğrulamadılar. Çoğu kez, Irak uçaklarının havalandığı tespit dahi edilemedi. Kesin olan bir şey vardı: O da esrarengiz gözlemler esnasında F-15'lerin, EF-111'lerin yakınında olduklarıydı.

Kısacası hayal görüyorlardı. Hayaletlerini “Bağdat Billy” diye adlandırıyorlardı.

Fakat bu komutanlığın düşüncesiydi. Mürettebat kendi gözleriyle gördüğü şeyin ne olduğunu biliyordu; Iraklı bir avcı pilotunun ölümcül ateşinden kıl payı kurtulduklarını biliyorlardı.

Taraflar karşı karşıya kalmışlardı. Bir yanda geceler boyu hayatlarını riske atarak orada bulunan pilotlar ve silah sistem operatörleri, öte yanda mürettebat raporlarına inanmayan Riyad’daki koca kıçlı generaller.

Böyle bir tartışmaya girmez ve mantığın galip gelmesini beklersiniz. Fakat söz konusu olanlar avcı pilotlarıydı ve biri zarar görünce işler değişti. Olay 13 Şubat gecesi meydana geldi.

Irak radarlarını karıştırmakla görevli bir EF-111 olan Ratchet-75, Suudi Arabistan’ın kuzey batısında bir kasaba olan Arar civarında Suudi Arabistan ve Irak arasındaki sınırı geçmekte olan üç EF-111’den biriydi. Suudi Arabistan saati ile 11:09’da, lider Ratchet-73’ün dört dakika ve iki numarada uçan Ratchet-74’ün iki dakika ardından gelen Ratchet-75’in Arar üzerinden 21.000 fitte geçmesi gerekiyordu. Ratchet-75’in saat 11:28’de tam yeri Bağdat’ın batısı ile Ürdün sınırı arasındaki mesafenin tam ortası olan, karıştırma yörüngesinin on dakika güneyinde bulunması gerekiyordu. Oraya asla ulaşamadı. 11:29’da güney Irak üzerinde 31.000 fitte güneye doğru yol almakta olan iki F-15E aşağıda sekiz-on adet işaret fişegi fırlatmakta olan bir uçak gördüler. Uçak düşerken gök, fişekler ve arka ateşleyicilerin parlamasıyla aydınlanıyordu. Yirmi saniye sonra, F-15’ler uçağın üç fişek daha fırlattığını gördü ve bunu uçağın yere çakılması ile birlikte dev bir ateş topu takip etti. Lider F-15’E, Pontiac-47 düşme alanı üzerinde bir yörüngeye başladığında, kanat adamı Pontiac-48 yakıt almak üzere tanker rotasına doğru gitti. Üç saati biraz geçtikten sonra, bir Sierra-43 Özel Operasyonlar helikopteri, olay yerine vardı ve kurtarma timi enkazı inceledi. Bir EF-111, pilot ve SSO’nun kaybedildiğini onayladılar.

Ne olduğunu asla bilemeyecek olmamıza rağmen, EF-111 mürettebatının, tıpkı diğer EF-111’lerin personeli gibi bir Irak avcı uçağının, onlara saldırmak üzere yaklaştığını gösteren radar uyarı sinyalleri aldıklarını ya da görsel tespitle bulunmuş olduklarını düşünmekte haklıydık. Bir defa daha, AWACS resmî düşman uçağından temizdi ve bir defa daha F-15 uçağı en yakın bölgedeydi.

En sonunda Bağdat Billy'nin birini düşürmeyi başardığı görünüyordu.

TACC'daki herkes üzgündü; insanların birbirlerini suçlaması sürpriz olmadı.

Ertesi sabah salonda Buster Glosson, istihbarat çalışması tüm hava mürettebatına hayalet avcının gözden geçirilmemiş raporlarını iletmış olan ve böylece hikâyeye inandırıcılık kazandıran Chris Christon'a dikkat çekti. Chris karşı saldırıda bulundu. Bir şeyi gördüğünde, ondan söz etmek onun işiydi. EF-111 mürettebatı bir şey görmüş olsa, bunu diğer birliklere bildirirdi. Ve mürettebatların aşırıya kaçıp örneğin gece alçak irtifada ani manevra yapmadıklarından emin olmak yerel komutanların işiydi.

Buster da haklıydı Chris de. Lafı söylemek Chris'in işiydi. Ve avcı tümeni komutanı olarak hava mürettebatının hayatı hakkında endişe etmek de Buster'a düşüyordu.

Ama asıl ben suçlanıyordum. Bağdat Billy efsanesini gidermekte başından beri daha ısrarlı olmalıydım. Asıl tehlide tüm dikkatini veren mürettebatın, her yerde hazır ve nazır olan katile, yani karaya yenilebileceğini önceden görmem gerekirdi.

Benim başarısızlığım iki gereksiz ölüm ve Ratchet-75 mürettebatının ailelerinin acı dolu göz yaşlarına mal olmuştu.

Koalisyon uçaklarına kendilerini Bağdat Billy'ye karşı savunmama emri verildi.

Olay tam bir kayıp değildi. Bir şarkıya esin kaynağı olmuştu:

F-111 PİLOTUNUN TÜRKÜSÜ **(yazan Binbaşı Roger KRAPE)**

*Bir F-111 pilotuyum ben ve anlatayım diye buradayım
Bağdat Billy'yi ve cehennemden gelen jetini.*

Sıkı korunuyorduk Kartallarla,

Fakat bu durdurmadı ışıklı adamı.

RJ ve AWACS, görmediler,

Sinsice hana yaklaştığını.

Sonra altıda parlayan bir ışık fark ettim

Ve benim Whoozoo "LANET OLSUN" dedi.

Birkaç aldatma fişeği fırlattım,

Ama umursamadı Iraklı haydut.

*Solumda ve sağımda mermi izleri vardı,
Kaçmak zorundaydım homba yükümle çatışmadan.
VARK'ımı çektim ve aşağıya aldım onu
Karanlığın içine ve kaybettim palyaçoğu.
Taif'e indiğimde bu Rap'i yaptım.
CENTAF saçmaladığımı söyledi.
Tanrı'nın gerçeğini anlatmak için buradayım.
Iraklı haydut bir hayal değil,
Üzölmek zorunda değölsiniz, başka yolu yok.
Gündüz uçarsanız görörsünüz Bağdat Billy'yi.
Ama oğlum beni dinle, çünkü doğru söylüyorum.
Gece uçarsan dikkat et BILLY'ye!!!*

Daha az trajik algılama yanlışları da vardı. Bir keresinde Türkiye'deki İncirlik üssümüzden kalkan bir F-15 pilotu, tetiğı çekmeye hazır vaziyette bir Irak jetinin peşine takılıp bir havadan havaya füze bıraktı ve Iraklıyı havaya uçurdu. Sonra F-15 gayet sakin bir şekilde dikkatini Iraklının kanat adamına çevirdi ve radar güdümlü bir AIM-7 ateşledi. Füze hedefe sıfırlandı ve patladı; pilotumuz keyiflendi ama Irak jeti ateş topundan soğukkanlılıkla sıyrıldı. Korkusuz Amerikalı daha sonra bir ısıya duyarlı AIM-9 ateşledi, bu da Iraklıyı bir ateş topu içine alarak patladı; gel gör ki Iraklı yine paçayı sıyırdı ve İran'a doğru uçup sınırı geçti. Her neyse, pilotumuz düşündüğünden daha şanslı olabilir. Irak uçağı ya hasar almış ya da yakıtı bitmiş olacak ki pilot az sonra uçaktan atlamıştı.

Fakat çoğı zaman zafer kesin bir şekilde kazanılıyordu.

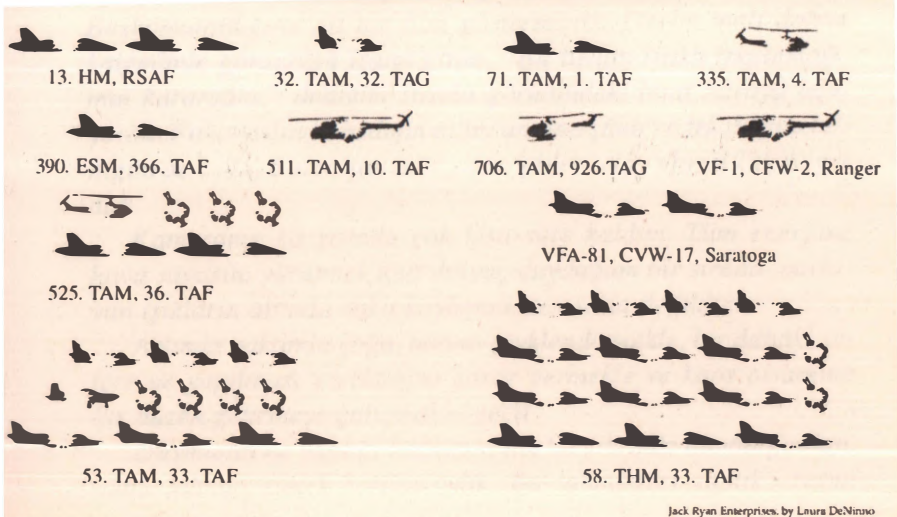
Potansiyel kahramanlarımızın hepsi havadan havaya çarpışmalara girmedi. Şubat ayında, Irak tankları ve topçu birliklerini bombalamak üzere Kral Fahd'dan havalanan A-10'lar bir çift Irak helikopterini avladılar. 6 Şubat'ta Yüzbaşı Swain ve dokuz gün sonra Yüzbaşı Sheehy yere çok yakın uçmakta olan Irak helikopterleri gözlemlediler. Bu kötü bir taktikti; yere yakın helikopterler bir avcı pilotuna çok net görünürler. Her iki A-10 da hedeflerinin işini bitirmek için 30 mm'lik makineli tüfeklerini kullandılar. O zamana kadar Warthog'ların düşman avcı uçaklarına karşı F-15'lerin ateş desteğini alması normal bir şeydi. Ama artık buna gerek kalmadığına karar verildi. Bazı şeylerin değiştiğini iyice hissettirmek için, Şubat ayının ortalarında A-10 filo komutanı Albay Sandy Sharpe Dahran'daki F-15 filo komutanı Albay John

McBroom'u arayarak, eğer isterlerse F-15'lerin bombardıman görevi sırasında A-10'ların onları üzerlerinden uçarak koruyabileceğini söyledi. Bu anlamlı bir öneriydi, çünkü F-15'lerin tek zaferine karşılık A-10'ların iki zaferi vardı. Boomer McBroom bundan pek memnun kalmamıştı ama, yüzlerce A-10 pilotu koro halinde sevinç çığlıkları atmıştı.

Savaşta en son ölenler, kendi halklarına karşı saldırı sortileri yapan Iraklı pilotlar oldu. Martin sonunda, bir Irak Sukhoi jeti ve bir Swiss Platus pervaneli PC-9 eğitim uçağı, savaşın sonuna doğru yapılan, Iraklıların uçmamasına ilişkin anlaşmayı ihlal ederek, doğu Irak'taki bir hedefi vurdular. AWACS iki F-15'i uçağı yönlendirdi. Uçuş lideri Yüzbaşı Dietz, Sukhoi'nin peşine takıldı, iki AIM-9 ateşledi ve hedefini havaya uçurdu. Bu Dietz'in üçüncü leşiydi (Şubat başında iki MiG-21 avlamıştı). İki hava zaferi bulunan (Dietz'le aynı gün sahip olmuştu) kanat adamı Teğmen Hohemann da PC-9'un peşine takıldı. Kurallarımız eğitim veya kargo/yolcu uçaklarının vurulmasını yasaklıyordu, ama PC-9 bir eğitim uçağı olmasına rağmen, Iraklı sivilleri bombalama görevini henüz tamamlamıştı ve o anda havada olmaması gerekiyordu. Hohemann kendi kendine "Vurmalı mıyım, yoksa vurmalı mıyım?" diye sordu. Teğmen vicdanıyla pençeleşe dursun, Iraklı pilot atlayıvermişti! Iraklı kanat adamı, liderinin havaya uçtuğunu gördükten sonra orada öylece bekleyip şansını denememeye karar ver-

375

Koalisyonun Birim Başına Hava Zaferi

miş olmalıydı. Iraklının açılan paraşütünden ani bir manevra ile kurtulan Hohemann, hükmünü verdi: “O bir avcı, eğitimci değil.” Fakat tam uçağı vuracaktı ki, kontrolsüz kalan PC-9 yana yatıp yere çakıldı.

Sonra, Jim Crigger, Hohemann’ı düşürüşü için ödüllendirdi. Bu onun üçüncü zaferiydi. Körfezde As olmak için beş uçak düşürmek gerekiyordu ve As olmaya en yakın aday oydu.

CENTAF kurmayları tarafından yapılan ilk ve son öldürücü saldırıyı Albay John Turk gerçekleştirdi. Çok eski bir avcı pilotu olan John, Luke ve Tyndall’deki en iyi F-15 eğitim pilotlarından biriydi. Fakat bu savaşı Kara Delik’te sıkı bir çalışma temposu içinde ve zafersiz geçirmek onu mutsuz etmişti. Saldırıları durduktan sonra, Turk güney Irak’taki Tallil hava üssünü ziyaret etme şansını yakaladı. Havaalanını gezerken pistte park etmiş bir MiG avcı uçağı gördü. ABD piyade birlikleri kokpitini tahrip etmiş olmasına rağmen, jet tam kapasite silah ve yakıt yüklüydü. Her avcı pilotu gibi Turk de bir leş arıyordu. Civarda kendisini kimsenin izlemediğinden emin olduktan sonra, patlamasını ümit ederek 9 mm’lik tabancası ile MiG’in dış yakıt tankına ateş etti. Yakıt dışarı aktı ama parlamadı. Cesareti kırılmadan, çakmağını çıkarıp jet yakıtını ateşledi. Bir saniye sonra, tankları ağızına kadar yakıt dolu, tam kapasite mühimmat yüklü ve birkaç saniye içinde kocaman bir ateş topuna dönüşecek bir jetin yanında durduğunu fark etti. 500 metre dünya rekorunun iskarpinlerle kaç dakika olduğunu bilmiyorum ama o gün Tallil’de John Turk’ün bu rekoru kırdığına eminim.

İSABETLİ VE İSABETSİZ ATIŞLAR

Chuck Horner devam ediyor:

377

Savaşın ilk üç günü sevinçliydik, ev sahiplerimiz de öyleydi. Kazanıyorduk. Ev sahibi takım da hep sayı yapıyordu. Skorlarımız büyük bir sadakatle Birleşik Devletlere iletiliyordu; sığınakların, hinaların ve uçak harınaklarının lazer güdümlü bombalarla havaya uçurulmasına ait eğlendirici resim ve görüntüler gazete ve TV'lerde yayınlanıyordu. İkinci Dünya Savaşından bu yana ilk defa generaller popüler hale gelmişti. Enerjik, düşünceli ve dikkatli Schwarzkopf, kendisine aptalca sorular soran muhabirlere bakıyor; sıcak ve zeki görünümlü Powell güven telkin ediyordu.

Ben bile bir an ünlü olmuştum. Bir basın toplantısı sırasında uçaklarımızdan biri tarafından çekilmiş Irak Hava Kuvvetleri Başkomutanlığına ait bir film göstermiştik. Devlet malı dolma kalemimle görüntüyü işaret ettim. "Bu benim Iraklı meslektaşımın karargâhı," dediğim sırada görüntüdeki hına havaya uçuyordu. Fakat aslında hedefin adını unutmuştum ve tek düşünebildiğim de oydu. Bazen şansınız yaver gider; olay ulusal TV'de yer aldı.

Kameranın karşısında çok kısa süre kaldım. Tüm enerjime hava savaşını yürütmek için ihtiyaç duyduğum bir sırada, parlayan ışıkların altında vakit kaybetmekten yana değildim.

Aslında vaktimin çoğu, takımı şevklendirmekle, bir dahaki sefere ne yapılması gerektiğine karar vermekle ve kaos ortamına bir düzen getirmeye çalışmakla geçti.

Düşmanın ne yaptığı hakkında net bir fikrimiz olmadığından, bunu tahmin etmek zorundaydık. Bu tahminleri yaptık –resmî

olarak istihbarat tahminleri ya da analizi denir– ve yapmaya çalıştığını düşündüğümüz şeyi yapamaması için zor kullanmaya gayret ettik. Hayal ettiğimizden daha fazla işe yaradı.

Bu arada –gördüğüm her savaşta olduğu gibi– Hava Görevlendirme Emri (HGE) gecikiyordu. Bazı sorunlar kabul edilemezdi. Hedefler üzerinde kötü hava koşullarının ortaya çıkması, hedef listelerinde değişiklik yapılmasını gerektirdi ve hep bilgisayarlar kilitlendi. Diğer sorunlar daha da önemliydi; planlamacılar mükemmel bir plan hazırladıktan sonra mutlu olurlar ve generaller de genel kararlar vermeyi sever; vuruşu gerçekleştiren birliklerin ihtiyaçlarını düşünmekten ziyade, her ikisi de kendi işini yapmaya daha fazla dikkat sarf eder.

Planlamayı yönlendiren istihbarat son rötuşları yapmadıkça mükemmel bir plan olmaz. Nefesinizi tutmayın. Hatta planlamacılar verimi damla damla arttırmak üzere, sanki ellerindeki bir belge değil de bir sanatsal çalışmaymış gibi günlük planı sinirli bir şekilde uğraşıp kurucularlardı... Yalnızca birkaç küçük birliği etkileyecek küçük değişikliklere neden olacak baskıları azalttığımız zaman, HGE'yi geciktirerek herkesi riske sokmuş oluyorduk. Ve bu karışıklığın artmasına ve kaosa neden oluyordu.

Generaller, varlıklarını hissettirmedikçe, kendilerini general olarak hissetmezler. Nereye gittiklerini bilmeleri ve gevşekçe de olsa dizginleri ellerinde tutmaları yeterlidir. Bu liderliktir. Çoğu zaman, nereye gittiklerini bilmemelerine rağmen, bilmediklerini belli etmezler (gücün gösterilmesi hiçbir şeyin olmamasından daha iyidir) ve sonra kurmayların seyahati planlamasını isterler. Kurmaylar planı hazırladıktan sonra, general kaçınılmaz olarak bir sürü değişiklik yapar. Generalin yaptığı değişiklikler planlama döngüsünde büyük iniş çıkışlara neden olur. Bizim HGE planlama sürecinde, çoğu hana ait olan, bir sürü general kaynaklı dalgalanmalar olmuştur.

Arada sırada ince ayarlar yapılmasına rağmen, insanlar ona uyum sağlayabilsinler diye, yavaş yavaş bu kafa karışıklığına bir düzen getirdik ve planlama sürecini düzenli şekilde hızlandırdık. Savaşın en başında, baskıları durdurarak değil, fakat değişiklik helgelerini ilgili birimlere doğrudan göndererek, HGE'de erken değişiklikler yapmayı öğrendik. Onlara şuna benzer bir şey söyledik: “Bu gece HGE'yi aldığında, F-16'ların Hedef X'e

yönlendirildiğini göreceksin. Bunu dikkate alma ve Hedef Y'ye git." Başlangıçta yeni sistemler filolarda kafa karışıklığına neden oldu, ama hızlı uyum sağladılar.

Savaşta sonra koltuk generalleri planlama işleminin hızlandırılması hakkında konuştular. "HGE döngüsünü kısaltmalıyız, iki gün çok uzun," dediler Haklıydılar, işlemi hızlandırmak zorundaydık, fakat yanlış adamı suçluyorlardı. İki günlük süre bize zarar vermiyordu. İnsanlara kayda değer bir planlama ufku vermelisiniz ve iki gün de kısa ama işe yarayabilecek bir süredir. Üstünde çalışılması gereken şey değişiklik döngüsüdür. Bu döngü içinde, yapmayı istediğiniz şey hakkında istihbarat edinmeye ve sonra gerekli değişiklikleri eklemeye çalışırsınız. Diğer bir deyişle, birlikleri doğru yere yönlendirmek için iki günlük planı kullanacak ve sonra gerektiğinde ince ayar yapacaktık. Örneğin, Irak Ordu birlikleri günlük olarak hareket ettiklerinden, iki günlük dönemde yerlerini tam olarak asla saptayamadık. İlk olarak, HGE'yi güncelleştirmeyi denedik. Fakat bu yalnızca HGE'yi sabit bir akışta tuttu ve bu yüzden müşterilerimize geç ulaştı. Bunun yerine, F-16 avcı filolarını Irak Ordusu üstünde konuşlandırdık, sonra da A-10, F-16 ve F-18 gruplarını çok iyi planlanmış düzenli bir akış halinde ileri sürdük. Olay yerine vardıklarında katil izciler hedefleri gösterdi, avcı-bombardıman uçakları ise bombalarını boşaltıp yeni bombalar yüklemek üzere eve döndüler.

İstihbaratın saldırı güçlerine iletilmesi için gerekli olan zamanı kısalttık. Çünkü katil izciler istihbarat uçağı gihiydi ve saldırı hakkında edindiğı istihbarat yalnızca birkaç saniye öncesine ait oluyordu.

General olmayı seven generaller için bu sevindirici bir durum değildi, bu onları hattın dışında bıraktı. Hedefleri Yüzbaşılar ve Albaylar seçiyorlardı... ve işe de yaradı. Riyad'da bulunan bizler, hedefleri seçme sorumluluğunu Washington'dan kapmada başarılı olmuş, yalnızca savaş alanında F-16 pilotlarına devretmek zorunda kalmıştık. Tabii ki, Washington geniş destek verdi ve tabii ki Riyad'daki generaller katil izcilere hangi tümenler üzerinde uçmaları gerektiğini bildirdi, birbirlerini vurmalarını ve uluslararası kanunları ihlal etmelerini engelleyecek kuralları ilettiler. Fakat bu savaşın kaderini büyük ölçüde, atışları yapanlar belirlemiştir.

YILANIN BAŞINI EZMEK

Bir diktatörlük, merkezî ve totaliter yapısından ötürü ne kadar güçlü olursa olsun, bu rejimin liderine isabet edecek etkili bir atış karşısında oldukça zayıftır. Başkanlık sarayının penceresinden giren kurşunu, başkanın yakın çevresindekilerin, sadık adamlarının, askerî liderlerin ve ailesinin hızla ortadan kaldırılması izler. Ve operasyonun eksiksiz olması için parti liderleri, gizli polis ve istihbarat şefleri görevlerinden uzaklaştırılır. Nihayetinde, biri başkent ile ülke arasındaki fiziki bağları koparır; haberleşme ağlarını, yolları, demiryolları ve havayollarını kontrol altına alır. Şimdi başsız kalan, baskı altına alınmış halk, acınacak hallerinin mevcut sebeplerini ortadan kaldırmak için ayağa kalkacaktır. Ne yazık ki dünyanın yönetilmesi çok kolay değil. Totaliter sistemler nadiren akıllı ve etkili olurlar. Çoğu zaman aptalca, beceriksizce davranır, her şeyi karman çorman eder bu yüzden de önlerindeki sorunlara sistematik çözümler bulamazlar.

Bu, Körfez Savaşından çıkarılan derslerden biriydi.

Orijinal ŞAH-MAT saldırı planlarının merkezinde Irak Hükümeti'ni imha etme stratejisi bulunuyordu. Bunun başarılmasıyla birlikte, Iraklıların Kuveyt'ten çıkarılması gibi diğer tüm amaçlara da ulaşılmış olacaktı. Ana kavram Saddam Hüseyin'i öldürmek veya en azından şöhretini, onun artık ulusuna hükmetmesini imkânsız hale getirecek ve muhtemelen Irak Ordusu içinden daha akıllı başında bir lider veya liderlerin ortaya çıkmasını sağlayacak denli zedelemektir.

Chuck Horner, Riyad'da kendisine ŞAH-MAT brifingi sunulduğu zaman, bu düşünme biçimini biraz entrikacı bulmuştu. Saddam Hüseyin'i avlamak, ya da daha geniş anlamda, Irak hükümetini devirmek gibi bir işin altından kalkabileceklerinden, henüz o kadar emin değildi. Saddam'ı öldürmek için elbette iyi bir senaryo hazırlanabilirdi. Her şeye rağmen Irak askerî kuvvetlerinin başıydı ve askerî stratejisini planlıyor, kuvvetlerin hareketi için emirler veriyordu. Bu yüzden, Başkan Saddam Hüseyin, doğrudan hedeflenmemiş olsa da, içinde Mareşal Hüseyin'in kuvvetlerini yönetiyor olabileceği askerî komuta merkezlerinin hepsinin Kara Delik'in hedef listesinde bulunduğu sonucunu çıkarmak pek yanlış olmazdı.

İlk planlarında, Pentagon planlamacıları Saddam'la ilişkili otuz yedi hedef seçtiler. Bazı saldırılar özellikle Irak liderini hedef aldı, diğerleri bu kuralın sembolleri veya yardımcıları oldu. Bazıları da (örneğin elektrik şebekeleri) imhası hem devletin askerî kabiliyetini hem de li-

derlerinin politik gücünü zedeleyecek hedeflerdi. Savaşın başlamasıyla birlikte, Kara Delik planlamacıları 105 “lider” hedef daha tespit etti ve sayıları toplam 142 oldu.

Çoğu Bağdat’ta olduğundan, 142 hedef liderlikten daha geniş bir çeşitliliği kapsadı. Çoğu, örneğin telekom binası saldırısı, diğer stratejik amaçlara da hizmet etti. Telekomünikasyon merkezinin yok edilmesi yalnızca Saddam’ın politik ve askerî emirlerinin yerine getirilmesini geciktirmekle kalmadı, Irak hava savunma merkezlerinin hava savunmasını koordine etmesini de engelledi.

Hava operasyonunun ilk saatlerinde, F-117’ler ve cruise füzeleri komuta, kontrol ve haberleşme yerlerini hedef aldılar. 1 ton ağırlığındaki lazer güdümlü bombalar telekom binası ve yanındaki anten kulesi dahil, beş ana haberleşme tesisini imha etti. Dicle nehri üzerindeki köprülerle beraber (yolun altına döşenmiş fiberoptik haberleşme kablolarına zarar vermek için) telefon aktarma noktaları da imha edildi.

Başkanlık saraylarındaki komuta kontrol sığınakları vurulduğu gibi Cumhuriyet Muhafızları, istihbarat servisleri, gizli polis, Propaganda Bakanlığı ve Baas Partisi başkanlığına ait yönetim merkezleri de vuruldu. Bu hedeflerin çoğu askerî operasyonları gerçekleştirebilecek imkânlarla sahipti ve General Hüseyin, bunlardan birinde görevi başında olabilirdi. Fakat daha geniş anlamda Saddam’ın halk üzerindeki kontrolünü temsil ediyorlardı. Benzer şekilde, hem hava kontrolünü ele geçirme gayreti, hem de General Hüseyin’in içeride ülkesinin savunmasını yönetiyor olması ihtimaline karşı, Irak Hava Kuvvetleri ve hava savunma operasyonları için kullanılan komuta kontrol sığınaklarına saldırıldı. Savaşın başladığı ilk dakikalarda böyle bir sürü hedef vuruldu ve saldırılara savaş süresince devam edildi.

Irak yönetimine yönelik bu saldırılar acaba Iraklılara zarar verdi mi?

Evet, bir dereceye kadar ve bazen de doğrudan; birinci başkanlık sarayında “Gül Bahçesi” denen bahçenin altında, sağlam bir beton sığınak bulunuyordu. Sıradan bombalarla imhası son derece zor olan bir hedefti. Bu yüzden bir çift lazer güdümlü bomba beton barınağı kaplayan toprakta bir delik açtı. Bunları sertleştirilmiş çelik zırhla kaplı, tapası zaman ayarlı, ilk bombaların açtığı kratere hassas şekilde yönlendirilen üçüncü bir bomba takip etti. Bu üçüncü bomba, tonlarca toprakla uğraşması gerekmediğinden, güçlendirilmiş beton tavana kolaylıkla girdi ve sığınanın içinde patladı. İçeride kim varsa, sonu çok kötü oldu.

Saldırılar, Bağdat'ta bulunan askerî liderlerin cephedeki kuvvetlerle haberleşmesini de zorlaştırdı (Irak askerî önderlerinin ahmaklığı göz önüne alındığında, bu onlar için de yararlı bir hareket oldu).

Liderlere yönelik operasyon başarılı oldu mu?

Hayır. Acı bir şekilde başarısız oldu.

Amerikalı planlamacılar düşmanı tank, gemi ve uçaklarının sayısı ile ölçerler ve onu, örneğin moral, askerî eğitim veya motivasyon gibi daha az kesin olan kavramlarla değerlendirme hususunda eksik kalırlar. İstihbarat ve verimlilik bakımından düşmanın da kendi düzeylerinde olduğunu varsayarlar. Düşmana, sanki onların ülkesinde de bir tür Washington gibi bir başkent olduğunu varsayarak saldırırlar. Düşmanı kendilerinin aynadaki akisleri olarak görürler. Iraklılar da herkes kadar zekidir, ama Saddam'ın politik ve fiziksel kontrolü sağlamasına gelince, zekâ ve verimlilik söz konusu bile değildi. Baasçılar ülkenin kontrolünü, Orwell'in söz ettiği türden bir güvensizlik atmosferi yaratarak sağlıyorlardı. Iraklılar yalnızca başkan ve gizli polisten korkmakla kalmıyor, birbirlerinden de korkuyorlardı. Düşünceleri gizli polise aktarılabilir diye, kocalar karılarına ne söylediklerine dikkat ediyordu. Gençler okullarda öz anne ve babaları hakkında bilgi verme terbiyesi aldığı için, ebeveynler çocuklarına güvenemiyorlardı. Eğer bir arkadaşınız size Saddam Hüseyin hakkında bir eleştiri fısıldamışsa, arkadaşınız sizin sorumluluğunuzu test ediyor olabileceğinden dolayı, hemen gizli polise rapor ediyordunuz.

Ve bu yüzden, tüm yönetim hedefleri vuruldu ama lider iktidarda kaldı. Amerikalı planlamacılar, Irak yönetimini değiştirmede başarısız oldular, çünkü bu yönetimin nasıl çalıştığını çözemediler ve nasıl saldıracaklarını da bu yüzden anlayamadılar. Saddam'ın bir kriz havası yaratıp halkını değişimden çok kendine ihtiyaç duyar hale getirerek iktidarda kaldığını anlayamadılar. Sıradan bir Irak vatandaşının Saddam'a olan bağlılığını motive eden korku, kavrayışlarının ötesindeydi, çünkü hiç böyle baskıcı bir rejim altında yaşamamışlardı. Korkuyu hedef almaları gerektiğini, Irak halkı üzerindeki korkuyu bertaraf etmek için ne zekâ ne de istihbarat analizlerine ihtiyaçları olduğunu anlamadılar. Irak'ın bombalanmasının bu korkuyu azaltmayıp artırdığını anlamadılar.

Ve bununla beraber, cephedeki Irak birliklerinin diktatörlerini sevmeleri için çok az sebep olduğundan, çoğu savaştan teslim olmaya ikna oldu. Bu yüzden, Saddam'ın korku sayesinde ülkesi üzerinde

sağladığı kontrol, Koalisyonun cephedeki başarısı karşısında işe yaramadı. Başka deyişle, Saddam'ı öldürmek ciddi bir hataya dönüşebilir-di.

Paranoyaya kapılan Saddam, en iyi generallerini ölüme mahkûm edip durdu. İdam korkusu bazen beyni yoğunlaştırır, fakat çoğu zaman felç eder. Askerî önderliğinin bu zaafı, sadece Koalisyona yararlı olabilirdi. Ve General Schwarzkopf'un savaştan sonra vurguladığı gibi, Saddam berbat bir stratejistti ve bu yüzden bu şartlar altında Irak silahlı kuvvetlerinin başında böyle bir adamın olması bizim için iyiydi.

NBC

Teneke diktatörler ve diğer güvenli olmayan rejimlerin liderlerinin gözünde nükleer, biyolojik ve kimyasal silahlar –özellikle balistik füzelerle karşılaştırılınca– küçük ülkeleri, dünya sahnesinde büyük oyunculara dönüştüren görünür sembollerdir. Irak böyle silahların araştırılması ve geliştirilmesi için milyarlarca dolar harcamıştır.

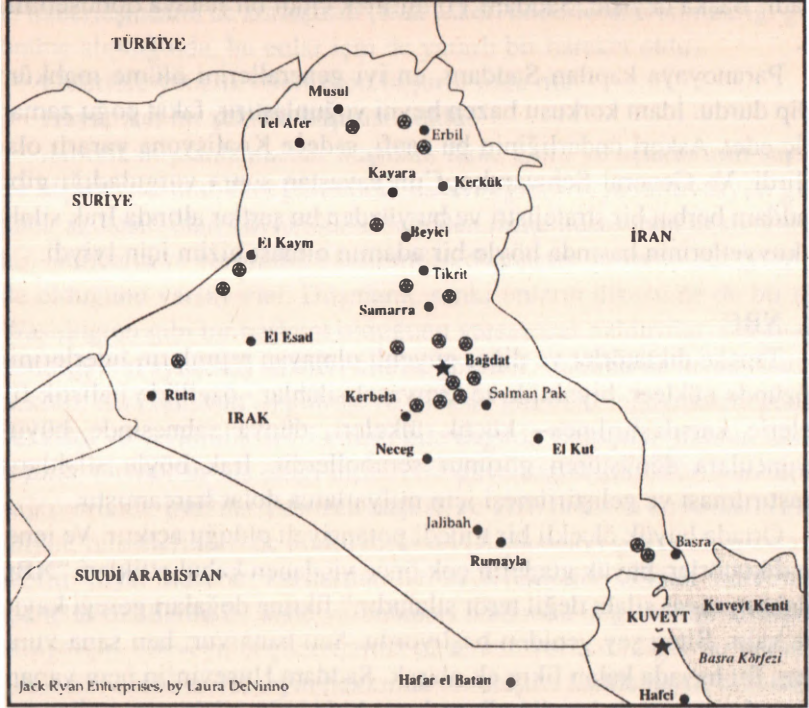
Ortada büyük ölçekli bir trajedi potansiyeli olduğu açıktır. Ve teneke diktatörler, büyük güçlerin çok önce vicdanen kabul ettikleri “NBC silahları savaş silahı değil terör silahıdır,” fikrine doğaları gereği kayıtsız kalır. Biten şey yeniden başlıyordu. Sen bana vur; ben sana vurayım. Bu havada kalan fikre ek olarak, Saddam Hüseyin'in hem yabancılara karşı hem de kendi halkına karşı kitle imha silahlarını kullanmaya istekli olduğu zaten kanıtlanmıştı.

Bereket versin, bu silahların en korkuncu olan nükleer silahlar, yapılması en zor olanıdır ve birilerinin bunların üretim programını başlattığını keşfetmek çok kolaydır. Nükleer silahların yapımı, yetkin mühendisler ve bilim adamları, çok sayıda ve çeşitli yüksek teknoloji tesisleri, silah yapımına uygun nükleer madde ve ender bulunan başka öğeler gerektirir. Irak gibi ülkeler bunların çok azını kolayca bulabilir ve hepsi de korunabilir ve izlenebilir. Bu her zamankinden daha fazla dikkat gerektirir, fakat yapılabilir.

Ama ne yazık ki, Iraklılar mevcut korumalardan sakınmada aşırı tecrübeli ve bombardıman oyununda nükleer programın parçalarını saklamada becerikli olduklarını kanıtladılar (biyolojik ve kimyasal programlarını da benzer şekilde gizlediler) böylece bazen paranoyak olmanın yararlarını göstermiş oldular.

1990 Körfez krizinden on yıl önce, İsrailliler Irak nükleer araştırma laboratuvarlarını bombaladılar. Bu nükleer programı geciktirdi ama

Önemli Nükleer, Biyolojik ve Kimyasal Silah Hedefleri

durdurmadı (onları saklamaya daha fazla çaba sarf etmelerini teşvik etmiş olabilir).

Savaşın sonra, Birleşmiş Milletler teftiş grupları Saddam'ın nükleer programına ait, geniş teknik ve tarihî kayıtlar ortaya çıkardılar. Bu kayıtlar, ABD istihbarat örgütlerinin Irak nükleer silah çalışmalarının yalnızca bir bölümünden haberdar olduklarını göstermiştir. Bu alanda tahmin yapmak riskli olmasına rağmen, Saddam'ın bilim adamlarının birkaç ay içinde çalışır bir nükleer düzenek üretmek üzere olduklarına dair tahminler yapıldı. Bu bir Scud füzesinin savaş başlığı ile karıştırılmış olması bir yana, Irak avcı bombardıman uçağının İsrail veya Suudi Arabistan hava savunmasını geçebileceği şüphelidir.

Bütün bunlara rağmen, Iraklı bilim adamları atılabilir silahlar yapmaya ne kadar yakın olurlarsa olsunlar, Irak NBC programlarını Kara Delik hedef listelerinin tepesine koymamak beyinsizlik olurdu. Bu tesisler vurulmalı, hatta bir an önce vurulmalıydı. Risk çok büyüktü.

Bağdat Nükleer Silahlar Araştırma Merkezi üzerine savaşın ilk üç günü hassas mühimmat bırakıldı. Ne kadar etkili olduğunu söylemek zor olmasına rağmen, yalnızca binalar ve sığınaklar üstündeki delikler sayılarak bir yorum yapılmaya çalışıldı. Daha sonra, El Kaym nükleer tesisine yapılan kitle saldırısı başarısızlıkla sonuçlandı. Tesis çok sayıda AAA ve SAM tarafından savunulduğu ve duman üreten makineler sayesinde saklandığı için kırk adet F-16'nın saldırısı etkili olamadı. Ve sonra ilk iki uçağın bombaları öyle çok toz kaldırdı ki geri kalan otuzsekiz pilotun hedef noktalarını tespit etmesi imkânsız hale geldi. Tesis daha sonra, belirlenmiş bütün hedefleri tamamen imha eden sürpriz bir F-117 gece saldırısında vuruldu.

Fakat, daha sonradan anlaşıldığı gibi, tilki kaçmıştı.

Savaşın sonra Birleşmiş Milletler teftiş takımları, Iraklıların hayatı teçhizatı bu yerlerden zaten uzaklaştırmış ve çöle gömmüş olduklarını öğrendi (nükleer araştırmada kullanılan hassas, yüksek kalibrasyonlu elektronik cihazlar için tavsiye edilen bir hareket değildir). Başka bir deyişle, tedavi, hastalığın kendisinden daha iyi olmamıştı. Eğer vaziyet buysa, Allah bir kez daha iyilerin tarafındaydı. Ne olursa olsun, hava saldırıları Irak'ın nükleer silah arzusunu birkaç yıl daha geciktirmiş oldu.

Daha önceki bir bölümde biyolojik saldırıyı engelleme sorunu tartışılmıştı. Burada buna eklenecek birkaç nokta var.

Biyolojik silah üretim tesislerini tespit etmek zorluğu için, istihbarat ve planlama faaliyetimiz depolama tesisleri, genellikle toprak altındaki havalandırılmalı beton sığınaklar üzerine yoğunlaştı. Ancak bu tür yerlere saldırmak, hep bir ikilem olarak karşımıza çıktı, çünkü bomba patlaması ile çevreye toz ve dumanla birlikte zehirli maddeler de yayılabilirdi.

Bu riske rağmen, Salman Pak Biyolojik Savaş Merkezinde bulunan haç biçimindeki sığınaklar, başkanlık sarayının Gül Bahçesi'ndeki sığınığın imha edilmesinde kullanılan yöntemle savaşın ilk gecesi vuruldu. Ve daha önce belirtildiği gibi, patlama etkileyiciydi. Hava mürettebatı, ikinci patlamadan sonraki alevin binlerce fit yukarı çıktığını rapor etti.

Bu olayla, iki biyo-silah deposuna saldırmış olmamız, farklı sebeplerden dolayı olsa da, nükleer üretime saldırmak gibi yararsız olmuştu. Savaşın sonra, güvenilir kaynakların (Saddam'ın daha sonra öldürü-

len üvey oğlu) belirttiğine göre, Iraklılar, biyolojik maddelerin tüm bölgeye bulaşabileceği hususunda, Amerikalılar kadar endişe etmişler, bu yüzden de hava akınlarından önce anthraks ve botulizm mikroplarını imha etmişlerdi. Eğer bu doğru ise –Chuck Horner doğru olduğuna inanıyor (savaş sırasında her iki hastalığa da ait vaka olmaması nedeniyle)– o zaman biyolojik araştırma ve üretim tesislerini tanımlama ve hedeflemeye daha fazla çaba harcanmalıydı.

Kimyasal silahlar hassas mühimmattan uzak olmasına rağmen, saldırıyı gerçekleştirenlere biyolojik silahlardan daha az tehlike arz eder ve düşman üzerindeki etkileri daha çabuk olur. Saddam'da bunlardan çok vardı. ABD istihbarat kaynakları, sinir ve hardal gazı taşıyabilecek çok sayıda top mermisi ve roket bulunduğunu bildiriyordu.

Problem şuydu: ABD istihbaratı bu silahların üretildiği tesisleri saptamış olmasına rağmen, bunlardan bir sürü vardı, Chuck Horner'ın bombardıman uçaklarının bunların hepsini imha etmeye yetecek kadar vakitleri yoktu.

İlk saldırılar, Bağdat yakınlarındaki Samarra ve El-Habbanil-yah'taki tesisleri vurdu. Burası bu tesislerin en büyüğü ve dağıtım sistemlerine en yakın olanıydı, ayrıca burada çok miktarda kimyasal silah, bomba ve füze başlığı vardı. Örneğin, Tallil Havaalanında bulunan sığınaklar ilk gece hedeflendi. Ve savaş süresince, Koalisyon kara kuvvetlerinin, Irak birliklerinin yakınındayken, herhangi bir kimyasal silah tehdidiyle karşı karşıya kalabileceğini gösteren bir belirtiye rastlanması, ani bir saldırıyı da beraberinde getirdi.

Biyolojik maddelerde olduğu gibi, hava saldırılarının yan etkisi olarak kimyasal maddelerin istenmeden serbest kalması, potansiyel problemler oluşturdu. Şans eseri, zehirli kimyasal artıkların dışarı bırakılması, kuru sıcak çöl havası, kış aylarında bile kimyasal maddelerin etkinliğini çabucak azalttığından dolayı, az sayıda uzun süreli etkilere neden oldu.

BÜYÜK SCUD AVI

Scud'ları bulup yok etmek, NBC avının bir parçasıydı. Koalisyon-da ya da İsrail'de kimse Riyad veya Tel Aviv'den fırlatılan balistik bir silaha, bir kitle imha silahı ile yanıt verilmesine şahit olmak istemiyordu. Bu yüzden ki, mobil Scud'ları bulup imha etmek bir kâbus olmuştur.

1980 İran-Irak savaşının Şehirler Savaşı bölümünde, her iki devlet de birbirlerinin başkentlerine Scud'lar fırlattı. Askerî analistlere göre, modası geçmiş balistik füzelerin görünürde anlamsız bir şekilde harcanmasıyla pek fazla bir şey başarılamadı. Ne var ki, Tahran ve Bağdat'taki sivillere göre bir Irak veya İran füzesinin, bildikleri yakın bir yere düşmesi büyük bir olaydı. Daha sonra Chuck Horner, bu füze saldırıları onu pek fazla endişelendirmese de, (dünyanın iyi bilmesi beklenen bir bölgesinde geçmiş olduğundan) bu savaşla yakından ilgilendi. 1991'in ilk haftalarında hızla öğrendiğine göre, nedense, İran ve Irak bölgesinde yaşayan halk çok iyimser değildi. Şehirler Savaşından sonra, Suudi Arabistan, kuzeydeki ve doğudaki komşularını caydırmak amacıyla, her türlü pahalı ve uzun menzilli balistik füzeyi elde etmişti. İsrail'in de füzeleri ve muhtemelen onlarla birlikte atacağı nükleer silahları vardı.

Saddam'ın, Scud'larını kullanmak istediğinden kimsenin şüphesi yoktu. Ve Ekim ayında tehditleri daha vurgulu olamazdı. "Savaş durumunda, Suudi Arabistan ve İsrail'e uzun menzilli füzelerle saldıracağım... ve İsrail'i yakacağım," dedi. Aralıkta üzerinde değişiklikler yaptığı, daha uzun menzilli Scud'larını test için ateşledi. (Bu hareketi, diğer sonuçları yanında, tahmin edemediği bir sonuç da doğurmuştu: ABD uzay kuvvetlerine, uzaydaki uyarı uydularını ve Colorado Springs'teki ABD Uzay Komuta merkezinin haberleşme bağlantısını test etmek için paha biçilemez bir fırsat verdi. Şimdi artık uydular tarafından gönderilen mor ötesi sinyalleri okuyabiliyorlar ve Aralık testinden sonra hazırladıkları şablonlar sayesinde, bir Scud fırlatılıp fırlatılmadığını kayda değer bir hassasiyetle söyleyebiliyorlardı.)

Chuck Horner'ın takımı hazırды.

Scud üretim tesisleri ve depolama alanlarına karşı (füze yakıt tankları dahil) önleyici saldırılar planlandı. Irak'ın batısındaki çölde çok hassas bir şekilde dikilmiş sabit fırlatma rampalarının tümü, savaşın başladığı dakikalarda bombalandı. Ve ikinci günde, hepsi Bağdat yakınlarında bulunan, Latifiye roket yakıtı tesisleri ve Şayiha'daki roket motoru üretim tesislerine bir çok saldırı yapıldı. Scud'ların kullandığı yakıt kalıcı özellikte olmadığından, belki de sadece dört-altı hafta saklanabiliyordu. Bu yüzden, "iyi" yakıt kullanıldıktan sonra Scud saldırılarının duracağı tahmin edilerek, yakıt üretim tesisleri bombalandı. Ne yazık ki, ya Koalisyon tüm Scud yakıt üretim tesislerini bombalamakta başarısız olduğu, ya da Iraklılar, kendilerine "Eski yakıt kullan-

mayın,” diyen kullanma talimatlarını okuyamadıklarından dolayı olacak, bu senaryo beklendiği gibi gerçekleşmedi. Füzeleri savaşın son gecelerine dek, gayet güzelce fırlatabildiler.

Bu arada, Irak, üzerindeki milyarlarca dolarlık uydular fırlatılan bir Scud’a ait, sıcak bir parlama aradı, savaş başlığının hedefini tahmin etti. Sivil savunma uyarı sistemleri vardı. Ve Patriot da. Eylül ayında, Arap yarım adasına yerleşen kuvvetlerinin giriş yollarını koruması için, anti-balistik füze tipi PAC-2’ler bölgeye sevk edilip, hava ve deniz limanları civarına yerleştirilmişti.

Eksik olan şey, Horner’ın Bakan Cheney’i bilgilendirdiği gibi, hareketli Scud rampalarını tespit edip imha etmektir.

Saddam’ın ilk Scud’ları 17 Ocak öğleden sonra İsrail’i hedef aldı. Ertesi sabah erkenden, Scud’lar Dahran ve Riyad’a düştü.

Washington’dan hemen telefonlar geldi: “Scud’ları düşürmek için ne gerekiyorsa yapın.” Büyük Scud avı başlamıştı.

Başından itibaren, Horner’ın planlamacıları, hepsini bulabileceklerine asla emin olmamalarına rağmen, hareketli Scud rampalarını avlamayı ummuşlardı. Av başladıktan sonra bile kimse hâlâ nereye saldıracağını bilmiyordu. İlk saldırılardan sonraki gün A-10, F-16, F-15’ler ve bir AC-130 Irak çöllerini gece ve gündüz araştırmakla görevlendirildi.

İlk raporlar cesaret vericiydi: A-10’lar orta güney Irak’ta Scud’ları taşıyor gibi görünen bir kamyon konvoyuna saldırmıştı. Ne var ki, kamyonlar Scud füzesi taşıyor olsa bile, saldırının Scud’ların fırlatılma sıklığı üzerinde çok az bir etkisi olmuştu, çünkü füzeler İsrail ve Suudi Arabistan’a yağmaya devam ediyordu.

Her gece füze yağdırmaya devam ettiler. Bir gecede beş veya daha fazla füze fırlatıyorlardı ve Scud’lar düştükçe daha çok sayıda uçak onları avlamakla görevlendirildi: Dört F-15’imiz batı Irak’ta muhtemel fırlatma mevkillerini izlemeye gönderildi. Bağdat’tan Amman’a giden devletler arası otoyolda seyreden her araca saldırıldı. Ama bu daha çok, Ürdün’e yakıt kaçakçılığı yapan tanker sürücülerini üzdü.

Riyad’da harekete geçme yönündeki baskı kuvvetliydi: Tel Aviv’de patlamalar oluyordu. Scud saldırıları İsrailli sivilleri yıldırılmış ve öfkelenmişti. İntikam istiyorlardı. Geleneksel stratejileri göze göz, dişteydi. En azından Scud’lara karşı en iyi hava kuvvetini göndermeyi istiyorlardı. Daha tehlikelisi, nükleer silahlarla karşılık vermeleri gerçek bir ihtimaldi.

Horner, İsraillileri yatıştırmayı umarak, Tel Aviv’e bir delegasyon

gönderdi. Horner'ın vekili olan Tuğgeneral Tom Olsen ve dört TACC operasyon direktöründen biri olan Albay Mike Reavy, Amerikalıların Scud'ları durdurmak için nasıl çalıştıklarını açıklayacaktı. Yüksek rütbeli kişilerin İsrail'in saldırısı konusunu karşılıklı görüşmelerini istedikler. Eğer İsrailliler ısrarcı davranırsa, İsrail ve Koalisyon hava kuvvetlerinin çatışma olasılığı vardı ve bu yalnızca düşmana yarardı. Washington Koalisyon kuvvetlerinin İsraillilerin yolundan çekilmesini istedi. Bu arada, Washington İsrail hareketini engellemek için tam bir diplomatik baskı kuruyordu.

Chuck Horner gözlemlerini şöyle aktarıyor:

İsrail karşı saldırısı kötü bir politik hata olurdu, ve askerî başarı şansları da yüksek değildi.

İsrailli pilotların dünyanın en iyi pilotları arasında olmasına rağmen, Scud'ları avlamada bizden daha az teçhizatlıydılar. Sonuç itibarı ile, savaşa tek gerçek katkıları kendi halklarının moralini arttırmak oldu. Daha da önemlisi, Koalisyon her zaman çok kırılğan bir yapıdaydı. İsrail'in bir Arap ülkesine misilleme yapması –özellikle nükleer misilleme– ne kadar haklı nedenlere dayanırsa dayansın, Koalisyonu zayıflatmaktan başka bir şeye yaramazdı. En kötüsü, onu Koalisyonu tahrip ederdi. İsrail Hava Kuvvetleri Komutanı (sevgili dostum ve birinci sınıf bir F-15 pilotu) General Ben, Nun'un hütün hunları anladığı inancına sahip olsam da, harekete geçmesi için baskı altındaydı. Bu yüzden Tel Aviv'de gece gündüz planlama devam etti.

ABD Patriot füzelerinin gelmesi ile birlikte, Tel Aviv rahatladı. Çoğu kimse Patriot'ların Scud'ları durdurmada başarılı olmadığını iddia etse de, bu gerçekten çok uzaktır. Scud'lar terör estirmekten başka bir işe yaramamıştır. Patriot'larsa İsrail halkını terörden kurtarmakta mükemmel bir başarı elde etti. İsrail'in rahatlaması Tom Olsen ve Mike Reavy'nin İsrail'den dönüp hava savaşını yürütmesine olanak tanıdı.

Diğer yandan İsrail'in endişeli olması, Schwarzkopf'a Washington tarafından İsrail'e Scud saldırılarını durdurmak amacıyla hatıda kara savaşını başlatması için baskı yapılması anlamına geliyordu. Bu da kötü bir hata ve lojistik bir dehşet olacaktı.

Scud'ların fırlatılmasını durdurmaya yönelik çabalar ne tamamen başarılı, ne de başarısız oldu. Gece F-15E ve F-16'lar, gündüz A-10'lar, çölde Scud sandıkları aradı (Tel Aviv gibi belli bir hedefe Scud'ların başarıyla atıldığı alanlarda). Bu aramalar pek az sonuç verse de –A-10'lar hiç hedefe rastlamadı– yarattıkları baskı Scud fırlatma sayısını düşük tuttu. Iraklılar yalnızca hava kapalı olduğu ve ABD uçakları onları göremeyeceği zaman Scud'ları riske attılar. 25 Ocak'ta tam on tane Scud fırlatıldı; bu şimdiye kadar bir gün içinde ulaşılan en yüksek sayıydı. Bundan sonra, Saddam'ın rezervleri tüketmeye karar verip fırlatma sayısını arttırdığı savaşın son günlerine dek, ortalamaları günde bire düştü.

390

Batı çölündeki A-10 araştırması başka önemli sonuçlar verdi; çok sayıda korunmasız depolama alanları keşfedildi, buralarda sağlamlaştırılmış mühimmat depoları, tanklar, ZPT'ler ve başka araçlar bulunuyordu. Bütün bu teçhizatın orada ne aradığı iyi bir soruydu. Saddam batıya gitmeye, Ürdün üzerinden İsrail'i işgal etmeye mi hazırlanıyordu? Yoksa İsrail'i Bağdat'a saldırmaya kışkırtmanın en iyi yolunun bu olduğunu mu düşünüyordu? A-10'lar bulduklarını "Allah'ın gösterdiği hedefler" olarak nitelendirip paramparça ettiler. Savaşın sonra, yüksek rütbeli bir Iraklı, bir Rus arkadaşına, Irak'ın 2.400 tankından 1.800'ünün Çöl Fırtınası kara savaşı başlamadan önce havadan imha edildiğini fısıldadı. Bu imha işleminin ne kadarının batı çölünde A-10'lar tarafından gerçekleştirildiğini söylemek zor, ama rakamlar Irak savaş makinesinin boyutları hakkında bir fikir veriyor olsa gerek.

Bu arada, Scud'ların fırlatılma sıklığı üzerinde en büyük etkiyi yapan, ABD uçakları değil ama Korgeneral Sir Peter de la Billiere'in İngiliz özel kuvvetler timiydi. Sir Peter Ortadoğudaki hizmeti de dahil, Özel Operasyonlarda uzun bir kariyere sahipti. Sessiz, soğukkanlı, iyi huylu mizacı, büyük bir bıçakla düşmanın boğazını kesmeye hazır savaşçı kimliğini gizlemişti.

Billiere'in gayet iyi bildiği gibi, General Schwarzkopf'un, özel kuvvetleri düşman hatlarının arkasında kullanma hususunda ciddi endişeleri vardı, çünkü orada sıradan kara birlikleri tarafından kurtarılmalarını gerektirecek sıkıntılarla karşılaşabilirlerdi (ve belki de istenmeyen bir savaş başlayabilirdi). Sonra, Sör Peter her nasılsa CINC'in endişelerini giderdi ve Schwarzkopf birkaç İngiliz Özel Birliğinin düşman hatlarının arkasına sızıp Scud avlama görevini yerine getirmesini onayladı. Chuck Horner, aslında bu operasyon hakkında asla resmî bir

brifing almadı. İngilizler harekâtı yapıverdiler. Bir gün, bir SAS subayı TACC'da boy gösterdi ve fazla gürültü patırtı çıkarmadan Horner'ın adamları ile birlikte planlama üzerinde çalışmaya başladı. "Batı Irak'a birkaç delikanlı göndereceğim, işbirliği yapmanın en iyi yolu nedir?" dedi.

Horner'ın planlamacıları "Kolay, ama Scud avlayan uçakların yanlışlıkla adamlarını vurmalarından endişe duymuyor musun?" diye karşılık verdi.

"Aslında hayır," dedi. "Benim gençler Iraklılardan saklanmak zorunda. Bu, yüksekte uçan birkaç jetten saklanmadan çok daha zor. Bu yüzden eğer sizinkiler onları bulursa, benimkiler iyi oynuyor demektir."

Yapılacak iş basitti: Yerdeki "delikanlılar" ABD uçakları ile haberleşmek için hava mürettebatı kurtarma el telsizleri kullanacaktı; bu çok tehlikeli bir işti, çünkü Iraklılar bu telsizlerin kullandığı radyo frekanslarını izliyorlardı ve etkili yön bulma teçhizatlarına sahiptiler.

Uçakların Scud'ları imha etmekte başarılı olduklarına ilişkin sağlam kanıtlar olmamakla birlikte, fırlatma sıklığı azalmıştı ve bir F-15 veri kaydetme video bantının da kanıtladığı gibi, SAS birlikleri ABD uçaklarının rampaları bulmasına belli ölçüde yardım etmişti: Dünya CNN'de lazer güdümlü bir bombanın bir hareketli Scud rampasını vurmasını seyretti. Ancak CNN bu kaydın sesli kısmını yayınlamamıştı. Görüntüye, bir İngiliz SAS subayının, Scud'a yönlendirdiği avcı uçağı mürettebatı ile yaptığı konuşma eşlik ediyordu. O F-15'i soğukkanlılıkla yönlendirirken, mürettebat onun çok yakınında bulunan Scud rampasına nişan aldı ve 1 tonluk bir lazer güdümlü bombayı hedefe yolladı. Patlamayla meydana gelen ateş topu İngiliz'e saçını yakacak kadar yakındı. Telsiz haberleşmesi şöyle devam etti:

SAS: "Kartal II, bir Scud saptadım, koordinatlarını veriyorum..."

Kartal II pilotu: "Tamam. Bir dakika mesafedeyim, senin pozisyonuna güneyden yaklaşıyorum."

SAS: "Güneyden kuzeye doğru geldiğin anlaşıldı. Hedef küçük bir vadide, güneybatı ile kuzeydoğu doğrultusunda ilerliyor. Ve senin hedefe yaklaştığını duyuyorum."

Kartal II pilotu: "Tamam. Hedefi gördük ve bombayı bıraktık."

Çok geçmeden uçağın lazeri, SAS elemanının hemen güneyinde, hem bir Scud füzesi gibi hem de yakıt dolu bir tanker gibi görünen hedefi işaretledi. Sonra çok büyük bir bomba, ses hızına yakın bir hızla

yola çıktı. Çarpmanın hemen öncesinde SAS subayının şu sesi duyuldu: “Bombayı bıraktığın anlaşıldı. Yolda bir hareketlilik gözlüyorum, tam...”

O anda, bomba hedefe çarptı ve ikinci patlamanın ateş topu SAS elemanını yalayıp geçti ve telsiz frekanslarında şimdiye dek işitilmiş en gürültülü “Aman Tanrım!” haykırışı, o ana kadar sakın ve profesyonel bir şekilde sürdürülen diyalogu kesiverdi. Şans eseri yaralanmamıştı ve bant Riyad’daki komutanlara daha çok gülüşmeleri aktardı. Horner’a, aksi hüsrana olacak bir işte ilerleme kaydettiklerini gösterdi. Schwarzkopf içinse, bu başarı göstergesi Washington’da, batıda bir kara savaşını başlatma konusunda duyulan sıkıntıyı biraz alıp götürmüştü.

Irak’taki SAS operasyonları, bazen zorluklarla da karşılaştı. Bir keresinde, üç kişilik bir SAS timi Iraklılar tarafından yakalandı. Timin iki elemanı kaçmayı başarırken üçüncüsü yakalanıp işkence gördü. Ne var ki, kaçan iki kişiden yalnızca biri güvenli bir şekilde Suriye’ye geçebildi; diğeri aşırı soğuğa maruz kalarak öldü. Daha sonra, TACC planlamacıları Suriye’ye ulaşan komandodan diğerk arkadaşına nerede işkence yapıldığını öğrendiler. O gece, çatısından içeri 1’er tonluk bir çift bomba bırakıldı.

SAS’ın Scud’ları avlamak için yaptığı ilk girişimden birkaç hafta sonra, Korgeneral Wayne Downing’in ABD Özel Operasyonlar gücü, bu görevleri paylaşmaya başladı. Bu operasyon Horner’ın TACC ekibi ile sürpriz bir sürtüşmeye neden oldu. Horner’a göre sorun şahsi davranmaları, gizlilik ve rütbeye önem vermeleriydi:

Bir ABD Özel Kuvvetler alhayı yakında yerine getirilecek bir görev hakkında bilgi vermek için komutanlığımıza geldiğinde, detaylarını alt rütbeden biri ile tartışırken çok sıkıntı yaşıyordu. Eğer işin yapılmasını istiyorsanız bu tip şeyler üstünde pek durmamanız gerekir. Hava operasyonlarında kararları alanlar genellikle binbaşılar ve yüzbaşılardır. Onlara güvenmek zorundasınız.

Bir keresinde, gizlilik anlayışları bazı Özel Operasyon helikopterlerinin nerdeyse düşmesine neden oluyordu; ne operasyonlarından TACC’ı haberdar etmişler ne de Hava Görevlendirme Emirlerinin kurallarına riayet etmişlerdi. Helikopterler Irak’a girer girmez AWACS onları saptayıp F-15’lere havale etti. Şans eseri, uçuş yöneticisi Mike Reavy idi ve hedefin düşman olup olmadığını doğrulamakta aceleci

davranıp F-15'lere hemen ateş izni vermedi. Son anda, Özel Operasyonlar irtibat subayı helikopterlerin kendilerine ait olduğunu fark etti ve böylece mavi kuvvetlerin birbiriyle çarpışması engellendi.

Karada, ABD Özel Kuvvetlerinden daha iyi bir askerî güç yoktur, ama biraz canlanabilmeleri ve SAS'lar gibi koordine olmaları için dua ediyorum.

Scud'lara karşı savaşta hayati bir rol oynayan bir diğer birlik ise, madalya verilmek şöyle dursun, doğru dürüst takdir bile edilmeyen Uzay Komutanlığının erkek ve kadın personeliydi.

Soğuk Savaş boyunca ABD'nin caydırma stratejisi, ABD'ye yapılacak bir saldırının misilleme saldırıları için yeterli süre kalacak şekilde saptanmasına dayalıydı. Bu stratejinin belkemiğini, Dünyanın çevresinde birbirini tamamlayan yörüngelerde dönen silindir şeklindeki dev Savunma Destek Programı (SDP) uyduları oluşturuyordu. Her SDP, yeryüzündeki sıcak noktaları takip eden kızılötesi bir teleskopa sahipti. Eğer sıcak nokta yeryüzünde hareket etmeye başlarsa, uydu olayı Colorado Springs'teki Cheyenne Dağı'nın içinde bulunan komuta merkezine bildirirdi. Orada, ABD Uzay Komutanlığının kadın ve erkek personeli olayın Kuzey Amerika için bir tehdit olup olmadığını değerlendirirdi. SDP cephe savaşı için kurulmamıştı ve yalnızca ICBM'lerden çıkan yüksek yoğunluklu roket dumanına duyarlıydı; uzay sihirbazları Ağustos 1990'da SDP verilerini daha ince sıralaması için bilgisayarlarda değişiklikler yaptılar. Irak'ın test Aralık'taki fırlatmaları sistemin çalışacağını kanıtladı.

Horner'ın adamları için fırlatma yerlerinin bilgisi de aynı derecede önemdeydi.

Soğuk Savaşta, Rusya'nın saldırıyı başlattığını öğrendikten sonra, bilmeniz gereken tüm bilgiyi size SDP'ler verirdi. SDP'ler fırlatma yerine demir bombalarla saldırı düzenleyebilmeniz için gerekli hassas bilgileri verecek şekilde tasarlanmamıştı. Bu, tamamen üstesinden asla gelinemeyecek ciddi bir eksiklikti. Her neyse, işi yapacak olan TRW ve askerî uzay sihirbazları dizaynı büyük çapta geliştirmişlerdi; Silahlar ateşlenmeye başladığında SDP fırlatma noktaları hakkında kabaca fikir verebiliyordu.

Bu modifikasyonlar etkili oldu, fakat SDP'nin savaşa en büyük katkısı saldırıları haber vermesi oldu, böylece sivil savunma alarma geçirilebildi.

TACC'dakiler şu ürpertici sözleri asla unutamaz: "Scud Alarmı!" Savaşın ilk günlerinde bu sözler paniğe neden oldu; Patriot'lar değerlerini kanıtlayıncaya dek, nerdeyse herkes kimyasal-biyolojik koruma elbiselerini üstlerine geçirip derin bir yeraltı sığınağına koşardı. "Scud Alarmı!" uyarısı yanı zamanda hava savunma hücrelerini de harekete geçirirdi. Önce Ordu birlikleri Patriot bataryalarını bilgilendirir, sivil savunmanın da dikkati çekilir, böylece sivilleri saklanmaları için uyabilirlerdi. Daha sonra AWACS ekranı aydınlanır, ortalama fırlatma noktası, füze uçuş yolu ve muhtemel çarpma bölgesini gösterirdi. Bu bilgi otomatik olarak komuta ve kontrol ağı boyunca yayılır, böylece F-15 veya F-16 pilotları rotalarını mobil rampalara çevirebilirlerdi. Patriot bataryalarında sistemler bilgisayarlı ateşlemeye hazır olduklarına emin olmak için kontrol edilirdi.

SDP alıcılarına göre B-52 saldırıları ilk başlarda Scud fırlatmasına çok benzediğinden, Scud saldırısının gerçek olduğunu ortaya çıkarmak için AWACS ekranı hızla kontrol edilirdi. Bu kesinleştikten sonra Horner CNN'in canlı yayını seyrederdi.

Çoğu Scud füzesi çevreye pek fazla hasar vermemiş olsa da, bazıları çok can yakmıştı. İsrail'e düşen bir tanesi çok sayıda insanın yaralanmasına neden oldu, bir başkası General Behery'nin çocuklarının gittiği okulu tahrip etti ve başkası da RSAF komutanlığının hemen önündeki caddeye düştü; bir Patriot tarafından vurulmuştu. Bu Scud'ın (ya da onu vuran Patriot'un) erimiş metal parçalarından biri RAF danışma binasının çatısında bir delik açtı ve iki İngiliz'in çay içmekte olduğu masaya bir kor parçası düştü. Sonunda, trajik şekilde, savaşın hafiflediği dakikalarda şehri savunan Patriot bataryasının kapalı olduğu bir sırada, Dahran'da ABD Kara Kuvvetleri ulaştırma birliklerine ait bir depoya bir Scud isabet etti. Yirmi beşten fazla asker öldü ve yüze yakını yaralandı. Körfez Savaşı sırasında müttefiklere bir kerede en çok kayıp verdiren olay buydu. Aslında Scud'lar sekiz aylık deniz, altı aylık hava ve dört günlük kara savaşından daha fazla can aldı (savaş boyunca Iraklılar 75 müttefik askeri öldürdü, 75 müttefik askeri de mavi kuvvetlerin birbirini vurmalarıyla hayatını kaybetti).

Hava gücünün ve Chuck Horner'ın Körfez Savaşı sırasındaki en büyük başarısızlığı Scud tehdidinin durdurulamamasıydı.

PARALEL HASAR

Chuck Horner, planlamacılar, Koalisyon pilotları ve Birleşik Devletler Başkanı tarafından paylaşılan ama dile getirilmeyen büyük takıntı, gereksiz sivil kayıpları önlemektir; askerî dilde buna paralel hasar deniyordu. Askerî hedefleri ve askerî personeli vurmak etik açıdan sınıksız değildi, ama sıradan Iraklılar yöneticilerinin işledikleri suçlardan sorumlu değildiler. Güvenlik içinde ve mümkün olduğunca insanca yaşamaya hakları vardı.

Chuck Horner, George Bush'un Ağustos'ta Camp David'de kendisini bazı kararlar almaya iten can kaybı raporlarını duyarlı bir şekilde vurgulamasını asla unutmuyacaktı. Bu duyarlılık Horner'in tepkilerini doğru yönde harekete geçirmişti. Horner'in kendisi de benzer acıları pek çok kez hissetmişti. Sivillerin gereksiz yere ölmesi engellenmeliydi.

Genelde Koalisyon havacıları bu yolu başarı ile takip ettiler. İki defa başarısız oldular:

İlki, sadece trajik bir hataydı. RAF'ın bir köprüye saldırması sırasında, lazer güdümlü bombanın yönlendirme sistemi bozulmuş ve bomba yakındaki bir pazar yerine düşerek bir çok Iraklı sivilin ölmesine ya da yaralanmasına neden olmuştu. Hedef resmî bir hedef olduğu ve resmî bir hedefe saldırı sırasında kayda değer önlemler alınmış olduğundan, bu trajediye hiçbir suçlama eklenemezdi.

İkincisi daha karışıkta: El Firdus komuta kontrol sığınağına yapılan saldırı.

Hava operasyonunun planlanması sırasında, bir esas hedef listesi hazırlanmıştı. Neyi komuta ve kontrol ettikleri tamamen açık olmasa da, listede komuta kontrol noktası olarak tanımlanan 33 hedef bulunuyordu. Listedeki otuz numaralı hedef, ilk olarak savaşın üçüncü gününde vurulması planlanan, Bağdat'taki El Firdus sığınağıydı. (Üçüncü gün hedefleri, ilk iki buçuk gün gerçekten önemli hedefler vurulduktan sonra geriye bırakılanlardı.) Olayda, hedeflerin Scud içerip içermemesine, zamana duyarlı olup olmamasına ve hangi hava şartları altında bulunduğuna bağlı olarak, El Firdus ve diğer otuz iki sığınak önceliklerine göre sıralandı.

Kara Delik planlamacılarının gözünde El Firdus hâlâ Saddam'ın savaş makinesinin önemli öğelerini içeren resmi bir hedefi olarak kalmıştı. Askerî komuta ve kontrolü barındırmak üzere inşa edilmiş, kamufle edilmiş, dikenli telle çevrilmiş ve korunmuştu (aslında Irak'ta

kamufle edilmemiş, dikenli telle çevrilip korunmamış yer pek kalmamıştı). Ama Kara Delik planlamacıları bu sığınağı, yüzlerce Iraklı sivilin hava akınlarına karşı kullandığını bilmiyordu.

Sonunda, yaklaşık dört hafta süren savaştan sonra, El Firdus listenin en başında yer alıyordu. Planlamacılar buraya 13-14 Şubat gecesi saldırmayı önerdi. Plan çalışmasında, bu hedefin hedef seçimini yasal açıdan gözlemleyen avukat tarafından yasal olduğu onaylandı (hedefleri veto edebiliyordu ve bazen etmişti de) ve akşam brifinginde Schwarzkopf emrini verdi.

Chuck Horner şöyle düşünüyordu:

396

Geriye dönüp baktığımda, daha zor sorular sormam gerekir. Birine göre, bu sığınağı vurmak için nerdeyse bir ay bekleyebildiysek, onu şu anda önemli kılan neydi? Başka biri için, sığınak Irak askerî güçlerini komuta etmede nasıl kullanılıyordu? Sığınağa saldırmamızın asıl sebebi F-117'leri kullanabiliyor olmamızdı (kullanabileceğimiz bir sürü F-117 vardı ve eğer kullanmazsak ziyan olacaktı). Bu sorulara kimsenin iyi bir cevap verebileceğini sanmıyorum. Tatmin edici bir cevap yoksa, o hedefi listeden silmem gerekirdi ve böylece yüzlerce Iraklının hayatı kurtulmuş, kötü bir trajedi önlenmiş olurdu. Fakat bunlar hep olayın arka planıydı. Gerçekte ise El Firdus sığınağını vurmuş ve birkaç yüz kişinin ölümüne neden olmuştuk.

Ancak, hurada sorulması gereken sorular yalnızca zamanında sormadığım sorular değil. Örneğin, sığınak niçin siviller tarafından kullanılıyordu? Kara Delik planlamacıları ve F-117 pilotlarına göre hava saldırıları esnasında, Bağdat'taki bir Iraklının, evinden başka bir yerde olmayı istemesi kabul edilebilir bir şey değildi. Amerikan bombaları evlere çarpmadı. Pilotlar yalnızca askerî oldukları kesinleşmiş hedefleri vurmaya çok dikkat ediyorlardı. Hatasız bombalıyorlardı.

Elhette, gökten düşenler sadece Amerikan bombaları değildi, her gece binlerce top mermisi ve yüzlerce karadan havaya füze atılıyordu. Bu ölümcül mühimmatlar yere düşmek zorundaydı. İnsanları sığınak aramaya helki de bu itmişti.

Ve başka sorular da vardı.

Diğer sığınaklar vurulduğunda, hiçbir sivil kayıp bildirilmedi. Niçin diğer otuz iki sığınak değil de, El Firdus sığınağı sivil-

lerle doluydu? Yerel komutan, tatlı bir gülümseme ile halkı sığınağına mı davet etmişti? Yoksa, sıradan Iraklılara sağlanmayan bir sığınağı onlara sunarak arkadaşlarının ve helki Saddam hariç bazı üstlerinin dikkatini mi çekmek istemişti? Kim bilir?

Savaşta kesin olan bir şey varsa, o da, sizin her zaman kesin olmayan şeylerle karşılaşacağınız gerçeğidir. Onun hakkında sorduğunuz soruların cevaplarını saklamak için, düşman elinden geleni yapar. Değerli bir şeyi olmadığına sizi inandırmaya çalışır. Saddam El Firdus sığınağının komuta kontrol merkezi değil, bir sivil sığınak olduğunu söylese ve çatısının üstüne bir Kızıl Haç ya da çarpı işareti çizseydi, ona inanacak mıydık? Muhtemelen daha fazla soru sorulurdu, fakat sığınak yine de vurulurdu (ancak gerçeği bilseydik, hedef Hava Görevlendirme Emirlerinde görünmeyecekti).

Savaşta her zaman hikâyenin yarısını bilerek hareket edersiniz.

Trajedi hakkında edindiğim ilk bilgi CNN'den geldi; görüntülerde dumanı tütmekte olan sığınağın cesetler çıkarılıyordu. Bu korkunç görüntülere her nasılsa katlanabildiğimiz için üzgün değildim. Çoğu zaman, savaşa bir oyun veya asil bir macera olarak bakarız. Elbette savaş soylu amaçlar güdebilir. Kuveyt'teki cinayet, tecavüz ve işkenceleri durdurmak buna örnektir. Elbette, en gerilimli cephe şartlarına maruz kalan erkek ve kadınlar kendilerini düşünmeyi unuturlar. Fakat savaş yine de nihayetinde öldürmek, hasar vermek, acımasızca imha etmektir. İnsanlar kendi isteklerini diğerlerine kabul ettirmeye çalışırlar. Savaş gerekli olabilir, fakat hep nefret edilen bir şey olmalıdır.

Saat 17:00'daki nöbet değişimi brifingi sırasında, TACC'daki askerlere şöyle dedim: "Bağdat'taki sığınak olayından ötürü kimsenin kendini kötü hissetmesi gerekmez, fakat hepimiz can kaybindan, herhangi birinin ölmesinden dolayı kendimizi kötü hissetmeliyiz, çünkü her hayat değerlidir. Sığınaktakinin Iraklı bir asker ya da çocuk olması önemli değil, Tanrı'nın yarattıklarından birinin ölmesi nedeniyle kendimizi kötü hissetmeliyiz. Diğer taraftan, mesleki açıdan utanılacak bir şey yok. Görev planlandı ve hatasız olarak yürütüldü. İstihbarat olabildiğince iyi toplandı. Savaşta karanlıkta el yordamıyla ilerlerken etrafa biraz zarar verdiğimizizi ve bunun bu kadarla kalacağını anlamayanlar-

la uğraşacak vaktim yok. Elhette, modern düşünebilirsiniz, eğitimli kişiler gerçeği anlayacaklardır, fakat anlamak istemeyenlerin cehenneme kadar yolları var. Şimdi üzülecek birkaç "zayıf korkak" olacaktır. Sabah kalkıp kalkmayacaklarını merak ederler, hepsinin de cehennemin dibine kadar yolu var. Ne yapıyorsanız, yapmaya devam edin, çünkü yaptığınız şey doğru ve çok da iyi yapıyorsunuz. Kuveyt'i Kuveytlilere geri vermek zorundayız.

Belki biraz daha düşünmek için vaktim olsaydı, bu kadar sert bir konuşma yapmazdım; fakat insanların sivil kayıpların politik maliyetinden aşırı etkilenip hava operasyonunu durdurmaya çalışacaklarından endişe duyuyordum. Endişe etmekte hatalı değildim.

Tüm Bağdat bölgesinde hedef seçme işlemi durduruldu ve General Schwarzkopf bizim seçtiğimiz her hedefle yakından ilgilenmeye, çoğunu onaylamamaya başladı. Tamam; bu değişikliğin kabul edilmesi aslında zor değildi. Bilinen çok değerli hedeflerin çoğu zaten imha edilmiş ya da ağır hasar verilmişti. Bundan sonra asıl enerjimizi KOPA'daki tanklar, toplar ve haberleşme hatlarını imha etmeye yöneltmiştik. Fakat kamuoyundan korkan birinin CINC'i yönlendirdiğinden kuşkulanıyordum. Bu sadece bir şüpheydi. Evet, sivil politikacılar savaşçılara rehberlik yapmalıydı. Fakat bu henı ürpertiordu. Savaş zaten politik bir olaydı. Öyleyse bu da öyle olmalıydı.

Sonunda Bağdat'a geri döndük.

Buradan çıkarılacak ders, savaşın mikropsuz olmadığı, maşum hayatların kaybedileceğı, komutanların birbirlerini öldüreceğıydi. Her seviyeden liderin ölümü ve acıyı azaltmak için elinden geleni yapması çok önemlidir. Komutanlarla planlamacılar ve tetikte parmağı olan herkesin takıntısı bu olmalıdır. Diğer taraftan, bugüne dek çekilmiş en ölümcül silahlar kullanılırken, cephede hayatta kalma ve savaşta başarı, hasta olarak tanımlanan bir çevrede kararlı olmayı gerektirir. İşin acı veren kısmı budur. Lazer güdümlü bomba, kancalarından sıyrıldığında, birileri ölecektir.

Amerikan, Suudi ve İngiliz askerlerinin, Iraklı sivillerin ölmesi, bize savaşın nefret edilecek bir şey olduğunu hep hatırlat-sın.

KAYIP VE UMUT

Çatışma operasyonlarında uçakların düşürülmesi ve herhangi bir hava operasyonunda donanımın başarısız olması normaldir. Uçak düşman hatlarının gerisinde uçarken düşürüldüğü veya arızadan ötürü zorunlu iniş yaptığı zaman, kurtulan mürettebat tehlikeli biçimde ortada kalır ve az önce bombaladıkları insanlar onlara pek konuksever bir şekilde davranmaz. Bu demektir ki, birileri onlara hak ettikleri ilgiyi göstermeden önce mürettebat eve dönmeyi ümit eder. Kurtarılma taahhüdü, çatışmaya giren havacılarla komutanları arasındaki anlaşmanın en önemli maddesidir. Havacıların bu taahhüdün yerine getirilmesi konusundaki iyimserlikleri, o güne dek kurtarılanların gerçek sayısı ile orantılıdır.

Çöl Fırtınası'nda, kurtarılanların sayısı, düşürülenlerin sayısı ile karşılaştırıldığında çok azdır: On sekiz erkek ve bir kadın, uçak düşmesi sonucu savaş esiri olmuştur. Yedi çatışma arama kurtarma ekibi (CSAR) indirilmiş, üç kurtarma yapılmıştır. Bu her altı kayıptan birinin kurtarıldığı anlamına gelir. Motive edici bir rakam olduğu söylene-
mez.

Bu yüzden havacıların bu temel taahhüt hakkındaki iyimserliklerinin çok yüksek olmaması sürpriz değildir.

Çöl Fırtınası'nda CSAR görevlerinin etkili bir şekilde yerine getirilememesinin sebebini bulmak için birkaç yıl geriye gitmek gerekir.

Askerî doktrinde, askerlerin, denizcilerin ve havacıların kurtarılması bir hizmet sorumluluğudur. Bu, Hava Kuvvetlerinin düşürülen pilotları toplayacak olan kuvvetlerin organizasyonu, donatımı ve eğitiminden sorumlu olduğu anlamına gelir. Yıllarca, Hava Kuvvetleri tam olarak bunu yapmıştır. Hava Kurtarma Servisi, düşman hattına paraşütle atlamaya hazır, düşürülen pilotlara acil tıbbi müdahale yapacak

ve kurtardıkları havacı yukarıdaki helikoptere çıkarılırken düşmanla çarpışacak Kurtarma Atlayıcıları (PJ'ler) eğitti. Vietnam'da PJ'ler savaşın en şerefli kahramanları haline geldi. Pilotlar başkalarını bu kadar saygıyla anmadılar.

1983'te Hava Kurtarma Birlikleri topluca yeni kurulan Özel Operasyonlar Kuvvet Komutanlığına nakledildiler. Özel Operasyonlar askerlerinin düşman hatlarının arkasına hava yoluyla ulaşmaları ve oradan yine hava yoluyla ayrılmaları işlevsel açıdan çatışma arama kurtarma birliklerinin hareket prensibiyle aynı olduğundan, bu değişiklik büyük yankı uyandırdı. Ancak, SOF operasyonları ve hava kurtarma arasında büyük bir fark vardı. SOF operasyonlarında zamanlamada biraz kontrolünüz vardı. Bu fark çok önemliydi.

Bu arada, Hava Kuvvetleri insanları düşman hattının arkasına götürüp getirme ihtiyacı için SOF komutanlığını görevlendirdi (veya CINCOSOF; Goldwater-Nichols'tan önce hava kurtarma kuvvetleri Hava Ulaştırma Komutanlığı'na bağlıydı). Bunlar arasında çeşitli helikopterler ve HC-130 komuta kontrol uçağı bulunuyordu. Herkül nakliye uçağının bu versiyonu, operasyon yöneticisine bir platform sağlıyordu. Vietnam'dan kalma MH-53 Jolly Green Giant helikopterlerine şimdi Pave Low III'ler deniyordu ve gece düşük irtifa uçuşlarına imkân sağlayan cihazlarla donatılmışlardı. Daha sonra, daha yeni ve küçük bir kurtarma helikopteri olan, MH-60G Pave Hawk, SOF'ta kullanılmaya başladı. Bu araç da gece ağaçların hemen üzerinden uçabilecek şekilde donatılmıştı. PJ'ler ortadan kaybolurken, yeni listeye alınan mürettebata "Özel Taktikler Personeli" adı veriliyor ve SOF taşıyan helikopterleri kullanmak üzere eğitiliyordu. STP'ler, Vietnam'dan kalma PJ'lerin yaptıklarının aynısını yaptılar ve aynı derecede güç bir eğitimden geçirildiler.

1983'teki değişim dalgasına komuta kademelerindeki değişiklikler eşlik etti. Yeni SOF havacıları şimdi, dikkatini düşman hatlarının gerisindeki çekici görevlere vermiş olan bir Kara Kuvvetleri albayı için çalışıyorlardı. *Kendisi* "hava kuvveti" düşman hatları ardındaki görevleri destekleyecekti ama düşürülen havacıları ararken ayak bağı olmalıydı.

Bazı tahminler durumu daha da kötü hale soktu: Kendi kişisel görüşlerine göre, diğer kara, hava, deniz ve uzay kuvvetlerinden izole olarak, özel kuvvetler tek başına savaşırdı. Bu yüzden, SOF havacıları özellikle gece araziye kavrama uçuşları için eğitildiler. Bu düşman

hava sahasına girmenin en güvenli yoluydu. Bu arada hava kurtarma operasyonlarını gündüz yürütmek için kötü eğitildiklerini hissettiler.

Sonradan görüldüğü gibi, Körfez Savaşı sırasında Kuveyt'te ve güneydoğu Irak'ta görev yapan SOF havacıları, düşman hava sahasında hayatta kalmalarını gece eğitimlerine değil, fakat Irak avcı uçaklarının Koalisyonun hava gücü ile boğuşmasına ve çölün büyüklüğüne borçluydular. Çöl, Irak hava savunma kuvvetlerinin tamamen denetlemeyeceği kadar geniş ve yaşama elverişsizdi. Ve Irak Kara Kuvvetleri Özel Operasyonlar Birliklerinin yerini tam olarak belirlediği zaman, bu birlikler gündüz vakti oradan alınıp güvenli bir yere götürülmek zorundaydı.

Bu arada, Goldwater-Nichols sonrası gerçekleri yansıtır şekilde, CENTCOM Hava Kuvvetleri, USAF değildi; USAF artı değişen sayılarda Ordu, Donanma ve Deniz Piyadelerine ait uçaklar ve Birleşik Kuvvet Hava Bileşeni Komutanı Chuck Horner'ın kumandası altında görev yapan diğer devletlerden binlerce uçaktan oluşuyordu. Başka bir deyişle, arama kurtarmayı yönetme bireysel hizmet sorumluluğu, ABD Hava Kuvvetlerinden daha fazlasını kapsayacak şekilde büyümüştü. Bu yeni durumun üstesinden gelmek için, General Schwarzkopf kendine has bir çatışma arama kurtarma organizasyonu kurdu. CINC, CSAR plan ve operasyonlarının komutasını kendi ekibinde muhafaza ederek, alt dereceli komutanı Hava Kuvvetleri Kıdemli Albay Joe Stillwell'i ve kurtarma hücrelerini Horner'ın Taktik Hava Kontrol Merkezine yerleştirdi. Bir uçak düştüğünde mürettebatın hayatta olup olmadığını ilk öğrenmesi gereken TACC'dır. TACC da, CSAR hücreleri, komutları veya bilgileri vermesi için AWACS'ları kullanarak Irak'taki kurtarma timi ile bağlantıda kalabilir. Ve bir kurtarma sırasında, CSAR kuvvetlerini korumak için TACC'ın kontrol ettiği havadan havaya, havadan karaya kuvvetlere ihtiyaç vardır. Sonuçta, yukarıda dolanan pilotlar, bir helikopterin yerel düşman savunmasına karşı koyup, adanını alıp alamayacağını en iyi şekilde belirler.

Bu hassas komuta kontrol prosedürleri Özel Operasyonlar komutanı Albay Jessie Johnson'a uymamıştı. Johnson'a göre, CSAR komutanı Horner için çalışıyor görünüyordu. Johnson bundan hoşlanmamıştı. Stillwell, Horner için çalışmadı. Schwarzkopf için çalıştı.

Açık nedenlerden dolayı, Schwarzkopf kuzey Irak'taki kurtarma operasyonları için Türkiye'deki İncirlik üssüne bağlı hava kuvvetlerini görevlendirdi. Orta ve güney Irak ve Kuveyt'teki çatışma arama

kurtarma görevleri Jessie Johnson'a verildi. Albay Johnson'ın MH-53 ve MH-60 helikopterleri Suudi Arabistan'ın güneyindeki Kral Fahd Hava Üssü'nde üslenmişti. Irak sınırı boyunca dizilmiş havaalanlarında, Kral Halid Askerî Şehri ve Rafha, Arar ve El Cuf gibi kasabalarda, A-10'ların zaten Scud avında oldukları batı çölünde alarma geçiriliyorlardı.

Ne yazık ki, belirtilen sebeplerden dolayı, hava kurtarma görevi hiçbir zaman özel kuvvetlerin en öncelikli görevi olmamıştır. Bu yüzden, CSAR görevleri TACC'daki birleşik kurtarma koordinasyon hücresi ile yönetilip kontrol edilirken, SOCCENT komutanı son görev onayını muhafaza ediyor ve birinin kurtulduğu onaylanmadıkça CSAF kalkışına izin vermiyordu. Buna rağmen, her zaman olduğu gibi Hava Kuvvetleri Özel Operasyonlar komutanlığının SOF havacıları ne zaman ve nerede düşürülmüş olursa olsun bir havacıyı kurtarmaya daima istekli ve hazırdılar.⁽⁵⁸⁾

Sistemi test etme fırsatı erken doğdu. 21 Ocak 1991'de bir donanma F-14 pilotu, Teğmen Devon Jones, cesurca kurtarıldı.

Jones'un F-14'ü, Sate 46, batı Irak üzerinde düşürecek Irak avcı uçağı ararken, bir SAM füzesi ile vuruldu ve atlamak zorunda kaldı. Neyse ki çölün Jones'un indiği kesiminde hiç Iraklı yoktu. Hemen bıçağıyla sert toprağı kazarak, içine sığabileceğı bir çukur açtı. Paraşütünü cılız bir çalılığın ardına gizledi. Düşürüldüğünü AWACS'a rapor ettiklerini bildiğı için yapması gereken tek şey kurtarılmayı ya da yalananmayı beklemektir; kim önce gelirse onu alıp gidecekti.

Yüzlerce mil ötede, Yüzbaşı Paul Johnson ve kanat adamı Yüzbaşı Randy Goff, A-10'larında Kral Fahd Hava Üssünden Kral Halid Askerî şehrine doğru uçuyorlardı. Telsiz kodları Sandy 57 ve 58'di. Yere indiklerinde, çatışma-arama kurtarmanın yer alarmıyla karşılaştılar; pek şanslı oldukları söylenemezdi. O gün müfreze arkadaşları Kuveyt'te Irak ordusunu vururken onlar yerde vakit öldürmüşlerdi.

Günün seyri umduklarından daha ilginç bir hal almaya başlamıştı.

Johnson ve Goff rutin bir AWACS kontrolü yapınca, yeni bir görev aldıklarını gördüler: Kuzeye doğru uçacak ve orada iki A-10 ve bir süper Jolly Green Giant MH-53J ile (telsiz kodu Moccasin 05) Bağdat'ın batısında bir yerlerde düşürülmüş olan bir F-14 pilotunu arayacaklardı. Bu "bir yerler" biraz büyük bir araziydi ve Suudi sınırının kuzeyine uzun bir yol vardı; A-10'ların her zaman uçtuklarından daha kuzeydeydi. (Orada öncelikli korkuları, ortalarda hiç F-15 yokken bir MiG

tarafından kovalanmaktı. Diğer taraftan, AAA ve SAM'lardan pek korkmuyorlardı, çünkü çöl tamamen çıplaktı.)

Kuzeye “yerli ülkesine” doğru yönelmeden önce, yakıt tanklarını dolduracak bir tanker arayarak, sınır boyunca batıya gittiler. Hava kötü olmasına, hatta ara sıra şimşekler çakıp durmasına rağmen, bir KC-10 tankeri tespit edip yakıt ikmali yaptılar.

Bu arada, diğer arama ekibinden uzakta fazla şansları olmadığından, AWACS onları bir Scud saklandığından şüphelenilen bir yeri kontrole gönderdi; ama bunların Bedevi çadırları olduğu anlaşıldı. AWACS'a “Scud bulamadık,” diye rapor verdikten bir buçuk saat sonra, yine yakıt ikmali için bir tankere yöndiler.

Sonra da, kuzeye, Bağdat'ın yüz elli kilometre batısında, yeni bir araştırma bölgesine yöndiler. Yorulmaya başlamalarına rağmen, Johnson ve Goff gerçekten de düşürülen pilotu bulup kurtarmak istiyorlardı. Irak'ın derinlerine doğru uçtukça, kurtarma frekansında Slate 46 ile tekrar tekrar temas kurmaya çalıştı. Tam vahşi kaz avında olduğunu düşünmeye başlamak üzereyken Jones'un telsizdeki sesini duydu. Sinyal zayıftı, fakat A-10 pilotlarının elleri altındaki donanım- la arayabilecekleri kadar güçlüydü.

Diğer taraftan, Jones'un yakalandığı ve İngilizce konuşan bir Irak- lının onları tuzağa çektiği ihtimalini de düşünmek zorundaydılar. Bu tür durumlarda güvenliği biraz ikinci plana itmek daha iyi oluyordu. Adamlarınız yerdeyken risk almak zorundasınız.

Kötü adamın ülkesinin derinliklerine doğru uzandıkça radyo sinyali güçleniyordu; doğru yönde ilerliyorlardı. Asıl arama ekibi daha gü- neydeydi, çok uzakta arıyorlardı.

Şimdi A-10'lar düşürülen F-14 pilotunun üzerindeyken, her şeyi göze almanın vaktiydi, bulutların altına inerek Jones'un tam yerini çı- plak gözle gördüler. Büyük ve çirkin Warthog'lar saklandığı yerin üs- tünden gürültüyle geçerken donanma pilotu bayağı şaşırmış, fakat on- lara telsizle ulaşmayı akıl edebilmişti.

A-10'lar bölgedeki Iraklıları uyandırmamak için, pilotun bulundu- ğu yerin üstünde delicesine dönüp durmadılar, fakat Johnson, Jones'a onu gördüğünü söyledi ve çevrenin yer şekillerini aklında tutmaya ça- lıştı.

Bu arada bir problemleri vardı. Sandy'lerin yakıtları yine bitmek üzereydi. Bu onların o gün uçuştaki üçüncü yakıt ikmalleri olacaktı. Uzaklaşırken Jones'a yakıt doldurup geleceklerine söz verdiler.

Donanma pilotu, “Sorun değil,” diye geçirdi içinden. Zaten altı saatten beri saklanıyordu; Irak askerî kamyonları yakındaki bir yoldan geçmişlerdi, ama soğukkanlılığını kaybetmemişti. Şimdi A-10’lar pozisyonunu tespit ettiklerine göre, kurtarma ekibi çok uzakta olamazdı. O A-10’ların kendisini orada bırakmayacaklarını biliyordu.

Ve bunu da yaptılar.

Rüzgâra karşı uçarak güneye yöneldiler. Bu rüzgârlar ve Jones’u bulmak için sarf ettikleri çaba sayesinde, Suudi Arabistan’a ya da bir tanker uçağına ulaşamayacak kadar az yakıtları kalmıştı (bildiğimiz nedenlerden ötürü tankerler sınırın Suudi tarafında kalırdı). AWACS onları bir tankerle bağlantıya geçirdiğinde, Johnson ondan buluşmak için kuzeye uçmasını istedi; tanker pilotu reddetti. Kurallar Irak’ta tanker bulunmamasını söylüyordu ve bu tanker pilotu da kurallara uya-
caktı.

Çaresiz kalan Johnson, tanker pilotuna eğer oraya ulaşabilirse 30 mm’lik mühimmatının hepsini onun üzerine boşaltacağını söyledi. Böyle bir şey tabii yapmazdı; hem zaten isteseydi de yapamazdı, çünkü oraya uçacak benzini yoktu. Tanker pilotu korktuğu için mi yoksa mantıklı bir adam olduğu için mi bilinmez, sınırdan geçip Irak içlerine, depoları neredeyse tamamen boşalmış A-10’larla buluşacağı yere yöneldi. Adam bundan sonra A-10 pilotlarının gözünde bir kahraman olmuştu.

Bu arada Moccasin 05, (Yüzbaşı Tom Trask’ın kullandığı Jolly Green Giant kurtarma helikopteri) Irak sınırının güneyinde bulunan üssüne geri dönmüştü, ama mürettebatı aramayı hepten bırakmamışlardı ve Sandy 57’nin Jones’la bağlantı kurmasını ve daha sonra da tanker uçağı ile konuşmasını telsizden izlemişlerdi. A-10’lar KC-135’den yakıt alırken, kalkıp kuzeye yöneldiler. Sonunda iki A-10 ile bir araya geldiler.

Kuzeye doğru uçarken, AWACS kontrolörleri onları yolları üzerindeki SAM mevzilerinin etrafından dolaştırdı. Uzun süredir, Jones ile konuşuyorlardı.

Johson ve Goff bir Irak telsiz yön bulma kamyonunun, pilotun saklandığı yere doğru hızla gittiğini tespit ettikleri sırada, Moccasin 05 mürettebatı kurtarma prosedürünü gözden geçiriyorlardı; Sandy 57 ve 58 dikkatlerini Irak kamyonuna çevirdiklerinde, Moccasin 05 hızlı bir manevrayla kollarını sallayan pilotun hemen yakınına indi. A-10’lar Irak kamyonunu 30 mm’lik makineli tüfekleriyle taradı ve Jones’un

kullandığı kelimelerle söyleyecek olursak, “kamyon buharlaştı” Çok yaklaşmıştı.

Johnson yanan kamyonu hallederken, Jones çöldeki deliğinden zıplıyor ve futbol sahasından daha az mesafedeki helikoptere doğru koşuyordu. Bu Johnson’ın asla unutmayacağı bir sahneydi.

O gün pek çok kişi övgüyü hak etse de, sonuçta görevi başarılı yapan, Yüzbaşı Johnson ve Yüzbaşı Goff’un tespiti ve cesaretiydi. Göreve çıkışlarından yaklaşık dokuz saat sonra yorgun pilotlar A-10’larından iniyorlardı.

Aylar sonra, ülkeleri, Paul Johnson ve Randy Goff’u çatışma arama kurtarma alarmini beklerken geçen o sıkıcı gündeki çabalarından dolayı ödüllendirdi. Johnson, Hava Kuvvetlerinin ikinci en büyük madalyası olan Hava Kuvvetleri Haçı, Randy Goff ise Ayrıcalıklı Uçuş Haçı ile ödüllendirildi.

Jones’u kurtarma operasyonu zordu, fakat başarılı olmuştu. Bir çok CSAR görevi bu kadar iyi sonuç vermedi. Bu başarısızlıkların en kayda değer olanı, 19 Ocak’ta bir F-15, Scud’ları avlarken bir SA-2 füzesi ile vurulduğu zaman meydana geldi.

TOM GRIFFITH’İN MACERASI

Tom Griffith, 4. Taktik Avcı Filosu’na bağlı F-15E’lerde uçan bir silah sistemleri subayıydı. İlk olarak Ağustosun başındaki karışıklıkta Umman’daki Thumrait Hava Üssü’nde görevlendirildi.

Hafızasına kazınan şey, kimsenin nereye gönderildiğini veya orada neyle karşılaşacağını bilmeden gönderildiği andaki heyecanı idi. Bu, eline gerçek bir gaz maskesi ve bir atropin enjektör kalemi (sinir gazına karşı koruyan) tutuşturulduğunda başlamak üzere olan savaşın heyecanı ile yer değiştirmişti. Umman’da kum fırtınaları sırasında çadır kurarak, mutfak çadırı kuruluncaya kadar MRE’lerle idare ederek, duvar delen bombalarla dolu bir jette alarında bekleyerek, sıcak Ağustos gündüz ve gecelerine dayandı. Ağustos Eylül oldu, buna da dayandı.

Fakat Eylül, Ekim olduğunda, Seymour Johnson AFB’deki evine dönme ihtiyacı hissetti. Thumrait’i terk edip, yeni mürettebatları eğitmek ve Noeli karısı ve dört küçük çocuğu ile geçirmek üzere eve gitti. Veya öyle olacağını düşünmüştü.

Aralık’ta filo El Harc’a taşındığı ve orada ikinci bir F-15E müfrezesi konuşlandırıldığı zaman, Tom listenin en başındaydı. Aralık ayının sonunda çağrı geldi.

Evden çabucak ayrılmanın yavaş yavaş ayrılmaktan çok daha kolay olduğunu keşfetmişti. Ağustosta ailesine hoşça kalın demiş ve evden hızla uzaklaşmıştı. Bu sefer karısına ve çocuklarına son bir kez bakmak için önünde günler vardı. Bu sefer gerçek ayrılık anı acı verecek kadar yüzlerce kez birbirlerine beceriksizce “Bundan söz etmeyelim,” diyeceklerdi.

El Harc (Amerikalılar Al’in Garajı derdi) terk edilmiş bir yerdi. Yeni temizlenmiş ve düzenli kurulmuş çadır kent çekiciliği arttırmıyordu. Fakat Griffith vardığında, en azından tecrübe kazanma avantajını elde etti. Buraya yeni gelenler, yakın zamana kadar sıcak yataklarından dinlenmiş olarak kalktıktan sonra çocuklarıyla beysbol oynadığı, cuma gecesi arkadaşlarıyla buluşup soğuk bira içtiği için, çöl yazı ve sonbaharın acısını burada çekmiş olanların şaka ve münasebetsizliklerine katlanmak zorunda kalıyorlardı. Ama Tom Griffith hariç.

Sonra Aralık, Ocak oldu ve Griffith her havacı gibi, kalbinde yatan soruya cevap bulabileceğini umduğu ilk çatışma sortisi ile yüzleşti. “Ölecek miyim?” diye sormadı. Daha zor bir soru sordu. “*Nasıl yapacağım? Hayvanı haklayacak mıyım? Tanrım, umarım hata yapmam!*”

Tom’un ilk görevinde, o ve pilotu olan Albay Dave Eberly, Irak savunma sistemi tarafından kullanılan bir telsiz iletim kulesini vurdular. Güzel değildi ama saldırı düzgün gitti ve Irak mermileri onları yakalayamadı. Diğer F-15E’ler yakındaki bir havaalanını vurdular ve kendilerine atılan mermilerden kurtulmaları kendisine bir mucize gibi geliyordu. Şom ağızlılar ciddi kayıplar beklerken, gece tüm F-15E’ler eve dönmüştü.

Bundan sonra iyimserlik yüreklerini genişletti. “Bok varmış! Yaptık işte! Herkes geri döndü!”

Rahatlama ve iyimserlik herkesi daha da cesur yaptı... ancak bu duygu, Basra üzerinde bir jet, saldırı sonucu düşürülünce hemen kayboluverdi. Griffith ikinci görevinde onu destekleyen A-10 tankerini bulamadığında yine sarsıldı. Sisle kaplı Kral Halid Askerî Şehrine inmeye çalıştı ama yakıtı ile birlikte umutları da bitti. Mürettebat güvenli bir şekilde atladı.

Kayıplar havacıları ürpertse de en kötü korkuları hâlâ anlaşılamamıştır. Batı Irak’ta Scud’lara karşı ani bir saldırı için çağrıldığında, Griffith HGE’deki bu son dakika değişikliği nedeniyle kafasındaki karışıklığı bir türlü giderememişti ve Dave Eberly ile brifing sırasında saldırısını planladı.

Her zaman olduğu gibi, üst komutanlıklardan biri planlarda bir değişiklik yapıp, insanların kafasını karıştırmıştı. SSO'lar ateşli bir şekilde son dakika hedeflerini ve rotaları çalıştı, bu yüzden mürettebatlar jetlerine binmekte gecikti. Her zamanki gibi kendi itibarları söz konusuydu. Hedefi bulmaları ve bombaları üzerine boşaltmaları gerekiyordu.

Pilotlar sadece makinelerini çalıştırmakla yükümlüdürler.

Bu demektir ki, pilot pistten bir şeyleri kırıp dökmeden kalkmak, vites kolunu itmek, yakıt ikmalî sırasında KC-135'e çarpmamaya dikkat etmek, gaza basarak patlamadan sakınmak, sonra da bombaların işaretli yerlere çarpmasını sağlamak için SSO'nun emirlerini takip ederek jeti gökyüzünde belli bir hızda ve doğrultuda tutmak zorundadır. Bunları yaptıktan sonra bir tankerle buluşmaya ve daha sonra da eve ulaşılır.

Görev süresince SSO pilotun işini kolaylaştırır. Sistemleri kontrol edebilir veya (eğer pilot radar kontrolünü ona verirse) tankerle birleşme sırasındaki iş yükünü azaltabilir. Daha sonra pilota sürüş emirlerini HUD'da küçük bir daire olarak sunmak üzere, rota koordinatlarını seyir sistemine yükler. İşinin en zor kısmı, radar kontrolünü alıp aşağıdaki araziye en küçük ayrıntısına kadar araştırmaktır. Hedef alanını bulduğunda, bölgenin radar resmini çıkararak, bombaların nereye atılması gerektiğini belirler (bu bulanık siyah-beyaz bir fotoğrafa benzer) ve kalkıştan önce üzerinde çalıştığı verilerle karşılaştırır. Sonra, ayar kolunu itinayla idare ederek radar ekranındaki çarpı işaretini hedefi belirten noktanın üzerine getirir.

Tartışacak vakitleri yoktu. Görevin başarısı, SSO'nun radarını nasıl kullandığına, ekranda görünen bilgiyi nasıl yorumladığına ve pilota bombaları bırakmak için uçağı götürmesi gereken noktayı gösteren saç teli inceliğindeki çubukları nasıl yerleştirdiğine bağlıydı.

F-15E'nin başarısı ya da başarısızlığı SSO'ya bağlıydı. Hedefi vurursun ya da vuramazsın. O gece Griffith deneyemedi bile.

Eberly ve Griffith'in F-15'i, Buick 04, yakıt ikmalini bitirmek üzereyken işler kötü gitmeye başladı. KC-135 ile formasyon halindeydiler. Elektronik karıştırma desteği yapacak EF-111'lerin ve SAM saldırı desteği yapacak F-4G'lerin gelmesini bekliyorlardı. Fakat bu uçaklar randevu yerine kilometrelerce uzaktayken bağlantıya geçtiler ve "Geç kalacağız," dediler (yine HGE'de bir son dakika değişikliği olmuştu). Bu, F-15 uçuş liderinin elini kolunu bağladı. HGE'de listele-

nen hedefe zamanında varabilmesi için hemen tankerden ayrılmalıydı. Diğer uçaklarla buluşması er geç riske girecekti. Eğer EF-111'ler ve F-4G'lerin koruması olmadan giderse, F-15E'leri desteksiz bir şekilde hedefe götürme riskine atılmış olacaktı. Kötü bir mesaj almıştı, ama yapabileceği en iyi seçimi yaptı. Tankerden tam belirlenen zamanda ayrıldılar ve EF-111 ve F-4G'lere en kısa zamanda hedef bölgesine gelmelerini söylediler.

Bir süre sonra, Buick 04 Suriye sınırı yakınlarına ulaşmıştı ve bombalarını bırakmasına saniyeler vardı, F-15'ler olabildiğince hızlı uçuyordu. Saatte 900 km'den büyük bir hızla giderken zaman çabuk geçiyordu. Bu durum özellikle de belli belirsiz tanımlanabilen bir hedefin radar resmini oluşturmaya çalışan kişi için çok büyük bir gerginlik yaratıyordu. Griffith, radar resmini iyice netleştirmek için çarpı işaretini ve Eberly'nin HUD dengesi yön komutlarını itinayla iki buçuk santim kadar oynattı ve Eberly uçağını usulca yeni doğrultusuna getirdi. Bütün bunların hepsi için daha önce yüzlerce kez alıştırma yapılmıştı; alıştırması hiçbir zaman yapılmayan şey ise, yerde onları öldürmek için bekleyen muazzam silahlarla donanmış yüzlerce insanın üzerinde uçmaktı.

F-15E'lerin uyarı alıcısı çalışmaya başladı, sonra da ekranda karadan havaya füze tarama radarları tarafından takip edildiklerini anlatan semboller belirdi. Griffith, hemen aldatma fişeklerini ateşleyen düğmeye bastı. Havada binlerce küçük patlama oldu; bunun, yerdeki radar operatörlerinin uçağı tespit etmesini engelleyeceğini umuyorlardı.

Ciuvv, ciuvv. Bir çift güdümlü füze, büyük olasılıkla seçkin Vietnam SA-2'leri, yıldırım hızıyla jetlerine doğru geldi ve aşağıda sol taraflarında patladı. Griffith daha çok aldatma fişegi attı ve Eberly başka füzelerden kurtulmak amacıyla jeti döndürdü. Birdenbire bir parlama oldu ve jet sanki bir su duvarına çarpmış gibi titredi. Şaşırtıcı olarak, hiçbir gürültü duymadılar.

Aradan bir saniye bile geçmemişti ki, Tom Griffith "EF-111 ve F-4G desteğini beklesek daha mı iyi olurdu, acaba," diye düşündü. Arkadan gelenlere Buick 04'ün vurulduğunu ve büyük olasılıkla saldırıyı durduracağını haber vermek için sağ ayağını kokpitin zeminindeki düğmeye doğru götürdü. Ama şaşkınlık içinde düğmeye ulaşmayı başaramadığını, ayaklarının yerden kesildiğini fark etti. Fırlatma koltuğu, onu kokpitte tutan çelik raylardan kurtulmuş, yukarı doğru hareket ediyordu. Eberly onları fırlatıyordu!

Eberly'nin bunu nasıl başardığı büyük ihtimalle hiçbir zaman bilinmeyecek, çünkü boynundan yaralanmış ve bilincini kaybetmişti. Yere inene kadar uyanmadı.

Şimdi Griffith gece vakti gökyüzünde süzülüyordu, yukarı veya aşağı hissini kaybetmişti, sadece üşüyor ve halen fırlatma koltuğunda oturmakla beraber, düşüyordu. Aklından hızla acil eğitim prosedürlerini geçiriyor ve nasıl kendini bu koltuktan kurtaracağını ve paraşütünü açacağını hatırlamaya çalışıyordu. Ama sonra, tam çölde parçalanmış vücudunun korkunç görüntüsü gözünde canlandığı sırada, hem de hâlâ koltuğuna bağlıyken, sihir kendini gösterdi. Koltuğun üzerindeki küçük roketler, uygun yükseklikte programa uygun bir şekilde ateş aldı ve Tom kendini açık paraşütün altında süzülürken buldu. Şimdi yerin ne tarafta olduğunu biliyordu. Kızgın kırmızı mermi izlerinin hepsinin kendi üstüne doğru kavis çizerek geldiği taraftı. Birden paraşütünü vuran binlerce merminin görüntüsü aklından geçti ve hafifçe bunu daha da korkutucu olan etini yırtan kırmızı sıcak mermilerin düşüncesi takip etti. İşte o anda, daha hassas yerlerini biraz daha iyi koruyabilmek için bacaklarını sımsıkı bitişti. Bu, patlayan mermilerden birinin belden aşağısını götüreceğini, böylelikle dünyaya doğru daha rahat bir yolculuk yapabileceğini fark edene dek sürdü.

Sürekli düşünmeye çalışan Tom yeleğindeki yaşam telsizine uzandı ve bir elindeki eldiveni yırtarak çıkartıp onu diğerleri ile irtibata geçirecek düğmeleri çevirmeye hazırlandı. Ancak, prosedürü tamamlamadan önce, altında yerden gelen büyük bir patlama dikkatini dağıttı. Uçağın yere çakılarak infilak ettiğini tahmin etti. Sonra paraşütüne manevra yaptıramadığı takdirde, yanan enkazın üstüne inme olasılığının çok fazla olduğu aklına geldi. Bu sırada, telsizinin işe yaramadığını keşfetti. Soğuk, hissiz parmakları düğmeleri çalıştıramadı. Onu can yeleğindeki cebine geri koymaya çalıştığı sırada yere çarptı, hem de iki katlı bir binanın çatısından atılan 200 librelilik bir gübre torbası gibi.

Çarpma sırasında sol dizini incitmişti. Daha kötüsü, Iraklılara yön gösteren bir işaret feneri gibi yanan jetinin yakınlarına inmişti; kesinlikle onu aramaya geleceklerdi. Üstüne üstlük, yakınlarda ayaklarının altındaki toprağı sarsan ve havaya öldürücü kırmızı ve sıcak çelik parçaları savuran bombalar patlamaya başladı.

Bu noktada hayatta kalma eğitimi kontrolü ele aldı ve yaşam kitinden içinde önemli eşyalar bulunan küçük bir paketi kapı. Telsiz ve su gibi parçalar içeriyordu ve eğer havacının düşman askerlerinin onu pa-

raşütü yüzünden bulabileceği bir noktadan kaçması gerekirse kolayca taşıyabileceği kadar küçük ve hafifti. Griffith paketi kolunun altına alıp jetinin alevler içinde yanan enkazından tökezleyerek uzaklaştı. Acıyan dizi bacağından yukarı ağırlı dalgaları gönderiyor ve atardamarlarında litrelerce adrenalin pompalanıyordu.

Çabucak sert çakılla örtülü engebeli bir araziye ulaştı. Karanlığın ve arazinin yapısının kendisini gizlediğine kanaat getirince oturdu ve durumu değerlendirdi; hayatta kalma eğitimi 101. Dizinin acısı ve kalp çarpıntısı sayılmazsa oldukça iyi durumdaydı. Ama küçük bir sorun vardı: Düşman topraklarının yüzlerce mil içindeydi ve yayaydı.

Şimdi silahlar ve bombalar susmuştu, etraf sessizdi. Iraklılar çöle düşen F-15E'ye doğru yol alırken, kamyonların farları yaklaşıyordu. Kaybolan arkadaşına üzülecek vakti olmayan Griffith, hızla geri çekilmeye başlayarak, kendisi ile uçak enkazının arasında mümkün olduğunca fazla mesafe bırakmaya çalıştı. Bir plan tasarlamaya başladı. Suriye'ye yaklaşacak şekilde yürüyecek ve kendini polise ya da orduya teslim edecekti. Sonra HGE'nin hayatta kalma prosedürlerini gözden geçirdi. Hayatta kalma telsiziyle iletişime geçmenin zamanı gelmişti. Mikrofonu uygun duruma getirdi ve bir mayday çağrısı yaptı. Dave Eberly'nin tanıdık sesiyle karşılaşınca şaşırıldı. Bunu takip eden konuşma komik ve aptalcaydı:

Griffith Eberly'ye: "Hey, sen misin?"

Eberly Griffith'e: "Evet, sen misin?" (Bu büyük ihtimalle, özellikle o gece batı Irak çöllerinde dolaşan başka birçok Amerikalı olmamasının getirdiği güvenle verilmiş bir cevaptı.)

Griffith Eberly'ye: "Evet, benim. Sen neredesin?"

Eberly Griffith'e: "Bilmiyorum. Sen neredesin?"

Griffith Eberly'ye: "Hiçbir fikrim yok."

Şimdi ikisi de öbürünün hayatta olduğunu biliyordu ve karşılardaki problemleri nasıl çözecekleri üstünde çalışmaya başladılar. Hemen bir enerji nakil hattına paralel bir toprak yolun ve birbirlerinin yakınında olduklarını keşfettiler: İkisi de aynı Irak kamyonunun geçtiğini görebiliyordu.

Kör karanlıkta, sonunda aniden çarpışana kadar birbirlerine doğru hareket etmeye başladılar.

Güzel bir andı. O gece orada onlardan başka kimse yoktu.

İki silahşor, Griffith'in can yeleğinin cebinden çıkardığı küçük bir pusulayı takip ederek batıya doğru hareket ettiler. Daha sonra, tanyeri

çölü grileştirmeye başladıkça, günü saklanarak geçirebilecekleri alçak bir yer aradılar. Uygun görünen bir gizlenme yeri bulduktan sonra, yerleştiler. Eberly, hayatta kalma telsizinden yardım istemeye çalıştı. Bu sırada Griffith ceplerini karıştırdı ve düşman için değerli olabilecek her şeyi çıkardı. Bunları sığ bir çukura gömerken düşünceye daldı. *“Acaba bundan iki bin sene sonra birisi burada benim telsiz frekans kartımı, şifre tablolarını ve hedef çizimini bulur ve insan soyunun asırlar önceki budalalıkları hakkında bilimsel sonuçlar çıkarır mı?”*

Bu süre içinde, güneş onlara etrafları hakkında bir şeyler söylemeye yetecek kadar yükselmişti ve dehşete kapılarak bir tarlanın orta yerinde saklanmaya çalıştıklarını fark ettiler. “Peki nereye saklanacağız?” diye sordular kendilerine. “Ve şimdi de hava aydınlanıyor.” Ama yakında, belki üç yüz fit yüksekliğinde, zirvesinde arkasında iki adamın saklanmasına elverişli boyutlarda büyük kayalar olan bir tepe vardı.

Neyse ki, güneşin yükselmesiyle birlikte sis de çıktı ve böylece Eberly ve Griffith sessizce zirveye sürünerek iri kaya parçalarının arasında saklanabildiler.

Çöl sakın görünüyordu. Onları her yerde arayarak yakalamaya çalışan Iraklı devriyeler yoktu. Dahası tepe, kurtarma uçağı aramak ve telsiz için iyi bir görüş alanı sağlıyordu. Kurtarılmayı beklemek için orasının iyi bir yer olduğuna karar verdiler.

Günün büyük bölümünü uyuyarak ve yardım istemek için telsiz çağrısı yaparak geçirdiler. Akıllarını iki endişe meşgul ediyordu: *“Umarım huradan çıkarız. Peki, bizi ne zaman gelip kurtaracaklar acaba?”*

Bu yöndeki çabalar sürüyordu... ama acele etmiyorlardı.

Bölgedeki diğer uçaklar Buick 04’ün vurulup düştüğünü ve (‘ilk ses teması’nda) Eberly ve Griffith kendilerini fırlattıklarını rapor ettikleri halde, TACC’daki CSAR hücresi iki havacının hayatta olduğunun teyidini alana ve tam bulundukları yer belirlenene kadar zor anlar yaşamıştı. SOF komutanı bu kriterler açıklık kazanmadan kurtarma araçlarını olay yerine sevk etmiyordu.

Aslına bakılırsa, harekete geçmek için her zaman SOF kriterlerinin kesinlik kazanması beklenmiyordu. Bir gün önce, Rafha üssünden bir MH-53 güney Irak’ta düşen bir F-16 pilotu için başarısız bir arama gerçekleştirmişti. Ve Griffith ve Eberly’nin düşürülmesinden iki gün

sonra, Yüzbaşı Trask ve MH-53'ü, F-14 pilotunun yeri ya da durumu hakkında belli bir bilgi sahibi olmaksızın Teğmen Devon Jones'un aramasına katılmıştı.

Öyleyse neden F-15E mürettebatı için hemen arama kurtarma çalışması başlatılmamıştı? Muhtemelen durumları ve yerleri henüz belirlenmediği ve Irak'ın bu bölgesindeki düşman savunması bir arama kurtarma çalışması riskine girilemeyecek kadar güçlü olduğu için. Dürüst olmak gerek; oradaki düşman savunması gerçekten de *güçlüydü*. Irak'ın bu bölümüne "Sam'in kasabası" deniyordu; Las Vegas'ta birçok SAM bataryasının yerleştirildiği bölgenin yakınlarında bulunan "Sam'in kasabası" adlı kumarhanenin adı verilmişti. Ancak, Özel Operasyonların Scud avlama timleri batı Irak'ın içine uçuruldu-
412
ça, SOF'çu olmayan havacılar güvendikleri kurtarma araçlarının onların hayatlarını kurtarmaktan çok, Özel Operasyon görevlerini desteklediği sonucuna vardılar.

Nedeni ne olursa olsun, bunu takip eden günler boyunca, üç CSAR sortisi uçuruldu ve hiçbir işe yaramadı. Griffith ve Eberly'yi geçip güneye gittiler. İki adam artık kendi başlarına kalmıştı.

Tepeye yerleştikten sonra, Griffith pilotun boynundaki yarayı temizlemek ve sarmak için Eberly'nin paraşütünden bir parça kesti. Daha sonra, B-52'lerin onlardan epey uzakta, güneydeki bir hedefi sonu gelmeyecekmiş gibi bombaladığını duyabiliyorlardı. Eberly telsiziyle bu bombardıman uçaklarına ulaşmaya çalıştı, ama bir işe yaramadı. Gece çöktükten sonra, üstlerinde devriye gezen bir F-15C ile irtibat kurabildiler, ancak uçak onlarla tekrar irtibata geçmeden güneye doğru gidip kayboldu. Bu standart bir prosedürdü. Irak'ın yön bulma kamyonları yüzünden, uzun konuşmalardan kaçınılıyordu. Bundan kısa bir süre sonra, F-15C pilotu onların yerini güvenli telsizle AWACS'a bildirdi.

Bir gün daha beklemekle geçecekti. Ancak bulundukları yerde fazla uzun kalamayacaklarını biliyorlardı. Yemeksiz bir süre daha idare etseler dahi, suları azalmaya başlamıştı ve yolculuk etmek için fazla su kaybına uğramadan önce hareket etmeleri gerekecekti. Bir Irak aracı çalmak ya da silah zoruyla kaçırmak ve Suriye'ye gitmek gibi birkaç plan tasarladılar ama hiçbirini gerçekten işe yarayacak gibi değildi.

Sonra, telsizlerinden Devon Jones'un kurtarılışını dinlediler. Bunu duymak hem heyecan hem de acı vericiydi.

Kendilerine sorular sormaya devam ettiler: “Burası kurtarıcı kuşların gelemeyeceği kadar sıcak mı? Nereden su bulacağız? Suriye’ye yürümek ne kadar sürer?” Ve en korkuncu: “Burada olduğumuzu bilen var mı?”

İkinci gün akşamüzerine doğru, Eberly’nin paraşütünün geri kalan kısmını da parçaladılar ve uzaktan Bedevi elbiseleri ve başlıklarına benzeyebilecek giysiler hazırladılar. Gün batımından sonra, Suriye’ye doğru yürümeye başladılar.

Kısa süre sonra, uzakta iki şehrin ışıkları belirdi. Durdukları yerden, şehirlerden birinin Irak öbürünün de Suriye’de olduğunu tahmin ettiler.

Bu sırada, kör karanlıkta dikkatli bir şekilde yürümeye çalışmalarına rağmen birdenbire kendilerini bir çadır kümesinin arasında buldular. Bir Bedevi kampının ortasındaydılar ve belki bir düzine orta boy fakat saldırgan köpek çevreyi uyarmak için ellerinden geleni yapıyordu. Nasıl olduysa, Arap efendilerini uyandırmayı başaramadılar (kimse ortaya çıkmadı, hatta seslenmedi), ama Griffith ve Eberly’yi tamamen korkutmayı başardılar. İkisi de 9 mm’lik tabancalarını çektiler, canavarlardan birini sessizce vurup diğerlerini korkutarak kaçırmayı düşünüyorlardı. Sonra fark ettiler ki, köpekler de niye havladıklarını çok iyi bilmeden havlıyorlardı ve böylece iki hacı gecenin karanlığına doğru güven içinde yürüyüp gitti.

Birkaç saat yürüdükten sonra, sınıra paralel toprak yollardan birini geçerken gecenin içinden bir kamyon gürültüsü duydular. Kendilerini yere attılar, ancak çölün yüzeyi dümdüz olduğu için açıkta kaldılar. Kamyon onlara yaklaştıkça yavaşladı, ama şöför ya onları görmemişti ya da kahraman olmayı pek istemiyordu. Tekrar hızlandı ve gitti.

Az sonra, Tom telsizinden bir F-15 savaş hava devriye uçağı daha yakaladı. Onların Buick 04’ün ekibi olduğuna kolayca ikna olan Mobile 41 adlı avcı uçağı, bilgiyi doğrulamak için beklemedi. Onlara güvene uçacağını, kendisini beklemelerini söyledi ve kısa sürede geri dönmek üzere söz verdi. Ama bir daha geri dönmedi. Geri gelmeyeceğini anlayınca ümitleri tamamen kayboldu, şevkleri dibe vurdu.

Sabah iki sıralarında, ileride hayal meyal bir bina görüyorlardı. Uzakta değildi ve ışıkları yanmıyordu. Etrafta kimse yok gibiydi. Susuzluktan gözü dönen Eberly, gidip içecek bir şeyler bulup bulamayacağına bakacağını söylediğinde, Griffith tedbirli olmaları gerektiğini düşünerek karşı çıktı. Eğitimlerde bu tür durumlarda binalardan uzak

durmaları gerektiğinin vurgulandığını hatırlamıştı. Ayrıca, Suriye'ye yaklaşmış olmaları gerektiğini açıkladı. Aslında, belki de Suriye'deydiler ve emin olmak için sadece birazcık daha ileri gitmeleri gerekiyordu.

Ama Eberly öylesine susamıştı ki, tedbirli olmak ona lüks geliyordu ve binaya yaklaştı.⁽⁵⁹⁾ Griffith karanlıkta ondan ayrılma riskine girmek istemediği için onu yakın takibe aldı. Aniden binanın tepesinden ateş edilmeye başladı. Birinin nöbette olduğu ve işini iyi yaptığı açıktı. Sonra belki on birlik daha binadan dışarı akın etti, hepsi çılgınca havaya ya da iki havacıya doğru ateş ediyordu. Eğer iki Amerikalıyı kurtmaya çalışıyorlarsa, mükemmel bir iş başarmışlardı.

İkisi de ellerini kaldırdı ve bağırdı, "Ateş etmeyin! Biz dostuz!" "Kim bilir?" diye düşündüler. "*Belki de adamlar Suriyelidir*"

Apar topar binanın içine, duvarda Saddam'ın göze çarpan bir resminin bulunduğu küçük bir odaya tıklandıkları zaman bu umutları suya düştü. Bu, iki Amerikalı havacı için kötü bir andı.

İçerisi çok kalabalıktı. Amerikalılardan başka, yirmi bir yaşında gösteren Iraklı bir teğmenin komutasında ancak on yedisinde bir sürü Iraklı asker vardı. Irak birlikleri bulduklarından dolayı müthiş heyecanlanmış olsalar da, o zamana kadar, varış yerlerinden bir mil kadar evvel bir Irak sınır karakoluyla karşılaştıkları sonucuna varan tutsaklarına zarar verecek herhangi bir girişimde bulunmadılar. (Savaştan sonra, Tom Griffith sınır bölgesine ulaşamamalarının çok isabetli olduğunu öğrendi. Orası mayınlanmıştı.)

Bir süre sonra, Iraklılar Amerikalıları kelepçelediler, onları beyaz Toyota marka bir kamyonete yüklediler ve orada bir üsteğmen tarafından karşılandıkları daha büyük bir kaleye götürdüler. Sınır birlikleri gibi, o ve askerleri de hiçbir düşmanlık göstermediler ve Amerikalılara uygarca davrandılar. Soru sormak için ellerinden geleni yapsalar da, pek başarılı olamadılar, zira ne Iraklılar İngilizce konuşabiliyordu ne de F-15 ekibi Arapça.

Daha sonra Iraklılar Griffith ve Eberly'yi, orada Iraklı bir yüzbaşı tarafından karşılandıkları daha büyük bir ofise götürdüler. Orada içlerinden birinin çat pat İngilizce konuştuğu bir grup asker daha bulunuyordu. "Ben doktorum," diye açıkladı, sonra da Eberly'nin boynunda ki yarayı gözden geçirdi.

Iraklılar Amerikalıların üzerindeki eşyaların bir listesini çıkardıktan (bunlar yakalandıklarında kendilerinden alınmıştı) ve isimlerini

yazdıktan sonra, onları isteksizce sorgulamaya başladılar. Griffith ve Eberly “Uçağınız ne kadar uzağa ve ne kadar hızlı uçabilir?” gibi sorulara, “Duruma göre değişir,” türünden gerçekçi fakat işe yaramaz cevaplar verdiler.

Saat sabah dörde doğru, Griffith ve Eberly’ye su ve yemek verilmişti. Sonra tekrar kelepçelendiler ve onları yakındaki bir şehrin dış mahallelerine götüren bir yük kamyonunun arkasına yüzüstü yatırıldılar. Orada tuğladan bir duvarla çevrili mütevazı bir evde durdular. Burası muhafızların söylediğine göre bir generalin eviydi. Iraklı bir yüzbaşı ve iki nöbetçi, onları generalin beyaz 1975 Chevy Impala’sının yanından geçirip içeri soktular. Az sonra üç Iraklı onları generalin ofisine geçirdiler, bir koltuğa oturtular, sonra da onlarla birlikte generali beklediler. Birkaç dakika sonra, general bornozuyla onları karşıladı. İlk yakalayanlar gibi, general de onlara uygarca davrandı; biraz uyuyup uyuyamayacaklarını sorduklarında, onları iki karyolalı bir odaya götürdü. Sonraki dört-beş saat boyunca dinlenmelerine izin verildi.

Şimdi yalnız kaldıklarına göre, ciddi bir sorgulama için bir hikâye oluşturma konusunu değerlendirebilirlerdi. Iraklıları F-15E’nin savunma dayanıklılıklarını ve zayıflıklarını iyice araştırmaktan uzak tutmak için, vurularak düşürüldüklerini inkâr etmeye karar verdiler; uçaklarının bir elektrik arızasından çıkan yangından dolayı düştüğünü iddia etmek kolay olacaktı. Zaten uçaklarını aslında neyin avladığından emin değildiler (ama büyük ihtimalle bu bir karadan havaya füzeydi).

General’in evinde beklerken, bir dizi meraklı fakat düşmanca olmayan muhafız tarafından ziyaret edildiler. Onlara özellikle dostça yaklaşan bir tanesi petrol mühendisliği okumuştı ve iyi İngilizce konuşuyordu. “Bu korkunç bir savaş,” diye itiraf etti dürüstçe. “Siz de aynı fikirde değil misiniz?” diye sordu. “Siz ne olacağını düşünüyorsunuz? Kötü bir şey, değil mi?”

Fakat sonra, çok daha saldırgan tavırlı ağırsıklet bir gardiyan belirdi. “Size bir yığın soru soracağız,” dedi. “İşbirliği yapsanız iyi olur.” İşbirliği yapmamalarının ciddi şekilde cezalandırılmalarına neden olacağını ima ediyordu. Görevine ısınırken, yorumları gittikçe daha çok tartışmacı bir hal almıştı: “Niye savaş çıkardınız?” diye soruyor, “Hepiniz perişan olacaksınız,” gibi hükümler veriyor veya “Hepiniz İsrail’e yardım ediyorsunuz,” gibi suçlamalar yöneltiyordu.

Daha sonra o gün, elleri kelepçelendi, gözleri bağlandı, dışarı çıkarılıp altı kişilik bir kamyonetin arka koltuğuna yüklendiler. Kamyon

hareket ettiğinde, gözleri açıldı ve şehre götürüldüler. Orada caddelerde Arapça küfürler söyleyerek bağırarak siviller sıralanmıştı. Genç bir adam kamyonetin camından içeri taş atana kadar ikisi de buna oldukça iyi dayandılar. (“*Sonuçta, kelimeler can acıtmaz, özellikle de aralarından anlayabildiklerimiz sadece ‘Saddam! Saddam!’ dan ibaretse,*” diye düşünüyorlardı. Daha sonra “*Lanet olsun, korkmaya başladım! Tanrım ne olur bizi buradan kurtar,*” diye düşünmeye başladılar.)

Bu gösteri her nasılsa ciddi sonuçlar doğurmadan bitti ve sorgularının birinci evresi için generalin evine geri götürüldüler.

Başlangıçta, sorular basitti: “Bir füzeden kurtulabilir misiniz?” sorusuna, “Şey, bu duruma göre değişir,” diye cevap verdiler.

Ama tutsaklıklarının kolay tarafı kısa süre sonra bitmiş gibi görünüyordu. Kelepçelendiler, gözleri bağlandı, kamyonete geri yüklendiler ve götürüldüler. Arkalarında batan güneş onlara doğuya, Bağdat’a doğru gittiklerini söyledi. Bütün gece yol aldılar, bir askerî birlikten diğerine teslim edildiler. Sabaha doğru, Tom Griffith gizlice bir göz atabildi: İngilizce bir yol işareti, “Bağdat 20 km.” diyordu.

Başkentteki ilk hapis tutulacakları yere ulaştıklarında (nerede olduğunu, asla öğrenmediler), birbirlerinden ayrıldılar. Bundan sonra, sorgu profesyoneller tarafından yürütüldü.

Sonraki günler pek hoş geçmedi. Sorgulayanlar teknik detaylar konusunda iyice bilgili olmalarına rağmen (“ALE-40 aldatma fişeği dağıtıcınızı hangi hıza ayarladınız?” gibi sorular soruyorlardı) Amerikan kültürü ya da Amerikalıların hayata nasıl baktıkları konusunda en ufak bir fikirleri yoktu. Bir gün, sorgucu oturdu ve Griffith’in hüngür hüngür ağlamaya başlamasını bekleyerek, kendini beğenmiş bir şekilde George Bush’un öldüğünü haber verdi. Griffith bu habere, ıstırap çekiyormuş gibi yaparak, “Ah, Tanrım, bu Dan Quayle’in Başkan olduğu anlamına geliyor,” diyerek tepki verdi.

Günler birbirini takip ettikçe, Griffith hücreden hücreye, hapishaneden hapishaneye taşındı durdu. Kısa süre içinde artık nerede olduğunu ve nerelerde bulunduğunu ayırmısayamaz hale geldi, ancak bu bir gün Baas Partisinin genel merkezine götürülüp, CBS muhabiri Bob Simon’un yanındaki koğuşa konana kadar sürdü. Buraya getirilmesi pek iyiye işaret değildi. Anlaşılan, şimdi Iraklılar onun bir casus olduğu konusunda ikna olmuşlardı ve onu idam etmeye hazırlanıyorlardı. Bu gerçek, Tom Griffith’i pek de heyecanlandırmıyordu. Bu onun da “i-dam mahkûmu” olduğu anlamına gelir miydi?

Bu sırada, 25 Şubatta Kara Delik, Bağdat'taki son hedefleri de tespit etmişti ve El-Firdus sığınağı trajedisinden sonra, Baas Partisi genel merkezi, Schwarzkopf'un vurulmasını gözü kapalı onaylayabileceği birkaç yerden biriydi. Bu saldırı sırasında, bir bomba hedefi biraz ısıkalayarak hapishanenin hücre duvarlarını uçurdu.

Griffith "Aman Allah'ım, Hapishanede öleceğim!" diye bağırды. Bombanın binayı ateşe vereceğinden emindi.

Üç başka bomba daha uzağa, binanın diğer ucuna düştü ve yakınındaki hücrelere (bunlar neyse ki boştu) hasar verdi. Bazı hücrelerin kapıları patlamanın etkisiyle açıldı ve serbest kalan birkaç savaş tutsağı hemen diğerlerini de serbest bırakabilmek için hücre anahtarlarını bulmak üzere molozları taramaya başladılar, ama başaramadılar.

Bina tamamen harap olduğu için tutsaklar bir kışlaya götürüldü ve orada tek kişilik hücreler yerine koğuşlara yerleştirildi. Tom Griffith, 18 Şubat'ta yakalanan "Sinsi" lakaplı Jeff Fox ile kilitlenmişti.

Griffith, "Yer savaşı nasıl gidiyor?" diye sordu.

Fox, "Henüz başlamadı," yanıtını verdi.

Griffith, umutsuz biçimde inledi. "Ahhh, olamaz!"

"Hey," dedi Fox, "merak etme. Hava savaşı mükemmel gidiyor. Buradan çıkmamız fazla uzun sürmeyecek!"

Bunlar aslında hoş geldin kelimeleri idi. Griffith o zamana kadar 10 kilo zayıflamıştı. Hapisteki tüm eski mahkûmlar dizanteri kapmışlardı ve temizlenmek için hiçbir çare yoktu.

İki gün sonra, hücrelerin dışına garip bir sessizlik hâkim olmuştu. Yukarıda uçan bombardıman uçaklarını duyamıyorlardı. AAA silahları da F-117'lere ateş etmiyordu. Savaş tutsakları önce bunun hava şartlarından dolayı olduğunu düşündüler; fakat sabahleyin, mavi gökyüzü ve sıcak güneş ışığı bombalamanın başka bir nedenden dolayı durduğunu kesinleştirdi. Her savaş tutsağı, savaş sona erdiği için bombanın durmuş olmasına dua ediyordu.

Bundan kısa bir süre sonra, mahkûmlara sabun ve yıkanmak için su verildi, daha iyi ve çok yemek vardı ve onları tıraş etmek üzere bir berber geldi; Iraklılar herhalde paslı jiletle, sabunsuz ve susuz tıraş oluyordu. ("O kadar çok Iraklının sakal hırakmasına şaşmamak lazım," dedi Tom kendi kendine.)

4 Martta Iraklı bir subay "Sanırım kısa süre sonra eve döneceksiniz," diye bildirdi.

Griffith merak etmişti. “*Bu, umutlarımızı ayaklandırmak için bir numara mı acaba?*”

Ama o gün daha sonra, Griffith ve diğer mahkûm arkadaşları, iki Özel Kuvvetler askeri, karacı şoförler, El-Hafci savaşında yakalanan uzmanlar Melissa Rathburn-Healy ve David Locket ve başka iki havacı için bir otobüs geldi. Kısa süre sonra, bir Uluslararası Kızıl Haç temsilcisi onları uluslararası basının beklediği Nova Oteli’ne götürdü. Kızıl Haç temsilcisi tutsakları güvenli bir şekilde getirdikleri için onlara teşekkür ettikten sonra Iraklıları sepetledi (böylece kendini şimdiki eski savaş tutsaklarının gözünde bir kahraman yaptı) ve Amerikalılardan tutsak olan başkaları varsa onları isimleriyle tanımlamaları istendi (Vietnam’da olanlar tekrarlanmayacaktı).

Tom Griffith otobüsle Ürdün’e gitti, Umman’a uçtu ve Bahrein sahilinden *Mercy* hastane gemisine bindi. Dave Eberly Bağdat’tan Riyad’a ve sonra daha uzun süre kalmak üzere *Mercy*’ye gitti.

Mercy’ye varınca Griffith’in ilk yaptığı iş, North Carolina’daki karısına telefon etmek oldu. Onu sabaha karşı 04:00’da uyandırmıştı, ama karısının bu kabalığı pek umursamadığı açıktı. Tom güvendediydi ve eve geliyordu!

Bu arada, Eberly ve Griffith’i kurtarma girişiminin başarısızlıkla sonuçlanmasının, havacılar ve onları kurtarmakla görevlendirilen Özel Operasyonlar birlikleri arasındaki zaten gergin olan ilişkiyi geliştirdiği iddia edilemezdi. Filo bir F-15E pilotunun Griffith ve Eberly’nin hikâyesi hakkındaki şu yorumunda da açıkça görüldüğü üzere, savaştan sonra da hatıralar hâlâ küllenmemişti: “Bizim pilotumuz ve onun SSO’su üç buçuk gün boyunca Batı Irak topraklarındaydılar. Kimse oraya girip onları almıyordu ve sonuçta savaş tutsağı oldular. Savaştan önce, Özel Operasyoncular bizimle konuşmaya gelmişlerdi. ‘Hiç meraklanmayın,’ demişlerdi, ‘Nerede olursanız olun, gelip sizi alacağız.’ Bu, bence büyük bir yalandı. Benim adamlarım üç buçuk gün boyunca yerde kalınca ve onlar da gidip onları almayınca, biz genel olarak düşürülenlerin artık kendi başlarına olduklarına karar verdik. Kimse bizi almaya gelmeyecekti.”

Chuck Horner şu sonuca varıyor:

Çarpışma arama kurtarma görevi insanların kalbini kıran kararlar vermeyi gerektirebilir. Vietnam’da, hütün düşürülen pi-

lotları kurtarmak için o kadar çok uğraştık ki, bazı durumlarda kurtardığımızdan daha fazla uçak ve hava ekibi kaybettik. CSAR risksiz bir durum değildir. Savaş operasyonlarında normal olarak beklenenin çok daha üzerinde risk alabilecek ekipler gerektirir. Bazen şansınız kötü gider, Binbaşı (Dr.) Rhonda Cornum'u taşıyan ABD Kara Kuvvetleri helikopterinin düşen bir A-10 pilotunu kurtarma girişimi sırasında vurularak düşürülmesi olayında olduğu gibi; ekibin üç üyesi ölmüş, hayatta kalanlar da tutsak olmuştu. Bazen, Devon Jones olayında olduğu gibi, şansımız yaver gidiyordu.

Nasıl anlatayım bilemiyorum; insan şansını kendi yaratır. Eğitimli hava ekipleri serinkanlılıklarını kaybetmezlerse tutsak düşmekten kurtulma ihtimalleri artar. Ve daha fazla erkek ya da kadının öldürülme veya tutsak alınma olasılığı bulunduğu durumlarda, komutanların düşen havacıları düşmanın insafına bırakabilecek kadar katı yürekli olması gerekir.

Çöl Fırtınasında, CSAR görevini bu açıdan bakarak koordine etme konusunda bazı başarısızlıklar yaşadık. Zaman zaman çok parlak kurtarma operasyonları yapılsa da, hava mürettehatı sisteme pek güvenmiyordu. Hava savaşında çarpışan Chuck Horner, bir sonraki savaşta arama kurtarma kuvvetlerini nasıl organize ve kontrol edeceği üzerinde daha fazla düşünse iyi olur.

TAARRUZ VE KARŞI TAARRUZ

420

Savaşın bu aşamasında, hava üstünlüğünü elde etme amacı değişmeye başlamıştı. Şu esası tekrar etmek önemlidir; hava gücü katı bir şey değildir, akıcıdır. Bir yandan hava gücünün kendine has öğelerinden söz etmek yararlı bir şey olmasına rağmen (hava kontrolünü ele geçirmek, savaş alanını yalıtımak, ya da savaş meydanını düşmanın müttefik güçlere zarar verme yeteneğini sınırlandıracak şekilde hazırlamak gibi), bu tür konuşmaların da bir sınırı olur. Bir öğe bitip diğer öğe başlamaz. Şiddet ikisinden birine daha çok veya daha az yöneltilebilir, ama hepsi eş zamanlı olarak yapılır.

Çöl Fırtınası'nda, hava üstünlüğü sağlandıktan sonra, bütün dikkatler savaş alanının yalıtılmasına ve hazırlanmasına çevrilmişti, fakat yine de hava üstünlüğü her zaman ön plandaydı.

Savaş alanının yalıtılması, hava gücünün üstlendiği klasik rollerden biridir. Bu yüzden, Chuck Horner'ı bununla görevlendirmek General Schwarzkopf için doğal bir amaç teşkil etmekteydi.

Çöl Fırtınasında savaş alanının yalıtılması, işgal altındaki Kuveyt ve Güney Irak'taki Irak güçlerinin lojistik destek almasını engellemek anlamına geliyordu. Yiyecek, içecek, yakıt, mühimmat ve tıbbi malzeme sağlanmasına izin verilmezse düşman bir süre sonra çaresiz kalacaktı. Ama bir sorun vardı: Bu yalıtımın etkili hale gelmesi için, yalıtım girişiminden sonra uzun bir zaman geçmesi gerekiyordu.

Bu sorunun çözülebilmesi, başka birçok sorunun cevaplanmasına bağlıydı. Çarpışmalar başladığında düşmanın elinde ne denli yeterli malzeme vardı? Savaşın temposu malzeme stoğu üzerinde nasıl bir etki yapacaktı? Yalıtım çabası stokların yenilenmesi üzerinde ne denli etkiliydi?... Vietnam Savaşı sırasında Vietkong'u ve Güney Vietnam'daki Kuzey Vietnam ordusunu yalıtma çabaları, hava gücünün

verimsiz kullanılması ve derme çatma fakat kararlı Kuzey Vietnam güçlerinin etkili bir erzak ikmal sistemine sahip olması nedeniyle boşa gitmişti.

Bu başarısızlık Körfez Savaşında tekrar edilmedi.

Klasik bir savaş alanı yalıtımı oluşturmak için, General Schwarzkopf Chuck Horner'ın Bağdat'tan Basra'ya ve oradan da Kuveyt'e uzanan yol ve demiryollarındaki köprüleri bombalamasını bekliyordu. Kamyonlar ve askerî konvoylar Irak başkentinin güneyindeki çölü devriye gezen avcı-bombardıman uçakları tarafından vurulmalıydı. Irak savaş uçaklarının uçmasına izni verilmeyecek ve her uçuş girişimlerinde AWACS radarı tarafından tespit edilecek ve Koalisyonun savaş pilotları tarafından vurulacaktı.

421

Ancak, klasik savaş alanı yalıtımının doğasındaki sınırlamalar yüzünden Amerikalı planlamacılar daha yeni ve hızlı yalıtım yöntemleri aramaya başladılar. Şöyle sordular: “Düşmanı, alandaki düşman kuvvetlerini bilgi merkezlerinden, komuta kontrolden izole ederek etkisiz hale getirebilir miyiz?” Diğer bir deyişle “İşgalci Irak ordusuna karşı bilgi savaşı uygulayabilir miyiz?”

Korkak, şüpheli ve terörist Irak diktatörlüğü, fikir ve hareket özgürlüğünü anında kökünden söker ve cezalandırılır. Ne kadar başarılı olursa olsun, bağımsızca davranan bir komutan, Saddam Hüseyin ve birkaç yakın danışmanı için bir tehdit haline gelir. Başarı, bağımsızlık ve popüleriteyi teşvik ettiği için, kendi başına bir tehdit teşkil eder. Bu yüzden savaş planları Saddam'ın gözetimi ve onayıyla yapılıyor, hiç kimsenin bu planın dışına çıkmasına izin verilmiyordu.

Bu durum, hava gücü plancılarının aklına bir soru gelmesine neden oldu: “Ya eğer Irak kara gücünü Bağdat'taki en yüksek rütbeli liderlerinden izole etmeyi başarırırsak? O zaman etkisiz hale gelirler mi? Alana yayılmış olan güçler, savaş meydanında manevra yaparak Koalisyon'un özgürlük güçlerine karşı koymak yerine oldukları yerde donup kalarak yakalanmayı mı beklerler?”

Modern askerî komuta kontrol elektronik ortamlar kanalıyla (uydular, mikrodalga ağlar, telefon hatları ve yüksek hızlı verici fiber optik kabloları ile birbirine bağlanan telefonlar, radyolar ve bilgisayar ağları yoluyla) yapıldığı için, Horner'ın plancıları bağlantıları hedef aldı. Böylece, Koalisyon bombardıman uçakları, telekom binalarına, uçuş yer istasyonlarına, fiber optik ve klasik kabloları taşıyan köprülere ve çöle gömülü hatlara saldırdı. Ellerinde ASAT füzeleri bulunmasına

rağmen, savaşta iki taraf da aynı uyduları kullandığı için, uydular hedeflenmeyecekti.

Saddam'ı ordusuna ve halkına bağlayan radyo ve televizyon yayınlarını durdurmak için, iletim kuleleri bombalanmıştı, fakat bu çaba sadece kısmen başarılı oldu. Esas problem, tüm ülkeye dağılmış daha az ya da fazla ilkel istasyonlardan yayılan düşük güçteki radyo yayınlarını durdurmaktı.

İlginçtir ki, Iraklılar, Amerikalıların onları ya dinleyecekleri ya da radyo istasyonlarını hedef alacakları inancıyla, kendi radyo iletişimlerine de çok sıkı kısıtlamalar koymuşlardı. Bu Koalisyonun istihbaratını başarılı bir şekilde engellemiş olsa da, aynı zamanda kendi kuvvetlerinin komuta ve kontrolünü de zorlaştırmıştı.

Bilgi savaşının etkili bir sonucu da (savaştan sonra Iraklı savaş tutsakları tarafından anlatıldığı gibi), Bağdat'ın savaş alanındaki Irak Ordusu komutanlarına, Koalisyon kara güçlerinin konuşlanması ve manevraları hakkında istihbarat sağlamada başarısız olmasına yol açmasıydı.

Bu yeteneksizliğin bir Koalisyon başarısı mı yoksa bir Irak başarısızlığı mı olduğunu söylemek çok zor... Öyle görünüyor ki, benzer bir cevabın, daha önemli bir soruya da verilmesi gerekiyor: Hava seferi Irak kuvvetlerinin komuta ve kontrolünü engellemekte ne denli başarılıydı? Bunu kesin olarak bilmenin hiçbir yolu yok.

Yeni başlayanlar için, hiç kimsenin Saddam'ın generallerine ne kadar danıştığı konusunda bir fikri yoktu, ancak kendisi kesinlikle Üçüncü Kolordu komutanına 1991 Ocak ayının sonlarında Suudi Arabistan'ın işgalini başlatma emirini iletmeyi başarmıştı (Hafci Savaşı). Bu durumda bile, Koalisyonun enformasyon ve komuta kontrol üstünlüğü (Joint STARS uçağının hava gücüne çok sayıda hedef göstermesi sayesinde) Halid Bin Sultan'ın komutasındaki tek bir tugayın üç Irak tümenini bozguna uğratmasını sağladı.

El-Hafci'deki Irak bozgunu Chuck Horner'ın aklına daha önemli sorular getiriyordu:

Saddam'ı savaştan izole etmeyi gerçekten istemiş miydik? Askerî tecrübesinin azlığını, olayları iyi muhakeme edemeyişini ve mikro yönetim liderlik tarzını göz önüne alarak rahatlıkla söyleyebiliriz ki, belki de savaş meydanında komutanlık yapabilmesini sağlamak için elimizden geleni yapsak bizim için daha iyi

olurdu. Kuşkusuz, böyle yapmak Amerikalılara yakışmazdı, bizim tarzımız değildi. Biz başkalarına da kendimize baktığımız gibi hakarız, bu yüzden Saddam'ı sahadaki güçlerinden koparmak yapılması gereken en uygun hareket gibi görünüyordu.

Ama en kötü hatamız bu değildi. O hata, kendimize asla "Eee, ne olacak şimdi?" sorusunu sormamış olmamızdı. Öyle ki, Saddam'ı sahadaki güçlerinden koparmayı başardıktan sonra ne yapmamız gerektiği konusunda hiç parlak fikirlerimiz yoktu. Bu yüzden, düşmanın güçlerini komuta etme yeteneğini engelleyerek elde ettiğimiz başarıdan, tümüyle yararlanmaya yetmeyecek bir kara kampanyası planlamaya ve yürütmeye devam ettik.

Böylece, Irak keşif uçaklarından korktuğumuz için, ABD ko-lordularını kara savaşına başlama pozisyonu alacakları noktaya götürmeyi, hava savaşının başlamasından sonraki bir tarihe er-teledik. Bu tedbir gereksizdi ve hunu görmezden gelmek saldırı-mızı hızlandırabilir ve savaşı daha verimli bir hale sokabilirdi. Ancak, daha da ileri gidip şunu sorabiliriz: El-Hafci savaşı ha-va gücünün Irak kuvvetlerini tamamen yok edebildiğini göster-mişken, Koalisyon liderleri neden kara seferi planlarını değiştir-memişti? Neden Iraklılar da aynı hatayı yapıp, şiddetli hava sal-dırısı sonucunda kara birliklerinin çaresiz kaldığı ortaya çıktık-tan sonra stratejilerini değiştirmemişlerdi?

Ben Koalisyon liderliği adına cevap veremem ama aslında Iraklılar Şubatta strateji değiştirdiler: Savaşı bitirmeye çabala-dılar, Kuveyt' ten çekilmeyi teklif ettiler ve oradaki egemenlik id-dialarından vazgeçtiler. (Kuşkusuz, artık vakit böylesine az şey teklif edilemeyecek kadar geç olmuştu.)

Bu sırada, savaş meydanına lojistik destek gelmesini engelle-me çabası çok etkili olmuştu. Irak Ordusu dışarıdaki birliklere yeterli yiyecek ve su karşılamakta ciddi problemler yaşadı. Diğer taraftan, bozguna uğrayan ordu, büyük miktarda mühimmat sarf etmeden teslim olduğundan, mühimmat teminini engellenme ça-balarının çok az ya da hiç etkisi olmadı. Bu durum espri konusu olmuştu. "Eğer bir AK-47 almak istiyorsanız Kuveyt'e gelin. Silahlar çok temiz, hepsi sadece bir kere ateş edilmiş ve hemen yere atılmış," türünden şeyler söyleniyordu. Bu savaşta, mühim-matın askerlere ulaşmasını durdurduk, ama ihtiyaçları olan her şeye sahiptiler. Hava bombardımanına altı hafta tahammül ettik-

ten sonra, en kuvvetli güdülerini 'teslim olmak' tı, 'Saddam için ölmek' değil.

Diğer bir deyişle, belki de bilgi savaşı saldırılarımız Koalisyon liderlerinin farkına vardıklarından çok daha etkili olmuştu. Ve belki de Irak Ordusu bizim şiddetli kara saldırımız karşısında manevra yapamamıştı, çünkü onların istihbaratını kesme çabamız, zamanında kavradığımızdan çok daha fazla etkili olmuştu. Muhakkak ki, geleneksel yöntemlerle savaş alanını izole etmekte gözle görülür şekilde başarılı olmamıza karşın, hangisinin daha fazla işe yaradığını belirlemek açısından bu yeni savaş şeklini çok daha detaylı bir şekilde araştırmalıyız. Klasik yalıtma yöntemi mi yoksa yeni yalıtma yöntemi mi, yoksa ikisi birlikte mi daha iyi sonuç veriyor?

General Schwarzkopf'un da idrak ettiği gibi, savaş sahasını izole etmenin, bir diğer –belki de şaşırtıcı– hedefi daha vardı. O sadece düşmana yiyecek, mühimmat, su, iletişim, ya da yardımcı kuvvetlerin ulaşmasını engellemeyi amaçlamakla kalmadı; aynı zamanda Kuveyt'i işgal eden Irak ordusunun dışarı çıkışını engellemeyi de amaçladı. Ya da Colin Powell'in deyişiyle, "Yılanın başını koparacağız, ondan sonra da onu öldüreceğiz."

Bütününe baktığımızda, hava gücü bu hedefe başarıyla ulaştı... en azından yolların ve köprülerin ortada olduğu açık alanda. Hava gücü Irak'ın güneyindeki nehirlerin üzerindeki köprüleri o kadar başarılı bir şekilde düşürdü ki, savaştan yıllar sonra, arabayla sayfiyeye seyahat etmek zordu. Hava gücünün başarılı olmadığı nokta, Iraklıların tanklarının ve zırhlı personel taşıyıcılarının çoğunu Irak'ın güneyindeki şehirlere saklamasını önleyememekteydi. Bunları havadan vurmak için tek yol, şehirlerdeki nüfusu geniş alana yayılan hava saldırılarına maruz bırakacaktı ve Amerikalılar ve onların Koalisyon ortakları bunu yapmaya niyetli değildi. Tabii ki, şehirleri karadan vurmak başka bir seçenektir, ama belirlenen hedefleri Iraklıları Kuveyt'ten çıkartmak olan Koalisyon liderlerinin çok azı bu adımı atmaya istekliydi.

TANKLARI VE TOPLARI VURMAK

Bir açıdan bakıldığında, savaş alanının yalıtılması savaş alanını hazırlamanın bir parçasıdır. Düşman ile enformasyon ve malzeme kaynakları arasına konulan bir duvar, açıktır ki onun müttefik kara kuvvet-

lerine vereceği zararı ciddi biçimde engeller. Savaş alanını hazırlanmak için yapılması gereken başka işler de vardı, ama bunlardan sadece bir tanesi General Schwarzkopf için önemliydi: “Tankları ve topları vurmak.” Böyle düşünmesinin nedeni basitti ve doktrin açısından doğrudu: Irak, tankları ve topları müttefik kara kuvvetlerine zarar vermek için kullanacaktı.

Bu nedenle planlar, düşman tankları ve toplarının, Koalisyon askerleri ve deniz piyadeleri daha Kuveyt ve Irak’a geçmeden önce hava gücüne yok edilmesini gerektiriyordu. Savaşın başladığı andan itibaren, Hava Görevlendirme Emri, KOPA’daki Irak Ordusuna saldırı emri verdi.

Batı’da, VII. Kolordu cephesinde, Cumhuriyet Muhafızlarının modern T-72 tankları, toplardan biraz daha fazla önemseniyordu. Oysa diğer tarafta, yani doğuda, Walt Boomer Irak toplarının üzerinde daha çok durulmasını istemişti. Kara savaşı başladıktan sonra, karşısına çıkan tanklarla (bunların çoğu modası geçmiş araçlardı) baş edebileceğine inanıyordu, ama toplar, özellikle kuvvetlerini önlerinde uzanan geniş mayın tarlalarından geçirirken problem oluşturunca.

Bu görevin CINC’in kafasında öncelikli yeri olmasına rağmen, Irak tanklarını ve toplarını vurma çabası beklediği kadar hızla ilerlemedi. Savaşın ilk anlarında, uçakların çoğu, hava kontrolünü elde etme işiyle uğraşıyordu, elde KOPA hedeflerini vuracak sadece birkaç birlik vardı ve kötü hava koşulları da görev alanları KOPA olan pilotların AAA'lara ve omuzdan ateşlenen SAM'lara maruz kalmadan Irak tank ve toplarını bulup vurmasını güçleştiriyordu. Daha kötüsü, pilotlar, 10.000 fit ve üzerinde saldırı başlatmaya alışkın olmadıklarından, hedefleri buldukları zaman onları vurmakta güçlük çektiler. Bu yüksekliklerde kuvvetli rüzgârlar pilotun içe dönme manevrasının tahmin edilemeyen sonuçlar vermesine neden oluyordu; uçağını bomba bırakmaya uygun bir pozisyon ve hıza getirmek için büyük bir mücadele vermesi gerekiyordu.

Çarpışma ortamı Birleşik Devletlerdeki eğitim koşullarından çok farklıydı. Eğitimde pilotlara ateş açılmazdı; pilotlar bombalama geçişini etkileyen rüzgârlar hakkında bilgilendirilirdi; tanıdık atış alanlarında, tanıdık hedeflere doğru uçarlardı; bomba askılarının ayarsız olması gibi bir nedenden ötürü bombalama hatası yapmazlardı. Bu talimlerde, bombaların tankların taretle-

*rinden içeri girmesi beklenirdi; Irak'ta ise tanklar zor görölmek
şöyle dursun, toprağa gömülüydü.*

En kötüsü de, havayla mücadele ettikten, AAA ateşinden sıyrıldıktan ve hedeflerini bulmak için uğraştıktan sonra, çoğunlukla mürettebatın yanlış yere gönderildiğini fark etmesiydi. Hedef koordinatları, Riyad'a ulaşmasından saatler, hatta günler önce yukarıdan çekilmiş olan fotoğraflardan elde edildiği için, çoğunlukla uçaklar düşmanın çoktan terk ettiği yerlerdeki tankları ve topları vurmaya gönderiliyordu. Bilgi akışını hızlandırmak için birkaç girişim yapılmış olmasına rağmen, bunların hiçbirisi gerçekten işe yaramamıştı.

Çözüm, daha önce belirttiğimiz gibi, Katil İzcilerdi. Bunlar, 45 km'ye 45 km'lik karelere ayrılmış arazi parçaları üzerinde dolaşarak gömülü tank ve topları arayan F-16'lardı. Onları bulunca, avcı bombardıman uçaklarını hedefe yönlendireceklerdi.

Tank ve topların daha etkili bir şekilde vurulmasını sağlayan ikinci bir etmen de Ocak ayı sonlarında ortaya çıktı. O zamana kadar, hava kontrolü garantilenmiş ve Irak'taki sabit hedeflerin çoğu vurulmuş, böylelikle de Irak Ordusu hedeflerine karşı gittikçe daha çok F-111F ve F-15E⁽⁶⁰⁾ sortileri görevlendirilmişti. Gece Devesi egzersizlerinde geliştirilen nokta atışıyla tank vurma taktikleri şimdi gerçek hayatta test ediliyordu. Sonuçlar dikkate değerdi. 11 Şubat'ta, hava mürettebatı 96 adet zırhlı araç vurduğunu bildirdi: Tanklar, ZPT'ler ve toplar; bunlardan 22'si nokta atışıyla vuruldu. Şubatın on ikisinde sayı 155'e çıktı; bunlardan 93'ü lazer güdümlü 250 kg'lık bombalar tarafından vurulmuştu. On dördünde, 214 zırhlı araç vurulmuştu ve bunlardan 129'u nokta atışıyla imha edilmişti. Toplam, kötü havanın savaş alanının üzerini örttüğü günler hariç, her geçen gün büyüyordu.

Eğer tek bir F-111F, her biri 3.000 dolar değerinde sekiz tane 250 kg'lık lazer güdümlü bomba alıyorsa, o zaman 50.000 dolarla (bu rakam bir sortinin tüm diğer masraflarını da içeriyordu) sekiz tank yok edilebilirdi. ABD Ordusunda, her bir tankın maliyeti aşağı yukarı 1.000.000 dolardı. Irak Ordusu tarafından kullanılan Rus tanklarının maliyeti hemen hemen bunun yarısı kadardı. Yani 50.000 dolarlık hava saldırısı, değeri bunun yüz katından fazla olan kara saldırısını imha ediyordu.

KARŞI TAARRUZ

Kimse Saddam'ın iyi bir stratejist olduğu kanısında değildi, ancak Körfez Savaşı için geliştirdiği ilk strateji basit ve çok parlaktı, en azından dışarıdan bakıldığında öyle görünüyordu. Iraklı diktatör Vietnam'da alınan dersleri oldukça dikkate almıştı. Eğer Birleşik Devletler bir savaşı bir kere kaybedebilirse iki kere de kaybedebilirdi ve onu yenme şerefine Irak kavuşacaktı. "Kaybetmesinin sebebi neydi?" diye sordu kendine. Savaş meydanındaki kayıplar ön saflarda hoşnutsuzluk meydana getirdi. Televizyona yansıyan savaş meydanındaki katliam görüntüleri evdeki aileleri o denli dehşete düşürmüştü ki Birleşik Devletler Başkanı ofisinden sürülmüş ve Amerikalılar savaş meydanını yenilmeden ancak bitkin bir şekilde terk etmişlerdi.

427

Aklından bunları geçiren Saddam kısa bir hava seferine ve şiddetli bir kara savaşına dayanmak üzere plan yaptı. Birlikleri, mayın tarlaları, ateş hendekleri ve ağır silahları için daha evvelden incelenen ateş sahalarından oluşan aşılması zor savunma pozisyonları oluşturdu. Savaş Kuveyt'e ve güney Irak'a ulaştığında, eğitimsiz piyade tümenleri belki insanı hayrete düşürecek kadar çok kayıp verecekti, ama böyle yaparak Amerikalıların da binlerce kayıp vermesine sebep olacaklardı. Koalisyon kuvvetleri güçlerini kaybettikten sonra, ağır zırhlı birliklerden ve Cumhuriyet Muhafızlarından oluşan tümenleri tarafından vahşice ezilebilirdi. Ve tüm bu planlar suya düşse ve savaş meydanında zafer kazanmasa bile, dökülen kanın televizyona yansması Chicago, New York, Los Angeles ve Washington'a onun zaferini duyuracaktı.

Ne yazık ki Saddam, parlak stratejisini planladığı gibi uygulayamadı.

Savaş başladı ve hava gücü geldi, fakat hava saldırısı (Saddam'ın söylediği gibi) kesilmedi ve kara güçleri de zokayı yutmadı. Irak ordusu, beklenmedik bir şekilde, havadan yok edildi. Chuck Horner'ın hava filosuna karşı tamamen savunmasızdılar ve ona karşı nasıl savaşacakları konusunda hiçbir fikirleri yoktu.

Saddam inisiyatifi geri kazanmak ve başarısızlığa uğrayan stratejisini diriltmek için bir şeyler yapmalıydı. Yoksa yenilgisi tartışmasız olacaktı ve iktidarını kaybedebilirdi.

Bu girişimlerin ilki, Ocak sonuna doğru Irak jetlerinin çığınca İran'daki sığınaklara kaçışmasıyla meydana geldi.

Bir gün, düşman avcı uçakları doğu Irak'taki havaalanından kalk-

tılar ve AWACS kontrolörleri yakın çevredeki USAF F-15'lerini kaçan Iraklılara doğru CAP yörüngesine taşıdılar. Bunda alışılmamış bir durum yoktu. Fakat havadan havaya jetler kuzeye doğru acı haykırışlarla uçarken, bir çift bomba yüklü Irak Mirage uçağı kalktı ve güneye doğru gitti. AWACS ekibi bu yeni tehlikeyi fark ettiği halde, avlarını kuzeye doğru kovalamakla meşgul olan F-15'leri uyaramadılar.

Bundan sonra sırada Arap Körfez'inin kuzey kısmındaki bir CAP noktasında bulunan iki F-14 vardı. F-14'leri Aegis sınıfı bir Donanma kruvazörü kontrol ediyor ve onları AWACS'ın kontrolüne bırakmıyordu, (büyük ihtimalle, Aegis kontrolörü Donanmayı onların olduğu yöne doğru gelen Irak bombardıman uçaklarına karşı savunmasız bırakmak istemiyordu), bu yüzden AWACS kontrolörü onları Mirage'lara doğru yönlendiremiyordu.

Bu sırada, Mirage'lar Suudi Arabistan sahilinden aşağıya doğru uçarak Dahran'ın güneyindeki büyük petrol rafinerisine yaklaşıyordu. Saddam petrol bölgelerini bombalayarak, Koalisyonun hava saldırısı ona nasıl acı verdiyse, kendisinin de Suudi Arabistan'a acı verebileceğini umuyordu. Mesela, rafinerilerdeki pompalama istasyonlarında, tahrip olması halinde yerine konması yıllar sürecek büyük bir uğraşı gerektirecek değerli vanaları vardır. Eğer Mirage uçakları rafinerideki boru labirentlerini vurmaya başarabilirlerse, rafineriyi uzun süre faaliyet dışı bırakabilirlerdi.

Ne yazık ki, Suudileri koruyan hava kalkanı onların tahmininden hem daha kalın hem daha sertti. Onları vurarak düşürmek için sırada bekleyenler, iki Suudi Kraliyet Hava Gücü F-15'i, USMC Hawk uçak savar füze bataryaları ve ABD Patriot füze bataryalarıydı. Bunların hepsi AWACS verilerini yakından takip ediyor ve haydutları haklamak için emir gelmesini bekliyorlardı.

Bunlardan ilki, RSAF uçuş lideri olan Kaptan Şamrani idi. Şamrani AWACS kontrolöründen tek bir sinyal aldı, ateşleyicisini seçti ve sağa doğru keskin bir dönüş yaparak jetini alçalttı. Bu sert dalış deniz seviyesinin hemen üstünde son buldu. Şimdi güneye döndüğünde, umutsuzca hedeflerine doğru yarışan Irak Miraj'larını hemen fark etti. Sonra eğitimli bir pilot olmanın getirdiği kararlılıkla Iraklı kanat adamına kilitlendi, silah düğmesini ortaya getirdi ve ısıya duyarlı AIM-9L füzesinden gelen sesi dinledi, bu ses ona füzedeki IR arayıcısının hedefi gördüğünü ve ona kilitlendiğini söyledi. Bir saniyeden kısa bir süre içinde, Mirage uçağını AWACS'a tanımladı ve ateş izni aldı. Telsizde

“Tilki İki, vuruyor” dediğinde sesi heyecanlı ancak anlaşılır bir şekilde çıkıyordu.

Şamrani, önünde patlayan Mirage’dan kolaylıkla kaçtı ve idare kolunu sağa doğru keskin bir şekilde kırarak jetini Iraklı liderin üzerine sürdü.

Kanat adamının ölümünün ve arkasındaki öldürücü tehlikenin farkında değilmiş gibi görünen Iraklı lider, hedefine doğru uçmaya devam etti. Bu kez hedefini tanımlamaya ya da ateş için izin istemeye gerek yoktu. Şamrani, füze sesini bir kez daha duyduktan sonra, idare kolunun tepesindeki kırmızı düğmeye bastı ve kanat adamına, AWACS’a, ya da kim dinliyorsa ona “Tilki İki, vuruyor” dedi.

429

Bir Irak umudunu daha söndürdü.

Ancak daha yapacak çok işleri vardı.

Saddam’ın inisiyatifi tekrar ele geçirmek ve stratejisinin işe yarasını sağlamak için en etkileyici girişimi 1991’de Ocak ayının sonunda, Suudi Arabistan’a hücumu sırasında meydana geldi.

Düşüncesi şuydu: Hava saldırıları onu öldürüyordu ve Koalisyon kara kuvvetleri şaşırtıcı bir şekilde onun hazırladığı savunma hattına saldırıp perişan olmak konusunda isteksizdi. “Öyleyse, savaşı onlara ben götüreceğim... Eğer Suudi Arabistan’a saldırırsam, Koalisyon karşı saldırı yapmak zorunda kalacak. Eğer bu kıvılcım kara savaşını başlatır ve Amerikalılar benim savunma hatlarıma hücum ederse, bu durumda büyük sayıda Amerikan askeri öleceği için, ben kazanırım...” diye düşündü. (Gary Luck’ın kandırma operasyonunun, El-Hafci’nin hemen güneyinde bir yerde çok yoğun telsiz trafiği tespit eden Iraklılarda, XVIII. Hava İndirme Kolordusunun oradan saldırmaya hazırlandığı izlenimini bıraktığı da belirtilmesi gereken bir noktadır. Aslında, kolordu gerçek saldırı noktasına doğru hareket etmişti bile.) Saddam düşüncesini geliştirdi. “Eğer saldırım başarılı olursa, o zaman ben ‘kazanırım’, çünkü KHAK’nin yanından Mısırlılara ve Suriyelilere saldırabilirim. Bu da Amerikalıların Arap uşaklarını kargaşaya sürükler. Ve bu da kim bilir ne sonuçlar doğurur?”

Bunun Saddam için kötü olan tarafı ise havadan yok edilmeye devam edilmesi ve kesin yenilgi idi. Bir sonraki kararı pek akıllıca değildi.

Saddam’ın Suudi Arabistan’ı işgal etme umudu o denli yankı uyandırıcı ve cesurcadı ki, birkaç yorumcu Iraklıların bu konuda gerçek-

ten ciddi olabileceğini tahmin etmiyordu; diğer bir deyişle, bunun bir istila değil, bir “sonda” olduğunu düşünüyorlardı.

“Sonda” yapmak için, üç tümen kullandılar. Bunlardan biri tank tümeni, diğer ikisi de mekanize piyade tümeniydi. Ve bu iki mekanize piyade tümeninden biri Iraklıların en iyi zırhlı birliklerinden biri olan 5. Mekanize Piyade Tümeniydi (Cumhuriyet Muhafızlarından sonra en iyi askerî birlikleri buydu).⁽⁶⁾ Elde kesin rakamlar olmasa da, bu üç tümendeki toplam asker sayısının 20.000 (belki de 40.000) olduğu tahmin ediliyordu. Bu oldukça büyük bir gücü.

Bu sırada, Saddam kendisi sondalamanın ya da istilanın pek de önemsiz olmadığını düşünüyordu. Birliklerinin şehre girdiğini öğrendikten sonra, saldırının “Arap Çölünü uçuracak olan bir fırtınanın başlangıcı ve alameti” olduğunu açıkladı. Hikâyenin bundan sonrasını Chuck Horner anlatacak.

EL-HAFCI

El-Hafci şehri, Dahrân ve Kuveyt Şehrini bağlayan otoyolun üzerinde, Kuveyt sınırının aşağı yukarı on kilometre güneyinde Arap Körfezi sahil şeridinde Suudi Arabistan’ın doğu yakasında yer alır. On ila on beş bini geçmeyen sakiniyle, büyük bir şehir olduğu ya da bir sivil yönetim merkezi ve malzeme temin edilen bir yer olmaktan başka gerçek bir işlevinin bulunduğu da söylenemez. Bu açıdan, kendi Güneybatıdaki çölümüzdeki kırsal kasabalardan farklı değildir. Şehrin kuzey yakasında, mütevazı bir arıtma fabrikası, Güneyde de mütevazı bir petrol depolama alanı var. Eğer *gerçek* bir petrol depolama alanı istiyorsanız, yüzlerce dev petrol depolama tankı görebileceğiniz El-Hafci’nin güneyindeki Ras Tûmîrâ’nın üzerinden bir uçun. Bu küçük çöl karakolunun –Körfez’in en önemli kara savaşının burada yapılmış olması dışında– çok büyük bir özelliği yoktu.

El-Hafci muharebesi 29 Ocak 1991 akşamı başlayarak 31 Ocak öğle vakti bittiği halde, savaşın hazırlığı bundan birkaç ay evvel başlamıştı.

Ağustos başlarında bir gece geç vakit, Prens Halid, John Yeosock ve ben, bir savaş konseyi oluşturmuştuk. O gün dedikodular ve korkularla dolu korkunç bir gün olmuştu. Yirmi yedi Irak tümeni sınırda hazır bekliyordu ve onları engellememiz için hiçbir yol yoktu. Biz, Suudi Ulusal Muhafızlarını, 82. Hava İndirme Tümenini ve, hava gücünü kullanarak olası Irak saldırısını nasıl durdurmak için nasıl bir

strateji izlememiz gerektiğini tartışıyorduk. Toplantı sırasında Halid sürekli Kraldan Suudi topraklarının tek bir parçasını bile istilacılara kaptırmama emrini aldığını vurguluyordu.

Ne yazık ki, şehir Irak topraklarının menzilinideydi ve biz onun ele geçirilmesini önleyecek araçlara da sahip değildik. Neyse ki, Halid şehrin sorun yarattığının farkındaydı ve boşaltılması gerektiğine karar verildi. Bu yolla, Iraklı istilacılara, müttefik sivilleri ve orduyu korumak için kapsamlı bir koordinasyona gerek kalmadan, hava ve ağır silahlarla saldırmamıza izin verecek serbest atış alanını oluşturabilecektik. Aslında Halid'in bu kararı vermesi çok güç olmuştu, çünkü Kralın emrini dinlememiş oluyordu.

Doğru olan şeyi yaptı ve o zamandan itibaren, El-Hafci'nin bir hayalet kasabadan pek farkı kalmadı.

Şehir, Doğu Bölgesi Komutanlığının sorumluluk alanı içine giriyordu. Bu bölgenin komutanı Tuğgeneral Sultan Adi el-Mutairi idi. Boşaltılmasından sonra, General Sultan, kriz bitene kadar bölgeyi korumak için şehrin yakınına gözetleme güçleri, şehrin içine de küçük bir birlik yerleştirdi. Aynı zamanda da El-Hafci'nin elli kilometre kadar güneyinde önemli bir kuvvet bulunuyordu.

Sultan'ın güçlerinin çoğu, Suudi Kraliyet Kara Kuvvetleri mekanize piyadeleri ve Suudi Ulusal Muhafız mekanize güçleriydi. Aynı zamanda bazı Katar mekanize birlikleri ve Umman, Birleşik Arap Emirlikleri, Kuveyt, Fas ve Senegal piyade birlikleri de onun komutası altındaydı. Bu güce ek olarak Suudi deniz piyadeleri vardı.

Sultan'ın batısında Walt Boomer'a bağlı Birleşik Devletler Deniz Piyade Kolordusu birliklerinin sorumluluk bölgesi vardı. Komutası altında biri İngiliz zırhlı tümeni olmak üzere üç tümen vardı (İngiliz zırhlı tümeninin yerini daha sonra ABD Kara Kuvvetleri Kaplan tugayı aldı).

Kasım ayında Boomer'ın Suudi Arabistan'ın savunulması için kurulan lojistik yapıyla Kuveyt'e yönelik saldırı operasyonlarının desteklenemeyeceği sonucuna varması, ileride olacaklar açısından çok önemli sonuçlar doğurmuştu (Walt Boomer bir dahi olmasına rağmen, birazcık da deli olmalıydı). Gene de, lojistik stoklarını kendi savunma hattının kuzeyine, Kuveyt sınırının hemen güneyine yaptı. Aslında, yılın ilk gününden sonra Kuveyt'e girme emri alacağımızı ve şimdi siperlerine girmiş olan Iraklıların güneye, Suudi Arabistan'a gelmeyeceğini varsayarak büyük bir risk almıştı. Yarı yarıya haklıydı.

Hafci Savaşını tamamıyla anlamak için, bunun tek bir savaş değil de dört savaş olduğunu anlamamız gerekir. İzin verirseniz anlatayım:

Birinci Savaş, kent için yapılan bir savaştı ve tüm dünya bu çarpışmaları CNN'den izledi.

İkinci Savaş, ABD Deniz Piyadelerinin çöldeki depolarını korumak için verdikleri marifetli ve umutsuz mücadeleydi. (Her nasılsa, Iraklılar onların orada olduğunu bilmiyorlardı. Eğer bilselerdi, daha büyük bir güçle saldırırlar ve müttefiklere büyük zarar verebilirlerdi.)

Üçüncü Savaş, Hafci'ye ilerlemek üzere saldırı düzenine geçen Irak tümenlerine yaptığımız hava saldırılarıydı. Joint STARS yukarıdan bu hareketleri izledi ve yüzlerce sortiye onların üstüne yöneltti: Maverick'lerle donatılmış tank katili A-10'lar ve AC-130'lar sahil yolu üzerinde uçarak her on ila otuz saniyede bir bir, araç vurdu; B-52'ler Iraklıların hem saldırı düzeni almaya hem de saklanmaya çalıştıkları "Kuveyt Milli Ormanı"nı bombaladı (çölün bu bölgesinde Kuveyttiler kumun altındaki acı ve tuzlu suyla yaşayabilen cılız ağaçlar yetiştirmeye çalıştıkları için pilotlar oraya bu adı vermişti); F-16 ve F/A-18'ler konvoyların ön ve arka uçlarına salkım bombalar bıraktı ve böylece yanan araçların yolu tıkamasını ve tüm geri kalan tankların, kamyonların ve topların arada sıkışıp kalmasını sağladı; AV-8'ler ve AH-1'ler sınırın öbür tarafına kaçan Iraklıları makineli tüfekle taradı.

Dördüncü Savaş, hiç yapılmayan savaştı. Iraklıların, Mısırlılara saldırmak için aşağıya El Batin Vadisine ve Suriyelilere saldırmak için KHAK'ye ilerlemesinden ibaretti. Eğer Iraklılar Mısırlılarla ve/veya Suriyelilerle çarpışıp iyi bir sonuç alsalardı, başımız ağrırdı. Iraklılar, Mısırlılar ve Suriyeliler genellikle aynı ekipmanı kullandıklarından (Rus tankları) hangisini vuracağımızı ayırt etmekte zorlanacaktık. Ve İngilizce konuşabilen sadece birkaç İHK olduğundan, iyi adamları kötü adamlardan ayırt etmekte de zorlanacaktık. Şöyle sonuçlar çıkabilirdi: Birçok kayıp verilebilir ve sahili batıyla birleştiren tek karayolu Irak güçlerinin eline geçerdi. Bu da düşmanın ABD VII. ve XVIII. Kolordularının batıya doğru ilerleyerek saldırı pozisyonu almasını engellemesini sağlayacaktı.

Çatışma başlayınca Arap güçlerinin ne denli iyi çarpışabileceğinden hiç emin olmamamız, durumu daha da karmaşıklaştırıyordu.

Ne var ki, Suudiler Hafci'de ve daha sonra –yanlış isimlendirilen– Yüz Saatlik Savaşta olağanüstü iyi savaştılar. Kendi ülkelerini ve kralarını koruyorlardı. Peki, Mısırlılar ve Suriyeliler de bu denli şevkli

olacak mıydı? Kimse bilmiyordu. Sonradan bakıldığında, Dördüncü Savaş, Saddam'ın tüm kozlarını oynadığı savaş olarak görülebilir (aslında, bunu denemiş olsa bile, Joint STARS'ın bölgenin durumu hakkında bilgi sahibi olması nedeniyle hiçbir şansı yoktu). Sipere girmiş bir orduyu imha etmek zordur ama yola koyulmuş bir orduyu imha etmek çok basittir.

Özetlemek gerekirse: Üçüncü Savaş, Birinci Savaş ve İkinci Savaş'ı kazanmanın ve Dördüncü Savaşa girmek zorunda kalmamanın anahtarıydı.

Daha 25 Ocak'ta, bir şeyler olduğu konusunda işaretler görmeye başladık.

Birincisi, CENTCOM J-2'si Tuğgeneral Jack Leide, Irak III. Kolordu komutanı Tuğgeneral Salah Abud Mahmut'un faaliyet halinde olduğu uyarısını yaptı. (Onu Mart'ta, Irak Ordusunu teslim etmek için Safwan'da ortaya çıktığında, daha iyi tanıma fırsatı elde ettik.)

Hemen hemen o sıralarda, Kuveyt Şehri'nde bavulunda bir uydu telefonuyla saklanan Kuveytli direniş lideri, Albay Ahmet El-Rahamani, TACC'ı aradı ve Kuveyt Hava Kuvvetleri nöbetçi subayı Albay Samdam'a, bazı generallerin bir saat içinde Kuveyt Şehrinde toplanacaklarını aktardı.⁽⁶²⁾ Chris Christon, Albay Rahamani'nin sağladığı adrese dayanarak toplantının tam yerini belirlemek için çevrenin hava fotoğraflarını kullandı. Christon ve Buster Glosson hemen CENTCOM, Kuveyt direnişi ve bizim istihbaratımız tarafından sağlanan ipuçlarını inceledi ve bunun geçerli bir hedef olduğundan kesinlikle emin olduktan sonra, Tom Lennon'un F-111'lerinin bazılarını bir ziyaret yapmak üzere görevlendirdi. Kısa süre sonra hedefe dört adet birer tonluk lazer güdümlü bomba atıldı. Kocaman bir ateş topu evi ve otoparktaki bir sürü Mercedes'i yakıp yok etti. Toplantıdakilerin kim olduğunu ya da ne planladıklarını hiçbir zaman öğrenmedik.

Sonra, 29 Ocak'ta, Chris Christon bana birkaç FROG (Özgür Yer Üstü Füzesi) birliğinin Kuveyt'e girdiğini bildirdi. Bu, ona göre Iraklıların iki hafta içinde saldırıya geçeceklerinin belirtisiydi. Benim tanıdıklarım içinde saldırıyı biraz hatalı da olsa önceden tahmin eden tek kişi oydu. O gece, Irak öncü birlikleri El-Hafci'ye girdi.

İpuçları aksini gösterdiği için şaşırmıştık.

Birdenbire, binlerce Iraklı asker, gecenin onları görünmez yaptığını düşünerek, siperlerinden çıkmaya, saldırı için toplanmaya başladı.

Evveliden görülmesi mümkün olmayan tüm olasılıklar sebebiyle, hareket halindeki bir ordu, huzursuz bir ordudur. Birlikler yanlış yola girip yanlış yere varabilir; araçlar bozulur ve saldırıya destek olmak için zamanında varamayabilir; hava şartları, düzeni karmaşaya çevirebilir. Ama daha önce saldırıya geçmek için hareket eden hiçbir ordu, bu ordunun karşılaşmak üzere olduğu şeyle karşılaşmadı. Hareket halinde olduğundan, Joint STARS radarından görülebiliyordu. Görülebildiği için de, hedeflenerek saldırılabilirdi. Ve dar yollarda kalabalık gruplar halinde ilerledikleri ve açıkta oldukları için imha edileceklerdi. Iraklı generaller karanlığın hareketlerini gizleyeceğine güvendiler, ama gerçekte modern teknoloji onları havadan gelen ölüme, yıkıma ve teröre karşı savunmasız bıraktı. Bu her kara komutanının en kötü kâbusuydu.

Konvoyların güneye, Suudi sınırına doğru ilerlemeye başlamasıyla birlikte, Joint STARS onları algıladı. O sırada başka hedeflere doğru uçmakta olan A-10, F-16, B-52, AC-130, AV-8 ve F/A-18 uçakları birkaç saniye içinde yollarından çevrilip Irak Ordusu üstüne yöneltildi. El-Hafci'ye giden yola daha çok tank, ZPT ve kamyonun girmesiyle savaş daha da şiddetlendi.

Biraz sonra, Irak güçlerinin düzenli bir şekilde Suudi Arabistan'a doğru ilerlemesi yerini bir karmaşaya bıraktı. A-10'lar, önce ön ve arka uçlarındaki araçlar olmak üzere yoldaki bütün tank konvoylarını avladı; 3 ila 7 km'lik bir yol şeridini gündüze çevirdi. Maverick füzeleri yavaşlatılan araçları cehennem ateşine verirken, Irak askerleri hayatlarını kurtarmak için çöle koştular.

Irak Ordusu sürpriz yapmaya kararlıydı ve bunu başarmıştı da; ama bu sürpriz onlara pahalıya patlamıştı. Kara komutanı Suudi Arabistan'a saldırısını başlatmıştı ama şimdi senaryosunda öngörülmeyen bir tehditle karşılaşınca (birliklerinin üzerine binlerce öldürücü mühimmat atan yüzlerce uçak) bu sefer saldırı birliklerini takviye etmeye hazırlanıyordu.

Birinci Savaş ve İkinci Savaş nerdeyse aynı anda patlak verdi.

Iraklılar, Kuveyt sınırının hemen güneyinde bulunan büyük depolama alanının yakınında mevzilenmiş bölük ölçeğindeki deniz piyade birliklerine yapacakları ana saldırıyı gizlemek için, Hafci yolunun batısında, mekanize tümenlerinin öncü öğelerini sağ kanatlarına yerleştirdiler. Saldırının açık çölde depolanan binlerce ton yiyecek, mühimmat ve yakıtı hedeflediğini anında anlayan deniz piyadeleri, Irak

birliklerinin üstüne yakın hava destek uçakları tarafından korunan zırhlı personel taşıyıcıları gönderdiler ve onları kesin olarak geri püskürttüler. Çarpışma şiddetli olmasına karşın (birkaç deniz piyadesi ölmüştü), Iraklıların İkinci Savaşta sonuç almak niyetinde olmamaları sebebiyle devam etmedi.

Birinci Savaş Irak ana gücüne bağlı (bir zırhlı tümen ve bir mekanize piyade tümeni) öncü birliklerin doğudan El-Hafci'ye girmesiyle devam etti.

Doğu Bölgesinin Komutanı General Sultan'ın sorunu, bu boyutu bilinmeyen ikinci savaş gücüyle nasıl çarpışacağını ve yeneceğini belirlemektir (kendi mütevazı ordusu daha önce hiç savaş tecrübesi yaşamamışken Irak Ordusu güçlüydü ve savaş deneyimi vardı).

Bu sırada Üçüncü Savaş Jim Crigger'in hava gücünü Kuveyt'in içine doğru yönlendirmesiyle başlamıştı bile. Iraklılar sadece gece hareket edeceklerinden, bu savaşın gece olması gerekiyordu ve ayın yirmi dokuzundan itibaren hava bozmaya başladığından, hava saldırılarımızın tercih edilen orta yükseklikler yerine daha alçaktan, bulutların altından yapılması gerekiyordu.

Yerde EAS güçlerinin yakın desteği Walt Boomer'ın karargâhındaki USMC Doğrudan Hava Desteği Merkezinin sorumluluğuna girerken, havada ise C-130 Hava Doğrudan Destek Merkezi komuta kontrol uçağı bu maksatla kullanılıyordu. TACC hava gücünü olabildiğince hızlı bir şekilde DASC'a ya da Kuveyt'in içine yönlendirdi. Hava savaşının sürati bir kez daha taktik hava kontrol sisteminin havayı yönetme hızı tarafından belirlendi.

O gece daha geç bir saatte, USMC gece görebilen TV donanımlı bir pilotsuz uçağı faaliyete geçirdi. Pilotsuz uçak sınırı geçer geçmez Suudi Arabistan-Kuweyt sınırına dizilmiş düzinelerce Irak zırhlı personel taşıyıcısının resmini ilettili.

Resimler karargâhıma ulaştığında, birkaç haftadır almakta olduğumuz uyarı işaretlerini anlamaya başladım.

Daha sonra, birkaç B-52 ve A-10 takımı Kuveyt sınırının hemen kuzeyindeki "Kuveyt Milli Ormanı"nı bombalamakla görevlendirildi. İlk olarak, A-10'lar tarafından filme alınan B-52 saldırısı başladı. Bombalar ağaç sıralarının arasından geçerken, hayatlarını kurtarmak isteyen zırhlı araçlar tüm yönlerde doğru hareket etmeye başladı. Birkaç saniye sonra, A-10'lar, hangi hedefi yok edeceklerini dikkatlice seçerek saldırılarına başladı.

Daha sonra, filmi seyrederken A-10 pilotlarının ilerlemeye devam eden tanklara ve ZPT'lere kilitlenip yok etmeyi tercih ettiklerini fark ettim. *"Belki de,"* diye düşündüm, *"Warthog pilotları, sürücülerini dışarı çıkıp kaçtığı için yerinde duran araçlar yerine, kaçanları vurmanın daha eğlenceli olduğunu düşünüyordu."* Fakat daha sonra, yerinde duranları temizlemek üzere başka A-10'ların geldiğini fark ettim; bu teorim hemen iflas etmişti. Yakıt depolarının ateş alması ve mühimmatların patlaması geceyi gündüze çeviriyordu.

Tuğgeneral Sultan 30 Ocak sabahı erken saatlerde Suudi ve Katar zırhlı birliklerini Hafci'nin batı yakasına sürdü. Orada Irak zırhlı birliklerini bulduğu sırada, onlarla çarpıştı ve bazı tank ve ZPT'leri yok ederek, bir Irak subayı ve birkaç düzine birliği esir aldı (Iraklılar teslim olmak istiyorlardı). Tutsakların sorgulanması sonucunda iki Irak taburunun şehirde olduğu ortaya çıktı. Bu bilgi, elliden fazla aracın Hafci'ye doğru ilerlediğini bildiren daha önceki raporların da etkisiyle, General Sultan'ı yakın hava desteği sağlanıncaya ve daha geniş kapsamlı bir hava saldırısı hazırlanıncaya kadar geri çekilme kararı vermeye itti.

Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte, her üç savaşın sürati de yavaşladı. Iraklılar ilerlemeyi durdurdular; Suudiler çekildiler; USMC, kuvvetlerini Hafci'nin batısına, çöle doğru dizmeye başladı ve bizim Kuveyt'teki hava saldırılarımız pek yavaş ve rutin olmasa da, her gece Bağdat'ı bombalayan F-117 sortileri kadar yoğun değildi. Scud'lar fırlatıldı, ardından Scud avı başladı.

O gün akşamüzeri, Suudi Kraliyet Hava Kuvvetleri Komutanı Korgeneral Ahmed El Behery ile birlikte TACC'ta, Kuveyt için yapılan savaşın gelişmesini seyreliyordum. Telsiz Behery'ye verildi ve "Kanal İki" de birkaç şey söyledi, sonra da telsizi bana uzattı:

"Chuck, hatta Halid var."

"Halid, merhaba, neredesin?" diye sordum.

"Chuck, ben Halid," diye yanıt verdi ve sonra da kendini zorlayarak, "Hafci'deyim. Hava desteğine ihtiyacım var," dedi.

"Halid, nasıl oldu da Hafci'ye gittin?"

"Chuck, burada şiddetli çarpışmalar oluyor, hava desteğine ihtiyacım var, hem de çok. Bana B-52'ler lazım."

Bir kara generali B-52'lere ihtiyacı olduğunu söylüyorsa, gerçekten zor durumdadır. Ciddi bir probleme, acil bir çözüm aradığını bilirsiniz. O kelimeleri söylerken, yukarıda, güney Kuveyt'e doğru birbirini ardınca giden uçuşları gösteren AWACS göstergesine bir göz attım.

“Hava desteği alacaksın, Halid,” diye karşılık verdim.

“Hayır, Chuck, anlamıyorsun. *Havaya* ihtiyacım var,” diye yineledi.

Endişelenmesinin nedeni benim düşündüğümünden daha farklıydı. Gerçekten havaya ihtiyacı vardı.

Eldeki bütün hava gücünün Irak saldırısını püskürtmek için oraya yönlendirildiği doğru olmasına rağmen, El-Hafci'deki yakın hava destek sortilerini kontrol etmemizin hiçbir yolu olmadığının farkında değildim, çünkü, sonradan öğrendiğime göre, bunu yapması gereken Deniz Piyade hava kontrolörleri tam o sırada şehirde köşeye sıkışmış saklanıyorlardı. USMC'nin beş kişiden oluşan iki ANGLICO (hava ve deniz ateş irtibat bölüğü–Deniz Piyade İHK'sı) takımı vardı ve bunların görevi USMC DASC ile temas kurmak ve YHD, ya da top ateşini kontrol etmektir. Bu iki takım El-Hafci'de bir binanın çatısında saklanıyorlardı.

Hafci'nin üzerinden yüzlerce sorti geçiriliyordu, ama uçaklar herhangi bir hava kontrolörü veya ileri hava kontrolörü ile temas kurmayı başaramayınca, birkaç kilometre kuzeye gidiyor ve Suudi Arabistan'daki öncü öğeleri takviye etmeye çalışan Irak kuvvetlerini vurmaya devam ediyorlardı.

Deniz Piyadelerinin Hafci'de yakın hava desteğini kontrol etmeyi başaramaması Halid'in hoşuna gitmemişti. Batıya gönderilen diğer Deniz Piyadeleri bu meseleyi halletmek için doğuya gönderilebilirlerdi. Ama bu, Halid'in kanaatine aşığadaki nedenlerden dolayı olmadı:

1. Deniz Piyadeleri Suudi kuvvetlerini vurmaktan korktular; çünkü Deniz Piyadeleri ve Suudiler arasındaki irtibat pek iyi değildi.
2. Kendi hava güçlerinin, ancak kendi kara birlikleriyle beraber kullanılması ve doğuya konuşlandırılmaması halinde en iyi şekilde değerlendirilmiş olacağını düşünüyorlardı.
3. Ve, her nasıl olduysa, batıda karşılarındaki mekanize birlikle yoğun bir biçimde çarpışıyorlardı ve azami hava desteğine ihtiyaçları vardı.

Bunların tümünün bir yere kadar Walt Boomer'ın vereceği kararı etkilediğinden eminim ama geriye tek ve en önemli faktör kalıyor: Suudilere verilecek yakın hava desteğini komuta kontrol etmekle görevlendirilmiş Deniz Piyadeleri, kısa süre içinde yüzlerce Irak askeri tarafından sarıldı.

Walt Boomer'ın, takımının kullanabileceği tüm YHD'yi Halid'e vereceğinden kesinlikle eminim; ama ne yazık ki, Halid ancak o sırada yakalanmaktan kurtulursa yakın hava desteği istemesi ve kullanması bir işe yarardı.

Halid'e tahmin ettiğinden çok daha fazla hava desteğini alacağı teminatını verdikten sonra, nasıl olup da Hafci'de bulunduğunu öğrendim. Irak istilasının haberi duyulduğunda, iki Irak Mirage'ını vurarak düşüren RSAF F-15 pilotu Yüzbaşı Şamrani'ye bir madalya vermek üzere Dahrán yolundaydı. Hemen uçağını döndürmüş ve Tuğgeneral Sultan'a katılmıştı.

O konuşurken benim aklımdan başka düşünceler geçiyordu.

Halid, Ağustosun ilk günlerinden itibaren, çarpışma vakti gelip çatığında Krallığın savunulması için ilk önce Suudi kanı dökülmesi gerektiğini vurguluyordu. Suudi silahlı kuvvetlerinin, topraklarını savunmak için kendi payına düşenden daha fazlasını yapmak bir şeref meselesiydi. Evet, Koalisyon'un desteğini, ABD'den gelen ezici gücü takdir ediyordu; ama savaş bittiği zaman, Suudilerin savaş meydanında Krallarına ve ülkelerine yaraşacak bir performans sergiledikleri her şeyden daha iyi bilinmeliydi. Iraklıların Ocak sonunda Krallık topraklarını istila etmelerine kadar, savaş tamamen hava savaşından ibaret olmuş ve sadece ABD, İtalyan ve İngiliz kanı dökülmüştü. Buradan, RSAF'ın kendi kanını dökme konusunda isteksiz olduğu sonucu kesinlikle çıkmaz. RSAF muhteşem bir performans göstermişti, fakat hiçbir Suudi uçağı kaybedilmemişti. Şimdi Halid'in uzun zamandır söylediği gerçekleşiyor gibi görünmekteydi ve eğer dikkatli olmazsa pekâlâ kendi soylu kanı da dökülebilirdi.

Halid'e dikkatli olmasını söylemek istedim; canlı bir lider olarak ölü bir kahramandan çok daha önemli işler yapabilirdi. Fakat aynı zamanda içimde hava desteği konusundaki sözümü tekrarlamama engel olamayan on altı yaşında bir çocuk vardı:

Vedalaşmadan hemen önce, "Halid," dedim.

"Evet, Chuck."

"Sadece bir tek şeyi aklında tut. Benim kığım Riyad'da bir sığınakta, seninki ise El-Hafci'de savaş meydanında biliyorum ama bana yine de güvenmeni istiyorum."

Aslında, tüm bu umut dolu sözlerimden sonra bile Halid'in bana tamamen güvendiğini sanmıyorum ve ardından Tugay Komutanı

General Ahmed Sadary'yi arayarak ondan hava desteği istedi. Ancak, Sadary ona sadece benim de daha evvel söylediğimi, yüzlerce sortinin savaşa gönderildiğini söyleyebildi. (Hava gücünün ne kadarının Irak ilerlemesini kesmek için, ne kadarının Hafci'deki ve çöldeki YHD için DASC tarafından kullanıldığını biliyorduk).

Bu sırada, 30 Ocak gecesi güneş battıktan sonra Birinci, İkinci ve Üçüncü savaşlar ciddi bir şekilde alevlenmeye başladı. Korkmamıza gerek yoktu, sadağımızın içinde bir çift altın ok vardı: Joint STARS ve AC-130 savaş uçağı.

Joint STARS düşman topraklarının yüzlerce kilometre içini görebiliyor ve araçları bir bir tespit ederek tanımlayabiliyordu. Arabaları, kamyonları, ZPT'leri ve tankları ayırt edebiliyordu. J-STARS, savaş alanında hiç denenmemiş *yeni* bir sistemdi ve ilk olarak Hafci'de kullanılıyordu.

Diğer taraftan, AC-130 savaş uçağı Vietnam'dan beri vardı. Eski olmasına rağmen, hâlâ öldürücüydü: Gece görüş yeteneği onu ürkütücü bir tehdit haline getiriyordu ve yandan ateşlenen 105 mm'lik howitzeri dakikada üç ila dört atış yapabiliyordu. Grenada'da AC-130'lar havaalanını yakınında gizlenmiş Kübalı keskin nişancıları vurmuş ve XVIII. Hava İndirme Kolordusunun ilk elemanlarının ölüm tuzağından kurtulmalarına yardım etmişti. 30 Ocak gecesi bu aynı uçak sahil yolundan Suudi Arabistan'a girmeye cüret ettiğini gördüğü her Irak aracını vuruyordu.

Eğer o gece ben oradaki Irak ordusunun komutanı olsaydım, şu soru aklımdan hiç çıkmazdı: "Nereden biliyorlar?"

Irak araçları ne zaman güneye ilerleyecek olsa, birden A-10'lar, FA-18B'ler, hatta garip Pave TAC F-111 veya F-16'ları bile ortaya çıkıyor ve ortalığı cehenneme çeviriyordu. Iraklı komutan herhalde şöyle düşünüyordu: "Kuvvetlerimi ne zaman Suudi Arabistan'daki savaşa süreceksin, saldırıya uğruyor ve sonra da tanklarını ve ZPT'lerini kumda terk edip kaçıyorlar. Bu her seferinde böyle mi olacak?"

O geceki şiddetli hava saldırısı hemen son bulmuyordu. Sahil üzerindeki göğü yakan alevler, daha savaş meydanına ulaşmadan yenik düşen bir ordudan yükseliyordu. 31 Ocak sabahına dek, sahil yolu boyunca duraklayan Irak Ordusu karışıklık içindeydi.

Ama her şey bizim istediğimiz gibi gitmedi.

31 Ocak'ta, sabah erkenden, AWACS kontrolörü sahil yolunu vuran AC-130'u aradı: "Şafak sökmek üzere, eve gitseniz iyi olur." (Gün

ışığında, düşman ağır ağır hareket eden uçağı görebilir ve ısıya duyarlı bir füzeyle vurarak düşürebilirdi.)

Pilot “Şu anda gidemem,” diye cevap verdi. “Yolda terk edilmiş duran çok fazla hedef var.” Bu onun son bağlantısıydı. Otuz saniye sonra, AC-130 AWACS radar göstergesinden kayboldu; uçak içindeki on dört mürettebatla birlikte denize düşmüştü. Şafak sökmeden hemen önce alacakaranlıkta bir Irak askeri AC-130’un motoruna ısıya hassas bir uçaksavar füzesi yollamıştı. Bu bizim tüm savaş boyunca başımıza gelen en büyük havacı kaybıydı.

440

Öğleye doğru, Hafci savaşları bitmişti. Çölde ve şehirde kalan Iraklılar güç durumdaydılar. Suudi ve Katar güçleri azim ve kararlılıkla kusursuz bir saldırı ve performans göstermişlerdi ve Halid ateş altında liderlik yapabileceğini kanıtlamıştı (sınırım savaştan önce kendisinin bile bu konuda birtakım şüpheleri vardı). Maddi zarar sayımlarının sonucu mükemmel olmalıydı. Kuveyt ve Suudi Arabistan’da yüzlerce zırhlı araç yok edilmişti ve hemen hemen beş yüz Iraklı tutsak alınmıştı. (Anlaşılan ileride şiddetli bir savaş tutsağı hücumuna uğrayacaktık.)

Bu zafer bedavaya gelmemiştir. Suudi Kuzey Bölgesi kolordusundan aşağı yukarı elli Müslüman asker ölmüş veya yaralanmıştı.

Savaşın en önemli meyvesi, Iraklıların artık saldırı seçeneğinden yoksun kalmış olmasıydı. Dördüncü Savaş hiç yapılmadı. Iraklılar artık Kuzey Bölgesi Komutanlığı altındaki Mısır ve Suriye birliklerine saldırmak için daha fazla kuvvet toplayamıyorlardı.

Iraklılar El-Hafci baskınından ne kazanmayı umuyorlardı? Irak güçlerinin büyük kısmı bizim hava saldırımız tarafından yok edilmeden önce Koalisyon kara kuvvetlerinin saldırıya geçmesini mi bekliyorlardı? Böyle bir şey olmadı. Koalisyon güçlerini yıpratmayı, tutsaklar almayı ve ABD’de sekiz sütuna manşet olmayı mı umuyorlardı? Bunlar olmadı. Arap ve diğer Müslüman güçleri yumuşak, kötü eğitilmiş, hatta korkak olarak mı göstermek istiyorlardı? Böyle olmadı. Hafci daha büyük bir entrikanın bir parçası, diğer Koalisyon güçlerine karşı yapılan kapsamlı bir planın, ilk aşaması mıydı? Bu asla meydana gelmedi. O Irak umutları ve planları üstlerine yirmi dört saat aralıksız bomba yağdırılınca yok olup gitti.

TACC’daki BCE komutanı Albay Dave Schulte, Hafci’de alınan dersleri şöyle topladı (benim yorumlarım parantez içinde):

1. Iraklılar hava etkinliğimiz yüzünden güçlerini biraraya toplayamadılar; bu yüzden ilk önce hava savunmalarını toplamaları gerekiyor. (Bunu denediler, ancak biz izin vermedik.)
2. Iraklıların savaş alanı istihbaratı zayıftı, çünkü bizim vereceğimiz karşılığı önceden tahmin edemediler. (İşte bu nedenle hava ve uzayı kontrol etmek bu kadar önemli. Iraklıların Walt Boomer'ın lojistik üslerinin açıkta olduğunu bilmeleri halinde meydana gelecek sonuçları bir hayal edin. Toplarını sahil yoluna getirmeyi başarabilselerdi, bunun etkisinin ne olacağını bir hayal edin.)
3. Iraklılar güçleri üzerinde iyi bir komuta ve kontrole sahiptiler. Bu saldırının yok edilmesi ve geri çekilme sırasında çok belirgindi. (Tamam. Fakat biz kara saldırımız başlamadan önce bu komuta ve kontrolü yok etmek için elimizden geleni yapacaktık.)
4. Iraklılar iyi karşı koydular. (Ancak yine de bozguna uğramış, utanmış, savaştan bitkin düşmüş, arkası kesilmeyen hava saldırısından yıpranmış bir şekilde kalabalık gruplar halinde teslim oluyorlardı.)

Irak III. Kolordu komutanı bunu başka bir şekilde özetledi. Kuveyt ve Suudi Arabistan'daki güçlerine neler olduğunu gördüğünde, Saddam'ı aramış ve El-Hafci saldırısından vazgeçmek ve geri çekilmeye başlamak için izin istemiş.

Saddam "Hayır, saldırıya devam edin," diye karşılık vermiş. "Bunu tüm savaşların annesi yapmanızı istiyorum!"

III. Kolordu Komutanı şu karşılığı vermiş: "Efendim, anne çocuklarını öldürüyor," ve telefonu kapamış. Sonra da geri kalan güçlerine geri çekilmeleri için emir vermiş.

TACC'daki 31 Ocak saat 17:00 toplantısında şunları söyledim:

"Dün geceki mücadele çok iyi gitti. Büyük bir karmaşa yaşanmış olsa da, buna alışmak zorundasınız. Yine de, bundan hiç şüphe yok, Suudiler Hafci'de Saddam'a muazzam bir yenilgi tattırdılar. Benim duyduğum kadarıyla 200 tutsak (bu sayı aslında 463'tü) aldılar ve 10 Irak askerini de (aslında 32) öldürdüler ve sanırım Suudiler de bir kişi kaybettiler. Bu çok önemli bir zaferdir.

“Maalesef, basınıımız bunu bir şekilde yüzümüze gözümüze hulaştırdık gibi gösterecek; ama önemli değil.

“Bu gece ne olacağını bilmiyorum. İnsanlar Hafci bölgesinde başka bir saldırı olmasından endişe ediyorlar Olabilir de. Aynı zamanda sınır bölgesinde başka bir saldırıya da hazırlıklı olmalıyız. Bu bir felaket olabilir.

“Scud’lar problem olmaya devam ediyor. Hava gücü bugün daha ayrıntılı bir arama yapacak. Bunun üzerinde çalışacağız.

“Cumhuriyet Muhafızları hakkında çok fazla geribildirim almıyoruz. Ama Hafci’ye ve Deniz Piyadelerinin kontrolündeki sektöre saldırmamasının tek sebebi hence bu hareketi yapmak için bir tür dürtü hissetmesidir. Onu incittiğimizi ve hızlanması gerektiğini, yoksa trenin istasyonu terk edeceğini ve onu bırakacağını hissediyor. Tabii ki böyle olmasını görmek isteriz. Bizim kendi süratimizle onu yok etmek isteriz; ama bunu yapmamıza izin vermeyebilir. O yüzden kaosla uğraşmaya hazırlıklı olmalıyız, birlikleri hep haberdar etmeliyiz ve uçucu birlikleri çok fazla dolaştırmadan karşılık verebilecek durumda olmalıyız. Eğer uçuşları değiştirir, yolundan çevirir ve mühimmat değiştirmeye fılan kalkarsak bu birçoğumuzun büyük acılar çekmesine sebep olur. Bunun olmaması için elimizden geleni yapacağız. Ancak sahadaki birliklere bunun bu akşam büyük değişikliklere neden olabileceğini aktarmanız gerek. Şu an, Hafci’de olduğu gibi, birçok beklenmedik savaş meydana gelebilir.

“KHAK’deki ve bir noktaya kadar Tahran ve Riyad’daki insanların da kimyasal bir saldırıya hazırlıklı olmaları gerekiyor, çünkü çantada kalan numaralardan biri bu. Bu numarayı yapıp yapamayacağını bilmiyorum. Yapabileceğini sanmıyorum; ama buna kalkışmasına izin veremeyiz. O yüzden, yaptığı herhangi bir şeyin karşılığını verebilecek ve sonra da burnundan içeri sokabilecek durumda olmalıyız. Dün akşam Hafci problemini çalışan takımın (Nellis HKÜ’den gelen Albay Joe Bob Phillips ve takımı) mükemmel bir iş yaptığını düşünüyorum.

“Şimdi savaşın çalışma aşamasındayız. MiG’leri vurma işi neredeyse bitti; görkemli lazer güdümlü bombaları kullanma ve telekomünikasyonu vurma işi de bitti. Şimdi bu onu yeraltından dışarı çıkarıyor ve askerî kuvvetlerini paldır küldür meydana, çamurun içine yürütüyor Onun için geri dönüş yok. Hafci sava-

şı bunu ispatladı. Öyleyse buna devam edelim ve Ramazan'dan evvel evde olalım, böylece bu ülkedeki insanlar kutsal günlerini etraflarında bir grup Amerikalı, Fransız, İtalyan, İngiliz ve Kanadalı dolaşmadan kutlasınlar ”

Sözlerim bitince, Korgeneral Behery bir ekleme yaptı: “ ve Iraklılar”

Buradan sonra söze Tom Clancy devam ediyor.

KÖPRÜLER

Hafci savaşıdan sonra, savaş meydanını ulaşım sistemini kapatarak izole etme konusuna daha da fazla çaba gösterilmişti. Irak, 50.000 askeri kamyon ve KOPA'daki işgal ordusuna erzak taşıyan neredeyse 200.000 ticari araçla mükemmel bir yol sistemine sahipti. Ulaşımı, araçlara tek tek saldırarak kesmek çok uzun zaman alacağından (çünkü sayıları çok fazlaydı), Horner ve planlamacıları başka bir yol denemeliydiler. Yolları ve köprüleri vuracaklardı.

Bereket versin, ana yol ve demiryolu hatları Irak başkentinin güneyindeki Dicle ve Fırat Nehirlerine paraleldi ve her rotadaki tüm anahtar şehirlerde anayol ve demiryolu köprüleri bulunabiliyordu; bu coğrafya ve altyapı özellikleri Koalisyon planlamacılarının işini kolaylaştırıyordu. Mesela, beş ana yol ve Basra'ya giden demiryolu bir noktada birleşiyor ve Irak'ın güneyindeki An Nasiriyah şehrindeki çeşitli suyollarıyla kesişiyordu.

Planlamacıların problemi, KOPA'ya yaklaştıkça hedef olarak seçilecek yollar bulmanın zorlaşmasıydı. Yollar üzerinde açılan bomba çukurları hızla tamir edilebildiği ya da taşıtlar yollarını değiştirip Basra'nın güneyinde ve batısında bulunan paralel yolları kullanabildiğinden, bunları bombalamak pek etki etmiyordu. Sonuç olarak, planlamacılar hedeflerinin çoğunu suyolları ve nehirlerin üzerindeki köprüler arasından seçtiler. Esasında, bu bir köprü havaya uçurma savaşı oldu.

Anayolların üzerindeki beton köprüleri yıkmak için, mümkün olduğu ölçüde lazer güdümlü bombalar kullanılıyordu. Schwarzkopf bu saldırıların filmlerini büyük bir ilgiyle izliyordu. Bir lazer güdümlü bombayla, havaya uçurulmasından yalnızca birkaç mikro saniye önce köprüden geçen bir araç görünce, “İşte bu, dünyanın en şanslı adamı,” diyordu.

Ocak ayının başlarında, CENTAF istihbarat personeli 579 karayolu, 155 demiryolu ve 17 su yolu hedefi teşhis etmişti. Lazer güdümlü bombalar “bir bomba, bir hedef” mantığının uygulanmasını sağladığından ötürü, bu görevi tamamlamak için 1000 adet kadar bomba, ya da 200 ila 300 sorti gerekeceği tahmin ediliyordu.

Olay sırasında, “bir bomba bir hedef” mantığı çok uzak değildi. Bağdat ve Basra arasındaki tek-raylı demiryolu bağlantısı, As Samava, Sakuvaş ve Basra’daki köprülerin yok edilmesiyle kesilmişti. Bu köprüler savaş sırasında tamir edilmedi ve demiryoluyla hiçbir malzeme taşınmadı.

Fakat kimse Iraklıların köprüleri onarma ve yandan bağlantı yapma becerisi üstünde düşünmüyordu. (Herhalde ellerinde tükenmeyecek kadar çok dubalı köprü vardı.) Sonuç olarak, Irak ulaşım sistemini çökertmek için yaklaşık 5.000 bomba ve 1.000 sortiye ihtiyacımız vardı.

Ancak Iraklıların yol ve köprüleri onarma becerisi Chuck Horner’ın planlamacı ve havacılarının sinirlerini bozmaya başlamadan önce, zaten Koalisyon güçlerinin hataları köprü uçurma başarısını gölgelemişti. F-111’ler, Tornadolar ve F-15E’ler 1 tonluk bir LGB’yi bir köprüye atıyordu, ancak ertesi günkü fotoğraflar köprünün üzerinde trafiğin aktığını gösteriyordu.

Sorun şuydu: Mermi tapaları bombanın hedefe çarpıp girmesinden biraz sonra patlamasına izin verecek şekilde ayarlanmıştı. Bu ayar bir hangar ya da takviyeli beton bir sığınak için iyiydi, ama tapası bu şekilde ayarlanmış bombalar bir köprüye atıldığı zaman köprünün döşemesini delip geçiyor ve aşağıda, boşlukta patlıyordu; sonuçta köprü sadece biraz sarsılmış oluyordu. Çözüm, mermi tapasını yola çarptığı anda patlayacak şekilde ayarlamaktı.

Bundan sonra da duba köprüler geliyordu. Bir köprü yıkıldıktan sonra ertesi gün Iraklılar hemen yıkıntının yanına bir duba köprü kuruyorlardı. Yeni bir sorti yapılıyor ve köprünün altındaki birkaç duba, üzerindeki döşemeyle birlikte havaya uçuruluyordu; ama birkaç saat içinde yeni dubalar yerlerine yerleştiriliyor ve geçiş yine sağlanıyordu. Bazı bataklık ve sığlık bölgelerde, Iraklılar buldozerlerle su yolunu toprakla dolduruyor ve kara yolunu uçurulan köprülerin yanından geçiriyorlardı. Horner dolgu toprağı bombaladığında, buraya daha fazla dolgu yapıyorlardı.

Sonunda tüm bunlardan yorulan Koalisyon planlamacıları “köprü

devriyeleri” kurdular. Gündüzleri F-16’lar, geceleri de F-111’ler ve F-15’ler belirli nehir bölümlerinde görsel keşif görevlerine çıkıp, herhangi bir köprü, köprü yapım malzemesi ya da tekne görececek olurlarsa hemen yok ediyorlardı.

Iraklıların iletişim hatlarını kesmek tam günlük bir iş halini aldı, ama Koalisyon hava kuvvetleri bu işi halletti.

Koalisyon uçakları köprüler uçurulduktan sonra, yol kapandığı için yol üzerinde ve kavşaklarda biriken araçlara saldırmakla görevlendirilmişti. Bu görev ilk önce çok iyi sonuçlar verdi, ama zamanla Iraklılar ordularına Bağdat’tan malzeme sağlamaktan vazgeçtiler ve Basra çölünün üzerinden malzeme kaçırmaya çalıştılar; ya da malzemeler KOPA’daki birliklerden sağlanabildiği ölçüde getirtiliyordu. Hiçbiri bir işlerine yaramadı. Gün içinde A-10’lar, F-18’ler, AV-8’ler, Jaguarlar ve F-16’lar çölde herhangi bir hareket olup olmadığını sürekli gözetliyorlardı; geceleri de, A-10’lar ve IR Maverick füzeleri nöbetçiydi. Ve her zaman Joint STARS vardı. Iraklı bir kamyon birliği savaştan sonra seksen araçtan onunun geriye kaldığını rapor etmişti ve savaş tutsakları ikmal görevlerini kabul etmeyen adamlar hakkında hikâyeler anlatıyordu. Hava gücü sadece KOPA’nın ikmal kanallarını tıkamakla kalmadı, çölde konuşlanmış olan birliklere ancak eser miktarda malzeme gitmesine izin verdi.

İzolasyonun etkisi Iraklıların günlük ikmal kapasitesinden anlaşılabilir. Chris Christon’un istihbarat bölümünün Iraklıların savaştan önceki ikmal kapasitesine ilişkin tahmini, demiryolu, karayolu ve deniz yolu toplamı olarak günde 200.000 tondur. Şubatın ilk haftasında, bu rakam yarıya inmişti. Savaşın sonunda ise günde sadece 20.000 ton olduğu tahmin ediliyordu.

Bunun tam olarak ne anlama geldiğini anlamak için, kişinin kendisine Irak Ordusunun gücünü muhafaza etmek için gerçekte neye ihtiyaç duyduğunu sorması gerekir. Bunun cevabı duruma göre değişir: Eğer onlar saldırıyorsa (Hafci savaşında olduğu gibi) ya da savaşıyorlarsa (savaşın son birkaç günündeki Koalisyon istilasında olduğu gibi), o zaman büyük bir miktarda stok yapmaları gerekir. Fakat eğer çölde öylece oturup tankları ve ağır silahları oradan oraya taşımaktan başka pek bir şey yapmıyorlarsa (kara saldırısından önceki beş hafta boyunca yaptıkları gibi), az miktarda stok onların işini görür. Koalisyon istihbaratı, KOPA’daki Irak güçlerinin savaştıkları sırada, günde mini-

mum 45.000 ila 50.000 ton malzemeye gereksinimleri olduğunu tahmin ediyordu. Irak Ordusu savaşmadığı zaman günde 10.000-20.000 ton malzemeye ihtiyaç duyuyordu.

Diğer bir deyişle, Şubat sonunda kara savaşı başladığı sırada Irak ikmal sistemi ordunun ihtiyaçlarını (yiyecek, su ve tıbbi malzeme) zar zor karşılayabiliyordu.

Hava izolasyonu sadece Irak'ın ordusunun ihtiyaçlarını karşılamasını engellemedi, aynı zamanda savaş başlamadan önce bölgeye yarak dağıttıkları önemli miktarda erzaktan yararlanabilme kabiliyetlerini sınırlandırdı.

Mesela, hava saldırıları Iraklıları mühimmat depolama bölgelerini çöle dağıtmaya zorladı. Bu sayede, tek bir bomba, bir top bataryası civarında depolanan mühimmatın sadece bir kısmına zarar verecekti; fakat topçular top mermisi elde etmek için uzun mesafeler kat etmek zorunda kalıyorlardı. Ve çölde Koalisyon uçaklarının tehdidi altında seyahat etmek insan sağlığı için çok tehlikeliydi.

Erzak eksikliklerinin başka bedelleri de vardı. Mesela, öncelik sırası bakımından gerilerde kalan piyade birliklerinin yiyecek çok az şeyi vardı ve ancak üç veya dört günde bir yiyecek malzemesi alıyorlardı. Savaş vakti geldiğinde, birkaç birlik aç olduğu için teslim oldu.

Ateş kes görüşmeleri için Basra'dan Safvan'a gitmeleri emredildiğinde (otuz millik bir mesafe) Iraklı generaller yolculuğu helikopterle yapmak için izin istemişlerdi, çünkü yol geçit vermiyordu.

Bu arada, kayıplar vardı. Bunların sayısı şaşırtıcı derecede az olsa da, her kayıp üzücüydü.

18 Ocak gecesi, bir A-6 kayboldu. Ekibi hiçbir zaman bulunamadı. Bir A-10 Ocak ayının yirmi üçünde vurularak düşürüldü ve pilotu tutuk alındı. 3 Şubat'ta şafak sökmeden hemen önce, bir elektrik jeneratörü arızası 4300. Bombardıman Filosundan bir B-52'nin Diego Garcia'ya inerken denize çakılmasına sebep oldu. Pilot son alçalmasından sonra kanat flaplarını aktif hale getirince ortaya çıkan elektrik talebi büyük miktarda elektrik kaybına yol açmış, bu da motorlara yeteri kadar yakıt pompalanamamasına neden olmuştu. Neyse ki üç kişilik mürettebat atlamayı başardı ve kurtarıldı.

ÖFKE NÖBETLERİ

Iraklıların askerî inisiyatifi yeniden kazanmak için tüm yaptıkları çıkışlar geleneksel bir hal almadı ve Kuveyt ve çevresine yapılan kasıtlı saldırılar gibi bazıları türünün o zamana kadar görülmüş tek örneğiydi. Bu faaliyetleri “askerî” diye adlandırmak söz konusu terime haksızlık etmek olsa bile, gerçekten de askerî açıdan küçük bir yarar getirdiğini söyleyebiliriz.

Iraklıların çevreyi kirletmesinin altında yatan en öncelikli dürtü askerî çıkar mıydı? Çok zor. Dürtü saf ve basit olarak intikamdı. “Benim canımı yakıyorsun. Ben de seninkini yakacağım. Çaldığım Kuveyt’i geri alacaksın. Ben de Kuveyt’i bir çöplüğe çevireceğim ve orada senin istediğin hiçbir şeyi bırakmayacağım.” Saddam Hüseyin açık ve sık olarak bu tip tehditler yapıyordu. Bunları uygulamaya da çalıştı.

25 Ocak’ta, Iraklılar Kuveyt’in güneyindeki depolama tanklarından kıyının açığındaki tanker terminallerine ham petrol taşıyan boru hattının musluklarını açtı. Binlerce ton petrol şimdi Arap Körfezine fışkırarak, kumsalları kirletiyor, deniz canlılarını öldürüyordu. Petrolün Körfez’den aşağı akarak zamanla Suudi Arabistan’ın doğu sahilindeki arıtma tesislerini tıkama olasılığı olduğundan, bu dikkate değer çevresel terör, Saddam’a küçük bir askerî zafer vermiş olabilirdi. Suudilerin sularının çoğu bu tesislere bağlıydı. Ama yine de, askerî çıkar onun hedefi miydi? Pek değil. Sadece huysuzluk yapıyordu.

Petrolün Körfeze fışkırmasından çok kısa bir süre sonra, CENT-COM istihbaratı, savaştan önce petrol depolama bölgesini işleten mühendislerin yerlerini belirlemiş ve onlardan bilgi almıştı. Onlardan, boşaltılan petrolün miktarının tahminî olarak ne kadar olabileceği (çok fazla!) ve boşaltımı durdurmak için öneriler geldi. Durumun herkesin bildiğinden çok daha ciddi olduğu açıkça ortaya çıktı. Dökülen miktar Alaska Valdez’deki Exxon tanker kazasında boşalandan kat kat fazla bir miktara ulaşmıştı bile. Hemen bir şeyler yapılmalıydı ve hava bunu yapmak için elde olan tek kuvvetti. Chuck Horner hemen plancılara problem üzerinde çalışma emrini verdi. Geliştirdikleri strateji çok açıktı. İnce petrol tabakasını ateşe verecek ve Iraklıların açtığı boru hatlarını kapatacaklardı.

Bu konunun General Schwarzkopf’un saat 19:00 toplantısında gündeme geldiğini söylemeye gerek yok. Schwarzkopf, Horner’a iki soru sordu: “Ne yapılması gerekiyor?” ve “Ne zaman yapabiliriz?”

Buster Glosson’un Kara Delik dahilerince oluşturulan plana göre,

petrol tabakasına fosfor fişekleri atmak ve yüzen ham petrolü tutuşturmak üzere USMC AV-8'leri çağırıldı (fişekler normalde yakın hava desteği için savaş meydanını aydınlatmak üzere kullanılıyordu). Sonra F-111'ler dışarı petrol akışını kontrol eden iki vanayı vuracaktı. Onların yok edilmesi boru hattının hata güvenlik pozisyonuna dönmesine neden olacak ve çeşitli değişik kontroller hattı kapayarak çalışamaz hale getirecekti. Boru hattının tamir edilmesi mümkün olsa da, bu tip tamirler Irak Ordusunun yeteneklerini aşıyordu.

AV-8 görevi oldukça basitti ve kayda değer düşman savunmaları içermiyordu: Ama F-111'ler, optik hedefli silahlar ve ısıya hassas füzeler tarafından çok iyi korunan bir bölgedeki hedef noktalarını görsel olarak bulabildiklerinden emin olmak için, bombalarını gün ışığında orta yükseklikten bırakıyorlardı. Bu kolay olmayacaktı.

Horner, Schwarzkopf'a, "İki görevi de yarın tamamlayabiliriz," dedi.

CINC, "Sana geri döneceğim," diye karşılık verdi.

Ertesi gün sabahtan akşama dek beklediler, ama CINC'in kurmaylarından bir haber gelmedi. Petrol tabakasını tutuşturmak, çevresel açıdan riskliydi. Tonlarca siyah yapışkan madde şimdiden sahile vurmuşken bir de kalkıp bunları tutuşturmak doğru olur muydu? Doğanın kendi temizleme işlemi, yavaş olduğu kabul edilse de, is meydana getiren büyük bir yangından çok daha iyi olmaz mıydı? Horner kesin olarak bilmesede, bu tip sorular şüphesiz Washington'da da soruluyordu. Petrol tabakasını ateşe verme görevi için "devam" onayı hiç gelmedi.

Ancak 26 Ocak akşamüstü, F-111 saldırısı için "devam" emri TACC'a ulaştı. Hedef üç buçuk saat sonra vurulacaktı.

Şimdi baskı Tom Lennon ve onun 48. TAF (P)'den Aardvark pilotlarının üzerindeydi. GBU-15'lerin uzaktan hedeflerine süzölmelerini sağlayan küçük kanatları vardı. Onları başka bir F-111 tarafından gönderilen telsiz kontrol sinyali yönlendiriyordu (F-111'in SSO'su bombanın burnunda yerleştirilen bir TV kamerasından televizyon görüntüsü alıyordu). Bomba hedefe yaklaştıkça zemin görüntüsü büyüyor ve böylece SSO kokpitte bir kontrol çubuğuyla nişan alma ekranında hedefin üstüne yerleştirilmiş çarpı işaretine ince ayar yapabiliyordu. Bunların tümü bomba dakikada on beş kilometreye yakın bir hızla uçarken oluyordu, uçuşun son saniyelerinde hataya yer yoktu. Bu sırada, F-111 pilotu uçağı otomatik pilota bağlıyor, SSO'nun işini ne denli iyi yaptığını değerlendirmek için TV ekranına bakıyor ve uçak savar

ateşi ya da bir füzeyle karşılaşmamayı umuyordu. Bombanın uçuşunun son mikro saniyelerinde, hedef görüntüsü tüm ekranı kaplayacak derecede büyüdü. Sonra ekran 1 tonluk savaş başlığı patlamadan pikosaniyeler önce kararırıldı. Çok yoğun bir eğitim ve planlama etkinliği ve büyük yetenek gerektiren çok hassas bir operasyondur.

Bu özel görev toplam iki GBU-15 taşıyan dört F-111'i içeriyordu. Üç ve dört numaralı uçaklar bombaları, bir ve iki numaralı uçaklar da bombaya radyo sinyalleri ileten ve bombadan radyo sinyalleri alan radyo vericisini taşıyordu.

Sonradan ortaya çıktığı gibi, ilk bomba bırakıldıktan sonra bir numaradaki SSO bombanın yönüne ince ayar yaptığı sırada, her nedense radyo bağlantısı kesildi ve bombayla temasını kaybetti. Hemen telsiz düğmesine bastı ve bombalama işleminin iptal edilmesini gerektiğini söyledi; ama neyse ki, iki numaradaki SSO bombanın bırakılmasını izliyordu ve hemen "onu yakaladım" dedi. Sonra bombayı tam yerine, ilk vananın gömülü bulunduğu noktaya doğru yönlendirmeye devam etti.

Bu terslik hariç, görev planlandığı gibi gitti; iki bomba atıldı, iki vana yok edildi ve petrol boru hattı kapandı... Norman Schwarzkopf ve Chuck Horner çok mutlu olmuştu.

Irak ateş hendeklerinden bahsetmiştik; Iraklılar çöle hendekler kazmış ve bunları mevcut ham petrol boru hatları ve pompalama istasyonlarına bağlamışlardı. İstila başladığında içlerine petrol doldurulup ateşe verilecekti.

Iraklılar şimdiye kadar çevreye zarar verecek çok şey yapmışlardı, ama bu seferki de çevre düşmanı bir hareket olmasına karşın askeri açıdan çok yararlı olma olasılığı vardı. Chuck Horner, "Savaşın ekolojik temizlik hakkında vaaz vermek için doğru bir yer olmadığını kabul ediyorum, ancak sadece bir suçlu ya da bir aptal ham petrol pompalatarak etrafı mahveder," diyordu.

Yine de, ateş hendekleri Suudi-Kuveyt sınırının yakınındaki büyük ölçekli savunma sisteminin bir parçasıydı. Koalisyon kara birliklerinin, Cumhuriyet Muhafızları ve seçkin zırhlı birliklerle karşılaşmadan önce, olabildiğince çok kayıp vermesini sağlamayı planlamışlardı.

Iraklılar hendekleri sürpriz yapmak amacıyla hazırlamış olsa bile, Koalisyon'un hava ve uzay kontrolü bu umutlarını yıktı. Hendekleri işlevlerini yerine getiremeyecek hale sokmak oldukça kolay oldu.

Bazen hendeklerdeki petrol, basit bir şekilde Warthog'lar tarafından makineli tüfekle taranarak tutuşturulabiliyordu. Bunların içindeki petrolü tazelemelerini önlemek ise biraz daha zor oldu. Her hendek grubu ortak pompalama istasyonlarından gelen gömülü boru hatları tarafından besleniyordu, genellikle her istasyondan beş kadar boru hattı ayrılıyordu. Pompalama istasyonları bundan sonra daha kuzeyde doğu batı yönünde uzanan bir ana boru hattına bağlanıyordu.

Boru hatları ve pompalama istasyonlarına Şubat ortasında saldırılmıştı. Saldırı tarihi "B günü"nden, (bu gün hâlâ belirlenmemişti) bu saldırılar başarısız olduğu takdirde karşı tedbir alınabilecek kadar öncedydi, fakat onarıma olanak tanımayacak kadar da yakındı.

450

Bu görev bir düzine F-117 uçağına verilmişti ve Bağdat üzerinde yerine getirilen görevlere oranla çok kolaydı. Bunlardan onu ateş hendeği pompalama istasyonlarını vuracak, diğer ikisi de ana petrol boru hattını imha edecekti.

Bu görev de sorunsuz bir şekilde halledildi.

Sonradan ortaya çıktığına göre, kara savaşı başladığında Irak Ordusu fiziksel ve psikolojik olarak o kadar yıpranmıştı ki, mayın tarlaları ve ateş hendekleri Koalisyon hücumunu durdurmak için çok yetersizdi.

Irak'ın o zaman kadar sergilediği en büyük çevre düşmanlığını yaparak 23 Şubat'ta Kuveyt petrol alanlarını ateşe vermesi, Chuck Horner'ın hafızasından hâlâ silinmiyordu:

İnsanlığa karşı girişilmiş bu kadar duygusuz, bu kadar kötü ve saldırgan bir davranış görmedim. Eğer yapabilirseniz, gözünüzde binlerce ateşten havaya doğru kaynayan kalın, yağlı, petrolü bir duman canlandırın. Çöl kumu siyah petrolle karışmış ve üstlerinde de şiddetli kırmızı ve turuncu alev topları var. Her kuyunun ağzından yukarı doğru parlak turuncu alevler püskürüyor, yanan petrol nehirleri yere dökülüyor ve cehennem gibi göller meydana getiriyordu. Kalın siyah dumandan oluşan kızgın sütunlar rüzgârın akışına yakalanıncaya kadar yukarı yükseliyordu; bazı günler otuz-kırk metre, başka günler yüzlerce metreye çıkıyordu. Sonra da rüzgârla binlerce km öteye sürükleniyordu. Bölgenin üzerinden uçarken, aşağıda göz alabildiğine uzanan herbat kokulu yoğun bir duman kütlesi görüyordunuz. Bu bulutun altına inince, vahşi bir karanlığın içine giriyordunuz.

Riyad ve Abu Dahi'de gökyüzünde yağlı bir bulut kütlesi vardı ve hava is kokuyordu. Kuveyt'in üzerinden uçan uçaklar, her tarafları yağlı, is kaplı bir şekilde geliyorlardı ve pilotların görabilmesi için gölgeliklerinin silinmesi gerekiyordu. Savaştan sonra Kuveyt Şehri, İncil'de anlatılan türden bir çöplüğü andırıyordu. Beton ev bloklarının hepsi yanmıştı ve her pencerenin üzeri duman lekesi ile kaplıydı. Başka her şeyin üzerinde yağlı, siyah isli lekeler vardı. Beyaz kediler artık kara kedi olmuştu. Beyaz arabalar kömür rengindeydi.

Gezegeneimize karşı bu suçu planlayan ve işleyen Iraklıları mahkûm etmek gerek, başka ne diyebilirim? Yaptıklarından daha büyük bir kötülük yapılabilir mi?

Bizim bombalarımızla sevdiklerini yitiren Iraklıların da benzer bir zulmü hissetmiş olduklarından eminim. Ama olup bitenlere tarafsız bir gözle bakmaya çalışan kişiler, Iraklıların Kuveyt'te yaptıklarını –Iraklıların doğaya karşı işledikleri suçu– hiçbir zaman unutmamalı ve cezasız bırakmamalıdır. Gelecekteki silahlı çarpışmalarda da benzer şeyler olmasını önlemenin yollarını bulmalıyız.

SAVAŞTA BİR GÜN

CHUCK HORNER

452

3 Şubat 1991

03:00. Olağanüstü yorgun fakat kendimi iyi hissederek yatıyorum. Savaş iyi gidiyor.

03:45. Riyad'da çalmaya başlayan Scud sirenleriyle uyanıyorum. Düşünüyorum. Kalkıp kimyasal korumalı giysilerimi giyip bodrum katındaki sığınağa mı gitmeliyim? Eğer Scud hemen yan taraftaki RSAF binası hedeflenerek atıldıysa kuzeyden gelecekti; benim odam binanın RSAF karargâhına bakan güney tarafında, en üst kattaydı ve füze düşerken doğrusal değil de parabolik bir yol izleyeceğine göre, o zaman RSAF karargâhına giderken yolda benim odamdan geçebilirdi ve ben de ölebilirdim. Diğer taraftan, füze ilk önce benim bulunduğum binaya çarpıp patlayacağı için RSAF karargâhı pek zarar görmeyecekti.

Belki de, yaklaşık bir kilometre kuzeydeki Riyad Hava Üssüne yerleştirilmiş Patriot, Scud'ı bana ulaşmadan vurabilirdi ve o zaman sadece füzelerin havada infilak etmesiyle oluşan döküntüler benim bulunduğum binaya isabet ederdi.

O sırada, kuzeye doğru yola çıkan iki Patriot'un gürültüsünü duyuyorum, bunu çarpışmalarından kaynaklanan patlama sesi takip ediyor.

Şimdi tekrar uyumaya çalışıyorum. Scud alarmından sonra hep böyle yaparım. Sanırım uyku, hayati tehlikenin geçip geçmediğinden emin olmaktan daha tatlı.

04:15. Yatağın yanındaki telefon çalıyor ve cevap veriyorum. "General Horner, size nasıl yardımcı olabilirim?" (Iowa askerî öğren-ci yurdunda beynime kazınan alışkanlıklar zor geçiyor.) Hattın diğer ucunda, General Schwarzkopf'un emir subayı BeBe Bell var.

“General Schwarzkopf, General Yeosock ile konuşmak istiyor,” diyor. Yeosock geceyi genellikle şehrin güneyinde bulunan Eskin Köyündeki ARCENT karargâhında geçirmesine rağmen, o gün MODA’da geç saatlere kadar kaldığından, dinlenmek için buraya gelmişti.

“Tamam, bekleyin, onu çağırayım,” diye cevap veriyorum. “Bu arada, her şey nasıl gidiyor?”

“Sormayın,” diyor BeBe.

Böylece yataktan dışarı çıkıyorum ve aşağı yukarı dokuz metre uzaktaki John’un kapısına gidiyorum. Kapıyı çalıyorum, biraz aralıyorum ve horlama sesi duyuyorum. “John, telefonda BeBe var. CINC seninle konuşmak – ‘ama hayır,’ diyorum içimden, ‘sana bir şeyler söylemek’ – istiyormuş,” diyorum.

John hemen uyanıyor, yatağının kenarına oturuyor. “Teşekkürler, oturma odasından konuşurum.”

Dönerken, John’un bir puro yaktığını duyuyorum.

Önde duruyorum ve kendimi rahatlatıyorum. Oraya vardığımda, telefon hâlâ yatağımın yanındaki masanın üzerinde duruyor. Schwarzkopf’un konuşmasını –daha doğrusu John’a bağırmasını– duyuyorum. Niye telefonu kullanmakla uğraştığını merak ediyorum. MODA’dadaki pencerelerden birini açması yeterli olurdu, oradan bağırabilirdi (bina hemen hemen bizim iki kilometre güneyimizdeydi) hepimiz onu duyabilirdik. Ahizeyi yerine koyuyorum, ama hâlâ John’un oturma odasında CINC’in sorularını cevapladığını duyabiliyorum.

John’un esneklik ve sabrına hayran kalarak uykuya dalıyorum.

05:30. Alarmım çalıyor ve birinin mutfakta kahve yaptığını duyabiliyorum –ya John ya da yardımcısı, Binbaşı Fong. Benim yeni yardımcım, Binbaşı Mark (Hoot) Gibson, aşağıda BAE çarpışma görev uçuşlarıyla ilgileniyor.⁽⁶³⁾

John hâlâ burada olduğu için seviniyorum; onunla pek konuşma fırsatım olmamıştı.

Duşa girdim, tıraş oldum, sonra çöl kamuflejlerimi giydim. Kapının yanındaki bir iskemlede serili duruyorlar ve onları pek sık değiştirmiyorum. Herkes en az bu kadar kirli, zaten ihtiyacım olan her şeyi yeni üniformanın ceplerine yerleştirmek de çok külfetli bir iş (cüzdan, güvenlik kartları, mendil, atropin iğnesi ve savaşta her yere taşıdığım ıvır zıvır).

05:50. John ve ben kahve içerek CNN’de haberleri dinlediğimiz sırada, CINC’in en son nutkunun üzerinden geçiyordu. Dün gece geç saatte, John eve gitmek üzere çıktıktan sonra, Freddie Frank, Schwarzkopf’u kızdıran bir mesaj göndermiş gibi görünüyor. John problemin iki farklı yönünü ve bunları nasıl halledeceğini açıklıyor.

Bana öyle geliyor ki, John’un iki tane problemlili çocuğu var: Fred ve CINC. Sonuç olarak, bu pek de eğlenceli bir durum değil.

Benim hatırladığım kadarıyla, o geceki kriz, Fred’in yedek gücü kendisine tahsis ettirme girişimleriyle ilgiliydi (söz konusu güç, kara savaşının başlangıcında işlerin ters gitme olasılığına karşı hazır tutulan Birinci Zırhlı Tümeni). Fred, ana saldırının yolunda gitmesini sağlamak için yedek güce baştan itibaren ihtiyacı olduğunu düşünüyordu. CINC, Fred’in sağ kanadının (Mısır ve Suriye birliklerinden oluşan Kuzey Bölgesi Kolordusu) yapacağı saldırının yolunda gittiğini öğrenene kadar onu kendi komutası altında tutmak istiyordu; ancak ondan sonra onu ana saldırıyı desteklemek için Fred’e verecekti. Schwarzkopf, Iraklıların Mısırlılara ve Suriyelilere gireceği muhtemel bir karşı saldırının, yedek gücün çözmek zorunda kalacağı bir problem yaratmasından endişe ediyordu ve bu durumda da Fred’in VII. Kolordu ve İngiliz birlikleriyle yalnız gitmesi gerekecekti (aslında bu yeterli olmalıydı).

Bunu tahmin ediyorum, ama Fred’in Üçüncü Orduya (yani şu anki patronu Yeosock’a), yedek gücün hemen kendisine tahsis edilmesi gerektiğini (bu son derece mantıklı bir talepti) açıklayan bir mesaj gönderdiğinden şüpheleniyorum. Maalesef, VII. Kolordunun mesajlarında sık sık Kara Kuvvetlerindeki komutanlarla, Birleşik Komutanlarla ve Avrupa’daki komutanlarla –Schwarzkopf hakkında iyice kafa yoran bir grup insanla– ilgili enformasyonlara rastlanıyordu.

Başka bir deyişle, Schwarzkopf’u çileden çıkaran Fred’in makul talebi değildi; bu durumdan herkesin haberdar olmasıydı. Üstelik CINC, yedekleri, ona vakti gelince vereceğini söylemişti.

John’la konuşmak her zaman iyidir, hatta tavandan aşağı doğru kalınlaşmaya başlayan puro dumanı tabakasıyla döşeme arasında yaklaşık otuz santimlik bir mesafe kaldığında bile. Onunla her şeyi aynı şekilde görmeyiz, fakat kavrayışımız ve görüşümüz birbirini tamamlar. Ben bunu John’dan daha kolay yaparım. Benim problemlerim düşen

uçaklar, bir sonraki hedefin hangisi olacağı, HGE'yi zamanında çıkarmak ve Schwarzkopf'la akşam toplantısıdır.

John'un en büyük problemi mucize çocuklardı: Ordunun lojistik büyücüsü Gus Pagonis, ya da zırhlı araçları savaştırma dehası Fred Franks vb. Hepsi süper stardı, mesleki rollerini en iyi biçimde oynuyorlardı. Hepsi savaşta kendi üzerine düşen rolün en önemli rol olduğunu, savaşı kazanmaktan sorumlu olan tek kişinin kendisi olduğunu düşünüyor gibi görünüyordu ve hepsinin de son derece önemli bir rolü vardı. Tuğgeneral Gus Pagonis'le uğraşmak çok zordu. Diğer tarafta, her yerdeydi ve çok büyük problemleri çözüyordu; iki kolorduyu batıya doğru hareket ettirirken aynı zamanda su, yiyecek ve yakıt gibi ihtiyaçlarını da tazelemek gibi mucizeler yaratıyordu. Diğer bir yanda, George Patton'un ki kadar büyük bir egosu vardı. Eğer kendisinin içinde olduğu herhangi bir şey iyi gidiyorsa, CINC'in bundan kesinlikle haberdar olmasını sağlamak isterdi ve eğer bir şeyler kötü gidiyorsa, CINC bunu duyup aramadan önce John'a söylerdi.

Bir süre konuştuktan sonra, TV'de kahraman bir habercinin dar bakış açısından dün geceki Scud saldırısının anlatılmasını seyrediyoruz. Tanrım, bu ne küstahlık!

06:00'dan kısa bir süre sonra, ikimiz de çıkıyoruz.

06:05 İtiraf etmeye utanıyorum, ama kurşun geçirmez bir yelek giyiyorum ve ceketimin altında 9 mm'lik bir silah taşıyorum.

Oturduğum apartmandan çıkarak, sanki aradan yıllar geçmiş gibi, savaş başlamadan önce iki kenarına berber dükkânlarının, kahvelerin ve eğlence yerlerinin sıralandığı karanlık yoldan geçiyorum. Hava soğuk ve açık. USMTM binalar topluluğunu RSAF karargâhından ayıran üç metre yüksekliğindeki ateş tuğlasından yapılmış duvarın üzerinde bir delik gibi kalan kapıya erişince, karanlıkta beni vurmamaları için nöbetçilere sesleniyorum. Şimdi her kontrol noktasında RSAF ve USAF askerî polisimiz var. Bu sayede, her iki taraf da neler olduğunu biliyor. (Çoğunlukla, iki tarafın adamları beraber, sorunsuz çalışıyorlar ve birbirlerinden hoşlanıyorlar.)

Çöl kumunda, duvardaki delikten RSAF karargâhının arkasındaki park alanına bir yol izi oluşmuştu. Yemek salonunun pencereleri yakında olduğundan, yemeğin hoş kokusunu alabiliyorsunuz. Bu sırada, kediler çünkü akşam yemeği artıklarına bakmak için çöpleri altüst ediyorlar. Umarım tavuk ve pilavı severler. Çünkü fazla seçenekleri yok.

06:10. Yukarı çıkıyorum. Binaya girdikten sonra, cami sağımda kalıyor. Sabah namazı vakti, ama çoğu nöbet istasyonlarında olduklarından katılım düşük. Kaç kişinin namazda olduğunu dışarıdaki çizmeleri sayıp ikiye bölerek bulabilirsiniz.

Pembe ve mavi mermerli holden aşağı doğru yürüyor ve ofisime gitmek için asansöre binerek üçüncü kata çıkıyorum. Gece nöbetçisi bana masamda beni bekleyen acil bir şey olmadığını söylüyor. Orada başka ne varsa, kurmay başkanım George Gitchell önce görmek isteyecektir, çünkü böylece ben imzalamadan ya da onaylamadan önce uygun olup olmadığından emin olabilir. Gece Mary Jo'dan bir mektup gelmiş olmasını umut ederek ofisime giriyorum. Ama o kadar şanslı değilim. Evden gelen posta için yaşırsınız ve ücret ödmeden mektup gönderebilmek savaşın en takdir edilen avantajlarından biridir.

Ceketimi, tabancamı ve kurşun geçirmez yeleğimi çıkarıyorum ve masama yerleşiyorum. Sonra, "Okuma Dosyasını" alıyorum, merdivene gidiyorum ve dört kat aşağıya, bodruma iniyorum.

06:25. Her yüz metrede bir bir nöbetçinin durduğu döşemesi şapla kaplı bodrumdaki koridordan aşağı yürüyorum. Bilgisayar odasını geçiyorum. Şimdilik orada her şey sakin. Birkaç havacı konsollarda oturmuş HGE'de görünen rutin olayları yazıyorlar; teknisyenler tamir gereken terminallerde çalışıyorlar. Oradan sonra barış zamanı RSAF komuta merkezi olarak kullanılan fakat şimdi üslerle idari haberleşmeleri yaptıkları kısım var. Sonra hava ulaştırmacıların TACC'ın, hâlâ yukarıda park yerindeki çadırlarda çalışan TACC Hava Ulaştırma Birimi ile koordinasyonunu sağlamak için kullandıkları ufak bir odalarının bulunduğu tahta perdeyle ayrılmış bir bölüm var. Onları beraber yerleştirebilmek için yeterince yer yok. Yukarıda, hava ulaştırma HGE'sini planlıyor ve yayınlıyorlar. Öncelikle şu anda XVIII. ve VII. Kolorduları batıya taşımakla ve çöle ve karayollarına indirmekle meşgul olan C-130'ların yapacağı işleri planlıyorlar. Bu da ayrı bir hikâye.

TACC'a giriyorum ve düşürülen pilotları kontrol etmek için Hava Kurtarma Koordinasyon Merkezinde duruyorum. Kötü haber yok. Aslında haberler neredeyse iyi: Daha evvel MIA olarak sayılan bir A-10 pilotu CNN'de gösterildiği üzere Irak'taymış. Savaş tutsağı olması iyi değil, ama MIA olmaktan iyidir.

Yerime dönerken, her şeyin nasıl gittiğini görmek için, yolda adamlarımla konuşuyorum. Rapor edilecek pek bir şey yok.

Komutanın odasının önündeki büyük ekran göstergelere dönük masasına vardığımda, Tom Olsen sandalyemde oturuyor ve Mike Reavy ve Charley Harr da onun solundalar. Büyük ihtimalle bir F-16 paketini başka bir hedefe yönlendirme talebini tartışıyorlar.

Intel'de duruyorum, ama göstergelerinde heyecan verici bir şey yok. 07:00'daki nöbet değişim toplantısında kullanacakları birtakım görüş grafiklerini bitirmek için hararetili hararetili çalıştıklarından, orada uzun kalmıyorum.

Bu sırada, oda çok dolu, çünkü iki vardiya da orada. Herkes neler olduğunu ve gün ilerledikçe nelerle ilgilenilmesi gerektiğini açıklıyor. On bir saat sonra geri gelecek olan gece vardiyası çalışanları, bodrumdan açık havaya çıkmak ve otobüse binip Eskin Köyüne, yani yataklarına gitmek için can atıyorlardı. Büyük ihtimalle RSAF'ta ya da köy meydanında kahvaltı etmek için dururlardı.

Yerimi almadan önce, seyir defterine bir göz atıyorum. Bu her zaman komutanın masasının üzerine bırakılan yeşil kalın kaplı düz bir defterdir. Bulduğum tek şey dün gece Riyad'da Scud'lar vurulduğu sırada doğu Irak'ta dolaşan F-16 LANTIRN pilotlarından alınan bir bilgiydi. Havada alçak bir bulut kümesi vardı ve füze de aşağı yukarı yirmi kilometre güneylerinden gürleyerek onun içinden çıktı. Mobil fırlatma rampasını aramak için havayı yarmaya çalışmışlardı, ama bulutlar altları eşelenemeyecek kadar alçaktı. Iraklılar fırlatıcılarını toplayıp atışlarından on dakika sonra cehennem olup gittiklerinden, fazla zamanları yoktu. Bu hepimiz için sinir bozucu bir şeydi.

07:00. Bütün ulusal liderler TACC'a gelmiş ve sandalyemin arkasındaki masanın etrafında oturuyor oluyorlardı.

ABD Donanmasının temsilcisi Tuğamiral Connie Lautenbager ve Yüzbaşı Lyle Bien (herkes ona Ho Chi Minh diyordu), USMC temsilcisi Joe Robbin, Kara Kuvvetleri BCE hücresinin tüm kadrosu ve tabii ki birçok Hava Kuvvetleri personeli vardı.

Çok kalabalıktı, generaller ve albaylar ilk gelen ilk oturur mantığında yerleşiyorlardı. Herkese yüzümü dönüyorum ve brifingler başlıyor. Gidişattan, herkesin istediği zaman konuşabileceğini hissettiğinden emin olmaya çalışıyorum. Bir grup, sayısız iyi fikir üretebilir; problem, herkesin konuşmasını ve görüşlerini paylaşmasını sağlamaktır. Aynı zamanda, daldan dala atlayan konuşmalar da istemiyoruz. Brifingler çabuk bitmeli ki, insanlar işlerine ya da evlerine dönebilsin.

Hava durumu brifingi kısadır. Hava ya iyi olacaktır ya da pek iyi olmayacaktır. Ama ne olursa olsun, biz hedef değiştirerek işimizi yapmaya devam ederiz. Hava durumunun özetini veren genellikle genç bir teğmen ya da binbaşısıdır ve ona birçok zoka atılır. Eğer bir mizah anlayışına sahip değilse, ölmüş demektir. Bu, odadaki gerginliği rahatlatmaya yardımcı olur.

Intel, resmî brifinglerinde dünkü BDA, olağandışı olaylar, Irak hava savunması ya da Scud'lar hakkında en sıcak haberleri verir. Rusya'daki Irak Dışişleri Bakanı Tark Aziz'in barış girişimleri gibi savaş alanının dışındaki olaylar hakkında haberler bile alabiliyoruz. (Soru: Bağdat'tan dışarı nasıl çıktı? Cevap: Bir arabayla İran'a gitti ve oradan tarifeli bir uçağa bindi.) Bazen ulusal liderler soru sorar, ama kaba ya da nankör görünmek istemedikleri için, brifingcilerin eksiklerini benim vurgulamamı beklerler.

Bundan sonra hızla lojistik ve haberleşmenin üzerinden geçilir, bu arada mühimmat, yakıt rezervleri ve uçakların durumuna ve alışılmamış ulaşım problemlerine özellikle dikkat edilir. Rider ve Summers o kadar iyi bir iş yapmışlardır ki, problemleri önceden tahmin ederek çok ciddi bir hale gelmeden önce bunu düzeltmek için eyleme geçerler. Dünyadaki en büyük petrol rezervinin üzerinde savaşıyor olmak ve üslerin yanında işleyen dev rafinerilerin bulunması da kuşkusuz çok yardımcı olur.

Cidde'deki B-52'lerin muazzam bir süratle mühimmat tüketmesine rağmen, Cidde büyük bir liman olduğu için, mühimmatları limanlardan çabucak depolama bölgelerine taşıyabiliriz. Yüksek tempolu bir operasyonu desteklemek için gereken binlerce ton bombayı hızla üretmek kolay iş değildir. Bombaları ambalajından çıkarmak bile başlı başına bir iştir. Ve sonra bomba gövdelerini kaldırmak ve onlara yüzgeç ve kulp takmak için özel makineler gerekir. Eğer dikkatsiz davranırsanız, nerede dikkatsizlik ettiğinizi anlatabilecek kadar uzun yaşamazsınız ve büyük ihtimalle bir çok arkadaşınızı da yanınızda götürürsünüz. Mühimmatlar kurulduktan sonra onları uçağa götürmeniz ve jete iletirilmiş olan askılara yüklemeniz gerekir. Kalkıştan bir saat kadar önce silah birlikleri her bombaya tapasını ve güvenlik telini takar.

07:30. Resmî brifing biter ve şimdi baş masadaki herkes sandalyelerinin etrafında Chris Christon'un daha spekülatif olan Intel brifingi için, odanın arkasına doğru döner. İşte burada Chris, başını düşün-

celi ve dikkatli bir şekilde biraz öne eğerek, sorulacak her soruya cevap veremeyeceğini ve eğer hatalıysa özür dilemesi gerektiğini anlatmaya çalışır. Onun aynı zamanda resmî olmayan bir işi de var: General Horner'ı uyanık tutmak, çünkü şu anda uyumamak için şiddetle mücadele ediyorum. Sadece gözlerimi açık tutmak için notlar alıyorum, ama odaklanmakta zorlanıyorum.

O sözlerini bitirdikten sonra (ve bu duruma göre beş ya da otuz dakika olabilir), oradaki herkes ona güçlük çıkarmak, münakaşa etmek, ya da yorum yapmak konusunda kendisini özgür hisseder. İşte burada beyin fırtınamızı yaparız. Yeni subaylar konuşmaya hiç istekli değildir, ancak eğer çok iyi bir fikirleri varsa dile getirirler ve eğer Chris ya da başka birinin söylediği şey onları ikna etmezse, 'Saçm!' diyerek çıkışırlar.

Şimdi saat neredeyse 08:00'dır ve ulusal liderler ve üst düzey Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Deniz Piyade Kolordusu, Hava Kuvvetleri ve Özel Operasyonlar temsilcileri için bir tartışma başlatırım. Bazıları çok az konuşur, bazıları hiçbir şey söylemez ve bazıları da uzun ama anlayışlı yorumlar yapar. Sözü gereksiz uzatan birine kısa konuşmakla ilgili espriler yaparız. Herkesin söyleyeceğini söylediğini hissettiğim zaman, korkutucu olmayan (fakat bazen olumsuz) bir geri bildirim ve nereye gitmemiz gerektiği ile ilgili düşüncelerle toplantıyı toparlarım. Eğer birilerini tehdit edeceksem, bunu o kişiye özel olarak yapar ve açıklama yapma fırsatı veririm.

08:15 ve 08:30 civarında toplantı biter ve gece vardiyası dışarı çıkar.

08:30. CENTCOM personeli ortalıkta hızla dolaşmaya başlar, bu da artık telefonların çalacağı ve sorular sorulacağı anlamına gelir. Bu konuları TACC yöneticilerine bırakmama rağmen, konu CINC'in akşam toplantısında açılacağından, benim de olaya hâkim olmam gerekir ve nasıl sorular sorulduğunu ben de bilmek isterim.

Bu aynı zamanda, onlar gün içinde kuvvetlerini ziyaret etme ya da belki kendi vatanlarından bir kodamana eşlik etme, ya da biraz uyuklama eğiliminde olduklarından ulusal liderlerle sohbet etmek için de iyi bir zamandır.

Tom Olsen yatmaya gitmiştir. O yorulmak bilmez, ama artık eskisi kadar genç değildir ve gece vardiyası ona biraz acı vermeye başlamıştır.

09:00. Bir fincan kahve içmek için arkaya doğru gidip hava sahası yönetiminin yanından geçerek, TACC'ın hemen sağ yanındaki bara giderim. Bol miktarda kurabiye vardır, kendi iyiliğim için çok fazla alırım. Amerikalılar bizi öylesine tatlıya boğmuş ki... moralin bu kadar yüksek olmasına şaşımamak lazım. Evdekilerin bizi görecekleri anı iple çektiklerini ve Vietnam Savaşı döneminde olanların tersine, bizimle gurur duyduklarını biliyoruz...

Kahveni alırım ve AWACS ve Patriot takımlarıyla sohbet ederim, sonra Scud uyarısını yapan bayanın (gündüz olduğu için, yapacak işi olmaz, bu yüzden rahatça romanını okuyabilir), solumda hava uzay yönetim takımının, sağımda nöbetçi subaylar idari bölümünün yanından geçerim ve arka kapıdan dışarı çıkarım. İyi günlerde, bunu hiç kahve dökmeden yaparım.

Şimdi, karmakarışık bir ortamda son hızla çalışan HGE odasını geçerek, günlük strateji toplantısı için Kara Delik'e giriyorum. Burada ortaya çıkan sonuçları o gece Schwarzkopf'a götüreceğim. Kara Delik'in içinde, Glosson, Tolin ve Deptula kahve içiyorlar ve savaşın nasıl gittiğini ve bundan sonra ne yapılması gerektiğini tartışıyorlar. Doktrin yazan bu subaylar, ellerinde başkalarında olmayan bazı istihbaratlar bulunduğu için bu stratejik düşünme düzeyinde belagatle konuşurlar, ama aşağıdakiler tam olarak ne yapılması gerektiğini pek iyi bilmemekle birlikte, kör de değildir.

Ben savaşa hazırlık safhalarında, Saddam ve Irak'ın tarihi ve kültürü hakkında okuyabileceğim her şeyi okumuştum. Ofisim USAF tarihçisi Dick Hallion'un bu konuyu inceleyen kitaplarıyla doluydu; bazen bir gün içinde birden fazlasını okuyarak bunları yalayıp yutmuştum. Bir öğrenci final sınavları yaklaşırken nasıl çalışıyorsa ben de öyle çalışmıştım; bu da benim askerî kariyerimin final sınavıydı.

Ben içeri girer girmez Dave Deptula, Buster, Glosson, ya da Tony Tolin ile birlikte üzerinde çeşitli kategorilerdeki hedefleri belirten renkli iğneler (mavi, hava savunmasını; kırmızı, liderliği; turuncu, NBC üretim ve depolama tesislerini ve yeşil, Scud bağlantılı hedefleri temsil eder) batırılmış bir Irak haritası asılı olan duvarın önüne gider ve iki gün sonra ne yapmamız gerektiğini tartışırız. (Bazen bir krizle meşgulken, bunu ben olmadan yaparlar; bazen Buster aşağıya TACC'a gelir sandalyemin yanına diz çöker ve düşündüklerinin üzerinden geçeriz.)

Böyle adlandırılan stratejik hedefleri tartıştıktan sonra, Bill Welch

ve Sam Baptiste'in karacı kardeşlerimizin tayin ettiği uzun hedef listeleriyle uğraştıkları bitişik odaya geçerim. Fred Franks'in VII. Kolordusu bu listeyi çok çalışır, çünkü hem bunun onların görev ve sorumluluğu olduğuna hem de gerçek savaş için önemli olmayan hedeflerin peşinden giderek hava gücünün ziyan olacağına inanırlar. XVIII. Kolordunun listesi çok daha kısadır. Gary Luck'ın önünde daha az Iraklı vardır ve onun tümenleri nehirlerin kıyısı boyunca ilerleyip Basra'ya saldırmadan önce esas saldırı başlamayacaktır. Ben aynı zamanda, en iyi olanı nasıl yapmamız gerektiğini bildiğimize ve eğer yardıma ihtiyacı olursa bize güvenebileceğini anladığına inanıyorum. Aslında, önemli miktarda yardıma ihtiyacı olacağını hissettiği izlenimine hiç kapılmadım. Walt Boomer'ın listesi Luck'ınki kadar değilse de, Fred'inkinden çok daha kısadır; bu belki de, elinin altında kendi Deniz Hava Kuvveti olduğuna inandığı için böyledir. Bu bir bakıma doğru, çünkü Harrier'lar YHD uçağı olarak düşünülüyordu ve menzil ve hassaslık mevzularından dolayı gerçekten çok derine gidemiyorlardı. Üstelik, Deniz Piyadeleri birbirlerine karacıların ve havacıların olamayacağı kadar sadıktılar. (Ne ben ne de Walt'ın böyle bir tavrı yoktu, ama bu onun demir binbaşılarını etkilemiş ve kendilerinin de hava gücünden adil bir pay aldığından emin olmak için uzun listeler göndermelerini engellemişti.) Kuzey Bölgesi ve Doğu Bölgesi listeleri MODA'daki C31C'de çalışan RSAF temsilcisi Albay Ayid El-Cahit tarafından gönderiliyordu.

Aslında o listelerden pek az özel hedef çıkmıştı, böyle olmasının bir nedeni KOPA'daki hedeflere yapılacak saldırı için "öldürme kutusu" ve "çaba düzeyi" kavramlarını benimsememizdi, fakat esas nedeni HGE'nin bu bölümünü Schwarzkopf'un belirliyor olmasıydı. Böylece akşamki CINC toplantılarında, KOPA hedefleri bu bölgedeki Irak tümenlerine 200 sorti ve şu bölgedekilere karşı da 150 sorti şeklinde özetlenecekti. Ve her gün, bir Cumhuriyet Muhafız tümeni "günün hedefi" oluyordu, bunun için ciddi bir çaba harcıyorduk. Bu yüzden her gün bir hedef listesi oluşturuyor ve ona sunuyorduk; ama her gece hava gayretinin düzeyini bir yere kadar yeniden dağıtıyordu. Sadece "kara bileşen komutanı" görevini yapıyor olmasına rağmen (bu onun hakkı ve göreviydi) kara savaşını başlatmadan evvel hepsini vuracağımız için, gerçekte hangi hedefleri bizim vurduğumuzun hiç önemi yoktu.

Hava üstünlüğü çabaları (Glenn Profitt'in komutası altında) Kara

Delik'in yanındaki odada planlanıyordu, ama savaşın ilk günlerinden sonra orada fazla vakit geçirmem gerekmiyordu. Şimdiye kadar, oradakiler çoğunlukla İran'a kaçan MiG'lere özel olarak dikkat çekerek, CAP'ların doğru zamanda doğru yerde olduklarından emin oluyordular. Aynı zamanda tikanıklığı desteklemek için Vahşi Sansarları, ERF-111'leri ve EA-6B'leri de ayarlıyorlardı; ama bu kolaydı, çünkü KOPA'daki uçuşlarımız şimdiki gücün çoğunu tüketiyordu ve yapmaları gereken tek şey bundan haberdar olmaktı. Yine de, kuzey Irak'taki sanayi komplekslerine yapılan B-52 saldırısı ya da nükleer tesislere F-16 saldırısı gibi birkaç özel uçuş detaylı destek planlaması gerektiriyordu, ama işlerinin büyük kısmı rutinleşmişti.

Kara Delik'ten dışarı çıkarken yolda, şimdi boş olan Scud hücresinin önünden geçirim. Hemen hemen tüm yapabildiğimiz SAS ve yerdeki özel güçlerle ve havadaki F-15E/F-16C LANTIRN donanımlı devriyelerle Scud'ları kovalamaktır. Planlama gece boyunca gözetimi sağlamak için jetleri iyi dağıtmak, Scud'ların en olası fırlatılma zamanlarında maksimum gözetim sağlamaktır. Scud'ların nerede saklandığı konusunda bir fikrimiz olmadığından, problemi çözmek için önemli miktarda kaynak ayırmamız gerekir: Kırk sekiz jet.

O savaşı eğer bugün yapıyor olsaydık, sanırım (batılıların gidemeyeceği kadar sıcak olan yerlerde dolaşan Bedevi ajanlar gibi) daha çok kara istihbarat birimi ve (bilgisayarlarında otomatik hedef tanıma programları olan Joint STARS uçağı gibi) daha iyi teknik çözümler kullanırdık.

Otomatik hedef tanıma programı şu şekilde çalışır: Joint STARS radarı (sentetik aralıklı radar modu olan SAR'ı kullanarak) sabit bir Scud rampası ya da (hareketli hedef gösterme modu olan MTI'yi kullanarak) hareketli bir Scud rampası (TEL) tespit ettiğinde, bilgisayar hedefi Scud ya da TEL olarak tanımlar ve hedefin komuta ve kontrol sistemine girilerek vurulmasını sağlayacak olan kontrolörü alarma geçirir.

10:00 ve 11:00 arasında, Kara Delik'ten çıkarak, önümüzdeki birkaç gün içinde Irak ve bizim üslerimiz üzerinde havanın nasıl olacağı konusunda detaylı bilgi alabilmek için, başımı hava durumu odasının kapısından içeri uzatırım. Neler olabileceği hakkında iyi bir fikriniz olursa, insanların size neler olduğu hakkında söylediklerini de daha iyi anlarsınız. Harekete yakın olmayı istemenizin sebebi budur, Intel'in, havanın ve lojistiğin, size neler söylediğini dinler ve şu anki sonuçla-

rına nasıl vardıkları hakkında iyi bir fikir edirsiniz. Böylece, örneğin, havacı çocuklara önümüzdeki birkaç gün içinde neler yapacağımızı düşündüğümü anlatarak, bakacakları ilgi alanları veririm. Bu şekilde, meteorolojik olaylara bakarken neyin üzerinde konsantre olmaları gerektiğini bilirler.

Oradan sonra Deniz Piyadelerinin ve Deniz Kuvvetlerinin odalarına giderim. Bunlar tahta perdeyle ayrılarak yapılmış odalardır ve hava durumu odasının yanında, koridorun en sonunda, Kara Delik'in karşısında yer alırlar. Acıkmış olurum ve gözlerim çevrede çörek arar, bu çocukların her zaman bir kenarda harika çörekleri olur. Deniz Piyadeleri ve denizciler kendilerini ekibin bir parçası gibi hisseder ve karacıları anlar, çünkü çoğu pilot veya silah sistem subayıdır (ya da denizcilerin deyişiyle Deniz Uçuş Subaylarıdır). Orada fazla kalmam, çünkü ya masamı temizlemek ya da kısa bir uyku çekmek için yukarı çıkmak isterim.

11:00. Ofisimde üç kişi benimle görüşmek üzere bekliyor olur: Tıbbi personel komutanı Albay Randy Randolph; Albay Chaplain Hanson; Amerikan güçlerinin Riyad "Belediye Reisi" Albay George Giddens.

Doktor Randy Randolph, antraks ve ağır gıda zehirlenmelerinin aşılılarıyla ilgili görüşmek istiyordur. Kısıtlı sayıdaki enjeksiyonlarımızla ne yapmamız gerektiği konusundaki düşüncelerini ve CENTROM SG'nin rehberlik için neler yaptığını bana anlatır. Onun öğüdünü dinlerim, çünkü diğer konularda kararını çoktan vermiştir (hastanelerin nerede kurulacağından, hangi doktor ve hemşireleri görevlendireceğine kadar).

Bir Mormon olan Albay Chaplain Hanson benim bu tempoya nasıl dayandığımı öğrenmek ister, bense, benim dışımdaki herkesin nasıl dayandığı konusundaki görüşlerini öğrenmeyi isterim. Şaşırtıcı bir şey yoktur. Kazandığımız başarıdan dolayı memnunuz, ama öldürmekten ve adamlarımızın vurulmasından dolayı oldukça yorgunuz ve hepimiz eve dönmek istiyoruz. Onunla konuşmak güzeldir.

En son George Giddens ile konuşurum. Schwarzkopf, Amerikalıların yerleştikleri her yere bir "Belediye Reisi" atamıştır, böylece mevziler endişelerini dile getirebilecekleri ve problemlerini çözümlenebilecekleri tek bir temas noktasına sahip olabilecektir. Schwarzkopf, Hava Kuvvetlerine, Riyad Belediye Reisi'ni tayin etmelerini söyledi-

ğinde bu iş George'a verildi. Şehirde yaşayan Amerikalıların bakım ve beslenmelerinden sorumlu; sivil ve askerî yerel Suudi yöneticileriyle çalışıyor. Çok iyi bir iş çıkardı.

George bugün burada, çünkü Eskin Kasabasının bazı sakinleriyle bir problemi var ve harekete geçecek. (Problemi neydi hatırlamıyorum; büyük olasılıkla adamlarımız girişteki Suudi nöbetçilerine zor anlar yaşıyorlardı, ya da Arap çölündeki herkese terörist gözüyle bakıldığı için nöbetçilerimiz Suudilerin su ve yiyecek taşımaları konusunda zorluk çıkarıyorlardı.) Sorun çıkaranların bir kısmı karacı olduğu için, geri çekilmesini isteme ihtimaline karşı neler yaptığını bilmemi istiyor. Her zamanki gibi olaylara tümüyle hâkim ve problemi çözecek. İşleri benim adıma yürüten olgun, düşünceli ve disiplinli bir Belediye Reisi'ne sahip olmak büyük bir rahatlık. Eğer bu kadar kabiliyetli olmasaydı, kendimi onun işine gömülmüş bulabilirdim. Her ne kadar, kasaba civarındaki askerî personelin ve birliklerin sıcak yemek ve iyi barınak bulması savaş çabaları açısından önemli ise de bunun nasıl ve ne zaman yapılacağı konusuna gerçekten karışmamalıyım.

11:45. Tom Olsen ile birlikte ofisimizin arkasında paylaştığımız, banyonun yanındaki küçük giyinme odasında, şu anda dev boy yatakların en iyisiymiş gibi gelen bir kanepe vardı. George Gitchell kapının dışında oturarak aramaları ve arayanları elerken ben de kısa bir uyku için odaya sokulurum. Birkaç saniye içinde derin bir uykuya dalarım ama beynimin içinde bir alarm saatinin ötmesiyle uyanırım. Her zaman, istediğim saatte uyanabilmişimdir; on beş dakika, yarım saat, bir saat sonra ya da ertesi gün sabah 06:00'da. Şimdi ise, yarım saat ile bir saat arası uyuyacağım. Uyandıktan sonra, askerî birliklerle beraber öğle yemeği yemek için aşağı kata ineceğim. Orada neler olup bittiğini, neler düşündüklerini ya da nelerden endişelendiklerini öğrenmek için bir fırsatım daha olacak.

13:00. Yüzüme soğuk su çarparım ve ağzımın içinde uyuyan baykuşun döküntülerini temizlemek için dişlerimi fırçalarım. Aşağı kattaki Suudi kafeteryasına yönelirim. Aşçı, USAF'tan emekli olduktan sonra Riyad'da yaşamaya başlayan Amerikalı bir Müslüman. Bilin bakalım tabağımda neler var? Bildiniz... ızgara tavuk, buharda pişmiş et suyuna pilav ve haşlanmış sebze. Lezzetli, ama hep aynı. İyice kesilmiş sebzelerle karışmış koyu yeşil salata. Üzerinde egzotik bir bitkinin

kökleri ya da yeşil veya kırmızı biber. Çok iyi değil ama idare ediyor. Tatlı olarak genellikle üzerinde ezilmiş şamfıstığı olan kek var. Yanında su ve diyet kola.

Kasada işimi bitirip yürürüm. Suudi Arabistan Krallığı sağ olsun, ev yemeği yiyebiliyoruz. Oturacak bir yer arıyorum. İki kriterim var: (1) Boş bir sandalye ve (2) masada oturan insanların tabaklarının hâlâ yemekle dolu olması. Yoksa, general masaya oturunca kızarıp bozarak, “Kalksak iyi olacak” diye mırıldanırlar. Kimse benimle oturmak istemez.

Farklı gruplarla oturmayı seviyorum. Bazen alt rütbeli havacılar, bazen Suudiler (ben oturduğumda tuhaflaşıyorlar, ama sonra korkularını yeniyorlar, çünkü merakları ağır basıyor), bazen yabancı subaylar veya gönüllüler ve bazen de benim kendi üst düzey Dokuzuncu Hava Kuvveti personelimle birlikte oturuyorum. Her bir gruptan farklı bilgiler alıyorum. Üst düzey subay arkadaşlar en açık olanlar. *Gerçekten* nelerden hoşlandıklarını ve nelerden hoşlanmadıklarını bana açıkça söylüyorlar. Onlar benim “kral çıplak” ölçütlerim ve gerçek bir kontrol yapmak için mümkün olduğunca onlarla oturmaya çalışıyorum. Yabancı subaylar ve adamlar ne yaptığımız ve neden yaptığımız konusuna farklı bir açıdan bakmamı sağlıyorlar. Bazen, gelecek operasyonlarda faydalı olabilecek bilgiler veriyorlar, ama genellikle o kadar imalı konuşuyorlar ki ne söylemeye çalıştıklarını anlamıyorum. GI’lar sorularla dolu ve havada dolaşan (ve çoğuna inandıkları) dedikodular için mükemmel kaynaklar. Birçok yönden Amerika’nın tamamını temsil ediyorlar. Ne yaptığımız konusunda çok meraklılar ve karşılaştığımız kompleks problemlerin çok basit cevapları olduğundan eminler. Her ne kadar çoğu, generalin onlarla birlikte oturmasından dolayı hayrete düşse de, ilk utangaçlıklarını attıktan sonra telaşla açılıyorlar. Tüm Amerikalılar gibi korkuları fazla uzun sürmüyor. Kendilerine güvenmelerini, yürekliliklerini seviyorum. Akıllarındaki her şeyi bana sorabiliyorlar. Kendilerinin benim kadar iyi olduklarını düşünmelerini seviyorum. Bu özellikler belki de millet olarak en büyük gücümüz. Kendimize gerçekten inanıyoruz; kibirli bir şekilde her şeyi bildiğimizi sanmamız anlamında değil. Ama en az yanımızdaki kişi kadar iyi olduğumuzu düşünüyoruz. Bizi rahatsız eden bir problemin cevabını bilmiyorsak bile, onu bulduğumuz zaman iyi anlayabiliyoruz.

gisayar odasında durarak HGE'nin nasıl geldiğini kontrol ediyorum. Her zaman tek bir sorum var: "Bunu birimlere zamanında ulaştıracak mıyız?" Cevap her zaman "Evet"; gerçekte ise 'Genellikle hayır.' Kara Delik personeli kendisine temel hedef listesini ve paketlerini verdikten sonra HGE'yi yayınlamakla sorumlu olan Albay Rich Bennet, Buster, her şeyi altüst edecek son dakika değişiklikleri yapmak istediği için saçlarını yoluyor. İnsanlar, herhangi bir HGE'yle ilgili 100.000 detayla meşgul: Kalkış zamanı, tanker yörünge noktaları, mühimmat, arama işaretleri, kodlar, DDT sesleri, uçuş olmayan bölgeler, uçuş bölgeleri, koordine noktaları, yerdeki çizgiler, hava rotaları. Herkes çok meşgul olduğu ve çılgınca bir hızla çalıştığından ve bilgisayarlardan nefret ettiğim için hızla oradan ayrılıyorum.

14:00 AWACS resmini seyrederek TACC'ın Günlük Operasyonlar bölümündeki sandalyeme çöküyorum. Irak'a giren ve çıkan sarı ikonlar. Uçaklarımızdan biri kayboldu ve Jim Crigger, ne yapmakta oldukları ve uçağın düşmesine neyin sebep olduğu konusunda beni bilgilendirdi. Her zamanki gibi, bu dakikalardan nefret ediyorum.

Yorgun bir şekilde orada otururken, TACC gürültüsü ve kaosunun, açıklamaların, raporların üzerime gelmesine izin verdim; bunlar benim savaşımın görüntü ve sesleri, Vietnam'da gördüğüm savaşın değil. Orada yoğun hareket vardı. Miğferin altından gözlerinize ter akıyor, başınız dönüyor, ama siz yine de peşinize takılan MiG'i ve sizi ön taraftan vurmaya çalışan SAM'ı görmeye çalışıyordunuz. Ama orada, buradakinden daha çok dinleniyordunuz ve görevinizi tamamladıktan sonra günün geri kalan kısmında rahattınız. Bara gidip aklınızı kaybedene kadar sarhoş olup ertesi sabahki brifinge kadar uyuyabilirdiniz. Ertesi sabahki brifingle, birkaç saatlik bir terörle noktalanacak yeni bir sıkıcı güne başlarsınız. Bu savaşta, fazla sıkıntı yok, terör ise hemen hemen hiç yok. Sadece her şeyi karıştırmaktan ve birinin ölmesinden duyulabilecek bir korku olabilir.

Bu esnada, birlikler ne yaptıklarını ve onlar için neyin önemli olduğunu bana anlatırken, benim de oturup dinlemem, benim için çok önemli. Dahası, enerjileri bulaşıcı, zekâları göz alıcı. Crigger veya Volmer'a şu veya bu görevi daha etkili hale getirme ya da kötü havada XYZ hedefi üzerinden ABC hedefine gitme önerileriyle geldiklerinde onları dinlemek oldukça heyecan verici. (Albay Al Volmer, savaş TACC'dan yöneten dört albaydan biriydi.) Crigger veya Volmer söyle-

nenleri dinler, sonra da onlara resmin tamamını bozmadan buluşlarını nasıl uygulayacaklarını anlatırlardı.

TACC'ı ziyaret edenler uğruyor ve sohbet ediyoruz. Sonra BCE ekip şefi ve bazı adamları, sandalyemin arkasındaki masanın etrafında toplanırlar ve yakında mutlaka ayrıntılarıyla bildirilecek olan kara savaşı hakkında konuşurlar. Joe Bob Phillips daha erken geliyor, ben de ona halletmesi için Scud'ları bulmak veya dost kazalarından kaçınmakla ilgili bir görev veriyorum.

O odadaki gerilimi, sıkıntıyı, iniş ve çıkışları tarif etmek çok zor. CNN ilk gece yayına başladığında biz de oradaydık. O gece yanlış gidebilecek her şeyi sezinlemenin gerginliği silinmişti. Ama sonra bir uçağımız düşürülüyor ve adamlarımızın kurtulanları toplamak için boşuna uğraşmasını seyrediyorduk. Nefesler kahve kokulu, gözler çapaklıydı. Gözlerimin şişini indirmesi için soğuk bir diyet kola kutusunu sık sık gözlerime bastırıyordum. Bazen acı ve öfke beni öylesine harap ediyordu ki, raporları okuyamıyor veya dikkatimi yayılmakta olan savaşa veremiyordum. Ayrıca "Scud ALARMI" verildiğinde, özellikle de güdümlü füze saldırısının ilk günlerinde henüz bizi vuramayacağı konusunda kendimize fazlasıyla güvenmeye başlamadan önce endişeli bir heyecan yaşıyordu. Körü körüne güvenmek. O gece ne olacağını tahmin etmeye çalışırken, her gece yaklaşık 21:00 veya 22:00 sularında hazırlık oluyordu. Genellikle Scud'lar veya El-Hafci türü şeyler. Kahve makinelerinin yanında durup eski güzel günlerle ilgili savaş hikâyelerinin anlatıldığı iyi zamanlar da vardı. Yarbay Donnie Holland'ın Basra'da vurulduğu ve büyük olasılıkla öldüğü anlamına gelecek şekilde hiçbir ize rastlanmayışı gibi ağlamak istediğiniz zamanlar da... Taktik Hava Komutanlığı karargâhında iki yıldızlı bir plançı olduğum dönemde Holland benim emir subayımdı. F-15E filosuna girmek istediğinde, bunu ben ayarlamıştım. Birinci sınıf bir silah sistem subayıydı. O gece Holland, ikinci görevi pilotluk olan bir uçuş operatörü ile uçuyordu. Iraklıları, onları vurarak düşürmek konusunda haklı saysak da, Donnie arka kokpitteydi, çünkü doktorun hastanedeki işi, onu diğer pilotlar kadar uzun süre uçmaktan alıkoymuştu. Bu yüzden eski bir SSO olan Holland, uçuş süresi az olan doktor/pilotla bir takım oluşturmuştu.

Sevinci ve acıyı, savaş için bir araya gelene kadar birbirimize tamamen yabancı olduğumuz insanlarla paylaştık. İnsanlar kimi zaman ciddi bir şekilde sohbet ediyor kimi zaman da şakalaşıyordu. Ben bunu

özellikle de eski Dokuzuncu Hava Kuvveti'nden arkadaşlarım veya John Corder gibi çok eski dostlarımla yapıyordum. Bu gerçekten yaşayan bir organizmaydı, uyarılara tepki veriyordu: Acıya, neşeye ve yalnızlığa. Bizler askeriyede kendimize nasıl organize olduğumuzu, kimin kime komuta ettiğini, emir-besin zincirinde kimin nerede durduğunu açıklayan küçük çerçeveler çizeriz. Bu çok iyi, mantıklı ve gereklidir, ama gerçekte, başkalarının dışarı çıkıp savaşta hayatlarını tehlikeye atmaları için emir verme gücüne sahip hiyerarşileri oluşturmaya çalışırken, aslında en doğru hareketi bulmak için elimizden gelenin en iyisini yapan, hataya düşebilir insanlardan oluşan bir takımız. Ama sonra insanlar G takımlarını giyerek deniyorlar. Eğer başarılı olurlarsa hepimiz zaferin tadını çıkarıyoruz. Eğer yaralanır, esir alınır veya öldürülürse, o zaman çok biberli acı Meksika böreği, G kıyafetleri içindeki adama kalır ve o olaya yardımcı olan bizler, acı ve keder ve biraz da o bedeli ödeyen kişi biz olmadığımız için suçluluk duygusuyla karışık bir rahatlama hissiyle kalakalırız. Neyse ki ben vurulmuş ve oldukça şiddetli riskler almıştım ve bu sayede jetlere binerek tehlikeye doğru yol alan çocukları son derece iyi anlayabiliyorum. Bana kalırsa, başkalarını belki de ölüme gönderen herkesin böyle bir anlayışa ihtiyacı vardır. Emir-komuta dediğimiz bu şey modern bilgisayarlar, haberleşme aygıtları, planlama gereçleri ve uydu fotoğraflarıyla ilgili olduğu kadar, aynı zamanda, aslında bir yarı cahil gibi davranıp kötü bir şey yaparak iyi bir şey yapmaya çalışan ve bazen neşe, acı, korku, kuşku, yorgunluk, sevgi ve kederi aynı anda hisseden insanlarla da ilgilidir.

16:00. Basınla randevularım var. Önce bir gazeteciyle sonra da televizyoncularla. Gazeteci hanımla arka taraftaki park yerinde bir römorkun içinde buluşuyoruz; havalandırmanın uğultusu, uçakların ve insanların gürültüsünü örtüyor. Teybini çıkarırken gizlice bacaklarına göz atıyorum. Altı ay geçti. Bana savaşın nasıl gittiğini, BDA ile durumun ne olduğunu ve kara savaşının ne zaman başlayacağını soruyor. “İyi”, “Hiç” ve “Beni başkasıyla karıştırmış olmalısınız,” gibi cevaplar vermek istiyorum ama onun yerine mümkün olduğunca açık olmaya çalışıyorum.

Benim PA'm olan Binbaşı Oscar Seara da yanımda. 16:45'te hanımı kapıya, beni de binaya daha yakın olan TACC Hava Ulaştırma çadırına yönlendiriyor. Burada kamera ve mikrofonlar kurulmuş ve

ABC'den Sam Donaldson ile (veya bir başkasıyla) buluşuyorum. Savaş iyi gidiyor ve izleyicilerini memnun edebilmek için kamerada benim üç dakikalık görüntüme ihtiyaçları var. Muhabir hanım çok zor bazı sorular sordu, çünkü ödevini yapmıştı ve olayın içyüzünü gösteren bir şey yazmak istiyordu. İki dakika televizyon izleyerek gerçek bilgiyi nasıl elde edersiniz? Öte yandan, televizyon muhabiri insanların egolarını okşama konusunda gerçekten çok iyi ve ben de milyonlarca insanın önünde egomun okşanmasından çok hoşlanıyorum.

17:30 Sonunda oradan çıkıyorum ve caminin yanındaki kapıdan tekrar RSAF karargâhına giriyorum. Verim sabahkinden daha iyi. Dua sesleri ve ufukta alçalmakta olan güneş bana Doğu'ya ait hisler verdi, bu yüzden sanırım Behery'e uğramamın zamanı geldi. Onu, onun ofisinde ziyaret ediyorum, çünkü bu onu onurlandırıyor, benimkinden daha hoş bir ofis ve personel *gaua* ve çay ikram ediyor.

Ne zaman bir araya gelsek, günün problemleri ve krizleri hakkında beynine girebilmek için elimden geleni yaparım. İşlerin nasıl gittiği ve ne yapmamız gerektiği ile ilgili düşüncelerini öğrenmek istiyorum. Ama, çok farklı bir uçağı çalıştırıyor. Bana kendi memleketi, kültürü, dini ve insanları hakkında bilgiler vermek istiyor. Genellikle onuncu yüzyılın diliyle konuşuyor, bense yirminci yüzyılda düşünüyorum. Ama bu yine de bir zaman kaybı değil.

Her ne kadar geçmişlerimiz arasında büyük farklar varsa da gerçek ve çok derin bir dostluğumuz var. Bunu tamamlayacak kelimeler bulmak zor. Sanırım bir çok yönden ona bir ağabey gözüyle bakıyorum. Her zaman kibar, her zaman düşünceli, ancak Amerikalılara karşı dik-katliyd. Özellikle de bizim, gölgelerinde kimin yaşadığına bakmaksızın dağları yerinden oynatmaya hevesli oluşumuz konusunda. Benim devam etme konusunda endişeli olduğum durumlarda o düşüncelidir. Ben fırsatları ararken, o riskleri tartar. Ben genellikle umursamazken, o sonuçları düşünür.

Size bunu söyleyebilirim. Batılı arkadaşlarım var; iyi arkadaşlar. Oturup konuşmaktan zevk aldığım insanlar, birlikte uçmaktan, birlikte içmekten zevk aldığım insanlar; ama onlar sadece arkadaş. Bir Arap arkadaşınız olunca, kalbiniz göğüs kafesinize doğru hoplar ve bir neşe akımı hissedersiniz. Bu bir klişe değil; gerçek. Sanırım bizler Batı'da arkadaşlığımızı o kadar özgürce veriyoruz ki değeri azalıyor. Bir Arap, dostluğunu o kadar ihtiyatla verir ki, bir kere kabul edildiniz mi ne

kadar derinden kıymet vermeniz gerektiğini fark edersiniz. Bunu tarif etme konusunda başarısızım ama hissetme konusunda iyiyim.

18:00 Bir sonraki personel toplantısı, nöbet değişimi ve Schwarzkopf'la MODA'daki işlerin üzerinde çalışmak için (tekrar ofisimdeyim). "Oku Dosyası"nı okuduktan sonra (her ne kadar George Gitchell ve Tom Olsen normalde benim barış döneminde ilgilenmem gereken rutin işlerle ilgilenmiş olsalar da) Kara ve Deniz Kuvvetlerinin mesajlarını okuyorum, böylece ne düşündüklerini ve endişelerini bilebiliyorum. Çok hızlı okuyabiliyorum; yedi buçuk santim kalınlığındaki bir dosyayı yirmi dakika içinde gözden geçirebiliyorum.

Sonra sıra Mary Jo'ya yazmaya geliyor. Bunu da yaklaşık on dakikada yapabiliyorum. Sadece onu gerçekten ne kadar özlediğim ve eve döndüğümde (bu yaklaşık bir ay sürer) daha iyi bir koca olacağım haricinde ona söyleyebileceğim fazla bir şey yok.

18:55'e kadar kâğıt işlerini bitiriyorum ve oturup düşünebileceğim kendime ait biraz zamanım oluyor. Toplantılar ve Irak oyunları ile dolu çılgın akşamlara hazırlanırken sakın ve soğukkanlı bir görüntünün önemini küçümsememek lazım.

Yine TACC'dayım. Herkes nöbet devir toplantısı için bir araya gelmiş. Zamanında başlıyoruz. (Toplantılara bir an evvel başlamak önemli. Bu şekilde insanlar zamanında yetişebilmek için ellerinden geleni yaparlar, hem bu aynı zamanda bir nazıkçe bir tutum.)

Brifingi verenlerin farklı olması dışında, bu nöbet değişimi sabahkinden pek farklı değil. Bu sefer Intel'dekiler Irak nakil sistemini ve hangi köprülere saldıracağımızı tartışıyorlar. BCE Ordunun durumunu özetliyor. Bir kolordu komutanının onun belirlediği hedefleri vurmadığımız ve bu yüzden de savaşı kaybedeceğimiz konusundaki şikâyetlerinden başka fazla bir şey yok. Chris Christon ikna edici konuşmasını yapıyor ve masanın etrafındaki ulusal liderlerle tartışma oluyor. Toplantıyı güvenli bulduğum ölçülerde rehberlik ederek bitiriyorum. Benim ne düşündüğümü anlatmaktan çok onların ne düşündüklerini öğrenmeye çalışıyorum. İnsanların kendi anlayışlarını sunmalarını istiyorum, benimkini tahmin edip sonra da sanki kendilerininmiş gibi sunmalarını değil.

Gündüz nöbeti 20:00'da sona eriyor ve gece nöbeti devreye giriyor, Reavy ve Harr inerken, Crigger ve Volmer kalkışa hazırlanıyor. Joe

Bob Phillips iskemlemin arkasındaki harita masasının etrafında kendi taktik takımını kurmuş. Bu gece karşılaşabileceğimiz olasılıklar, özellikle de Scud'lar hakkında konuşuyorlar.

20:30 Üst katta ön kapıda Buster'la karşılaşıyorum. Her zamanki gibi geç kaldığı için koşuyor. Temel hedef listesini oluşturarak MODA'daki gece brifingine hazırlanacak. Ve yine her zamanki gibi Tolin veya Deptula peşinde son dakika haberlerini vermeye çalışırken hızla merdivenleri çıkıyor.

Şimdi günün ikinci en önemli toplantısı gerçekleşiyor. Ben şoförümle beraber arabanın önünde oturuyorum ve Buster da notları ve grafikleriyle arkada oturuyor. MODA'ya doğru giderken toplantı için strateji geliştiriyoruz. Amacımız, Schwarzkopf'un Kara Kuvvetleriyle ilişkili hedefleri değiştireceğini bildiğimiz için, hava seferi planımızı bozmadan ve CINC'i memnun ederek bunu atlatmak.

Hiddetine maruz kalmak istemiyoruz (savaş başladığından beri bunu başardık). Hilekâr veya dalavereci olmaya çalışmadığımız halde methiye dolu başarılı bir satış reklamı yapmamak için bir sebep yok. Buster ayaküstü düşünme ustası ve ben de uzlaştırıcı rolünü üstleniyorum. Örneğin, CINC Buster'ın bazı tahmin veya kararlarını sorgular ve ben de atılarak "Tamamen haklısınız; daha yakından inceleyeceğiz ve sizi haberdar edeceğiz," derim. Hatta brifinge birkaç sorgulanabilir madde de ekleriz ki diğer maddeler daha kabul edilebilir olsun. Kara kuvvetleri batıya hareket etmenin ve hazırlanmanın yanı sıra bir şeyler yapmaya başladığında, bu toplantıda oturmak eğlenceli oluyor. Görevimizi istendiği gibi yaptığımızı bilmenin ferahlığıyla eve döneceğiz, onlarsa CINC'in, onların her şeyi berbat ettiği kararına varışıyla sıkıntı çekecekler.

MODA'ya zamanında varıyoruz. Buster grafiklerini düzenlemek için hızla aşağı iniyor, bense CENTCOM personeliyle konuşmak için uğraşıyorum. Bazen bir türlü rahat bırakılmayan CENTCOM kurmay başkanı Bob Johnston ile; bazen işi başından aşmış Cal Waller ile; bazen bize gerçekten yardımcı olan CENTROM J-2'si (İstihbarat Başkanı) Tuğgeneral Jack Leide ile; bazen de beni Halid'e ulaştıran kanalım olan ve birlikte çalıştığım en zeki adamlardan biri olan RSAF'ın C3IC'deki komutanı Albay Ayet El-Cahit ile konuşuyorum.

Dokuza beş kala CINC'in savaş odası dediği yere giriyorum. Burası önceki on iki kişilik masa haritalar ve telefonlarla dolu bir konferans

odası. CENTCOM personeli ve kilit seyirciler için gömme masalar ve odanın yanlarında ve kenarlarında yükselen amfiteyatro stili hâkim. Ben CINC'in soluna otuyorum. Genellikle benim soluma Sir Peter de la Billiere veya Bob Johnston, sonra da Stan Arthur'un ya da Walt Boomer'ın temsilcileri oturur. Benim sağımda Schwarzkopf'un ötesinde Cal Waller, John Yeosock ve yanında, diz çökmüş tercümanıyla Fransız Tuğgeneral Michel Roquejeoffre var. Buster Glosson arkada oturuyor.

CINC genellikle zamanında gelir. İyi bir ruh hali içinde de olabilir, kötü bir ruh hali içinde de olabilir. Benim için hangi ruh halinde olduğu önemli değil. Benim görevim ona öbür gün için bir günlük hava gücü daha satmaktır ve buna odaklanırım. CINC oturduktan sonra bizler de otururuz ve bunu her zamanki brifingler izler.

Jack Leide çoğunlukla bazı darbeler alır. Onun görevi Bağdat'ta olan bitenlerle ilgili tahminleri vermektir. Ama kimse bu konuda kesin bir şey bilmediği için fikirleri her zaman eleştiriye açıktır; özellikle de bu fikirler CINC'in çay yapraklarında okuduklarından farklıysa. Dahası, CINC genellikle bulunması mümkün olmayan cevaplar ister. Böylece o sorusunu sorar ve Jack cevap veremezse (aslında bu tür sorulara genellikle düşman hariç kimse cevap veremez), Schwarzkopf ona bir iğne batırır. (Bunun Jack'in daha çok çalışmasını sağlayacağını düşünür ama bu imkânsızdır, çünkü zaten elinden geldiği kadar çok çalışmaktadır). İğneler ona bir şey yapmaz, çünkü o kurşun geçirmez bir adamdır ve kendisine bağırılması onu pek incitmez.

Ordunun batıya ilerleyişinin nasıl gittiği konularında da brifingler olur. İlginç ama benim için çok önemli değil. Hiçbir şey söylemiyorum ama akıllı, ilgili ve saygılı görünüyorum. Bir J-3 personeli hava savaşını özetliyor. Gerçekten çok başarılı. Başarılı olmalı, çünkü adamlarım ona anlatacağı her şeyi vererek yanlış bir şey söylemeyeceğinden emin oldular, yoksa CINC'in fitili ateşlenebilirdi. (CINC'in öfkeli olması bazen işe yarıyor; insanlara bundan nasıl sakınacaklarını söylediğinizde sizi dinliyorlar ve minnettar oluyorlar. Ama öfkeli olması çoğu zaman insanların önemli şeyleri söylememesine neden oluyor. Herkes birkaç ay içinde evine dönecekken neden azarlansınlar? Sessiz kalmak en iyisi.) Ben onun öfkesinden kaçınıyorum çünkü bu, benim başa çıkmamı veya bir şekilde değiştirmemi gerektirecek yanlış bir karar vermesine yol açabilir. Bu ciddi bir iş. Öyle de olmalı. Biz kocaman çocuklarız.

Sonunda Buster kalkarak yeni hava seferini özetliyor. Bu iyi gidi-

yor, çünkü böyle olması gerekiyor. Planlama ve sunuş üzerinde çok kafa patlattık, çok emek harcadık. Buster veya ben bir kaza olabileceğini hissederek brifingi yumuşatarak bundan kaçınıyoruz.

Sona doğru KOPA hedeflerine geliyoruz. Bu noktada Buster bir defter çıkarıyor; yeni bir rehberlik alacağımızı biliyoruz. CINC, (John Yeosock'u ürkütecek şekilde bu hedefleri belirleyen aptal SOB'un kim olduğunu sormak yerine) yaygara çıkarmadan sağındaki bir haritaya dönüyor ve vurmak istediği Irak bölgelerini işaret ediyor. Hepsi genel olarak aynı yerde bulunduğu için problem değil. Pilotlar nasıl olsa Katil İzçiler ve Joint STARS'ın verdiği bilgilere veya daha yeni istihbarata bağlı olarak sıcak olan her yere saldıracaklar.

Toplantı üst düzey komutanların her birine konuşma şansı vererek sona eriyor. Sonra Schwarzkopf yabancı subaylarla görüşerek Koalisyonu güçlendirmeye uğraşıyor.

Eğer onunla herhangi bir şey tartışmam gerekirse toplantıdan sonra ofisinde görüşmeyi istiyorum. Eğer küçük bir konuysa tam burada sessiz fısıltılarla bunu hallediyoruz. Bu diğerlerini çıldırtıyor, çünkü ona ne söylediğimi bilmek istiyorlar; ama ben onunla hiç kimsenin önünde konuşmamayı öğrendim, çünkü bu onu, kabul etmeye ya da daha da kötüsü reddetmeye zorluyor. İnsanlar bir şeyi bir kez öğrendiler mi bir daha unutmaları çok zordur.

Toplantı dağıldıktan sonra Buster genellikle CENTCOM personeliyle çalışmak için geride kalır. Orada ertesi gecenin sunumunu ilgilendirecek bilgi toplayan casusları vardır. Bu ciddi bir iş ve biz de ciddiye alıyoruz.

22:30. Tekrar TACC'dayım. Deptula, CENTROM toplantısında ki değişiklikler üzerinde çalışmaya başlamış bile. Büyük olasılıkla bunları toplantıdan önce tekrar çalıştı. CINC'ı önceden tahmin etme ve değişmesini istediğimiz fikirleri destekleme konusunda artık çok iyi bildiğimiz için, değişmesini istemediklerimiz konusunda pek zorlanmıyoruz.

Artık eğlence zamanı geliyor. Iraklılar Batı kıyısına uzanan tek karayolu boyunca hareket halindeler. Araçlarının yerini değiştiriyor, Koalisyon Ordusunu korkutuyor, Scud fırlatıyorlar. Burası ısınıyor.

Olay Bir: Joint STARS Kuveyt'in merkez güneyinde Jabar havaalanı civarında ilerleyen yirmi zırhlı araçlık küçük bir konvoy rapor ediyor. Çözüm, IR Maverick füzeleri taşıyan A-10'ları oraya yolla-

mak. Joint STARS'la beraber çalışıyorlar, kolu buluyorlar, baştaki ve sondaki araçları vuruyorlar. Bunlar vurulur vurulmaz konvoy duruyor ve F/A-18'ler, F-16'lar ve diğer A-10'lar geri kalanların işini bitiyor.

Olay İki: Iraklıların 11 no'lu Dinleme Karakolu civarına saldırdıklarına dair raporlar alıyoruz.

"Intel, elinizde ne var?"

"Hiçbir şey."

"Hiç sinyal yok mu?"

"Hayır."

"AWACS, herhangi bir şey görüyor musunuz (helikopter gibi)?"

"Hayır."

Yirmi dakika boyunca "Neler oluyor?" türünden konuşmalar sürüyor. Sonunda anlıyoruz ki, bizim birliklerden biri telefon kablolarını ve mayın tarlalarını kontrol etmek için Kuveyt'e girmiş ve başka bir yoldan geri dönmeye karar vermiş (aslında korkup kaybolduklarını ama sonra bir çıkış yolu bulduklarını şifreli olarak söylemek istiyorlar).

Olay Üç: Intel, hareketli Scud rampası olduğu tahmin edilen bazı araçların batıya doğru gittiğini gösteriyor.

"F-15E'leri onların üzerine gönderin."

Dört adet büyük aracın üstüne 250 kg'lık bombalar ve CBU'lar atılıyor ve hedefler karanlık gökyüzünde alev alev yanıyor. Bu büyük olasılıkla dört Ürdünlü ailenin Bağdat ve Amman arasındaki otobanda yakıt tankeri kullanan babalarını kaybettikleri anlamına geliyor. Üzgünüm, ama yoldan uzak durmalıydılar. Orası çok tehlikeli.

Olay Dört: AWACS, batıda Suudi sınırı yakınında bir Irak helikopterinin batıya doğru gitmekte olduğunu bildiriyor. İki F-15C AWACS tarafından uçan nesneyi düşürmek üzere yönlendiriliyor, çünkü o bölgede pek dostane bir trafik yok.

Reavy şüpheli, çünkü Iraklılar bugüne kadar nerede ve ne zaman uçacakları konusunda çok dikkatli davrandılar. Reavy, bunun büyük olasılıkla bir Özel Operasyonlar helikopteri olduğu düşünüyor ve Özel Operasyonlar İrtibat subayını arayarak bir zahmet kışını kaldırıp TACC'a gelmesini istiyor (Özel Operasyonların tam TACC'ın dışında kendilerine ait küçük bir odaları var).

Adam gelince helikopterlerin kendisine ait olmadığını ve ölmelerine üzülmeceğini söylüyor.

Mike Reavy hâlâ bir yerde bir yanlışlık olduğunu düşünüyor ve binbaşıya kontrol etmek için gizli odasına dönmesini söylüyor.

Binbaşı birkaç dakika sonra bembeyaz bir suratla tekrar çıkageliyor ve bunların bir indirme bölgesine giden Özel Operasyonlar helikopterleri olduğunu söylüyor.

Olay Beş: Solumda duran genç hanım aşk romanını okumayı bırakarak yüksek ama kontrollü bir sesle bir Scud saldırısını bildiriyor. Oda harekete geçiyor ama henüz karşılık vermiyor. Temel saldırı listesini alarak saate bakıyorum: 12:35. Sonra TOT listelerini gözden geçiriyorum. Tavalkana üzerinde Cumhuriyet Muhafızlarını bombalayan üç adet B-52 olduğundan eminim. 12:36'da AWACS göstergesindeler.

Elli saniye sonra aynı genç hanım, aynı yüksek ama kontrollü sesle yeni bir anons yapıyor: "Scud alarmına aldırmayın. Yanlış alarm." (SDP IR uyduları bir dizi bombanın toprakta oluşturduğu yoğun sıcaklığı görmüş ve Colorado'daki yer istasyonuna bunu rapor etmiş. Ancak, steradyan başına düşen vat miktarı bilgisayara yüklenmiş olan Scud grafiğine uymayınca, olay, havacılık geyik muhabbetinde "nerden bileyim" olarak da söylenebilen "anomali" olarak kaydedilmiş.)

Olaylar arasında postalarımı okuyorum, çoğunu ve hepsini seviyorum. Mary Jo'dan, arkadaşlardan, hiç tanımadığım ve büyük olasılıkla da asla tanımayacağım insanlardan. Bu hepimiz için bir cankurtaran ve büyük bir enerji kaynağı.

Şu anda sabah 02:00 ve bütün sorumluluk Tom'da. Her şey sakinleşti ve ben çok ama çok yorgunum. Şu ana kadar iki kere sandalyemde uyuyakaldım bile, ama her şey sakinleşmeye başladığında ve yanınızda gerekirse yerinizi doldurabilecek biri olduğunda bu pek de ilginç bir görüntü değildir. Bu muhafız işi gibi değildir. Kurşun geçirmez yelegeimi giyip silahımı alarak duvar kenarından dışarıya doğru ilerlemenin ve yolda gördüğüm tüm muhafızlarla sakince konuşarak yukarı çıkmanın zamanı geldi. Bu savaşta ölmek istemiyorum.

Bina karanlık ama ışıkları yakarak üniformamı asma zahmetine girmiyorum. Sadece sandalyenin üzerine koyarak yatağa düşüyorum. Neyse ki Sri Lankalı Cris sağ olsun yatak temiz ve yeni iç çamaşırları konmuş olacak. Ben inip çıktığımda o hiç burada olmuyor ama her zaman benim arkamdan etrafı toplayarak çamaşırları temiz ve hazır tutuyor.

Sabah olunca kıyafetlerimi değiştireceğim, bu yüzden her zamankinden biraz daha erken kalkacağım. Ama John bu gece burada uyuyacağından, en azından telefon hiç çalmayacak. Birkaç saniye içinde uyuyorum.

YÜZDE ONLUK SAVAŞ

476

1991 Şubatında, savaşın zayıfladığı anlardan birinde, Beyaz Saray'da savaşı sona erdirecek bir an seçme konusunda bir tartışma oldu. Colin Powell'ın otobiyografisinde bildirdiğine göre tartışma 28 Şubat günü saat 05:00'da John Sununu'nun önerisiyle sona erdi. Yoksa savaş yüz saat daha sürebilir ve makul olarak "Yüz-Saat Savaşı" olarak adlandırılabilirdi. Böylece ortaya atıldı. Çok zekice bir fikirdi.

Sadece bir tek problem vardı: Savaş yüz saat sürmemiştii. Savaşın süresi (Ocak ortasından Şubat sonuna kadar) bin saate yaklaştı. Sununu ve Beyaz Saraydakiler elbette kara savaşını kastediyorlardı. Bu basit bir yanlış anlamaydı, ama bu savaşın kazanılmasında büyük bir yükü omuzlayan Koalisyon havacılarını sinirlendiriyordu. Onlara göre kara savaşı Yüz Saatlik Savaş olarak değil Yüzde Onluk Savaş olarak adlandırılmalıydı.

Bu, kesinlikle kara savaşının işe yaramaz veya gereksiz olduğunu söylemek anlamına gelmez. Ocak günlerinden sonra Şubat ayı da yavaş yavaş geçerken Koalisyon havacıları çabalarının büyük bölümünü kara savaşını hazırlamaya ayırdılar. Kuveyt'in karadan istilası yakındı, bunu herkes biliyordu, ama ne zaman? S günü ne zamandı?

Kara savaşını başlatma kararı üç sorunun cevabına bağlıydı:

1. Iraklılar, Koalisyon kara kuvvetlerinin minimum ölü ve yaralıyla saldıracabileceği kadar darbe almışlar mıydı?
2. Hava şartları havadan destek alabilmek için uygun muydu?
3. Koalisyon birlikleri eğitim ve lojistik açısından hazır mıydı ve kendilerine bildirilen başlama noktalarına gelmiş miydi?

Bu bölümde bu soruların cevaplarına bakacağız.

IRAKLILARI YENMEK

Birinci sorunun cevabı üç faktöre bağlıydı. Birincisi, savaş alanının hazırlanmasıydı. Koalisyon hava gücü, Irak zırhlı araçlarının ve toplarının sayısını azaltmakta ne kadar başarılı olmuştu? İkincisi, hangi Irak birlikleri ne zaman, ne kadar sert bir şekilde vurulacaktı? (Bu iki konu birbiriyle ilgiliydi ama Koalisyon kara birliklerinin karşılaşacakları Irak birliklerinin durumuyla daha fazla ilgilenmesi anlaşılır bir şey olduğu için CENTCOM ve CENTAF'ta ayrı ayrı olarak ele alınıyordu.) Üçüncüsü, PSYOPS idi. Koalisyonun psikolojik-savaş çabaları, Irak kara kuvvetlerinin moralini bozmakta ne kadar başarılıydı? Savaşma isteği olmayan bir ordu ne kadar iyi silahlanmış olursa olsun, yenilmiş bir ordudur.

477

Hava saldırıları Şubat'tan önce KOPA'daki Irak kuvvetlerini yaradıysa da Iraklıların hâlâ etkili bir savaş gücü vardı. Oysa Şubat ayı içinde mahvoldular. Aşağıdaki özet Chris Christon'un 10 Şubat 1991 raporuna dayanmaktadır.

Ona göre, esas olarak hava savunma sistemi, Scud'lar, altyapı, liderlik ve silah araştırma, geliştirme ve üretim tesisleri üzerine yöneltile ilk saldırıların Irak Ordusu üzerinde çok büyük bir etkisi olmamıştı. Komutanlar ve kurmayları, üzerlerine yüklenen koalisyon hava saldırılarının meydana getirdiği zorluklarla başa çıkma konusunda çok esnek olduklarını kanıtladılar. Örneğin, hava saldırıları telefon hatlarını kestiğinde Iraklılar motosikletli kuryeler kullandılar. Havadan (merkezi hava savunma sisteminin bir parçası olarak,) komuta ve kontrol ağları yarıldığında Iraklılar çevrede daha çok koşturdular, böylece komuta kontrol ağları etkisini, güvenilirliğini ve temel askerî operasyonları destekleme gücünü pek yitirmedi.

Cephe hatlarında rutin etkinliklerini hava saldırılarının zamanlamasına göre ayarladılar. Savaşın ilk haftalarında Irak Ordusu geceleyin sığınaklara girdi. Bunu yapabiliyorlardı, çünkü gece saldırıları için en yetenekli Koalisyon sistemleri (F-117'ler, F-111'ler ve LANTIRN donanımlı F-15E'ler ve F-16'lar) Scud'ları takip ediyor ya da KOPA'nın dışındaki sabit hedefleri vuruyorlardı. Bu yüzden de Irak Ordusunu geceleri vurma işi böyle hedeflerini vuran A-10'lar, A-6'lar ve B-52'lere kalmıştı.

Tüm bunlar, havadaki çabaların çoğunun savaş alanını şekillendirmeye adanmış Şubat ayında değişti. Örneğin, 11 Şubat için program-

lanmış olan 986 bombalama sortisinden 933 tanesi bu göreve adanmıştı. Aşağıda 10 Şubat'tan 12 Şubat'a kadar olan dönemde savaş alanını şekillendirme sortilerinin kolordular tarafından nasıl tertip edildiği gösteriliyor:

ÖRNEK SORTİ TERTİPLERİ⁽⁶⁴⁾ (YÜZDELER HALİNDE)

478

	<i>XVIII. Hava İndirme Kolordusu</i>	<i>VII. Kolordu</i>	<i>NAC</i>	<i>USMC</i>	<i>EAC</i>	<i>RG</i>
10 Şubat	1	13	24	33	1	28
11 Şubat	2	22	20	33	2	21
12 Şubat	2	17	16	31	2	32

Not: Günlük Sortiler – 10 Şubat: 957; 11 Şubat: 933; 12 Şubat: 952.

Şubat ortalarına doğru tüm hava seferi devam etmekteydi. Artık cephe hattı kuvvetlerine karşı yapılan sortiler gece gündüz uçuyorlardı. Artık, Irak nakliye sistemi üzerine yapılan saldırılar etkili olmaya başlamıştı ve düşmanın yiyecek ve su kıtlığı raporları istihbarat sistemine sızmaya başlamıştı. Artık savaş bir havayolu programı kadar sıkıcıydı. Tek fark, uçakların yolcu değil bomba taşımasıydı.

Bu monotonluğu bozan şeylerse geceleyin atılan Scud'lar, can kayıpları ve alçak basınç dalgaları Bağdat'tan Basra'ya doğru ilerlediği için sürekli bir problem teşkil eden hava koşullarıydı.

Bu arada, tank katilleri gecede yaklaşık 150 tank vuruyordu. Bu, Chuck Horner'ın, o arada kara savunma planına dalıp gitmiş olan General Schwarzkopf'a verebileceği en iyi haberdı. Bu sonuncusu da Horner için iyi haberdı, çünkü, birinci olarak, eve dönme vaktinin yaklaştığı ve ikinci olarak da, CINC'in her gece Irak kara birliklerine ilişkin hedef listesini yeniden düzenlemek dışında Horner'ın işine karışmayacağı anlamına geliyordu

Soru hâlâ cevaplanmamıştı: “Kara savaşı ne zaman başlayacaktı?” Cevabın bir kısmı BDA – Bomba Hasar Değerlendirmesi – ile ilgili bilgilere bağlıydı. Ama anlaşmazlık vardı. “Irak tanklarının üçte birini ortadan kaldırdık mı? Yarisını? Bir çeyreğini?” İstenen rakam yüzde 50 idi. Ancak tahmin grubuna göre Horner'ın pilotlarının bu rakama ne kadar yakın veya ne kadar uzak oldukları tartışma konusuydu.

Tahminlerin karşılaştırması, kimilerinin büyük Muharebe Hasar Değerlendirme Savaşı olarak adlandırdığı, Horner'ın kelimeleriyle "savaşma gücünü tahmin etmekten ziyade fasulye saymak için duyulan köle gibi tutku" hakkında bir fikir veriyor. 23 Şubat'ta kara savaşının ne zaman başlatılacağını belirleme çalışmalarından birinde, çeşitli istihbarat birimleri aşağıdaki verileri rapor etmişti:

RAPOR EDİLMİŞ IRAK DONANIM KAYIPLARINA İLİŞKİN RAKAMLAR (YÜZDE)

Raporu veren Organizasyon	Tanklar	ZPT'ler	Toplar
JSC/CENTCOM	1.688 (39)	929 (32)	1.452 (47)
CIA	524 (12)	245 (9)	255 (8)
DIA	685 (16)	373 (13)	622 (20)

479

Chuck Horner'ın yorumuna kulak verelim:

Bu kadar büyük bir çeşitliliğin sadece Washington ve Harekât alanı arasında şiddetle tartışılmakla kalmayıp, istihbarat analistlerinin çirkin bir oyununa dönüşmüş olduğunu söylemeye gerek yoktur. Savaştan sonra JSC/CENTROM'un rakamlarının gerçeğe en yakın olan rakamlar olduğu anlaşılmıştır. Daha doğru olan bu verilere göre, 23 Şubat'ta Iraklıların tanklarının %48'ini, zırhlı personel taşıyıcılarının %30'unu ve ağır silahlarının %59'unu kaybettikleri ortaya çıkmaktadır.

Son analizde, BDA anlaşmazlığının elde edilen başarıyla bir ilgisi yoktur. Çünkü sonuçta Orgeneral Schwarzkopf ve Halid'e kara savaşının ne zaman başlatılacağını söyleyen istihbarat birimleri değil, kendi hisleri olmuştur. Bunu isterseniz içgüdü, tecrübe, hüküm, ya da nasıl derseniz öyle adlandırın, bu, komutanların ölüm kalım kararını verdiklerinde içlerinde bulundukları durumdu. Askerleri ileri gönderme kararı Komutan Schwarzkopf ve Halid'in yetkisindeydi. Ve onlar bunu doğru kullandılar. Eğer Washington'dan gelen BDA tahminlerine inanmış olsalardı kara savaşını Ramazan'dan sonraya ertelemiş olacaktık. Eğer kendi istihbarat sayımlarına inanmış olsalardı beklediklerinden biraz

daha fazla bekleyeceklerdi ve helki de Saddam'a, ordusunu KOPA'dan kurtarması için diplomatik bir yol bulacağı kadar vakit vermiş olacaktı. Ama ikisini de yapmadılar. Sonuçta, komutanların yapmak için eğitildikleri şeyi yaptılar. Alabildikleri kadar bilgi aldılar, bu bilgileri sağduyu standartlarının ötesinde değerlendirdiler, hiçbir şeye kanmadılar ve birliklere belirsizliğe doğru ilerleme emrini verdiler.

Son kesin analizde, Koalisyon Kara Kuvvetlerinin Irak Ordusunu bu kadar hızlı ve esaslı bir şekilde yenme yeteneğinin tankları ve topları yok etmeyle fazla bir ilgisi olmayabilirdi. 88.000 savaş tutsağından alınan kuvvetli kanıtların gösterdiğine göre hava gücünün Irak'ın savaşıma gücü üzerindeki en önemli etkisi, morallerini yıkmak olmuştur.

Moralleri çeşitli yollarla yıkılmıştı. Savaş alanının izolasyonu Irak askerini su ve yiyecekten yoksun bırakmıştı, ama aynı zamanda ardı arkası kesilmeyen hava saldırıları ve umutlarını teslim olmaya dayandıran PSYOPS seferi yavaş yavaş güçlerini tüketmişti. Ayrıca artık silahsızlardı, çünkü kara savaşı başladığında artık hava saldırılarının birer ölüm tuzağı haline getirmiş olduğu araçlarının (ZPT'ler, tanklar ve topların) yanına yaklaşmaya korkuyorlardı.

Böylece kara saldırısı Irak Ordusu'nun kalıntıları yok ederken, istihbarat analistleri hâlâ Irak ve Kuveyt'in hava fotoğrafları üzerine eğilmiş, tek tek tankları ve ağır silahları saymaya çalışıyorlardı; çünkü bu "savaşın muhasebecileri"nin hava gücünü anlamalarının, Çöl Fırtınası harekâtındaki askerî eylemlerde meydana gelen devrim sırasında neler olduğunu ölçmelerinin başka bir yolu yoktu.

Şubat'ta, hangi birliklerin, ne zaman ve ne kadar bombalanacağı konusundaki önceliklere ilişkin ikinci (ve birinciyle ilgili) bir anlaşmazlık daha oldu.

Problem karmaşıktı. Doğru tespiti yapabilmek için belirli Irak birliklerinin statüsünün net olarak bilinmesi gerekiyordu. Hepsi haftalardır bombalanmaktaydı. Bazıları diğerlerinden daha çok bombalanmıştı ve çoğu ciddi olarak hasar görmüştü. Bazı durumlarda, Horner'ın istihbaratçıları belirli bir birliğin tam durumunu biliyorlardı. Bunlar genellikle operatörleri terk edilmeye zorlanmış ya da donanımına zarar

verilerek ciddi bir şekilde kuvvetten düşürülmüş birliklerdi. Bazen de herhangi birinin tahmini olabiliyordu. (Irak kolordu komutanlarının kendilerine tahsis edilmiş birliklerin durumuyla ilgili net bir fikirleri olduğu kuşkuluydu.) Her iki şekilde de, her birliğin durumu her gün değişiyordu. (Fred Franks'in konuya dikkat çektiği gibi Irak Ordusu manevra yapma konusunda pek yetenekli değilse de bunu bir şekilde yapabiliyor ve birliklerin konumlarını değiştirerek insanın canını sıkımayı başarıyordu.)

Tıpkı BDA anlaşmazlığında olduğu gibi, çeşitli istihbarat kaynakları KOPA'daki Irak tümenlerinin durumu konusunda görüş birliğine varamamışlardı. Böylece soru cevapsız kalmıştı: Bir kara saldırısı başlatılmadan önce yapılacak daha ne kadar iş vardı?

481

Bu arada, kara kuvvetleri kolordu komutanlarının her biri, başarıdan sadece kendisinin sorumlu olduğuna inanıyordu. Bu bir eleştiri değil. Tedbirli bir komutan hiçbir şeyi şüphesiz olarak kabul etmez; sonuçta birliklerinin hayatları söz konusudur. Bu yüzden her kolordu komutanı kendi savaşını (savaş alanının kendisine ait olan dilimini) çevrede savaşan komşu birlikler yokmuşçasına planladı. Komşu birliklerin komutanı kendi işini yaptığı sürece komşu birliklerin savaşı için endişelenmedi ve her iki kolordunun iç kanadı tehlikeye maruz bırakılmadı.

Ama hâlâ Horner'a üç beş koldan hava gücü isteği (Schwarzkopf ve Halid hariç) yağıyordu. Her gün görev sıralamasını yaparken Schwarzkopf ve Halid tarafından konulan ayrıntılı rehberlikle uyumlu bir şekilde, her bir kolordu komutanının ihtiyaçlarına hizmet etmek onun göreviydi.

En fazla hava desteğini kimin ne zaman alacağına ilişkin kararları birinin vermesi gerekiyordu. Birinin hedef önceliklerini belirlemesi, her gün bombalanacak Irak tümenlerinin sıralı bir listesini yapması gerekiyordu. İdeal bir dünyada bu kolay bir iş olmalıydı. Çöle yayılmış olan yaklaşık kırk Irak tümeni içinde bazıları donanım, bazıları konum, bazıları da mevcut güç özellikleri yüzünden diğerlerinden daha önemliydi.⁽⁶⁵⁾

Görünen o ki Chuck Horner için konumları öncelikliydi. Karacı komutanların her biri, kendi karşısında yer alan Irak birliklerinin en öncelikli hedefler olduğuna inanıyordu. Her ne kadar tüm kolordu komutanı CINC'in rehberliğinden ve genel savaş planından haberdar olsa da, yine de her biri "kendi savaşı"nı kazanmalıydı.

Olaylar aşağıdaki gibi gelişti:

Doğuda bulunan Walt Boomer savunma planını sağında Müslüman kolorduları, Doğu Bölge Komutanlığı ve solunda Kuzey Bölge Komutanlığı ile koordine etti. Boomer, kendi acil ilgi alanı olan hedeflerin vurulacağından emindi, çünkü USMC uçakları onunla birlikte yerleştirilmişti ve sınırlı bir alanları vardı. Boomer'ın düşmanı, sadece, AV-8B Harrier gibi Deniz Piyade Kolordusuna ait uçakların üslenme koşulları ve tasarımı başka seçenek bırakmadığı için bombalanacaktı. Boomer'ın diğer kolorduya oranla karşısında daha çok sayıda Iraklı bulunduğunu ve kendisine hizmet edecek uçakların bomba taşıma kapasitesi, menzil ve isabet kaydı bakımından diğerleri içinde en yetersiz uçaklar olduğunu fark edene kadar, kendi durumunun iyi olduğunu düşündüğünü söyleyebiliriz.

Kuzey Bölge Kolordusu'nun solundaki Fred Franks'in VII. Kolordusu (bir İngiliz tümeni dahil) ana saldırı için ayrılmıştı, çünkü onların görevi Kuveyt'in yanından dolanıp arkasına geçmek ve Cumhuriyetçi Muhafızların ve Irak ağır zırhlı tümenlerinin içine dalmaktı. Franks haklı olarak, o bölgedeki savaş en şiddetlisi olacağı için, hava gücünün çoğunun bu iyi donanımlı tümenler üzerine gitmesini istiyordu.

Her ne kadar diğer Amerikan ve Müslüman Kolorduları hiç şüphesiz olarak ona katılmış olsalar da, kendi birliklerinin hayatları da VII. Kolordu ve İngiliz birliklerinininki kadar değerliydi ve bu yüzden konu hava gücü hakkında tartışmaya gelince o kadar uysal olmadılar. Gary Luck'ın XVIII. Hava İndirme Kolordusu ve en batıdaki Fransız kuvvetlerinin görevi, en kuzeyden ve diğer kolordulardan daha çok Irak'ın içine girmek ve sonra da sağa dönerek en doğuda savaşıyordu. Her ne kadar yolculuk ettikleri mil başına en az düşmanla onlar karşılaşılsaydı da, en uzun yolu da onlar kat ettiler. Diğer komutanlar gibi Luck da hava gücünden kendine düşen payı almak istiyordu.

Bütün bunlar yetmezmiş gibi, John Yeosock'un Üçüncü Ordu kargahı, kolordu komutanlarıyla Schwarzkopf'un arasındaki adam olan, Yeosock'un G-3'ü Tuğgeneral Steve Arnold ile Frank'in ve Luck'ın planlama çabalarını denetledi. Arnold'un görevi, C3IC'den Paul Schwartz ve Abdullah El-Şaik ve Schwarzkopf'un diğer bileşen komutanı Walt Boomer'ın temsil ettiği iki Müslüman kolordunun isteklerine karşı Franks'in ve Luck'ın durumlarını tartışmaktı.

Aslında, problemi çözecek kişi John Yeosock olmalıydı, ama iki Müslüman kolordusunu (Halid' in altında olan) ya da USMC kara birliklerini (hatırlarsanız Amerikan kara bileşen komutanı Schwarzkopf'tu) komuta etmiyordu. Aklımda, John Yeosock' un fevkalade bir kara komutanı olabileceğine dair en ufak bir kuşku yok ve aynı zamanda aklımda, Walt Boomer' ın CINC' a gösterdiği aynı saygı ve sadakatle John ile çalışamayacağına dair de bir kuşku yok. Sonuç olarak aklımda, Paul Schwartz ve C3IC' den El-Şaik' in John Yeosock ile çalışabileceğine dair de hiç kuşku yok. Ama böyle olmadı. Böylece bizler Schwarzkopf' la yapılan gece toplantısına kadar hava gücünü tartışan bir topluluk olarak kaldık. Sonunda Schwarzkopf bundan iki gün sonra hangi Irak tümenlerine ne kadar hava saldırısı yapılacağına karar verdi.

Tartışma bir zaman kayıydı ve asla sona ermeyecek gibiydi, çünkü bazı kolordu komutanları elde ettikleriyle asla tatmin olmuyorlar ve kendi ihtiyaçlarının karşılanmasının diğer komutanların ihtiyaçlarının karşılanmasıyla mantıklı bir şekilde dengelenmesi gerektiğini asla kabullenemiyorlardı. Daha da önemlisi, Hava Kuvvetleri' nin kendi kontrollerinde olmadığını kabul etmiyorlardı. Samimi ihtiyaçlarına hizmet etmeyi istedik ama Ordu' nun bir kolu olmaya elli yıl önce son vermiştik. Yapabilecekleri ve yapmaları gereken şey hize hedefleri göndermek ve aldıkları desteğe razı olmaları. Eğer özel bir ihtiyaçları varsa tek yapmaları gereken BCE' ye söylemekti ve eğer bu anlamlı bir istekse onlar ilgilenecekti. Öte yandan, hedeflerle ilgili son kararları CINC verdiği için tüm hunlat miğfer içinde fırtına koparmaktan ibaretti.

4 Şubat' ta kolordu komutanları arasındaki çekişmeyi gidermek için bir girişim yapıldı. DCINC Cal Waller, tüm kara bileşenlerinin ihtiyaçlarını göz önüne alan öncelikli hedef listesini oluşturacaktı.

Fikir, bir hedef listesini hazırlamaktı. Daha sonra Kara Delik' teki birleşik Koalisyon personeli neyin vurulup neyin vurulamayacağını belirlemek üzere hava uzmanlarına danışacaktı. Sonra liste onay için DCINC' a geri gönderilecek ve o noktadan sonra HGE kesilecekti.

Horner' ın bu program için Cal Waller' la irtibat subayı olan Tuğgeneral Mike Hall, kolordu karargâhları ve ABD Üçüncü Ordusu, C3IC

ve USMC bileşenleri tarafından değiştirilmiş haliyle birleşik tümenlerin isteklerine bağlı yetmiş iki saatlik bir hedef listesi hazırlayacaktı. Böylece, normal bir günde, Waller'ın öncelikli listesi Irak Kara Birliklerine saldırmak üzere yaklaşık 1.000 sorti gönderecekti. Bu arada Buster Glosson'un hedefleri KOPA dışındaki hedefler üzerinde çalışmaya devam edecek ve bunlar da genellikle F-117'ler, F-111'ler ve F-15E'lerin yarısı (diğerleri Scud avına devam ediyordu) ile yapılan sortilerle halledilecekti.

Bu işe yaramalıydı, ama yaramadı ve Chuck Horner, asla yarayaçağını ummamıştı, çünkü Waller'ın çeşitli kolorduların isteklerini uyumlu hale getirebileceğini sanmıyordu.

Sistem kurulduktan kısa bir süre sonra Albay Clint Williams TACC'daki nöbetçi subayına DCINC'ın bir liste oluşturmadığını haber verdi.

BCE'nin başı olan Albay Dave Schulte'ye işleri neyin geciktirdiğini bulma görevi verildi ve kısa zamanda ARCENT hedef listesinin ne şekilde oluşturulduğunu öğrenmek üzere işe koyuldu. Albay Schulte ARCENT Derin Operasyon onarım atölyesinde beş saat harcayarak VII. ve XVIII. Kolordu temsilcilerinin hedef verilerini farklı olarak aldığı ve bunların üzerinde farklı şekillerde çalıştıklarını öğrendi. Bunun temel sebebi, her birinin Irak kuvvetlerinin izini sürmek ve hedef adaylarını analiz etmek için farklı yazılımlar kullanmış olmalarıydı.

Ama esas problem hâlâ devam ediyordu. Her kolordunun temsilcileri (genellikle binbaşılar) hava gücü konusunda kavgaya çıkmaya son veremiyorlardı. Her biri kendi kolordusu için elinden geleni kapmaktan sorumlu olduğunu düşünüyordu ve Waller duruma bir anlam katarak bir sistem kuracak, ya da binbaşılardan organize ederek uyum içinde çalışmalarını sağlayacak kadar güçlü değildi. Waller'a listeyi ilk olarak kendisinin hazırlamasını önermemin sebebi buydu. Çünkü bunu yapamayacağını hissetmiştim ve Baptiste ve Welch iyi gidiyorlardı. Özellikle de aslında tüm kararları Schwarzkopf verdiği için...

Bu arada, Yüzbaşı Simms öncelik listelerinin oluşturulması konusuna bir düzen getirebilmek için elinden geleni yaparak, hedef seçimini ayırmak için adil ve mantıklı bir yol bulmaya çalıştı. Onun sistemi, her kolordunun adaylarını 5-3-2-2 ölçümü temel alınarak düzenleye-

cekti. Yani, her liste önce beş ARCENT hedefine sahip olacaktı, bunu üç VII. Kolordu hedefi ve ikişer XVIII. Hava Kolordusu Kuzey Bölge Komutanlığı hedefi izleyecekti. Bir sonraki beşli, ARCENT listesinden olacak ve bu şekilde devam edecekti. Hedefler arasındaki herhangi bir öncelik o hedefi aday gösteren birlik tarafından konuyordu.

En azından bir listeydi. Kara Kuvvetleri bundan hoşnuttu, ben de öyle. Ama onlar değildi. Kolordu komutanları Simms'in öncelikler sistemini kabul etmeyecekti.

Hedef önceliği anlaşmazlığı savaştan sonra da devam etti. Çeşitli savaş kurulları toplandı, alınan dersler yayınlandı ve çeşitli doktrinel dökümanlar tasarlandı. Bu kurulların amacı, kara kumandanlarının hava gücünün nerede, ne zaman ve nasıl kullanıldığı hakkında seslerini yükseltmekti. Temel önerme birleşik kuvvet hava eleman kumandanın ofisini kötüye kullandığı, karnına havayı kontrol etmediği ve havanın uygun bir şekilde kullanılmadığıydı. Çöl Fırtınasının çoğunluk tarafından başarılı olarak nitelendirilmesi pek bir şey değiştirmede. Bu sapma tamamen Yeosock, Boomer, Arthur ve Horner arasındaki dostluk ve güvenden kaynaklanıyordu.

Pekâlâ, size söyleyeceğim, bu doktrinel çekişme saçma sapan bir şeydi. Öncelikle, Çöl Fırtınasında her iki kuvvet için birer kara komutanımız vardı ve tüm hedefleri kabul ediyorlardı. İsimleri Schwarzkopf ve Halid'di ve kara bileşen komutanları olarak teftiş ettikleri hava bileşenlerine günlük hava seferleri düzenlemeleri konusunda güveniyorlardı ve sonra CINC'ler ya değişiklik yapıyor ya da onaylıyorlardı. Tüm ast kara komutanları süreç içinde kendi söz haklarını kullanmış olsalar da hava gayretinden (ya da o durumda kara gayretinden) sorumlu olmadıklarını anlamaları gerekiyordu. Hava gücüne sahip olamıyorlardı; bu istek kursaklarında kalmıştı.

İkinci olarak, bir savaştaki tüm astlar hiçbir birleşik güç komutanının kaybetmek istemediğini anlamalıdır. Hava, kara, deniz ve uzay savaş araçlarını savaş meydanına zafer getirecek şekilde kullanmayı umarlar. Yani Pentagon'a dönersek, her bir kuvvetin savaşma isteği arasında bir uzlaşma olan doktrini yazmaktan vazgeçin, çünkü onlar savaşmıyorlar Sorumluluk, birleşmiş komutanlar ve onların müttefiklerinde (Çöl Fırtınası'nda

Schwarzkopf ve Halid). Eğer kuvvetler ve Müşterek Kadro tarafından yayınlanan uzlaşma doktrinlerini takip edersek, sonuçta "komite savaşı" elde ederiz; bu, hiç kazanma şansı olmayan bir şeydir.

Şükürler olsun ki Körfez'de sorumluluk Schwarzkopf'daydı, çünkü hangi kuvvet doktrininin kazanacağı konusunda hiçbir şüphe yoktu. Orada hiçbir bileşen planlamaya hâkim olamazdı. Burası, Pentagon savaşçılarının hedefleri, taktikleri ve yöntemleri dikte ettirdiği Vietnam değildi. Ne yapılması gerektiği ile ilgili tek bir görüşü olan bir takımdık. Bunu anlayabilmek için iyi kötü geçinip gitmek zorunda kaldığımız doğru (tıpkı Irak Ordusu hedef önceliklerini belirlemede olduğu gibi); ama hen, sorumluluk CINC'lerde olduğu için ve tüm bileşenleri birbirlerine saygı ve güven duydukları için yapmaya karar verdiğimiz işi yapacağımızı biliyordum.

486

PSİKOLOJİK SAVAŞ

Psikolojik savaş tüm muharebelerin bir parçası olmuştur ve başkalarının ruh halini, motivasyonunu ve isteğini etkileme yeteneği arttıkça savaştaki önemi de kaçınılmaz olarak artacaktır. Psikolojik etkinin menzili basın etkisinin menziliyle birlikte büyümüştür. Vietnam Amerikan şehirlerinin sokaklarında kaybedilmedi, ama televizyonun, sonucunu bu derece etkilediği bir başka savaş daha bulmak da zordur (bu arada, düşündürücü olan, Kuzey Vietnam liderleri hareketlerinin bu etkiyi yaratacağının farkındaydılar).

Körfez Krizi psikolojik savaşta (PSYOPS), bir bakıma Bağdat'taki ve Koalisyon savaş alanındaki televizyon kameralarının varlığına bağlı olan yeni bir gelişime tanık oldu.

Dünya izleyicisine yapılan canlı yayın Iraklıların güçlenmesini sağlamadı. Böylece, örneğin, Saddam'ın rehine bir çocuğun kibarca başını okşama görüntüleri, dünyayı Irak liderinin cömertliği ve davasının haklılığı konularında etkilemek için yaptığı (beceriksiz) çabanın bir parçasıydı. Ne yazık ki başarılı olmadı.

Koalisyon, Irak Ordusuna mesaj yollayarak daha büyük bir başarı elde etti. Ama bu kolay olmadı.

Başlangıçta, Merkez Komutanlığının plancıları bir psikolojik savaş planı yapmakta zorlandılar. Bu iş, tarih boyunca Kara Kuvvetleri bileşeninin sorumluluğunda olduğu halde, son zamanlarda (Panama ve

Granada'da yapılan operasyonlar sırasında olduğu gibi) temel sorumluluk bilhassa Özel Operasyon kuvvetlerine veriliyordu. Körfez krizi patlak verdiğinde, bir PSYOPS planı yapacak uzmanları olmayan Merkez Komutanlığı, Özel Operasyonlar Komutanlığından (CENTCOM'un MacDill HKÜ'deki komşusuydu) yardım istedi.

Sonuçta ortaya konan plan PSYOPS çabaları için hedef belirlemede başarılıydı ama Arapları etkilemede fazlasıyla "Amerika merkezli"ydi. Daha sonra Riyad'da Schwarzkopf, John Yeosock'tan kapsamlı (ve daha az Amerikan) bir PSYOPS seferi hazırlamasını istedi. Bu Kasımda tamamlanarak yayınlandı ve İttifak çabalarının Irak liderlerini, halkını ve çoğunlukla da arazideki kuvvetlerini etkilemeyi amaçlıyordu. Mesaj basitti: "Kuveyt'te yaptığınız şey kötüdür ve dinî inançlarınıza aykırıdır. Çıkın ya da ölüň."

Bu arada, Halid bin Sultan, broşürler, radyo ve televizyon yayınları hazırlama ve düşmanın asker kaçaklarını istismar etme çabalarıyla ilgilenmeye başladı. Onun yardımıyla mesaj daha ince bir şekilde hazırlanmıştı ve daha karmaşık oldu. Amerikan gayesi 'yıldıрма' iken o 'işbirliği'ni vurgulamak istedi. Ona göre, Irak askerleri "Kuveyt'i istila etmek istemediğinizi biliyoruz ve kardeşleriniz olan bizler bu yanlış düzelteceğiz. Lütfen bize karşı koymayın. Onun yerine bize katılın," gibi pozitif mesajlara tepki vereceklerdi.

Aslında, düşman iki farklı mesajla vurulmuştu: Schwarzkopf'un kabadayı edasıyla verdiği mesaj B-52'lerden söz ediyordu: "Çöl Fırtınası sizin bölgenize geliyor. Bir an önce kaçın." Halid'in mesajı Koalisyon askerlerini bir kamp ateşinin etrafında oturmuş, kuzu eti yiyip çay içerek gösteriyor ve "Gelin ve bize katılın; biz sizin dostunuzuz. Bu broşür sizin güvenlik biletiniz olacak," diyordu. Her ikisi de etkili oldu.

PSYOPS mesajı esas olarak havadan gönderilmişti. Çöl Kalkanı boyunca Volant Solo uçakları ve belli yer telsiz istasyonları Arapça olarak 'Amerika'nın Sesi' yayınları yaptılar. Bu yayınlar bombardımanlar ve kara savaşı boyunca da devam etti. Savaş başladıktan sonra, C-130'lar, B-52'ler ve F16'lar Irak Ordusu üzerine broşürler atıldılar. Schwarzkopf kendisi bir plan tasarlayarak bu planla havadan atılan broşürler hedefteki bir Irak tümenine ertesi gün bombalanacaklarını haber verecekti. Bu gerçekleşecek ve ertesi gün o tümen üzerinde yüzlerce 250 kg'lık bomba yağacaktı. Bundan sonra, bölgeleri için daha fazla saldırı planlandığı için Iraklılara, kaçmalarını tavsiye eden

daha fazla broşür atılacaktı. Ve bir sonraki gün, birlik tekrar vurulacaktı.

Iraklı savaş tutsaklarının görev sonu raporları bu operasyonun birliklerin moralini belirgin bir biçimde etkilediğini ve teslim olma ya da firar etme kararlarında önemli rol oynadığını gösterdi.

Psikolojik savaş, bilimden çok sanat olduğu için, bir PSYOPS seferinin etkililiğini ölçmek zordur.

Şu açık ki, hedef kitledeki hiç kimse gözden kaçırılmamıştır. KOPA'ya yaklaşık otuz milyon adet broşür atıldı ve dünya Irak askerlerinin binlercesinin, güvenlik anlaşmalarını garantileyen broşürlere sıkı sıkı sarılarak teslim olduğunu gördü. Büyük olasılıkla radyo yayınlarının da etkisi oldu, çünkü savaş tutsaklarının üçte biri görev sonu raporlarında bunun teslim olmalarını etkilediğini söyledi.

Bununla birlikte, savaştan sonra yapılan bir PSYOPS araştırmasının sonuçlarına göre, broşürler ve yayınlardan çok, ardı arkası kesilmeyen hava saldırıları, İttifak uçaklarının savaş alanı üzerindeki amansız varlığı insanları savaşçı olmaktan çıkarmıştı. Hava gücü Irak askerlerine yukarıdan yapılan saldırılara karşı sığınacak hiçbir yerlerinin olmadığı mesajını verdi. Gece boyunca devam eden jet sesleri, güvenli bir şekilde yolculuk etmenin imkânsızlığı, görünmez bir B-52 ya da F-111 lazer güdümlü bombasının ani ve perişan edici etkisi hepsini çaresiz ve umutsuz bir hale soktu. Broşürler kurtulma ümidi öneriyorlardı. Merhametsiz ve acımasız hava seferi broşürdeki mesajı etkili hale getiriyordu.

Nasıl açıklarsak açıklayalım, KOPA'daki tahmini 200.000 Iraklıdan 80.000'i teslim oldu ve geriye kalanların çoğu da Koalisyon tanklarını gördüklerinde tabanları yağlayarak kaçtılar.

Şubat boyunca, firar Irak generallerinin bir numaralı problemi oldu. Bazı Irak tümenlerinde, yüzlerce hatta binlerce asker evine döndü. Hafci savaşından sonra III. Kolordu birliklerinin en az yüzde 10'unu firarda kaybetti ve firar oranı havadan vurulmaya devam ettikleri sürece hızlandı. Pohpohlanmış, imtiyazlı Cumhuriyet Muhafızlarında bile firarlar oluyordu.

Sadece tetikçiler savaş alanını terk etmekle kalmıyordu, başka önemli fonksiyonlar da zor durumdaydı. Ordunun lojistik bütünleme ikmali yeterli değildi ve su ve yiyecek kıtlığı vardı. Zaruri bakıma önem ve-

rilmemişti ve sonuç olarak da birçok araç, radar, ağır silah ve diğer savaş makinesi kullanılamaz halde veya bozuktu. Taşıt filolarının bakım eksikliği, hareket eden her şeyin üzerine yapılan hava saldırılarıyla birleşince Irak lojistik ekipleri, çöl siperlerindeki birliklerine malzeme taşıyabilmek için Kuveytlilerin çöp kamyonlarını kullanmak zorunda kaldı. Irak için tüm eğilimler hep kötüydü.

Şubat yavaş yavaş ilerledikçe, Joint STARS geceleri gittikçe daha da hareketlenmeye başladı. Elli araca kadar çıkan konvoylar sürekli üzerlerinde bulunan uçaklardan kurtulmaya çalışıyorlardı. Gece onlara bir çeşit kalkan görevi yapsa da en iyi müttefiklerinin birkaç günde bir KOPA'dan geçen yağmurlu hava dalgaları olduğu ortaya çıktı. Ancak F-16 pilotları, radar ekranlarındaki hareketli hedef göstergelerini kullanarak farklı saldırı opsiyonları geliştirdiler ve Irak'ın hava avantajını ellerinden almış oldular.

Bu noktada, ulusal komite (savaş için konuşlandırılmamış istihbaratçılar) Iraklıların kara savaşı için gerekli olan lojistik ihtiyaçlarını daha fazla karşılayamayacaklarını tahmin ettiler. Yeterince mühimmatları olduğuna inanıldığı halde yiyecekleri ve yakıtları bitecekti.

Kuveytteki Irak generallerine göre, en iyisi şüphesiz geri çekilmektir; ancak uçakları sırtlarından çekemedikleri sürece bu imkânsızdı.

Schwarzkopf'un ikilemi hâlâ geçerliydi. "Sınırı ne zaman geçeceğiz? Kuveyt'i kurtarmak için Koalisyon Kara Kuvvetlerini ne zaman kaybetmeye başlayacağız?" Chuck Horner bunlara yenilerini eklemişti: "Bunu ne zaman bitirip 17 Ocak'ta başlayan kayıplara, İttifak hava-cılarının hayatlarını kaybetmesine ne zaman son vereceğiz? Bunlar genellikle medyanın ve gözlerini sanki tek yapılan oymuş gibi sadece kara savaşına çevirenlerin gözden kaçırdıkları şeyler."

GÖREV DEFORMASYONU

Savaş devam ettikçe Irak Hava Kuvvetlerinin etkisi azalmaya başladı. Zaten savaşın ilk birkaç günündeki nafile çabalarından sonra Irak uçakları savunmada pek rol oynamadı. Kayıp uçaklar her zaman hangarlara park etmiş oluyor ya da İran'a kaçıyorlardı ve kayıplar her zaman Koalisyon silahları veya füzelerinden kaynaklanmıyordu. 7 Şubat'ta on iki Irak jeti İran'a girdi. Üç tanesi F-15'ler tarafından vuruldu, altı tanesi ise ya güvenli bir iniş yapamadıklarından ya da yakıtları bittiğinden İran'da düştü. Irak pilotları arasında korku faktörü çok kuvvetli olmalıydı.

Iraklılar, en etkili hava savunma sistemlerinin (savaş uçakları ve radar güdümlü karadan havaya füzeler) başarısızlığını dengelemek için KOPA'da, SA-16 ya da bu Rus yapımı silahın versiyonları gibi kısa menzilli, optik olarak nişan alan ısıya duyarlı karadan havaya füzelerle savunmalarını güçlendirdiler.

Artan savaş alanı savunmaları özellikle USAF A-10'lar için tehlikeliydi. Warhog'lar, Chuck Horner'ın uçurduğu Vietnam dönemi Thud'ları gibi İkinci Dünya Savaşı P-47 Jug'larının soyundan gelmediler. Sağlam, ağır zırhlı (elbette bir uçağın olabileceği kadar) ve uzun ömürlüydüler ama yavaşlardı ve dost kara birliklerine yakın destek vermek için düşman zırhlı araçlarına saldırımda kullanılıyorlardı. Bu amaçla, burun kısmında bir mermisi, bir tankı, bir buçuk kilometre uzaklıktan vurabilecek 30 mm'lik Gatling silahı taşıyordu (Warhog, mühimmat tamburasıyla birlikte bir Volkswagen büyüklüğünde olan bu silahı taşıyabilecek şekilde tasarlanmıştı). Aynı zamanda her zamanki bombalarla beraber IR Maverick füzelerini de taşıyordu.

Warhog'lar özellikle kısa menzilli SAM'lara maruz kalıyorlardı, çünkü bir bombalamadan, yalama hücumundan ya da füze saldırısından sonra orta irtifa emniyet düzenine çekilmeleri çok uzun sürüyordu.

Neyse ki, istihbarat birimleri Iraklıların elinde bu füzelerden sadece iki yüz tane olduğunu tahmin ediyordu. Bu yüzden Horner'ın düşündüğü ve hemen rafa kaldırdığı bir strateji "onları kurşunsuz bırakmak" için kendi uçaklarını kasten göstermekti. Sonra kendi kendine "Pek de iyi bir fikir değil," dedi. "Isıya duyarlı füzeleri yenmenin başka yolları da olmalı."

Savaşın başında, A-10'lar dizayn edildikleri amaç için kullanılarak dost kuvvetlere çok yakın olan düşman zırhlı araçlarına saldırıyorlardı. Warhog pilotları savaşın ilk gününü "hindi avı" olarak adlandırdılar. Çünkü A-10 filo komutanları Sandy Sharpe ve Dave Sawyer uçakları 10.000 fitin üstünde tuttukları için uçakları boş yere düşman savunmalarına göstermeden Irak tümenlerinin ön hatlarına dehşet saçabiliyorlardı (iki tane uçak hafif silahlarla vuruldular ama hasar önemsizdi).

Savaşın ilk günlerinden sonra, KOPA'daki kötü hava koşulları Iraklıların daha derine siper kazmalarına olanak verince işler karışmaya başladı.

Ocak sonunda hava temizlendiğinde, Iraklılar daha derine inmişler-

di ve tepelerindeki yüksekten uçan A-10'ların etkisi, öncekinden daha az harap ediciydi. Sonuç olarak, 31 Ocak'ta, Warthog'ların saldırılarını 4.000'den 7.000 fite çıkarmaları kararlaştırıldı. Bu yolla, pilotlar hedeflerine daha yakın olacaktı ve siperdeki ya da kamufle edilmiş tankları, ZPT'leri ve topları daha kolay bulabileceklerdi. Bu aynı zamanda uçakları Iraklılara daha yakın tuttu ve bu şekilde silahlarıyla ve ısıya duyarlı füzeleriyle doğru nişan alabileceklerdi.

Artan riske rağmen, A-10'lar işlerini çok iyi yapıyorlardı ve bu da komutanlarının onlara, SAM bataryaları, sabit yapılar ve lojistik depolama bölgeleri gibi yeni hedefler göstermesine yol açıyordu. TACC'daki komutanlar, uçaktakiler bile, hep birlikte "görev deformasyonu"nda olduklarını fark etmediler. Sonuç olarak, bu uçakları ve pilotlarını gereksiz bir tehlikeye atıyorlardı.

Bir süre, her şey iyi gitti. Düşük irtifa A-10 pilotlarının hedeflerini eskisinden daha kolay bulabilmelerini sağladı ve vurulan tank sayısı yükseldi. Bu arada, pilotlar Sandy Sharpe ve Dave Sawyer'ın kendilerine hem sözlü hem de pilotların "Okuma Dosyası" aracılığıyla verdikleri günlük direktifleri takip ederken, savunma tehlikesi pek değişmemiş görünüyordu. Bunu A-10'ların Irak'ta Scud avı başarıları izlerken görev deformasyonu artıyordu.

Bir süre sonra, TACC komutanları A-10'ları KOPA'daki derin hedeflere göndermeye başladılar ve ABCCC EC-130'daki komuta unsuru A-10'ları Kuveyt ve Irak'ta gittikçe daha derine yönlendiriyordu.

A-10 pilotları, A-10'un bu sürekli artan görevlendirmesini sorguladığı halde, karargâh onların korkularını göz ardı etti (İki filo komutanı, Kara Delik'le birlikte çalışmayı ve Basra yakınlarındaki bir SA-2 depolama alanını bombalama teklifi gibi görev deformasyonlarını durdurmayı başarabildiler).

Artık A-10'lar düşman hatlarının arkasına uçtuklarından, uçaklardaki muharebe hasarları artmaya başlamıştı ve bazı ciddi yaralanmalar uçak yapısındaki önemli kısımları koparıyordu. Pilotlar, Tavalkana ve Medine'de Cumhuriyet Muhafızlarının tümenlerine yerden 4.000 fit yükseklikten ve sınırın ve güvenliğin altmış yetmiş mil kuzeyinden saldırıyorlardı. Şubat'ın on beşinde Cumhuriyet Muhafızları yattıkları yerden kalkarak sekiz adet SAM fırlatarak iki uçağı düşürdüler ve Dave Sawyer'ın jetine de ciddi bir hasar verdiler.

Sawyer'ın uçağı ancak saatte 200 deniz mili hızla hırıldayarak, motorunda ve kuyruğunda binlerce delikle ve sağ kanat takımı uçmuş

olarak düşman çölünden çıkıp gelebildi. Sınırın ve güvenliğin on beş mil kadar kuzeyinde son Iraklıları da geçerek aşağıya baktı. Sad-dam'ın, kara savunmamızın ilk yumruğunu etkisiz hale getirmek için umut bağladığı bir Irak piyade tümeni üzerinde çalışan hızlı F-16'ları gördü. Yalnız ve öfkeliydi. Birisi öncelikleri fena halde karıştırmıştı.

Bir problemimiz vardı. En etkili tank katilimiz alarm durumunda vurulmuştu. Aslında, 15 Şubat'tan önce sadece bir tane A-10 kaybetmiştik (2 Şubat'ta bir IR SAM onu vurmuştu), buna üzülürken yirmi beş uçak düşürüldü. 15 Şubat'tan önce hâlâ savaştan hasar görmüş A-10'ların büyük çoğunluğu canını sıkıyordu. Otuz ya da kırk tanesi vurulmuş ama kurtulmuşlardı ve tamir olmak için topallayarak eve dönmüşlerdi. Bu, dizaynları ve güvenlik özellikleri için bir zaferdi. Ama çok fazla, çok fazla yara vardı. Çok fazla yara.

15'inde, TACC'a girdiğimde, iki A-10'un düşürüldüğünü ve üç tanesinin hasarlı olduğunu, birinin kuyruğunun büyük bölümünü kaybettiğini öğrendim. Uçaklar, Scud avından yakın hava desteğine kadar çeşitli rollerde, muharebe hasarından düşürülmelerine izin verilmeyecek kadar değerliydi. Iraklıların, SAM'ları hitmeden beni uçaksız bırakma ihtimalleri yüksekti.

Üzgün bir halde muhabere personeline A-10'ları geri çekeceğimizi ve sadece sınır yakınlarındaki Irak tümenleri üzerinde kullanacağımızı söyledim. Cumhuriyet Muhafızları ve yedekte tutulan diğer zırhlı tümenler daha sonra savaşın ilerleyen tarihlerinde Iraklıların ısıya duyarlı füzeleri tükenene kadar artık A-10'lar için, yasak bölge olacaklardı. Bu kararımın Warthog pilotlarının egosunu zedeleyeceğinden endişelensem de (görevlendirildikleri her konuda istenenden fazlasını yaptıkları için bu hak etmedikleri bir durum olsa da), kenara çekilip yaralanmalarını ve şimdi de kayıplar vermelerini izleyemezdim.

Ancak Dave Sawyer ertesi gün, yani ayın on altısında, bana yazarak (aslında amaçlamasa da) endişelerimi dindirdi. "A-10'ları güney bölgelerde sınırlandırma kararınız uygun ve vakitlidir" yazmıştı. (Bu, "Teşekkürler patron. Fazlasıyla acı çekiyor-duk, demenin asker lisanıyla söylenişidir.) Kendisinin ve Sandy Sharpe'in düzenledikleri özel prosedürleri de ekleyerek mektubuna devam ediyordu:

"Şu an için, yakın hava desteği, arama ve kurtarma veya bağlantı halindeki birlikler durumları hariç, gündüz hücumlarımız yasaklanmış durumda. OA-10 ileri hava kontrol seçicileri, dürbünlü uçuş rehberlikleri, ya da 4-7.000 fit menzilde yüksek (nispi) hız geçişleriyle zahmete değer zırhlı araç hedeflerini belirleyebilmeli ve onları Maverick'lerle vurabilmeliyiz. Silahları (ve uçaklarımızı) kara savunmasına saklayacağız. OA-10'lar ve bizim iki gece A-10 hava müfrezemiz henüz savaş yarası almamıştır. İrtifa ve karanlık güvenlidir. Kara savaşı başladığında, bir fırtına yaratarak işimizin gerektirdiği kadar yakına yaklaşacağız. Hiçbir A-10 pilotu gelecekte bir kara birliğinin barından içki almak zorunda kalmamalıdır. S gününe kadar A-10'ları sadece şu anda bizi içine hapsettiğiniz ölüm kutularında görevlendirmenizi rica ediyorum. Eğer AI hedeflerinin daha derinine gitmemiz konusunda bize ihtiyacınız olursa, orada yerden minimum 10.000 fit yüksekten uçarak sadece serbest mühimmat atıp Maverick füzesi fırlatabiliriz. Bir IR radarı ya da SAM bataryası ile karşılaşabileceğimiz herhangi bir AI alanından derhal çıkarız."

Bu A-10'ların işlerini başaramamaları durumu değildi, bu sadece tüm kluvvetlerimizin güçlerini birleştirmekti. Yakınlaşmada daha etkili olan A-10'ların 30 mm'lik topunu daha ağır bir dalış ama Suudi sınırının ötesindeki daha hafif korunan Iraklılara saklayarak, KOPA'nın derinliklerinde sıkı korunan tümenlere saldırmak için hızlı ve otomatik bombalama sistemlerine sahip F-16'ların gücünü kullanabilirdik.

Daha sonra (savaşın sonuçları derlendikten sonra) Warthog'ların üstün hayatta kalma güçleri bol bol yetecek kadar kanıtlanmıştı. Irak Ordusunu bombalamakla görevlendirilmiş Amerikan uçaklarından sadece F-16'lar ve USMC F/A-18'ler 1.000 sortide en az kayıpla A-10'ları geçebildiler.

Çok uzak bir yerde bir harda içki içerek derin düşüncelere dalmış sert ve yaşlı eski bir askerin masasına oturan genç bir avcı uçağı pilotu ile ilgili bir hikâye anlatırlar.

Genç pilot yaşlı kahramana, "Avcı uçağıyla uçarken hayatta kalmanın ve başarmanın sırrı nedir?" diye sorar.

Ve çelik bakışlı, iyi giyimli avcı pilotu şöyle der: "Daha fazla viski, daha fazla kadın ve daha hızlı uçaklar."

Eh, bu savaşta Warthog'lar bir çok başarı gösterdiler, ama daha fazla viskileri, daha fazla kadınları ya da daha hızlı uçakları olmadı; bunu akılları ve cesaretleriyle yaptılar.

YAKLAşAN S GÜNÜ

Schwarzkopf'un kara saldırısı planı (Kuveyt'e doğrudan saldırarak gerçekleştirilecek) şiddetli ve ani bir kanat hücumu içerdiği için, bu kanat hücumuna hazırlanan kara birlikleri gizlice eski yerlerinin daha batısında kalan toplanma bölgesine yerleştirildiler. Gizlilik, planın yürümesi için çok önemliydi ve CINC bu planı yürütmek konusunda son derece kararlıydı. Daha önce gördüğümüz gibi, Irak Hava Kuvvetleri'nin Koalisyonun savaş hazırlıklarını anlamaması için, hava savaşı başlayanaya kadar Kara Kuvvetlerini harekete geçirmemişti.

Gary Luck'ın XVIII. Hava İndirme Kolordusu için bu direktif büyük bir problem çıkar mıştı, çünkü en uzun yolu onlar gidecekti. Toplam 15.000 kişiden oluşan birlikler donanımlarıyla birlikte yaklaşık 600 km kat edecekti. Aynı zamanda Fred Franks'ın VII. Kolordusu da doğu-batı karayolundan batıya doğru gitmekteydi. Engellere rağmen, Luck ve onun iki zırhlı tümen komutanı Tümgeneral McCaffery ve Tümgeneral Peay bu zor hareketi nasıl gerçekleştirecekleri konusu üzerinde çalışıyorlardı.

Luck'ın, Franks'ın ağır zırhlı kolordusuna karşı ciddi bir avantajı vardı, onun kendi kolordusu hava yoluyla daha kolay taşınabiliyordu. Aslında, 82. Hava İndirme Tümeni ve bir lyye kadar 101. Hava Saldırı Tümeni hava taşımına göre tasarlanmışlardı.

Sonra USAF generali Ed Tenoso'nun C-130 filosu devreye girdi.

Batı hareketine kadar, C-130'ların öncelikli görevleri, tüm Koalisyon kuvvetlerini destekleyerek kargo taşıymaktı (ancak Amerikan kuvvetlerine öncelik veriyorlardı). Nereye gideceklerine ve ne taşıyacaklarına Schwarzkopf'un J-4' ya da lojistikisi Tümgeneral Dane Starling karar veriyordu.

Daha önce l Kalkanı'nda CENTAF lojistikisi Bill Rider ve onun ulaştırma komutanı Bob Edminsten harekât alanında bir C-130 havayolu kurmuşlardı. C-130'lar düzenli olarak yolcu ve kargo taşıyordu. Yolcu taşıma uçuşlarına Yıldız rotaları, kargo taşıma uçuşlarına da Deve rotaları deniyordu. Starling bu uçuşlarda neyin öncelikli olduğuna karar veriyordu ve Tenoso'nun hava ulaştırmacıları bunları Hava Görev Sıralamasına koyuyorlardı.

Bu “havayolu” uçuşları kara birliklerinin batıya doğru harekete geçmesinden önce de zaten çok büyük bir operasyondur, ama bu hareket başlayınca bu yönde harcanan çaba şaşırtıcı bir boyuta ulaşmıştı. Dev C-130’lar savaşın başladığı 17 Ocak tarihinden itibaren iki hafta boyunca her beş on dakikada bir, günün her saatinde, haftanın her gününde kara birliklerini Rafhah gibi, doğu-batı karayolunun yüzlerce mil uzağındaki yerlere taşımak için iniş kalkış yapıyorlardı. Bu bir C-130 seliydi.

Kara Birliklerinin batıya hareketi tamamladıktan sonra Kuveyt’in güneyindeki kuvvetler hatlara geldiler. Hava bozuyordu.

Hikâyenin devamını Chuck Horner anlatıyor:

495

Şubat günleri bir bir geçiyor ve Washington Orgeneral Schwarzkopf’a, Irak Ordusu, elinde kalan tank ve toplarıyla birlikte Kuveyt’ten ayrılmasını sağlayacak bir teslim görüşmesi yapmaya kalkmadan önce kara saldırısını başlatması için gittikçe daha çok baskı yapıyordu. Schwarzkopf’un S günü olarak seçtiği gün Şubatın yirmi dördüydü.

Büyük anın gelmesinden birkaç gün önce son savaş konseyimizi topladık. General Franks, Luck ve Boomer, son manevra şemalarını Schwarzkopf’a brifingle anlatmak için Riyad’a geldiler. Bu arada Mısır, Suriye, Suudi ve Körfez İşbirliği Konseyi aynı şeyi Halid’le birlikte yapıyordu. Herkes için bu toplantı çok endişe verici bir iş olmaydı, ama benim için bir rahatlama işaretiydi. Bir kere için bile olsa CINC’e başka birisi brifing veriyordu ve havacılar otuz yedi gün boyunca kentteki tek gösteriyi gerçekleştirdikten sonra (neredeyse) günü boş geçiriyorlardı.

Bu yüzden savaş konseyi başladığında, planların ne kadar iyi uygulanacağını ve kaç tane adamın gereksiz yere ya da bizim liderlik başarisizlıklarımızdan dolayı cesurca öleceğini düşünerek sandalyemde rahatça oturdum. Amerikan generallerinin üçü de sakin ve temkinliydi. Sürpriz yoktu.

Sonra hava durumuyla ilgilenen subay söz aldı ve 23-24 Şubat geceleri için hava tahminini anlattı. Hava çok kötü olacaktı; yağmur, sis, rüzgâr ve soğuk hava. Bulutlar neredeyse yere değecekti, yani birlikler kilometrelerce uzaktan değil ancak metrelerce uzaktan görülebilecekti. Düşman birlikleri de aynı kısıtlamaları yaşayacakları için bu aslında o kadar da kötü değildi. Aslında, bu onlar için daha büyük

problemler doğuracaktı, çünkü ateş açabilmek için saldırmakta olan birlikleri görmeleri gerekecekti. Ama kötü hava bize bir problem çıkaracaktı: Uçaklarımızın ve helikopterlerimizin saldırı kuvvetlerine yakın hava desteği vermelerini engelleyecekti. Sadece yolları üzerindeki güçlü düşman hedeflerine saldıran uçakların gücünden yoksun kalma-yacaklar, ayrıca eğer Irak topları tarafından mayın tarlasına düşürülür-lerse kendilerini ciddi bir şekilde çok kötü bir durumda bulacaklardı. Bu durum, tahmin edilebileceği gibi CINC'i gözle görünür bir şekilde kaygılandırıyordu.

Kendisine kara savaşını başlatması için yoğun baskı yapıldığı hal-de, askerlerin hayatını gereksizce harcamama yükümlülüğü her zaman birinci sırada geliyordu ve Washington'dan gelen baskı ne kadar kuv-vetli olursa olsun kara saldırısını ertelemeye hazırdı. Ama yine de böy-le bir kararı vermek o kadar kolay değildi (bu onu Washington'un yumruklarına karşı savunmasız bırakacaktı). Bu yüzden hava rapor-u verene subay yağmur, sis ve sefaletten bahsettikçe Schwarzkopf'un omuzları çöktü ve dev başını ellerinin arasına aldı.

Bu arada, benim kendi hava raporcum, Albay Jerry Riley bana yir-mi üç ve yirmi dördü gecelerinin olası hava durumunu çoktan bildir-mişti. Riley, hem bir bilim adamı hem de çay yapraklarını okuyan biri olarak muhteşem bir hava "tahmincisi"ydi. Uydular ve savaş alanı üzerindeki uçakların ve dünya çapındaki meteoroloji istasyonlarının gönderdiği bilimsel verileri zekice kavramakla kalmıyordu. Schwar-zkopf'un yüksek konseyinden önce, Riley bana CENTCOM tahminci-lerinin izobarları, alçak basınç bölgelerini, yüksek rüzgârları ve ön ge-çitleri okuyuşlarının yanlış olduğunu söylemişti. Riley onları okurken, o gece olabilecek en kötü havanın yerden bir veya iki bin fit yüksek-likteki bulutlar ve hafif yağış ve siste üç millik görüş alanı olacağını söylemişti. Ona inanıyordum. Beş haftadan uzun bir süredir Irak ve Kuveyt üzerindeki havanın durumunu olağanüstü bir doğrulukla tah-min ediyordu. Çok kötü hava şartlarıyla karşı karşıya kaldığımız halde (bölgede kayıtlara geçmiş en ıslak ve en soğuk kış mevsimlerinden bi-ri yaşanıyordu) yine günü gününe karşılaşacağımız hava şartlarının ne-rede, ne zaman ve ne kadar şiddetli olacağını hava seferimizi planlaya-bileceğimiz kadar iyi anlayabiliyordu. 5 Gününde hava ideal olmayaca-ğı halde, jetlerimizin dikkati çekmeden bulutların altına girebileceği ve kara kuvvetlerinin ihtiyacı olan hedefleri vurabileceğini temin etmişti.

Ben de aldığım pozitif hava bilgileriyle oradaydım ve kendi hava

raporcularından negatif raporlar duyarak acı çekmekte olan Norman Schwarzkopf da oradaydı. İşte tam o sırada yapabileceğimi asla hayal etmeyeceğim bir şey yaptım. Sağ kolumu omzuna koyarak kulağına fısıldadım: “Patron, son altı haftadır havayı doğru olarak tahmin eden bir adamım var ve bana havanın o kadar da kötü olmayacağını söylüyor. Göreceğimiz en kötü şeyin bulutlarla yer arasında birkaç bin fit kalması ve görüş mesafesinin birkaç kilometreye düşmesi olacağını söyledi. Bununla baş edebiliriz. Size söz veriyorum adamlarınızın ihtiyacı olan yakın hava desteğini sağlayacağız. Bu konuda bana güvenin, patron. Hava şartlarıyla başa çıkarız.”

Bana inanıp inanmadığını bilmiyorum ama sırtından bir yük kalkmış gibiydi ve toplantıya devam ettik.

Daha sonra kara savaşının planlandığı gibi yapılmasını emretti.

Birlikler Kuveyt ve Irak saldırılarına başladıklarında savaşın başından beri görülen en kötü hava şartları ortaya çıktı. Yağmur, sis, alçak bulutlar ve uçuşan çamurlar.

Birliklerimiz hazır olduğu ve Iraklılar kuvvetten düşürüldüğü için, herkesin hayal ettiğinden daha hızlı sona eren, daha az can kaybına yol açan bir kara saldırısına başladık. Yani sonuçta benim hava raporcum yanılmamıştı; hava, kara savaşı başlatılabilecek kadar iyiydi. Sadece rakamlarda hata yapmıştı, çünkü hava çoğunlukla korkunçtu. Bulut tavanı yüksekliği ve görüş mesafesi sifıra inmişti.

KARA SAVAŞI

24 Şubat 1991 sabahı saat dörtte Kuveyt’i özgürlüğüne kavuşturmak için kara savaşı başladı.

O gece TACC’ı erkenden kontrol ettim. Hava raporları felaketti: Soğuk, sis, yağmur ve rüzgârlarla beraber çiseleyen yağmur.

Sabah yaklaştıkça ve bizler de BCE’den gelecek gelişme raporlarını beklerken oda gerilim, hatta dehşet doluydu. Ama aynı zamanda rahatlamıştık da. Havacılar için bu an uzun ve zorlu bir mücadelenin son hamlesini gösteriyordu. Ve hepimiz oldukça tükenmiştik.

Deniz Piyadelerinin dikenli teller ve mayın tarlaları arasında, her an üzerlerinden yoğun yayılım ateşi yağma ihtimaliyle, yollarını bulmaya çalışırken neler yaşadıklarını hayal etmeye çalıştım. Batıda, XVIII. Hava İndirme Kolordusu ve Fransız Ordusunun izini sürmek daha zor olacaktı, çünkü çölde gidecek kilometrelerce yolları vardı. Her ne kadar Walt Boomer’ın karşı karşıya kalacağı yoğun savunmay-

la karşılaşmayacak olsalar da, Gary Luck'ın da kendi problemleri vardı. Öncelikle, Iraklılar orada olduklarını anlamadan önce kuvvetlerini ve onların lojistik kuyruklarını Irak içlerine kadar sokması sonra da kuvvetlerini, Fred Franks'ın VII. Kolordusu, İngilizler ve Kuzey Bölge Kolordularıyla karşı karşıya olan kuvvetlerin geri çekilmelerini kesecek bir pozisyona yerleştirmeliydi (Franks'ın ana saldırısı yirmi beşinde başlatılmak üzere programlanmıştı).

Tabii ki, Irak Ordusunun parçalandığını ve Saddam'ın umutsuzca savaş alanından kaçmaya çalıştığını ve Kuveyt'te bulunduğunu biliyorduk. Saldırıdan saatler önce Ruslar, Washington'a, eğer yirmi bir günlük ateşkes yapmalarına izin verilirse Iraklıların kayıtsız şartsız Kuveyt'ten çekilecekleri sözünü veren, umutsuz bir mesaj yolladılar. Katiyen olmazdı. Çünkü Ordularının mahvolmasını istiyorduk. Tüm malzemeleriyle kurtulmalarına izin veremezdik. Böylece şu cevabı verdik: "Temizleme için yirmi dört saatiniz var, üç haftanız değil."

20 Şubat'a kadar, güney Kuveyt'teki Irak hedeflerini vuran Kara Kuvvetleri Apaçi helikopterleri, kendi seslerinin Irak askerlerini teslim olmak için ranzalarından fırlattığını rapor ediyordu. Esirler, tüm birliklerin teslim olmaya hazırlandıklarını ve sadece bizim saldırı birliklerimizin gelmesini beklediklerini söylüyorlardı. Yine de Irak Ordusu Koalisyon Kara Kuvvetlerine kayıp verdirecek kadar büyüktü.

Kara seferinin o açılış gecesinde, soğuk ve ıslak karanlıkta dikkatle Kuveyt ve Irak'a giren ilk kara birliklerinin bu işi yapabilmek için çok büyük cesarete ihtiyaç duyduğunu iddia etmek pek doğru olmaz.

İlk raporlar karışıkta. Kötü hava şartları da karışıklığı arttırıyordu ve saldırı birliklerinin üst karargâhlara mesaj göndermekten daha önemli işleri vardı.

Daha sonra raporlar damlamaya ve haritaların üzerindeki çizgiler hareket etmeye başladı; ancak, sadece doğuda işgal edilmiş Kuveyt'e doğru hareket eden iki kolordunun yavaş ve ıstıraplı hareketleri hariç hiç çarpışma raporu yoktu. Hepsinden iyisi, hiç kayıp raporu yoktu.

Sabaha doğru CENTCOM bize bilgi göndermeye başladı: Deniz Piyadeleri dikenli tel ve mayın tarlalarını geçmişlerdi ve beklenenden beş ila on kat daha hızlı bir şekilde ilerliyorlardı, çok az kayıp vardı ve Iraklılar o kadar büyük kitleler halinde teslim oluyorlardı ki, onlarla başa çıkmakta zorlanıyorlardı.

Bu arada, uçaklar savaş alanı üzerinden, tahminimize göre karşı

saldırı manevrasına hazırlanmakta olan zırhlı ve Cumhuriyet Muhafız tümenlerini vurarak akınlar halinde geçiyorlardı. Hava saldırılarımız hava koşulları nedeniyle güçleşmiş olsa da, hareketlerini mümkün olan her şekilde engellemeye çalışarak düşman kamplarının üzerine binlerce bomba atıyorduk. Joint STARS'tan çok az anlamlı hareket raporu geliyordu. Irak Ordusu olduğu yerde donakalmıştı.

Düşman ögleye doğru bozguna uğramış görünüyordu. Bazı şiddetli çarpışmalar olmuşsa da en büyük korkumuz gerçekleşmemişti. Irak topraklarının başında kimseler yoktu ve Irak zırhlı araçları Deniz Piyadeleriyle çarpışmaya kalkıştıklarında kısa sürede susturulmuştu. Walt Boomer'ın sağ kanadındaki Doğu Bölge Kolordusu efsanevi amfibi düşmanı püskürtmek üzere dizayn edilmiş Irak savunma mevzilerini devirerek hızla ilerliyordu.

Deniz Piyadelerinin önceden tahmin edilenden çok daha hızla ilerledikleri belli olunca Schwarzkopf'un ana saldırı planlarının bozulacağını biliyordum.

Orjinal plana göre Walt Boomer ve iki Müslüman kolordusu Irak savunma hatlarına cepheden saldıracak ve Saddam'ın onların saldırısını ana saldırı sanmasını sağlayacaktı. Uzaklarda, batıda, Gary Luck kuzeye gidecek sonra Irak Ordusunun arkasından, kaçışlarını önleyecek şekilde doğuya dönecekti. İlk birliklerin Kuveyt'e girip doğudaki bu üç kolordunun saldırısına tepki göstermeleri sağlandıktan yirmi dört saat sonra VII. Kolordu, (çoğunlukla Kuveyt'in kuzeybatısı yakınlarında bulunan) sahte ana saldırı birlikleriyle çarpışmak için sola doğru manevra yapan Cumhuriyet Muhafızlarına ve zırhlı birliklere ölümcül bir darbe indirecekti.

Ama Iraklılar tahmin edildiği gibi davranmadılar. Doğudaki saldırı kuzeye yöneldiğinde Cumhuriyet Muhafızları ve zırhlı birlikler, büyük olasılıkla eğer hareket ederlerse El-Hafci'deki gibi hava saldırılarına maruz kalacaklarını düşündükleri için oldukları yerde kaldılar.

Bu esnada, Deniz Piyadeleri ve Kuzey Bölge Kolordusu ilerliyordu ve onların sol kanadı giderek Kuveyt kentinin batısında mevzilenmiş Irak zırhlı birliklerine daha da açık hale geliyordu.

Tek çözüm VII. Kolordunun ilerleyişini hızlandırmaktı. Bu şekilde, Cumhuriyet Muhafızları ve diğer Irak zırhlı birlikleri oldukları yerde kalacaklardı ama Deniz Piyadelerinin ve NAC'ın kanatları korunacaktı.

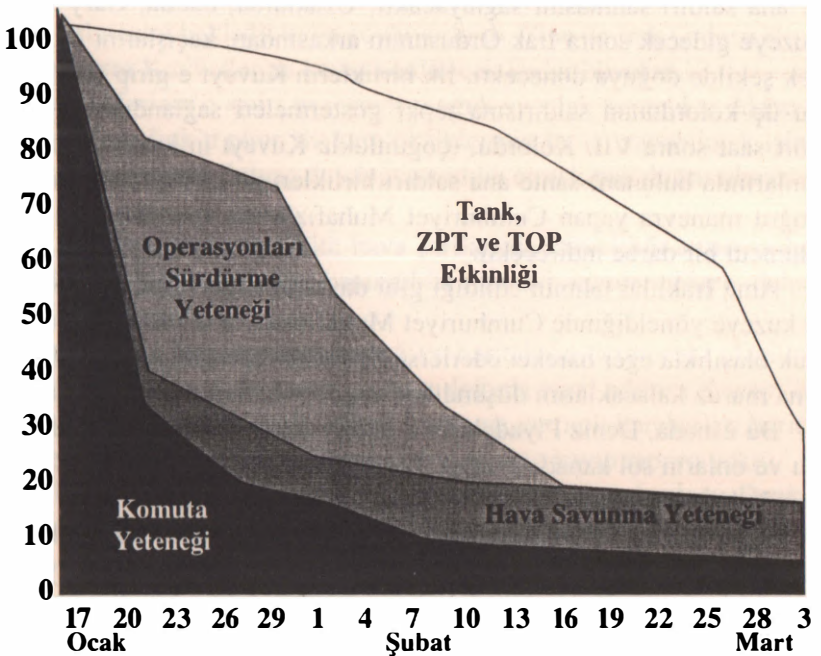
CINC'in bu hareketi tasarladığını duyduğumda, "*Bunun yapılması*

gerek, ama bu kesinlikle Fred Franks için problem çıkaracak," diye düşündüm. Geniş bir insan ve araç kütesinin ortak bir amaca doğru birbirine göre ayarlanmış olarak hareket etmesi zordur. Bu, ister savaş meydanını kolağan etmeye çıkmış generaller ister büyük bir düşman kuvveti ile karşı karşıya gelmek üzere olan bir kolordusu olsun, böyledir. Görüş mesafesinin çok düşük olduğunu, kumları havalandırıp yağmur ve sisle karıştırarak gökten çamur yağmasına sebep olan hava koşullarını da unutmayın.

CENTCOM bizi Schwarzkopf ve Fred Franks arasında yapılan VII. Kolordunun ilerleyişi hakkındaki tartışmalardan sürekli haberdar ediyordu. Bu durumun, dikkatlice planlanmış operasyona getirdiği karmaşıklığı hayal edebiliyorum. Her şeye rağmen, VII. Kolorduya saldırıyı hızlandırma emri verildi ve yarış başladı.

Kısa sürede beş kolordu da Irak ve Kuveyt'e girdi. Hava iyiye gidiyordu, ama birkaç yakın hava desteği isteği vardı. Avcı uçakları yerdeki kuvvetlerimizin önünde gidiyordu.

Irak'ın Çarpışma Etkinliği

Daha önce, hava savaşı sırasında uçak kayıplarını minimumda tutmak için elimizden geleni yapmıştık. Bu yüzden emirlerimi şöyle ifade ediyordum: “Hiçbir düşman hedefi uçaklarımızdan biri kadar bile değerli değildir. Eğer hava koşulları veya düşman savunması yüzünden bugün vuramazsanız, başka bir yere gidin ve oraya ertesi gün tekrar dönün.” Ancak şu anda emirler bunun tam tersiydi: “Kutsal bir göreviniz var: Yerdeki adamlarımıza yardım edeceksiniz. Eğer size ihtiyaçları varsa, düşürülme ya da hayatınızı kaybetme ihtimaliniz olsa da gidin... Artık jetinizi ve hayatınızı tehlikeye atma zamanı, çünkü diğerleri aşağıda ve hayatlarını tehlikeye atarak çarpışıyorlar.”

Aynı zamanda, yakın hava desteğimizin kara birliklerinin hayatlarını tehlikeye atmayacağından da emin olmalıydık. Savaşın başından beri, havadan bırakılan bombaların dost kuvvetlerin üzerine düşmesi nin ıstırabını çektim.

Modern hava savaşı o kadar ölümcüldü ki, en ufak bir hata bile bir felakete yol açabilirdi. Diğer savaşlarda, eğer dost bir bölge ya da aracı bombalarsanız biri ölebilir ya da yaralanabilirdi. Bu savaşta, eğer ölümcül silahlarımızı veya parça tesirli bombalarımızı yanlışlıkla dost bir bölgeye bıraksaydık, saldırının civarındaki herkes öldü. Hava gücünün sisli bir savaş atmosferinde yapabileceği hatalar fazlasıyla ölümcül olurdu. Böyle hataların olabileceğini biliyordum; her zaman olurdu ve daha önce de olmuştu. El-Hafci savaşı sırasında, bir A-10'un Maverick füzesi ve A-6'ların bombaları, yerdeki Deniz Piyadelerini ve Suudileri öldürmüştü; ama daha fazlasının olmasını engellemek için tüm gücümüzle elimizden geleni yaptığımızdan emindim.

Bu yüzden, “Eğer kuşku luysan, yapma” emri verdim. Ve karargâh-taki herkese, özellikle de yarbay Joe Bob Phillips'in başında bulunduğu taktik ekibine Koalisyon kara kuvvetlerini vurmayı engelleyecek yöntemler bulmasını söyledim. Kara Delik plancıları ve BCE arasında da bir takım ölçümler, kurallar ve rehberlik çalışmaları yapıldı.

Yakın hava desteğine olan yaklaşımımızı etkileyen faktör düşünüldüğü gibi olmayabilir. Düşmanların bulundukları yerleri bombalamak çok önemli olsa da YHD'nin temel amacı kendi kuvvetlerimizi bombalamaktan kaçınmaktır. Bunu da sınırlar saptayarak, hareketlerimizi yönetecek kara referansları kullanarak yapıyoruz.

Bu tip sınırların ilki genellikle Kendi Birliklerimizin Cephe Hattı ya da FLOT olarak adlandırılır (aslında bunun için kullanılan başka isimler de vardır. Örneğin FEBA yani Asıl Muharebe Hattı). Nasıl

adlandırılırsa adlandırılın kavram basittir: Sizin adamlarınız bir hattın (FLOT'un) arkasındadır ve onun ilerisi aralık arazi ya da düşmandır. FLOT'un arkasına bomba atmazsınız.

İkinci bir hat da Ateş Destek Koordinasyon Hattı ya da FSCL'dir. FLOT ve FSCL arasında sizin kendi kara kuvvetlerinize karşı direnen düşman kara kuvvetleri vardır. Eğer bu bölgeye bir bomba atarsanız bir düşman askeri vurma şansınız olabilir.

Karmaşıklık, savaşın akıcı yapısından kaynaklanır. Yani, yakın hava desteği pilotu FLOT/FSCL hatları belirlenmiş olduğu için ilerlemede olan dost askerleri vurmaktan kaçınmak amacıyla oluşturulmuş sistemler ve prosedürler olmasını ister. Bu yüzden ileri hava kontrolörlerinin bir görevi ve şöyle bir kural vardır: "Hava gücü, dost kara kuvvetlerine çok yakın çalıştığı zaman bir ileri hava kontrolörünün kontrolü altında olmalıdır." İHK (İleri hava kontrolörü), hem kara komutanı hem de YHD uçaklarıyla bağlantı halinde olan bir havacıdır, böylece kara komutanının ne yapılmasını istediğini anlar ve bunu, pilotun yanlışlıkla dost kara kuvvetlerine saldırmamasını sağlayarak pilota iletir.

Bu kural sadece, yenilmekte olan dost kara birliğinin komutanının "Tek şansımız havadakilerin benim mevzilerimi bombalaması; belki benim yerime, bıçağını boğazıma dayamış olan düşman vurulur," dediği durumlarda geçerli değildir.

FLOT ve FSCL arasındaki bölge, yakınlığı belirler. Yani, eğer bu iki hat arasındaki bir kara hedefine saldırıyorsanız yakın hava desteği veriyorsunuz demektir. FSCL'nin diğer tarafında her türlü askeri hedef vurulabilir.

FSCL genellikle anlamlı bir yere konur. Örneğin, her iki tarafın da hiç yerinden kıpırdamadığı sabit bir durumda, FSCL'yi koyacak iyi bir yer, dost topçularının dış menzilleri yakınında belirgin özelliği olan bir yerdir, mesela bir grup tepenin oluşturduğu hat gibi. Eğer kara kuvvetleri savunmadaysa ve geri çekilmeyi umuyorsa FSCL'nin FLOT'a çok yakın olmasını istersiniz ki böylece düşman kara kuvvetlerine, saldırı için kümелendiklerinde en az kısıtlamayla saldırabilirsiniz. Eğer dost kara kuvvetleri saldırarak ilerliyorlarsa, o zaman FSCL'nin mümkün olduğunca uzakta olması gerekir, çünkü kendi birlikleriniz düşmanın üzerine giderken onları da vurma ihtimaliniz vardır.

Kara harekâtları boyunca umduğumuz hızlı ilerlemeyi sağlamak için kara kuvvetleri ve havacılar "istek üzerine önceden planlanmış

FSCL'ler" serisi hazırladılar. Bunlar, haritalar üzerinde, saldırılar ilerledikçe aktifleştirilebilen hatlardır. Böylece, eğer bir kolordu tahmin edildiği kadar hızlı ilerleyemezse onun FSCL'si Suudi sınırına yakın olarak kalacaktı. Öte yandan, eğer komşu kolordular tahmin edilenden daha hızlı hareket ederlerse, o kolordunun kumandanı bir sonraki önceden planlanmış FSCL'ye geçebilirdi (ya da en azından kendi FLOT'unun önündeki bölüme).

Çöl Fırtınası kara saldırısının önce gelen dokuz yüz saatlik savaş boyunca, FSCL Suudi Arabistan ve Irak tarafından işgal edilmiş Kuveyt arasındaki sınırdı.

Öncelikle, o hattın kuzeyinde dost kara kuvvetleri yoktu (Scud avında olan birkaç Özel Hava Servisi ve Amerikan Özel Kuvvetler'i hariç ve onları korumak için özel ölçümlerimiz vardı). İkincisi, Suudi Arabistan ve kuzeydeki komşularıyla arasındaki sınırları çizen, üzerinden buldozer geçirilmiş bir toprak kademesi vardı. Her pilot dost kuvvetlerinin mi yoksa düşmanın mı üzerinde olduğunu rahatlıkla görebiliyordu.

Bu hatların nereye konulacağına kim karar veriyor?

FLOT dost kuvvetlerin doğru yerleşimine göre belirlendiği için, sadece kendi adamlarınızın nerede olduğunu bularak haritaların üzerinde bir hat çiziyorsunuz.

Ancak, FSCL'yi yerleştirmek daha zor. Daha önce de belirttiğim gibi, birçok faktör var: Saldırıda mı, savunmada mı yoksa sabit misiniz? Dost kara kuvvetleri, hava saldırısıyla korunması gereken silahlar kullanıyorlar mı? Ordunun ağır silah roketiyle av bombardıman uçağınızın havada çarpışmasını istemezsiniz. Arazi de göz önünde tutulmalıdır. Yani pilotun kara bilgilerine sahip olması gerekir (aslında bu son gereklilik yakında, hareketli harita göstergeleri ve Global Konumlandırma Sistemi uydu seyir sistemleri ve göstergelerinin kullanılmaya başlamasıyla birlikte ortadan kalkacak).

Pratikte, kara kumandanı FSCL'yi ihtiyaçlarına ve savaş alanındaki pozisyonuna göre tanımlar ama yakın hava destek sortilerini yapan hava komutanı da koordine olmalıdır.

Ordu neden Kava Kuvvetleriyle koordine olmalıdır? Çünkü FSCL havacıların düşmanı öldürme esnekliğini kısıtlar. Eğer FLOT ve FSCL arasında uçan avcı pilot bir düşman tankı fark ederse, bir ileri hava koordinatörünün onayını almadan ona saldıramaz.

Körfez Savaşı boyunca, FSCL'nin yerleştirilmesi bir çok probleme yol açtı.

24 Şubat'ta kara harekâtlarının başlangıcında, BCE kara temsilcileri TACC'da FSCL'yi yerleştirince, kara birliklerinin birbirleriyle konuşmadıkları, anında belli oldu: FSCL'leri testere bıçağı üzerindeki dişler gibi görünüyordu. (Çok belirgin sebeplerden dolayı, hattın mantıklı bir şekilde düzgün ve yalın olması gerekiyordu.) Böylece FSCL bir kolordunun ilerisinde çizilmiş olacaktı. Sonra, o komşu kolordunun sınırına ulaştığında onlarca mil ileri ya da geri gidecekti.

Şimdi, bu ciddi bir işti. En iyi durumlarda bile, İHK hedefin ve dost kuvvetlerin doğru pozisyonlarını yanlış öğrenebilirdi. Düşman hedefinin görsel tanımlanması her zaman mümkün olmayabilirdi, çünkü dost araçlar çöl çamuru ve tozuyla kaplıydı. Çarpışmalar şiddetli ve karmaşıktı çünkü pilotlar, savaş alanının toz dumanı içinde saklanmış olan hedeflerin yerlerini belirlemeye çalışırken kara ateşinden de kaçmaya çalışıyorlardı.

Neyse ki, FSCL problemini çözmeyi başardık. BCE Üçüncü Ordu karargâhıyla bağlantıya geçerek ışığı görmelerini sağladı.

Savaşın sonuna doğru daha kötü bir problemle karşılaştık.

Son sabah işe geldiğimde (sonunda bütün gece uyuyabilmişim; bir gece önce 22:00 civarında ayrılmışım). ve kara harekâtının durumunu gözden geçirdiğimde, şaşkınlıkla, gece boyunca FSCL'nin doğudan batıya giden düz bir çizgi halinde Dicle nehrinin oldukça kuzeyine doğru çekilmiş olduğunu fark ettim. Bunun bir anlamı yoktu.

Birincisi, nehrin kuzeyinde ve güneyindeki anayolun biraz kuzeyinde kuvvetlerimiz yoktu. Başka bir deyişle, nehir harika bir FSCL sınırı oluşturuyordu.

İkincisi ve daha da kötüsü bu FSCL çizgisinin bu şekilde yerleştirilmesi, nehri geçerek kuzeye doğru kaçmakta olan Irak tanklarını durdurmak için yürütülen bağımsız hava operasyonlarını dışarıda bırakıyordu. Uçaklarımız üzerlerinden uçabiliyor ama İHK'nin kontrolü ve izni olmadan onları vuramıyorlardı.

BCE nöbetçi subayına FSCL'yi nehrin kuzeyinde o kadar uzak bir noktaya kimin koyduğunu ve bunu neden yaptığını sorduğumda uzun ve aptalca bir sessizlik oldu. Adam sonunda "General Schwarzkopf" diye cevap verdi.

Ben de kendi nöbetçi subayıma, "General Schwarzkopf'u ara. Sersemce bir şey yapmış ve düzeltilmesi gerekiyor. XVIII. Kolorduyu

batıdan göndererek Iraklıların kendi attığı ilmekten kaçmasına yine kendi izin veriyor,” dedim.

Ama yine bir sessizlik oldu. Deminkinden daha da derin bir sessizlik. Kara Kuvvetleri nöbetçi subayı “Lütfen bir dakika bekleyin efendim,” dedi. Bir şeyler olduğunu anlamıştım. Üçüncü Ordu karargâhını arayarak onlara benim kızgın olduğumu ve sebebini bildirmesini bekledim.

Sonunda o FSCL’yi CINC’in çizmediği ortaya çıktı. Üçüncü Ordu karargâhı, bu çizgiyi benim nöbetçi subayımın çizdiğini bildirmişti. Başka zaman olsa benim nöbetçi subayım çizginin böyle aptalca yerleştirilmesine karşı çıkacağı halde, savaş neredeyse sona ermek üzere olduğundan ve CINC’in de bunu istediği belli olduğundan değişikliği kendisi yapmıştı. Gerçekte, Schwarzkopf bu konuda hiçbir şey bilmiyordu ve bilseydi büyük ihtimalle buna karşı çıkardı.

Fikrimi Schwarzkopf’un gazabına uğrama riskini göze alarak söylemiştim, ama Ordu temize çıkmıştı. FSCL derhal tekrar görüşüldü ve nehrin üzerine yerleştirildi. Ama onlar için açtığımız kapıdan kaçan bir çok Irak tankını vurmak için çok geç kalınmıştı.

Şu ana kadar hâlâ birinin FSCL’yi o kadar kuzeye neden çekmek istediğini anlamış değilim. O zamanki teorime göre 101. Hava Saldırı Tümeni düşmana saldırmak için Apaçilerini kullanmak istemişti ve eğer FSCL nehrin üzerinde olsaydı hareketlerini TACC’la koordine etmeleri gerekecekti (yoksa Irak helikopterlerini bizim avcılarla karıştıracabilirdi).

Aslında, tek yapmaları gereken arzularını bize bildirmektir ve böylece harekâtları kolaylıkla koordine edebilirdik. Ama müşterek harekâtlar genellikle karşılıklı fedakârlık gerektirir ve genellikle kara, deniz veya hava üniteleri koordinasyon ve işbirliğine zaman ayırmaktansa kestirmeden giderler. Bu durumda, bir FSCL’yi nehrin tamamen kuzeyine çekmek daha kolayken, TACC’la çalışmaya zaman ayırmak belli ki çok zor gelmişti. Eh, bu da bizim tarafın değil ama Iraklıların işine yaradı.

Koalisyon Ordusu ilerledikçe, tabur, tümen ve kolordularla birlikte giden bizim taktik hava kontrol gruplarından TACC’a haberler gelmeye başlamıştı. Bazıları komikti, bazıları savaşan adamların trajik aptallıklarını gösteriyordu ve bazıları da kahramancaydı.

Bir ileri hava kontrolörü, birlikte göreve çıktığı tabur komutanı ve

harekât subaylarının hayatta kalma şansı daha yüksek olan Bradley savaş aracına bindiğini, ama kendisine bir M-113 hafif zırhlı personel taşıyıcısı tahsis edildiğini rapor etmişti. Irak içlerine doğru ilerlerken komutan elindeki haritaların yol iz bulunmayan çölde hiç işe yaramadığını fark etmişti ve bu durumda FAC'ın elindeki Global Konumlandırma Uydu alıcısı paha biçilmez derecede kıymete binmişti. Havacı misafirlerini kaybetme riskine girmek istemeyen komutan, iki adet Bradley'i M-113'e yaklaştırmıştı. Düşman ateşiyle karşı karşıya gelirse kurşunlara önce Bradley'ler hedef olacaktı. Bu arada, havacılar onların bulundukları yeri tespit edebilmek için düzenli olarak GPS alıcısını kullanıyor, koordinatları bir karton parçasının üzerine yazıyor ve komutana ve onun harekât subayına pozisyonlarını gösterebilmek için M-113'deki gözetleme kapağından yukarı doğru çıkarıyordu.

Başka bir olayda, iki tabur Irak çölünde aynı hizada ilerlerken bir sektördeki Irak uzun menzilli topları komşu sektördeki Amerikan birliklerine ateş etmeye başlamıştı. Toplar FSCL'nin içinde olduğu için hava, İHK'ların yakın kontrolü olmadan topları vurmakla görevlendirilememişti. Karacı meslektaşları ateş altındaki İHK'ya düşman toplarının yerini söylediğinde, bir saldırı koordine etmek için kilometrelerce uzakta bulunan İHK arkadaşını aramış ve ikinci İHK avcı-bombardıman uçaklarını önceden planlanmış hedeflerinden çevirerek, kilometrelerce uzaklıktaki toplara doğru yönlendirmişti. Avcı uçakları da silahları fark etmişler ve onları susturmuşlardı.

Bu hikâyelerin en dokunaklılarından birini, yine bir M-113 zırhlı personel taşıyıcının içinde olan, VII. Kolordudan bir İHK anlatmıştı. Onun birliği hızla Irak içlerine ilerlemiş ve çoktan birçok Irak birliğini ezip geçmişti. Iraklıların çoğu tek bir el bile ateş etmeden tahkim edilmiş makineli tüfek mevzilerinden çıkarak teslim olmuşlardı. İHK terk edilmiş görünen mevzilere doğru yavaşça ilerlerken yakındaki bir siperde bir hareket fark etmişti. Aniden birkaç Irak askeri siperlerden fırlamış, silahlarını atmış ve elleri başlarının üzerinde Amerikan araçlarına doğru koşmaya başlamışlardı. Ve aniden biraz gerideki bir Iraklı asker makineli tüfeğini teslim olan Iraklılara doğrultularak hepsini arkalarından taramıştı. O noktada, Iraklılardan birinin yerde acıyla kıvrandığını gören İHK, ZPT şoförüne ilerlemesini söylemiş ve kendi güvenliğini hiçe sayarak aracın ön kapağından çıkarak yaralı Iraklıyı kendi vücudunu ona siper edip yerden kaldırmış ve araca geri taşımıştı. Şoför güvenli bir yere döndükten sonra İHK, şoku önlemek ve kan

kaybını durdurabilmek için elinden geleni yapmaya çalışmıştı, ama Iraklı bunu kendi kendine çoktan yapmıştı bile. Kol ve bacaklarının derisi kısmen yüzülmüş ve çok kan kaybetmişti. Şoför hızla ilerideki bir ilkyardım istasyonuna doğru giderken Iraklı zayıf bir sesle ama güzel bir İngilizce ile, askere alınmadan önce Amerika’da eğitim görmüş bir doktor olduğunu söylemişti. İlkyardım istasyonundaki askerî doktorlar Iraklı bile olsa, kendilerinden birinin yaralandığını duyunca hayatını kurtarabilmek için kahramanca çabalamışlar ve başarılı olmuşlardı.

MAVİYE KARŞI MAVİ

Dost birlikleri vurma hatası savaş boyunca sürdü. Körfez Savaşı boyunca, bu trajediyi önlemek için her zamankinden daha büyük çaba harcadık. Çok uğraştığımıza emindik, ama bu kazanamadığımız bir savaştı. Körfez Savaşının dost birlikleri vurma istatistikleri şok ediciydi. Amerikan Kara Kuvvetlerinin kayıplarına ilişkin harekât sonrası raporları, kayıpların yarısının dost birlik ateşi sonucunda meydana geldiğini ve vurulan Amerikan tanklarının ve ZPT’lerinin yüzde 70’inden fazlasının dost kara birliklerinin ateşiyle isabet aldığını ortaya koymuştur.

Körfez’de, dost birlik ateşine maruz kalma olaylarının çoğu karadan karaya meydana geldi; yani yerdeki insanlar yine kara platformlarından açılan ateşler sonucunda vuruluyorlardı.

Öte yandan, hiç havadan havaya dost birliğe ateş açma kazası olmuyordu. Sıkı çarpışma kuralları, modern teknoloji, havacıların disiplinini... ve şans bunu önlüyordu.

Aşağıda tüm bunları örnekleyecek bir hikâye var:

Yüzbaşı Gentner Drummond, Boomer McBroom’un Dahran’daki 1. Taktik Avcı Filosunda görevli bir F-15C pilotuydu ve her yönüyle bir avcı pilotunun sahip olmak istediği görüntüye sahipti: İnce uzun, yakışıklı, çelik bakışlıydı ve yumuşak bir Oklahoma şivesiyle konuşuyordu. Tabii ki “Gentner” ismini taşıması yanlıştı. Spike, Rip ya da Killer olmalıydı.

Her neyse, bu yanlış isimli ama oldukça yetenekli avcı pilotu savaşın ilk gecesinde AWACS ortalıkta bir haydut (yüksek hızlı, alçaktan uçan ve Bağdat bölgesinin güneyine yönelmiş bir uçak) dolaştığını bildirdiği sırada Bağdat’ın güneyinde bir MiG, CAP unsuruna önderlik ediyordu.

Gentner, sert bir manevrayla sola döndü ve uçağını AWACS'ın bildirdiği yöne çevirdi. Sonra antenini aşağıya doğrulttu ve çok yüksek bir hızla yerden 1.000 fit yukarıda güneye doğru giden bir hedefe kilitlendi. İdare kolu ve klapesi üzerindeki, hedefi tanımlayarak dost mu düşman mı olduğunu ve eğer dostsa ne tip bir uçak olduğunu bildirecek olan düğmelere hızla basmaya başladı.

Bu arada, AWACS ona hedefi vurmasını söylüyordu.

Gentner AWACS kontrolörünün Rivet Joint'tan, bunun bir Irak uçağı olduğunu doğrulayacak istihbaratı aldığını biliyordu. Ama yine de kuşkuluydu.

F-15 pilotu 30.000 fitte gecenin içinden yıldırım gibi geçerken sistemini hedefe kilitledi. Zaman geçiyordu. Birkaç dakika içinde, hedefe ulaşabilmek için en yakın menzil olan ve AIM-7 füzesini hâlâ kullanabileceği R minimum içine girmiş olacaktı. Ama hâlâ kimlik bilgisi yoktu.

Bu esnada AWACS kontrolörü Gentner'e, vurmasını emrediyordu.

Ama o vurmamaya karar verdi. Emin olmak istiyordu ve irtifa avantajının sert bir dönüş yapmasına olanak vereceğine karar verdi. Bu şekilde hedefin kimliğini daha iyi anlayabilirdi ve Iraklıysa onu düşürebilirdi.

Kartalını sert bir manevrayla sola ve aşağı indirerek gecenin içinde bir çığlık attı ve Irak'ın derinliklerindeki başarılı bir vuruştan sonra evine dönen bir Suudi Tornado'sunun yanından geçti.

Gentner bu çekinme hareketinden dolayı (yani bir uçağı vurmadığı için) Uçuş Temayüz Madalyası aldı. En yüksek stres seviyesinde bile soğukkanlı kalması, mantığını ve yargısını kullanması ve insan hayatına verdiği değer trajik bir hatayı önlemiş oldu.

Aslında, onunki bu hikâyelerin ne ilki ne de sonuncusuydu, ama uçuş mürettebatımızın, kendilerinden beklenen yüksek standartlı tavırların yanı sıra, dayanması gereken stresin tipik bir örneğiydi.

Ne yazık ki, havadan karaya savaşa ait kayıtlarımız mükemmel değildi.

Yirmiden fazla Amerikan, Suudi ve İngiliz Kara Birliği, havadan karaya dost silahlarla vurulmuştu.

Ancak, El-Hafci Savaşındaki karmaşa sırasında bir USAF A-10 Maverick'i bir Amerikan Deniz Piyade zırhlı aracını vurdu, bir Deniz Piyade A-6'sı bir Deniz Piyade konvoyunu bombaladı, bir Deniz Piya-

de bombardıman uçağı bir Suudi Ulusal Muhafız zırhlı aracını vurdu ve bilinmeyen bir uçak serbest atış bölgesinde dolaşan Suudi birliklerine saldırdı. Savaşta daha sonra bir çift Hava Kuvvetleri A-10'u iki İngiliz zırhlı personel taşıyıcısına saldırdı ve havacılarımız iki İngiliz zırhlı aracına daha hasar verdiler.

Bu trajik olayların her birinde can kaybı oldu.

Hepsi çok büyük trajediler olduğu halde, havadan karaya yapılan saldırıların toplam sayısına bakılınca (özellikle de diğer savaşlarla kıyaslandığında) aslında sayıları oldukça azdı. Dahası, hayatta kalan kara kuvvetlerini de göz önünde bulundurmalıyız, çünkü Iraklılar üzerine yapılan saldırılar oldukça ölümcüldü. Tabii ki bir komutan için, dostların hayatlarını kurtarmak bir dostun hayatını kaybetmesini “kabel edilebilir” hale getirmiyor. Elbette, hata yapılır, ancak gereksiz ölümleri engellemek için de her türlü çaba sarf edilmelidir.

509

Kendi adamlarımızı öldürmeyi önleme problemi üzerinde çalışması için görevlendirdiğim Yarbay Joe Bob Phillips ve onun Avcı Uçağı Silahları Taktik Takımıydı. Joe Bob ve sekiz kişilik Avcı Uçağı Silah Okulu eğitmen takımı, Nellis'teki Avcı Uçağı Silah Okulu'nun komutanı olan General West, onlara hem Riyad'daki personelimizi artırma-yı hem de Körfez Savaşı deneyimlerini ele geçirmeyi önerdikten sonra, Şubat başlarında geldiler. Buradaki görevimiz bittikten sonra, çarpışmanın yegane okulu olan savaşta, öğrendiklerimizi kullanarak başkalarını eğitmek üzere eve dönebilirlerdi.

Joe Bob ve takımı avcı uçağı pilotlarına has tipik bir kendine güven ve şevkle işe koyuldular. Cevaplandırılacak önemli bir soruları vardı: Eğer El-Hafci'de dört olay olduysa, beş tane kolordu Iraklılara saldırdığında kaç olayla karşılaşacaktık?

Burada Joe Bob'un notlarından bazı alıntılar var:

“YHD problemi üzerinde sıkı çalışıyoruz. Temelde akış ve iletişimi sağlama teknikleri tamam. Trafik tikanıklıkları için destekleme çalışmaları yapıyoruz. Havadaki İHK'ların sayısı kısıtlı ve MB'lerin (Muharebedeki Birlikler) durumları için daha sıkı kurallara ihtiyacımız var. Avcı pilotlarının MB'leri vurmamak için, mühimmat tipleri, dost kuvvetlerin uzaklıkları ve makul olmayan bombardıman biçimleri gibi konularda kendilerine kılavuzluk edilmesine ihtiyacı duyduğunu unutmuş görünüyoruz. Ayrıca, harekât alanında sadece on iki adet OA-10 (havada bulunan İHK) var. Bunlar bu büyüklükteki bir savaş alanını

örtmek için yeterli değil. Katil İzçileri FSCL'nin hem içinde hem dışında görevli tutabilmek için kolordu komutanlarıyla yöntem ve anlaşmalar üzerinde çalışıyoruz. FSCL'nin içinde, saldırı uçakları ileri hava kontrolörünün kontrolü altında olmalı ve dost kuvvetlere yapılan saldırıları önleyerek Ordu'nun vurmayı istediği hedefleri vurmalıdır. FSCL'nin dışında, saldıran uçaklar ekstra bir kontrole gerek olmadan vurabilirler. J-STARS ya da Katil İzci kullanılabilir ama bir İHK gerekli değil.”

Şubat'ın ortalarında, bu çabalar anlam kazanmaya başladı. Daha önce bahsedildiği gibi, önceden planlanmış FSCL'ler geliştirdik, böylece kara savaşı ne kadar hızlı giderse gitsin, biz onun önünde yer alabiliyorduk. Kara Kuvvetleri (kendi İHK'larını sağlayan İngilizler ve Deniz Piyadeleri hariç) ile birlikte ileri hava kontrolünde çalışmakla görevlendirilmiş Amerikan Hava Kuvvetleri'nin 2000'den fazla adamı bu iş için uygun olabilirdi ve havadan nakil ileri hava kontrolleri kıtlığımız Katil İzçiler tarafından doldurulabilirdi. AWACS, Joint STARS ve, USAF ve USMC'nin komuta kontrol uçaklarını kullanarak akışı ölçebiliyor ve bombaları dost kuvvetlerden kaçınarak tam zamanında hedefe atmamızı sağlayacak kontrolü sağlayabiliyorduk. Dev ve karmaşık bir teşebbüs olduğu halde, Joe Bob benim her zamanki sövgülerimi hiçe sayarak buna sıkıca sarılmıştı.

Bunlar 19 Şubat notlarından:

“Son günlerde YHD konusu üzerinde sıkı biçimde çalışmaya devam ediyoruz. General Horner bizi birkaç kere kovdu. Sanırım onun yaklaşımını anlamaya yaklaşıyoruz. Yapabildiğim en yakın mukayese Kuvvet Koruma. Sadece korunan kuvvet çok büyük ve disiplinsiz ve her iki taraf da aynı görünüyor. Bizim işimiz düşmanın ne yapacağını önceden tahmin etmek ve dost tarafları öldürmekten kaçınarak düşman kayıplarını maksimuma çıkarmak için bir plan ve ROE (çarşıma kuralları) oluşturmak. VID (görsel tanımlama) yok. Ordu'nun, kuvvetlerinin nerede olduğunu bildiğini varsaymak yok. Önceden kabul görmüş olan, ilerlemekte olan dost bir kuvvete YHD sağlamak yok, çünkü onlar geri çekilen bir düşmana saldıran daha güçlü bir kuvveti vurguluyordu. Dostlar oldukça zor bir durumda olduğunda ve ne pahasına olursa olsun hava gücüne ihtiyaç duyduğunda, ölüm bölgeleri olabilir. General Horner'dan ‘Tahmin et geri zekâlı, bu senin işin,’ cümlesini duymaya alışmaya başlıyorum.”

Joe Bob'un planı, İHK'lara, İzçilere, Plancılara ve HGE yazıcıları-

na rehberlik yaptı. Ana mesajı şuydu: “Eğer kuşkun varsa, yapma. Öncelikle YHD istekleri. İşlerin kolay olacağını ya da planlandığı gibi gideceğini düşünme bile.” Ve genellikle işe yaradılar.

VE SONRA HİÇBİR ŞEY KALMADI

Kara savaşı devam ederken, TACC’daki davranışlar gittikçe rahatladı. Her vardiya değişiminde, çocukların Kuveyt ve Irak çöllerindeki birliklerin ne kadar iyi iş yaptıklarıyla ilgili iyimser fısıldaşmalar duyabilirdiniz. En önemlisi, çok az kayıp raporu vardı ve Iraklılar öyle inanılmaz rakamlarla teslim oluyorlardı ki kuvvetlerimiz onlara sadece yiyecek ve su vererek alınmak için nereye gidebileceklerini söyleyebiliyorlardı.

511

Elbette ki problemlerimiz vardı. FSCL’nin yerleştirilmesi, hava koşulları, dost ateşi kazaları ve savaş alanında neler olup bittiğini takip etmeye çalışmak zordu, ama iyi haberler gelmeye devam etti.

26 Şubat’ta, Walt Boomer Kuveyt kentinin batısındaki büyük ana-yol kavşağının birkaç kilometre güneyindeydi; Gary Luck köşeyi dönmüş ve Fırat nehrinin güneyindeki Irak anayolundan aşağıya doğru ilerliyordu ve Fred Franks esas hedefi olan Cumhuriyet Muhafızlarına doğru ilerliyordu.

O noktada, Iraklılar cesaretlerini tamamen kaybettiler ve işgal altındaki Kuveyt’i boşaltmaya başladılar, ama hava gücü Irak Ordusu konvoylarını ve Basra’ya doğru kaçmakta olan yağmacıları durdurdu. Medya daha sonraları bu olayı “Ölüm Otobanı” olarak adlandırdı. Elbette birçok araç vurulmuştu ama o kadar çok Iraklı ölmemişti. Hava kuvvetlerimiz saldırıya geçtiğinde çöle kaçmayı çoktan öğrenmişlerdi. Yine de, eve dönerken bazıları zaten çoktan mağlup edilmiş düşmanlarımızı acımasızca ve yadırganacak bir tarzda cezalandırdığımızı düşünmeyi tercih ettiler.

Bu arada, pek çok tank çarpışması Irak Ordusunun efsanevi “savaş acımasızlığını” parçaladı. Fred Frank’in VII. Kolordusu Cumhuriyet Muhafızları ve diğer Irak zırhlı tümenlerine darbe indirdi. Savaş tutsaklarının sayısı arttıkça artıyordu.

Çarpışmalar her zaman kolay kazanılmıyordu. Bir A-10 düşürülmüştü ve pilotu kurtarmaya çalışan bir Kara Kuvvetleri helikopteri de düşürülmüş, mürettebatın çoğu ölmüş diğerleri de rehin alınmıştı. Her ne kadar Iraklıların tamamen yenilgiye uğradıkları açıksa da hâlâ tehlikeliydiler, çünkü hâlâ silahlıydılar, korkmuşlardı ve düzenleri

bozulmuştu, genellikle, silahlı bir insan kalabalığı görünümündeydiler.

27 Şubat'ta, savaşa son verilmesi yönünde konuşmalar başladı. Kuveyt özgürdü. Irak'ı yönetmek gibi bir isteğimiz yoktu. Artık yeni soru şuydu: "Öldürmeyi nasıl durduracağız?"

General Schwarzkopf saldırılarımızı kesmek için daha ne tür haberler almam gerektiğini sorduğunda, bu soruya cevap vermeye yaklaştığımızı anlamıştım. Savaşı bitirecek bir plan oluşturmaya çalışıyordu. Washington'ın çok yakında kendisine "Ne zaman durabilirsiniz? Kara ve hava ateşini kesmek ne kadar sürer?" sorularını soracağını biliyordu.

512

"Sanırım, pilotlar hedeflerine doğru giderken kalkışa geçmeden ya da bir tanka ateş açmadan önce emri onlara ulaştırmak için iki saat yeterli olur," dedim.

"Çarpışmalar durdurulduğunda," diye açıklamaya devam ettim, "İraklıların ellerinde sağlam kalan avcı ve bombardıman uçaklarıyla bir sinsilik yapmaları ihtimaline karşı ülke üzerinde avcı devriyeleri uçurmaya devam edeceğiz. Ateş kesin başarısızlığa uğraması ve Irak Kara Kuvvetlerinin Koalisyon Kara Kuvvetlerini tehdit etmesi ihtimaline karşı da yerdeki uçaklarımızı bomba ve füze yüklü olarak tutacağız."

Ama bunun sadece güvenliğe oynamak olduğunu biliyordum. Gerçekte, geriye kalan tek şey, Safvan'da sonucu resmîleştirecek konuşmalara başlamaktı.

Schwarzkopf'un telefonundan sonra, artık nöbetçi subaylarının kendilerini kitap okuyarak veya ne zaman eve döneceklerini tahmin etmeye çalışarak oyalamaya çalıştıkları, sessizliğe gömülmüş olan TACC'da oturdum. Irak üzerine hâlâ uçuşlar vardı ama artık bunlar rutindi. Kara kuvvetlerimize rastlayan Iraklılarla hâlâ zaman zaman bazı çarpışmalar oluyordu. Kuzeyde ve güneyde kendi asilerine saldırmakta bir sakınca görmeyen birkaç Iraklıyı hâlâ vuruyorduk. Ama kalplerimizde savaş sona ermişti. Deliliğe son verme zamanının geldiğini biliyorduk.

ŞOK VE DEHŞET

Kuveyt'i özgürlüğüne kavuşturmak için yapılan savaş 28 Şubat 1991'de bitti. Ancak, hölgedeki çatışma kesilmedi; tüm Irak'ta silahlı ayaklanmalar patlak verdi. Her şeye karşın Koalisyon güçleri amacına ulaşmıştı. Kuveyt artık özgürdü. Peki ya biz tüm bunlardan ne öğrendik?

513

Sözü Chuck Horner'a hırakıyoruz:

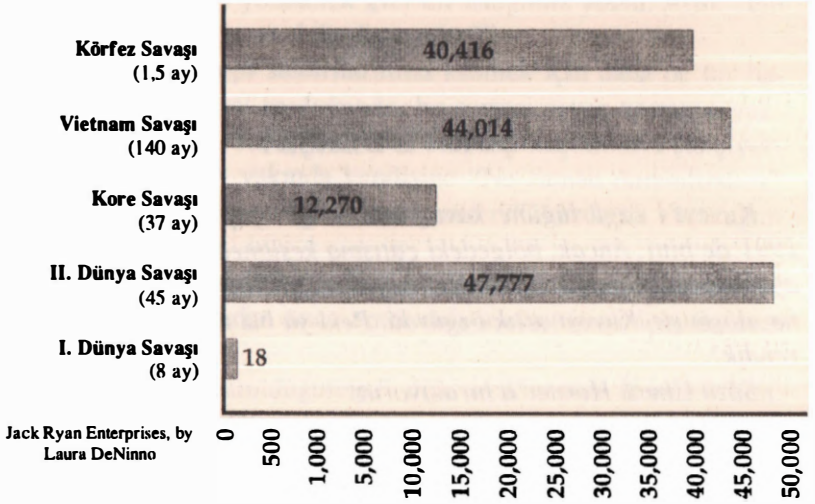
Koalisyon güçleri takımlarını toplayıp eve gitmek üzere hazırlandıkları sırada, askerî personel çalışmaları derlemeye girişirken (ordu-da, bunlar çoğunlukla “Alınan Dersler” olarak bilinir) tarihçiler de analiz ve karşılaştırmalar yapmaya başladılar. Bazı karşılaştırmalar oldukça aydınlatıcıydı. Çok açıkça belirgin olan bir problem vardı: Bu savaş bir çok yönden herhangi bir çatışma örneğinden çok farklı ve bir o kadar da başarılıydı. Amerika Birleşik Devletlerinde, Birleşik Kurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıklarından her biri “Alınan Dersler” başlıklı belgeler yayınladı. Aslında bu belgelerde her bir kuvvet kendi reklamını yapıyordu, ama bu elbette onların dürüst olmadıkları anlamına gelmiyordu. Bu belgelerden bazıları çözülmesi gereken bazı sorunları açığa çıkardı.

Yine de, bu sözde “çalışmalar”, çalışmayı yapan kurumu eleştirmek yerine destekleme eğilimindeydi. Ve çoğu kitap, makale, çalışma ve resmî belge, değerinin başka türlü karşılanması mümkün olmadığı silah sistemini, askerî doktrini, ya da itibarını kurtarmak amacıyla gerçekleri yanlış beyan etti. Bunlar dürüst değerlendirmeler değil, halkla ilişkiler için hazırlanmış belgelerdi ve ardından gelecek olan bütçe kısıtlamaları ve her kuvvetin rolü ve misyonları üzerinde yapılacak tartışmaları etkilemek amacındaydı.

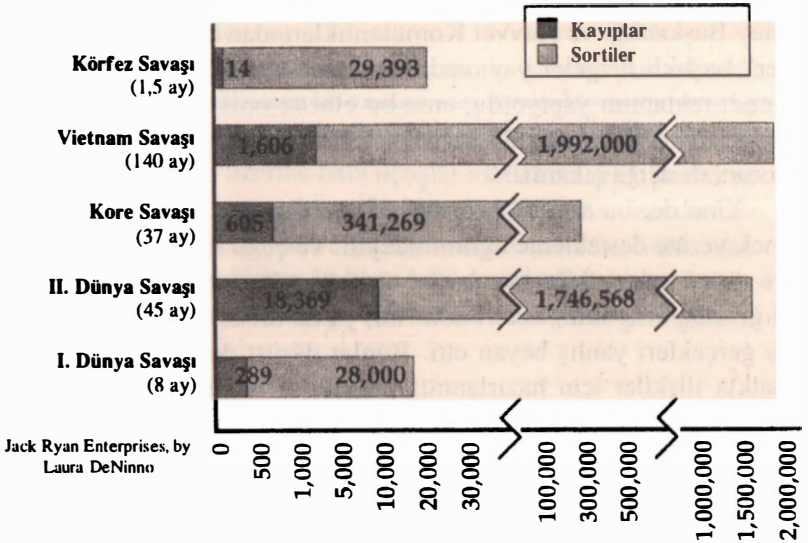
Çeşitli sonuçlar çelişkili olma eğiliminde olduğundan, kaçınılmaz mücadeleler vardı. Pastaysa sınırlıydı.

ABD'nin Çatışma Sırasında Kullandığı Aylık Bomba Tonajı

514

ABD'nin Uçak Kaybı / Sorti Sayısı

Körfez Savaşının “askerî işlerde bir devrim” ya da Pentagon’daki kısa adıyla RMA olup olmadığı tartışması, bu savaşları en iyi biçimde özetlemektedir.

RMA tartışması, işlerine her zamanki gibi devam etmek isteyenlerle savaşın her şeyi temelden etkilediğine ve bu yüzden yeni organizasyonların, stratejilerin, doktrinlerin ve askerî güçlerin gerektiğine inanmaları birbirinden ayırdı. Birincisi Kara Kuvvetlerinden geldi. Onlar savaşın, düşman ordusu, donanması, ve/veya Hava Kuvvetleri ile savaş meydanında karşılaşmak ve hâkim ordu gücünü kendi isteğine daha fazla karşı koyamayacak derecede zarara uğratmak olduğuna çok inanıyorlardı. Hedef, düşman ordusuna, karşı koymasını imkânsız ya da anlamsız hale getirecek denli zarar vermektir.

515

Devrimciler (bunlar genellikle hava, deniz ya da uzay destekçileriydi) asimetrik savaştan bahsediyordu. Asimetrik savaşta, açıkça güçsüz olan bir millet (A milleti diyelim) daha güçlü olan düşmanı (B milleti) dayanıklı olduğu alanlarda çarpışmayı reddeder, bunun yerine B’nin en zayıf olan yönüne saldırır. Yani, eğer B’nin geniş bir kara ordusu varsa, A kara savaşından kaçınır ve belki bir yandan B’nin ordusunu kitle imha silahlarıyla büyük miktarda kayba uğrattırken, bir yandan da zayıflatmak amacıyla B’nin ulusal altyapısına karşı bilgisayar saldırıları düzenler. Asimetrik savaşta, A’nın güçleri B’ninkilerle sıcak savaşa bile girmeyebilir. Mesela, B’nin askerî güçleri nispeten sağlam kaldığı halde, A, B’nin ekonomisini izole etmeye ya da politik gücünü, A’nın isteklerini empoze edebilecek noktaya getirecek kadar zayıflatmaya çalışabilir.

Aslında, iki okul da Körfez Savaşındaki asıl noktayı kaçırdı. Çöl Fırtınasında askerî işlerde değil, teknolojiye bir devrim yaşanmıştı. RMA öyle pek de büyük bir biçimde yaşanmadı, çünkü ne Birleşik Devletler ordusu ne de onun tüm dünyadaki meslektaşları Körfez Savaşında açığa çıkan teknolojik devrimden tam olarak istifade etme fırsatı bulamamışlardı.

Körfez Savaşı kendi ordu operasyonlarında devrim yapmak isteyen bir ulusun elinde bulunan olanakları ortaya koydu. Eğer etkili bir şekilde kullanılırsa hassas silahlar, Stealth uçaklar, uzay keşfi ve hızlı iletişim askerî işleri öylesine değiştirir ki, bugünkü askerî liderler içinde hizmet verdikleri orduyu artık tanıyamaz hale gelirler. Şüphesiz, Schwarzkopf, Yeosock, Boomer, Arthur ve ben bu devrimci güçleri nasıl kendi çıkarımız için kullanacağımızı tam olarak anlayamadık.

Ancak ipuçlarını fark ettik ve (kendi imkânlarımız içinde) bir yandan can kaybını minimumda tutmaya çalışırken bir yandan da Kuveyt'i en kısa zamanda özgürlüğüne kavuşturmak için eldeki kaynakları en iyi şekilde kullanmaya çalıştık.

Bu devrimin ışığı gelecekte hava gücünü nasıl aydınlatacak? Bu konuyu ele almanın bence en iyi yolu, savaş sırasında yeni teknolojileri nasıl kullandığımızı gözden geçirmek ve sonra da bunu önümüzdeki askerî işler devrimine bir giriş olarak kullanmak olacaktır. Bu hikâyenin bazı kısımları tanıdık gelecek, fakat bu bakış açısından değil.

516

Koalisyon stratejisi basitti: Havanın kontrolünü ele geçirmek, Irak ordusunu izole etmek ve zayıflatmak için hava gücünü kullanmak ve sonra da onları Kuveyt'ten dışarı sürmek için kara kuvvetlerini kullanmak. Vietnam'daki savaşta hava üstünlüğü sağlamak baskın bir hedef değildi; sonuç, düşürülen binlerce savaş uçağı ile uzayan bir çatışmaydı. Bu dersi hiçbir zaman unutamadım. Bu yüzden, hava kontrolünü ele geçirmek son derece önemli bir işti.

Bunun için, tarihte başka hiçbir komutanın elinde olmayan avantajlarım vardı. Yeni başlayanlar için, Birleşik Devletler Donanması tarafından yapılan Irak hava savunma analizi, Irak'ı hava saldırılarından korumak için tasarlanan öğelerden her birinin rolü konusunda geniş bir sistem anlayışı sağladı. Burada dikkat edilmesi gereken nokta *sistem*dir, öğeler değil. Artık her düşman havaalanını bombalamam, ya da her düşman savaşçısını vurmam, ya da her düşman karadan havaya füze bataryasını yok etmem gerekmiyordu. Eğer Irak hava savunmasının kalbini izole edip yok edebilirim, o zaman kollar ve bacaklar işlemezdi.

Sistemin analizi, hava planlamacılarının hangi düğüm noktalarına, hangi sırada saldırılması ve saldırıların ne zaman tekrar edilmesi gerektiğini söyledi. Bu saldırılar öylesine şiddetli ve isabetli bir şekilde uygulanıyordu ki hava savunması dehşete ve çaresizliğe kapılarak şok oluyordu. Araçlar, Irak'ın hava savunma sistemi hakkında tamamen bilgi sahibi olmanın getirdiği olanaklardan, gizlilik ve hassasiyetten yararlanabiliyordu.

Irak hava sahasının ele geçirilmesine ilişkin parlak bir çalışma yapan planlamacılar, yaşayan bir organizma olan Irak hava savunma sistemi hakkında bilgi sahibi olduklarından, onu tam olarak neresinden yaralamak gerektiğini biliyorlardı ve saldırıların düşük riskli ve tam

isabetli olmasını sağlayacak olanaklara da sahiptiler. Sonuç, zorla kabul ettirilen o kadar büyük bir şok ve dehşet rejimi idi ki, Irak Ordusu savaşın başlamasından kısa süre sonra ümitsiz duruma düşmüştü.

“Şok ve Dehşet” (bazen “Çabuk Hâkimiyet” de denir) yaklaşan askerî devrimi anlayanın temellerinden biridir.

Savaşta hedef, düşmanın sizin isteğinizi kabul etmesini, sizin isteğinizi yapmasını sağlamaktır. Bunu geleneksel yöntemler kullanarak, İkinci Dünya Savaşında Almanya’ya yaptığımız gibi, karşı koyma yollarını yok ederek başarabilirsiniz, ama tek yol bu değildir. Mesela, ilgisini öyle bir şekilde çekebilirsiniz ki, size karşı koyma *isteği* duy-mamasını sağlayabilirsiniz. İkinci Dünya Savaşında, Japonya da Almanya kadar yıpranmıştı, ama bu tam bir teslimiyet noktasına ulaşmamıştı. Sonra bir çift Atom bombası düşmanı bize karşı dehşete düşürerek, ulusta öyle bir şoka neden oldu ki, adaları için kanlı bir savunma yürütmek yerine teslim oldular.

Şubat 1991’de Körfez’de, Irak askerleri de şok ve dehşet içinde teslim oldular.

Bugün, bir B-2 on altı adet hassas bomba taşıyabilir (F-117 iki tane taşıyor) ve onlardan daha küçük olan Stealth (Hayalet) uçaklar ile aynı hatasızlıkta vuruş yapabilir. Bu on altı hassas mühimattan her biri küresel konumlandırma uydularından gelen sinyallerle hareket eder; havadayken herhangi bir hedefi vurmak üzere programlanabilirler ve Körfez Savaşındaki lazer güdümlü bombaların aksine, her türlü hava koşulunda, gündüz veya gece işleyebilirler.

Bir düşman başkentinin üzerine gelen ve düşmanın hayati saydığı altmış dört hedefe kilitlenmiş altmış dört tane 1’er tonluk güdümlü bomba atan dört adet durdurulamaz B-2’nin etkisini bir düşünün. Birdenbire, düşman lideri kendi askerî kuvvetlerini, kendi insanlarını ve kendi yönettiği cihazları kontrol edemez duruma gelebilir. Bundan sonra dört uçaklık bir ikinci dalga da düşman kontrol sisteminin bir diğer anahtar sektörüne şok uygulayabilir.

Bu devrimci teknolojiyen yararlanmak için neye ihtiyaç vardır? Önce, eski bir Birleşik Kurmay Başkan Yardımcısı olan, Amiral Bill Owens’ın “sistemlerin sistemleri” diye adlandırdığı şekilde düşünmemiz gerekir. Düşmanı bir ordu, donanma, ve/veya hava kuvveti olarak değil, fakat insan vücuduna benzer bir sistem olarak düşünmemiz gerekir. Mesela, eğer birinin bize ateş ettiğinde ıskalamasını istiyorsak,

parlak bir ışık yakıp söndürerek geçici bir süre için görmelerini engelleyebiliriz. Eğer bizi kovalıyorlarsa, bacak kaslarını çalıştıran sinirleri sakatlayabiliriz. Diğer bir deyişle, düşmanın zayıflıklarını ve kuvvetli yönlerini analiz etmeli ve gücümüzü hızlı ve isabetli olarak uygulamalıyız. İlk numara ne elde etmek istediğimizi bilmek, ikincisi gücümüzü nasıl uygulayacağımızı bilmek ve en kolay numara da gücü uygulamaktır.

Benim bahsettiğim bilgi düşmanlarımızı değerlendirmedeki geleneksel yöntemlerden kopup ayrılmayı gerektirir. Geçmişte, gemileri, uçakları ve tankları sayar; sonra da, isteğimizi kabul ettirmek için bunlardan olabildiğince fazlasını yok ederdik. Şimdiyse düşmanın kendi gözlerinden bakmayı öğrenmemiz gerekiyor, böylece ona acı hissedeceğini *bildiği* yerden saldırabiliriz. Bu sadece nasıl çarpıştığımız konusunda değil, ama daha da önemlisi, savaşı nasıl düşündüğümüz ve planladığımız konusunda bir eğitim gerektirecektir. İstihbarat analizi yürütmek için yeni yollar bulmamız gerekir.

El-Hafci savaşından ders alabiliriz.

İşte, bir kere daha, Koalisyon güçlerinin elinde bulunan devrimci teknoloji saldırıyı planlayan, Iraklılar tarafından bilinmiyor ya da takdir edilmiyordu.

Ocak ayının 25'inde, prototip bir Joint STARS uçağı, devrimci teknolojisini, saldırı için toplanan Irak güçlerinin hareketlerini anında bildirmek için kullandı. Joint STARS radarı, gece karanlığının ve hava şartlarının onları gizleyeceği düşüncesiyle sığınaklarından çıkarılıp toplanma bölgelerine yollanan Irak askerî araçlarını teşhis etti.

Güçlerinin büyük bir bölümü daha saldırılarını gerçekleştiremeden yok edilmişti. Takip eden gece ve günlerde, Iraklılar yığıtlikle saldırılarını devam ettirmeye yeltendiler, ama herhangi bir hareket anında bir Koalisyon hava tepkisiyle karşılaşır. Tutsak edilen bir Iraklı savaştan sonra, "Benim bölüğüm otuz dakikalık bir hava saldırısında İranlılarla altı yıllık savaşta kaybettiğimizden daha fazla araç kaybetti," demişti.

Koalisyon tepkisi kararsız, kötü koordine olmuş ve düşmanın planını fark etmekte ağır kalmış olmasına rağmen, Koalisyon güçleri büyük bir cesaret ve ithafla çarpıştılar ve hemen hemen 5.000 askerlik bir güç aşağı yukarı yirmi beş-otuz bin askere sahip istilacı ağır zırhlı bir gücü yenilgiye uğrattı.

Bu başarı için Koalisyon Kara Gücünün şevk ve mükemmelliği

dışında bir sebep olması gerekiyordu ve o da Koalisyon teknolojisinin devrimci doğası olmalıydı, özellikle de Koalisyon Hava Kuvvetlerindeki teknoloji.

Ordular işlerini hareket ederek yapar. Hareket ederek düşmanı şaşırtır ve kendilerini korurlar (yerleri ve güçleri konusunda belirsizlik oluştururlar). Kendilerini düşman ordusunu silahlarının yetişemeyeceği bir yere götürmek için hareket ederler. Ağır ateş gücüne dayanıklı zırhlı araçlara, malzemelere, mühendislik desteğine ve komuta kademelerinin yüz yüze görüşmelerine güvenirlir.

Ancak Iraklılar Hafci'de, hareket etmenin durmakla aynı şey olduğunu, durmanın saldırıya uğramak anlamına geldiğini ve araçlarında kalmaları halinde (ne kadar kalın ve dayanıklı bir zırh tabakasının ardında olursalar olsunlar) saldırıya uğramanın da ölmek anlamına geldiğini keşfettiler. Bir uçak gördükleri veya duydukları anda, en iyi hareketin araçlarını terk etmek olduğunu anladılar. Tutsak edilen bir Iraklı general şöyle diyordu: "İran-Irak Savaşı'nda tankım benim arkadaşımdı, çünkü içinde askerlerimi uyutabiliyor ve onları İran'ın topçu ateşinden koruyabiliyordum. Bu savaşta, tankım benim düşmanımdı," çünkü gece gündüz, uçaklar tarafından saldırıya uğruyordu. Eğer askerleri tanklarında uyurlarsa, ölecekleri kesindi.

Bu gerçek bizim planlamamızı olması gerektiği kadar kuvvetle etkilemedi. Körfez Savaşı sırasında, düşman kuvvetlerinin büyüklüğü ve yeri hakkında nerdeyse sınırsız bilgi sahibiydik ama onun gerçek güçlü ve zayıf yönlerini tamamıyla takdir etmeyi başaramadık. Tepeden istihbarat, Joint STARS, ya da Katil İzçiler ile onun tanklarını sayabiliyor ve günü gününe yerlerini belirleyebiliyorduk, ama Iraklı askerlerin tanklarında uyumaktan korkmalarının yarattığı etkiyi fark edemedik. Keşif fotoğraflarımız bize yeni kazılmış siperlerin yakınlarında park etmiş tanklar gösteriyordu. Saldırının etkililiğini, yok edilen tankların sayısı ile ölçenler, insanların zaten tanklarının içinde uyumadığını, yani tankların zaten saldırı olmasa da bir işe yaramayacağını anlayamıyordu.

Günümüzdeki uçaklar ve silahlar Körfez Savaşında kullanılanlardan çok daha yeteneklidir. Daha modern bilgisayarlar ve gelişmiş radarlarla donatılmış Joint STARS uçağı, şimdi hareket halinde olan araçları tespit etme ve tanımlama konusunda çok daha güçlüdür. GPS bombaları şimdi her türlü hava şartında bırakılabiliyor. Fünyesi içinde

alıcılar bulunan etki alanı geniş bombalar, zırhlı araç konvoylarına hava saldırısı yapılmasını son derece kolaylaştırıyor; onlarca veya yüzlerce küçük bomba içeren bu mühimmatlar, konvoy içindeki tek tek her zırhlı araca tesir edebiliyor.

Hareketin eski değerini yitirmesi geleceğin savaş alanları için ne anlama geliyor?

Eğer kuvvetlerinizin manevra kabiliyeti olmasını istiyorsanız, kesinlikle havayı kontrol etmeniz gerektiği anlamına geliyor. Aynı zamanda artık kara kuvvetlerini yavaş manevra yapabilen bir ordu karşısında savaşmaya hazırlamaya gerek olmadığı anlamına geliyor. Hava kontrolümüz düşmanın, geleceğin ölümcül savaş meydanlarında hayatta kalma kabiliyetine ciddi kısıtlamalar getirdiğine göre, onun küçük, çabuk, gizli bir şekilde hareket etmesini ve kentsel alanlara, ormana, ya da dağlık araziye sinmesini ve geniş açık alanlarda çarpışmaya girmekten kaçınmasını beklemek gerekir.

Bu sırada, eğer bizim kendi kara kuvvetlerimiz, hali hazırda doktrini takip etmeye devam ederse, düşman ordusu büyük, kümeler halinde Birleşik Devletler kara kuvvetlerini karşısında bulmayı bekleyebilir, ama kendi hantal lojistik desteğimiz tarafından engellenen değişkenliğimiz ve manevra kabiliyetimizle. Sonuç olarak, bu kolay hedefi zayıflatmak hatta yenilgiye uğratmak için kendi hava gücü formunu kullanma girişiminde bulunacaktır: Gülümlü füzeler, balistik füzeler ve cruise füzeleri.

Bu da geleceğin akıllı komutanının kendi kara kuvvetlerini hızla toplanmak ve dağılmak üzere düzenleyeceği anlamına geliyor. Bir yandan gücünün boyutunu küçültürken bir yandan da ateş gücünün ölümcüllüğünü arttıracak. Lojistik desteği azaltmak için, kuvvetlerini savaş alanında hızlı bir şekilde ve minimum yakıtla gezdirecek ulaştırma sistemleri seçecek. O bulunması güç, ancak savaş alanında yapabileceği üstün gizli izlemenin ona kazandırdığı avantajlardan faydalanan biri olacak.

Tüm bunları elde etmek savaşın işletimsel düzeyinde; kara kuvvetlerinin araçlarının, organizasyonların, taktiklerin ve stratejinin büyük ölçüde değişeceği anlamına gelecek.

Bu yüzden bir devrim olup olmadığını tartışmıyoruz. Kesinlikle bir devrim olmuştur; ama ordunun mücadele etme ya da mücadeleyi planlama biçiminde değil, askerî teknolojiye bir devrim olmuştur.

Şimdi bu teknolojik değişikliklerin bireysel olarak mücadele eden bir adamı nasıl etkilediğine bakalım.

Körfez Savaşı'nda, yakın hava desteği hedefin savaş uçağındaki pilot tarafından elde edilen görüntüsüne dayanırdı. Pilot da hedef konusunda savaş alanına yerleştirilmiş bir ileri hava kontrolörü tarafından yönlendirilirdi. Bu prosedür kullanışsız ve kusurluydu ve pilotlar sık sık hedefi yanlış teşhis edip Koalisyonun Kara Kuvvetlerine saldırmışlardı. Neyse ki, bu hatalar geçmiş savaşlardakinden daha nadir meydana geldi; maalesef, hatalar geçmiş savaşlardakilerden çok daha harap ediciydi.

Ancak, şu anki teknolojiyi kullanarak bu tür hataları hemen hemen tamamen giderebiliyoruz.

Mesela, Bosna'daki askerlerimiz şimdi küçük bir lazerli menzil bulucu ve radyo vericili Global Konumlandırma Uydusu alıcıları ile donatılmıştır. Asker kendisini tehdit eden bir hedef gördüğünde (diyelim ki bir tank veya keskin nişancı) kolayca hedef alma cihazını ona doğrultur ve lazerle menzil bulma işlemini başlatır. Cihaz onun GPS koordinat sisteminde nerede olduğunu bilir, hedefe giden doğrultuyu ve mesafeyi bilir ve bu bilgiyi yakındaki bir geliştirilmiş veri modem donanımlı F-16'ya iletir. Yerden gelen bilgi, bir veri patlaması formunda alınır, bu pilotun duyabileceği bir şekilde değildir ama başının üstündeki göstergede görünen hedefi ve onun GPS koordinatlarını tarif eden kelimelere dönüşür. Avcı pilotu radar ekranındaki artı işaretini hedefin üstüne getirerek ya da hedefi nişan alma ekranındaki hedef kutucuğu içine alarak vurur; ya da hedefin koordinatlarını GPS güdümlü hassas silaha girer. Aslında, her askere 1 tonluk bir el bombası vermekten farklı bir iş yapmıyoruz.

Peki, silahlı kuvvetlerimizin kara ve hava kolları bu kendine özgü yetenekten yararlanmak için nasıl taktik doktrinler geliştirmiştir? Askerin havada başvuracağı prosedürleri geliştirmek üzere nasıl çalışmalar yapıyorlar ve silahların en öncelikli hedefler üzerinde kullanıldığını emin olmak ne tür komuta kontrol önlemleri üzerinde duruyorlar? Potansiyel düşmanlar Körfez Savaşı üzerinde çalışıp, Birleşik Devletler Hava Gücü tarafından yok edilmeyi önlemek için en iyi yolun, kendi karşısındaki Birleşik Devletler Kara Birliğine olabildiğince sıkı sarılmak olduğu sonucuna varınca, bu sorular giderek artan bir önem kazanacak.

KONTROL

Kontrol çoğu savaşın hedefidir. Politik amaçlarımıza razı etme ya da korkutma yoluyla ulaşmakta başarılı olamazsak, o zaman düşmanın tavrını kontrol etmeyi hedefleyen fiziksel saldırı giderek çekici bir hal alır.

Geçmişte, kontrol elde etmek bir tarafın diğer taraf üzerinde fiziksel hâkimiyetini gerektirirdi. Bugün, yeni teknoloji başka kontrol yolları da sağlamaktadır. Mesela, bilgi teknolojisi ile, algılarına, mantığına ya da zihinsel yeteneklerine hükmedebiliriz.

Körfez Savaşı sırasında, Irak Ordusunun kaçmayan kısmının büyük çoğunluğu, Koalisyon Kara Kuvvetlerine teslim oldu. Hem teslim olanlar hem de kaçanlar oldu, çünkü Iraklı askerler bizim sürdürdüğümüz psikolojik seferin hükmü altındaydı. Bu sefer hem sopa hem havuçla yapılıyordu.

Sopa: Kesinlikle sendelemeyen hava saldırılarımızla onları yormuş ve dehşete düşürmüştük. Barış diye bir şey yoktu; her zaman tehlikedeydiler; yemek ve su stoklarını kolayca yenileyemiyorlardı ve emir komuta zincirinin kademeleri arasındaki iletişim imkânsıza yakındı.

Havuç: Koalisyonun Arap öğeleri hangi argümanların Iraklıları kendi liderliklerinden uzağa iteceğini biliyorlardı. Saddam Kuveyt'in Irak'a dahil olması ve bunun doğru olduğu konusunda ısrar ediyordu, aynı zamanda da Iraklıların Kuveyttilere karşı hissettikleri normal nefretten faydalanıyordu. Kontrast yoluyla (ve Arap müttefiklerimizin de yardımıyla), onları İslam'a ve Arap kardeşliğine olan inançlarına oynadık. Onlara, Kuveyttiler nasıl Müslüman ve Arap ise kendilerinin de Müslüman ve Arap olduklarını ve aynı inançta kardeş olanların savaşmasının günah olduğunu söyledik. Kuveyttileri sevmemekle birlikte, bu olayın Kuveyt şehrine getirdiği kötülükler için suçluluk hissettiler. Irak'taki ailelere sadık olmakla beraber, Saddam'a karşı hiçbir sadakatleri yoktu.

Bu konuların tutması için, çevreyi kontrol altına almamız gerekiyordu. Hava saldırıları da bunu yaptı.

Irak askeri korkuya kapıldı. Sıklıkla, öncü kara kuvvetlerimiz terk edilmiş, esen kumlarla dolmuş, araçlar, tanklar ve top mevzileri buldular. Irak askerleri sığınaklarında saklanarak bir sonraki B-52 ya da A-10 saldırısının onları ne zaman öldüreceğini merak ederken, onlara bu şeytanî Kuveyt işgalinden vazgeçmeleri gerektiğini anlatan el ilanları, radyolar ve televizyon mesajları işe yaradı.

Çok geçmeden, gidebilenler evlerine gitti. Gidemeyenler de kaçarak teslim olmak için bir şans beklediler.

Koalisyon Kara Güçleri Irak hatlarına gelene kadar, hemen hemen 80.000 Irak askerinin teslim olmasından da anlaşılabacağı gibi Irak ordusunun büyük çoğunluğunda kontrolü sağlamıştık. Çoğu tek bir el ateş bile etmemiştii.

Kontrol aynı zamanda çevre üzerinde de uygulanabilir.

Mesela, Körfez Savaşı sırasında, Irak'ın hava savunma radar algılayıcıları üzerinde kontrol uygulamak için, kapsamlı bir şekilde elektronik karşı tedbir (ECM) kapsülleri ve anti-radyasyon füzeleri kullandık. ECM tek radarların etkisini engelledi ve kısa menzili tarama amacıyla kullanılan uzun menzilli arama radarlarının ve daha doğrusu, güdümlü füzelerin kontrolü için kullanılan radarların kafasını karıştırdı.

Bu savaş aynı zamanda yeni ve çok daha başarılı bir kontrol şeklini de ön plana çıkardı: Stealth. F-117 Bağdat'ın hava savunma kazanının içine gönderebildiğimiz ve geri döneceğinden emin olduğumuz tek uçak çıktı ve bunu da emsalsiz bir etkiyle başardı. Lazer güdümlü bombaları onu her sortide hedeflerin yok edilmesinde gerçekten etkili yaparken, havadan havaya destek güçleri, uçakta neredeyse bomba koyacak yer bırakmayan ECM desteği ve anti-radyasyon füzeleri taşıyan Vahşi Çakallara gerek kalmıyordu.

Stealth'in sırrı, çevresini kontrol etmesiydi.

F-117, pilotunun istediği her yere gidebilir ve düşman tarafından çıplak göz hariç hiçbir yöntemle algılanamaz. Bu da demektir ki sadece geceleri ve/veya elverişsiz havalarda uçar. Düşman bir F-117'nin farkına varsa bile (ne de olsa patlayan bombaları görebilir ya da duyabilir) yerini, onu vurmasına yetecek denli kesin bir şekilde belirleyemez.

Stealth ve süpercruise modları F-22'ye daha da büyük bir çevre kontrolü sağlayacak. Süpercruise ile, F-22'ler arka ateşleyici kullanmadan sestten hızlı uçabilecek. Hem de Mach 1'in üzerindeki hızlarda ve motorlarında oldukça ekonomik yakıtla uçabiliyorlar. Bu kadar yüksek hızda uçmanız, sizi tespit ettikten sonra düşmanın sizi vurmak için harekete geçmesi gereken zamanı kısaltıyor ve Stealth sayesinde, sizi tespit edebilseler bile onlar için çok geç olacak. Süpercruise ve Stealth düşmanın silahlarını kullanmasına lüzum bırakmıyor. Süpersonik bir jetin arkasından bir füze ateşlemenizin bir anlamı yok, çünkü füze jeti takip ederken onu vurmadan bütün enerjisini tüketiyor.

Bu avantajlarla, F-22'ler düşman uçaklarının üzerinde kesinlikle bir hava üstünlüğü sağlayacaktır ve bu da ABD Hava Kuvvetlerinin Stealth (Hayalet) olmayan tüm uçaklarının düşman savunması engeliyle karşılaşmadan çalışmasına izin verecek.

Çevreyi kontrol etmenin bir diğer iyi yolu da enformasyon savaşında galip gelmektir. Bu, haklı olarak, askerî çevrelerde sıcak bir konudur.

Herkes geniş korumalı banka ya da askerî bilgisayar sistemlerine giren tuhaf, garip bilgisayar hırsızlarından bahsediyor. Ama bu hırsızlık yeteneklerinin askerî amaçlarla kullanıldığını bir hayal edin. Mesela, düşmanın komuta kontrol sistemine sızmanın ve gerçek durumun yerine güçlerin onların görmesini istediğiniz şeklini girmenin değerini bir düşünün. Mesela hava savunma sistemlerine girerek, aslında saldırınız doğudan gelirken onlara bunu batıdan gelen yanlış saldırılar olarak "gösterseniz"? Neden düşmanı kara kuvvetlerinizin aslında olmadıkları bir yerde olduğuna inanmaya sürüklemeyesiniz ve böylece sizin güçleriniz yara almadan kurtulurken, neden onlar tüm cephanelerini boş arazileri vurarak tüketmesinler? Ya da neden düşmanı karşısında sıralanan güçlerin muazzam büyüklükte ve üstün olduğuna inandırmayasınızki daha çarpışma başlamadan barış yapmak istemesin?

Enformasyon savaşı çarpışmanın her aşamasında uygulanabilir ve bir savunma yönü de içerir.

Dünyadaki tüm ulusların içinde bilgisayar saldırısına en açık olan, Amerika Birleşik Devletleridir. Her yerde bilgisayar kullanıyoruz. Telefonlarımız şimdi basit birer bilgisayar giriş kartı. Kol saatlerimiz bilgisayar. Günlerimizi bilgisayarla planlıyoruz, arabalarımız bilgisayarla çalıştırıyoruz ve bilgisayarla iletişim sağlıyoruz. Askerî cihazlarımızın bu kadar gelişmiş olması büyük oranda bilgisayarların silahlarımızı hedeflemesine, uçaklarımızı uçurmasına ve gemilerimizi çalıştırmasına bağlı.

Bu yüzden, düşmanın bilgisayar sistemine girmek için elimizden geleni yaparken bir yandan da savaşı sürdürmek için kendi kullandığımız bilgi sistemlerinin bütünlüğünü korumalıyız.

Kendi veri tabanlarımızı saptırma ya da başka manipülasyonlardan neden korumamız gerektiği çok açıktır. Özel sektör ve ordu, bu problem üzerinde yıllardır çalışıyor olmasına rağmen tehdit bilgisayar teknolojisinin insanı sinirlendiren değişim hızıyla orantılı olarak büyüyor.

Bilgisayar veri tabanlarına ve programlarına girme ve manipüle etme imkânı söz konusu olunca bu imkâna “sahip olan” ya da “sahip olmayan” uluslar diye bir şey artık yok.

Kullanıcıların çoğu kendi veri sistemlerinin aslında ne kadar savunmasız olduğu gerçeğini inkâr ediyor. Sadece küçük bir koruma paketine güvenmek korkunç sonuçlar doğuracak denli büyük bir hatadır.

Mesela, bankacılık sektörü her yıl bilgisayar suçlarıyla mücadele için milyonlar harcıyor. Bunca para harcamayı göze alabiliyor. Ama eğer bilgisayar suçluları sektörlerinin üzerine kurulduğu ve dayandığı müşteri güvenine nasıl saldırılacağını öğrenirse ne olacak? Buna göz yumabilirler mi? Borsa gibi diğer para piyasaları da bu konuda aynı derecede savunmasızdır.

525

Ordu çok daha değişik beklentiler içinde çalışıyor. Finans sektöründe neredeyse virgülden sonra dördüncü basamağı bile hesaplamak isteyen bir kesinlik duygusu hâkimken, ordu, savaşın belirsiz şartları içinde, ancak yüzde 5 ila 10’a ulaşabilen bir etkililik düzeyinde (bu, tüfeğini ateşlediğinde düşmanı vurma şansı onda bir olan bir asker demektir) çalışmaya alıştı. Böyle büyük bir belirsizlik ortamının varlığı bizi savaş yeteneğimizin sınırlarını öylesine fazla zorlamaya iter ki, sırlarımızı çalan, sistemimize yanıltıcı bilgiler ekleyen, ya da karışıklık şırına eden bir bilgisayar hırsızının askerî bir operasyonu sabotetmesi söz konusu olamaz, ancak etkisini azaltabilir.

Yine de, eğer düşmanın gücü sizinkine denkse, o zaman bilgisayar saldırıları savaşta zafer ve yenilgi arasında fark yaratabilir.

Bunlar iyi haberler. Kötü haber ise Birleşik Devletler Ordusunun kendi kendini kandırma konusunda büyük bir kapasiteye sahip olmasıdır.

Biz kendimizi kendi yalanlarımıza inanmaya ikna edebiliriz.

Daha önce tarif etmiş olduğum durumu hayal edin: Düşmanın hava savunmasını yöneten bilgisayarlı komuta kontrol sistemine girdik ve Stealth bombardıman uçaklarımız doğuda bulundukları sırada, ona ülkesinin batı kesimine müthiş bir baskın vereceğimiz bilgisini sızdırdık. Radar ekranlarında gördüğüne inanarak, avcı uçaklarını batıya gönderecektir.

Aynı sırada, başka bir ABD birimi düşmanın hava savunma komuta kontrol bilgisayar sistemine gizlice giriyor ve ele geçirdiği bilgilerle bizim hava savunma birliklerimizi besliyor. Ancak, bilgisayarlara giriş işleminin sınıflandırması sayesinde, bazı iyi adamlar diğer iyi

adamların neler yaptığını bilmiyor. İstihbarat toplayıcıları bizim *gerçekten* batıya saldırdığımıza inanıyor. Sonuç olarak, saldırı gücümüz saldırıdan dönünce, onun düşman uçağı olduğuna kanaat getiren kendi hava savunma sistemiyle karşılaşılıyor.

Bu çok basit bir örnek, ancak yeni savaş şekillerinin ne kadar karmaşık bir hal alabileceğini ve tek kuvvet, tek takım gibi çalışma hatasının ne kadar tehlikeli olabileceğini gösteriyor. Kontrol çarpışmanın her yönünü kapsmalı ve hem saldırıya hem de savunmaya yönelik olarak koordine edilmeli. Modern savaşın geniş alana yayılmış olan iletişim etkinliği, bilgisayar destekli bilgi sistemleri ve çarpışma alanının araştırılma çabası, hâkim kuvvetlerin çarpışma hakkında eksiksiz bilgiye ve çevre kontrolüne sahip olduklarını gösterir.

Aynı zamanda zafere ulaşmanın en büyük hızla harekete edebilen savaşçı olduğu anlamına gelir.

HIZ

Gelecekteki savaşlarda, savaşan taraflar büyüklük ve ateş gücü bakımından eşit olmayabilirler, ancak bir tarafın sayısal avantajları hızlı, kararlı ve isabetli hareket eden daha küçük bir rakip tarafından dengelenebilir. Çünkü organize savaşta yer alan herhangi bir ulus ya da grup şimdi bilgisayarlara, uzay sistemlerine ve ticari iletişimlere girebiliyor ve hızlı, kararlı ve isabetli hareket edebiliyor. Verileri inceleyebiliyor ve analiz edebiliyor, harekete geçme kararı alabiliyor ve sonra da o kadar büyük bir hız uygulayabiliyor ki rakipleri kendi avantajları yararına hareketler başlatmak yerine kendilerini bu hareketlere karşı koyarken bulabiliyor.

Bu da sürpriz bir girişimin avantajıdır: Bir örneğini Almanların İkinci Dünya Savaşı sırasında uyguladığı *Blitzkrieg* stratejisine bakarak görebileceğimiz bu üstünlüğü, ABD askerî doktrini uzun zamandır kabul etmiştir. Ama yine de bu, alaylı ordu kafası için anlaşılması güç bir fikir, hantal kara orduları içinse erişilmesi zor bir hedeftir.

Gelecekte, eğer askerî gücümüz bir krizin kızıışarak savaşa dönüşmesini önlemek veya bir istilayı durdurmak için herhangi bir yere tam zamanında konuşlanacaksa stratejik mesafelerde hızlı hareket etmek gerekecektir. İşte Amerikan askerî güçlerinin bizim muazzam büyüklükteki stratejik hava köprüsü filolarımıza bu kadar büyük değer vermesinin nedeni budur. Bir adım daha ileri giderek, Birleşik Devletlerde konuşlanmış ama dünya üzerindeki herhangi bir yeri otuz dakika

çinde vurabilecek, konvansiyonel savaş başlığı taşıyan kıtalararası balistik füzeler hayal edin. Kesinlikle, gelecekte, Birleşik Devletler elçisinden güçlerini komşu sınıra doğru götüren bir diktatöre ulaştırılan uyarı sözleri 1990'da olduğundan daha büyük bir dikkatle değerlendirilecek.

Modern hava gücünün özü hızdır. Bu da gerçekten B-2'nin uzmanlık alanıdır. Missouri'de konuşlanmış olmasına rağmen, dünya üzerindeki herhangi bir yere, çok küçük bir hazırlık ya da destekle birkaç saat içinde ulaşabilir.

Birleşik Devletler ordusu için, "hız" taktik olduğu kadar stratejik anlamlar da içerir.

Birleşik Devletler'in, doğusunda ve batısında iki büyük okyanus, kuzeyinde ve güneyinde ise iki dost ulus arasındaki stratejik yeri son derece avantajlıdır. Denizden, havadan ve uzaydan saldırıya açık olmasıyla birlikte, bu tür saldırılar kâfi miktarda deniz kuvveti, hava kuvveti ve balistik füze savunması verildiği takdirde kontrol altına alınabilir. Deniz, hava ve uzay güçlerinin yüksek derecede hareketli olması sebebiyle tüm dünya üzerinde hem yurtiçi savunmada hem de savaşta boyutları ayarlanarak kullanılabilir. Diğer taraftan, Birleşik Devletler Kara Kuvvetleri, yurtiçi savunmada değil de dünyanın uzak bölgelerinde de savaşmaya hazırlıklı olmalıdır, fakat onların hem hareket kabiliyetleri kısıtlıdır, hem de bu zaman alır.

Böylece, bizim kıyılarımızdan uzak olan çarpışmalarda, deniz, hava ve uzay güçleri ya olay yerinde hazır olacak ya da oraya hemen varacaktır; engelleyici faktör kara kuvvetlerinin gelmesi olacaktır. Uzay, sistemin yörüngesel özelliklerine dayanarak verilen herhangi bir zamanda olay yerindedir. Hava gücü üsse göre dakikalar veya birkaç saat içinde varabilir. Deniz gücü de olay yerinde bulunabilir, ya da gemilerin yerine göre birkaç gün içinde gelebilir. Ama kara güçlerinin önemi sürekli artan üslenme konusu, onların Birleşik Devletlerden uzakta bir savaş bölgesine güçlü bir şekilde varabilmelerinin haftalar, hatta aylar süreceği anlamına gelir.

Eğer düşmanı ya da çarpışan tarafları çarpışmanın erken safhalarında caydırmak ya da krizi çözmek için askerî güç kullanacaksak, o zaman uzay, hava ve deniz kuvvetlerinin hızlı stratejik hareket kabiliyetinden yararlanmalıyız. Ve eğer askerî gücümüzün çarpışmadan caydırma ya da meseleyi çözme kabiliyetlerini geliştireceksek, kara

kuvvetlerinin stratejik hareket kabiliyetinin hızını artırmamız gerekiyor.

Savaşın patlak vermesini nadiren evvelden tahmin edebildiğimiz için, Birleşik Devletlerin, çarpışma yerine olabildiğince çabuk şekilde ulaşabilen ve sonra da savaş alanının içinde hızlı hareket edebilen güçlere sahip olması çok mühimdir.

Gelecekte herhangi bir düşman hiç şüphesiz kesin isabet kaydeden saldırı silahlarına sahip olacak. Bu da bizim askerî güçlerimizin saklanabilmeleri, kendilerini gizleyebilmeleri, çevreyi kontrol edebilmeleri ve hızla düşman silahlarının hedef almadığı alanlara doğru yer değiştirilebilmeleri gerektiği anlamına geliyor. Bu aynı zamanda, hava silah sistemlerinin, düşman füzelerinin yetişemeyeceği kendi savunma şemsiyelerimizin altında, ya da hava sahamızda veyahut da gemilerde konuşlanmalarına izin verecek şekilde, daha uzun menzilli olmaları gerektiği anlamına geliyor. Bu aynı zamanda kara kuvvetlerinin bir yandan düşmanın silahlarına büyük ve yararlı hedefler oluşturmaması, ama diğer yandan savaşı kazanmak için gereken kesin kuvvetin toplanması için hızla toplanma ve dağılma kabiliyetine sahip olması gerektiği anlamına geliyor. Taktik hareketlilik havada yüksek performanslı uçaklar, denizde uzun süre kalabilen dayanıklı gemiler ve karada da yüksek süratli araçlar ve büyük lojistik destek hatlarına bağlı olmayan güçler tarafından elde ediliyor.

Tüm dünyadaki askerî güçler bu yetenekleri ararken (uzun menzil, yüksek hız ve erzak ile doldurulmuş trenlerden bağımsız olmak) her zaman hızlı düşünme ve hareket etmenin avantajlarından yararlanmak için eğitim yapıp organize olmuyorlar.

DEHA

Bu beni gelecekte zafer kazanmak için gereken unsurlardan sonuncusuna getiriyor: Gelişmiş teknolojiyi kullanmamızı sağlayan “deha” faktörü. Deha inisiyatifin kod adlarından biridir ve bu yüzden merkezden uzaklaştırılmış ortamlardaki insanlar tarafından üretilen kararlardan başka bir şey değildir.

Bu bir devrimdir, fakat yeni olduğu için değil yaşadığımız bu devirdeki tüm eğilimler bizi merkezileşmeye doğru götürdüğü için.

Böylece, mesela, bilgisayarlardaki ve iletişimdeki devrim, bilginin savaştan geriye bazı kumanda merkezlerine görülmemiş bir ölçüde

transfer edilebildiği anlamına geliyor. Bazıları bundan, merkezileştirilmiş analiz ve karar almanın değerinin arttığı sonucunu çıkarıyor. “Neden olmasın?” diyorlar. “Neden savaşı Başkan’a yakın ve savaşın ıstı-
rabından uzak bir merkezin sakin, serin ortamından izlemeyelim?”

Yanlış!

İşte bu, hedeflerin Beyaz Saray’da savaşın politik arka planını gayet iyi bilen fakat savaştan pek az anlayan liderlerce belirlendiği ve bizi Vietnam yenilgisine götüren yanlış anlayıştır (en azından kısmen öyledir).

Üst karargâhların (haklı olarak) amaçların ve hedeflerin belirlenmesinde bir rolü olmasına rağmen, harekete en yakın olanların hareketteki en önemli katılımcılar olduğunu aklımızdan çıkarmamamız gerekir. Üst düzey komutanlar bu insanları desteklemek için oradadır.

529

UZAY

Çöl Fırtınasıyla ilgili herhangi bir tartışma, bizim uzay güçlerimizce yapılan muazzam katkıları görmezlikten gelemez. Çöl Fırtınasında uzayın başlıca görevi enformasyon sağlamaktı. Uzay, tabii ki, başka birçok bakımdan da askerî olarak kullanılmaktadır.

Uzay operasyonları iki alandan birine girer: Enformasyon ve muharebe. Bilgi operasyonları veri sağlar, ya bir ortam (iletişim uyduları gibi) ya da bir veri kaynağı olarak kullanılır (balistik füze fırlatılma uyarısı, görüntü, GPS ve zaman verileri). Muharebe operasyonları uzayın içinden geçen silahları (Scud’lar, ICBM’ler uzaydan geçerek varırlar), bu tür silahlara karşı savunma yapan silahları (lazerler, hedef izleyiciler,⁽⁶⁶⁾ ya da kinetik etki cihazları) ve uyduları vurarak düşüren silahları içerir (1980’lerde, USAF bir F-15’ten fırlatılan bir füze ile bir uydu düşürmüştü).

Hava Kuvvetleri başarılı uzay görevleri gerçekleştirdi. Elliler, altmışlar ve yetmişlerin balistik füze programları bugünün uzay asansörlerine çevrildi ve bugün askerî uzay araçlarımızın ve operasyonlarımızın %95’inden çoğu USAF programları ve organizasyonları tarafından elde edilip işletiliyor. Silahlı Kuvvetlerin NASA ve Ulusal Keşif Ofisi ile işbirliği içinde yapılan programları mavi üniformalılar yönetiyor. Patrick, Vanberg ve Falcon Hava Kuvvetleri Üssü bizim uzay fırlatma ve yörünge üstü operasyonlarımızın merkezi durumuna geldi.

Elbette bazı sorunlarımız var. Özgüvenimiz ve uzaydan faydalanma becerimiz Soğuk Savaşın caydırıcılık operasyonlarının desteğiyle

ilerledi. Bu kafa yapısı hâlâ kısmen sürüyor. İkinci olarak, uzay çoğunlukla hava operasyonlarının bir alt grubu olarak görülüyor.

Aslında, Çöl Fırtınasının göstermiş olduğu gibi, uzay, askerî operasyonların hemen hemen hepsi üzerinde etkili oldu.

GPS'yi ele alalım.

GPS sistemi sadece herkese nerede olduklarını söylemekle kalmıyor, herkesin eşzamanlı olarak çalışmasını sağlıyor (telsizlerdeki şifre çözme aygıtlarının eşzamanlı olarak kullanılabilmesi için çok önemli). Her yerde, herkese açık.

Keşif operasyonlarını ele alalım.

Düşman ulusu ve yanımızdaki denizleri istediğimiz zaman ver her durumda izleyebiliyoruz.

Global yayını ele alalım.

Herhangi bir ülkeye yayılan güçlerimize iki yüz kanal ayırabiliyoruz. Ordu savaş haritalarının güncelleştirilmiş hallerini izleyebiliyor; Hava Kuvvetleri hedef bilgisi alabiliyor; Donanma hava durumunu öğrenebiliyor; ordu papazı o günkü mesajını yollayabiliyor ve komutan birlikleri yaklaşan saldırı hakkında bilgilendirebiliyor. Gizlilik derecesi içeren herhangi bir haberin alınabilmesi için sadece yayınlanacağı kanal için bir şifre çözücüyü ihtiyaç olacak.

Diğer bir deyişle, uzay, hava operasyonları ya da Soğuk Savaşın bir alt grubu olarak nitelendirilemeyecek denli büyüdü ve önem kazandı.

Havacılar şimdi zor bir seçimle karşı karşıya: Uzayı ya daha büyük bir yükseklikteki hava operasyonları olarak tanımlamak, ya da uzay operasyonlarını hava karadan ya da denizden nasıl farklıysa o şekilde tarif eden bir doktrin geliştirmek. Şimdilik, Hava Kuvvetleri kendisini bir “uzay ve hava” gücü haline gelebilecek “hava ve uzay” gücü olarak tanımlayan bir hareket yaptı. Ama bu yeterli olmayabilir.

Bizim uzay gücümüz tüm silahlı kuvvetlerimizin hizmetinde. Ordu ve Donanma, global konumlandırma uydusundan (GPS) gelen bilgilere havadaki ya da denizdeki yoldaşlarından daha fazla ihtiyaç duyuyor. Donanma uzaklara yayılmış filolarının aktivitelerini koordine edebilmek için uydu iletişimine ihtiyaç duyar. Sonuç olarak, kara ve deniz güçleri, uzay ihtiyaçlarını tatmin etmek için özel olarak USAF’a güvendiklerinden dolayı oldukça endişeliler. Buradaki problem şudur: Hava Kuvvetlerinin kendi ihtiyaçları vardır (bunların çoğunun uzayla çok az ilgisi var) ve bu problemler için para sağlanması gerekiyor. Her kuvvet için savunma bütçesinin üçte birine eşit miktarda para sağlan-

diğı sürece, Hava Kuvvetleri bir yandan uzaydaki rolünü geliştirmeye çalışırken diğer yandan sadece asıl hava sorumluluklarını yerine getirmesi için baskı görecek.

Bunların tümü uzay gücümüzün, hava, kara ve denize eşit ve onlardan ayrı bir askerî varlık olması gerekebileceği anlamına geliyor. İkisi de savunma stratejimiz açısından önem kazanırken, mevcut bütçelendirme yöntemiyle uzay ve hava yeteneğimizi sınırlandırıp sınırlandırmamak konusunda bir karar vermeliyiz.

UZAY KOMUTANLIğI

Benim uzaya karşı özel bir ilgim var, çünkü savaştan sonra 1992'den 1994'teki emekliliğime kadar, Birleşik Devletler uzay güçleri komutanı idim.

Uzay kuvvetleri personeli ilginç insanlardır. Çoğunun bir çoğumunuza pek benzemediğini kastediyorum. X-Files'takiler kadar değişik değiller, ama kesinlikle acayibe yakınlar.

Herhalde uzaycıların sizin karşılaşabileceğiniz en esnek, cüretkâr ve geleceğe uyumlu bireyler olacağını düşünüyorsunuzdur. Aslında, durum pek öyle değil. Onların çoğu olağanüstü derecede temkinlidir. Dünyalarında birçok şey ters gidebilir ve böyle olduğuunda da sonuç felaket olur. Yeryüzünden 30.000 km yukarıda ufak bir kıvılcım bile çok büyük bir sorun yaratabilir. Her uzaya fırlatma kendine özgü bir olaydır (aynen kırk yıl önce olduğu gibi). Her seferinde uzaycılar bir uyduyu tonlarca patlayıcı yakıtın üzerine koyarlar, fırlatma yastığında ya da fırlatmadan kısa bir süre sonra meydana gelen patlamaların izleri hafızalarından silinmez.

Başka bir deyişle, uzaycılar bulacağınız en tutucu gruptur. İsviçre bankacıları yanlarında keş sörfçüler gibi kalır. Zanaatlarının her yönü üzerinde ıstırap çekerler. Uyduların yapımı ve tasarımı yıllar sürebilir. Kaçınılmaz gecikmeler olur, bunlar genellikle yıllarla ölçülür. Hiçbir şey şansa bırakılmaz.

Kuş yörüngeye oturup işlemeye başladıktan sonra kontrolü pence-resiz odalarında titreşen bilgisayar ekranlarının önünde oturan uydu pilotlarına devredilir. Onlar da tüm yerküreye dağılmış (genellikle ada kümeleri ve ıssız Kutup toprakları gibi uzak ve yalnız yerlerde) yörünge-sel araçlarla iletişim kuran telsiz ağını idare eden adam ve kadınlar tarafından desteklenir.

Kontrol odalarında bilgisayar dehalarını bulursunuz. Bunlar ordu-

muzun en eğitimli, motive, okumuş, disiplinli ve yetenekli profesyonelleri arasındadır.

Odaya girdiğiniz vakit, sessizliği fark edersiniz. Nerdeyse var olan tek ses havalandırmaların uğultusudur, sonra farkına varırsınız ki, aynı zamanda bir de tık, tık, tık eden bilgisayar tuşları vardır. İşte bunlar araçlarını uçuran uzay pilotlarının çıkardığı gürültüdür.

Zaman zaman, teknisyenin onaramayacağı bir arıza olur, sözgelimi güneş ışınları kuşun güneşe bakan tarafını pişirince bir verici fazla ısınıp yanar. Teknisyen umutsuzca kuşu, gönlünü alarak döndürmeye çalışır ki böylece daha çok ısı dağıtan materyal etkilenen bölümleri korusun, ama boşuna çabalar. Teknisyen sonunda bu anomaliyi tek başına çözemeyeceğini anlayarak o an görevdeki amirinden yardım istediğinde, “İMDAT” ya da “Alarm” veya “SOS” diye bağırılmaz; ekranlarından başlarını kaldırıp liderlerini yanına çağırmak için ellerini sallarlar. O zaman uzman sessizce kendi bilgisayar istasyonundan kalkar, mutsuz teknisyene doğru yürür ve teknisyenin bilgisayar ekranında işaret ettiği yanıp sönen kırmızı numaralara bakar. Bunlar dünyanın etrafını dolaştığı yolun ortasında ve uzayda binlerce mil uzakta meydana gelen problemin kodudur. Amir uzanarak bilgisayarın klavyesini “boşluk” tuşuna basarak emir kolonunu silebilmek için kendine doğru çevirir, sonra da kuşu düzelmesi için harekete geçirecek emri vermek üzere bir dizi rakam ve harf yazar. Hareket etkisini göstererek kuşu kurtardığı sırada ikisi de rapor göstergesindeki rakamların değişmesi ni seyreder. Sonra ikisi de normal işlerine geri döner.

Mücadele, kimse tek bir kelime konuşmadan edilir. Uzayın sessiz dünyasına hoş geldiniz.

Bu insanların tüfekli ve süngülü adamların durumunu biraz olsun etkileyebildiğini, ya da savaşçıların uzaycılarının onların operasyonlarını nasıl destekleyeceği konusunda pek bir fikri olmadığını düşünmek şaşırtıcı, değil mi?

Ben SPACECOM’a vardığımda, bunun nedenini çok çabuk bir şekilde buldum. Neden korkuydu. Uzaycılar kötü, çirkin savaşçıların deha oldukları için onlara güleceğinden ve savaşçılar da aptal oldukları için uzay dehalarının onlara güleceğinden korkuyorlardı. Bir şey yapmam gerektiğini biliyordum.

Birinci olarak, uzaycıları “kendilerince bir savaş dansı” yapmakla suçladım. Yani, askerî operasyonları desteklemek için sistemler yaratmakla meşguldüler, ama bu mallarını pazarlamak için piyasaya çıkmı-

yorlardı, çünkü insanların kendilerine gülmesinden ya da reddedilmekten korkuyorlardı. Sonra alenen kendimin Bir Numaralı Deha olduğumu ve onların kara sanatıyla ilgili öğrenebileceğim her şeyi öğreneceğimi açıkladım. Vurulmakla ilgili bir deneyimim de olduğundan, bunun savaşıların reddetmeyeceği bir şey olduğunu da anladım. Sonra da uzay gücünün savaşçılara sağlayacağı malları pazarlamaya başladım.

Aynı zamanda, uzaycıların dışarıdan hobi uğraşı gibi görünen çabalarının gerçekte tetikleri öfkeyle çeken adamların ihtiyaçlarıyla ilgili olduğundan emin oldum.

Savaşçıların uzay sistemlerinin ve ürünlerinin çabalarına yapabileceği muazzam katkıları gittikçe daha çok fark etmeleriyle birlikte bu, kısa zamanda herkese eğlenceli gelmeye başladı ve uzay dehaları kendilerine güvenlerini kazanmaya başladılar. Bu sadece işlerinin mükemmelliği dolayısıyla değil, ulusal kahramanların onların işleri ve kendileri hakkında çok iyi şeyler düşündükleri içindi.

Biz daha henüz orada değiliz, ama bir uzay dehasının bir savaşçı pilot barına girip şöyle diyeceği günü bekliyorum, “Hey siz çocuklar, en iyisi hemen burayı terk edin. Bugün uydumu uçururken kötü bir gün geçirdim, sarhoş olmaya niyetliyim ve eğer bu niyetim gerçekleşirse kötü biri olup birinizin canını yakabilirim.” Bu noktada, uzay pilotları teşviklerini hak etmiş olacaklar. “Her Erkek Bir Kaplandır” *bütün* gökler için geçerli, havanın yukarısında olanlar da dahil olmak üzere.

Bunlar benim Bir Numaralı Deha olarak ilk öğrendiğim şeylerden bazıları:

Başlangıç olarak, uzaya girdiğiniz zaman orada hiçbir şey olmadığını aklınızdan çıkarmayın. Bu, eğer bir engel olmadan uçmak istiyorsanız ya da kişinin havada karşılaştığı hafifletme problemleri olmadan bir lazer kullanmak istiyorsanız, ya da eğer önünüze bulutlar ya da duman çıkmadan uçmak istiyorsanız iyi. Ama hayatta kalmak ve nefes almak buradaki kadar kolay değil.

Öyleyse oraya niye gidelim? Çünkü yeryüzünde yapamayacağınız birçok şeyi yapabilirsiniz. Uydular çok elverişli bir platform sunuyor.

Uydular nasıl çalışıyor?

Büyük bir top düşünün. Onunla bir mermi atın, diyelim ki, kırk beş derecelik bir açıda; mermi bir yay çizer ve biraz uzağı vurur. Mermiyi daha büyük bir hızla atın; top daha uzun bir yay çizer ve daha uzağa düşer. Eğer hızı yükseltmeye devam ederseniz, bir süre sonra attığınız

mermiler hiç yere düşmeden yeryüzünün tamamını dolaşır ve artık bir uydu halini alırlar. Şimdi yörüngededir.

Sonsuz çeşitte yörünge mümkündür ve çeşitli yörüngelerin de çeşitli kullanışlı amaçları vardır.

Mesela, eğer ekvatorun hemen hemen 30.000 km mil üzerine bir uydu yerleştirir ve onu dünyanın dönüşüne uyan bir hızla hareket geçirirseniz, o zaman orada öylece durur (en azından yerden bakan biri için öyle görünür). Aşağıdan bakıldığında, sabittir; ya da teknik olarak söylemek gerekirse jeosenkrondur (GEO) ve dünyanın yarısından azı görüş sahasındadır (kutup bölgeleri haricinde). Bu da dünya üzerinde görüş menzili içinde kalan noktalardan sinyaller alabildiği ve bunları Dünya üzerinde herhangi bir yerde yerleşmiş olan görüş menzili içindeki bir alıcıya ulaştırabildiği anlamına gelir. Çok fazla miktarda bakır tel harcayarak bu iki istasyonu birbirine bağlamak yerine, bu yöntemi kullanabilirsiniz ve üstelik aracı istasyonlara da iletiler gönderebilirsiniz. Hatta radyo dalgasını başka bir uyduya da gönderebilirsiniz. Bunlardan biri mesajı görüş menzilineki başka bir istasyona gönderebilir. Bu yolla, Yeryüzündeki her yerle bağlantıya geçebilirsiniz (en üstü ve en altı dışında).

İletişim uyduları için en iyisi bu yörüngedir. Riyad'da veya İsrail'de fırlatılan balistik füzeleri keşfeden Soğuk Savaş kızılötesi uydularımız bu yörüngede bulunmaktadır.

Eğer uydunuzun dünyadaki herhangi bir istasyondan radyo yayınları dinlemesini istiyorsanız (diyelim ki Des Moines Iowa'daki KRNT radyosu) GEO sizin kapsanmasını istediğiniz bölgeyi göremiyor olabilir. Bu uydunuzun istasyona daha yakın olmasını istediğiniz anlamına geliyor. Problem şudur, GEO yörüngesi uydunun dünyanın yüzeyinin yukarısında sabit duracağı tek yerdir ve bunun yanında, Perth ya da Avustralya'da, dünyanın öbür ucunda ABC'yi dinlemeyi pek umursamadığınızdan, uydunuzun Des Moines üzerinde seyretmesini ve Perth'in yanından hızla geçmesini istersiniz. Bu da Dünyanın ovalin küçük bölümünün alt kısmında bulunduğu, yumurta şeklinde bir yörüngesel yol yaratmak isteyeceğiniz anlamına geliyor. Bu yolla, uydunuz vaktinin büyük bir kısmını aşağıda Iowa'ya bakarak, vaktinin çok küçük bir kısmını da aşağının da altına bakarak geçirecek. Bu tip bir eliptik yörüngeye "Monayia" denir (kelime Rusça'dır; ne anlama geldiğini bilmiyorum).

Eğer dünyanın yüzeyine yakından bakmak için bir uydu kullanmak

istiyorsanız, o zaman onu olabildiğince yakından uçurmak isteyeceksiniz, çünkü ne kadar yakınsanız, her şeyi o kadar iyi görürsünüz. O yüzden uydunuzu olabildiğince alçak bir yörüngeye koyarsınız. Şimdi de problem şudur; eğer çok alçalırsanız, hava tabakasına sürtünmeye başlarsınız, kuşunuz yavaşlar ve bir süre zarfında dünyaya düşer. Bu yörüngeye Alçak Dünya Yörüngesi ya da LEO denir (90-4.500 km arası).

Eğer bakmak yerine dinlemek istiyorsanız, o zaman daha yükseğe gidebilirsiniz, böylece uydunuzun görüş menziline dünyanın yüzeyinin daha çoğu sığar. Buna Orta Dünya Yörüngesi ya da MEO denir (LEO ve GEO arasındaki her şey). Bu nedenle, uzay dehaları LEO ve MEO, GEO ve Monaiya hakkında konuşur. Ve eğer bir şey bozulduğunda buna “anomali”; sürat, yükseklik doğrultuyu kastettiğinizde “efemerius” demeyi öğrenirseniz, o zaman gerçek bir uzay harp okulu öğrencisi olma yolundasınız demektir.

Uzay komutanı olarak, üç görevim vardı.

Birincisi, NORAD komutanıydım. ABD ve Kanada’nın hava egemenliğini sağlamak benim sorumluluğumdu. Hava egemenliği koruma görevi uluslarımızın üstünde yabancı cisimlerin uçup uçmadığını izlemeyi içerdiğine göre, asıl görev Birleşik Devletler ve Kanada’ya yapılabilecek herhangi bir balistik füze saldırısının belirtilerini değerlendirerek Başkan ve Başbakanı bu konuda bilgilendirmek ve böylece Başkan’ın dünyanın sonunu getirecek nükleer saldırı emrini vermesini sağlamaktı. Değerlendirme yapacak makamı, tetiği çekecek makamdan ayırt etmek amacıyla bu uyarı ve değerlendirme görevini (saldırı emrini veren Stratejik Komutanlık yerine) NORAD idare ediyordu. Tabii ki, en büyük ipucu bir ICBM saldırısının radar görüntüsü ve IR uydu tespitiydi.

İkinci olarak, ben Uzay Komutanıydım. Orada, Ordu, Donanma ve Hava Kuvvetlerinden çeşitli birliklere komutanlık yaptım (bunların arasından en büyük olanı Hava Kuvvetleri Uzay Komutanlığıydı).

DEVLET DAİRESİ	PERSONEL	'98 BÜTÇESİ
ABD Uzay Komutanlığı	786	18,2 milyon \$
Hava Kuvvetleri Uzay Kom.	37.625	1,7 milyar \$
Deniz Kuvvetleri Uzay Kom.	562	70 milyon \$
Kara Kuvvetleri Uzay Kom.	652	51 milyon \$

Uzay Komutanı olarak, çeşitli kuvvetlerin uzay programlarını değerlendiriyor ve etkiliyordum. Aynı zamanda kuvvetler tarafından hazırlanan programların finansmanının sağlanmasını desteklemek amacıyla kullanılan ihtiyaç belgelerini onaylıyor ve kuvvet programlarının kardeş kuvvetlerin gayretlerini destekleyip onlarla koordine olup olmadığını kontrol ediyordum. Birlikler aracılığıyla Bölge Komutanlarına uzay hizmetleri sağlıyordum. Böylece, mesela, iletişim uydularını yöneten AFSPACE operatörlerinin uyduları bir Bölge Komutanının (sözelimi JCS ve DISA [uzun mesafeli iletişimi idare eden ve kuvvetlerin programlarının birlikte işleyebilmesini sağlamaya çalışan Savunma Bilgi Sistemleri Dairesi] tarafından uyduya giriş izni verilmiş olan Kore Bölgesi Birleşik Kuvvetler Komutanının) ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yönlendirmesini sağlıyordum. Ulusal Keşif Ofisi gibi diğer uzay kurumlarıyla da çalıştım. Hava Kuvvetleri Komutan Yardımcısının idaresi altında bulunan Ulusal Keşif Ofisi (NRO) ulusal istihbarat sağlayan uzay araçları elde etmek ve çalıştırmaktan sorumludur. Geçmişte, Soğuk Savaşa karşılık veren NRO'nun bölgesel çarpışmalara karışmak istememesi büyük problem yaratmıştı. Çöl Fırtınasından sonra işler değişmiş olmasına rağmen, hâlâ Soğuk Savaş kurallarının yürürlükte kalmasını ve böylelikle de işlerini her zamanki gibi yürütmeyi isteyen CIA ile problemlerim vardı.

Üçüncü olarak, Uzay Komutanı için çalışan üç kuvvet biriminden en büyük olan, Hava Kuvvetleri uzay birimi AFSPACE'ye komutanlık yapıyordum. Benim oradaki görevim operasyonların planlandığı gibi gittiğinden ve uyduların bakımının sağlandığı ve kontrol edildiklerinden emin olmaktı. Aynı zamanda tüm dünyada istihbarat toplayan, uydularla konuşan, uzayda cisimleri takip eden, uyduları fırlatan, ya da sivilleri ve NRO tarafından fırlatılmış uyduları ve sivilleri kontrol eden yer istasyonlarını yönetiyordum. Eğer bir problem olursa uzay mekiğinin onarılmasından sorumluydum. Fırlatma ve iniş planlandığı gibi giderse, NASA görevini yapmış olurdu. Ama eğer bir şeyler kötü giderse, o zaman görev benimdi. Çünkü kurtarma helikopterleri ve hayatta kalanlara ulaşarak onları kurtarabilen askerî personel bendeydi.

AFSPACE'in komutanı olarak, ileride yeni uzay sistemlerinin geliştirilmesine yol açacak gereksinimleri anlatan belgeleri hazırlayan ekibi denetliyordum. Uzay ağlarını çalıştırmak için gereken fonları idare ediyordum, üslerin bakımını sağlıyordum ve herhangi büyük bir askerî birlikteki gibi, eksiksiz bir ekibim vardı.

Ve son olarak, bundan özellikle gurur duyduğum bir çift kurumun oluşturulmasından sorumluydum, On Dördüncü Hava Kuvveti ve Uzay Silahları Merkezi.

On Dördüncü Hava Kuvveti USAF'ın bütün uzay araçlarını kendine tahsis eder ve savaş durumunda bir uzay birliği gibi hizmet eder.

Sahip olduğu şeyler Kaliforniya'daki Vandenburg HKÜ ve Florida Canaveral burnundaki Patrick HKÜ fırlatma komplekslerini; uyduların gerçek uçuşlarının idare edildiği yer olan Kolorado Springs'in doğusundaki Falcon HKÜ (şimdi adını uyduları yörüngeye koymak için kullandığımız motorlarla [Atlas, Titan ve Delta] birlikte ICBM araştırmalarının de arkasındaki dahi General Bernard A. Schriever'dan alan Schriever) ve dünyanın çevresinde AFCN'yi (Hava Kuvvetleri Kontrol Ağı) meydana getiren tüm birlikleri içeriyor.

14. Hava Kuvveti oluşuncaya kadar savaş çarpışmasından sorumlu belirli bir uzay birimi yoktu. Uzay "ürünleri" gelişigüzel bırakılıyordu.

Daha evvel söylediğim gibi, uzaycılar savaşı, savaşçılar da uzayı bilmezdi. O yüzden uzaycılar silahlı birliklere yardımcı olacak yeteneklere sahiptiler, ama silahlı çetenin ne yaptığı konusunda bir fikirleri olmadığından ellerinde onlara teklif edecek şeyler olduğunu da anlatamadılar. Diğer taraftan, silahlı çetenin de ellerinde ne olduğunu hakkında en ufak bir fikri yoktu. Bir de şunu aklınızda tutun ki, Soğuk Savaş ve ulusal kurumlarla olan uzatmalı ilişkisinden dolayı uzayın çoğu oldukça gizliydi. Sol elin sağ elin ne yaptığından genellikle haberinin olmaması şaşırtıcı, değil mi?

Uzay Savaş Merkezi bir grup insanın (bunların yarısı uzay savaşçısı, yarısı da hava savaşçısıydı) uzay savaşını düşünmesi ve uzay savaşını Avcı Uçağı Silahları Merkezinin 1960'lardan beri yaptığı anlamda uygulaması için kurulmuştu. Sonra da uzayı Kore veya Ortadoğu'da birleşik komuta uygulamalarına açar ya da onun Mavi Bayrak ve Kırmızı Bayrak gibi savaş oyunlarına hizmet etmesini sağladılar.

Uzay Komutanı olarak benim, rolüm uzay adamlarının savaş ve çarpışmaların farkına, olabildiğince çok varmalarını sağlamak ve onları muharebedeki ya da kriz yönetimindeki insanların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde organize etmektir. Ben bölgesel savaşta işe yarayacak sistemlerin peşindeydim ve düşük veri oranlı iletişim uyduları gibi sadece Soğuk Savaşın gereksinimlerine cevap veren her şeyi gömmeye çalışıyordum (söz konusu uydular, uzaydaki bir nükleer patlamaya dayanan ve aynı zamanda da uçmakta olan bombardıman uçakları-

nın görevlerini yerine getirebilmeleri için STRATCOM Komutanının komuta kontrol iletişimini sağlayan uydulardı).

Ben hepsinden çok uzay adamlarının uyanıklık, tavır ve motivasyonu üzerinde çalıştım. Başka bir deyişle, Bill Creech'te çok olan şeyden: Gurur, ürün, profesyonellik, inisiyatif.

Şimdiye kadar uzayla ilgili hiçbir tartışmayı uzayın keşfi konusuna girmeden kapayamadım. Bu konu Irak ve Çöl Fırtınasından çok uzak olabilir, ama insanın hayal edip başarabileceği şeylerin bir parçasıdır.

Herkes uzaydan son sınır olarak bahseder. Haklılar. Ah, elbette buna karşı çıkan kişiler, kendilerini entelektüel ve fikir üreticisi diye adlandıranlar vardır. Onların itirazları iki türdür.

Birincisi, bu insanlar uzayı insan kirliliğinden bağımsız görmek istiyorlar. "Robotlar varken insanları neden uzay yolculuğunun dayanılmaz riskine atalım?" Doğru, uzay güvenli değildir, ama konu bu değil. Konu erkek ve kadınların gideceği yerin, erkek ve kadınların gitmek istedikleri yer olduğudur.

İkincisi, uzayı silahların kirliliğinden uzak tutmak isterler. "Kirliliği neden olduğu yerde tutmayalım?" Burada ileri sürdükleri görüş daha kuvvetlidir, ama hangi ebeveyn kızının evde kalmasını ister? Silahlar zaten uzaydalar. Yukarıya bir bakın.

On altıncı yüzyılda, Batıdaki yeni kıtaları keşfetmeye ve orada yerleşmeye karşı çıkan Avrupalılar vardı. Onlar şimdi unutuldu.

Mars'ta hayatı destekleyecek kadar su var gibi görünüyor; Marslıları değilse bile Dünyalıları destekleyebilecek kadar... Hadi oraya gidelim. Hadi asteroitleri kazalım. Hadi Titan'a gidelim ve derin derin Satürn'ün halkalarına bakalım. Ve niye orada duralım?

Dünya sınırlarının ötesine uçarken, itiraf etmeliyiz ki, kavgalara girmemiz mümkün. Biz muhalifiz. Tabii ki, insanlığın üstün gelmesi gibi bir olasılık da var (ve bunun olması için dua ediyorum), ama insanlar insan olarak buna güvenmiyorlar.

Ama ne olmuş yani?

İnsanların sınırlarını genişletmeye ihtiyacı var. Biz meraklı, sorgulayan, dışadönük (her anlamda), muhalif, rekabetçi yaratıklarız. Hapsedilmekten hoşlanmayız; hapisanemizin sınırları bize hayat veren dünya kadar geniş olsa bile.

İnsan kontrol altına alınmayacak.

O zaman bırakın hızla yükselsin!

SON DÜŞÜNCELER KOALİSYONLAR KURMAK

539

“Alınan Dersler”den bahsettiğimiz zaman, Körfez Savaşı hakkında okumuş olduğum literatürde yeterince dikkat çekilmemiş olan bir tanesi vardır ve onun burada, bu kitabın sonunda altını çizmek istiyorum. Çöl Fırtınası uluslararası bir takım gayretiydi. Eğer bütün uluslar katılımda bulunmasaydı, birbirlerine bu kadar büyük saygı beslemeseydi ve yükü eşit miktarlarda omuzlamasaydı işler kesinlikle bu kadar iyi gidemezdi, hatta çabalarımız hiç işe yaramazdı. Bu bir Amerikan savaşı değildi. Bu bir Koalisyon savaşıydı. Ve eğer gelecekteki savaşlarda başarılı olmak istiyorsak bunu nasıl yaptığımızı hatırlamamız iyi olur.

Aynı düşünce, hava savaşının otomatik pilotta olduğu bir zaman olan 1991 yılı Şubat ortalarında, Chuck Horner’ın da aklına geldi. Uçaklar sabah kalkarak Irak Ordusunu bombalamak üzere hücumla geçti. Yeniden bomba yüklemek üzere Suudi Arabistan’daki üslerine döndüler, sonra da Saddam’ın çaresiz birliklerini vurmaya devam ettiler. Bu birlikler artık onları hava hücumundan koruyan herhangi bir yerin altına sinmiş silahlı bir insan güruhundan başka bir şey değildi.

Koalisyon havacıları bitip tükenmişti, çünkü bu savaşın zor ve aslında gerekli olmayan yönüydü. Savaşın sonucu belliydi, ancak insanları öldürmeye devam edildi. Savaşın ilk ayındaki kayıplarından sonra bile ve hatta günler boyu beyin uyuşturan bombalama saldırılarından sonra, Koalisyon ve Irak lideri arasındaki istek yarışması devam etti. Saddam Hüseyin hâlâ nasılsa bu çarpışmayı kazanabileceği ve çalıntı hazinesi Kuveyt’i elinde tutabileceği fikrini aklından çıkarmıyordu.

Şubat ortasında, Kore kara saldırısı için orduları batıya taşımaya yardım etmek üzere dört tane C-130 nakliye uçağı yollandığında Koalisyon Hava Gücüne yeni bir ekleme geldi. Birleşik Arap Emirlik-

leri El-Ayin Hava Üssündeki yeni evlerine iniş yaptıkları gün, Chuck Horner Kore Cumhuriyeti Hava Kuvvetlerinin en üst düzey temsilcisi, Tuğgeneral Lee'yi selamladı. Lee önce ROKAF'a komutanlık yapacak; sonra silahlı kuvvetlerin komutanı olacak ve en sonunda da ülkesinin Savunma Bakanı olacaktı; ama o gün Koalisyonun herhangi başka bir üyesiydi; eşitler.

İlk karşılaşmalarında, Horner, Lee'nin sessiz, aciz ve bir şekilde şaşkına çevrilmiş ses tonu karşısında şaşkınlığa düşmüştü.

O noktada, Horner ROKAF'ın yabancı ülkelere yayılan operasyonlara daha evvel hiç katılmadığından tamamıyla habersizdi; bunlar USAF'ın oldukça alışık olduğu operasyonlardı. Bu yüzden bir Amerikan C-130 hava filosu için günlük hayat olan uçak yedek parçası, harita, radyo kılavuzluk çizelgeleri, çadır, yakıt bidonları ve özel alet çantaları (miğfer ve kimyasal silahtan koruyan giysi gibi) donanımı yoktu. Ulaşım araçlarını bakım personeli ve taşıyabildikleri yedek lastik ve bakım malzemesi ile yüklemiş ve bilinmeze doğru uçmuşlardı. Vurularak düşüp ölebilecekleri ihtimali çok fazla umurlarında değildi. General Lee'nin karşılaştığı sorular daha düşündürücüydü: Adamlarını nasıl besleyecek ve barındıracaktı? Jetlerinin bakımını yapmak için malzemeyi ve yakıtı nereden alacaklardı? En önemlisi (dördüncü haftasına giren bir savaşa yeni katılan kişiler olarak) kabul edilecekler miydi? Bütün bir ulusun onuru onun dertli omuzlarına binmişti.

Adamlarının kendilerinden istenen her şeyi yerine getirmek için yorulmadan çalışacaklarından hiç şüphesi yoktu. Biliyordu ki, Kuveyt ve Irak'a giren Koalisyon Kara Kuvvetlerine destek olmak için uçarken hayatlarını riske atarlardı. Ama aynı zamanda yardım eli uzatan biri olmadan, başarısız olacağını ve uçağının işlemez hale geleceğini, hatta diğerleri çarpışıp ölerken bir yük olacağını biliyordu. Bu büyük rahatsızlığına rağmen, yalvaramayacak denli gururluydu.

Konuşmaya devam ettikçe, Horner Korelinin hakikaten ne kadar endişeli ve üzgün olduğunu fark etmeye başladı; ancak kendisinin de kesin olarak bildiği gibi General Lee'nin endişelerinin çoğu temelsizdi. Ve o anda Horner küçük bir keşif yaptı. Koalisyon'un ne anlama geldiğinin daha evvel hiç olmadığı kadar farkına vardı. Onun bu fikirlerini size anlatmasına izin verin.

General Lee ile tanıştığımda, "Hey, bir ulus daha bize katılıyor ve

şüphesiz onların ulaşım imkânlarını da kullanabiliriz. Bizim nakliye uçaklarımız birlikleri batıya taşımaktan bitkin düştü,” diye düşünmüştüm. Ama onunla karşılaştığım zaman, onun özür dileyen, neredeyse utanmış tavrından dolayı afallamıştım. Misyonunu tamamlamak için gereken parayı bulamama ihtimalinden dolayı endişeliydi. Bu korkularını hemen sıcak bir tokalaşmayla ve adamlarının ne ihtiyacı varsa karşılanacağı yolunda rahatlatıcı sözler söyleyerek giderdim; BAE Hava Kuvvetleri sayesinde barınak ve yemek bulacak, USAF’tan emir alacaklardı ve herkes çok çalışacaktı. Sözlerimi “Kuveyt’i özgürleştirme savaşında hepimiz ortağız,” diye bitirdim.

İkna edici sözlerimden sonra, kendisinde büyük bir rahatlama oluştu ve bir anda, o ve ben arkadaş olduk.

541

O ana kadar, Koalisyonu neredeyse hafife almıştım.

O zamandan sonradır ki bu Koalisyon’un gerçek doğasını kavramaya başladım, onun tarihteki eşsizliğini ve gelecekteki savaşlara tanımlayıcı bir bakış sağlamaktaki önemini. O zamandan sonradır ki bir şeyi değerli saymaya başladım. Doğru sözcük hangisiydi? Kardeşlik mi? Dostluk mu? Tam doğru terimin gelmesi kolay olmadı; burada, benim Ağustosun o ilk günlerinden beri kavramak için çok uğraştığım yerde, yeni bir dünyadaydık.

İlk kez, bu koalisyonun I. ve II. Dünya Savaşı’nda yapılan ittifaklardan çok farklı olduğunun... bizim bir takım, bunun da Kore ya da Vietnam’da bir koalisyon olarak savaşmak için yaptığımız türden kötü bir girişim olmadığının... biz Amerikalıların lider pozisyonunda olduğumuzun, ancak tam da yetki sahibi olmadığımızın... takımdaki diğer ulusal liderlerin bizim büyük olduğumuzun, en iyi donanımın bizde olduğunun ve acı bir şekilde kendinden emin ve kibirli olabileceğimizin, ancak bizimle eşit olmalarının onların hakkı ve ayrıcalığı olduğunu bildiklerinin (hiçbir zaman bu statüyü isteyemeseler, daha doğrusu talep edemeseler de, çünkü böyle yapmaları gerçekte iplerin bizim elimizde olduğuna dair bir kabul olacaktı) farkına vardım.

General Lee beni tam alnımdan vurmuştu. Diğer üyelerin, özellikle de NATO dışından olanların Amerikalılara güvenme konusunda yaptıkları fedakârlığı anlamamı sağlamıştı. Ve aniden benim diğer uluslardan, ortak bir emir ve ortak bir amaç altında birleşen dost hava-cılarla gerçekten özdeşleşmeye başladım.

O hafta daha sonra, Kara Delik’te Albay Muhammed El-Ayiş’c

rastladım. Bu Suudi avcı pilotu ve Binbaşı Turki bin Bandar (kendisine küçük Turki deniyor) Eylülde Kara Delik’e katılan ilk yabancı subaylardı.⁽⁶⁷⁾

Eylülde, saldırı hava operasyonları planlamamıza yardımda bulunan yabancı subayımız yoktu ve bu da beni rahatsız ediyordu. Çünkü Schwarzkopf’tan izin istediğim takdirde, kendisinin güvenlik sızıntıları konusunda endişeleneceğini ve teklifimi reddedeceğini biliyordum. Yine de, af dilemenin kararsızlık içinde bir yaşam sürmekten daha iyi olduğu inancıyla, General Behery’ye gitmiştim.

“Ahmet,” dedim, “İraklılara karşı hücum operasyonları planladığımızı bilmen lazım.”

Bir gülümsemeyle, ikimizin de ofisinin bitişiğindeki toplantı odasından bir ileri bir geri çıkan Amerikalıların Suudi Arabistan’ın savunmasından başka bir şeylerle uğraştığını pekâlâ fark ettiğini söyleyerek beni rahatlatmıştı.

Ben de sonra onun ulusunu Irak’ta bir savaşa sokmak istemediğimi açıkladım, ama eğer Saddam Kuveyt’ten çekilmezse böyle bir şeyin gerekeceğini ikimiz de biliyorduk.

O da aynı fikirdeydi.

Sonra derin bir nefes aldım, Schwarzkopf’un bunu öğrendiği zaman beni öldürmemesi için dua ettim ve General Behery’ye bizim planlama çalışmalarımıza katılabilecek birkaç parlak subayının olup olmadığını sordum. Eğer gerçek bir koalisyon olacaksak, diğer uluslardan da Kuveyt’i bağımsızlaştırmak için yürüttüğümüz mücadeleye katılacak temsilcilere ihtiyacımız vardı. Generali, bunun onun devleti için resmî bir anlaşma oluşturmadığına ikna ettim ve hiç şüphesiz onların generalini her şeyden tamamen haberdar etmelerini beklediğim halde, bana gönderdiği herkesin gizlilik üzerine yemin etmesi gerektiğini ekledim.

Başıyla onayladı. Sonra da başka konulardan konuştuk.

Aynı gün daha sonra, Ayış ve Turki ofisime geldiler ve onları yeni patronları, Buster Glosson’la tanışmak üzere Kara Delik’e götürdüm.

O Şubat günü Ayış’e rastladığımda, geride kalan o Eylül günlerini ve özellikle de Amerikalıların onun varlığını nasıl kabullendiklerini sordum. Diğer uluslardan olan Koalisyon üyelerine nasıl davrandığımızı bilmek istedim.

Koca bir kahkaha attı, gözleri parıltıyordu ve bana şunu sordu.

“Gerçekten bilmek istiyor musun?” Evet anlamında başımı salladığımda, sözünü sakınmadan anlattı. “Bana aptal bir subay muamelesi yaptılar. İçeri girdiğim anda, beni bir kenara ittiler.”

Açıklamasına “General Glosson mükemmel bir patrondur,” diye devam etti. “Bize saygıyla yaklaştı; ama biz onunla çalışmıyorduk. Biz sizin hava kuvvetlerinizdeki meslektaşlarımızla çalışmak zorundaydık; onlarla konuşmakta isteksizdim, zaten onlar da daha evvel hiçbir savaşa katılmamış olan bir Arap’ın söyleyecekleriyle ilgilenmiyorlardı.”

Şubata kadar, tabii ki, iki Suudi Kara Delik takımına tamamen ortak olmuşlardı, ama Amerikalılara özgü önyargıyı aşmak için ne kadar yüksek bir tepe tırmanmaları gerektiğini anlamıştım.

Sonra da geçmişti, Şeyh Muhammed’in iki planlamacısıyla beraber, büyük Amerikan ekibinin onları kabul ettiğinden emin olmak üzere Birleşik Arap Emirlikleri’nden Riyad’a uçtuğu zamanı, savaşın başlangıcını düşündüm. Albay Halid ve Albay Faris’le ilk karşılaşmamı hatırladım. Onlar ve Şeyh, sinirli bir şekilde Buster’la tanışmak üzere benimle asansöre binmişlerdi.⁽⁶⁸⁾ Çünkü Bakanlar Kurulu acemi çaylak hava güçlerinin bizim güç komisyonumuzda en iyi şekilde temsil edilmesinin sağlanması için onlara güveniyordu; gururlu, hatta neredeyse kibirliydiler; ancak aynı zamanda da korkuyorlardı. Bunu Amerikalıların sığınağına girerken onların gözlerinden okuyabilirdiniz. Onların gözünde Amerikalılar, Araplara arkalarından “geri kalmışlar” diyen ve terörizm hakkında hazırladıkları filmlerin çoğunda Araplara benzeyen kötü adamlar gösteren sert, kendinden emin insanlardı.

Benim bu koalisyonun önemi ve bunu oluşturmanın ve ayakta tutmanın ne kadar güç olduğu üzerinde düşünüp taşınmamı ve sağlayan Ayış idi.

Bu koalisyonu diğer askerî ittifaklardan farklı yapan şey, asil bir nedene dayanması değildi. II. Dünya Savaşı’nda işgal altındaki ulusları bağımsızlaştıran Müttefiklerin misyonu, şüphesiz terazide daha ağır basıyordu. Bu koalisyonu farklı yapan Amerikalıların tavrı idi.

Her şey Başkan ile başladı. George Bush içgüdüsel olarak oynaması gereken rolü biliyordu ve Vietnam’da öncellerinin tavrını karakterize eden aracılık rolünden çok uzaktı. Diğerlerinin katkılarını dikte etmek, bir Amerikan savaşına nasıl uyum sağlayacaklarını anlatmak onun rolü değildi. George Bush’un CIA başkanlığı, Çin Büyükelçiliği

ve Birleşmiş Milletler temsilciliği tecrübesi ona Amerikalıların tüm cevaplara sahip olmadıkları ve diğerlerinin de sadece savaşan adamlarının hayatlarından daha fazla katkıda bulunabileceklerini öğretmişti. Bu nedenle, Ağustosta Dick Cheney'i, Kral Fahd'a Kuveyt'in istilasından sonra ne yapmamız gerektiğini düşündüğünü sormak üzere Cidde'ye göndermişti. Ve günler geçtikçe, kültürleri ve çıkarları birbirinden çok farklı olan ülkelerin yan yana çalışırken tecrübe ettiği zorluklara rağmen Koalisyon güçsüzleşmek bir yana, daha kuvvetlendi. Bu Amerikan Başkanı'nın ağırlığını koymaması nedeniyle böyleydi. Başkan dinledi ve diğerlerine danıştı.

544

Sonuç olarak, diğer Koalisyon devletlerinden adam ve kadınlar başkentlerinden onları Amerikalılara dikkat etmek üzere uyaran, ABD ordusunun onları Vietnam'da gidilen yola sürüklemelerine karşı dikkatli olmalarını söyleyen gizli telefonlar almadılar.

Körfez'de ülkelerini korumak için savaşanların bize ihtiyacı olduğu kadar Amerikalıların da bu Koalisyon'a ihtiyacı vardı.

Soğuk Savaşın sonunda, tek bir süper güç kalmıştı, o da ABD idi. Ne kadar böyle kalacak, sadece Tanrı bilir, ama şimdilik o biziz. Bu çok tehlikeli bir şey. Ekonomimiz diğer ülkelerin ekonomilerine hükmediyor. Riyalleri dolara bağlı olan Suudiler şöyle der: "Ne zaman Amerika nezle olsa, biz zatürre oluruz." Eğer Birleşik Devletler Başkanı başka bir ulusu bombalamaya karar verirse, onun kim durdurabilir? Tabii, diğer uluslar bizim hareketlerimizi kınayabilirler ve Rusya Kuzey Amerika'ya binlerce nükleer silah yağdırabilecek imkânları hâlâ elinde tutuyor. Ama Birleşik Devletler'in büyüklüğü, ekonomik dayanıklılığı ve askerî gücünün dengi yok.

Bu yüzden, dikkatli yürümek ve bir şey yapmadan önce düşünmek Amerikan Başkanına düşüyor, çünkü askerî eylemlerin istenmeyen sonuçlarının, nedeni ne kadar yüce olursa olsun, etkisi geniş çaplı olabiliyor.

İşte bu nedenle Körfez Koalisyonu ve meydana geliş ve korunuş şekli çok önemlidir. Neden çok yüceydi: Kuveyt'i bağımsızlaştırmak. Amerikalılara Birleşmiş Milletler gibi organizasyonlardaki askerî güçleri ve liderlikleri nedeniyle ihtiyaç vardı. Ama Amerikalıların da diğer Koalisyon ortaklarına ihtiyaçları vardı: Üsler ve limanlar sağlamak için; kendi topraklarında savaşan büyük bir Irak ordusuyla karşı karşıya gelmek için asker, deniz piyadesi ve havacıları getirebilmek için; ama en önemlisi, kendi cihazlarına bırakıldığında Vietnam'daki gibi

bir kum çukuruna düşebilen bir süper güce tavsiye ve meşruluk sağlamak için.

Ortaklarının farklı kültürleri, kendi özel çıkarları ve tecrübeleri nedeniyle Koalisyonu oluşturması ve koruması oldukça zordu. En büyük fark Amerikalılar ve Araplar arasındaydı.

Geçmiş kırk yıl öteye uzanan NATO'nun varlığı Koalisyonun Amerikalı, Kanadalı, Fransız, İtalyan ve İngiliz ortaklarına ortak bir tecrübe kazandırdı. Ve havacılar için, bütünleşme son derece kolaydı, çünkü hepsi İngilizce konuşuyordu (daha önce de belirtildiği gibi) ve uçuş operasyonları göreve göre organize ediliyordu. Böylece, bir yandan kendi ulusal kimliklerine uygun ayrıcalıkları korurken bir yandan da rehber olarak ortak bir Hava Görev Emri kullanarak aynı gökyüzü parçasında savaşıp bir bütün gibi çalışabiliyorlardı.

Karşılaştırmak gerekirse, Körfez İşbirliği Konseyi üyesi uluslar NATO üyeleriyle aynı tecrübeyi paylaşmıyorlardı. Daha önemlisi, Kore, Vietnam ve Soğuk Savaş gibi muharebe tecrübeleri yoktu. Bu yüzden, savaşa kendini eşit hissetmeyen eşit ortaklar olarak katıldılar. Daha da önemlisi, hava kuvvetleri gençti. Eğer genç bir USAF pilotu için savaşta ilk seferinin nasıl geçeceği konusunda endişelenmek bir problemse, siz bir de bir Arap avcı pilotunun ilk savaş deneyimindeki durumunu düşünün.

Aslında, Arapların o konuda merak etmelerini gerektirecek bir şey yoktu.

Şimdi kayıtlara bakalım.

Kaybetmelerinin ölüm kalım meselesi olduğu kısa çarpışmalarında, Kuveyt Hava Kuvvetleri çok başarılıydı. Çok önce o Ağustos gecesinde Iraklılar sınırın öbür tarafına geldiklerinde, Kuveyt Hava Gücü onları karşılamak üzere kalkışa geçti.

Irak planının anahtar noktası Kuveyt emirini ve ailesini yakalamaktı, böylece istilacılar kukla bir devlet kurarak bir ulusu ve onun insanlarını çalmayı meşrulaştırabileceklerdi. Saldırıya geçen tanklardan evvel, Irak'ın özel kuvvetleri; Saddam'ın en iyi yetiştirilmiş, en iyi donanımlı ve en sadık birliklerinin bazıları kraliyet sarayını kuşatmak, kraliyet muhafızlarını yenerek emiri ele geçirmek için helikopterlerle Kuveyt şehrine uçuyorlardı.

Bu meydana gelmedi. KAF savaş uçakları ve karadan havaya füze-ler Irak öncü kuvvetlerinden otuz üçünü vurarak düşürdü.

Çarpışma çok çabuk bitmesine ve Kuveyt hava üsleri ertesi sabah

erkenden tanklarla basılmasına rağmen KAF emirin Suudi Arabistan'a uçması için gereken zamanı kazanmıştı. Emiri kurtardıktan sonra, KAF savaşçıları dönerek Suudi Arabistan'a uçmak zorundaydılar. Yenilgilerinden çok utanıyor olmalarına rağmen, iyi sava mı lardı ve şimdi sadece topraklarının  eytani işgalinin öcünü almak ve işgal altındaki eşlerini ve çocuklarını özgürlüğe kavuşturmak için bir şans daha istiyorlardı. Yarbay El-Samdan gibi ulusunu TACC'da temsil eden adamların sadece tek bir korkusu vardı: Koalisyonun sava mayaca ından, Kuveyt'in bir daha özgürlüğüne kavu amayaca ından ve asla evlerine d nemeyip ailelerini bir daha g remeyeceklerinden korkuyorlardı.

546

Koalisyon  yesi diğer uluslar için, seçenekler daha az belirgindi.

Bir  nceki yıl, Bahreyn, pilotları ve yer ekibi yıllar boyu F-5 avcı uçakları kullandıktan sonra, dünyanın ödüllü çok yönlü uçağı olan yepyeni F-16'lardan almıştı. F-16'lar uçurması ve bakımı kolay jetler olmasına karşın, bu olağanüstü uçağın bütün yeteneklerini en üst düzeyde kullanmak zordu. USAF'ta pilotların F-16'ları hakkını vererek kullanabilmesi için yıllarca süren bir eğitim gerekiyordu. Bahreynlilerin bir yılı dolmamı tı ve onlara rehberlik edecek, onların ülkelerinden çıkmış ve Vietnam'da sava mı  liderleri yoktu.

Ama onlarda "Aziz" vardı: USAF'tan ayrıldıktan sonra e itmen pilot olarak Bahreyn'de çalışmaya ba layan bir Amerikalı pilot. Gerçek ismini veremem. Tipik bir avcı pilotu olan Aziz, uçmayı her şeyden çok seviyordu. Bu yüzden karşısına Bahreynlilerle uçma fırsatı çıktığı zaman (her gün uçuyorlardı ve not formları doldurmaktan başka evrak kullanılmıyordu) bunu sektirmemi ti.

Irak Kuveyt'i işgal ettiğinde, emir Kuveyt'i kurtarma görevi için F-5 ve F-16'lardan oluşan hava filosunu sundu ve Aziz'den yardım etmesini istedi.

Bu teklif Aziz için problem demekti. Askeri güçlerimize  ye olmayan bir Amerikan vatandaşı olarak, başka bir ulusun savaş operasyonlarında görev alması yasalara aykırıydı. Bu yüzden Iraklılar Bahreyn'i tehdit ettiklerinde, bölgeden uçarak ayrılanlara katılmış olmalıydı. Tersine, o ona ihtiyaç duyulan yerde kaldı ve pilotları e itmeye devam etti.

Savaş ba ladıktan sonra, Bahreyn Hava Kuvvetleri komutanı, Bin-ba ı Hamad, bir çıkmazla kar ıla tı. Hava Kuvvetleri savaşa katılmak için çok hevesliydi; pilotlarının hepsi iyi yeti mi ti; dünyadaki en

bakımlı jetlerden bazılarına sahipti; ama aralarında savaş tecrübesi bulunan kimse yoktu, savaşın aşıladığı o özgüvene sahip kimse yoktu. Çözüm için çok uzağa bakması gerekmedi.

Aziz'e gitti ve yardım istedi ve Aziz de sadece yardım etmekten zevk almadı, savaşa dönme fırsatından dolayı neredeyse havalara uçtu ve Hamad ona sorduğu için de fazlasıyla şeref duydu.

Aziz ilk Bahreyn savaş misyonunu lider olarak uçurdu. Bir sonraki misyonda üç numarada uçtu. Sonra, Bahreynliler savaş tecrübesi kazandıkça da, dört numarada uçtu.

Bunları, Bahreyn için savaşmanın onu yasal açıdan zora soktuğunun tamamen farkında olarak yaptı. En kötüsü, vurularak düşürüldüğü takdirde tutsak statüsü olmayacaktı ve bir ajan olarak görülüp öldürülebilirdi. Aynı zamanda, Dışişleri Bakanlığımız Amerikalıların dünyayı dolaşıp başkaları için savaşmasını hiç doğru bulmadığından, vatan-daşlığını da kaybedebilirdi. Ama o bir avcı pilotuydu ve böyle önem-siz detaylar onun pilot kıyafetini giyerek koltuğa oturmasını engelle-mezdi.

Aziz elinden geldiği kadar çok uçtu, ama her şeyin bir hesap zamanı vardı ve en sonunda, Amerikan Büyükelçiliği'ndeki arkadaşları, Dışişleri Bakanlığı'nın onun faaliyetleri konusunda dedikodular duyduğu ve soruşturma başlatmaya hazırlandığı konusunda uyardı.

Savaş misyonları durmak zorunda olmasına rağmen, Aziz'in tecrübesi ve örneği Bahreynli pilotların özgüvenine önemli bir katkıda bulundu. Günler geçtikçe, savaş hava devriyesi uçtu ve Kuveyt'teki hedefleri bombaladı.

Korkuyorlar mıydı? Kesinlikle evet. Bu büyük bir meydan okuma mıydı? Evet. Ama onlardan istenen her şeyi büyük bir profesyonellik ve gururla yaptılar.

Savaştan sonra, Şeyh İsa Hava Üssünü ziyaret ettim ve yirmi iki son derece gururlu Bahreynli savaş pilotunun göğsüne hava madalyası taktım. Arka tarafta Aziz duruyordu. Göğsünde hiçbir madalya yoktu, ancak parıldayan yüzünde en az onlar kadar gurur vardı.

Bahreyn Körfez'de savaş uçuşu yapan en küçük hava gücüne sahip olmuş olabilir, ama savaş sicilleri pek küçük sayılmaz.

Birleşik Arap Emirlikleri 1990'ların sonunda yeni Mirage'lar aldı. O yüzden bunları savaşa sokması çok olasıydı.

Saddam Hüseyin Kuveyt'i işgal ettiğinde, Şeyh Zayid Amerikan

askerî yardımı isteyen ilk Arap lideri olmuştu. Arap Körfezinde savunma hava devriyesi uçuşları yapan BAEAF uçakları ile havada yakıt ikmalî egzersizleri gerçekleştirmek üzere iki KC-135 tanker uçağı göndermiştik. Daha sonra, Şeyh Zayid'in pilotları ve onların yeni Fransız avcı uçakları da Kuveyt'i özgürleştirmek için çalışan Koalisyon Hava Kuvvetlerine katıldı. Tek problem, pilotların, bu yeni jetleri savaşta uçurmak şöyle dursun, kullanma konusunda bile eğitilmemişlerdi.

Birçok kişi Arapların tembel olduğuna inanır. Size şunu söyleyeyim, sıcaklık 50 derecenin üzerine çıktığı zaman, kimse dışarıda bir iş yapmak istemez. Her şeye karşın, BAE'den bu adamların başka seçenekleri yoktu. Onlar *çalışıyordu*. Her gün on sekiz saat boyunca yerde ve havada, bu yeni jetleri uçurmayı, bunların elektronik savaş sistemlerini, radarlarını, füzelerini ve bombalarını kullanmayı öğreniyor ve havadan havaya ve havadan karaya savaş yöntemleri geliştiriyorlardı.

Genç Albay Abdullah ilk savaş sortilerine liderlik yaptı. Bunlar mükemmel gitmemesine rağmen, pilotlar işi yaptılar; daha iyileştiler ve gün geçtikçe, BAE'deki hava üslerinden çıkıp Kuveyt'i özgürleştirmeye giden Koalisyon savaşçıları akınına katıldılar.

Koalisyon havacılarının aşması gereken en büyük engel belki de başarısızlık korkusuydu.

Dünyanın en deneyimli pilotları arasında olmalarına rağmen Suudi avcı pilotları bile böyle korkulara göğüs germek zorundaydı. Komutanları General Behery, mesela, ulusal akrobasi takımında bir F-86 uçmuştu ve onların Birleşik Devletler Büyükelçisi, Bandar bin Sultan, Kralı onu Washington'daki görevine atamadan evvel başarılı bir F-5 ve F-15 pilotuydu.

Böyle olmasına rağmen, genç Suudi pilotlar her savaş pilotunun ilk sortisinde karşılaştığı korkulara göğüs germek zorundaydı. Ve Suudiler için, risk normalden daha yüksekti. Ne de olsa, Iraklılar *sınıra* dayanmışlardı.

Genç bir Suudi pilotunun ilk savaş misyonunda başından geçen aşağıdaki hikâye tipik bir vaka değildir.

BAZEN BİR KAHRAMAN GEREKİR

Uçma fırsatını yakalamış genç bir adam olduğunuzu düşünün.

Yüzyılın ilk günlerinde doğduğundan beri hiç savaşı bilmeyen bir devlette yaşıyor olmanıza rağmen, kendi ülkenizin hava kuvvetlerine

katılıyorsunuz ve sizi en harika uçaklar, parlak F-5'ler ve şekilsiz fakat güçlü, üstün teknoloji ürünü bir Tornado ile uçmaya yolluyorlar. Uçuşun özgürlüğünü seviyorsunuz ve bunda iyisiniz, yani rekabetten doğan bir gurur var ve siz kralınıza ve ülkenize hizmet etmekten gurur duyuyorsunuz.

Hepsi bu kadar kolay değil. Bazı arkadaşlarınız hayatta kalmayı başaramıyor. Birleşik Devletler'deki okullara gitmek için sık sık evden uzak kalıyorsunuz. Ve çok iyi bir pilot olduğunuz için, uçuş filusunda diğerlerinden daha fazla zaman geçiriyorsunuz. Yine de, Saddam Hüseyin Kuveyt'i ilhak etmeye karar verene ve ülkenizin, ailenizin ve evinizin güvenliğini tehdit edene kadar bu pastoral bir varoluştur.

Belki şöyle düşünebilirsiniz: *"Himm, Hava Kuvvetlerinde olmanın bazı mahsurları var. Olsun, ben yıllardır bunun için eğitiliyorum. Ama hâlâ hazen üstesinden gelip gelemeyeceğimi de merak ediyorum."*

Genç ve iri yapılı Tornado pilotumuz Yarbay Sultan Farhan El-Milhim uçmayı, ülkesini, ailesini, üssünün komutanı General Turki'yi (kendine örnek aldığı kişi) ve Tanrıyı seviyordu. Bunun dışındaki hiçbir şey onun için pek önemli değildi.

Ağustosta toz duman dağıldığında, Suudi Krallık Hava Komutanlığı eğitim rutinine geri döndü. Dahran'ın Kral Abdül Aziz Hava Üssünden havalanan Sultan, Irak Ordusu Kuveyt'ten alınan bölgenin sınırlarını geçtiği takdirde onları püskürtmeye karar verdi.

Daha sonra Irak'ı vurmayı planladı. Hedefi bir havaalanıydı ve savaşın ilk gecesindeki sortiler RSAF Tornado'ları, ABD Donanma F-14'leri ve USAF Vahşi Sansarlarını kapsayan büyük çabaların bir parçası olacaktı.

Ocak ayının başlarında, ısınan ortamla beraber, hedefin genel görev komutanı Sultan, USS Kennedy uçak gemisinin tüm uçuş liderlerini toplantıya çağırdı. Görev komutanı, tüm planların işlediğinden ve herkesin başarılı bir saldırı için ne yapılması gerektiğini anladığından emin olmaktan sorumluydu. Görev başladıktan sonra düşmanın savunma yapıp yapmadığına veya hedefin durumuna göre görev komutanı bir değişiklik yapabilir ya da geri çekilme emri verebilirdi.

Toplantı iyi gitti; Birleşik Devletler Donanma F-14 SSO görev komutanı ve Suudi Tornado lideri aynı dalga boyundaydı. Planlar öyle kısa sürede konuşuldu ki, Sultan uçak gemisini ziyaret etmek istemesinin gerçek sebebini açıklayabildi: Kalkış ve inişleri izlemek istiyordu. Bu, bir avcı pilotu tarafından gerçekleştirilen en zor operasyonlardan

biriydi. Tehlike hoşuna gidiyordu ve hiçbir zaman bunu bizzat deneme fırsatı bulamayacağını biliyordu. Ülkesinin bir uçak gemisi yoktu.

16 Ocak'ta, savaştın an meselesi olduğuna dair hiçbir belirti yokken, Yarbay Sultan hava müfrezesi mürettebatının Irak'taki çeşitli hedeflere saldırmak için izleyeceği taktikler ve haritalar üzerinde çalışarak uzun bir iş gününü geride bırakmıştı. Gece yarısına kadar iyice çalıştı, sonra da karısı ve çocukları Irak Scud'larının tehdidinden kaçmak için Cidde'ye gittiğinden, şu anda boş bir yer olan evine gitti.

Yolda, şehre yakın küçük bir restoran olan El-Kobar'da bir lokma bir şeyler yemek için durdu. Eve vardığında her şeyin yolunda gittiği konusunda karısını temin etmek için onu aradı, CNN'i açtı ve ayaklarından uçuş botlarını çıkarttı.

Telefon çaldı. Filo Komutanı arıyordu. "Sultan?"

"Evet," diye cevap verdi. ("Burada başka kim olabilirdi ki?" diye düşündü.)

Müfreme komutanı "Buraya dönmeni istiyorum," dedi.

Yarbay Sultan "Neden?" diye sordu. "Ters giden bir şey mi var?"

"Geri dönmelisin. Bir gelişme oldu."

"Ne gibi bir şey?"

"Belki savaşa giriyoruz."

"Ciddi misiniz? Bu bir şaka değil, değil mi?"

"Hayır, filoya dön."

Genç pilot çabucak botlarını geri giydi, televizyonu kapattı ve arabasına koştu. Üsse giderken yolda, önlerinde neler olabileceğini düşünerek yavaş gitti ve dindar bir Müslüman olarak bir süre sonra düşünceleri duaya dönüştü. Bu, o gece bütün hava müfrezesinin paylaştığı bir duaydı... Bu, kendi hayatının korunması veya yapmak üzere olduğu korkunç şeyler için bağışlanma isteği değildi. Bu evrensel bir avcı pilotu duasıydı: "Lütfen Tanrım, bir hata yapmama izin verme."

Üste her şey sakindi. Herkesin nereye gittiğini merak etti; fakat sonra görev planlama odasındaki ışıkları fark etti. Üs komutanı Genel Turki'den en alt rütbelilere varıncaya değin herkes oradaydı. Herkes konuşuyor, Turki'yi kendi göreviyle ilgili olarak aydınlatmaya çalışıyordu.

Sultan odanın karşısına General'e doğru yürüdü, selam verdi ve "Neler oluyor?" diye sordu.

Müfreze komutanı cevap verdi. “Savaş giriyoruz.”

Sultan tekrar, “Gerçekten mi?” diye sordu.

General yavaşça ve üzgün bir şekilde cevap verdi, “Evet, gerçek.”

Mürettebat toplanmıştı ve şimdi Sultan gibi görev komutanlarının onlara liderlik etmesinin zamanıydı. Genç yarbay bu genç Hava Kuvvetlerindeki genç filoda en yaşlı uçuculardan biriydi ve şimdi görev başına geçme zamanıydı.

Sultan, bazı havacıların haritalar üzerine eğilmiş, Irak’ın hava savunma silahları istihbarat planları ve karadan havaya füze mevzileri üzerinde kafa patlattığı görev planlama masasına yürüdü. O sırada Sultan’ın silah sistem subayı Teğmen Muhammed Raja ona bazı rahatsız edici, fakat aynı zamanda heyecanlandırıcı haberler verdi: “Albay Sultan, efendim, sanırım şimdi bizim zamanımız!”

Sultan ona baktı. “Emin misin?” diye sordu ve Muhammed başını olumlu anlamda salladı.

Ayrılmak üzereyken General Turki onları durdurdu. Tahran’ın Kral Abdullah Aziz Hava Üssündeki tüm pilotlar Turki’ye saygı duyardı. O sadece üstün bir havacı değildi, ona içlerinden gelen bir şeyi söylemek ihtiyacı duyduklarında onları dinler, bir hata yaptıklarında onları azarlar ve parlak işler başardıklarında da onları överdi. Hava mürettebatı, komutanlarını sevdiği için onu memnun etmek isterlerdi ve onlardan biri olduğu için o da onları severdi.

Şimdi RSAF savaş görevine gitmeleri gerekiyordu.

Turki’nin yanında duran lojistik şefi Albay Assura Sultan’ın elini tuttu. “Size iyi şanslar dilerim,” dedi.

Sonra Turki kolunu omzuna attı. “Hadi bakalım şimdi gidin,” dedi. “İyi şanslar. Sizinle olmak isterdim.”

Dakikalar sonra, Sultan personel ekipman yerinde ekibi topladı. Onlara can yelekleri ve G elbiseleri verildi. Giyindikleri ve etrafına dizildiklerinde, heveslerini ve korkularını hissedebiliyordu. “Biliyorum uçmadan önce bir brifing almaya alıştınız,” dedi onlara. “Bu geceki bir savaş. Plana göre uçacağız. Hiçbir şeyi değiştirmeyin. Bu saldırıyı altı aydır planlıyorduk. Sadece planı izleyin yeter, her şey iyi olacak.”

Oradaki en yaşlı adam olmasına ve onları sakinleştirmek için elinden geleni yapmasına rağmen, kendisi ciddi bir şekilde sıkıntılıydı. Çoğu onun öğrencisiydi. Onun dediklerini kelimesi kelimesine yaparlardı. Fakat bu gece savaşçı bir hava gücünün doğuşuna tanık olacaktı. Bu geceden sonra eskilerden, kıdemlilerden olacaklardı, fakat önce-

likle bu geceyi geçirmeleri gerekiyordu. Şimdi birçok şeyi ilk kez yapacaklardı. İlk kez savaşıacaklardı; ilk kez JP-233 uçak pisti bombalama mühimmatı taşıyacak ve atacaklardı; birileri ilk kez onları öldürmeye çalışacaktı.

Uçak sığınaklarına giden otobüs yolculuğu ölümcül bir sessizlikteydi. Her adam kendi düşüncelerine kilitlenmişti. Sultan, kendi adına neden bu savaşı yaptıklarını düşünüyordu. Iraklıları, Arap kardeşleri, İslam'da birleştiklerini, Kuveyt'e vahşice saldıranların da kardeş olduklarını düşündü. Eski bir deyişi düşündü: Eğer biri sana silahını doğrultursa ve onun seni vuracağını düşünürsen, o zaman onu öldürmelisin. Evet Iraklılar silahlarını Suudi Arabistan'a çevirmişlerdi, bu yüzden onun ve SSO'su Muhammed'in, düşmanı öldürmesi gerekiyordu.

Uçakta, 760 numaralı mürettebat şefi toz kılıflarını çıkartmakla meşguldü. Ekip şefi bunu çoktan yaptığından Sultan bir ön uçuş yapmadı ve Sultan'ın ona ve kendine olan güvenini takdir etti. Sağ bacağını kokpite attığı sırada, yer ekibinden bir subay bombaların üzerine bir mesaj yazıp yazmayacaklarını sordu. Sultan sırtarak onlara ne istiyorlarsa yazmalarını söyledi, sonra kemerlerini bağladı. Irak'a ne mesaj götürdüklerini hiçbir zaman öğrenemedi, çünkü motoru çalıştırmak ve sistemi kontrol etmekle meşguldü.

Sultan ön uçuşu atladığından, o ve Muhammed kalkış pistine ilk olarak vardılar. Kalkış pozisyonlarına planlanandan sekiz dakika geç gelseler de, planlar uçuş sırasında yakıt ikmali gecikmesine göre ayarlandığından, zamanı yakalayacaklarını biliyorlardı. Motorların çalışması iyiydi ve arka ateşleyiciler gecenin sessizliğini ve karanlığını bir gürüldeme ve sarı mavi alevlerle bozarak yandılar. Pistte ilerledikleri sırada, Sultan hiç bu kadar ağır yüklü uçmadığını ve kalkış verilerini, kontrol hızını, burun tekerleğinin kalkma hızını, kalkış hızını ve mesafeyi hesaplamadığını fark etti.

"Kalkış hızı nedir?" diye sordu Muhammed'e interkomdan.

Muhammed "Bilmiyorum," diye cevap verdi. Bu, içinde bulundukları uçağın kalkış pistinin sonuna bir ateş topu olarak varması anlamına gelse bile, gerçek bir SSO, pilotun görevini yapmaya niyetlenmezdi.

Sultan Muhammed'e, "Tamam," dedi. "Onu yolun sonuna kadar götüreceğim ve sonra eğer kalkamazsak, kendimi fırlatacağım ve seni de yanıma alacağım, tamam mı?"

Avcı uçağı şimdiden saatte 250 km'den yüksek bir hıza ulaşmış olduğu için Muhammed cevap vermedi.

Uçağın altına monte edilmiş ağır bomba atıcısının güvenli bir kalış için hız sınırlaması getirdiğinin farkında olan Sultan "3000 fit kaldı" işareti yanana kadar izledi, sonra nazikçe idare kolunu öne doğru itti ve Tornado'nun burnu pistten havalanmaya başladı. Pistin son ışığını da geçmeleriyle beraber, jet karanlığa doğru yükseldi.

Sultan hiç bu kadar kötü bir havada uçmamıştı. RSAF KC-130 hava tankerini gece gökyüzünde ararken gökgürültülü fırtınalar, yağmur ve şimşek jeti yavaşlatmıştı; ancak kuzey Suudi Arabistan üzerindeki yakıt ikmal noktasına ulaştıklarında programın sadece dört dakika gerisindeydiler... yalnız tanker yoktu. Yakıt almak zorundaydılar yoksa hedefe ulaşamaz sonra da evlerine geri dönezdiler.

Sultan, "Savaşta olduğumuz nasıl da belli oluyor," diye düşündü, "çünkü her şey hızla kötüye gidiyor."

Sessizliği bozarak, "Deve" uçağını aradı ve pozisyonunu sordu ("Deve" Suudi pilotların tanker uçaklarına verdikleri isimdi).

Tanker cevap verdi ve 150 km güneyde olduğunu söyledi. Bu mesafe Sultan'ın randevulaşıp, yakıt alıp sonra da zamanında hedefe varabilmesi için çok uzaktı. Diğer bir deyişle Sultan ve Muhammed savaşta daha ilk denemelerinde gösteri dışı kalmışlardı.

Hemen o sırada, başka bir Deve uçağı aradı, pilotu Sultan'ın uzun zaman uçtuğu bir arkadaşındı "Sultan sen misin? Benzine ihtiyacınız var mı? Ben on altı bin fitte, bir sonraki meridyen bloğundaki yakıt alanındayım."

Heyecandan Sultan ve KC-130 pilot arkadaşı, onlara sessiz olmalarını söylemek üzere başka biri aynı frekansa gelene kadar, daha doğru olan İngilizce yerine Arapça konuşuyorlardı (görev dışı kalmaları gerekirdi). Sultan sonra 4.000 fit yükseldi ve Tornado'sunu bu yeni tankerin arkasına getirdi. Şimdi KC-130'u 100 fit geriden takip etmesi gerekiyordu. Gün ışığında ve iyi havada bile bu zor bir görevdi. Gece, fırtınalı bir havada ve ağır yüklü bir jetle bunu yapmaksa neredeyse imkânsızdı.

Sultan tankerdeki arkadaşını aradı. "Eğer bana gerçekten yardım etmek istiyorsan, bir dört bin fit daha yukarı çık, bu havanın üzerine çıkalım."

Deve, "Yapamam," diye cevap verdi. "Üzerimizde uçaklar var." (HGE'sini okumuştı, iyi adam.)

Sultan başka çaresi olmadığını anlayınca hemen tankeri kancalandı ve “O zaman gözlerini açık tut ve bana yüksek akış ver,” dedi. (Bu, benzini maksimum basınçta vermesini istediği anlamına geliyordu, böylece alıcı uçak depolarını minimum süre içinde dolduracaktı.)

Ümitsizce korsan bir tankerin hortumuna asılı ve aynı gökyüzü parçasını kullanması planlanan bir başka uçakla çarpışma riskine girmiş bir halde, kızgın bulutların tepesinde ilerleyerek gece gökyüzünde dolaşırlarken Sultan Muhammed’ten tam olarak hedefi vurup geri dönmelerine yetecek kadar benzin aldıklarında, bildirilmesini istedi. Şimdiye kadar sekiz dakika geç kalmış olmalarına ve hâlâ pek benzinleri olmamasına rağmen Muhammed Sultan’a bunu yapabileceklerini bildirdi.

Sultan tankere teşekkür ederek kendini geri çektikten sonra, uçağı sırt üstü çevirdi ve yoluna devam etti. Aşağı yüksek hızla inmeleri ve tankerin onları benzin yolunun kuzey ucunda bırakması yüzünden altı dakika kazanabilmişlerdi. Şimdi sadece biraz daha hızlı uçmaları ve kararlaştırılan zamanda hedefin üzerinde olmaları gerekiyordu.

3.000 fitte düzeldikten sonra Sultan yer izleme radarını ve jetin otomatik pilot bağlantılarını kontrol etti. Her şey çalıştığından, 1.500 fiti seçti, sonra 1.000 fit ve sonra da derin bir nefes aldı ve sert bir inişle savaşçıyı yerden 200 fit yüksekliğe düşürecek olan düğmeye bastı.

Bu da bir başka ilkti. İlk defa yer izleme sistemini kullanarak yere bu kadar yakın uçuyorlardı.

Muhammed uçağın dış ışıklarını söndürdü ve şimdi gelen tek ışık kokpit göstergelerinden gelen bir parıltıydı.

Bu arada, Sultan onların belirli bir zamanda bulundukları yeri gösteren hareketli harita göstergesini izledi. Irak-Suudi sınırına yaklaşmalarını hayranlıkla izledi. Sınıra on beş kilometre kala, “Bu sefer gerçek gibi görünüyor,” diye düşündü. “Belki bizi geri çağırırlar. Bunu kesinlikle iptal edecekler.”

Çölün üzerinde 200 fit yükseklikte sınırı geçtiklerinde, Sultan üzülerek “*Evet, demek bu bir savaş!*” diye düşündü ve bomba atma mekanizmasını ateşe hazır hale getirdi.

Telsizden iki filo arkadaşı aradı, üç dakika geride ve düşük yakıt durumunda olduklarını söylediler. Sultan, muhtemelen yetişemeyecekleri ve geç kalmamaları gerektiği için onlara eve dönüş emri verdi. Bunun anlamı şimdi Sultan ve Muhammed’in yalnız olduklarıydı.

Sonra Muhammed pilotuna “Tam zamanında ve doğru yoldayız,” dedi.

Sultan ileri doğru baktı fakat karanlıktan başka bir şey göremedi. Hedefe 50 km kala, yanlış hedefe gittikleri, ya da orada hiçbir şey olmadığı sonucuna vardı. 35 kilometre ötede, bir Vahşi Sansar bir SAM bataryasına yüksek hızlı bir anti-radyasyon füzesi bıraktı ve patlamayla birlikte birdenbire gece gündüze dönüştü.

Sultan şaşkınlıkla bağırdı. “Tanrım, şuna bak Muhammed!”

Fakat her zaman sessiz olan Muhammed’in bu gösteriye söyleyecek hiçbir şeyi yoktu. Ve nasılsa, havai fişekleri seyretmekten daha önemli işleri vardı; radar ekranındaki çarpı işaretini hedefin tam üzerine yerleştirmeliydi.

555

Hedefe 20 km kala Sultan arkadaşına hedefin görüntüsünden memnun olup olmadığını sordu. Radar resminin bombaları isabetli bir şekilde bırakmalarına yetecek kadar iyi olup olmadığını soruyordu.

Muhammed “Şu büyük ateşi görüyor musun?” diye cevap verdi, ileride havaalanından yükselen SAM’ları ve arkalarında bıraktıkları izleri kastederek “İşte bu,” diye ekledi.

Karınızı ve çocuğunuzu bir daha hiç göremeyeceğinizi düşündüğünüz bir sırada SSO’nuzun soğukkanlı olması güzel bir şeydir.

Sonra Sultan buraya gönderilme sebebine daha fazla dikkat etmesinin zamanı geldiğini düşündü. Aynı anda ölebileceği de aklına geldi. Seçimi Muhammed’in yapmasının daha doğru olduğunu düşünerek “Muhammed, geri dönebiliriz. Sana bağlı. Benimle gelecek misin?” diye sordu.

Pek konuşkan biri olmayan Muhammed, kısaca cevap verdi. “Ben gideceğim.”

Sonra Sultan şehadet getirdi.

Hedefe yaklaşırlarken Muhammed çarpı işaretlerini hedef aldıkları pist üzerine mükemmel bir şekilde yerleştirdi.

Bu arada Sultan’ın yeri izleyen otomatik pilotun önlerine fırlayan tüm bu enkazdan dolayı yükselme emri verebileceğiyle ilgili artan bir endişesi vardı. Otomatik uçuş sisteminden çıktı ve uçağı 100 fit aşağıya indirerek elle idare etmeye başladı.

Pist üzerinden enlemesine geçerek JP-233 mühimmatının içerdiği bombacıkları atacak ve böylece arada meydana gelebilecek bombalama hatalarının etkisi giderilecekti. Ancak, yolu kesmekle görevli diğer Tornado’lar gelmeyeceğinden, tamamıyla kullanılmaz hale geldiğin-

den emin olmak için o an pisti boydan boya uçmaya karar verdi. Plandaki bu değişiklik uçağı düşman ateşine maksimum derecede hedef yapacak olsa da ne gerekiyorsa onu yapması gerektiğini biliyordu.

Gecenin içinde saatte yüzlerce mil hızla giden jetini yerden sadece onlarca fit yukarıda kalacak şekilde gürültülü bir şekilde indirerek, şimdi gökyüzüne doğru ateş eden mermi ve roket yağmurunun ortasına bir yerde bulunan piste doğru uçu. Sağ başparmağıyla kolun ucundaki kırmızı düğmeye bastı ve ateş kontrol bilgisayarı pisti havaya uçuracak bombayı hedefe gönderecek olan işlemi başlattı.

Jet, onları öldürmek isteyen parlak mermi ve roketlerin arasına daldı ve Sultan, Irak pistinin üzerinden uçuğu sırada, hayatının en uzun altı saniyesini geçirdi.

Sonra karanlığa geri daldılar ve Sultan tam rahatça iç çekmek üzereydi ki, yüksek sesli bir çarpma duydu ve uçak sarsıldı. Donup kaldı, uçaksavar ateşle vurulduklarından emindi. Endişeli bir şekilde göstergelerini ve ışıklarını herhangi bir problem olup olmadığını görmek üzere kontrol etti. Yanıyor muyuz? Yakıt akıtıyor muyuz? Ölümü henüz kandırmışken bu her şeyin sonu mu?

Dahili hattan Muhammed'e bağırdı, "Vurulduk."

Muhammed her zamanki soğukkanlılığıyla, "Hayır, Hayır," diye cevap verdi, "bu sadece boşalan bomba atıcısı" Atıcı tüm bombalar bırakıldığında kendi kendini atıyordu. Sonra da korkusuz liderine, "Lütfen geri dön, neredeyse Bağdat'a geldik!" diye yalvardı.

Pilot, içi rahatlayarak uçağını güneye doğru çevirdi ve terör ve ölüm yerinden eve gitmek üzere yukarı doğru tırmandı.

Sınırı geçerek güvenli Krallıklarına doğru girerken, Sultan ve Muhammed gururla ve her şey altüst olmadığı için şükranla doluydular. Bir ay önce, Sultan bir gece uçuşu sırasında bir dönüş yaparken problem yaşamıştı. Fakat şimdi sınırı geçmişlerken sağa ve sonra sola bir dizi kutlama dönüşleri yaptı. İkisi de hayattaydı!

Eve dönüp hangara doğru yaklaşırken, kendilerini coşkuyla selamlayan yer ekibiyle karşılaştılar. Genç hava gücü birçok ilki başarıyla gerçekleştirmişti.

Bir sonraki gün, onların görevlerinde gösterdikleri başarıyı dünya çapında haberlerde duyurdum. Saldırıları o kadar isabetli olmuştu ki, onları bir kamyonete koyup o piste götürseydiniz mühimmatları daha iyi yerleştiremezlerdi.

Bu sırada, kahkaha ve çığlıklardan sonra, General Turki, Sultan ve

Muhammed'i eve yolladı ve onlara ertesi gün izin yapmalarını söyledi. Yaptılar, fakat bu kıdemli savaşçılar savaştayken bitkin düşmek dışında asla rahatlanamadığını çabucak keşfettiler. Daha sonra tam otuz görev uçuşu yaptılar.

Şunu da eklemeliyim ki, alçak seviyede havadan karaya ilk ateş deneyiminden sonra Sultan, alçak bomba atış uçuşlarını durdurmalarını talep etti ve Turki de onu destekledi. Savaşta bir tek Suudi Tornado'su kaybetmişlerdi, o da siste Kral Halid Askerî Şehrinin ileri operasyon üssüne inmeye çalışırken benzini bittiği için düşmüştü. Orada bu tip acil durumlara müdahale etmek için bir önlem alınmamıştı.

Bazı görevleri başarmak için kahraman olmak gerekir. Bazılarının diğerlerinin onları takip etmesi için tarihi yazmaları gerekir. Kahraman muhakkak korkar: Düşman ateşinden korkar, öldürülmekten korkar, fakat en çok da her şeyi mahvederek arkadaşlarını yarı yolda bırakmaktan, başarısızlıktan korkar. Korkularına rağmen, Kaptan Sultan ve Teğmen Muhammed onlara uygun uyarıyı yapmayan karargâhtaki benim gibi kişilerle savaştı, o karanlık ve fırtınalı gece havayla savaştı, onları hedefe saldıran tek uçak olarak bırakan aksaklıklarla savaştı ve henüz bizim Koalisyon Hava Gücümüze karşı korku ve saygı duymayı öğrenememiş olan Iraklılarla savaştı. Savaştilar ve kazandılar.

Kahramanlar için Tanrıya şükürler olsun.

KOALİSYONLAR KURMAK

Askerî bir koalisyon kurma ve yürütmenin anahtarı, ortak amaç, politik liderlik ve birlikte çalışabilen askerî güçlerdir.

Ortak amaç, "Bunda benim ne çıkarım var?" türünden soruların sorulmasına yol açan salt ulusal kaygıları ortadan kaldırır.

Körfezde savaşan koalisyonun tek bir ortak amacı vardı, işgal altındaki Kuveyt'i özgürlüğüne kavuşturmak. Tabii ki, tehlikede olan başka milli çıkarlar da vardı. Avrupalılar için bu, maddi olarak karşılayabilecekleri petrolden faydalanma imkânıydı. Araplar için bu bir ölüm kalım meselesiydi. Yine de Birleşmiş Milletleri harekete geçmeye iten bunların üzerindeki amaç, bir ulusun başka bir ulusa tecavüz etmesini, onu soymasını ve halkını katletmesini durdurmaktır.

Ortak bir amacımız olması gerektiğini söylemek kolaydır. Esas mesele onu anlamak ve kullanmaktır. Ya da General George Marshall'ın dediği gibi, "En zor şey savaşın politik hedeflerini belirlemektir. Bu belirlendikten sonra, bir teğmen uygun askerî stratejiyi çizebilir."

Başkan Bush'un Çöl Fırtınası koalisyonunda sağladığı politik liderlik, başarı için hayati derecede önemliydi. Başkan koalisyon devletlerinin politik liderlerini dinlediği ve onlara danıştığı için, liderler de Amerikalıların politikalarını ve hareketlerini belirlerken, onların görüşlerini ve endişelerini de dikkate aldıklarından emindiler. Zirvedeki bu güven alt askerî kademelere de güven verdi. Ve böylece askerî liderler toplandığında hiçbir gizli gündem olmuyordu. Şüphesiz hava, kara ve deniz kuvvetlerinin savaşa yaklaşımında farklılıklar vardı; ulusal gündemde şüpheli konular bulunması, askerî operasyonların planlama ve uygulamasını zorlaştırırdı.

Kendi adımıza, biz ordudakiler diğer bağımsız ülkelerin haklarına saygı göstermek için çok çalıştık. Bir ulusun endişe ve hassasiyet duyduğu konularda, anlaşma kurallarımızı, öngörülen operasyonlarımızı ve onları uygulama taktiklerimizi değiştirdik.

Ayrıca Koalisyon ortaklarımızla kişisel ilişkileri geliştirmek için çok çalıştık. Her devletin askerî katılımının mertebesi, egosu ve boyutları ayrımcılık yaratabildiğinden bu pek de kolay değildi.

Neyse ki, havacılar için mertebenin pek önemi yoktu ve hepsi havacılığın ortak dili olan İngilizce konuşuyordu. Fakat özellikle pilot eğitiminin ilk gününden itibaren caka satmayı öğrenen ve uluslararası münasebetle ilgili çok az deneyimi olan bir ülkede yetiştirilen Birleşik Devletler personeli için ego kaçınılmaz bir sorundu. Bir ülkenin katılımının boyutları da askerî liderlerin bir ulusun diğerinden daha fazla savaş uzmanlığına sahip olduğu sonucuna varmalarına sebep olabilir. Ancak üstün ekipman ve daha fazla personele sahip olmak daha çok bilgiye de sahip olmak anlamına gelmez. Hepsi diğerlerini dinlemek zorundaydı ve nerede ciddi bir fikir ayrılığı varsa, sert bir mücadeleyle, saygılı fakat adil tartışmayla çözümlenmesi gerekiyordu.

Burada Birleşik Devletlerde, biz kendimizden çok emin olduğumuzdan, ordu dezavantajlıydı. Genellikle istemesek de en büyük oyuncu olduğumuzdan, ortaklarımızı korkutma eğilimimiz vardı. Tabii ki, diğerleri Amerika'nın liderlik etmesini istiyor ama sorumluluğu alarak hareket etmemiz de ağırlarına gidiyordu.

Bir koalisyon içinde olmak işi zor yoldan yapmak demektir. Zaman ve sabır gerektirir. Kadınların ve erkeklerin hayatları söz konusu olduğundan, egonun bir tarafa bırakılması gerekir. Tüm cevapları bilemeyeceksiniz ve hatalar yapılacaktır. Fakat eğer güven ve açıklıktan, saygı

ve kabulden oluşan bir ilişki kurarsanız, o zaman zor zamanları atlatabilirsiniz.

Körfez Savaşı'nın hemen gelen başarısı, Kuveyt'in özgürlüğüne kavuşmasıydı. Belki daha kalıcı olan başarısı ise Koalisyon ülkelerinin beraber çalışmasıydı.

Gelecekte Birleşik Devletler insani yardımdan, savaşa kadar birçok milli güvenlik çağrısıyla karşı karşıya kalacak. Şimdiden Birleşik Devletleri NATO tarafından yürütülen bir koalisyonda eski Yugoslavya'ya ev idaresi (teknik terimi "bölge dışı operasyonlar") yaparken görüyoruz. Benzer kombine askerî operasyonların, geleceğin modelini oluşturacağı görülüyor. Birleşik Devletlerin liderlik yaptığı fakat mutlaka işlerin başında olmadığı, ulusların ortak bir neden etrafında birleşmesine olanak sağlayan özel koalisyonlar.

Körfez'de şanslıydık. Körfez Devletleri ve bizim NATO ortaklarımızla çalıştığımız tarih oldu. Ama gelecek için nasıl hazırlanacağız?

Koalisyon operasyonları kolay değildir. Emir düzenlemeleri zor olabilir. Ve iletişimler de (dil ortak olduğu zaman bile telsiz ekipmanı uyumsuzdur). İstihbarat paylaşılmalıdır (Birleşik Devletler genelde düşman hakkındaki en açık detayları bile "Sadece ABD Gözleri İçin" başlığı altında sınıflandırır). Ancak geriye kalan son süper gücün uluslararası ortaklara ihtiyacı vardır. Biz vatandaşlarımızdan sadece ne yapılması gerektiği ve bunun nasıl yapılacağı hakkında değerli fikirler elde etmeyiz, aynı zamanda bizi aptalca hatalar yapmaktan alıkoymalarını sağlarız. Kombine çabalarımız sadece tek bir ülkeden değil birçok ülkeden geldiği için, meşruiyet kazanır. Bu yüzden, bir kriz sırasında kombine operasyonları üstlenmek için barış zamanından hazırlık yapmalıyız.

Bu süreç başlamıştır. Birleşik Devletler ordu güçleri çoktan diğer devletlerin erkek ve kadınlarıyla eğitime başladı. Hurlburt Alanındaki Mavi Bayrak çalışmaları Körfez Savaşı uluslarını, buna dünyanın o kesiminde ihtiyaç duyulabileceğinden, hava operasyonlarını planlamak ve gerçekleştirmek için biraraya getiriyor. Odağımız Soğuk Savaştan; etnik şiddet, kitle imha silahları ve barışı koruma operasyonlarından oluşan yeni ve daha karmaşık bir dünyaya döndüğü için, Avrupa'daki ABD güçleri, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Ukranya ve Rusya'dan yeni ortaklarla çalışıyor.

Her yıl havacılarımız, deniz piyadelerimiz, karacılarımız ve denizcilerimiz dünya üzerindeki arkadaşlarının yanında onlarla beraber

eğitim görmek için Kore, Ortadoğu ve Afrika'ya gidiyor ve ekipmanlarımızı diğer ülkelere satmamız yan yana  alışabilmemizi garantiliyor.

Kalan tek soru şu: Gelecekteki politik liderlerimiz, Körfez'de savaşan m kemmekel takım gibi bir koalisyon oluşturacak bilgi ve eğitime düzeyine sahip olacak mı? Yoksa, Vietnam'daki hataları mı tekrarlayacağız?

*Chuck Horner,
Iowa Üniversitesi, 1956*

*Korat Hava
Üssü, Tayland,
Mayıs 1965*

*Yüzbaşı Horner,
General Roise
O' Donald' dan
bir Gümüş
Yıldız alıyor
Kasım 1965*

*Kaybedilenler için Tören
492'nci Taktik Avcı Filosu
Lakenbeath, İngiltere, Mart 1961.
Asteğmen Horner en sağda
(ödünç alınmış bir ceket giymiş).
Soldan sağa yüzbaşı Roy Blakely,
Asteğmen Ham Hagen, Yüzbaşı
Roger Tucker, Asteğmen Dave
Young ve Yüzbaşı Pat Claxton.*

*474'üncü
Taktik Avcı
Filosu'nun
Kumandanı
jetiyle, Nellis
1990.*

*Şeyh İsa Hava
Üssü, durum
değerlendirmesi,
Kasım 1990.*

*Çöl Kalkanı
sırasında
askerlerle
konuşma.*

CINC'in akşam toplantıları yaptığı savaş odası, soldan sağa: Korgeneral John Yeosock, Korgeneral Cal Waller, CINC H Norman Schwarzkopf, Korgeneral Chuck Horner, Korgeneral Sir Peter de la Billiere (İngiliz Hava Kuvvetleri).

TACC'da Horner sağda oturuyor. Arkasında ayakta MG John Corder ve oturan Korgeneral Ahmed Behery, Suudi Kraliyet Hava Kuvvetleri komutanı. Masada oturanlar: Tuğgeneral Claude Solnet (Fransa), AVM William Wratten (İngiliz Hava Kuvvetleri), Yarbay Randy Watt, Albay Bill Rider. Sırtı dönük oturanlar, soldan sağa: Tuğgeneral Ed Tenoso, Tuğgeneral Glenn Profitt, Albay Chris Christon. Arka planda vardiya değişikliği sırasında TACC ekipleri konuşmaları dinliyor

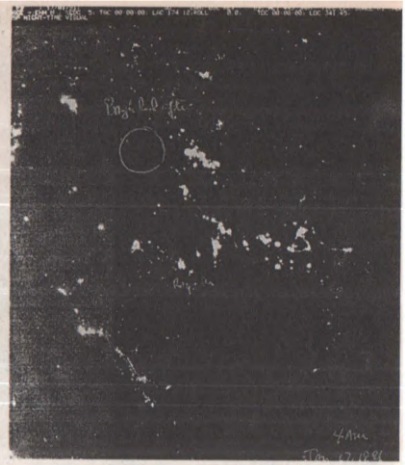

*Horner ve
Jim Crigger
TACC'da plan
yapıyorlar*

*TACC'da eğlenceli
bir an. Horner'ın
yanında uçuş kıyafeti
içindeki John Corder
görülüyor. Duvarda
asılı "Top Secret"
hücum planlamasına
dikkat!*

Satellite çekimleri. Soldaki parlak nokta 16 Ocak, 02:00'da Bağdat. Sağda 17 Ocak 04:00'da bombalandıktan sonraki Bağdat.

Horner, Sam Donaldson ile tedavi yöntemlerini konuşuyor, Ocak 1991

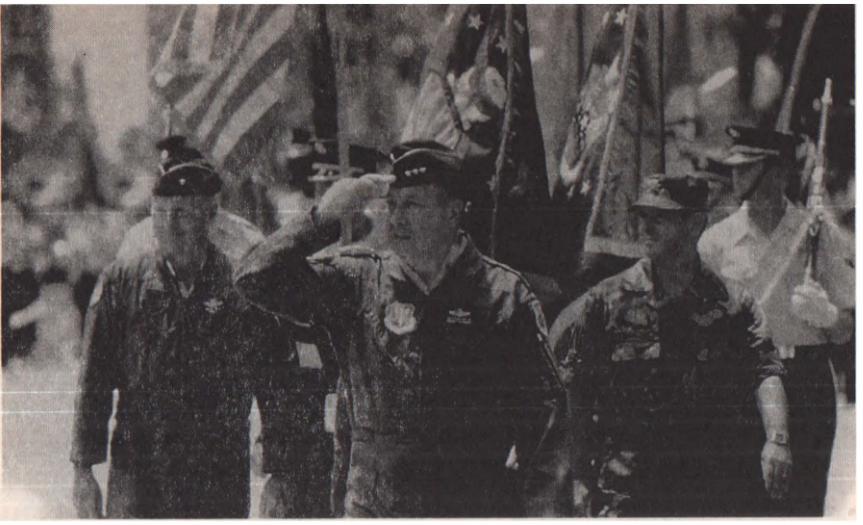

*Ortada Mary Jo
Horner, savaştan
sonra bir araba
yarışında.
(Mart 1991,
Horner'ın eve
dönüşünden önce)*

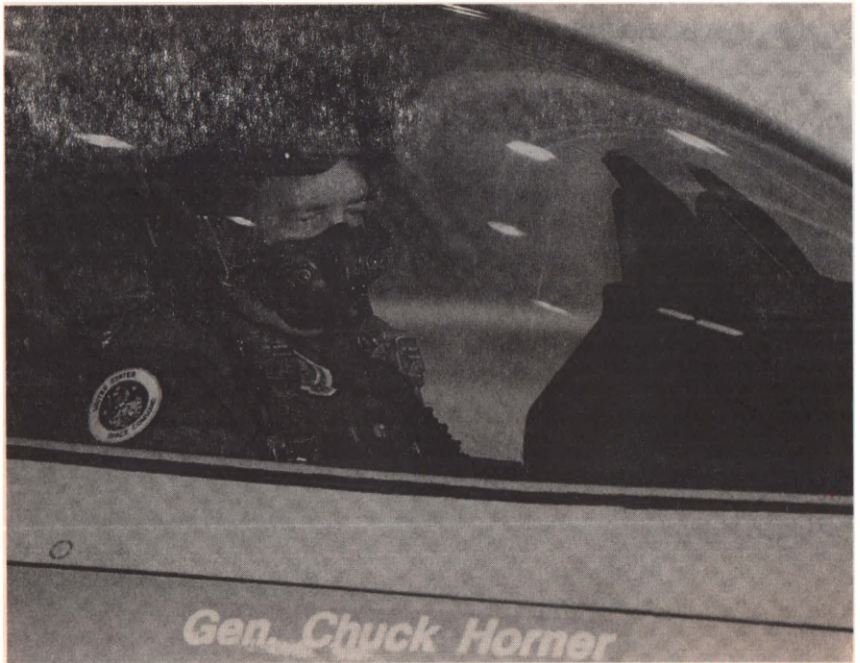
*Nihayet
yuvaya
dönüş!
(Fotoğraf:
Milt Putnam)*

Tuğgeneral Mike Hall ve Albay Chris Christon ile, New York'taki geçit töreninde. (4 Temmuz 1991)

Horner'ın CINC U.S. Uzay Komutanı olarak son uçuşu.

Dipnotlar

569

- (1) Daha sonraları F-15'ler başka rollerde de kullanılabilirdi.
- (2) Asıl adı Margaret idi, fakat çocukluğundan beri Pud diye çağrılıyordu. Ellen ve Mary Lou diğer ablalarıydı. Chuck ailenin tek erkek çocuğuydu.
- (3) Horner atış okulunu bitirdikten sonra, düzenli bir görev almak için başvurmaya niyetlendi, fakat o daha gerekli işlemleri yaptırmaya fırsat bulamadan Hava Kuvvetleri prosedürü değiştirildi. Yeni dönemde insanların bir görev almak için başvurmalarını beklemek yerine, yönetim kurulu istediklerini seçiyordu. Horner Lakenheath, İngiltere'de bulunduğu sırada bir gün hava müfrezesi komutanı onu ofisine çağırıp devamlı bir görev isteyip istemediğini sordu, çünkü yönetim kurulu onu seçmişti. Horner, "Tabii," dedi. 1962 yılında Hava Kuvvetlerine katıldı.
- (4) I. Dünya Savaşı, II. Dünya Savaşı ve Kore Savaşında –bazı avcı uçakları bomba taşımış olsa bile– avcı uçaklarının esas silahı makineli tüfekleriydi ve avcı uçağı eylemlerinden birçoğu atış yaparak havadan havaya saldırmak ve yer hedeflerini yok etmektir. Bu yüzden de genç bir pilot avcı uçağı pilotu olmak için okula gittiğinde, atış okuluna gidiyordu. Burada bomba, hatta nükleer bomba ve füze atmayı öğreniyordu.
- (5) Mekanikçiler kasnak makaralarından birini baş aşağı takmışlardı, bu yüzden her iki eleron da aynı yönde hareket etmişti. Bu durum onları dönme kumandası değil, kanat haline getirmişti. Ve böylece dümen, pilotun dönüşü kumanda edebileceği tek araç olmuştu. Uçak çok yavaş gidiyordu fakat kanatlarının seviyesini ayarlaması için dümeni kullanması gerekiyordu.
- (6) Immelmann, yukarısında dönüş olan yarım taklaktır. Dönüş, yönünüzü değiştirdikten sonra seviye uçuşuna dönmenizi sağlar. Eğer dönüşü daha dar bir açıyla yapmak isterseniz, çıkışta daha çok G'ye maruz kalırsınız, fakat bu, yukarıda hızınızın daha yavaş olacağı anlamına gelir.
- (7) Horner girdiğinde Hava Kuvvetlerinin 900.000 kadar aktif görevli personeli vardı; bunlardan 130.000'i subaydı ve bunların da yaklaşık yüzde 70'i uçma itibarını kazanmıştı. Bugün Hava Kuvvetlerinin aşağı yukarı 350.000 kişilik bir personeli vardır ve bunların 70.000 kadarı bu mertebeye ulaşmıştır.
- (8) İHK'lar kara kuvvetlerine yakın hava desteği sağlar ve avcı ve bombardıman uçakları arasında aracı olarak görev yaparlar.

- (9) Eğer MiG'ler bombardıman uçaklarıyla çarpışmaya girse, bombardıman uçakları bombalarını atıp onlara karşı savaşmaya başlar. MiG'ler herhangi birini vurmasa bile, bombardıman uçakları yine de bombalarını bırakırlardı... Bu da onların etkisiz oldukları anlamına geliyordu. Havadan havaya çatışma tehdidine karşı koymak için tatbikat sırasında birkaç tane avcı uçağı bölgeyi devriye geziyordu ve bu göreve MiG CAP (MiG Hava Çarpışma Devriyesi) deniyordu.
- (10) Yani kendi uçağının konumunu uçuş liderinin uçağına göre öyle bir ayarlayacaktı ki, liderin kanadının ucundaki ışık, onun uçağının yan tarafına boyanmış olan yıldızın üzerine yansıyacaktı. Bu Horner'in sağ pozisyonunda uçağı anlamına geliyordu. Ayrıca, uçakların birbirlerine yakın formasyonda uçtuklarından ve kanatlarının birbirine girmemesi için aralarındaki mesafeyi koruduklarından emin olmaları gerekirdi.
- (11) Neyse ki Tastett atlamayı başarmıştı. 1980'lerin sonuna kadar yaşadı ve uzun bir süre Hanoi Hilton'da kaldı.
- (12) Roger Myrhum'un şu an emekli olduğunu belirtmeliyiz. Savaştan sonra Suudileri ve İranlıları eğitmek üzere Williams HKÜ'deki F-5 hava müfrezesinde görev almıştı; ama sonra Horner onun izini kaybetti.
- (13) Savaş madalyaları arasında Hava Madalyaları DFC'nin altında, ama genellikle bölük subaylarına mükemmel görev performansı için verilen Hava Kuvvetleri Komuta Madalyasının üzerindedir. Çok önemli bir ödül olmasa bile, Hava Madalyası o zamanlar oldukça saygı görüyordu. 1965'ten önceki son savaş Kore Savaşı olduğu için, 1950'li yılların başından beri çok az madalya dağıtılmıştı.
- (14) Her zaman böyle olmuyordu. Horner 1967'de Korat'a döndüğünde, eski avcı uçağı komutanlarından Albay Bill Chairasell'in (daha sonra tuğgeneral oldu) emri altındaydı. Chairasell lider pozisyonu için rütbeleri ne olursa olsun en deneyimli hava müfrezesi komutanlarını kullanıyordu. Bu Chuck Horner'in ciddiyetle tasvip ettiği bir uygulamaydı.
- (15) Horner'in kendisi 100 sorti sonrasında Korat'ta kaldı, çünkü çarpışmayı seviyordu. Diğerleri ise 100 sorti sonrasında birliğin işin içinden çıkmasına yardım etmek için kalmışlardı. Ama 1967 yılında artık hiç kimse savaşın kazanılacağını düşünmüyordu. Ona kabul edilebilir bir son durum oluşturabilmek için ne yapabilirdik diye sorduğumda cevabı şu oldu: "Kavrayabildiğim kadarıyla bizim tüm stratejik hedefimiz, Kuzey'i mahvetmekti. Böylece onlar da Güney'e müdahale etme umutlarını kaybedeceklerdi. Safça bir yaklaşım. Eğer Kuzey Vietnamlılara ciddi olduğumuzu gerçekten göstermek isteseydik, Haiphong ve Hanoi'yi vurmali, Haiphong'un aşağısını ele geçirmeli ve ülkeyi aşağı bölümünden ikiye ayırmalıydık. Aslında (tabii, o zaman bunun bilmiyorduk) yapmamız gereken tek şey Ho ile dost olmakmış. Ho, monolitik komünist planın bir parçası değilmiş gibiydi ve Çinlilerden herkesten daha fazla nefret ediyordu. Belki de Fransızlar bölgeden çıktıktan sonra bir anlaşma yapılmalıydı.

Çünkü sonra Güney Vietnamlılara zaten sadık değildik. Ama ben bu durumu çok sonra anlayabildim.”

- (16) Vahşi Sansarlar mürettebatı diğer birliklerden daha fazla madalya kazanıyordu.
- (17) T-37 eğitim jeti gerillalarla mücadele etmek için geliştirilen bu havadan karaya saldırı uçağına çevrildi; birkaç tane üçüncü dünya ülkesine satıldı.
- (18) Bu da süpersonik avcı uçağı olarak görev yapması için yenilenen bir T-38 uçağıydı; uçuşması ve bakımı kolay ve maliyeti düşük bir uçaktı. Hava Kuvvetleri küçük olan ülkeler tarafından kullanılabilirdi. Bu uçaklardan binlercesi hâlâ dünyanın dört bir yanında uçmaktadır.
- (19) Daha sonra Beyaz Pençe Kuzey Vietnam üzerinde vuruldu ve oradaki köylüler tarafından taşlanarak öldürüldü. Vietnam askerleri onu ve ESS'si Sam Fantle'ı yakalamış ve onlara tarlayı koşarak geçmelerini söylemişti. Eğer yeteri kadar hızlı koşarlarsa onları köylülerden koruyacaklardı. Fantle verilen süre içinde tarlayı koşarak geçti. Ama Fang diğer Sansar pilotlarından daha yaşlıydı (II. Dünya Savaşının sonunda uçuş subayı olmuştu) ve başarılı olamadı. Karısı ve bir çocuğu vardı. Yıllar sonra karısı kanserden öldü.
- (20) Bill Kirk özellikle Bolo Operasyonundaki performansı ile tanınan ve uzun süredir uçan bir avcı uçağı pilotuydu. 1967 yılında Ubon'dan gelen F-4'ler F-105'lere saldıracakmış gibi yapıp Kuzey Vietnamlıları aldatmışlardı. F-4 kurt takımı 105 çağrı işaretlerini kullanıyorlardı. ECM kapsülleri ve telsiz disiplini ilk defa kullanılıyordu (bunlar Vietnamlıların haberdar olmadıkları şeylerdi). Kızıl Nehrin kuzeyinde bulunan dost uçaklar sadece bu F-4'ler olduğu için, görsel menzil ötesindeki hedeflere radarla kilitlenebilen AIM-7 füzelerini kullanmalarına izin veriliyordu. Sonuç olarak Kuzey Vietnam'daki Phuc Yen üssünden kalkan MiG-21'leri önden vurabilmişlerdi. Ayrıca, birkaç Kuzey Vietnam avcı uçağını, onlar bomba yüklü olduğunu düşündükleri uçaklara saldırmadan önce vurmuşlardı. Tüm bunlar Kuzey Vietnamlılar neler olup bittiğini anlamaya çalışırken, MiG-21'lerin altı ay yerde kalmasıyla sonuçlanmıştı. Bu çok akıllıca planlanmış bir olaydı. Kirk sonuçta, almak için bayağı uğraştığı dört yıldızla emekli oldu.
- (21) SAC'a günümüzde STRATCOM deniyor ve ICBM füze siloları ve füze taşıyan denizaltılar hâlâ bu komutanlığa bağlı. Ama eski etkisini kaybetmişti. Ancak, hâlâ TBOP'u harekete geçirmekle görevli bir CINCPAC (Stratejik Komutan) olmasına rağmen, kimse Rusların ve Amerikalıların dünyayı yok edeceklerine inanmıyor. Bu arada, SAC güçleri TAC güçleriyle birlikte Hava Çarpışma Komutanlığı (HÇK) denilen bir komutanlığa dahil ediliyorlar. Günümüzde HÇK karargâhları bir zamanlar TAC karargâhlarının bulunduğu Langley HKÜ'de (Virginia) bulunuyor ve eski TAC personeli tarafından komuta ediliyorlar.

ICBM teknolojisiyle füze fırlatma teknolojisi aynı olduğu için, ICBM'ler daha sonra Hava Kuvvetleri Uzay Komutanlığının emri altına girdi. MFP-1 kuvvetleri ise (nükleer füzeler, nükleer denizaltılar ve –acil durumlarda– bombardıman uçakları) şimdi CINCSTRAT'ın emri altındalar. MFP-1 hava savunma kuvvetlerinin tümü şu anda Ulusal Hava Koruma Komutanlığına bağlılar ve acil durumlarda CINCNORAD'ın emri altına giriyorlar (bu görev, aktif görevdeyken Chuck Horner'ın son görevlerinden biriydi).

- (22) Suter, Nellis'teki Kızıl Bayrak Kompleksine kendi isminin verileceğini öğrendikten sonra, 1997 yılında öldü.
- (23) Bu tartışmaya Bill Creech'in mükemmel kitabında da değiniliyor (The Five Pillars of TQM: How to Make Total Quality Management Work for You, Truman Talley Books/Dutton, 1994, s.126-138.)
- (24) Aslında brifinglerle, gerçek savaş başlangıcı arasında geçen süre içinde durum dramatik bir şekilde değişiklik göstermişti. Camp David brifinglerinde sağlanan en büyük kazanç, askerî liderlerin mantıklı planlama ve düşünme kapasitesine sahip olduğu konusunda Başkan'ın ikna edilmiş olmasıydı. Daha sonra ortaya çıktığı üzere Schwarzkopf ve Horner'ın Camp David'de verdikleri brifingde sözünü ettikleri şeylerden hiçbiri olmamıştı: Irak, Suudi Arabistan'a hiçbir şekilde yaklaşmamıştı. Schwarzkopf'un emrine verilen hava ve kara kuvvetlerinin sayısı inanılmaz bir biçimde artmıştı. 1991 yılının Ocak ve Şubat aylarındaki savaş alanı, 1990 yılının Ağustos ayında, savaşmayı düşündükleri Ocak ayından çok çok farklıydı.
- (25) Horner 1991 Nisanında geri döndüğünde, filoya yeni tip Block 40 F-16'lar verilmişti. Bunlar çok daha yeni uçaklardı ve Land Ashley'den daha güvenilirlerdi. Eski uçaklara ne olduğu hakkında en ufak bir fikri yoktu. Büyük bir ihtimalle çöle park edilmiş, çürümeyi bekliyorlardı.
- (26) Taif, Mekke'nin güneyindeki en büyük şehirdir. Kuzeyde Fiam'dan, güneyde Yemen'e kadar uzanan antik ticaret yolunun üzerindeki önemli bir duraktır. Denizden 900 metre yükseklikteki çölün üzerinde kurulduğu için, sahilde bulunan Cidde'den daha serindir. Buradaki hava üssü yeni sağlamlaştırılmış hangarlarıyla, oldukça modern bir görünüme sahiptir.
- (27) Horner'a göre bu hava savaşı bir "saldırı" olacaktı.
- (28) GUTS: Greater USMTM (United States Military Training Mission [Birleşik Devletler Askerî Eğitim Birimi])
- (29) Paraşütçüler avcı uçağı pilotları gibidirler. İçlerinde aynı şevki taşırlar. Paraşüt birliklerinin generalleri tıpkı çavuşlar gibi uçaktan atlamak zorundadır. Amerikan Ordusunda XVIII. Hava Kolordusu ve Dokuzuncu Hava Kuvvetinin birlikte iş görmesi bir gelenektir. Fort Bragg'daki hava karargâhı, Shaw HKÜ'den üç saatlik uzaklıktaydı. Shaw'dan kalkan filolar, eğitim için kullandıkları jetlerle (Mavi Bayrak ve CENTCOM tatbikatlarında kullanılanlar) hava tümenleri oluşturlardı; Hava Kolordusu

- hafif donanımlı olduğu için, savaş alanında hayatta kalması Hava Kuvvetlerine bağlı olurdu. Gary Luck ve Chuck Horner, tüm bu işleri beraber hallettikleri için birbirlerini sevip, sayıyorlardı.
- (30) Harawi'nin emekliliği yaklaştığı ve sağlık durumu iyi olmadığı için (şeker hastasıydı), krizin başında yerini General Iroky almıştı.
- (31) Her seferinde sadece bir tane E-3 havada bulunabilir.
- (32) Don Kaufman ve emrindeki USMTM askerî personeli ve sivil servis elemanları, Çöl Kalkanı Harekâtının ilk günlerinde ABD çabalarının hayata geçirilmesinde önemli rol oynadılar. Savaş sonrası yapılan analizlerde bu kişilerden hiçbirinin adı bile geçmedi. Suudi Arabistan'a yapılan askerî eğitim ve malzeme satışlarının yönetiminden alındıkları halde, koalisyon kuvvetlerinin beslenme, barınma ve desteklenme görevini hiçbir şikâyetle bulunmadan yerine getirdiler. Eğer Krallıkta bulunmasalardı veya Suudi silahlı kuvvetler liderleri onlara güvenmeseydi, Birleşik Devletlerin başlangıçtaki çabaları boşa gitmiş olacaktı.
- (33) Kuvvetlerin Statüsü, yabancı bir ülkeye yayılan kuvvetlerle, ev sahibi ülke arasındaki yasal ilişkileri tanımlar. Yasal konulardaki yetkiler, dolu silah taşımadaki sınırlandırmalar, yerel kanunlara ve âdetlere uymak gibi şeyleri içerir.
- (34) General Henadi çok dindar bir Müslümandı ve zaman buldukça, Horner'a İslam, Kuran ve Hz. Muhammed ile ilgili bilgiler veriyordu.
- (35) The Generals' War adlı kitabın (Little Brown, 1995) emekli Deniz Piyade generali Bernard E. Trainor ile birlikte ikinci yazarıdır. Kitaptaki bilgiler güvenilir bir araştırmaya dayanıyor fakat taraflı bir bakış açısıyla yazılmışlar. Körfez Savaşına deniz piyadelerinin gözünden bakıyor.
- (36) Bilgisayar Donanımlı Kuvvet Yönetim Sistemi- Hava Görev Emirlerini oluşturmak ve uygulamak için kullanılan bilgisayar seti.
- (37) "AB üç C" diye söylenir. Birleşik kara/hava kuvveti takımını ve telsizleri taşıyan bir C-130'dur. FAC'ın birçok uçakla konuşabilen insanlarla konuşmasını sağlayarak hizmet verir.
- (38) Warden, arazide mevzilenmiş askerî güçlerin ülkenin hassas bünyesini koruyan bir kabuk olduğunu iddia ediyor, hava saldırısının hedefinin "içten dışa" savaşmak olduğunu ileri sürüyordu. Hava gücü, ülkenin kabuğuna değil, merkezine saldırmalıydı. Beş Stratejik Halka adlı teorisine göre, hava gücü, düşmanın liderliğine (hedef tahtasının merkezindeki halka), merkezi üretim sistemlerine (diğer halka: enerji ve petrol rafinerileri...), altyapıya (diğer halka: kara yolları, demir yolları...), insan kaynaklarına (diğer halka: kalpler ve beyinler) ve son olarak dış kabuğa, yani askeriyeye şiddetli ve devamlı bir saldırı yapmalıydı. Tabii, bütün bunlar hava üstünlüğünün ele geçirildiği varsayımının üzerine kurulmuştu.
- (39) 6-Gün planı 35 hava müfrezesiyle yapılmıştı ve CENTCOM'un elindeki gücü kabaca ikiye katlıyordu.
- (40) Savaşın hemen öncesinde Irak ve Kuveyt'te bulunan binlerce batılı

toplanıp gözaltına alınmıştı. Bunların çoğu canlı kalkan olarak stratejik noktalarda tutulmuştu. Savaş başladığı zaman Saddam Hüseyin bu canlı kalkanları kaldırdı; bu, stratejik noktaların imha edilmesini sağlayan çelişkili bir hareketti.

- (41) Askerî plancının en büyük hatası, savaş planını sanki düşman, kendilerinin aynada yansıyan görüntüsüymüş gibi yapmalarıdır. Düşmanın gündeminde daima plancının farkında olmadığı konular vardır. İyi bir istihbarat etkinliği, bu yüzden gereklidir. Ne üzücüdür ki, istihbaratçılar bu konuların ne olduğunu araştırmaktan kaçınırlar. Kesin bilgiler vermezler, çünkü yanılma riskine girmekten hoşlanmazlar. Onların yüzünden hata yapmanız işten bile değildir.
- (42) Daha sonra Horner, Caruana'yı tanıdı ve ABD Uzay Komutanlığı görevini yaptığı sırada, ikinci yıldızı takacak bir yardımcı seçme fırsatıyla karşılaştığında onu tercih etti. Ama Ağustos 1990'da daha Caruana'nın olağanüstü yetenekleri hakkında henüz pek bilgisi yoktu.
- (43) Bahreyn'e sürülmeden önce Hava Kuvvetlerinin Kongre irtibat şefiydi ve bu işi gayet iyi bir şekilde yapıyordu.
- (44) SAKÖ, kara etkinliğini hava etkinliğinin karargâhında (TACC) temsil eden yüz kişilik bir ekipti. Bu ekip, karada neler olup bittiği, kara komutanlarının ne yapılması gerektiği konusundaki düşünceleri ve düşman kara birliklerinin neler yaptığı hakkında, hava komutanını sürekli olarak bilgilendiriyordu. SAKÖ ayrıca, hava kuvvetlerinin neler yaptığı, kara kuvvetlerinin isteklerini yerine getirmekte ne kadar ilerleme kaydettiği ve hava kuvvetlerinin kara kuvvetleriyle ne tür sorunları olduğu konusunda da kara kuvvetlerine geri besleme sağlıyordu.
- (45) Körfez Savaşı Hava Gücü İncelemesi, Cilt I, sf. 185.
- (46) Bu durumda jetler, normal sorti oranından çok daha yüksek bir sorti oranıyla uçarlardı. Bunun yararı, düşmanın üstüne kısa süre içinde çok miktarda mühimmat atılmasıydı.
- (47) Şimdi üç yıldızlı bir general ve Dokuzuncu Hava Kuvvetine komuta ediyor.
- (48) Bu rakamlar Körfez Savaşı Hava Kuvvet Araştırmasından alınmıştır.
- (49) Minhad, Dubai'nin güneyinde Horner'ın F-16'ları yerleştirdiği bir UAE avcı üssüdür. Bahreyn'in güneyindeki hava üssü olan Şeyh İsa, adını adanın milletin devlet başkanından almıştır. Biri F-16'lar diğeri de F-5'lerden oluşan iki Bahreynli hava filosuna ev sahipliği yapmaktadır. Horner, USMC F-18'leri ve A-6'ları ana rampaya, Bahreyn jetini alanın kuzey ucuna ve USAF Vahşi Silahlarını alanın güney ucuna, Kızıl At tarafından inşa edilen bölgeye koydu (Park alanları ve otoyollar dünyanın en sert maddelerinden biri olan mercandan oyulmak zorunda olduğu için bu çok zor bir işti).
- (50) Mükemmel hedef bilgileri sağlıyorlardı. Örneğin. Iraklıların işkence yaptıkları yerler, ya da Irak Ordusunun konakladığı yerler. En önemlisi, Irak

generallerinin özel bir evde yaptıkları bir toplantıyı rapor ettiler. Toplantı gününde evin etrafı Iraklılar tarafından çalınmış ve generalleri için personel aracı olarak kullanılan Mercedes-Benz arabalarla doluydu, Hava Kuvvetleri çatıya dört bomba attı ve arabaları parçaladı.

- (51) “Hazır ol, ateş, nişan al” kavramını o geliştirmişti.
- (52) Bu terim askeriyede genellikle belirli bir istasyonu yöneten kişiler için kullanılır. Örneğin, Güvenlik Polisi karargâhında 8-12 saat süreyle bulunan subaya “nöbetçi subayı” denir.
- (53) Antikimyasal giysileri ve bomba ileri depolama alanlarını kullanabilirlerdi (Iraklıların o kadar çok kimyasal mühimmatı vardı ki, Horner’ın hepsini birden hedefe alıp imha etmeyi başarması zaten imkânsızdı).
- (54) Ciddi bir problem: Patriot füzeleri sadece biyolojik başlıklı genel giderleri dağıtılabildi.
- (55) Kâğıtlarda göze çarpan hatalar vardı. Mesela, yazarlar her zaman bombalanan sığınaklardan her yana eşit şekilde dağılan ajanlara sahiptiler. Deneme bombası atan her pilot, işaret dumanının rüzgâr yönünde gittiğini bilir.
- (56) Türk Hükümeti, Koalisyon saldırısını desteklemek üzere İncirlik Üslerini kullanmamıza izin vermişti.
- (57) Bu CAP’lar, havadan havaya tehdit ortadan kalktıktan sonra da sürdürüldü. F-15’ler, F-14’ler ve Tornado ADV (Hava Savunma Versiyonu) sadece havadan havaya silahlar taşıyabildikleri için, onları diğer görevlerde kullanamadım. RSAF F-15’leri havadan karaya ekipmanına sahiptiler, o yüzden Irak üzerinde CAP’a daha fazla ihtiyacımız kalmayınca, onlara bomba yükleyip Irak Ordusuna karşı kullandık.
- (58) Dürüstçe söylemek gerekir ki, CSAR görevlerinin azlığından tamamen Özel Operasyonlar komutanları sorumlu tutulamazdı. Öncelikle, Irak hava savunmasının yoğunluğu dikkate alınmalıydı. Bir helikopteri kesinlikle vurulacağı bir yere yollamanın anlamı yoktu. İkincisi, bir çok pilot henüz saldırdıkları Irak ordu birlikleri üzerinde uçarken paraşütle atlamış ve yakalanmıştı. Üçüncü ve en önemlisi, çatışmada aslında çok az uçak kaybedilmişti. Bu yüzden gerçekte az sayıda CSAR’a ihtiyaç duyulmuştu.
- (59) Eberly sağlığı için tehlikeli olacak derecede su kaybetmişti (Iraklı doktorlar durumunu ve nasıl tedavi edeceklerini anlamamışlardı). Döndükten sonra, kan kimyasının dengesi ciddi bir şekilde bozuldu; iyileşmesi için hastanede kalması gerekti.
- (60) Lazerlerin sayılarının limitli olması sebebiyle, tank vurmak için sadece birkaç F-15E hazır bulunuyordu. Hedefleme lazerleri yepyeniydi ve hepsi de ulaştırılmamıştı, bu yüzden de F-15E’lerin bazıları liderlerinin lazeriyle belirttiği hedeflere bomba düşürdüler.
- (61) Bu birlik neredeyse tamamen yok edildi; sadece yüzde yirmisi geri dönebildi.

- (62) Bu olayı daha önce biraz daha farklı bir bağlamda ele almıştık.
- (63) Eski yardımcım, Küçük Gırr Hartinger, Kuveyt'in işgalinden birkaç ay önce Ramstein, Almanya'ya gönderildi. Biz Ağustosta buraya konuşlanırken, o, Eylüldeki PCS'yi bekliyordu. Kalmak istemesine rağmen, Suudi Arabistan'da ne kadar kalacağımızı bilmiyorduk ve ben de onun yerine Hoot'u seçtim.
- (64) Sayılar, XVIII. Hava İndirme Kolordusu (Fransız güçleri de dahil), VII. Kolordu, Kuzey Bölge Kolordusu (Mısırlılar ve Suriyeliler), ABD Deniz Piyadeleri ve Doğu Bölge Kolordusunun (Araplar, özellikle Suudiler) karşısındaki Irak birliklerine yapılan sortileri gösteriyor. Sadece en son liste Cumhuriyet Muhafızlarına karşı uçulan sortilere ilişkin rakamlar veriyor.
- 576 (65) Hedef önceliklerini birinin belirlediği unutulmamalıdır. Bu kişi Norman Schwarzkopf idi. Ve son analizde, hedefler havadaki havacılar, Katil İz-ciler ve J-STARS'taki kontrolörler tarafından seçiliyordu. Ama bunu söyleyerek kolordu komutanlarının haklı endişeleri olduğunu ya da bu endişelerin Chuck Horner'a sorun yarattığını da inkâr edemeyiz.
- (66) Hedef izleyiciler, diğer sistemler bu hedefleme bilgisini kullanabilsinler diye uzayda tek ya da birçok savaş başlığını hatasız olarak izler.
- (67) El-Ayiş şimdi Hamis'te, bir tuğgeneral ve komutan. Turki bir albay ve 1997'de USMC Komuta ve Kurmay kursunu sınıf birincisi olarak bitirdi.
- (68) Halid şimdi tuğgeneral, UAEAF'nin komutanı ve Fâris de geçenlerde UAEAF Komutanlığından ileri araştırmalar için İngiltere'ye atandı.

Tom Clancy *Red October, Red Storm Rising, Patriot Games, Cardinal of Kremlin*, (yayınlarımızın yayımladığı) **'Gözkuşağı 6'** gibi romanlarla *Op-Center, Power Plays* ve *Net Force* dizilerinin yazarıdır.

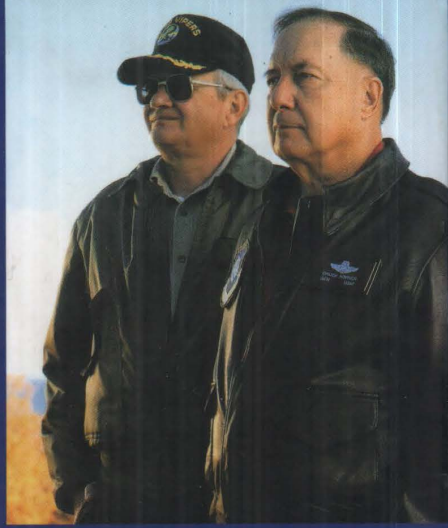
Emekli General Chuck Horner, meslek hayatı boyunca hava kuvvetlerinde pek çok üst düzey görevde çalıştı. Amerika Birleşik Devletleri Dokuzuncu Hava Kuvvetleri Birim Komutanlığı, Amerika Birleşik Devletleri Merkezi Hava Kuvvetleri Birimi Komutanlığı ve Uzay Komutanlığı (SPACECOM) görevlerinde bulundu. Hem kendi ülkesinde hem de yabancı ülkelerde birçok şeref ödülü aldı.

Tom Clancy **Körfez Savaşı**'na katılan **Koalisyon Ülkeleri**'nin Hava Kuvvetleri Komutanı Emekli

General Chuck Horner ile birlikte yazdığı bu kitapta, bir **'avcı pilotu'**nun Vietnam'da başlayıp **Körfez Savaşı** sırasında zirveye tırmanan yaşam öyküsünü anlatıyor.

Ancak bu pilot, sıradan bir avcı pilotu değil de Clancy'nin deyişiyle, **'avcı pilotlarının pilotu'** olan son derece zeki ve yetenekli bir hava generali ise, ortaya ABD Hava Kuvvetleri'nin yirminci yüzyılın ikinci yarısında geçirdiği evrimi ve bu evrimin belki de en parlak aşaması olan Körfez Savaşı'nı anlatan bir yapıt çıkıyor.

Kitap, ABD Silahlı Kuvvetleri'ni Vietnam başarısızlığından Körfez Savaşı zaferine taşıyan değişimi büyük bir titizlikle inceliyor. Bu değişime giden yolu adım adım takip ederken, ABD Hava Kuvvetleri'nin hangi hava savaşı taktik ve stratejilerini, hangi uçak, silah ve mühimmat tiplerini, hangi teknolojileri kullandığını öğrenecek; koalisyon güçlerinin, Irak Silahlı Kuvvetleri'ni **'Çöl Kalkanı'** ve **'Çöl Fırtınası'** operasyonlarıyla yenilgiye uğratmasını sağlayan hava taktik ve stratejileri yanında, kullanılan teknolojik alt yapının ayrıntıları hakkında da bilgi edineceksiniz.

ISBN 975-331-385-3

9 789753 313858

on-line alışveriş: www.yenisayfa.com

<http://www.epsilonyayinevi.com>

